T.C.
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI

TÜRK ÖĞRENCİLER İÇİN KORECE SESLETİM ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Hazırlayan
Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR

Danışman
Prof. Dr. Sırrı Göksel TÜRKÖZÜ

Doktora Tezi

Temmuz 2023, KAYSERİ

T.C.
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOĞU DİLLERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI
KORE DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

TÜRK ÖĞRENCİLER İÇİN KORECE SESLETİM ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

(Doktora Tezi)

Hazırlayan
Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR

Danışman
Prof. Dr. Sırrı Göksel TÜRKÖZÜ

Temmuz 2023, KAYSERİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR

İmza

T.C.

ERCİYES ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Anabilim Dalı : Doğu Dilleri ve Edebiyatları

Program Adı : Kore Dili ve Edebiyatı

Tez Başlığı : Türk Öğrenciler için Korece Sesletim Öğretim Yöntemleri

Yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının a) Giriş, b) Ana bölümler ve c) Sonuç kısımlarından oluşan (Kapak, Ön söz, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) toplam 262 sayfalık kısmına ilişkin 11.07.2023 tarihinde ***Turnitin*** intihal programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre tezin benzerlik oranı**: % 6'** dır.

Filtrelemeye **alıntılar dahil** edilmiştir. Filtrelemede **yedi (7) kelimeden daha az** örtüşme içeren metin kısımları hariç tutulmuştur.

Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez İntihal Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmasının herhangi bir intihal içermediğini, aksinin tespit edilmesi durumunda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim. 11.07.2023

Danışman:	Öğrenci:
Prof. Dr. S. Göksel TÜRKÖZÜ	Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR
İmza	İmza

KILAVUZA UYGUNLUK

"Türk Öğrenciler için Korece Sesletim Öğretim Yöntemleri" başlıklı Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırlanmıştır.

Hazırlayan	**Danışman**
Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR	Prof. Dr. S. Göksel TÜRKÖZÜ
İmza	İmza

Doğu Dilleri ve Edebiyatları ABD Başkanı

Prof. Dr. Ali Volkan ERDEMİR

İmza

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Prof. Dr. S. Göksel TÜRKÖZÜ danışmanlığında **Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR** tarafından hazırlanan **"Türk Öğrenciler için Korece Sesletim Öğretim Yöntemleri"** adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü **Doğu Dilleri ve Edebiyatları** Anabilim Dalı'nda **Doktora** tezi olarak kabul edilmiştir.

21.06.2023

JÜRİ:

Danışman	: **Prof. Dr. S. Göksel TÜRKÖZÜ**	.....
Üye	: **Prof. Dr. Galip GÜNER**	.....
Üye	: **Doç. Dr. Hatice KÖROĞLU TÜRKÖZÜ**	.....
Üye	: **Doç. Dr. Mehmet GÜRLEK**	.....
Üye	: **Dr. Öğr. Üyesi Eun Kyung JEONG**	.....

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun …. /…./…… tarih ve …….. sayılı kararı ile onaylanmıştır.

……. /…..…../ ……..…

Prof. Dr. Atabey KILIÇ

Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Bu çalışma, Korece öğrenen Türk öğrencilerin Korece sesletimde yaptıkları hataları genel hatlarıyla tespit etmek ve bu hataları en aza indirgemeyi sağlayacak bir öğretim yöntemi sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencilerin Korece sesletimde yaptıkları hataları gösterebilmek amacıyla nicel bulgulara büyük oranda yer verilmiştir. Bu çalışmanın çıktısı olarak Korece sesletim öğretim ve öğreniminde kullanılabilecek bir adet dijital etkinlik tasarlanmıştır.

Öncelikle "*Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.*" sözü ile yoluma ışık tutan Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'e şükranlarımı sunarım.

Bu çalışmanın yürütülmesi süresince desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, bilimsel ve akademik anlamda büyük katkıları olan, öğrencisi olmaktan onur duyduğum değerli danışman hocam Prof. Dr. S. Göksel Türközü'ne, çalışmam boyunca destekleri, yardımları ve yapıcı eleştirileri için saygıdeğer hocalarım Prof. Dr. Galip Güner'e, Doç. Dr. Hatice Köroğlu Türközü'ne, Doç Dr. Mehmet Gürlek'e ve Dr. Öğr. Üyesi Eun Kyung Jeong'a, çalışmamda önemli katkıları olan değerli hocalarım Prof. Dr. Deniz Melanlıoğlu'na, Öğr. Gör. Seungup Hwang'a, Arş. Gör. Yasin Taşdemir'e ve Youngeun Son'a,

Bu günlere gelmemde en büyük emeği olan, eğitim hayatım için hiçbir fedakarlıktan kaçınmayan, desteklerini her daim yanı başımda hissettiğim annem Nursel Kahrıman ve babam Seydi Ahmet Kahrıman'a, akademik eleştiri ve yardımları ile bana her zaman destek olan canım kardeşim Arş. Gör. Meryem Kahrıman'a,

Evlendiğimiz günden bu yana beni her konuda destekleyen, fedakarlık yapmaktan asla kaçınmayan, çalışmamın teknik kısmında çok büyük yardımları olan sevgili eşim Sadullah Özdemir'e,

Çalışmamın ikinci bölümünde katkısı olan tüm katılımcılara, beni destekleyen başta Arş. Gör. Dr. Cemile Odunkıran, Arş. Gör. Medine Pala, Arş. Gör. M. Emre Korkmaz, Cansu Taşpınar, Merve Eyhan olmak üzere tüm arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Çalışmamın tüm araştırmacı, öğrenci ve eğitmenlere faydalı olması dileğimle, saygı ve sevgilerimi sunarım.

Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR, Kayseri, 2023

TÜRK ÖĞRENCİLER İÇİN KORECE SESLETİM ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR

Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Doktora Tezi, Temmuz 2023
Danışman: Prof. Dr. Sırrı Göksel TÜRKÖZÜ

ÖZET

Yabancı dilde iletişim kurarken kullanılan sesletimin kalitesi o dildeki yeterlik hakkında ilk izlenimi sunar.

Bu çalışma, Korece öğrenen Türk öğrencilerin sesletimde yaptıkları hataları genel hatları ile tespit ederek hataların nedenlerine ilişkin geniş bir bakış açıcısı sunmayı ve Korece sesletimde kullanılabilecek etkili dijital etkinlik tasarlamayı amaçlamaktadır.

Tezin ilk bölümünde Türkçe ve Korecenin sesbilgisel açıdan benzerlik ve farklılıkları incelenmiştir. İkinci bölümde iki dil arasında özellik açısından farklılık taşıyan sesbirimler temelinde öğrencilerin yapmış olduğu sesletim hatalarını tespit etmek amacıyla Korece Dinleme ve Anlama çalışması ile Korece Konuşma ve Sesletim çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar, Erciyes Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı birinci ve ikinci sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiş olup veriler dijital platformlar aracılığıyla toplanmıştır. Çalışmaya 43 öğrenci ve kontrol grubunu oluşturan 27 Koreli anadil konuşuru katılmıştır. Korece Dinleme ve Anlama çalışması, Microsoft Office Excel programı ile Korece Konuşma ve Sesletim çalışması ise Akustik Sesbilgisi temelinde Praat ses analiz yazılımı ve SPSS istatistik programı aracılığıyla değerlendirilmiştir. Korece Dinleme ve Anlama ile Korece Konuşma ve Sesletim çalışmaları neticesinde öğrencilerin sesbirim özelliklerindeki farklılıklardan dolayı anlama ve sesletim hataları yaptığı, özellikle ötümlü- ötümsüz ve esnek- çift vurgulu sesleri birbirine karıştırdığı gözlemlenmiştir. Ayrıca birinci çalışma ile kullanılan vurgu ve ezginin ayrımını net yapamadıkları için tümcenin türünü kavramada zorluk yaşadıkları görülmüştür. İkinci çalışmada ise kullanılan ezgi türünün bazı bildiri ve öneri tümcelerinde farklılık gösterdiği, nazallaşma, akıcılışma ve sertleşme gibi ses olaylarının kavranamağı gözlemlenmiştir. Tezin son bölümünde ise sesletim öğretiminde ve öğreniminde interaktif biçimde kullanılabilecek dijital etkinlik tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kore Dili, Sesletim, Praat, Dijital Etkinlik, Sesbilgisi

TEACHING METHODS OF KOREAN PRONUNCIATION FOR TURKISH LEARNERS

Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR

Erciyes University, Graduate School of Social Sciences
PhD Thesis, July 2023
Supervisor: Prof. Dr. Sırrı Göksel TÜRKÖZÜ

ABSTRACT

The pronunciation used when communicating in a foreign language provides a first impression of proficiency in that language.

This study aims to identify the pronunciation mistakes of Turkish learners in Korean, to provide a broad perspective on the causes of mistakes and to design an effective digital activity that can be used in Korean pronunciation teaching and learning.

In the first part of the thesis, phonetic similarities and differences between Turkish and Korean were examined. In the second part, Korean Listening and Comprehension study and Korean Speaking and Pronunciation study were carried out in order to identify the pronunciation mistakes made by the students. The studies were carried out with the first graders and sophomores of the Department of Korean Language and Literature at Erciyes University. The datas were collected through digital platforms. 43 students and 27 Korean native speakers who formed the control group participated in the study. Korean Listening and Comprehension study was evaluated by Microsoft Office Excel program and Korean Speaking and Pronunciation study was evaluated by Praat sound analysis program on the basis of Acoustic Phonetics and SPSS statistical software. As a result of this studies, it was observed that the students made pronunciation mistakes due to the differences in phoneme characteristics, especially mixing voiced-unvoiced and lax-double fortis sounds. In addition as a result of first study, it was observed that they had difficulty in understanding the type of sentence because they could not clearly distinguish between stress and intonation features used. In second study, type of intonation used differs especially in the declaratives and suggestions, and the sound phenomena such as nasalization, lateratization and aspiration could not be comprehended. In the last part of the thesis, digital activity that can be used interactively in pronunciation teaching and learning has been designed.

Keywords: Korean Language, Pronunciation, Praat, Digital Activity, Phonetic

İÇİNDEKİLER

TÜRK ÖĞRENCİLER İÇİN KORECE SESLETİM ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK i
TEZ ÖZGÜNLÜK SAYFASI ii
KILAVUZA UYGUNLUK iii
KABUL VE ONAY TUTANAĞI iv
ÖN SÖZ v
ÖZET vi
ABSTRACT vii
İÇİNDEKİLER viii
SİMGELER ve KISALTMALAR LİSTESİ xi
TABLOLAR LİSTESİ xii
ŞEKİLLER LİSTESİ xiv
GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM
TÜRKÇE VE KORECENİN SESBİLGİSEL YÖNDEN KARŞILAŞTIRILMASI

1.1. Türkçe ve Korecedeki Ünlü ve Ünsüzler 19
1.1.1. Ses Üretim Organları 19
1.1.2. Türkçe ve Korecedeki Ünlüler 23
1.1.3. Türkçe ve Korecedeki Ünsüzler 35
1.2. Türkçe ve Korecenin Seslem Özellikleri 53
1.3. Türkçe ve Korecede Parçalarüstü Sesbirimler 64
1.3.1. Türkçe ve Korecede Vurgu 67
1.3.1.1. Türkçede Vurgu 68
1.3.1.2. Korecede Vurgu 70
1.3.2. Türkçe ve Korecede Uzunluk 73
1.3.2.1. Türkçede Uzunluk 73
1.3.2.2. Korecede Uzunluk 75

1.3.3. Türkçe ve Korecede Ezgi....78
1.3.3.1. Türkçede Ezgi....78
1.3.3.2. Korecede Ezgi....83
1.4. Korecedeki Ses Olayları....88
1.4.1.Yumuşama (평파열음화)....89
1.4.2. Nazallaşma (비음동화)....90
1.4.3. /ㄹ/ nin Nazallaşması (ㄹ`의 비음화)....91
1.4.4. Akıcılaşma (유음화)....92
1.4.5. Çift Vurgululaşma (경음화)....94
1.4.6. Damaksıllaşma (구개음화)....96
1.4.7. Yarı Ünlüye Dönme (반모음화)....97
1.4.8. Ünlü Uyumu....97
1.4.9. Önündeki Sese Benzeşme (모음의 완전 순행 동화)....98
1.4.10. Diğer....99
1.4.11. Sadeleşme (자음군 단순화)....100
1.4.12. ㅎ'nin Düşmesi (후음 탈락)....101
1.4.13. Akıcı Sesin Düşmesi (유음 탈락)....102
1.4.14. Tek ÜnlününDüşmesi (동일 모음 탈락)....103
1.4.15. 으'nın Düşmesi (으- 탈락)....104
1.4.16. j'nin Düşmesi (j- 탈락)....105
1.4.17. Diğer....105
1.4.18. ㄴ'nin Türemesi (ㄴ -첨가)....106
1.4.19. Yarı Ünlü Türemesi (반모음 첨가)....107
1.4.20. Sertleşme (유기음화)....108

1.4.21. Ünlü Daralması (모음 축약) 109

1.4.22. Ses Devrikleşmesi (도치) 109

İKİNCİ BÖLÜM

KORECE SESLETİM ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

2.1. Akustik Sesbilgisi ve Ses Analiz Programı Praat..... 111

2.1.1. Akustik Sesbilgisi 111

2.1.2. Praat 118

2.2. Korece Sesletim Üzerine Hata Analizi 128

2.2.1. Korece Dinleme ve Anlama Çalışması 132

2.2.2. Korece Konuşma ve Sesletim Çalışması 145

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KORECE SESLETİM ÖĞRETİMİNİN ÖNEMİ VE TÜRKİYE'DEKİ DURUMU

3.1. Sesletim Öğretiminin Önemi ve Gelişimi 222

3.2. Türkiye'de Korece Eğitimi ve Korece Sesletim Eğitiminin Arka Planı 225

3.2.1. Kore Dili ve Edebiyatı ABD Müfredat Programları 225

3.2.2. Ders Kitaplarında Ele Alınan Korece Sesletim Özellikleri 230

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KORECE SESLETİM ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL ETKİNLİK TASARIMI

4.1.Yabancı Dil Öğretimi ve Öğreniminde Dijital Materyallerin Yeri ve Önemi.....233

4.2. Korece Sesletim için Dijital Etkinlik Tasarımı.....236

4.2.1. Korece Sesletim için Dijital Etkinlik Oluşturma Süreci.....237

4.2.2. Korece Sesletim için Dijital Etkinlik Örnekleri.....248

SONUÇ 258

KAYNAKÇA.....266

EKLER 272

SİMGELER ve KISALTMALAR LİSTESİ

//	: Fonem
:	: Vurgunun Bulunduğu Seslem
[ ]	: Fonetik Gösterim, Transkripsiyon
ABD	: Anabilim Dalı
AD:	: Soluklama Süresi
CD	: Kapanıklık Süresi
dB	: Desibel
F	: Formant
F0	: Temel Sıklık
F1	: Birinci Formant
F2	: İkinci Formant
F3	: Üçüncü Formant
F4	: Dördüncü Formant
FD:	: Sürtünme Süresi
Hz	: Hertz
IPA	: International Phonetic Alphabet (Uluslararası Fonetik Alfabe)
KDK	: Kore Dil Kurumu
M.Ö.	: Milattan Önce
ms	: Milisaniye
s	: Saniye, Sayfa
ss	: Sayfalar Arası
TDK	: Türk Dil Kurumu
VOT / SBS	: Voice Onset Time / Ses Başlangıç Zamanı
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu
yy	: Yüzyıl

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.1: Ses Üretim Organları 20
Tablo 1.2: Türkçenin Ünlüleri 24
Tablo 1.3: Korecenin Ünlüleri. 25
Tablo 1.4: ㅢ [ıy] Sesinin Sesletim Özellikleri. 28
Tablo 1.5: Türkçenin Ünsüzleri 35
Tablo 1.6: Korecenin Ünsüzleri 39
Tablo 1.7: Türkçe ve Korecenin Seslem Yapısı 60
Tablo 1.8: Türkçede Uzunluk Bakımından Anlam Ayırıcı Sözcükler 73
Tablo 1.9: Korecede Uzunluk Bakımından Anlam Ayırıcı Sözcükler 75
Tablo 1.10: Korecede Ezgi Çeşitleri 84
Tablo 2.1: Korecedeki Ünlü ve Ünsüzleri Dinleme ve Anlama 134
Tablo 2.2: Öğrencilerin Korece Ünlü ve Ünsüzleri Anlama Hata Değişkenleri 136
Tablo 2.3: Öğrencilerin Korece Sözcük İçi Vurguyu Doğru Anlama Değerleri 141
Tablo 2.4: Öğrencilerin Vurguya Göre Diyaloğu Doğru Tamamlama Oranları 141
Tablo 2.5: Öğrencilerin Ezgiye Göre Soru Tümcesinin Türünü Anlama Oranları ...143
Tablo 2.6: Öğrencilerin Sözcük Uzunluğuna Göre Verdiği Yanıt Oranları 144
Tablo 2.7: Sözcük içi ㄱ, ㄲ, ㅋ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri 147
Tablo 2.8: Tümce içi ㄱ, ㄲ, ㅋ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri 153
Tablo 2.9: Sözcük içi ㄷ, ㄸ,ㅌ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri 155
Tablo 2.10: Tümce içi ㄷ, ㄸ, ㅌ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri 161
Tablo 2.11: Sözcük içi ㅂ, ㅃ, ㅍ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri 164
Tablo 2.12: Tümce içi ㅂ, ㅃ, ㅍ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri 167
Tablo 2.13: Sözcük içi ㅅ, ㅆ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri 169
Tablo 2.14: Tümce içi ㅅ, ㅆ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri 177
Tablo 2.15: Sözcük içi ㅈ, ㅉ, ㅊ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri 180

Tablo 2.16: Tümce içi ㅈ, ㅉ, ㅊ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri 185

Tablo 2.17: Sözcük içi ㅗ ve ㅓ Seslerinin Anlamlık Değerleri 195

Tablo 2.18: Tümce içi ㅗ ve ㅓ Seslerinin Anlamlık Değerleri..... ...198

Tablo 2.19: Koreli Anadil Konuşurlarının Seslettiği Sözcük İçi ㅐ ve ㅒ Seslerinin Anlamlık Değerleri..... ...201

Tablo 2.20: Bildiri ve Soru Tümcelerinde Ezgi Değişkenleri 204

Tablo 2.21: Öneri, Rica ve Emir Tümcelerinde Ezgi Değişkenleri..... ...208

Tablo 2.22: Uzunluk Özelliği Taşıyan Sözcüklerin Anlamlık Değerleri 212

Tablo 2.23: İfadesel Uzunluk Özelliği Taşıyan Sözcüklerin Anlamlık Değeri..... ...213

Tablo 2.24: Ses Olayları ile İlgili Hata Değişkenleri 216

Tablo 3.1: Ankara Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı ABD 1. ve 2. Sınıf Müfredatı..... ...225

Tablo 3.2: Erciyes Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı ABD 1. ve 2. Sınıf Müfredatı..... ...227

Tablo 3.3: İstanbul Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı ABD 1. ve 2. Sınıf Müfredatı..... ...228

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1: Konuşmanın Aşamaları 18

Şekil 1.2: Ses Üretim Organları..... 20

Şekil 1.3: ㅏ, ㅐ, ㅖ ve ㅣ'nin Sesletiminde Ağız Açıklığı..... 32

Şekil 1.4: ㅜ, ㅗ, ㅓ, ve ㅏ 'nin Sesletiminde Ağız Açıklığı 34

Şekil 1.5: Türkçedeki Seslem Yapısı Görünümleri ……...55

Şekil 1.6: "Sarıyı Seviyorum" Bildiri Tümcesinin Ezgi Görüntüsü..... 80

Şekil 1.7: "Çalışıyor mu?" Soru Tümcesinin Ezgi Görüntüsü 81

Şekil 1.8: "Konuşma!" Emir Tümcesinin Ezgi Görüntüsü..... 81

Şekil 1.9: "Hadi Gidelim" Öneri Tümcesinin Ezgi Görüntüsü 81

Şekil 1.10: Korecede Ses Olayları..... 88

Şekil 2.1: **"**가[ga]" Sesleminin Spektrogram Görüntüsü 114

Şekil 2.2: " ㅏ[a]" Sesinin Spektrum Kesiti..... ...114

Şekil 2.3: Praat Ses Dosyası Yükleme Ekranı..... ...118

Şekil 2.4: "팡[pangˇ]" Sözcüğünün Praatta Görünümü..... ...119

Şekil 2.5: **"**따 [dda]" Sesleminin Analizi..... ...121

Şekil 2.6: **"**사[sa]" Sesleminin Analizi..... ...123

Şekil 2.7: "차 [ça]" Sesleminin Analizi..... ...125

Şekil 2.8: "카[ka]" Sesleminin Analizi 127

Şekil 2.9: Hata Analizi Çalışmasına Katılanların Sayısı 130

Şekil 2.10: Sesletimde Zorlanılan Ünsüzler 131

Şekil 2.11: Sesletimde Zorlanılan Ünlüler 131

Şekil 2.12: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄱ ve ㄲ Sesinin VOT Ortalaması 148

Şekil 2.13: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄱ ve ㄲ Sesinin VOT Ortalaması 149

Şekil 2.14: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄱ ve ㄲ Sesinden Sonra Gelen Ünlünün Başlangıç Pitch Değeri Ortalaması..... ...150
Şekil 2.15: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄱ ve ㄲ Sesinden Sonra Gelen Ünlünün Başlangıç Pitch Değeri Ortalaması..... ...151
Şekil 2.16: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄷ ve ㄸ Sesinin VOT Ortalaması 156
Şekil 2.17: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄷ ve ㄸ Sesinin VOT Ortalaması 157
Şekil 2.18: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄷ ve ㄸ Sesinden Sonra Gelen Ünlünün Başlangıç Pitch Değeri Ortalaması..... ...158
Şekil 2.19: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄷ ve ㄸ Sesinden Sonra Gelen Ünlünün Başlangıç Pitch Değeri Ortalaması..... ...159
Şekil 2.20: Koreli Erkek Konuşurun Seslettiği 딩동댕 [dinğdonğdenğ] Sözcüğü Spektrogramı 160
Şekil 2.21: Türk Erkek Öğrencinin Seslettiği 딩동댕 [dinğdonğdenğ] Sözcüğü Spektrogramı 161
Şekil 2.22: Koreli Erkek Konuşurun Seslettiği 여름보다 [yorımboda] Sözcüğü Spektrogramı 166
Şekil 2.23: Türk Erkek Öğrencinin Seslettiği 여름보다 [yorımboda] Sözcüğü Spektrogramı 167
Şekil 2.24: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅅ ve ㅆ Seslerinin FD Değeri Ortalaması 170
Şekil 2.25: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅅ ve ㅆ Seslerinin FD Değeri Ortalaması 171
Şekil 2.26: Koreli Erkek Konuşurun Seslettiği 싸요 [ssayo] Sözcüğü Spektrogramı 171

Şekil 2.27: Birinci Sınıf Erkek Öğrencinin Seslettiği 싸요 [ssayo] Sözcüğü Spektrogramı 172
Şekil 2.28: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅅ ve ㅆ Seslerinin AD Değeri Ortalaması 173
Şekil 2.29: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅅ ve ㅆ Seslerinin AD Değeri Ortalaması 174
Şekil 2.30: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅅ ve ㅆ Seslerinden Sonraki Ünlünün Pitch Değeri Ortalaması 175
Şekil 2.31: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅅ ve ㅆ Seslerinden Sonraki Ünlünün Pitch Değeri Ortalaması 176
Şekil 2.32: İki Kadın Grubun Seslettiği Sözcük İçi ㅅ ve ㅆ Seslerinin FD Değeri Ortalaması 177
Şekil 2.33: İki Erkek Grubun Seslettiği Sözcük İçi ㅅ ve ㅆ Seslerinin FD Değeri Ortalaması 178
Şekil 2.34: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ ve ㅊ Seslerinin VOT Değeri Ortalaması 181
Şekil 2.35: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ ve ㅊ Seslerinin VOT Değeri Ortalaması 182
Şekil 2.36: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ ve ㅊ Seslerinden Sonraki Ünlünün Pitch Değeri Ortalaması 183
Şekil 2.37: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ ve ㅊ Seslerinden Sonraki Ünlünün Pitch Değeri Ortalaması 184
Şekil 2.38: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ, ㅉ ve ㅊ Seslerinin VOT Değeri Ortalaması 186

Şekil 2.39: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ, ㅉ ve ㅊ Seslerinin VOT Değeri Ortalaması 187

Şekil 2.40: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ, ㅉ ve ㅊ Seslerinden Sonraki Ünlünün Pitch Değeri Ortalaması 188

Şekil 2.41: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ, ㅉ ve ㅊ Seslerinden Sonraki Ünlünün Pitch Değeri Ortalaması 189

Şekil 2.42: Öğrencinin Seslettiği 대통령 Sözcüğünün Spektrogram Görüntüsü... ...191

Şekil 2.43: Anadil Konuşurunun Seslettiği 대통령 Sözcüğünün Spektrogram Görüntüsü 192

Şekil 2.44: 아니요, 그냥 보고 갈게요. Tümcesinde Yükselen Ezgi Görünümü.. ...205

Şekil 2.45: 아니요, 그냥 보고 갈게요. Tümcesinde Süren Ezgi Görünümü 205

Şekil 2.46: 내일 시험이 있는데 열심히 공부했어요? Tümcesinde Süren Ezgi Görünümü..... ...207

Şekil 2.47: 내일 시험이 있는데 열심히 공부했어요? Tümcesinde Yükselen Ezgi Görünümü 207

Şekil 2.48: 다음에 닭갈비를 먹자. Tümcesinde Yükselen Ezgi Görünümü..... ...209

Şekil 4.1: Seviye 1 Başlama Ekranı..... ...248

Şekil 4.2: Seslere Giriş 248

Şekil 4.3: Seslemdeki Sesi Ayırt Etme 249

Şekil 4.4: Hatalı Cevap Ekranı 249

Şekil 4.5: Doğru Sözcüğü Seçme 250

Şekil 4.6: Sözcükteki Sesi Ayırt Etme..... ...250

Şekil 4.7: Ayrıştırıcı Etkinlik..... ...250

Şekil 4.8: Eşleştirme Etkinliği 251

Şekil 4.9: Gölgeleme Tekniği ile Tekerleme Söyleme Etkinliği..... ...252

Şekil 4.10: Gölgeleme Tekniği ile Şarkı Söyleme Etkinliği 253

Şekil 4.11: Duygu Durumu Anlama Etkinliği 254
Şekil 4.12: Diyalog Tamamlama Etkinliği 255
Şekil 4.13: Vurgu Farkındalık Etkinliği 256

GİRİŞ

Bu bölümde tezin konusu, amacı, önemi, sınırlılıkları açıklanmakta ve araştırma soruları, araştırma yöntemi ve tezde kullanılacak kaynaklara yer verilmektedir.

Tezin Konusu

Bu çalışmanın konusu Türkçe ve Korecenin parçalı sesbirim ve parçalarüstü sesbirim özelliklerini karşılaştırmak, Korece öğrenen Türk öğrencilerin Korece sesletimde yaptıkları hataları genel hatları ile tespit ve hataların nedenlerine geniş bir bakış açısı sunmak ve Korece sesletim öğretim ve öğreniminde kullanılabilecek dijital bir etkinlik tasarlamaktır.

İçinde bulunduğumuz dünyanın en güzel varlıklardan biri olan insanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerden biri de dildir. Dil, insanı insan yapan niteliklerin başında gelir ve onun duygularını, düşüncelerini, isteklerini iletmesini sağlayacak olan önemli bir araç niteliğindedir. Kültürlerin kuşaktan kuşağa ve ulustan ulusa aktarılmasını ve paylaşılmasını sağlar. Bu sebeple farklı kültürleri tanımak ve anlamak için yabancı dil öğrenimi çok önemlidir.

Yabancı dil öğretiminde üzerinde durulması gereken temel konu okuma, yazma, konuşma ve dinleme yeteneğini öğrenciye kazandırmaktır. Bu süreçte öğrencinin en çok zorlandığı konuların başında hedef dildeki seslerin sesletimini iyi bir şekilde yapabilme gelmektedir. Öğrencilerin yabancı dil konuşurken en çok çekindiği şey kuşkusuz seslerin ya da sözcüklerin sesletimini doğru bir şekilde yapamamak ve iletişim sorunları yaşamaktır. Bu konu öğrencilerin yabancı dil konuşma şevkini ve özgüvenin kırar. Ho Yonğ'a (2013, s.15) göre dil edinimi sırasında ilk öğrenilen şey sesletimdir. Bir çocuğun anadil ediniminde olduğu gibi yabancı dil ediniminde de zihne ilk yerleşen unsurun sesletim olması dolayısıyla yabancı dil eğitiminin ilk başladığı andan itibaren sesletimin sistematik ve planlı bir şekilde öğretilmesi gerekmektedir. Bu sebeple anadil ve hedef

dildeki ses ve sesletim farklılıklarını anlamak ve ona uygun eğitim vermek eğitimci açısından çok önemlidir.

Bu çalışmada öncelikle Türkçe ve Korece sesbilgisel açıdan karşılaştırılacak ve her iki dilde farklılık gösteren özelliklere değinilecektir. Sesbilgisel açıdan karşılaştırma yapılırken ünlü ve ünsüzlerin özellikleri, seslem özellikleri, parçalarüstü sesbirimler üzerinde durulacaktır. Aynı zamanda Korece ses olayları da ele alınacaktır. Yapılan karşılaştırmalar sonucunda elde edilecek olan iki dil arasındaki farklıların Türk öğrencilerin Korece sesletimde zorluk yaşayacağı noktalar olarak düşünülmektedir. Elde edilen sesbilgisel incelemeler doğrultusunda Korece dinleme ve anlama & Korece konuşma ve sesletim üzerine nicel bir hata analizi çalışması yapılacaktır. Hata analizi sonuçlarına göre ise hem öğreticilerin hem de öğrencilerin Korece sesletimde interaktif olarak kullanabilecekleri dijital etkinlik tasarlanacaktır. Dijital etkinlik tasarımına geçmeden önce sesletim öğretiminin önemi, Türkiye'deki üniversitelerde bulunan Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı müfredat ve izlencelerinde sesletimin yeri, yabancı dil öğretiminde dijital materyallerin önemi ve materyal hazırlama süreçleri hakkında bilgiler verilecektir.

Tüm bunlar yapılırken aşağıda yer alan soruların cevapları aranacaktır.

- Türkçe ve Korece sesbilgisel açıdan hangi konularda farklılık göstermektedir? (Ünlü ve Ünsüzler, Seslem, Vurgu, Ezgi ve Uzunluk açısından)
- Türk öğrencilerin dinleme ve anlama konusunda Korece sesletim açısından zorlandıkları parçalı sesbirimler ve parçalarüstü sesbirimler nelerdir?
- Türk öğrencilerin Korece konuşma ve sesletim konusunda zorlandıkları parçalı sesbirimler ve parçalarüstü sesbirimler nelerdir?
- Türk öğrenciler için Korece sesletim öğretimi ve öğreniminde en etkili dijital etkinlik içeriği nasıl olmalıdır? Dijital etkinlik örneği neleri içermelidir?

Tezin Amacı

Son 10 yılda evrensel boyuttta yaygınlaşan *Kore Akımı*'nın (Hallyu) etkisi ile ülkemizde Koreceyi öğrenmek isteyenlerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu bağlamda öğrencilere en iyi Korece eğitimin verilmesi amaçlanmaktadır.

Bir çocuk doğumundan itibaren ilk olarak sesleri duymaya ve onları öğrenmeye başlar. Zihninde yer eden bu sesler ileriki yaşlarında da etkisini gösterir. Örneğin; sürekli açık e sesini duymuş bir çocuk *Temmuz* sözcüğündeki "e" sesinin sesletimini de aynı şekilde yapacaktır. Bu konu, anadili ile anlama ve konuşmada her ne kadar sıkıntı yaratmasa da yabancı dil öğreniminde sesletim zorluklarını ortaya çıkaracaktır. Bu sebeple Türk bir birey nasıl doğumundan itibaren a,b,c seslerini duymaya ve öğrenmeye başlıyorsa Korece öğreniminde de ㄱ[g], ㄴ[n], ㄷ[d] sesleri ile öğrenime başlamaktadır. Anadil ve yabancı dil ediniminin ilk aşaması olan sesletimin doğru öğrenilmesi sonradan karşılaşılacak sesletim sorunlarını en az indirger.

Bir öğrenici öğrendiği dilin seslerini ne kadar güzel ve doğru çıkartabiliyorsa konuşması o kadar anlaşılır olur. Sesletim konusunda zorluk çekmeyen öğrenicinin özgüveni her zaman daha yüksek olur.

Bu denli büyük öneme sahip ses ve sesletim konusunun detaylı bir şekilde incelenmesi Türk öğrencilerin Korece öğrenimi açısından büyük önem arz etmektedir.

Bu çalışma, ilk olarak Türkçe ve Korecenin sesbilgisel yapısını karşılaştırmalı olarak incelemeyi ve Türk öğrencilerin Korece sesletimde zorluk yaşadığı sesleri genel hatları ile tespit edebilmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmanın çıktısı olarak ise hem Korece öğrenen Türk öğrencilerin Korece sesletim ediniminde hem de Koreceyi öğretmekte olan eğitmenlerin Korece sesletim eğitiminde kullanabilecekleri etkili ve yararlı dijital bir etkinlik tasarlanacaktır. Tasarlanacak olan dijital etkinlik içeriği ile öğrencilerin Korece fonolojik farkındalık kazanmaları, Korece sesleri doğru çıkarmaları ve sesletim ile ilgili öğrendiklerini pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.

Tezin Önemi

Tüm dünyada ve Kore'de sesbilim, sesbilgisi ve yabancılar için Korece sesletim öğretimi üzerine yapılan çalışmalar gün geçtikçe artmaktadır. Örneğin; Çekyalı öğrenciler için Korece sesletim öğretimi, İtalyan öğrenciler için Korece sesletim öğretimi gibi çalışmalar Kore'de yapılan çalışmalara örnek olarak verilebilir. Bu çalışmalarda da ilk olarak iki dil sesbilgisel açıdan karşılaştırılmış ve sonrasında hata analizi çalışması yapılmıştır. Hata analizi sonucuna göre Korece sesletim öğretimi konusunda en uygun yöntem saptanmaya çalışılmıştır.

Fakat hem Türkiye'de hem de Kore'de sesletim konusunu Türk öğrenciler açısından ele alan çok fazla makale ve tez bulunmamaktadır. Şimdiye kadar bu konuda Türkiye'de yapılmış çalışmalar ise aşağıdaki gibidir.

Türközü, S.G. (2009). "Başlangıç Seviyesindeki Türk Öğrenciler için Korece Sesletim Öğretim Yöntemleri". *Journal of Korean Studies, vol. 10*, 77-95.

Kahrıman, M. (2017a). "Türk Öğrencilerin Korece Sesletim Edinimi Üzerine İnceleme", *2017 Korece Eğitimcileri Çalıştayı*, Seul.

Kahrıman Özdemir, M. (2021b). Türk Öğrenciler için Korecedeki Kelime içi Ses Uzunluğunun Öğretim Yöntemleri. Y. J. Jang, N. Karakuş Harmancı, M. Ölçer (Ed.), Erciyes Üniversitesi 1.Uluslararası Kore Çalışmaları Konferansı Bildiri Kitapçığı içinde (ss.52- 61).

Kahrıman Özdemir M.(202c), "Türk Öğrenciler için Korece Sesletim Öğretiminin Önemi", RIKS Akademi.

Bu çalışmanın, sadece Türkçe ve Korecenin sesbilgisel yönden karşılaştırılması ve sesletim hatalarının tespiti konusunda değil aynı zamanda Korece sesletimde kullanılabilecek ve geliştirilmeye açık dijital etkinlik içeriği hazırlanması açısından da önemli bir kaynak olması beklenmektedir. Dijital etkinlik içeriği, Türkiye'de Korece sesletim eğitimi alanında yapılan ilk interaktif çalışma olacaktır.

Tezin Yöntemi

Tez hazırlanırken ilk olarak şimdiye kadar hem Kore'de hem de Türkiye'de Korece sesletim hakkında yazılmış kitaplar, tezler, makaleler ve bildiriler incelenerek sesbilim ve sesbilgisi nedir, hangi konuları inceler, Korece ve Türkçedeki ünlü ve ünsüzlerin ortak özellikleri ve farklılıkları nelerdir, Korece ve Türkçe seslem özellikleri nelerdir, Korece ve Türkçede parçalarüstü sesbirim özellikleri nelerdir, Korecede ses olayları nasıl gerçekleşir, Korece sesletim özellikleri nelerdir, sesletim öğretimi ve öğreniminde kullanılabilecek iyi bir dijital etkinlik nasıl olmalıdır sorularına yanıtlar aranmaya çalışılacaktır.

Tezin birinci bölümünde Türkçe ve Korece sesbilgisel açıdan karşılaştırılacaktır. İki dil arasında karşılaştırma yapılırken "karşılaştırmalı dilbilimden" yararlanılacaktır. İmer vd.'ne (2013, s.171) göre "karşılaştırmalı dilbilim, ortak tarihsel kökeni olduğu

düşünülen diller arasındaki ilişkileri araştıran dilbilim" alanıdır. Sebüktekin'e (aktaran Özdemir&Arslan, 2017, s.140) göre "karşılaştırmalı dilbilim, birden fazla dilin dizgesel açıdan karşılaştırılması aracılığı ile söz konusu dillerin tüm alanlarındaki benzerlikleri, farklılıkları ortaya koymaya çalışan bilim dalıdır". Bu tanımlamalardan yola çıkarak aynı dil ailesinden olan Türkçe ve Korecenin sesbilgisel özellikleri karşılaştırmalı dilbilimden yararlanılarak genel hatları ile incelenerek benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koyulmaya çalışılacaktır. Yabancı dil öğrenen öğrenciler anadillerinde olmayan sesleri öğrenirken o sesi anadilindeki en yakın sesle eşleştirmektedir. Bu sebeple birinci bölümde yapılacak karşılaştırmalı inceleme doğrultusunda Türkçe ve Korecenin özellikle sesbilgisel farklılıkları ele alınacaktır. Çünkü anadilde yer almayan ya da iki dil arasında farklı özelliğe sahip olan seslerin Türk öğrenciler tarafından sesletimde zorlanacağı sesler olduğu düşünülmektedir.

İkinci bölümde ise öğrencilerin sesletmekte zorlanacağı düşünülen sesler üzerinden "hata analizi" çalışması yapılacaktır. Pek çok araştırmacı yabancı dil öğreniminde hata analizi aracılığıyla öğrencilerin yaptığı hataları ve hataların nedenlerini tespit ederek bunların düzeltilmesinin mümkün olduğu görüşündedir. Erdoğan'a (2005, s.262) göre "tüm hatalar aynı değildir; bazıları tamamen yerleşmişken, bazıları da öğrencilerin kendileri tarafından kolaylıkla düzeltilebilmektedir. Bu nedenle araştırmacılar ve yabancı dil öğretmenleri ikinci dil edinimini anlama konusunda ipucu vereceği düşüncesiyle yeni bir dil sistemini oluştururken yapılan hataların çözümlenmesi gerektiğinin farkına varmışlardır". Bu tanımdan yola çıkarak Türk öğrencilerin Korece sesletimde yaptığı hatalarda anadilin etkisi olup olmadığı, en baştan beri yanlış öğrenmeden kaynaklanan hataların devam edip etmediği, sesbilgisel farklılıkların sesletim hatalarına sebebiyet verip vermediğini anlamak için hata analizi yöntemi seçilmiştir.

Tezin ikinci bölümünü oluşturan hata analizi çalışması iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısım Korece Dinleme ve Anlama çalışmasıdır ve sadece Türk öğrenciler için uygulanacaktır. Buradan elde edilen veriler, Microsoft Office Excel programında analiz edilecek ve öğrencilerin anlama konusunda yaptıkları hatalar tespit edilecektir. İkinci kısım ise Korece Konuşma ve Sesletim çalışmasıdır. Bu kısım, hem Türk öğrencilere hem de Koreli anadil konuşurlarına yönelik uygulanacaktır. Korece Konuşma ve Sesletim çalışmasının sonuçları analiz edilirken "Akustik Sesbilgisi"den yararlanılacaktır. Akustik

sesbilgisinin inceleme konuları olan frekans, ses dalgası, sıklık, şiddet, temel sıklık, spektrogram, formant gibi değerler ise ses analiz yazılımı olan Praat ile incelenecektir. Patlamalı ünsüzler incelenirken VOT (Voice Onset Time), Pitch (ardından gelen ünlünün başlangıç temel sıklık değeri) ve CD(Kapanıklık Süresi-Clousure Duration) değerlerine, sızmalı ünsüzler incelenirken sürtünme süresi (FD), soluklama süresi (AD), Pitch ve Duration (sesletim süresi) değerlerine, sızmalı- patlamalı ünsüzler incelenirken ise VOT, Pitch ve CD değerlerine bakılacaktır (bu değerlerin ne olduğu sonraki bölümlerde detaylı bir şekilde açıklanacaktır). Nazal ünsüz olan "ㅇ (ng)" sesinin ise spektrogram görüntüsü incelenerek öğrencilerin sesin sonunda /g ya da k/ sesi çıkarıp çıkarmadıkları ses dalgaları aracılığıyla tespit edilecektir. Parçalarüstü sesbirimlerden olan uzunluk konusu incelenirken ise sözcüklerdeki uzunluk özelliği taşıyan ünlünün sesletim süresine (Duration) bakılacaktır. Tüm tümcelerde sözcükte sadece uzunluk özelliği taşıyan ünlünün sesletim süresine bakılmasının nedeni sözcüklerin sonuna farklı soneklerin eklenmiş olmasıdır. Sonekler, sözcük sesletilirken farklı sesletim sürelerine neden olacağından tümcelerde sözcüklerin sesletim süresine bakılmayacaktır. Ezgi konusu incelenirken ise oluşan spektogramda tümcenin Pitch çizgisine göre son seslemin oluşturduğu harekete bakılacaktır. Tümce sonu ezgisi tümcenin türünü değiştirme özelliğine sahip olduğundan her tümcenin son seslemine bakılarak ezgi türlerinden hangisine sahip olduğu belirlenecektir. Son olarak ses olayları ile ilgili olan tümceler ise Praat yazılımı ile incelenmeyecek olup bireysel olarak tek tek dinlenerek yapılan hatalar ve hata değişkenleri tespit edilecektir. Hata analizi çalışmasına katılan toplam öğrenci sayısı 43, anadil konuşuru sayısı ise 27'dir.

Üçüncü bölümde ise Türkiye'de Korece sesletim öğretiminin arka planını araştırmak üzere ilk olarak şuan Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı olarak eğitim veren üç kurumun (Ankara Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi) birinci ve ikinci sınıf müfredat programları incelenecektir. Böylelikle sesletim ile ilgili ders ya da derslerin müfredatta yer alıp almadığı, yer almıyorsa sesletimin hangi derslerde ele alındığı tespit edilmiş olacaktır. Müfredat incelemesinin ardından bu üç kurumda en çok kullanılan kitaplarda Korece sesletim konusuna ne kadar ağırlık verildiği incelenecektir. Bu bölümün amacı Türkiye'de Korece eğitiminde sesletimin önemi ve arka planını tespit etmektir.

Tezin yazım aşamasında tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınıyla beraber eğitimde pek çok değişim yaşanmıştır. Uzaktan ve çevrimiçi eğitim yöntemi uygulanmış, bu da teknoloji okuryazarlığını zorunlu hale getirmiştir. Uzaktan ve çevrimiçi eğitim sisteminde eğitimcilerin en çok ihtiyacı olan şeylerin başında ise dijital ders içerikleri, dijital etkinlik içerikleri, dijital sınav materyallari olmuştur. Bu ihtiyaç, pandeminin bitmekte olduğu günümüzde de ortadan kalkmamış aksine 6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde yaşanan Kahramanmaraş depreminin ardından üniversitelerde çevrimiçi eğitime geçilmesiyle gitgide artan bir yönelim göstermiştir. Bu ihtiyaçtan yola çıkarak tezin dördüncü ve son bölümünde öğreticilerin ve öğrencilerin sınıfiçi ve sınıfdışı ortamda etkinlik yapabilecekleri, Korece sesletim üzerine kendilerini geliştirebilecekleri interaktif bir dijital etkinlik içeriği tasarlanacaktır.

Tezin yazım aşamasında pek çok Türkçe, Korece ve İngilizce kaynağa ulaşılmıştır. Kore'de yapılan araştırmalar neticesinde dil, dilbilim, Korece sesbilim, Korece sesbilgisi, yabancılar için Korece sesletim öğretim yöntemleri konularında yirmiden fazla Korece kitap, kırktan fazla Korece tez ve makale edinilmiştir. Türkçe sesbilgisi, sesbilim konularını içine alan ondan fazla kitap, yirmiden fazla tez ve makaleye ulaşılmıştır. Aynı zamanda tezin özü ile alakalı beş adet İngilizce kitap edinilmiştir. Tezin birçok aşamasında edinilen bu kaynaklardan yararlanılmıştır.

Tezin Sınırlılıkları

Bu tezin çıktısı olarak Korece sesletim öğretimi ve öğreniminde interaktif olarak kullanılabilecek dijital etkinlik içeriği tasarlanacaktır. Bu dijital etkinlik, Korece alfabede yer alan tüm sesleri içermeyecek olup öğrencilerin sesletimde en çok zorlandıkları sesleri ve parçalarüstü sesbirimler olan vurgu, ezgi ve uzunluk konularını içerecektir.

Bunun dışında tezin ilk bölümünde Türkçe ve Korece sesbilgisel yönden karşılaştırılırken bölge ağızlarında kullanılan ses özelliklerine ayrıca değinilmeyecektir. Bu konu, ayrı bir çalışma konusu olabilecek niteliktedir. Ayrıca ses olayları konusunda inceleme yapılırken sadece Korece ses olayları ele alınacaktır. İkinci bölümde yer alan Korece Konuşma ve Sesletim çalışması yapılırken sadece parçalı sesbirimler değil aynı zamanda parçalarüstü sesbirimler de incelenecektir fakat çok ayrıntılı bir konu olması sebebiyle vurgu, ezgi, uzunluk konuları genel hatları ile ele alınacaktır. Örneğin ezgi konusu üzerine hata analizi çalışması yapılırken soru tümcelerinin tüm türleri üzerine

analiz yapılmayacak, öğrencilerin tümceleri doğru ezgi türü ile sesletip sesletmedikleri incelenecektir. Aynı zamanda günümüzde Korelilerin sesletimde ayrım yapmadıkları sesler olduğu düşülen /ㅔ/ ve /ㅐ/ sesleri üzerine inceleme sadece Koreli anadil konuşurlarına yönelik yapılacaktır.

Aynı zamanda Hancha sözcükler ve yabancı dilden girmiş sözcüklerin sesletimi üzerine durulmayacaktır.

Literatür Değerlendirmesi

Türkçe Sesbilim ve Sesbilgisi

1) Coşkun, M.V. (2015), *Türkçenin Sesbilgisi,* Bilge Kültür Sanat, İstanbul.

Türkçenin sesbilgisi özelliklerini pek çok yönüyle inceleyen bu kitap, iki bölümden oluşmakta ve ilk bölümde Türkçede ünlü ve ünsüzler ile ses olayları incelenmiştir. İkinci bölümde ise akustik sesbilgisi konusu ele alınmıştır. Türkçedeki ünlü ve ünsüzlerin teknik özellikleri ve görüntülerine, Türkçenin parçalarüstü sesbirimlerine ve sesbilgisinin diğer alanlarla olan ilişkisine yer verilmiştir. Özellikle akustik ses analizi konusunun ele alınması nedeniyle önemli bir kaynaktır.

2) Demircan, Ö. (2014), *Türkçenin Sesdizimi*, Der Yayınları, İstanbul.

Türkçenin sesleri, sesbirimleri, anlam ayırıcı ses özellikleri, ses değişimleri, vurgu, vurgulama, ezgi ve ezgileme özellikleri detaylı bir şekilde incelenmiştir. Dört bölümden oluşan kitabın ilk bölümünde öncelikle seslerin oluşumu, sesletim özellikleri, sesletme ürünleri olan seslem ve seslem özelliklerine yer verilmiştir. Ardından sesbirim, sesbirimlerin anlam ayırıcı ve karşıtsal özellikleri incelenmiş, sesler ile seslemlerin karşılaştırılması yapılmıştır. İkinci bölümde ise sesbirim ve çevresel özellikleri, Türkçe ünlü ve ünsüzlerin ayırıcı özellikleri incelenmiştir. Üçüncü bölümde genel itibariyle ses değişimleri konusu işlenmiştir. Son bölümde ise vurgu, durak, ezgi gibi konular ele alınmıştır. Özellikle tezin ilk bölümünde Türkçe ve Korecenin sesbilgisel açıdan karşılaştırılması konusunda yardımcı kaynaklardandır.

3) Karaağaç, G. (2015), *Türkçenin Sesbilgisi,* Kesit Yayınları, İstanbul.

Bu kitapta Türkçenin sesbilgisel özellikleri ayrıntılı bir şekilde incelenmektedir. Ses ve sesbilgisi hakkında bilgi verildikten sonra ünlü ve ünsüzler, ses değişimleri, ses

olayları, sözlü ve yazılı dil kullanımı yazım kuralları ve noktalama gibi konular incelenmiştir. Ardından Türkçenin ses özellikleri ve Türkçenin tarihsel sesbilgisi detayları ile incelenmiştir. Bu kitap da tezin ilk bölümünde Türkçe ve Korecenin sesbilgisel açıdan karşılaştırılması konusunda yardımcı kaynaklardandır.

Korece Sesbilim ve Sesbilgisi

Kore'de bu alanda öne çıkan isimler İ Cin Ho ve Şin Ci Yonğ'dur. Korecenin sesbilgisel özelliklerini tüm ayrıntılırıyla işlerler.

1) İ Cin Ho (2013a), *Korecenin Standart Sesletimi ve Gerçek Sesletimi,* Acanet Yayınları, Seul.

Bu kitapta ilk olarak standart sesletim ve standart sesletim kuralları genel hatlarıyla incelenmiş, bu kapsamda standart sesletimin gerekliliği, standart sesletim ve gerçek sesletimin ayrımı, standart sesletim kurallarının kapsamı ve özellikleri incelenmiştir. Sonrasında ünlü ve ünsüzlerin özellikleri ve sesletim özellikleri incelenmiştir. Bu kısımda sadece modern Korecenin standart sesletim kuralları değil aynı zamanda bölge ağızlarının sesletim özellikleri, sesletim özelliklerinin tarihsel değişim durumu da incelenmiştir. Ses uzunluğu ve ses olayları gibi parçalarüstü sesbirimler de incelenmiştir. Ayrıca kitabın son bölümünde Kuzey Kore'nin kültür dili ve standart sesletim kuralları ile Çin'de yaşayan Koreli göçmenlerin (Chosonin) standart sesletim kuralları incelenmiştir. Bu kitap da tezin ilk bölümünde Türkçe ve Korecenin sesbilgisel açıdan karşılaştırılması konusunda başucu kaynağıdır.

2) İ Cin Ho (2022c), *Korece Ses Bilimi Dersleri*, Jipmoondang Yayınları, Seul.

Bu kitapta ses biliminin temel kavramı, fonem ve fonem değişimleri, ünlü ve ünsüz özellikleri, seslem, ses olayları, ses değişimleri, Orta Çağ Korecesinin sesbilim özellikleri gibi pek çok konu ayrıntılarıyla ele alınmıştır. Kitap, sayfa kenarlarında yer alan notlarla konunun daha iyi anlaşılmasına ve konunun pekiştirilmesine olanak sağlamaktadır. Ayrıca her konunun sonunda yer alan sorular da beyin fırtınası yapmaya olanak sağlamaktadır. Bu kitap da tezin ilk bölümünde Türkçe ve Korecenin sesbilgisel açıdan karşılaştırılması konusunda başucu kaynağıdır.

3) Şin Ci Yonğ. (2021b), *Korecenin Sesleri, Bakiconğ* Pijbook, Hanam.

Bu kitapta ses, ses üretimi, fonetik alfabe, sesbilimin temel kavramları, ünlü ve ünsüz özellikleri, Korecedeki ses sıklıkları ve ses olayları ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Bu kitap da tezin ilk bölümünde Türkçe ve Korecenin sesbilgisel açıdan karşılaştırılması konusunda yardımcı kaynaklardandır.

Ses Analizi

1) Ergenç İ & Uzun İ.P. (2020), Türkçenin Ses Dizgesi, Seçkin, Ankara.

Bu kitapta Türkçenin ses özellikleri akustik sesbilgisi açısından incelenmiş ve inceleme aşamaları detaylı bir şekilde anlatılmıştır. Ses analizine geçmeden önce sesin akustik özelliklerinden ve akustik kuramlardan bahsedilmiştir. Ardından konuşma sesleri formant, pitch, spektrogram gibi akustik özelliklere göre incelenmiştir. Akustik incelemenin ardından ses olayları ve ses değişimleri incelenmiştir. Bu kitap, özellikle tezin ikinci bölümünde yapılan akustik incelemede başucu kaynaklarındandır.

2) Şin Ci Yonğ (2022c), *Fonetik Çalışmalarının Temeli için Sesi Anlamak,* Kore Kültürü Yayınevi, Seul.

Bu kitapta sesin eğlenceli dünyası, sesi oluşturan organlar, sesin oluşum aşamaları, fonetik alfabe, ses analizinin temelleri, Korecedeki ünlünün sesbilgisel özellikleri, Korecedeki ünsüzlerin sesbilgisel özellikleri, spektrogram okumaları üzerine pek çok bilgi yer almaktadır. Korecedeki ünlü ve ünsüzleri incelerken akustik açıdan hangi özelliklere bakılması gerektiğini örneklerle birlikte göstermiştir. Bu da konuları daha anlaşılır kılmıştır. Bu sebeple özellikle Korece sesler üzerinde akustik yönden inceleme yaparken başucu kaynağı olabilecek niteliktedir.

Korece Sesletim Öğretimi

1) Bak, Suk Hi, *Korece Sesletim Eğitim Bilimleri,* Yonğnak Yayınevi, Seul 2013.

Korece sesletim özelliklerine detaylı bir şekilde yer veren bu kaynakta sesletim bilimin temelleri üzerinde bilgiler verildikten sonra Korecenin ses sistemi, seslem özellikleri, okuma kurallarına yer verilmiştir. Sonrasında en uygun öğretim yöntemleri belirtilmiştir. Ayrıca eşsesli sözcüklerin anlam açısından sesletimi nasıl yapılırsa ayırt edilebileceği belirtilmiştir. Bu kaynak, tezin hem birinci bölümünde Türkçe ve Koreceyi

sesbilgisel yönden karşılaştırırken hem de tezin son bölümü olan dijital etkinlik hazırlarken yöntemler açısından önemli bir kaynak olacaktır.

2) Türközü, S.G. (2009). "Başlangıç Seviyesindeki Türk Öğrenciler için Korece Sesletim Öğretim Yöntemleri". *Journal of Korean Studies, vol. 10,* 77-95.

Türkiye'deki Korece sesletim öğretimi üzerine ilk denebilecek bu kaynakta detaylı bir şekilde Korece ve Türkçenin ünlü- ünsüzleri karşılaştırılmıştır. Farklılıklar örneklerle açıklanmıştır. Ardından başlangıç seviyesindeki öğrenciler için uygun Korece sesletim öğretim yöntemleri üzerine durulmuştur.

3) Kahrıman, M. (2017a). "Türk Öğrencilerin Korece Sesletim Edinimi Üzerine İnceleme", *2017 Korece Eğitimcileri Çalıştayı*, Seul.

Türkçe ve Korecenin ünlü ve ünsüzleri karşılaştırılarak farklı noktaları tespit edilmiştir. Türkçede yer almayan Korece seslerin sesletiminde öğrencilerin zorluk yaşayabileceği varsayılarak bu konuyu netleştirmek adına anket çalışması yapılmıştır. Dinleme ve sesletim anketlerinin sonuçları doğrultusunda öğrencilerin ilk, orta ve ileri düzeyde karşılaştıkları Korece sesletim hataları tespit edilmiştir.

Yabancı Dilin Uzaktan Öğretim Yöntemleri

Bu bölümdeki kaynaklar özellikle dijital etkinlik tasarlarken uzaktan eğitimin ne olduğu, dijital içeriklerin nasıl olması gerektiği konusunda pek çok önemli bilgi içermektedir.

1) Boylu, E. vd. (2021), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretimi,* Nobel Kitap, Ankara.

Bu kitapta uzaktan öğretimin temel kavramları, uzaktan öğretiminin temelleri, web destekli uzaktan öğretim uygulamaları, Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde anlatı-dilbilgisi- sözcük öğretimi, öğretim teknolojileri ve dijital öğretim materyali tasarlama gibi pek çok konuda yazılmış toplam 19 bölüm yer almaktadır. Kitap aracılığıyla özellikle Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olunabilir.

2) Develi H. Vd., (2017*), Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Bilgi Şöleni: "Teknoloji Tabanlı Öğretim" (2014) Oturumu / Bildileri*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Bu kitapta yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde teknolojinin kullanımını işleyen pek çok bildiri yer almaktadır. Kitap, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yazılım ve derlem kullanımı, sessiz animasyonların kullanımı, elektronik içerik ve Z-kitap kullanımı, sosyal medyanın kullanımı gibi çeşitli konularda bilgiler içermektedir. Bu kitapta yer alan bilgilerden yola çıkarılarak teknolojinin eğitimde nasıl kullanılabilir hale getirildiği anlaşılabilir ve uygulamaya dönüştürülebilir.

Yararlanılabilecek Diğer Kaynaklar:

1) Be Cu Çe. (2015), *Korece Fonolojinin Temelleri,* Samgyonğmunhwa Yayınevi, Seul.

2) İ Sok Cu. (2007), *Korece Dilbilime Giriş,* Bogosa Yayınevi, Seul 2007.

3) Fromkin, Victoria, Robert Rodman ve Nina Hyams (2014), *An Introduction to Language,* Wadsworth, Boston.

4) Şin Ci Yonğ, Hyanğ Şil Canğ ve Hye Cin Canğ (2016), *Korece Sesletim Eğitiminin Teori ve Gerçekleri,* Hangeulpark Yayınevi, Seul.

5) Gökmen, M.E. (2002). Türkçe ve Korecede Ezgi Örüntülerinin Karşılaştırılması (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKÇE VE KORECENİN SESBİLGİSEL YÖNDEN KARŞILAŞTIRILMASI

Yabancı dil öğretiminde en önemli konulardan biri olan sesletim hakkında öğrencilerin karşılaştıkları zorlukları deneysel yollarla tespit edebilmek adına hata analizi çalışması yapmak doğru sonuçlara ulaşabilmek için önem arz etmektedir. Hata analizi çalışmasını gerçekleştirmeden önce öğrencilerin ne tür zorluklarla karşılaştıklarını ön görebilmek adına bir takım dilbilimsel karşılaştırmalar yapılmalıdır. Bu nedenle tezin bu kısmında, öğrencilerin karşılaşabilecekleri sesletim zorluklarını önceden tespit edebilmek için Türkçe ve Korece sesbilgisel yönden karşılaştırılacaktır. Öncelikle Türkçe ve Korecedeki ünlü ve ünsüz sesler karşılaştırılacak sonrasında ise sırası ile Türkçe ve Korecenin Seslem Özellikleri, Türkçe ve Korecede Vurgu ve Ezgi, Korecedeki Ses Olayları ele alınacaktır. Bu konularda detaylı bir çalışma yapabilmek için öncelikle ses nedir, sesbilgisi nedir, sesbilgisi neleri inceler sorularına yanıt bulmamız yerinde olacaktır.

Yıllar boyunca dil, insanları diğer canlılardan ayıran en temel özellik olarak tanımlanmış ve sadece insan türüne özgü bir olgu olduğu vurgulanmıştır. İnsan sesi, anlamlı bir niyeti ifade etmek kullanılan bir araçtır. Fakat doğa sesleri ve hayvan seslerini incelediğimizde bir niyeti ifade etmek için boğumlanmış sesler kullanılmaz. Hayvan sesinde boğumlanma özelliği olmadığından insanlar gibi ses çıkaramazlar. Hayvanlar niyetlerini kendilerine özgü frekanslarla, kendilerine özgü renk değişimleriyle, davranışları ile ya da kendilerine özgü seslerindeki ton değişimleri ile birbirlerine iletirler. Fakat bizler dil aracılığıyla kendi düşüncelerimizi seslere dönüştürerek dinleyiciye ulaştırırız. Karşımızdaki dinleyici ise işitme organları aracılığıyla sesimizi dinleyerek niyetimizi anlar. İnsan dili zekânın bir ürünüdür. Toplumdan topluma aktarıldığı için kültürlere ve deneyimlere bağlı olarak değişkenlik gösterebilir. İnsan dili aracılığıyla

sadece anlık durumlar hakkında değil aynı zamanda içinde bulunulan zamanın dışında gerçekleşen ya da gerçekleşecek olan olaylar hakkında, yanımızda bulunmayan insan ya da nesneler hakkında, soyut kavramlar hakkında düşüncelerimizi ifade etme olanağı buluruz.

Bizler dil olmadan ne duygu ve düşüncelerimizi başkalarına aktarabilir ne de elde ettiğimiz fizik, kimya, edebiyat ve teknoloji verilerini başkalarıyla paylaşabiliriz. Kısacası dil; iletişimi sağlamak, günlük yaşama daha rahat devam edebilmek için vazgeçilemeyecek bir ögedir. Dil, insanın ve uygarlığın en önemli belirtisidir. Dil sayesinde bir toplumun kültürel özelliklerini, yaşam felsefesini, dünya görüşünü, inançlarını, bilim ve teknik gibi konulara katkılarını anlayabiliriz. Çünkü bütün bu özellikler toplumun diline yansır. İnsan yaşamına bu denli etki eden dil, geçmişten günümüze insanoğlunun merak ettiği ve araştırma ihtiyacı hissettiği bir konu olmuştur. Günümüze değin dilin doğuşu, yapısı, günümüze kadar geçirmiş olduğu oluşum süreci, dil ve düşünce ilişkisi, kısacası dil denen olgu çözülmeye çalışılmıştır. Bu neticede de yeni bir bilim dalı yani *dilbilim* doğmuştur.

Duaların yanlış okunmasının hoş karşılanmaması, kutsal kitapların, dine ilişkin metinlerin kuşaktan kuşağa doğru aktarılmasının sağlanması, dini metinlerin yorumlanması gibi dini sebeplerle Eski Hint ve eski Yunan'da dil üzerine ilk incelemeler yapılmaya başlanmıştır (Aksan, 2015, s.16; Kerimoğlu, 2017, s.5). Zaman ilerledikçe dil üzerine yapılan çalışmalar ivme kazanmış, dallanmış, budaklanmış, diğer bilimlerle etkileşim içerisine girmiş ve dilbilim alt dalları ortaya çıkmıştır. Bunları sesbilim, anlambilim, sözcükbilim, biçimbilim, sözlükbilim, sesbilgisi şeklinde çeşitlendirebiliriz.

Tezin temelini oluşturan dilbilim alt dalı olan sesbilgisi ve sesbilgisinin tarihsel gelişimini inceleyecek olursak aşağıdaki gibidir:

Sesbilgisinin inceleme alanı olan ve konuşmayı oluşturan ses, dilin doğmasına neden olan ve bizlere konuşma üstünlüğü kazandıran en temel ögedir.

Ses, Coşkun (2015) tarafından aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

> *Ses, anlamlı sesler topluluğunun en küçük birimidir ve bu topluluğu oluşturan seslerin görevleri birbirinden farklıdır. Seslerin oluşturduğu en küçük sesler*

> *topluluğuna hece*[1] *denir. Hecelerin birleşmesinden kelimeler*[2] *oluşur. Bazen bir hece tek başına kelime işlevini üstleneceği gibi, bazen de bir ses tek başına hece, hatta kelime işlevini üstlenebilir* (s.25).

Toplum içerisinde bizleri temsil eden, duygu ve düşüncelerimizi aktarmada başlangıç olan, insanlar arasında iletişim kurmamıza yardımcı olan ve karakterimizi büyük ölçüde yansıtan çıkarmış olduğumuz ezgili seslerdir. Seslerin ve ses birlikteliklerinin hatalı kullanımı yanlış anlaşılmalara sebebiyet verir. Bu sebeple bireyler öncelikle kendi ana dilindeki sesleri ve ses birimlerini, ses kurallarını iyi bir şekilde öğrenmelidir. Bir dilin yapısını ve özelliklerini bilmek istiyorsak öncelikle o dilde kullanılan seslerin özelliklerini öğrenmekle başlayabiliriz. Bu da sesbilgisi ve sesbilim incelemeleri ile mümkündür.

Sesbilgisi; insan dilinde var olan seslerin oluşumunu, işlevlerini, özelliklerini, seslerin sınıflandırılmasını, parçalı sesbirim ve parçalarüstü sesbirimleri, sesi oluşturan ses üretim organlarını, sesin frekansını ve dalgalarını, seslerin nasıl algılandığını inceler. Öte yandan sesbilim ise; bir dilde bulunan seslerin anlam ayırt edici işlevlerini ve görevlerini inceler. Fakat bu iki alan birbiri ile oldukça karıştırılmaktadır. Bak Dok Yu (2019, s.43), bu iki alanın birbiri ile benzer olmasına rağmen sesbilgisinin ses hakkındaki durağan (statik) bir alan olduğundan, sesbilimin ise hareketli (dynamic) bir alan olduğundan bahseder. Bak Sanğ Gyu (2012, s.113) ise sesbilgisi ve sesbilim ile ilgili olarak Pike'ın benzetmesine yer verir. Pike, sesbilgisi ve sesbilimi tam olarak yemek yapmaya benzetir. Ona göre "sesbilgisi malzemeleri toplar, sesbilim ise onlarla yemek yapar".

Tarihsel olarak ses, sesbilim ve sesbilgisi alanında yapılan çalışmaların gelişimi aşağıdaki gibidir:

Dile yönelik yapılan çalışmalarda dinin etkisi önemli bir rol oynamıştır. Dil, din ile birlikte daha da gelişme olanağı bulmuştur. Duaların ve ilahilerin doğru anlamlandırılması ve doğru okunması, farklı dillerde yazılan dini eserlere olan anlama isteği dilbilim alanının ortaya çıkmasına öncülük etmiştir.

---

1 Tezin tüm aşamalarında "hece" sözcüğünün eş anlamlısı olan "seslem" sözcüğü kullanılacaktır. Fakat aktarımlarda "hece" olarak geçen kısımlarda değişiklik yapılmayacaktır.

2 Tezin tüm aşamalarında "kelime" sözcüğünün eş anlamlısı olan "sözcük" sözcüğü kullanılacaktır. Fakat aktarımlarda "kelime" olarak geçen kısımlarda değişiklik yapılmayacaktır.

"Fonetik sahasında verilen ilk eser, M.Ö. VI. yüzyılda *Saunaka*'nın yazmış olduğu Rig- Veda- Pratisakhya adlı dini eserdir" (Coşkun, 2015, s.18).

Sesbilgisi bakımından önemli bir yere sahip olan diğer isim ise dilbilim incelemelerinde *Hint Geleneğine* mensup olan Panini'dir.

Robins ve Strazny, Panini'nin sesbilgisi alanında yaptığı çalışmaları şu şekilde tanımlamıştır (aktaran Kerimoğlu, 2017):

> *M.Ö. 6. ve 3.yy. arasında Hindistan'da yaşadığı ve Astādhyāyi "Öğretiler[3]" adlı gramerin sahibi olduğu tahmin edilmektedir. (...) Panini'nin grameri özellikle sesbilgisi bakımından büyük bir başarı gösterir. Neredeyse modern dilbilimin ortaya çıkışına kadar el değmemiş olan sesbilgisinin teknik ayrıntılarını ele almıştır. İncelemelerinde sembol kullanan Panini ünlü ve ünsüzlerin sınıflandırılmasında tek bir sistemi esas almıştır. (s.11)*

Arap Geleneğinde sesbilgisi açısından en önemli isimler el-Halil ve Sibeveyhi'dir. El- Halil Arapça'nın ilk sözlüğü olan *Kitab-ül-Ayn*'da ünsüzleri çıkış yerlerine göre sınıflandırmıştır. Hatta çıkış yerine göre ayın ünsüzü boğazın en derininden çıktığı için kitap ayın ünsüzü ile başlar. Sibeveyhi ise sesbilgisinde ünlüler hafifken ünsüzler ağırdır demiş ve bunun sebebini de sözcüğü taşıyan şeyin ünsüzler olduğu şeklinde açıklamıştır (Kerimoğlu, 2017, s.11).

Türk Geleneğine gelindiğinde ise Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan *Divanü Lugati't-Türk* adlı eser göze çarpmaktadır. "Eserde Türk boylarının dili hakkında hem sesbilgisel hem de biçimbilgisini kapsayan pek çok bilgi yer almaktadır" (Kerimoğlu, 2017,s. 12).

Koreli dilbilimciler, Hint Geleneğinin önemli ismi olan Panini'nin öncülüğündeki sesbilgisi çalışmalarının Budizm'in etkisi ile Çin'e kadar geldiğini ifade etmektedirler. (Bek Du Hyon vd., 2013, ss.39-40)

"Hint Geleneği"ne ait sesbilgisi çalışmalarının Kore'ye kadar geldiği dönem olan Kral Secong dönemi sesbilgisi çalışmalarının ivme kazandığı dönem olmuştur. Bu

[3] "Hintli rahip Panini, Veda'ları kaynak alarak dil bilgisi, etimoloji, ses bilgisi gibi alanlardan oluşan bir dil bilgisi kitabı hazırladı, bu kitap özenle yazılmış, bilinen ilk dil bilgisi kitabıdır" (Aydın, 2020, s.5).

çalışmaların sonucunda ise Kore alfabesi yani Hunminjeongeum (훈민정음) oluşturulmuştur. İ Gi Mun ve diğerleri (2017, s.19) bu konudaki görüşünü "Hunminjeongeum'ın ses oluşum organlarının birebir kopyası olması o dönemde sesbilgisi çalışmalarının çok önemli bir seviyeye geldiğinin göstergesidir." şeklinde açıklamıştır. Choi Han Woo (2019, s.67) ise "Korecenin ses sistemi hakkındaki ilk açık bilgileri, (…) Orta Korece döneminde 1443 tarihinde meydan getirilen alfabenin (Hangeul) ses değerlerini örneklerle açıklayan Hunminceŋım adlı alfabetik kitapta buluyoruz." ifadeleriyle Korece sesbilgisinin ilk kaynağı hakkında bilgi vermiştir.

1970'li yıllara kadar Kore'de sesbilgisi alanındaki çalışmalar diğer ülkelerin çalışmaları örnek alınarak yapılmıştır. 1980'li yıllarda teknolojinin gelmesiyle birlikte istenen düzeye tam anlamıyla ulaşamamış olsa bile belirli düzeyde çalışmalar yapılmıştır. Günümüzde ise sesbilgisi çalışmaları önemli bir yere sahiptir.

Gün geçtikçe önemini artıran sesbilgisi alanındaki çalışmalar günümüzde ülkemizde ve Kore'de de dilbilimcilerin dikkatini çekmektedir. Ünlü ve ünsüzlerin karşılaştırmalı incelenmesi, ünlü ve ünsüz seslerin akustik özellikleri, ses olayları, sesbilgisinin öğretimi gibi konular araştırma konular arasında yer almaktadır.

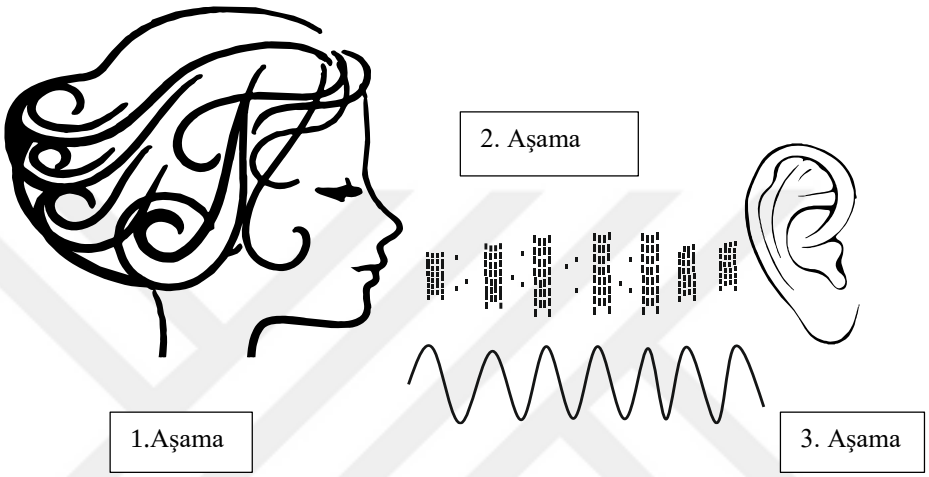
Sesbilgisi; anatomi, akustik fizik, elektronik mühendisliği, psikoloji, deneyli psikoloji, bilgisayar bilimleri, istatistik, retorik, modern dil öğretimi, stilistik, dil ve edebiyat, müzik ve sosyoloji gibi birçok alanla yakından ilgilidir. Bu bağlamda ses analizlerinin sağlıklı yapılabilmesi adına özellikle Avrupa'da ses ile ilgili birçok laboratuvar kurulmuştur.[4] Buralarda yapılan çalışmalar gelişmeler ışığında kaydedilen kayıt ve analiz araçlarının yardımıyla yapılmaktadır. Ülkemizde de deneysel yöntemlerle ses üzerine çalışmaların yapılabileceği çeşitli araştırma merkezleri kurulmuştur. Genel Fonetik Laboratuvarları, Konuşma ve Dil Terapisi Fonetik Laboratuvalarını buna örnek verebiliriz.

Hint ve Yunan Geleneğinden bu yana sürekli gelişme kaydeden sesbilgisi, konuşmanın tüm aşamalarını detaylı bir şekilde incelememize olanak sağlar. Konuşmanın

[4] Avrupa'da kurulan sesbilim ve sesbilgisi laboratuvarlarına örnek verecek olursak; Oxford University Phonetics Laboratory, University of Stocholm- Stocholm Phonetics Laboratory, The University of Dublin University Phonetics and Speech Laboratory, The University of Lisbon The Phonetics and Phonology Laboratory vs.

aşamalarını sesbilgisi alt dalları aracılığıyla 3 ana başlıkta inceleyebiliriz. Birincisi konuşmacının niyet ettiği düşüncesini ses üretim organları aracılığıyla ilettiği *anlatı aşaması*, ikincisi konuşmacının ağzından çıkan sözcüklerin dinleyicinin işitme organlarına ulaşana kadarki süreçte oluşan *ses dalgalarının havada yayılım aşaması* ve son olarak dinleyicinin işitme organları vasıtasıyla anlatılmak isteneni *anlama aşamasıdır*.

Şekil 1.1: Konuşmanın Aşamaları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Bu üç aşamayı sesbilgisinin alt dalları olan fizyolojik sesbilgisi, akustik sesbilgisi ve dinleyiş sesbilgisi aracılıyla incelememiz mümkündür.

Birinci aşama olan anlatı aşamasını inceleyen bilim dalı fizyolojik sesbilgisidir. **Fizyolojik Sesbilgisi**; Dilbilim Sözlüğü'nde "İnsan seslerinin çıkarılmasını gerçekleştiren soluma ve ses organlarının yapısını, işlevlerini, niteliklerini ve çalışma biçimlerini inceleyen sesbilgisi dalı." (İmer vd., 2013, s.131) şeklinde açıklanmışır.

İkinci aşama olan konuşmacının ağzından çıkan sözcüklerin dinleyicinin işitme organlarına ulaşana kadarki süreçte oluşan ses dalgalarının havada yayılım aşaması ise akustik sesbilgisi tarafından incelenir. **Akustik Sesbilgisi;** yine yukarı adı geçen sözlükte "dil seslerinin akustik açıdan niteliklerini, titreşim sıklığını, süre ve duyulma gücünü aygıtlarla ortayan sesbilgisi dalı" olarak açıklanmıştır (İmer vd., 2013, s.20).

Üçüncü aşama olan anlama aşaması ise dinleyiş sesbilgisi aracılığıyla incelenir. **Dinleyiş Sesbilgisi;** "dil seslerinin duyulmasını sağlayan duyma organlarımızın yapısı, işleyişi ve duyma işleminin gerçeklemesiyle uğraşır" (Aksan, 2015, s.56).

İmer vd. (2013), sesbilgisi alt dalları ile ilgili olarak yukarıdaki alt bilim dallarının dışında bir de söyleyiş sesbilgisi, araçlı sesbilgisi, genel sesbilgisi, deneysel sesbilgisinden bahseder. Bu alt bilim dallarından tezimiz için önem arz eden bilim dalları fizyolojik sesbilgisi, söyleyiş sesbilgisi ve akustik sesbilgisidir. Kısaca **Söyleyiş Sesbilgisi**nden de bahsetmek gerekirse; ses yapılarını, seslerin boğumlanma özelliklerini, boğumlanma noktalarını ve dil seslerinin sınıflandırılmasını inceler.

Fizyolojik sesbilgisi, söyleyiş sesbilgisi ve dinleyiş sesbilgisi incelemelerinin gelişimi ile akustik sesbilgisinin incelemelerini kıyasladığımızda akustik sesbilgisi incelemeleri ancak teknolojinin gelişmesi ile önemli bir yer edinebilmiştir. Çünkü akustik sesbilgisi, seslerin kayıt altına alınabilmesi için ses kayıt cihazlarına, kaydedilen seslerin üç boyutlu spektrogram görüntülerini görebileceğimiz çeşitli ses analiz yazılım programlarına ihtiyaç duyar. Bunlar da ancak teknoloji sayesinde mümkündür.

Tezin birinci bölümünde Korece öğrenen Türk öğrencilerin Korece sesletim yaparken karşılaştıkları sorunların sebebini bulabilmek için iki dil arasında sesbilgisel yönden karşılaştırma yapılacaktır. İlk olarak Türkçe ve Korecedeki ünlü ve ünsüz sesler detaylı bir şekilde ele alınacak, ardından ise sesletime etki eden unsurlardan olan her iki dilin de seslem özellikleri incelenecektir. Sesletime etki eden unsurlar sadece parçalı ses birimler olmadığından vurgu, ezgi, uzunluk gibi parçalarüstü sesbirimler de incelenerek iki dil arasında parçalarüstü sesbirim özelliklerinin karşılaştırması da yapılacaktır. İki dili sesbilgisel yönden karşılaştırmaya geçmeden önce fizyolojik sesbilgisinin inceleme konusu olan ses üretim organları hakkında bilgi vermek yerinde olacaktır. Ses üretim organları hakkında bilgi sahibi olunmalıdır ki bir dilin ses sistemi tam anlamıyla anlaşılabilsin ve yorumlanabilsin.

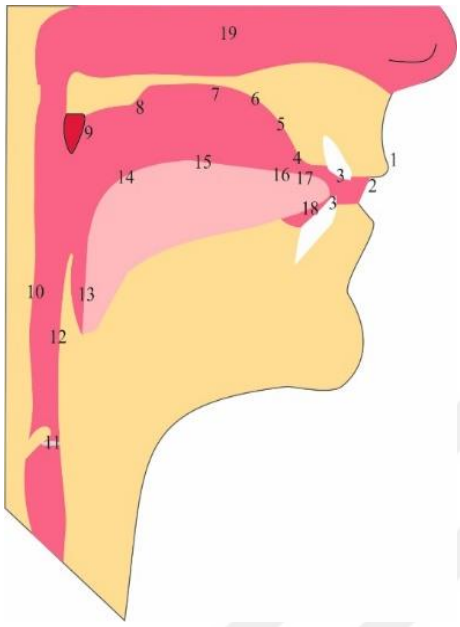
1.1. Türkçe ve Korecedeki Ünlü ve Ünsüzler

1.1.1. Ses Üretim Organları

İnsanlığın ilk yaratıldığı dönemde sadece bir sindirim aracı ya da nefes alıp verme organı olan fakat temelde ses çıkarmaya yarayan organların zamanla yalın sesler çıkararak birçok kavramı ifade etmeye yarar olduğu anlaşılmıştır. Epeyce uzun yıllar üzerinde çalışılarak duygu ve düşünceleri, hayal ve istekleri anlatmaya yarayan söz söyleme mutluluğuna ulaşılmıştır. İnsanlar önceleri seslerle anlaşmış olsalar da zamanla

ürettikleri sesleri resim, şekil ve harflerle ifade ihtiyacı hissetmişlerdir. Bu da harflerin oluşumuna öncülük etmiştir.

Şekil 1.2: Ses Üretim Organları

Kaynak: Yazar tarafından çizilmiştir.

Tablo 1.1: Ses Üretim Organları

1	Dış Dudak	11	Gırtlak
2	İç Dudak	12	Gırtlak Kapağı
3	Diş	13	Dil Kökü
4	Diş Yuvası	14	Dil Üstü Arkası
5	Art diş Yuvası	15	Dil Üstü Önü
6	Ön Damak	16	Dil Palası
7	Damak	17	Dil Ucu
8	Art Damak	18	Dil Ucu Altı
9	Küçük Dil	19	Geniz
10	Yutak		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Konuşma işlemi birçok organımızın ortaklaşa çalışması sonucu gerçekleşir. Bu organlar sayesinde onlarca sesi rahatlıkla çıkarabiliriz. Ses için gerekli hava solunum organlarımızca sağlanır. Bu organlar sayesinde sağlanan hava konuşma sırasında soluk borusu aracılığıyla gırtlak, boğaz, ağız kanalı, geniz ve burun kanalından geçerek her sesin özelliğine göre değişik işlemlerle dil sesine dönüşmesi sağlanır.

Bizler akciğerlerimiz sayesinde solunumu gerçekleştiririz. Solunum, hem insan hayatının devamlılığı için hem de sesin oluşumu için en önemli başlangıç noktasıdır. Solunum durduğunda hem hayat durur hem de sesin oluşumu durur.

Bak Sanğ Gyu (2012, ss.86-93), ses üretim organlarını üç ana başlıkta inceler. Bunlar sesi başlatma organları (initiation, initiator), sesleme organları (phonation, phonator) ve boğumlayıcı organları (articulation, articulator)dır. Akciğerler, bronşlar ve soluk borusu başlatma organlarıdır ve hava akışında rol alırlar. Gırtlak ve ses telleri ise sesleme organlarına dâhildir. Yutak, geniz boşluğu ve ağız boşluğu ise (küçük dil, sert

damak, yumuşak damak, dişeti, üst diş, alt diş, üst dudak, alt dudak, dil) boğumlayıcı organlardır. Ağız boşluğu içerisinde yer alan organlar ünlü ve ünsüzlerin çıkarılmasında en büyük role sahiptir. Ağız boşluğunda yer alan organlar sayesinde sesin özellikleri belirlenir.

Şin Ci Yonğ'a (2022c, s.32) göre sesler havanın hareketine göre ikiye ayrılır. Bunlardan birincisi hava akışının akciğerlerden dışarıya verilerek çıkarılan sesler, ikinci ise hava akışının akciğerlere doğru girişi esnasında oluşan seslerdir. Dilbilimsel açıdan değerlendirildiğinde Korecedeki tüm sesler, hava akışının akciğerlerden dışarıya doğru çıkarken oluşan seslerdir. Bu seslere ise **Akciğer Çıkışlı Sesler (Pulmonic Egressive)** denir.

Kanğ Bom Mo'ya (2013, s.58) göre pek çok ses akciğerlerden gelen havanın soluk borusu ve ses üretim organları aracılığıyla dışarıya atılması esnasında oluşur. Fakat şaşırdığımızda ve şaşkınlığımızı ifade ederken çıkardığımız sesler dışarıdan havanın girmesi esnasında oluşur.

Akciğerlerden çıkan hava ağız yolundan çıkana kadar pek çok organdan geçer.

"Diyaframın, göğüs kaslarının, kaburgaların yardımıyla akciğerden gelen basınçlı hava, ses tellerindeki titreşimle ses yarığından, yani gırtlak içinde sesi oluşturur" (Aksan, 2015, s.22). "Ses telleri, akciğerlerden gelen havanın ilk olarak geçtiği boğumlanma organı olarak iki kasın açılıp kapanmasına göre sesin akışına yöne verir" (Kim Cin Ho, 2017, s. 40). Küçük dilden burun deliklerine kadar olan bölüm geniz boşluğu, gırtlaktan iki dudağa kadar olan bölüm ise ağız boşluğudur. Küçük dil, havanın ağzı boşluğuna mı yoksa geniz boşluğuna mı gideceğine yön veren organdır. Özellikle geniz seslerinin oluşumunda büyük öneme sahiptir.

Ses üretim organları arasında hareketli olması sebebiyle en fonksiyonel organ dildir. Sesin oluşumuna yardım eden diğer organlar ise geniz boşluğunda ve ağız boşluğunda yer alan organlardır.

Ünlü ve ünsüzlerin oluşumunda görev alan organları inceleyecek olursak;

Coşkun (2015), ünlülerin oluşumunda görev alan organları ve onların işlevlerini şu şekilde açıklamıştır:

Ünlülerin oluşumu esnasında akciğerlerden gelen hava akımı, ses tellerine kadarki bölümde melodisiz, yani tonsuzdur. Hava akımı, ses tellerinin titreşmesiyle, melodili yani tonlu olur ve ses tellerinden sonraki yoluna hava akımı olarak devam eder. (...) Tonlu hava akımı, buradaki büyük dil ve dudakların çeşitli hareketleriyle birtakım nitelikler kazanır ve böylelikle ünlüler oluşur. s.30

Türkçe ve Korecedeki bütün ünlüler ağız ünlüsüdür. Türkçe ve Korecedeki ünlülerin oluşumu sırasında küçük dil burun yolunu kapatır ve böylelikle tonlu hava akımı ağza yönelmiş olur. Ünlülerin oluşumunda hava akımı ağız yolundan çıkarken bir engele uğramaz. Tek ünlüler çıkartılırken ağzın şekli değişikliğe uğramazken Korecede bulunan çift ünlüleri çıkarırken sesin başlangıcındaki ve bitişindeki ağız yapısı birbirinden farklıdır. Bu özelliği bir ayna yardımıyla görmemiz mümkündür. Korecedeki çift ünlü olan ㅚ [ø] sesini çıkarırken ilk etapta dudaklar yuvarlak iken sesin bitiş aşamasında dudaklar biraz daha düz konuma gelir.

Coşkun (2015)'da ünsüzlerin oluşumunda görevli organlar ve işlevleri aşağıdaki gibi açıklanmıştır:

> *Ünsüzlerin oluşumunda görev alan ağız içindeki hareketsiz ve az hareketli organlar, ünsüzlerin boğumlanma yerlerini; hareketli organlar ise boğumlanma organlarını ifade ederler. Ünsüzlerin boğumlanma yerlerini ifade eden hareketsiz organlar, üst dişler, üst diş eti bölgesi, ön damak ve orta damak; az hareketli organlar ise, üst dudak ve art damaktır. Ünsüzlerin boğumlanma organlarını ifade eden hareketli organlar; ses telleri, dil, hareketli çeneye bağlı olan alt dişler ve alt dudaklardır. Ünsüzlerin oluşumunda tonlu veya tonsuz hava akımını yönlendiren organ ise, art damağın uzantısı olan küçük dildir. ... Ünsüzler, boğumlanma yerlerinin geniş, dar veya kapantılı olmalarına, ses telleriyle olan ilgilerine göre niteliklerini kazanırlar ve hareketsiz veya az hareket kabiliyeti olan boğumlanma yerlerinin isimleriyle adlandırılırlar.* s.30

Ayrıca ünsüzler akciğerden gelen havanın ağız yolunda ilerlerken ses tellerinde yaşadığı engele göre de kendi içlerinde sınıflandırılırlar. Ünsüzlerin bir bölümü ötümlü (titreşimli) bir bölümü ise ötümsüzdür (titreşimsizdir). Ötümlü ünsüzler oluşurken ses telleri devreye girer ve titreşir, ötümsüz ünsüzler oluşurken ise ses telleri devreye girmez.

Ünlülerden farklı olarak ünsüzler oluşurken akciğerlerden gelen hava ağız boşluğundan çıkana kadar bir engelle karşılaşır. Ünsüzlerin sınıflandırılmasında yukarıda bahsedildiği gibi havanın engelle karşılaştığı organ ve karşılaşma türü büyük önem arz eder.

1.1.2. Türkçe ve Korecedeki Ünlüler

Ünlü, geniz boşluğunun kapalı konumda olduğu, havanın ise ağız yolunda ilerlerken hiçbir engele uğramadan çıktığı, ses tellerinin titreşmesi sonucu oluşan seslerdir. Bu şekilde oluşan sesler, ağız ünlüleridir. Ünlülerin özelliklerini belirlerken dilin konumu ve dudakların şekli çok önemlidir. Ünlüler dilin en önemli sesleridir. Melodik özellik taşıyor olmaları dolayısıyla söyleyişe güzellik katarlar. Coşkun'a (2015, s.33) göre ünlüler seslem taşıyıcı konumundadır ve bu yönüyle dilin bel kemiğini oluştururlar. Vurgu ve ton taşıyıcı özellikleri dolayısıyla hem duygu ve düşüncelerimizi daha etkili biçimde ifade etmemize hem de şiir, şarkı ve türküleri sanatlarına uygun biçimde icra etmemize büyük katkı sağlarlar. Bu yönüyle değerlendirildiğinde hangi dil olursa olsun öncelikli olarak o dilin ünlüleri hakkında bilgi sahibi olmamız ve doğru şekilde sesletebilmek için çaba harcamamız gerekmektedir.

Ünlüler çıkarılırken ses tellerinde titreşim gerçekleştiği için pek çok dilde ötümlü olma özelliğine sahiptirler. "Fakat Japonca, Meksika'da konuşulan Totonak ve Çatino Dili başta olmak üzere diğer birkaç dilde ötümsüz ünlüler yer almaktadır. Totonak Dili'nde sözcük sonunda yer alan ünlü daima ötümsüzleşir. (…) Çatino Dili ve Japoncada ise ötümsüz iki ünsüz arasında yer alan ünlü ötümsüzleşir." (Bonvillain, N., 2002, s.11).

Ünlüler ve ünsüzleri çıkış süreli açısından birbirleri ile kıyasladığımızda ünlülerin çıkışı esnasında hava yolunun açık bulunması dolayısıyla daha uzun olduklarını söyleyebiliriz.

Tüm bu özellikler detayında öncelikle Türkçenin ünlüleri ve Korecenin ünlüleri[5] incelenecek ardından ise her iki dilin ünlü yapısı karşılaştırılacaktır.

[5] Şin Ci Yong'a (2022c, s. 66) göre 15.yy.'da Hunminjeongeum'un orijinal formunun yazılı olduğu belgede sesler ünlü ve ünsüz olarak ayrılmamıştır. Fakat ünlü ve ünsüzlerin oluşum prensipleri incelendiğinde dönemin dilbilimcilerinin bu seslerin farklı özelliklere sahip olduklarını bildiklerini anlayabiliriz. Ancak 20.yy.'ın başlarına gelindiğinde seslerin ünlü ve ünsüz olarak ayrıldığı çalışmalar ortaya çıkmıştır. Fakat her çalışmada kullanılan terimler birbirinden farklılık göstermekteydi. İlk çıkan kitaplarda ünlü ve ünsüzler için 모음[moım] ve 부음[buım] terimi kullanılıyordu. Günümüzde ünsüzler için kullanılan 자음 [caım] terimi ise önses ve orta sesin birleşiminden oluşan seslem anlamı

Tablo 1.2: Türkçenin Ünlüleri

TÜRKÇENİN ÜNLÜLERİ				
	Ön (front)		**Orta (central)**	**Art (back)**
	Düz (unrounded)	**Yuvarlak (rounded)**	**Düz (unrounded)**	**Yuvarlak (rounded)**
Yüksek (high)	[i]	[ü] (y)	[ı] (ɯ)	[u]
Alçak (low)	[e]	[ö] (œ)	[a]	[o]

Kaynak: Kerimoğlu (2017, s. 152)

Türkçede sekiz adet ünlü bulunmaktadır. Yukarıdaki tabloya göre Türkçedeki ünlüleri sınıflandırırken üç ana başlığa bölebiliriz;

1. Dilin yüksekliği bakımından ünlüler: Türkçedeki ünlüleri dilin yüksekliği bakımından yüksek ve alçak[6] ya da dar ve geniş olmak üzere ikiye ayırabiliriz.

Yüksek Ünlüler: i,ı,u,ü

Alçak Ünlüler: a,e,o,ö

Dar Ünlüler: i,ı,u,ü

Geniş Ünlüler: a,e,o,ö

2.Dilin damağa göre yeri bakımından ünlüler: Türkçedeki ünlüleri dilin damağa göre yeri bakımından ön, orta ve art olmak üzere üçe ayırabiliriz.

Ön Ünlüler: e, i, ö, ü

Orta Ünlüler: ı, a

Art Ünlüler: o,u

*Ön ünlüler ince, orta ve arka ünlüler ise: kalındır.

Türkçenin ünlüleri ile ilgili kaynakları incelediğimizde dilin damağa göre yeri bakımında ünlüleri sadece ön ve art ünlüler ayıran çalışmalar da vardır. Demir & Yılmaz

taşımaktaydı. 1910'lu yıllarda ise "홀소리 [holsori]" ve "닿소리[dasori]" terimleri kullanılmıştır. 홀소리 terimi, tek başına kullanılabilen ses anlamına geldiği için ünlüleri temsil etmekteydi. 닿소리 terimi ise, tek başına kullanılabilen (ünlü) ses ile birleştiğinde kullanılan ses anlamında ünsüzleri temsil etmekteydi. Günümüzde bazı kitaplarda hala bu kullanımın sürdüğünü görebiliriz. Zamanla ise ünlü ve ünsüz terimi olarak 모음[moım] ve 자음[caım] kullanılır hale gelmiştir.

[6] Ağız açıklığına göre dilin konumu ters orantılıdır. Ağzı açarak seslettiğimiz ünlülerde dilin konumu alçaktır. Yani ağız açıkken çıkardığımız sesler alçak ünlüler, ağız kapalı yakın iken çıkardığımız sesler yüksek ünlülerdir.

(2014, s.25)'ın yaptığı çalışma buna örnektir. Onlar, dilin damağa göre yeri bakımından ünlüleri ön ünlüler ve art ünlüler olarak ayırmıştır.

Ön Ünlüler: e, i, ö, ü

Art Ünlüler: a, ı, o, u

Bu sebeple iki dil arasında karşılaştırma yapılırken her iki ayırım da göz önünde bulundurulacaktır.

3.Dudakların durumuna göre ünlüler: Türkçedeki ünlüleri dudağın durumuna göre düz ve yuvarlak olmak üzere ikiye ayırabiliriz.

Düz Ünlüler: a, e, ı, i

Yuvarlak Ünlüler: o, ö, u, ü

Tablo 1.3: Korecenin Ünlüleri

KORECENİN ÜNLÜLERİ				
	Ön		Art	
	Düz	Yuvarlak	Düz	Yuvarlak
Yüksek	ㅣ [i]	ㅟ[y]	ㅡ[ɯ][7]	ㅜ[u]
Orta	ㅖ [e]	ㅚ[ø]	ㅓ [ʌ][8]	ㅗ[o]
Alçak	ㅐ [æ]		ㅏ [a]	

Kaynak: Şin Ci Yonğ vd., (2016, s. 25)

[7] İ İk Sob'a (2016, s.59) göre ㅡ sesi eskiden [ɨ] sesine daha yakın kabul ediliyorken günümüzde ise düz art ünlü olan [ɯ] olarak kabul edilir.

[8] Korece ünlü seslerin tablolarının yer aldığı kaynaklar incelendiğinde, Şin Ci Yonğ vd. (2016), ㅓ sesi için [ʌ]'yi kullanırken, İ Cin Ho (2013) [ə]'yi, Ho Yonğ & Kim Son Conğ (2013) ise hem düz art ünlü olarak [ə:] hem de yuvarlak art ünlü olarak [ʌ/ɒ]'yi kullanmıştır.
İ Sok Cu & İ Cu Henğ'e (2007) göre ㅓ sesi genellikle kısa ses olarak [ʌ] şeklinde karşımıza çıkar. Aynı boğumlanma yerinde yuvarlak olarak sesletildiğinde [ɔ], dil bira daha yüksek ve ön konumda iken sesletildiğinde temel ünlü kategorisine girmeyen [ə], [ʌ]'ya göre alçak konumda ve yuvarlak olarak sesletildiğinde ise [ɒ] şeklinde karşımıza çıkar. Bu açıdan değerlendirildiğinde ㅓ sesi [ʌ, ɔ, ə, ɒ] şeklinde okunduğunda yönünde çeşitli teorilerle karşımıza çıkar. İ Sok Cu & İ Cu Henğ ise kitabında [ə] olarak ele alır. Dilin konumu [ʌ]'ya göre biraz daha yüksek olduğunda ise [ɤ] şeklinde karşımıza çıkar.
Kim Sonğ Gyu ve Conğ Sınğ Çol (2013), bu konu ile ilgili olarak "günümüz Korecesinde ㅓ sesi Uluslararası Fonetik Alfabe'ye göre iki şekilde gösterilir. Bunun sebebi ㅓ sesinin kimi zaman uzun ses olarak kimi zamansa kısa ses olarak farklı şekilde sesletilmesinden kaynaklıdır. "Standart Kurallar" çerçevesinde mükemmel derecede konuşan anadil konuşuru uzun ses olan ㅓ sesini, kısa ses olan ㅓ sesi ve ㅡ sesinin ortasında bir ses olarak sesletir." şeklinde açıklamıştır.
Bu tezde de ㅓ sesi genel kullanım olan [ʌ] şeklinde ele alınacaktır.

Standart Korecede tek ünlü sayısı 10'dur.

Standart Ölçünlü Dil Kuralları[9] 2. Bölüm 4. Maddeye göre Korecedeki "ㅏ, ㅐ[10], ㅓ, ㅔ, ㅗ, ㅚ, ㅜ, ㅟ, ㅡ, ㅣ" sesleri tek ünlüdür. Bu maddenin ekinde /ㅚ,ㅟ/ seslerinin çift ünlü olarak sesletilebileceği de yer almaktadır (İ Cin Ho, 2013, s.127). Bu sebeple tezimizde Korecenin ünlüleri sınıflandırılırken /ㅚ, ㅟ/ tek ünlü olarak kabul edilecektir.

Fakat buna rağmen bazı dilbilimciler ön ve yuvarlak sesler olan /ㅚ, ㅟ/ yi [ø] ve [y] şeklinde tek ünlü olarak değil [we] ve [wi] şeklinde çift ünlü olarak kabul etmektedir. Anadil konuşurları tarafından bazen [ø] ve [y] şeklinde bazen ise [we] ve [wi] şeklinde sesletilmektedir.

Şin Ci Yonğ (2021a, s.153), "**tek ünlü** (monophthong, simple vowel) denen şey, boğumlanma esnasında başlangıçtan sona kadar tek bir boğumlanma hareketi ile oluşan ünlüleri ifade ederken, **çift ünlü** (diphthong) ise iki boğumlanma hareketi ile oluşan ünlüleri ifade etmektedir." şeklinde tek ünlü ve çift ünlü ayrımını açıklamıştır.

Yukarıdaki tabloya göre Korecedeki tek ünlüleri sınıflandırırken üç ana başlığa bölebiliriz;

1.Dilin yüksekliği bakımından ünlüler: Korecedeki ünlüleri dilin yüksekliği bakımından yüksek, orta ve alçak ünlüler olmak üzere üçe ayırabiliriz.

---

[9] Standart Ölçünlü Dil Kuralları (표준 발음법), 7 bölüm 30 maddeden oluşmaktadır ve ilk olarak 1988 yılında Kore Dil Kurumu tarafından oluşturulmuştur. Birinci bölümde genel kurallar, ikinci bölümde ünsüz ve ünlülerle ilgili kurallar, üçüncü bölümde ses uzunluğu ile ilgili kurallar, dördüncü bölümde seslem sonu ünsüzünün sesletimi ile ilgili kurallar, beşinci bölümde ses benzeşmeleri ile ilgili kurallar, altıncı bölümde çift vurgulu sese dönüşme ile ilgili kurallar ve yedinci bölümde ise ses türemesi ile ilgili kurallar yer almaktadır. 1988 yılında Standart Ölçünlü Dil Kuralları ile birlikte aynı zaman Hangeul İmla Kuralları (한글 맞츰법) da oluşturulmuştur. Hangeul İmla Kuralları 6 bölümden oluşmaktadır. Birimci bölümde genel kurallar, ikinci bölümde ünsüz ve ünlülerle ilgili kurallar, üçüncü bölümde sesle ilgili kurallar, dördüncü bölümde biçim ile ilgili kurallar, beşinci bölümde yazım kuralları ve altıncı bölümde ise diğer başlığı altında pek çok kural yer almaktadır.

[10] Şin Ci Yonğ (2021b, s.239), /ㅒ/ ve /ㅖ/ seslerinin 15. Yy'da da var olduğundan bahseder. Fakat o dönemde bu seslerin ses değeri günümüzdekinden daha farklıydı. Bu sesler günümüzde tek ünlü olarak kabul görüyorken 15.yy'da ise çift ünlü olarak kabul görmekteydi. /ㅒ/ sesi tek ünlü olan /ㅑ/ ve yarı ünlü olan /ㅣ/ seslerinin yani [j] nin birleşiminden oluşuyordu. /ㅖ/ sesi ise tek ünlü /ㅕ/ e yarı ünlü olan /ㅣ/ seslerinin yani [j] nin birleşiminden oluşuyordu.

Yüksek Ünlüler: ㅣ , ㅜ, ㅡ, ㅜ

Orta Ünlüler: ㅖ , ㅚ, ㅓ , ㅗ

Alçak Ünlüler: ㅐ , ㅏ

2.Dilin damağa göre yeri bakımından ünlüler: Korecedeki ünlüleri dilin damağa göre yeri bakımından ön ve art olmak üzere ikiye ayırabiliriz.

Ön Ünlüler: ㅣ , ㅖ , ㅐ , ㅜ, ㅚ

Art Ünlüler: ㅡ, ㅓ , ㅏ , ㅜ, ㅗ

3.Dudakların durumuna göre ünlüler: Korecedeki ünlüleri dudağın durumuna göre düz ve yuvarlak olmak üzere ikiye ayırabiliriz.

Düz Ünlüler: ㅣ , ㅖ , ㅐ , ㅡ, ㅓ , ㅏ

Yuvarlak Ünlüler: ㅜ, ㅚ, ㅜ, ㅗ

Standart Ölçünlü Dil Kuralları 2. Bölüm 5. Maddeye göre Korecedeki çift ünlüler ise “ㅑ , ㅒ , ㅕ , ㅖ , ㅘ, ㅙ, ㅛ, ㅝ, ㅞ, ㅠ, ㅢ” olmak üzere toplam 11 tanedir.

Ho Yonğ & Kim Son Conğ (2013, s.99) da Korecedeki çift ünlüleri ise üçe ayırmıştır:

1. / ㅣ / (= / y) ile yapılan; ㅑ [ya], ㅕ [yə], ㅛ [yo], ㅠ [yu], ㅖ [ye], ㅒ [yɛ]

Örneğin, 야외[yawe[11]], 여권 [yoggwon], 요리 [yori], 우유 [uyu] , 예측 [yeçıg], 얘기 [yegi]

[11] Tezin sadece dilbilim alanında çalışanlar için değil tüm alandan okuyucular için faydalı olabilmesi açısından Korece sözcük ve tümcelerin transkripsiyonu yapılırken Uluslararası Fonetik Alfabeye göre değil, Türkçeleştirilmiş transkripsiyon kullanılacaktır. Fakat belirtmek gerekir ki Türkiye’de Korece transkripsiyon konusunda birlik sağlanmış değildir. Bu sebeple transkripsiyon yapılırken özel isimlerin evrensel olarak ortak görülen ve Kore Dil Kurumu tarafından kabul edilen transkripsiyonları yapılacaktır. Onun dışında yazar isimleri, ses, seslem, sözcük ve tümcelerin transkripsiyonu Türkçeye en uygun olduğu düşünülen biçimde yapılacaktır.

2. /ㅜ/ (=/w/) ile yapılan; ㅘ [wa], ㅝ [wə] , ㅟ [wi], ㅙ [wɛ], ㅞ [we], ㅚ [we]

Örneğin, 왕 [wanğ], 워낙 (wonag) ,위 (ö, wi), 웬지 (wenci), 웨이터 (weito), 외국 (ögug / wegug)

3. /ㅡ/ (=/ɨ /) ile yapılan; ㅢ [ɨy]

Örneğin, 의자 [ɪyca]

ㅢ[ɪy] sesinin, bulunduğu yere ve dilbilgisel fonksiyonlarına göre çeşitli sesletim özellikleri vardır. İlk seslemde bulunduğunda [ɪy], ikinci ve sonrası seslemlerde bulunduğunda [i], ünsüzden sonra geldiğinde [i] ve özneden sonra geldiğinde [e] olarak sesletilir. Ho Yonğ, ㅢ[ɪy] sesinin sesletim özelliklerini aşağıdaki gibi tablolaştırmıştır.

Tablo 1.4: ㅢ [ɪy] Sesinin Sesletim Özellikleri.

Bulunduğu yer ve dilbilgisel unsurlar	**Sesletim**	**Örnek**
İlk Seslem	[ㅢ] [ɪy]	의지 [의지] [ɪyci] 의미 [의미] [ɪymi]
İkinci seslem ve sonrası	[ㅢ] / [ㅣ] [ɪy] / [i]	주의 [주의 / 주이] [cuɪy / cui] 민주주의 [민주주이] [mincucui]
Ünsüz+ 의	[ㅣ] [i]	희망 [히망] [himanğ] 띄다 [띠다] [dida]
Özne+ 의	[ㅢ] / [ㅔ] [ɪy] / [e]	우리의 [우리의 / 우리에] [urie]

Kaynak: Ho Yonğ (2013, s. 99)

Korecenin çift ünlülerini incelediğimizde, çift ünlüler oluşurken iki ünlüden birisi ana ses görevindedir. Ana ses, yan sese göre daha vurgulu, daha akustik ve daha belirgindir, sesin oluşumunda doğrudan görev alır.

ㅣ [y] ile yapılan çift ünlülerde yani ㅑ [ya], ㅕ [yə], ㅛ [yo], ㅠ [yu], ㅖ [ye], ㅒ [yɛ] seslerinde, ㅣ [y] sesi yan ünlü eklenen diğer sesler ise ana ses görevindedir. Bu sebeple ㅣ [y] daha kısa, diğer sesler ise daha uzun olarak sesletilir.

ㅜ [w] ile yapılan çift ünlülerde yani ㅘ [wa], ㅝ [wə] , ㅟ [wi], ㅙ [wɛ], ㅞ [we], ㅚ [we] seslerinde, ㅜ [w] sesi yan ünlü eklenen diğer sesler ise ana ses görevindedir. Bu sebeple ㅜ [w] daha kısa diğer sesler uzun olarak sesletilir.

ㅡ [ɨ] ile yapılan çift ünlülerde ㅢ [ɨy] sesinde, ㅡ [ɨ] sesi yan ünlü eklenen diğer ses ise ana ses görevindedir. Bu sebeple ㅡ [ɨ] daha kısa diğer ses ise uzun olarak sesletilir.

/ ㅒ , ㅖ , ㅢ / çift ünlülerinde önce ünsüz geldiğinde bu sesler sesletimde çift ünlü olma özelliğini kaybeder ve [ㅖ ya da ㅣ]' ye dönüşür (İ İk Sob, 2016, s.86). Örneğin;

계산 [gyesan] → [gesan], 계절 [gyecol] → [gecol]

혜택 [hyetek] → [hetek], 희망 [hıymanğ] → [himanğ]

무늬 [munıy] → [muni]

Türkçenin ünlülerini ve Korecenin tek ünlülerini karşılaştırdığımızda göze çarpan çok büyük farklar görülmemektedir. Türkçede sekiz, Korecede ise on adet tek ünlü vardır. Korecede temel olarak tek ünlü olarak yer alan on ünlüden ikisi kimi dilbilimcilere göre çift ünlü olarak kabul edilmektedir. Türkçede çift ünlü yoktur.

Her iki dilde de bulunan ünlüler ağız ünlüsüdür.

İki dilde de ünlüler dilin yüksekliği bakımından ünlüler, dilin damağa göre yeri bakımından ünlüler ve dudakların durumuna göre ünlüler olmak üzere üçe ayrılmaktadır.

Dilin yüksekliği bakımından ünlüleri incelediğimizde Türkçede yüksek ünlüler: i,ı,u,ü, alçak ünlüler: a,e,o,ö olarak sınıflandırılırken Korecede yüksek ünlüler: ㅣ[i], ㅟ[y], ㅡ[ɯ],

ㅜ[u], orta ünlüler: ㅖ[e], ㅚ[ø], ㅓ[ʌ] ,ㅗ[o], alçak ünlüler ise ㅐ[æ], ㅏ[a] olarak sınıflandırılmıştır. Buradaki fark Türkçede sınıflandırma yapılırken orta ünlüler olarak ayrılmamış olmasıdır. Türkçede e,o ve ö alçak ünlü olarak kabul edilirken Korecede bu ünlüler orta ünlü olarak kabul edilmektedir.

Dilin damağa göre yeri bakımından ünlüleri incelediğimizde Türkçede ön ünlüler: e, i, ö, ü, orta ünlüler: ı, a, art ünlüler: o,u olarak ya da ön ünlüler: e, i,ö, ü, art ünlüler ise a, ı, o, u şeklinde sınıflandırılır. Korecede ön ünlüler: ㅣ[i], ㅟ[y], ㅖ[e], ㅚ[ø], ㅐ[æ], art ünlüler: ㅡ[ɯ], ㅓ[ʌ], ㅜ[u], ㅗ[o], ㅏ[a] olarak sınıflandırılmıştır. Burada iki ses göze çarpmaktadır. Bunlar ön ünlü olan ㅐ[æ] ve art ünlü olan ㅓ[ʌ] sesleridir. Bu sesler Türkçede bulunmamaktadır.

Dudakların durumuna göre ünlüleri incelediğimizde Türkçede düz ünlüler: a, e, ı, i, yuvarlak ünlüler: o, ö, u, ü olarak sınıflandırılırken Korecede düz ünlüler: ㅣ[i], ㅖ[e], ㅐ[æ], ㅡ[ɯ], ㅓ[ʌ] ve ㅏ[a], yuvarlak ünlüler: ㅟ[y], ㅚ[ø], ㅜ[u], ㅗ[o] şeklinde sınıflandırılmıştır. Korecedeki düz ünlüler olan ㅐ[æ] ve ㅓ[ʌ] sesleri Türkçede yoktur.

Türkçedeki (a) sesi ve Korecedeki ㅏ[a] sesi düz, art ve alçak olarak sınıflandırılır. Örneğin;

arka, ağız, açık

앞 [ap], 아빠 [abba], 아래 [are]

Türkçedeki (e) sesi düz, ön ve alçak olarak sınıflandırılırken, Korecedeki ㅖ[e] sesi düz, ön ve orta, ㅐ[ɛ]: sesi ise düz, ön ve alçaktır. Türkçedeki (e) sesi, temelde iki tanedir. Bunlardan en sık kullanılanı [e]'dir. Diğer (e) sesinin ise harf ile gösterimi yoktur.

Anadolu ağızlarında kullanılan açık e'nin harfle gösterimi günümüz Türkçesinde yoktur.[12]

Örneğin,

eski, elma, erkek

에누리 [enuri], 에너지[enoci], 에워싸다[ewossada]

ㅐ[ɛ]: her ne kadar ㅔ[e] sesletimine yakın gibi gözükse de temelde aynı değildir. ㅐ[ɛ] sesletiminde ağız biraz daha açık pozisyondadır. ㅐ[ɛ] sesi, ㅏ[a] ve ㅣ[i] 'nin sesletimini düşündüğümüzde ağız ㅏ sesletimini yaparkenki açıklıkta iken ㅣ sesini çıkarır gibi dili biraz öne doğru götürmekle çıkan bir sestir.

ㅐ[ɛ] ünlüsünün kullanıldığı sözcüklere örnek verecek olursak;

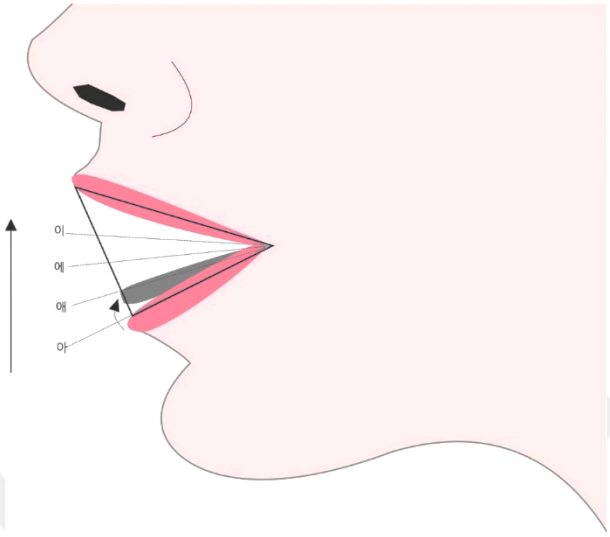
재거하다 [cegohada], 재겸 [cegyom], 재검토하다 [cegomtohada], 애완동물 [ewandonğmul], 애인 [ein]

Korecedeki ㅐ [ɛ] sesi Türkçede olmadığı için öğrencilerin bu sesin sesletimini yaparken zorlanmaları öngörülmektedir. Türközü (2009,s.91), birçok öğrencinin ㅔ[e] ve ㅐ[ɛ] sesinin ayırt edemediğini, hata analizlerinin de bu durumu net bir şekilde gösterdiğini belirtmiştir. Öncelikle öğrencilerin Türkçedeki e [e] sesinin sesletimini iyi bir şekilde kavradıktan sonra, ㅐ[ɛ] sesinin Türkçe örnekler vererek açıklanması gerektiğini belirtmiştir. Aynı zamanda ㅐ[ɛ] sesinin ㅔ[e] sesine göre ağzın daha büyük açılarak dilin yükseltilerek sesletildiğini açıklamak gerektiğini vurgulamıştır.

[12] "Standart dil ile ağızlar arasında da sesbirimler açısından farklar olabilir. Örnek olarak kapalı e adıyla bilinen [e] sesi standart dilde sesbirim değildir, yani anlam farkı yaratmaz. Bunun için alfabede ayrı bir işaret de bulunmaz. [e] sesinin [i]- [e] arasında yer alan bütün alt sesbirimleri aynı sesle ([e]) gösterilir. Standart dilde el "organ" ve el "yabancı" sözcükleri aynı biçimde yazılır ve farklı söylenseler de eşsesli kabul edilirler. Standart Türk konuşuru için iki ses aynıdır. Ağızlarda ise ilki açık e dediğimiz [a] sesine daha yakın bir sesle, ikincisi de kapalı e dediğimiz [i] sesine daha yakın bir sesle söylenir" (Demir ve Yılmaz, 2014, s.13).

ㅏ, ㅐ, ㅔ ve ㅣ'nin sesletimini yaparken ki ağız açıklığı aşağıdaki gibi olmaktadır.

Şekil 1.3: ㅏ, ㅐ, ㅔ ve ㅣ'nin Sesletiminde Ağız Açıklığı

Kaynak: Yazar tarafından çizilmiştir.

Son zamanlarda Koreliler de ㅐ[ɛ] ve ㅔ[e] sesletiminin ayrımını net bir şekilde yapamamaktadır ve aynı şekilde sesletmektedirler. Yani "개 [gɛ]" ve "게 [ge]" sözcüklerini sesletim esnasında aynı sesletirler. Tezin hata analizi kısmında Korece anadil konuşurlarından alınan ses kayıtları incelenerek bu durum teyit edilecektir.

Türkçedeki (ı) sesi ile Korecedeki ㅡ[ɯ]sesi, düz, art ve yüksek şeklinde sınıflandırılır.

Örneğin,

ışık, ırmak, kandırmak

은행 [ınhɛnğ], 응급 [ınğgıb], 음식 [ımşig]

Türkçedeki (i) sesi ve Korecedeki ㅣ[i] sesi düz, ön ve yüksek şeklinde sınıflandırılır.

Örneğin,

İnegöl, ilk, ikiz

이리 [iri], 이르다 [irıda], 이렇게 [iroke]

Türkçedeki (o) sesi, art, yuvarlak ve alçak şeklinde sınıflandırılırken, Korecedeki ㅗ [o] sesi, art, yuvarlak ve orta şeklinde sınıflandırılmaktadır. Korecedeki ㅓ [ʌ] sesi ise, art, düz ve orta şeklinde sınıflandırılır. Türkçede [ʌ] sesi yoktur. Bu sebeple öğrencilerin ㅓ [ʌ] sesinin sesletimini yaparken zorlanacakları öngörülmektedir. [13]

Örneğin,

otuz, ozan, dokuz

오이 [oi], 오해 [ohe], 오징어 [ocinğʌ]

ㅓ[ʌ]: dilin yüksekliği ve dilin damağa yakınlığı bakımından ㅗ [o] ile aynıdır. Fakat dudağın durumuna göre düz olması yönü ile yuvarlak olan ㅗ [o]'dan ayrılır. ㅗ [o] sesini çıkarırken dudaklar baş parmağın gireceği derecede açıkken, ㅓ[ʌ] sesi çıkarılırken küçük parmak girecek kadar açık olur.

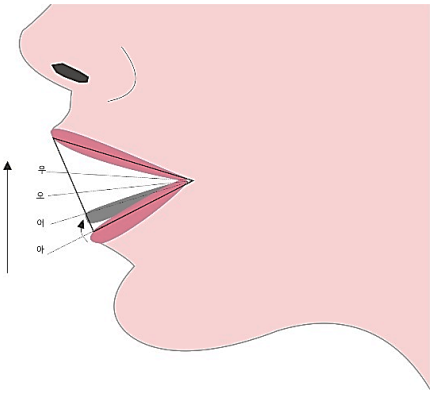
ㅓ[ʌ] ünlüsünün kullanıldığı sözcüklere örnek verecek olursak;

업무 [ʌmmu], 어렵다 [ʌry ʌbda], 없다 [obda], 어디 [ʌdi]

ㅜ, ㅗ, ㅓ, ve ㅏ sesletimini yaparken ki ağız açıklığını aşağıdaki gibi olmaktadır.

[13] Kahrıman (2017, s.267), Türk öğrenciler üzerinde yaptığı dinleme çalışması neticesinde öğrencilerin ㅓ ve ㅗ sesini ayırt edemediklerini belirtmiştir. Fakat hata oranı öğrenme seviyesi arttıkça ters orantılı olarak azalmıştır. Öğrencilerin en fazla hata yaptığı örnek %17 oranı ile "소리"sesletimi yerine "서리"sesletimini seçmeleri olmuştur.

Şekil 1.4: ㅜ, ㅗ, ㅓ, ve ㅏ ‘nin Sesletiminde Ağız Açıklığı

Kaynak: Yazar tarafından çizilmiştir.

Türkçedeki (ö) sesi, ön, yuvarlak ve alçak olarak sınıflandırılır. Korecedeki (ㅗ) ve (ㅣ) seslerinin birleşiminden oluşan ve duruma göre Türkçedeki (ö) sesi gibi de seslendirilen ㅚ[ø] sesi ön, yuvarlak ve orta olarak sınıflandırılır.

Örneğin,

örnek, kötü, önsöz

뇌 [nö], 죄[cö], 괴로움 [göroum]

Türkçedeki (u) sesi ve Korecedeki ㅜ[u] sesi, art, yuvarlak ve yüksek şeklinde sınıflandırılır.

Örneğin,

uzun, umut, kutu

우주 [ucu], 우리[uri], 우물[umul]

Türkçedeki (ü) sesi ve Korecedeki (ㅜ) ve (ㅣ) seslerinin birleşiminden oluşan ve duruma göre Türkçedeki (ü) sesi gibi de seslendirilen ㅟ[y] sesi ön, yuvarlak ve yüksek olarak sınıflandırılır.

Örneğin,

ümit, ütü, küpe

귀찮다 [güçanta], 뒤 [dü], 쥐 [cü]

1.1.3. Türkçe ve Korecedeki Ünsüzler

Ünsüz, akciğerlerden havanın ses yolunda bir engele takılması ile oluşan seslerdir. Hava ses yolunda daralma, kapanma ya da sürtünme gibi engellere uğrar. Ünsüzler sınıflandırılırken havanın nerede ve nasıl engele uğradığı çok önemlidir ve sesin değeri bu özelliklere göre belirlenir.

Karaağaç'a (2015,s. 33) göre tüm dillerde ünsüzlerin sayısı ünlülerin sayısından fazladır ve sınıflandırma açısından kıyaslandığında ünlülere göre ünsüzlerin sınıflandırılması daha geniştir. Ünsüzlerin atnımlanması ve sınıflandırılmasında akustik ve boğumlanma gibi pek çok özellik göz önünde bulundurulmalıdır.

Sesletimimizin iyi ve anlaşılır olabilmesi için ünsüzlerin boğumlanma biçimine oldukça özen göstermemiz gerekmektedir.

Tezin bu bölümünde öncelikle Türkçenin ünsüzleri ve Korecenin ünsüzleri özellikleri bakımından detaylı bir şekilde incelenecek ardından ise her iki dilin ünsüz yapısı karşılaştırılacaktır.

Tablo 1.5: Türkçenin Ünsüzleri

TÜRKÇENİN ÜNSÜZLERİ									
BOĞUMLANMA BİÇİMİNE GÖRE		BOĞUMLANMA YERİNE GÖRE							
		Damaksıl		Dişsil			Dudaksıl		Gırtlak
		Art Damak	Ön Damak	Diş-Damak	Diş Eti	Diş Arası	Diş-Dudak	Çift Dudak	
Patlamalı	Ötümlü	g [g] (u,o,a,ı)	g [ɟ] (i,e,ü,ö,â)	d [d]	c[ʤ]			b[b]	
	Ötümsüz	k [k] (u,o,a,ı)	k [c] (i,e,ü,ö,â)	t [t]	ç[ʧ]			p[p]	
Sızmalı	Ötümlü				j[ʒ]	z[z]	v[v]		
	Ötümsüz				ş [ʃ]	s[s]	f[f]		h[h]
Akıcı	Burun (Nazal)			n[n]				m[m]	
	Dil Ucu / Yan				l[l]				
	Titrek				r[r]				
	Yarı Ünlü		ğ[ɣ],y[j]						

Kaynak: Coşkun (2015); Demircan (2012); Karaağaç (2015); Kerimoğlu (2017) temel alınarak yazar tarafından oluşturulmuştur.

Türkçede yirmibir adet ünsüz bulunmaktadır. Alfabe kanununa göre ünsüzleri temsil eden harfler kendilerinden sonra eklenen /e/ ünlüsü ile birlikte sesletilirler. Örneğin; /k/ harfi [ke] olarak sesletilir. Bunun sebebi ünsüzlerin ancak ünlü ile birlikte seslem oluşturabilmeleri ve sesletilebilmeleridir. Yukarıdaki tabloya göre Türkçedeki ünsüzleri sınıflandırırken dört ana başlığa bölebiliriz;

1. Ses Tellerinin Durumuna Göre Ünsüzler: Türkçede ünsüzler ses tellerinin durumuna göre tonlu/ ötümlü ve tonsuz/ötümsüz olmak üzere ikiye ayrılır. Ötümlü ve ötümsüz kavramı akciğerlerden gelen havanın ses tellerinde titreşip titreşmemesiyle alakalıdır. Türkçedeki tüm ünlüler ve ötümlü sesler, akciğerlerden gelen havanın ses tellerinde titreşmesiyle oluşur, bu seslere aynı zamanda tonlu sesler de denir. Coşkun'a (2015,s .46) göre tüm ünlüler ve ötümlü sesler harmoniktir. Bu sesler, akciğerlerden gelen havanın insanın ürettiği duygu ve düşünceler doğrultusunda titreşerek oluşur. Ona göre "bütün ünlü ve tonlu ünsüzlerin oluşumu esnasında ses telleri, ortalama olarak erkeklerde saniyede 100 defa, kadınlarda saniyede 200 defa, çocuklarda ise saniyede 400 defa titreşir." Ötümsüz seslerde ise akciğerlerden gelen hava ses tellerinde titreşime uğramaz. Bu sesler, bir boğumlanma noktasında sürtünme ya da çarpma ile ses değeri kazanırlar.

a) Ötümlü Ünsüzler: bu sesler çıkarılırken ses telleri titreşir. Türkçedeki ötümlü ünsüzler b,c,d,g,j,l,m,n,r,v,z,y'dir.

b) Ötümsüz Ünsüzler: bu sesler çıkarılırken ses telleri titreşmez. Türkçedeki ötümsüz ünsüzler ç,f,h,k,p,s,ş,t'dir.

Ötümsüz patlamalı sesler olan ç, k, p, t ile ilgili olarak Demircan (2012, s.48), "ötümsüz patlamalılar sözcük ve hece başında üflemeli (aspirated) çıkarılırlar, yani patlama ile birlikte dışarıya soluk püskürür. (…) Sözcük ya da hece sonunda üfleme olmaz." ifadelerine yer vermiştir. Bir sesin üflemeli (aspirated) olup olmadığını anlamak için elimizden, ince bir peçeteden ya da yanmakta olan bir kibrit çöpünden yararlanabiliriz. Üflemeleri seslerde üflemenin etkisi ile elimizde çıkan hava net hissedilebilir, peçete çıkan havanın etkisiyle oynar ve yanmakta olan kibrit çöpü ise söner. Türkçedeki "kar" ve "gar" sözcükleri ile üflemeli seslerin farkını yukarıdaki yöntemler ile teyit edebiliriz.

2) Boğumlanma Yerine Göre Ünsüzler: Türkçede ünsüzler boğumlanma yerine göre temelde damak, diş, dudak ve gırtlak olmak üzere dörde ayrılır.

a) Damak Ünsüzleri: Türkçedeki damak ünsüzleri ön ve art damak olmak üzere ikiye ayrılır.

Ön damak ünsüzleri g, ğ, k ve y'dir. Ön damak ünsüzü olan /g/ ve /k/ ardından ince ünlüler alır. Örneğin; gemi, gider, göz, güzel, kedi, kitap, köz, küme, yemek, eğik. Ğ sesi seslemin ilk sesi olarak yer almaz.

Art damak ünsüzleri: g ve k sesleridir. Karaağaç (2015.s, 37) bu sesleri üstünde nokta ile göstermiştir /ġ/ ve /ķ/, /g/ ve /k/ ardından kalın ünlüler alır. Örneğin, gam, gıcır gıcır, gol, gurur, kar, kır, kor, kum.

Bu örneklerden yola çıkarak /g/ ve /k/ seslerinin ardından gelen ünlünün özelliklerinden önemli ölçüde etkilendiklerini söyleyebiliriz.

b)Diş Ünsüzleri: Dil ucunun dişlerin çeşitli yerlerine dokundurulmasıyla oluşur. Türkçedeki diş ünsüzleri diş-damak, diş eti ve diş arası olmak üzere üçe ayrılır.

Diş-damak ünsüzleri: dil ucunun üst dişlere dokunması ile çıkan seslerdir. Dil ucunun üst üst dişlere dokunmasıyla çıkan sesler d, t ve n'dir. Örneğin, deli, tane, nane.

Diş eti ünsüzleri: dil ucunun diş etine veya diş yuvalarına dokunmasıyla çıkan seslerdir. Bu sesler c,ç,j,ş,l ve r'dir. Örneğin, cam, çan, jale, şan, lale, rol.

Diş arası ünsüzleri: dilin hareketsiz kalmasıyla havanın dişler arasından çıkarılmasıyla oluşan seslerdir. Bu sesler s ve z'dir. Örneğin, saman, zaman.

c)Dudak Ünsüzleri: bu sesleri çıkarırken alt dudağın hareketi çok önemlidir. Alt dudağın, üst dudağa ya da üst dişlere dokundurulmasıyla çıkan seslerdir. Türkçedeki dudak ünsüzleri diş-dudak ve çift dudak olmak üzere ikiye ayrılır.

Diş-dudak ünsüzleri: alt dudağın üst dişlere dokundurulmasıyla çıkan seslerdir. f ve v sesleri diş-dudak ünsüzüdür. Örneğin, fare, vefa

Çift dudak ünsüzleri: alt ve üst dudağın birbirine dokundurulmasıyla çıkan seslerdir. Türkçedeki çift dudak ünsüzleri b, m ve p'dir. Örneğin, bir, mavi, pırasa.

d)Gırtlak Ünsüzleri: Türkçedeki gırtlak ünsüzü h'dir. Coşkun'a (2015, s. 56) göre, "akciğerlerden gelen hava akımı, yarı açık ile açık arasında bir konumda olan ses

tellerinin iç çeperlerine sürtünür ve bu sürtünme sonucunda h ünsüzü oluşur.” Örneğin, hava.

3)Boğumlanma Biçimine Göre Ünsüzler: Türkçedeki ünsüzler boğumlanma biçimine göre patlamalı, sızıcı ve akıcı olmak üzere üçe ayrılır.

a)Patlamalı ünsüzler: patlamalı seslerin oluşumunda ağız boşluğu tamamen kapalıdır. Hava akışının durması ve birden bire açılmasıyla oluşan seslerdir. Yani b, p, c, ç, d, t, g, k’dir. Örneğin; bal, pati, can, çene, dal, tane, gam/ gezi, kale / Kerem.

b)Sızmalı ünsüzler: hava akışının hemen hemen tamamen kapalı olduğu ve havanın dar bir delikten itilmesiyle oluşan seslerdir. Bu ünsüzler f, h, j, s, ş, v, z’dir. Örneğin, fil, his, jop, ses, şile, Van, zan.

c)Akıcı ünsüzler: hava yolunun geniş tutulmasıyla oluşan seslerdir. Burun, dil ucu, titrek ve yarı ünlü olmak üzere dörde ayrılırlar. Burun/ nazal ünsüzleri, art damağın yükselmesi ve küçük dilin burun boşluğunu kapatarak hava akımının burun boşluğuna girişi engellenir. Bu şekilde çıkan ağızdan çıkarılan seslerdir. /n/ ve /m/ sesleri nazal ünsüzlerdir. Örneğin, naz, mama.

Dil ucu ünsüzleri, dil ucunun diş ve damak arasına değmesi ile oluşan seslerdir. Türkçedeki dil ucu ünsüzü /l/sesidir. Örneğin, Lüleburgaz. Coşkun (2015,s. 58) /l/ sesini yan ünsüz olarak ele alır.

Titrek ünsüzler, dil ucunun sert damağa dokunması ve dilin büzüşerek sesin kesik kesik gelmesi ile oluşan seslerdir. Türkçedeki titrek ünsüz /r/ sesidir. Örneğin, resim.

Yarı ünlü sesler ise ünlülerin seslem oluşturamayan biçimleri olarak kabul edilirler ve oluşumu sırasında ses tellerinin titremesinden dolayı ünlülerden ayrılırlar. Türkçedeki yarı ünlü sesler ğ ve y’dir. Örneğin, iyi, doğur-. Karaağaç (2015,s.34) ve Demircan (2002, s.54), /v/ sesini de yarı ünlü olarak ele alır. Örneğin, savur-.

4) Hava Akımının Geçiş Biçimine Göre Ünsüzler: Türkçede bu kategorideki ünsüzler engelli/duraklamalı ünsüzler ve engelsiz/duraklamasız ünsüzler olmak üzere ikiye ayrılır.

a) Engelli ünsüzler: patlamalı ve sızıcı olan tüm sesler duraklamalı ünsüzdür.

b) Engelsiz ünsüzler: akıcı sesler ise duraklamasız ünsüzlerdir.

Tablo 1.6: Korecenin Ünsüzleri

Boğumlanma Biçimi		**Havanın Şiddetine göre**	**Boğumlanma Yeri**				
			Çift Dudaksıl	Diş Yuvasıl	Damaksıl	Art Damaksıl	Gırtlak
Duraksamalı Ünsüz	Patlamalı	Esnek (yarı üflemeli)	ㅂ[ᴘ]	ㄷ[t]		ㄱ[k]	
		Çift Vurgulu (üflemesiz)	ㅃ[ṕ]	ㄸ[t’]		ㄲ[k’]	
		Sert (üflemeli)	ㅍ[$ᴘ^{h}$]	ㅌ[t^{h}]		ㅋ[k^{h}]	
	Sızmalı	Esnek (yarı üflemeli)		ㅅ[s]			
		Çift Vurgulu (üflemesiz)		ㅆ[s’]			
		Sert (üflemeli)					ㅎ[h]
	Patlamalı & Sızmalı	Esnek (yarı üflemeli)			ㅈ[ʧ]		
		Çift Vurgulu (üflemesiz)			ㅉ[ʧ’]		
		Sert (üflemeli)			ㅊ[$ʧ^{h}$]		
Tınılı	Nazal	Nazal	ㅁ[m]	ㄴ[n]		ㅇ[ŋ]	
	Akıcı-Yan Ünsüz	Akıcı-Yan Ünsüz		ㄹ[l/r]			

Kaynak: Ho Yonğ (2013,s.46)

Standart Ölçünlü Dil Kuralları 2.Bölüm 2.Maddeye göre Korecede toplam ondokuz adet ünsüz vardır. Bunlar; sözlüklerde yer alış sırasına göre ㄱ, ㄲ, ㄴ, ㄷ, ㄸ, ㄹ, ㅁ, ㅂ, ㅃ, ㅅ, ㅆ, ㅇ, ㅈ, ㅉ, ㅊ, ㅋ, ㅌ, ㅍ, ㅎ’dir. Hangeul İmla Kuralları 2.Bölüm 4.Maddeye göre Korecedeki ünsüzlerin sırası ve okunuşları aşağıdaki gibidir.

ㄱ(기역) [Giyog] ㄴ(니은) [niın] ㄷ(디귿) [digıd]

ㄹ(리을) [riıl] ㅁ(미음) [miım] ㅂ(비읍) [biıb]

ㅅ(시엇) [şiod][14] ㅇ(이응) [ıınğ][15] ㅈ(지읒) [cııd]

ㅊ(치읓) [çııd] ㅋ(키읔) [kııg] ㅌ(티읕) [tııd]

ㅍ(피읖) [pııb] ㅎ(히읗) [hııd]

Çift vurgulu seslerin sırası ve okunuşları ise aynı bölümün aynı maddesinde aşağıdaki gibi verilmiştir.

ㄲ (쌍기역) [ssanğ giog] ㄸ(쌍디귿) [ssanğ digıd] ㅃ(쌍비읍) [ssanğ biıb] 싸(쌍시옷) [ssanğ şiod] ㅉ(쌍지읒) [ssanğ cııd]

Ayrıca Türkçede olduğu gibi Korecede de ünsüzün ardına /ㅏ/ yani [a] ünlüsü getirilerek seslem oluşmuş hali ile okunduğu da görülmektedir.

ㄱ(가) [ga] ㄴ(나) [na] ㄷ(다) [da] ㄹ(라) [ra] ㅁ(마)[ma]

ㅂ(바) [ba] ㅅ(사) [sa] 아 [a] ㅈ(자) [ca] ㅊ(차) [ça]

ㅋ(카) [ka] ㅌ(타) [ta] ㅍ(파) [pa] ㅎ(하) [ha]

Korece ünlü seslerde olduğu gibi ünsüzlerin çoğunluğu ağız ünsüzüdür. Sadece "/ㄴ/ [n], /ㅁ/[m], /ㅇ/ [nğ]" sesleri burun ünsüzüdür.

Korecede ünsüzleri sınıflandırırken üç ana başlığa bölebiliriz;

---

[14] /ㅅ/ sesi iki farklı ses değerine sahiptir. Korecedeki /ㅅ/ ve /ㅆ/ sesinden sonra [i] veya [j] sesleri geldiğinde /ㅅ/ ve /ㅆ/ seslerinin boğumlanma yeri değişir. Yani tek ünlüler olan / ㅏ, ㅓ, ㅗ, ㅔ, ㅐ, ㅡ, ㅜ, ㅚ ve ㅟ/ nün önüne geldiğinde [s] olarak sesletilir. Fakat tek ünlü / ㅣ / ve çift ünlü olan / ㅑ, ㅕ, ㅛ, ㅠ, ㅖ ㅒ / nin önüne geldiğinde ise [ş] olarak sesletilir. Bu sebeple Koreliler yabancı dil öğrenirken bu seslerin birleşiminden oluşan seslemleri sesletirken anadillerinin etkisi ile hataya düşerler. İngilizcedeki "see, seed" sözcükleri, Türkçedeki ise "simit" sözcüğünü buna örnek verebiliriz.

[15] Bak Sanğ Gyu'ya (2012, s. 103) göre günümüz Korecesinde sadece seslem sonunda "ses değerine" sahip olan ㅇ(이응) [ıınğ] sesi, Hunminjeongeum'ın ilk oluşturulduğu dönemde yumuşak damak ünsüzü olarak seslem başında da ses değerine sahipti.
Günümüzde seslem başında ünlünün önüne gelen /ㅇ/ sesi ünlüyü okutucu görevindedir. Herhangi bir ses değerine sahip değildir.

1. Boğumlanma yerine göre ünsüzler:

"Uluslararası Fonetik Alfabe" (IPA)[16]'ye göre tüm ünsüzlerin sesletimine olanak sağlayan on adet boğumlanma yeri vardır. Korecede ise beş adet boğumlanma yeri olması yönüyle İngilizce ve Çince gibi dillere göre 1 ila 3 tane kadar daha azdır" (Ho Yonğ & Kim Son Conğ, 2013, s. 39).

Korecede boğumlanma yerine göre ünsüzler çift dudaksıl, diş yuvasıl, damaksıl, art damaksıl ve gırtlak olarak beşe ayrılır.

Çift dudaksıl ünsüzler: "İki dudağın birbirine değdirilerek ya da birbirine yaklaştırılarak çıkartıldığı seslerdir. Ünsüzler arasında ilk sıralarda yer almaları ve anlaşılmaları kolay olmaları dolayısıyla dilde en başta edinimi sağlanan seslerdir" (İ Cin Ho, 2018b, s.286). Bu sesler, havanın her iki dudakta engele takılarak engellenmesi ve ardından patlaması ile oluşur. /ㅂ,ㅃ,ㅍ ve ㅁ/ Korecedeki çift dudaksıl ünsüzlerdir. Örneğin,

밤 [bam] 아빠[abba] 팔 [pal] 말 [mal]

Diş yuvasıl ünsüzler: dil ucu sesleridir. Havanın üst dişlerin kenar çizgisi ve dil ucunda engele takılması sonucu çıkan seslerdir. /ㄷ,ㄸ,ㅌ,ㅅ,ㅆ, ㄴ ve ㄹ/ Korecedeki diş yuvasıl ünsüzlerdir. [17] Örneğin,

달 [dal] 딸 [ddal] 탈 [tal] 살[sal] 쌀[ssal]

아니다[anida] 라디오 [radio]

---

[16] IPA; dilbilimciler tarafından konuşma dilindeki sesleri tanımlamak için kullanılan bir dizi semboller sistemidir ve adından da anlaşılacağı gibi uluslararası geçerliliğe sahiptir. "IPA tablosunda yatay şeklinde en solu dudaklardan başlayıp sağa dopru gittikçe ağız içerisine doğru gerçekleşen boğumlanma yerlerini gösterir. Dikey sütunlar ise havanın dışarıya çıkarken karşılaştığı engelin biçimini gösterir. Aynı kutucuk içerisinde iki adet ses yer alıyorsa (örneğin p ve b sesleri) solda yer alan ses ötümsüz, sağda yer alan ses ise ötümlüdür. Koyu kutucuklar ise sesletimin imkânsız olduğunu göstermektedir" (Kanğ Bom Mo, 2013, s.63).

[17] Korece kaynaklar incelendiğinde diş yuvasıl sesler olarak adlandırılan "ㄷ,ㄸ,ㅌ, ㅅ, ㅆ, ㄴ ve ㄹ" seslerinin diş sesleri (ㄷ,ㄸ,ㅌ ve ㄴ) ve diş yuvasıl sesler (ㄹ, ㅅ, ㅆ) olarak ayrıldığı da görülmektedir. Be Cu Çe (2015, s.65)' ye göre "diş sesleri ve diş yuvasıl seslerin boğumlanma yerlerinde çok büyük bir fark yoktur. Üst dişler ve diş yuvası biribirine çok yakın olduğu için dil ucunun değdiği noktanın üst dişler mi yoksa diş yuvası mı olduğunu anlayamadığımız durumlar vardır. Özellikle diş sesleri çıkarılırken dil sadece dişlere değil diş yuvasına da değer."

Damaksıl ünsüzler: dilin damağa değdirilmesi ya da yaklaştırılması ile oluşan seslerdir. /ㅈ,ㅉ ve ㅊ/ Korecedeki damaksıl ünsüzlerdir. İ Cin Ho (2022c, s.40)'a göre /ㅈ,ㅉ ve ㅊ/ sesleri dilin üstü ile damak kapatılarak havanın çıkışı engellenir ve ardından biraz aralanarak sesletilir. Yani Korecedeki /ㅈ,ㅉ ve ㅊ/ sesleri damağın biraz daha ön kısmında sesletilir. Bu seslere palato-alveolar da denir." Örneğin,

잘 [cal] 짜증[ccacıngğ] 참[çam]

Art damaksıl ünsüzler: dilin en arka tarafının ağız tavanının arka tarafına yani damağın art kısmına değmesi sonucu havanın engele uğramasıyla çıkan seslerdir. /ㄱ,ㄲ,ㅋ ve ㅇ/ Korecedeki art damaksıl ünsüzlerdir. Örneğin,

감 [gam] -까지 [-ggaci] 칼[kal] 강 [gangğ]

Korecedeki /ㄱ/ ve /ㅋ/ sesleri Türkçede olduğu gibi ardından gelen ünlünün özelliklerinden etkilenir. Bu sesler ince ünlüler ile sesletiğinde ön damaksıl olarak kalın ünlüler ile sesletiğinde ise art damaksıl olarak sesletilir. Bu özellik pek çok dilde mevcuttur. Fakat insanlar (anadil konuşurları) alışkanlıklar neticesinde bu seslerin fonolojik özelliklerinin farkında olmadan doğru bir şekilde sesletirler. Bu seslere örnek verecek olursak,

Korecede;

감 [gam] – art damaksıl 개미 [gemi] – ön damaksıl

Türkçede;

Kalem – art damaksıl Kerem – ön damaksıl

İngilizcede;

Kind – art damaksıl keep – ön damaksıl

Gırtlak ünsüzleri: gırtlaktan çıkan seslerdir. `ㅎ` Korecedeki gırtlak ünsüzüdür. Örneğin,

하얗다 [hayata]

2.Boğumlanma biçimine göre ünsüzler:

Boğumlanma biçimine göre ünsüzler duraklamalı (engelli) ünsüzler ve yarı duraklamalı (tınılı) olarak ikiye ayrılırlar.

Duraklamalı (engelli) ünsüzler: bu kategorideki ünsüzler de kendi aralarında patlamalı, sızıcı ve patlayıcı- sızıcı olmak üzere üçe ayrılır. Hava, ağız boşluğundan çıkışı esnasında herhangi bir engel ile karşılaşıyorsa bu sesler duraklamalı seslerdir.

-Patlamalı sesler, /ㅂ,ㅃ,ㅍ,ㄷ,ㄸ,ㅌ,ㄱ,ㄲ,ㅋ/dir. Örneğin,

발 [bal]	뿌리 [bburi]	팔 [pal]
다리 [dari]	따르다 [ddarıda]	토끼 [toggi]
가족 [gacog]	꿀 [ggul]	코끼리 [koggiri]

-Sızıcı sesler, `ㅅ,ㅆ,ㅎ`dir.

소금 [sogım]	쌍둥이 [ssanğdunği]	한숨 [hansum]

-Patlayıcı-sızıcı sesler, `ㅈ,ㅉ,ㅊ`dir.

자랑 [caranğ]	짝 [ccag]	침묵[çimmug]

“Patlamalı sesler, bir boğumlama organının belli bir boğumlanma yerini kapatarak akciğerlerden gelen havanın akışını tamamen engelledikten sonra aniden patlamasıyla çıkan seslerdir” (İ Cin Ho, 2022c, s.43). “Sızıcı sesler çıkarılırken dil, diş yuvasını tamamen kapamaz, biraz yaklaşır ve o aradan hava akışı sağlanarak seslerin oluşumu sağlanır” (Ho Yonğ & Kim Son Conğ, 2013, s.42). Son olarak patlayıcı- sızıcı sesler ise “dil ucunun damağa değerek hava akışını engellemesi ve ardından açılarak o dar aralıktan havanın hızlıca çıkmasıyla oluşan seslerdir” (Be Cu Çe, 2015, s.72).

İ İk Sob’a (2019, s.50) göre patlamalı ünsüzler arasında göze çarpan gırtlak patlamalı ünsüzler (glottal stop) vardır. Bu ünsüzler, iki ses telinin birbirine tamamen

değerek aralarındaki boşluğu kapatıp aniden açılmasıyla oluşan seslerdir ve IPA'da "ʔ (epiglottal plosive)" işareti ile gösterilirler. Tek başlarına sesletilmeleri zordur ve genellikle farklı bir ünsüz ya da ünlü ile birlikte oluşurlar. Özellikle ünsüzlerle birleşerek çift vurgulu sesleri meydana getirirler. Korecedeki /ㄲ, ㄸ, ㅃ/ sesleri şekil olarak her ne kadar "ㄱ + ㄱ= ㄲ" de olduğu gibi iki esnek ünsüzün birleşiminden meydana geliyor gibi olsalar da gerçekte "ㄱ + ʔ" , "ㄷ+ ʔ" ve "ㅂ+ ʔ"den oluşurlar.

Yarı duraklamalı (tınılı) ünsüzler: bu kategorideki ünsüzler de kendi aralarında nazal ve akıcı olarak ikiye ayrılır. Nazal ünsüzler, /ㅁ,ㄴ,ㅇ/dir. /ㄹ/ ise akıcı ünsüzdür. Örneğin,

모음 [moım] 아내[ane]

안녕[annyonğ] 라디오 [radio]

Kanğ Bom Mo'ya (2013, s.83) göre Korecede sesbilgisel açıdan iki tür akıcı ünsüz olsa da sesbilimsel açıdan bu iki ses birbirinden ayırt edilmezler. 노래 [nore] sözcüğündeki gibi seslem başında yer alan /ㄹ/ sesi [r] olarak, 발 [bal] sözcüğündeki gibi seslem sonunda yer alıyorsa [l] olarak sesletilir. Aynı zamanda 날라 [nalra → nalla] sözcüğünde olduğu gibi /ㄹ/ sesi seslem sonunda yer alırken ardından yine aynı sesi alıyorsa her ikisi de [l] olarak sesletilir. Korecede seslem başında yer alan /ㄹ/ sesi yani [r] titreşimli ses iken seslem sonuna geldiğinde ise [l] yan ünsüz olma özelliğine sahiptir. Yan ünsüz konumundaki /ㄹ/ sesi dilin her iki tarafından da üflenen hava ile çıkarılır.

Korecede duraklamalı ünsüzler (ㄱ,ㄲ,ㅋ, ㄷ,ㄸ,ㅌ, ㅂ,ㅃ,ㅍ, ㅅ,ㅆ, ㅈ, ㅉ, ㅊ) ötümsüz, yarı duraklamalı ünsüzler (ㄴ, ㄹ, ㅁ,ㅇ) ve tüm ünlüler ise ötümlüdür. Ötümlü ve ötümsüz konusu havanın şiddetine göre ünsüzler maddesinde detaylıca ele alınacaktır.

3.Havanın şiddetine göre ünsüzler (sesleme türüne göre): yukarıda bahsedildiği gibi duraklamalı ünsüzler patlamalı ünsüzler, sızmalı ünsüzler ve patlamalı- sızmalı ünsüzler olmak üzere üçe ayrılırlar. Bu ünsüzlerin her biri de kendi içerisinde havanın şiddetine göre esnek (yarı üflemeli) ünsüzler, çift vurgulu (üflemesiz) ünsüzler, sert (üflemeli) ünsüzler olmak üzere üçe ayrılır. Bazı kaynaklar bu türü "havanın şiddetine göre" sınıflandırırken bazı kaynaklar ise "sesleme türüne göre" şeklinde sınıflandırır. Ayrıca Türkçede özellikle Korece ünsüzlerle ilgili net bir terminolojik tanımlama henüz yapılmamıştır. Tezde 평음- lax consonant [pyonğım] için esnek ve yarı üflemeliu, 경음- double fortis sound [gyonğım] için çift vurgulu ve üflemesiz, 격음- aspirated sound [gyogım] için sert ve üflemeli ünsüz tanımlaması yapılacaktır. 평음 [pyonğım] için esnek ünsüz tanımlamasının yapılmasının sebeplerinden birisi bu ünsüzlerin seslem içerisinde bulunduğu konuma göre farklı sesletim özelliği taşıyor olmasıdır.

Patlamalı seslerden /ㅂ,ㄷ,ㄱ/ esnek ünsüz, /ㅃ,ㄸ,ㄲ/ çift vurgulu ünsüz ve /ㅍ,ㅌ,ㅋ/ ise sert ünsüzdür. Sızıcı seslerden /ㅅ/ esnek ünsüz, /ㅆ/ çift vurgulu ünsüz ve /ㅎ/ ise sert ünsüzdür. Patlayıcı-sızıcı seslerden /ㅈ/ esnek ünsüz, /ㅉ/ çift vurgulu ünsüz, /ㅊ/ ise sert ünsüzdür. Esnek ünsüzler, çift vurgulu ünsüzler ve sert ünsüzleri örneklerle inceleyecek olursak;

Esnek ünsüzler ㅂ,ㄷ,ㄱ, ㅅ ve ㅈ olmak üzere beş tanedir.

박수[Baksu] 독후감[dokugam] 곰 [gom]

사무실[samuşil] 장구 [canğgu]

Çift vurgulu ünsüzler ㅃ, ㄸ, ㄲ, ㅆ, ㅉ olmak üzere beş adettir.

뺨 [bbyam] 떡[ddog] 꼬리[ggori]

씨앗[şşiad] 짜다 [ccada]

Sert ünsüzler ise ㅍ, ㅌ, ㅋ, ㅊ ,ㅎ olmak üzere beş adettir.

필기[pilgi]　　토요일[toyoil]　　컵[kob]

차이 [çai]　　할머니 [halmoni]

İ İk Sob'a (2016,s.54) göre Korecedeki esnek ünsüzler olan /ㄱ,ㄷ,ㅂ/ seslerine karşılık gelen fonetik işaretler [g], [d] ve [b] değil, [k], [t], [p]dir. İngilizcedeki /k, t, p/ sesleri ötümlü oldukları için Koreliler için /ㅋ, ㅌ, ㅍ/ sesleri gibi, /g, d, b/ sesleri ise /ㄱ, ㄷ, ㅂ/ gibi işitilir. Fakat [k], [t] ve [p] ötümlü olan sesleri değil esnek sesleri temsil eder. [g], [d] ve [b] ise ötümlü patlamalıları gösterirken kullanılır. Bu sebeple Korecedeki /ㄱ, ㄷ, ㅂ/ sesleri [k], [t] ve [p] ile gösterimi daha uygundur.

Türkçede olduğu gibi Korecede de sesler, ses tellerinin titreşip titreşmemesine göre ötümlü ve ötümsüz sesler olmak üzere ikiye ayrılır. Fakat kaynaklar incelendiğinde Korece ünsüzler tablosunda bu ayrımın tablolar içerisinde verilmediği görülmektedir. Seslerin özelliklerinden bahsederken detaylı bir şekilde yer verirler. Korecedeki ünlüler de Türkçedeki ünlüler gibi hem ağız ünlüsüdür hem de ötümlü seslerdir. Fakat Korecenin ötümlü ve ötümsüz ünsüz yapısı Türkçeye göre biraz farklılık göstermektedir. Korecedeki ötümlü sesler, tüm ünlüler ve /ㄴ, ㅁ, ㄹ,ㅇ/ sesleridir. Ötümsüz sesler ise / ㄱ, ㄷ, ㅂ, ㅅ, ㅈ, ㅊ, ㅋ, ㅌ, ㅍ, ㅎ, ㄲ, ㄸ, ㅃ, ㅆ, ㅉ /dır. Fakat ünsüzlerin ötümlü ve ötümsüz olma özelliği seslemdeki konumuna göre değişiklik gösterir.

Örneğin /ㅂ, ㄷ, ㄱ/ sesleri seslem başında, seslem sonunda ve ötümlü olan iki ünlünün ortasında ses özelliği açısından birbiri ile farklılık gösterirler. İ Cin Ho'ya (2022c, s. 24) göre /ㅂ, ㄷ, ㄱ/ seslerinin önüne ve arkasına ünlü ses, nazal ses olan /ㅁ,ㄴ,ㅇ/, akıcı yan ünsüz /ㄹ/ ses geldiğinde /ㅂ, ㄷ, ㄱ/ sesleri ötümlüye dönüşür.

/ㅂ/ sesini bu özellikler açısından örneklerle inceleyecek olursak;

바보 : [pabo] ötümsüz patlamalı

바보: [pabo] ötümlü patlamalı

아홉: [ahop] ötümsüz kapantılı

바보 : [pabo] sözcüğünde olduğu gibi /ㅂ/ sesi seslem başında [p] ötümsüzken, iki ünlü arasına geldiğinde ise ötümlüdür [b]. 아홉: [ahop] sözcüğünde olduğu gibi seslem sonunda yer alıyorsa ötümsüzlük [p] özelliğini taşır.

Bak Dok Yu (2019, s.40) Korecedeki patlamalı ünsüzlerin, bulunduğu sesleme göre ötümlülük ve ötümsüzlük özelliği açısından nasıl farklılık gösterdiğini aşağıdaki gibi açıklamıştır:

"가곡" sözcüğünün ilk seslemindeki " ㄱ" sesi ile ikinci seslemindeki ilk ve son ses olan " ㄱ", patlamalı ünsüz olarak dil ve damağı kullanarak havanın akışını engelleyerek aniden patlamalı olarak çıkarılması noktasında ortak özelliğe sahiptir. Fakat ilk seslemdeki " ㄱ" sesinin ötümsüz, ikinci seslemdeki ilk " ㄱ" sesinin ötümlü olması yönüyle farklılık göstermektedir. Bunun sebebi ikinci seslemin ilk sesinin iki ünlünün arasında kalmış olmasından kaynaklıdır. İkinci seslemin son sesi olan " ㄱ" ile "가곡" sözcüğünün ilk seslemindeki " ㄱ" sesi ötümsüz olması yönüyle ortak özelliğe sahiptir. Fakat havanın çıkışı engellense de patlamanın gerçekleşmemesi yönüyle farklılık göstermektedir.

İ İk Sob'a (2016, s.57) göre sesbilgisel açıdan ele alındığında Korecedeki /ㄱ, ㄷ,ㅂ/ sesleri seslem sonuna geldiğinde ağız içi sesletim bölümü tamamen kapanır ve kapantılı (unreleased) ses olarak sesletilir. Bu sesler, ötümlü ve ötümsüz ses olmalarının yanında alofon [kˀ], [tˀ] ve [pˀ] özelliğine de sahiptir. Bu sebeple Korecedeki /ㄱ, ㄷ,ㅂ/ seslerinin [k- g- kˀ], [t- d- tˀ] ve [p –b- pˀ] alofon özelliğine sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Her ne kadar seslem içindeki konumlarına göre farklı özelliğe sahip olsalar da alofon olmaları sebebiyle sesletimde hata yapılsa da anlam farklılığına yol açmazlar.

Sesleme göre ötümlü ve ötümsüz olma açısından farklılık gösterme özelliği /ㅈ/ sesinde de mevcuttur. Fakat unutmamak gerekir ki ㅈ sesi seslem sonunda sesletilmez, /ㅈ/ sesi yerine /ㄷ/ sesi olarak sesletilir. Fakat ötümlülük ve ötümsüzlük yönü ile değerlendirildiğinde seslem başında ve seslem ortasında farklı özelliklere sahiptir. Seslem başında ötümsüz – damaksıl – yarı kapantılı ses özelliği taşırken, iki ünlünün arasına geldiği durumlarda ötümlü – damaksıl – yarı kapantılı özelliği taşır (İ Cin Ho, 2022c, s.26).

Örneğin;

자리 [cari] : ötümsüz – damaksıl – yarı kapantılı

가족 [gacog]: ötümlü – damaksıl – yarı kapantılı

Korecede üflemeli (aspirated) sesler /ㅍ, ㅊ, ㅌ, ㅋ/ sesleri, üflemesiz (non-aspirated) sesler ise /ㅃ, ㅉ. ㄸ, ㄲ/ sesleri, yarı üflemeli sesler ise /ㅂ, ㅈ, ㄷ, ㄱ/ sesleridir.

Türkçe ve Korecedeki ünsüzleri karşılaştırdığımızda her iki dilde de ünsüzlerin sınıflandırılması belli özelliklere bağlıdır. Türkçedeki ünsüzler, ses tellerinin durumuna göre, boğumlanma yerine göre, boğumlanma biçimine göre ve hava akımının geçiş biçimine göre dört ana başlıkta sınıflandırılırken, Korecedeki ünsüzler, boğumlanma yerine göre, boğumlanma biçimine göre ve hava şiddetine göre üç ana başlıkta sınıflandırılır. Korecede ünsüzlerle ilgili sınıflandırmalarda hava akımının geçiş yerine göre farklı bir sınıflandırmanın olmadığı göze çarpsa da Türkçede de kaynakları incelediğimizde tablolarda bu ayrım çok fazla yer almamaktadır.

Ses tellerinin durumuna göre ünsüzleri incelediğimizde Türkçede ötümlü ve ötümsüz sınıflandırması yapılırken, Korecede havanın şiddetine göre esnek, çift vurgulu (yarı sert) ve sert sınıflandırması yapılmaktadır. Daha önce de belirttiğimiz üzere Korecedeki ötümlü ünsüzler; ㄴ, ㄹ, ㅁ, ㅇ iken Türkçede ötümlü ünsüzler;

b,c,d,g,j,l,m,n,r,v,z,y'dir. Korecedeki ötümsüz ünsüzler; ㄱ,ㄲ,ㅋ, ㄷ,ㄸ,ㅌ, ㅂ,ㅃ,ㅍ, ㅅ,ㅆ, ㅈ, ㅉ, ㅊ iken Türkçedeki ötümsüz ünsüzler; ç,f,h,k,p,s,ş,t'dir. Türkçede b,c,d,g seslerinin ötümlü olmasının aksine Korecedeki ㄱ,ㄷ,ㅂ,ㅈ seslerinin ötümsüz olması noktasında Korece öğrenen öğrencilerin bu ünsüzlerin sesletiminde küçük de olsa sıkıntı yaşayabilecekleri düşünülmektedir.[18] Ayrıca öğrencilerin ㄱ,ㄷ,ㅂ,ㅈ seslerinin seslem başı, seslem ortası ve seslem sonunda yaladığı ötümlü ve ötümsüz özellik değişimine de hakim olması sesletimde sorun yaşanmaması adına önem arz etmektedir.

Korecede havanın şiddetine göre ünsüzleri incelediğimizde çift vurgulu ünsüzler göze çarpmaktadır. Korecenin çift ünsüzleri olan /ㄲ,ㅃ,ㄸ,ㅆ,ㅉ/ sesleri Türkçede yoktur. Bu seslerin yer aldığı Korece sözcüklere örnek verecek olursak;

ㄲ[k'] ünsüzünün seslem başında kullanımı: **까**마귀 [ggamagü], **꿈** [ggum]

iki ünlü ortasında kullanımı: 아**깝**다 [aggabdda], 아**까** [agga]

seslem sonunda kullanımı: **밖** [bag] , **깎**다 [ggagdda]

ㅃ[p'] ünsüzünün seslem başında kullanımı: **빵** [bbanğ] , **빼**다 [bbeda]

iki ünlü ortasında kullanımı: 아**빠** [abba] , 예**쁘**다 [yebbıda]

seslem sonunda kullanımı: -

ㄸ[t'] ünsüzünün seslem başında kullanımı:**때** [dde], **땅** [ddanğ]

[18] Kahrıman (2017, s.266), Türk öğrenciler üzerinde yapılan dinleme çalışması neticesinde öğrencilerin en çok "바라요[barayo]" sözcüğünün sesletiminde %92 oran ile en çok hata yaptıklarını belirtmiştir. Öğrenciler "바라요[barayo]" sözcüğü yerine "팔아요[parayo]" sözcüğünü tercih etmişlerdir. Bunun sebebini Türkçedeki /b/ sesi ve Korecedeki /ㅂ/ sesinin farklı sesletilmesi şeklinde açıklamıştır. Türkçedeki /b/ sesi ötümlü iken Korecedeki /ㅂ/ sesi ötümsüzdür. Bu sebeple öğrenciler Korecedeki /ㅂ/ sesini Türkçedeki /p/ sesine yakın işitmişlerdir.

iki ünlü ortasında kullanımı: 뚱**뚱**하다 [ddunğddunğhada] ,

때**때**로 [ddeddero]

seslem sonunda kullanımı: -

ㅆ[s'] ünsüzünün seslem başında kullanımı: **쌀** [ssal], **쓰**레기 [ssıregi]

iki ünlü ortasında kullanımı: 아가**씨**[agaşşi], 애**쓰**다 [essıda]

seslem sonunda kullanımı: **있**어요 [issoyo], 오**겠**어요 [ogessoyo]

ㅉ[ʧ'] ünsüzünün seslem başında kullanımı: **짜**다 [ccada], **찍**다 [ccigdda]

iki ünlü ortasında kullanımı: 어**째**다가 [occedaga],

어**쩌**면 [occomyon]

seslem sonunda kullanımı: -

Korecedeki çift vurgulu ünsüzün iki ünlünün arasında yer alması ve onun sesletim durumunu Türkçedeki ünsüz ikizleşmesi ile açıklayabiliriz.

Biçimbirimlerin eklemlenmesi sırasında, biçimbirimin son sesinde bulunan ünsüzle, bir sonraki biçimbirimin önsesinde bulunan ünsüz, Türkçede içses konumunda ünsüz yığılmasının oluşmasına izin vermektedir. İçses konumunda ünsüz yığılması, bir seslemin son sesinde bulunan ünsüzle, bir sonraki seslemin önsesinde bulunan ünsüzün aynı nitelikteki sesler olması durumunda, içseste 'ünsüz ikizleşmesi' (consonant gemination) yaşanmaktadır.(Ergenç& Bekar, 2013, s.173)

"Ünsüz ikizleşmesi, Türkçede yalnızca ünlülerarası konumda görünmesine karşın, başka dillerde farklı ses dizimsel konumlarda da yer alabilmektedir. Türkçeden farklı olarak birçok dilde önses ve sonseste ünsüz yığılmasına izin verildiği için ikiz ünsüzler de farklı sesbilimsel görünümler içermektedir" (Ergenç& Bekar, 2013, s.173).

Açıklamalardan da anlaşılacağı üzere Türkçede seslem başında ya da seslem sonunda ikiz ünsüz bulunmaz, yalnızca iki ünlü arasında ikiz ünsüze rastlamak

mümkündür. Türkçede ünsüz ikizleşmelerinin görüldüğü sözcüklerin çoğu Arapça ve Farsça gibi yabancı dillerden girmiştir.

Türkçede patlamalı ünsüzlerin ikiz ünsüz olarak gerçekleştiği sözcük örnekleri; yur**tt**aş, ba**tt**aniye, di**kk**at, be**dd**ua, aya**kk**abı

Türkçede sızmalı ünsüzlerin ikiz ünsüz olarak gerçekleştiği sözcük örnekleri; a**ff**etmek, sı**hh**at, yas**s**ı, bi**zz**at, mübe**şş**ir

Türkçede akıcı ünsüzlerin ikiz ünsüz olarak gerçekleştiği sözcük örnekleri; te**mm**uz, a**nn**e, mi**nn**et, e**ll**i, afa**ll**amak, sı**rr**ı

Ünsüz ikizleşmesi açısından değerlendirdiğimizde Korecede patlamalı, sızmalı ve patlamalı-sızmalı ünlülerde ikizleşme varken Türkçe'nin aksine akıcı ünsüzlerde ikizleşme görülmemektedir.

Korecede ses tellerinin durumuna göre yarı sert ünsüz, çift vurgulu ünsüzler ve üflemesiz olan /ㄲ,ㅃ,ㄸ,ㅆ,ㅉ/ sesleri seslem ortasında olduğu zamanlarda Türkçede de benzer durum söz konusu olduğundan öğrencilerin sesletim zorluğu yaşamamaları beklenmektedir. Fakat /ㄲ,ㅃ,ㄸ,ㅆ,ㅉ/ gibi sesler seslem başı ve seslem sonuna denk geldiğinde sesletim zorluluğu yaşanacağı düşünülmektedir.[19]

Türkçe ve Korecedeki nazal sesleri incelediğimizde her iki dilde de ortak bulunan nazal sesler "m (ㅁ) ve n (ㄴ)"dir. Fakat Korecede bulunan bir diğer nazal ses olan "ㅇ[ng]"sesine sesletim açısından benzeyen nazal n (ㆁ) eski dönemlerde aktif olarak kullanılmış olsa da şuan günümüz Türkçesinde gösterimi yoktur.

Nazif'e (2006, s.1) göre "nazal n sesi patlayıcı ve sedalı bir sestir. N ve g seslerinin birleşmesinden oluşur. Bu ses Türkçenin teşekkülünden beri mevcut olan bir konsonanttır."

[19] Türközü (2009, s.92), Korece'yi 4 yıl boyunca öğrenen öğrencilerin bile sessizden sonra ikinci seslemin önsesi konumunda ve seslem başında yer alan çift vurgulu /ㄲ,ㅃ,ㄸ,ㅆ,ㅉ/ ünsüzlerinin sesletimini tam anlamıyla yapamadıkları için sadece birinci kurda değil aynı zamanda ikinci kurda da bu ünsüzlerin öğretimine yer verilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Köktürk Türkçede kullanımına rastlanan nazal n [ŋ], Osmanlı Türkçesi dönemine kadar devam etmiş ve 17. yüzyılda kullanımı ortadan kalkmaya başlamıştır.

Eski Türkçede nazal n [ŋ] kullanımına örnek verecek olursak;

köŋülüŋüz: gönlünüz

işiŋ: eşin

adaşlarıŋa: dostlarına

Nazal n sesinin kullanımı henüz günümüz Türkiye Türkçesi sesletiminde devam ediyor olsa da Korecede "ㅇ" sesinin sesletiminde zorluk yaşanabileceği düşünülmektedir. Bu sebeple çalışma kapsamına "ㅇ" de dahil edilecektir.

Türkçe ve Korece ünsüzleri incelediğimizde göze çarpan bir diğer konu ise Korecedeki "ㅈ[ʧ] ve ㅊ[ʧʰ]" seslerinin damaksıl iken Türkçedeki "c ve ç"sesinin diş ünsüzü olmasıdır. Fakat Türkçedeki "c ve ç" seslerini diş eti- damak ünsüzü olarak gösteren kaynaklar da vardır. Bundan kaynaklı öğrencilerin Korece "ㅈ[ʧ] ve ㅊ[ʧʰ]" seslerini sesletimde hata yapıp yapmadıkları ancak ses analiz programı üzerinde deneysel çalışma yöntemi ile tespit edilebilecektir. Bu nedenle bu sesler de tezimizin inceleme aşamasına dâhil edilecektir.

Türkçede olup Korecede olmayan ünsüzler ise "f, ğ, j, v,y, z"dir.

Koreliler tarafından Korecede yer almayan /f/ sesini [p] ya da [h] olarak sesletme eğilimi vardır. İngilizcedeki "file" sözcüğü Koreliler tarafında [파일-pail] ya da [화일 hwail] olarak sesletilir. Bir diğer örnek ise İngilizcedeki "fighting" sözcüğüdür. Bu sözcük de ya [파이팅- paitiŋ] ya da [화이팅-hwaitiŋ] olarak sesletilir. Fakat [화이팅-hwaitiŋ] kullanımı daha yaygındır.

Korecede yer almayan /z/ sesi ise genellikle [ㅈ- c] olarak sesletilir. Buna Türkçemizden örnek verecek olursak, Koreliler "Zeynep" ismini [제이넵- Ceineb] olarak sesletir. /v/ sesini ise [ㅂ-b] olarak sesletme eğilimleri vardır.

/y/ sesi ise Korecede çift ünlülerde yer aldığı için diğer dillerde bu sesle karşılaşıldığında çok fazla sesletim sorunu yaşanmaz.

Fakat tüm bu örnekler farklı sesletim çalışmaları ile tespit edilebilir. Akustik sesbilgisinden yararlanarak çeşitli ses analiz programları aracılığıyla anadilde olmayan seslerin anadildeki sesler ile hangi yönde yer değiştirerek sesletildiği tespit edilebilir. Bu sebeple karşılaştırmalı dilbilim açısından ünlü ve ünsüzlerin hem söyleyiş sesbilgisi hem de akustik sesbilgisi açısından detaylı bir şekilde incelenmesi önem arz etmektedir.

1.2. Türkçe ve Korecenin Seslem Özellikleri

Türkçe ve Korece, Moğolca, Japonca, Mançuca, Fince ve Macarca dilleri gibi Ural – Altay dil ailesine mensuptur. Bu diller ortak özelliklere sahiptir. Söz dizimi, sözcüklerde cinsiyet ayrımının olmaması, sondan eklemeli olmalarını bu dillerin ortak özellikleri arasında sayabiliriz.

Bak Sanğ Gyu (2012, s.354), Ural – Altay dil ailesinin sesbilimsel ortak özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamıştır.

1. Sözcüğün ilk sesi "l" ya da "r" olamaz. Buna seslem başı kuralı denir.
2. Sözcüğün ilk sesinde artı sıra iki ünsüz yan yana gelemez.
3. Ünlü uyumu aranır.

Sesbilimsel açıdan ortak özelliklere sahip olan Türkçe ve Korecenin seslem yapını inceleyecek olursak aşağıdaki gibidir. Fakat bunu yapmak için öncelikle seslem nedir, seslem çekirdeği nedir, dünya dilleri seslem açısından ne tür özelliklere sahiptir, seslem oluşum kuralları ve özellikleri nelerdir soruları incelenecektir. Ardından Türkçe ve Korecenin seslem özellikleri ayrı ayrı ele alınacak ve son olarak iki dilin seslem özellikleri karşılaştırılacaktır. Ayrıca Korecenin ulama özellikleri de incelenecektir.

İmer vd. (2013, s.227)' e göre "Tek bir sesleme eylemiyle çıkarılan ses ya da ses öbeğine **seslem** denir. Seslem, bir söyleyiş birimidir; örn.*dil-bi-lim* sözcüğünde üç seslem vardır. Seslem, ses dizilişinin temel yapısını oluşturur. Ünlü ile biten açık, ünsüz ile biten ise kapalı seslem oluşturur."

Seslem, seslem çekirdeği (syllable nucleus) ve seslem yanı (syllable margin) ünsüzünden oluşur. Seslem yanı ise önses (onset) ve sonsesten (coda) oluşur.

Uzun, vd.'a (2020, s.33) göre "çekirdek, seslemin kurucu öğesi olarak kabul edilmekte ve ağırlıklı olarak ünlülerden oluşmaktadır."

Korece ve Türkçede "seslem çekirdeği" yani tek başına anlamlı bir seslem oluşturabilecek unsur ünlülerdir. Fakat seslem çekirdeği ünsüz olan bazı diller de vardır. Seslem çekirdeği ünsüz de olabilen dillerden biri İngilizcedir. Örneğin, "sky" sözcüğünde seslem çekirdeği ünsüzdür. "Seslem yanı" ise seslem çekirdeği ile birleşebilen ünsüz ve ünlülerdir. Yukarıda bahsettiğimiz önses seslem çekirdeğinin sol tarafında, sonses ise sağ tarafında bulunur. Fakat yazı sistemi farklı olan Korecede sonses, seslem çekirdeği ve önsesin altında yer alır ve buna Korecede "받침 [badçim]" adı verilir.

Tüm dillerde bir ünlü ile bir seslem oluşturulabilir ama tüm seslemler sadece ünlülerden oluşamaz. Yani tüm dillerde ünlünün önüne ünsüz gelerek oluşan "CV (ünsüz + ünlü)" seslem kuralı mevcuttur. Sonsese ünsüzün gelmediği bazı diller mevcuttur. Fakat önsese ünsüzün gelmediği dil yoktur.

Türkçede önseste bazı yabancı dilden giren sözcükler hariç sadece bir adet ünsüz bulunur. Yani Türkçe önseste ünsüz yığılmasına izin vermez. Sonseste ise birden fazla (iki adet) ünsüz yan yana gelebilir. Korece açısından ele aldığımızda önseste sadece bir adet ünsüz yer alabilir. Sonseste ise yazımda iki adet ünsüz yer alabilse de sesletimde ikisi birden sesletilmez. Sonseste yer alan ünsüzlerden bir tanesi kurallara uygun olarak sesletilir. Önses ve sonses kuralları açısından dünya dillerine bakıldığında İngilizcede önsese en fazla üç ünsüz (örneğin, spring), sonsese ise en fazla dört ünsüz (örneğin, texts) gelebilir. Japoncada ise önseste sadece bir ünsüz bulunabilir ve sonsese ise nazal sesler dışında hiçbir ünsüz gelemez.

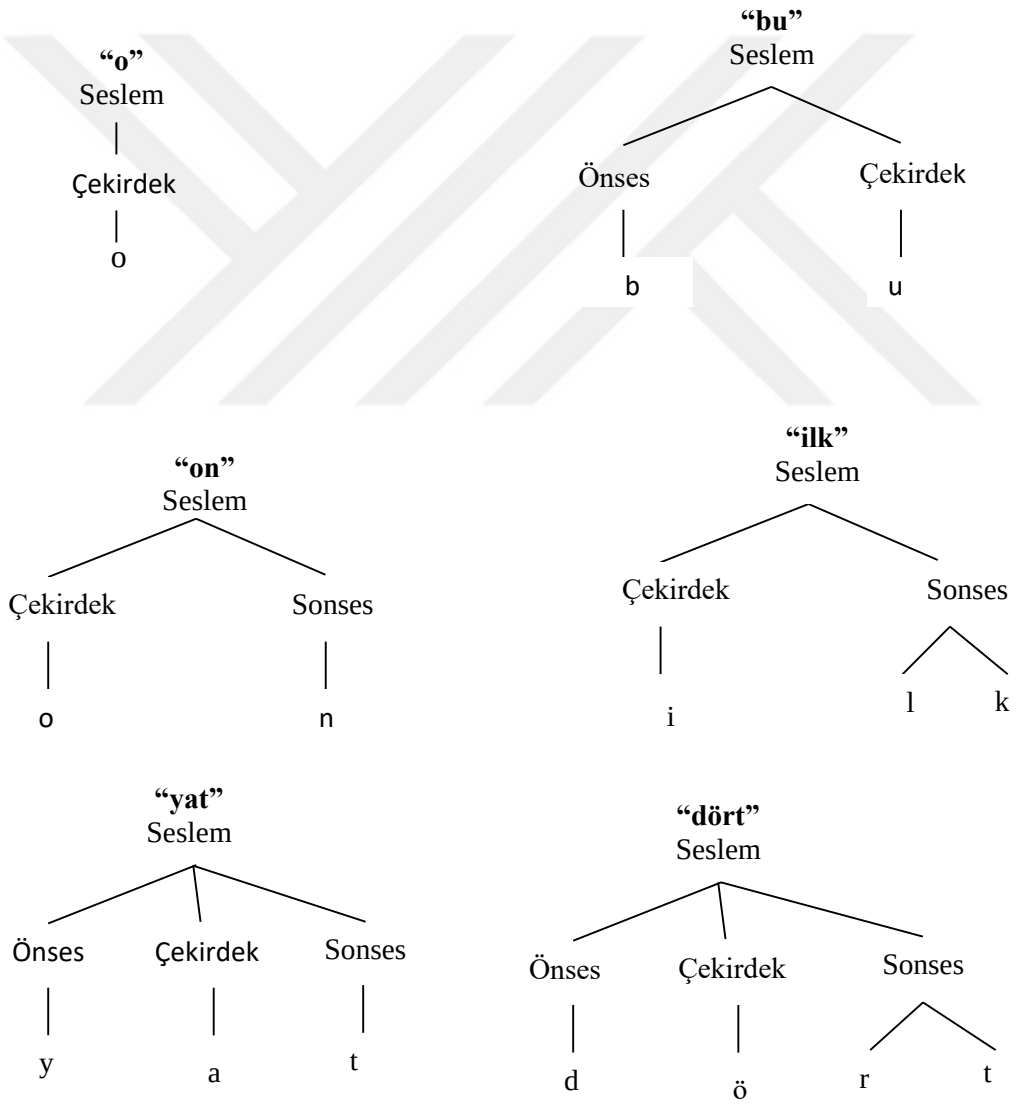
1.2.1. Türkçenin Seslem Özellikleri

Türkçede her seslemde mutlaka seslem çekirdeği yani ünlü bulunmalıdır. Ünlü olmadan ünsüzler tek başlarına seslem oluşturamaz. Aynı zamanda her ünlü birer seslemdir. Bir seslemde en çok dört ses bulunabilir. Bir sözcük, içinde bulundurduğu ünlü sayısı kadar seslemden oluşmaktadır.

Demir & Yılmaz'ın (2014, s.62) yapmış olduğu Türkçe kökenli sözcüklerdeki seslem diziliş türlerini inceleyecek olursak aşağıdaki gibidir:

1) Ünlü (V): o, a, u
2) Ünlü+ Ünsüz (VC): un, in, ön
3) Ünlü+ Ünsüz+ Ünsüz (VCC): ilk, art, alt, ört
4) Ünsüz+ Ünlü (CV): bu, şu, su
5) Ünsüz+ Ünlü+ Ünsüz (CVC): buz, tuz, siz, biz
6) Ünsüz+ Ünlü+ Ünsüz+ Ünsüz (CVCC): mart, kart, yurt, şart, Türk

Şekil 1.5: Türkçedeki Seslem Yapısı Görünümleri

Kaynak: Uzun, vd.(2020, s.39)

Demir & Yılmaz'a (2014, s.62) göre "Türkçede kökler genellikle tek hecelidir ve birden fazla heceli sözcüklerin büyük çoğunluğu türemiştir. Türkçede heceyi ünlü kurduğu için sözcüğün sadece ilk hecesi ünlüyle başlayabilir."

Fakat yukarıdaki kural Türkçedeki bazı birleşik sözcüklerde geçerli değildir.

Örneğin; babaanne, yavruağzı (TDK, 2022)

Türkçedeki seslem kuralları:

1. Türkçe sözcüklerde seslem başında iki ünsüz yan yana bulunamaz. Yabancı dilden giren sözcüklerin sesletiminde seslem başında yan yana bulunan iki ünsüz arasına dar bir ünlü eklenerek sesletilir. Örneğin, trafik [tırafik], spor [sıpor].

2. Seslem sonlarında b, c, d, g sesleri bulunamaz.

3. Türkçe sözcüklerde iki ünlü aynı ve iki ayrı seslemde yan yana bulunamaz. Sadece birleşik sözcüklerde iki ünlü yan yana bulunabilir. Saat, inşaat, aile, kuaför gibi iki ünlünün yan yana bulunduğu sözcükler ise dilimize yabancı dilden girmiştir.

4. Türkçe sözcüklerde "o" ve "ö" sesleri sadece ilk seslemde bulunabilir. İlk seslemden sonraki seslemlerde bulunamaz. Bunun istisnalarını yabancı sözcüklerde görebiliriz.

5. Yansıma sözcükler dışında Türkçedeki sözcüklerin başlarında genellikle f, h, j, l, m, n, p, r, ş, v ve z sesleri bulunamaz. M, n ve v seslerinin yansıma sözcüklerde önses konumunda bulunma istisnası vardır. Örnek olarak ise, mışıl mışıl, vızır vızır gibi sözcükleri verebiliriz. J sesi ise sadece yabancı dilden giren sözcüklerde bulunur. H sesi ise ünlem bildiriren sözcüklerde ve ses yansımalarını bildiren sözcüklerde görülür. Örnek olarak ise, Hey!, hışır hışır sözcüklerii verebiliriz.

6. Demir & Yılmaz'a (2014, s.70) göre seslem sonunda ancak belli ünsüz çiftleri bulunabilir. Bunlar; -lç, -lk, -lp, -lt, - nç, -nk, -nt, -rç, -rk, -rp, -rs, -rt, -st'dir.

1.2.2. Korecenin Seslem Özellikleri

Korecede seslem; seslem başı (초성), seslem ortası (중성) ve seslem sonu (종성) olmak üzere üçe ayrılır. Korecede her seslemde mutlaka bir ünlü yani seslem çekirdeği bulunmalıdır. Korecede seslem ortasına sadece ünlü gelebilir. Korecede seslem ortasına

gelebilen ünlüler sadece tek ünlüler değil, aynı zamanda çift ünlüler ve yarı ünlüler de seslem ortasında bulunabilir (İ Cin Ho, 2022c, s.100). Ünlüler tek başına bir seslemi oluşturabilir fakat ünsüzler tek başına seslem oluşturamazlar.

Ho Yonğ & Kim Son Conğ (2013, s.154), Korecedeki seslem diziliş türlerini aşağıdaki gibi belirtmiştir:

1. Ünlü (V): 아, 오, 이, 우

2. Ünsüz+ Ünlü (CV): 가, 나, 무, 소

3. Ünlü+ Ünsüz (VC): 입, 온, 울

4. Ünsüz+ Ünlü+ Ünsüz (CVC): 감, 공, 문

Korecedeki seslem kuralları:

1. Seslem başına 18 adet ünsüz gelebilir. Bunlar /ㄱ, ㄴ, ㄷ, ㄹ, ㅁ, ㅂ, ㅅ, ㅈ, ㅊ, ㅋ, ㅌ, ㅍ, ㅎ, ㄲ, ㄸ, ㅃ, ㅆ, ㅉ/ dir. İlk seslemde dudak ünsüzleri olan /ㅂ, ㅃ, ㅍ/ ile /ㅜ/ ve /ㅡ/ ünlüleri, diş ünsüzleri olan /ㄷ, ㄸ, ㅌ/ ile j yarı ünlüleri yani / ㅑ, ㅕ,ㅛ, ㅠ, ㅖ, ㅒ/ ünlülerini yan yana pek göremeyiz. (İ Sok Cu & İ Cu Henğ, 2007, s.48)

*/ㅃ ve ㅉ/ sesleri sonses olarak karşımıza çıkmaz.

2. Korecedeki /ㅇ/ sesi seslem başında bulunamaz. Ünlülerin başına gelen /ㅇ/ sesinin ses değeri yoktur, ünlüleri okutucu görevi görmektedir. Seslem sonunda yer alan /ㅇ/ sesi kendi ses değerini korur ve [nğ] olarak sesletilir. Vietnamcada /ㅇ/ sesi seslem başında da yer alabilir.

3. Seslem başında /ㄹ/ sesi yabancı dilden giren sözcüklerde görülür. Örneğin; 라디오 [radio] ve 라면 [ramyon] sözcükleri gibi.

Ayrıca /ㄹ/ sesi seslem başında [i] ve [j] sesi ile oluşan yarı ünlülerle birleşemez. Bu sebeple "리론[riron]" şeklinde değil "이론[iron]" şeklinde yazılır ve sesletilir. (İ Sok Cu & İ Cu Henğ, 2007, s.48)

4. /ㄴ/ sesinden sonra "ㅣ" ya da "ㅑ, ㅕ, ㅛ, ㅠ" gibi ünlüler geliyorsa bu seslerin oluşturduğu seslem sözcüğün ilk seslemi olamaz. Orta çağ Korecesinde "님금[nimgım], 닢[nim], 녀름[nyorım]" gibi sözcüklerde görüldüğü gibi böyle bir kısıtlama yoktu fakat günümüz Korecesinde bu sözcüklerinde tamamı "임금[imgım], 잎[ip], 여름[yorım]" şeklinde değişmiştir.

/ㄴ/ sesi bazı yabancı sözcüklerde ve yansımalarda seslem başında "ㅑ, ㅕ, ㅛ, ㅠ" gibi ünlüler bulunabilir. "뉴스 [nyusı]" (news) gibi yabancı dilden giren sözcükler ve "냠냠[nyamnyam]" gibi yansımalar bunun örneğidir. "남녀[namnyo], 앞니[amni]" gibi sözcüklerin ikinci sesleminde yer alan "녀[nyo], 니[ni]" seslemleri sözcüğün ilk seslemi konumuna geldiğinde "여성[yosonǧ], 이빨[ibbal]"e dönüşür (İ İk Sob, 2016, s.84).

5. /ㅎ/ sesi sadece seslem başında yer alabilir. Yazımda seslem sonunda yer alan /ㅎ/ sesi sesletimde [ㄷ] sesine dönüşür.

6. Sesletimde "ㅈ, ㅊ, ㅉ" ünsüzlerinden sonra /j/ ile başlayan "ㅑ, ㅕ,ㅛ, ㅠ, ㅖ" yarı ünlüleri gelemez (İ Cin Ho, 2022, s.104). Sonsesi /ㅣ/ olan fiil köküne eklenen /ㅓ/ sesi kısaltılarak /ㅕ/ şeklinde gösterilir. Örneğin, 다치 [daçi]+어[o] = 다쳐[daçyo], 찌[cci]+어[o] = 쪄[ccyo] şelinde yazımda gösterilebilir. Fakat bunların sesletiminde /j/ sesletilmez, [다처-daço], [쩌- cco] şeklinde sesletilir. [20]

[20] İ İk Sob (2016, s.87), Korecede çift ünlüler olan /ㅑ, ㅕ,ㅛ, ㅠ/dan önce /ㅅ, ㅆ, ㅈ, ㅉ ve ㅊ/ ünsüzleri ile karşılaşmamızın zor olduğunu ifade etmektedir. Çağdaş dil dönemine kadar "쇼쥬, 긔챠, 셔울,

7. Seslem başında yer alan ünsüzlerden sonra /의/ gelemez. Aynı zamanda seslem ortasında /의/ ünlüsü bulunuyorsa ardından sonses olarak ünsüz gelemez (Bak Şi Gyun, 2013, s.174).

8. Standart Ölçünlü Dil Kuralları 4. Bölüm 2. Maddeye göre sonseste sadece 7 adet ünsüz bulunabilir. Bunlar; "ㄱ, ㄴ, ㄷ, ㄹ, ㅁ, ㅂ, ㅇ"dır. Yazımda bu sesler dışındaki sesler de sonseste bulunabilir. Fakat sesletimde bu 7 sesin dışındaki ünsüzler sesletilmez. Bu sebeple eğer sonseste "ㄱ, ㄴ, ㄷ, ㄹ, ㅁ, ㅂ, ㅇ" dışında bir ünsüz bulunuyorsa bu sesler 7 sesten birine dönüşür. Örneğin; sesletimde sonseste yer alan "ㅋ, ㅌ, ㅍ" sesleri "ㄱ, ㄷ, ㅂ"ye, "ㄲ,ㅆ" sesleri ise "ㄱ,ㄷ" ye dönüşür.

9. Korecede iki farklı ünsüzün birleşiminden oluşan sonses mevcuttur. Buna Korecede "겹받침[gyobbadçim]" yani çift sesli sonses denir. Tek sesten oluşan son sesler ise "홑받침[hodbadçim]" olarak adlandırılır. Korecede çift sesli sonses olarak "ㄳ, ㄵ, ㄶ, ㄺ, ㄻ, ㄼ, ㄽ, ㄾ, ㄿ, ㅀ, ㅄ" bulunabilir. Çift sesli sonsesten oluşan "흙, 값, 닭` gibi sözcüklere baktığımızda seslem ünsüz+ünlü+ünsüz+ünsüz (CVCC) şeklinde oluşuyor gibi görünse de seslem sonu kurallar dahilinde sadece 7 adet ünsüz ile bitebildiğinden "ㄺ" - "ㄱ" olarak "ㅄ" ise "ㅂ" olarak okunur. Yani yazım olarak dört sesten oluşuyor gibi dursa da sesletimi üç ses olarak gerçekleşir.[21]

10. Seslem ortasında yani seslem çekirdeğinde ise sadece ünlü ses bulunabilir.

죠그만, 쵸" gibi sözcüklerde bu iki sesin bir araya gelebildiğini fakat günümüz Korecesinde bu sözcüklerdeki /ㅑ, ㅕ/ seslerinin /ㅏ, ㅓ/ seslerine dönüştüğünü vurgular. Ayrıca "지어, 치어″ nun kısa söyleniş biçimi olan "져, 쳐″nun da artık "저, 처″ şeklinde sesletildiğine değinir.

[21] Şin Ci Yonğ'a (2021b, s.239) göre 15.yy'daki literatür tarandığında önseste ve sonseste ünsüz birliklerinin varlığından söz edilebilir. O dönemde önseste ve sonseste üçer adet ünsüz bulunabiliyordu. Koreceye Hancha'dan giren ve "saat 17:00'den 19:00'a kadar" anlamına gelen "유시[yuşi]" sözcüğünün 15.yy'daki gösterimi buna en uygun örneklerden biridir. Bu sözcük, o dönemde iki seslemden oluşmaktaydı ve ilk seslemin sonsesinde üç ünsüz, ikinci seslemin önsesinde ise üç ünsüz yer alıyordur. Yani 6 ünsüz art arda geliyordu.

Tablo 1.7: Türkçe ve Korecenin Seslem Yapısı

Türkçenin Seslem Yapısı		Korecenin Seslem Yapısı	
V	o	V	에
VC	üç	CV	네
VCC	üst	VC	연
CV	bu	CVC	물
CVC	tuz		
CVCC	Türk		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Her iki dilde de seslem kurallarını incelediğimizde Türkçede Koreceden farklı olarak Ünsüz+ Ünlü+ Ünsüz+ Ünsüz (CVCC) kuralı bulunmaktadır. Fakat bu öğrencilerin Korece sesletimlerini etkileyecek bir özellik değildir. Korecede yazımda çift ünsüzden oluşan sonses, sesletimde bu seslerden sadece bir tane ise ile gerçekleşir.

Türkçe ve Korecede seslem çekirdeği görevin i ünlüler üstlenir.

Her iki dilde de seslem başında iki ünsüz yan yana gelemez.

Türkçedeki sözcüklerde iki ünlü aynı ve iki ayrı seslemde yan yana bulunamaz. Fakat Korecede her ne kadar aynı seslem içerisinde iki ünlü yan yana bulunamasa da (çift ünlüler dışında) yan yana gelmiş iki ayrı seslemde ünlüler yanyana bulunabilir. Bu tür seslemlerde iki ünlünün arasında sadece okutucu görevi gören "ㅇ" vardır. Örneğin, 나이 [nai], 아이[ai], 나아가[naaga]" sözcükleri gibi.

Korecede seslemlerle ilgili kısıtlamalar genellikle ünsüzlerle ilgilidir. Fakat Türkçede "o ve ö" kuralında olduğu gibi ünlüler ile ilgili kurallar da mevcuttur. Korecede çift vurgulu ünlülerle ilgili kurallara rastlamamız mümkündür.

Türkçede seslem sonlarında "b, c, d, g" seslerinin bulunmamasının aksine Korecede seslem sonunda "ㄱ, ㄷ, ㅂ" sesleri bulunabilir.

Türkçedeki sözcüklerin başlarında genellikle f, h, j, l, m, n, p, r, ş, v ve z sesleri bulunamaz. Korece açısından bu özelliği değerlendirdiğimizde Korecede önses olarak /ㄹ/ sesi [l] olarak sesletilmez. ㄹ/ sesinin [r] olarak sesletimi iseTürkçede olduğu gibi

yabancı dilden giren sözcüklerde görülür. Türkçede "n" sesinde olduğu gibi Korecede de "ㄴ" ile iligli kısıtlamalar mevcuttur. "ㄴ" sesinden sonra " ㅣ " ya da " ㅑ , ㅕ , ㅛ, ㅠ" gibi ünlüler geliyorsa bu seslerin oluşturduğu seslem sözcüğün ilk seslemi olamaz. Türkçe sözcüklerde önses olamayan "h, m, p, ş" seslerini bazı öz Korece sözcüklerde önses olarak görebiliriz. Örneğin, "혼자 [honca] , 마음 [maım] , 팔다 [palda] , 시다 [şida]". Korecede bu sesler yabancı dilden (Hanja)dan giren sözcüklerde de sıkça görülür.

"아" da olduğu gibi " ㅏ " nın önünde " ㅇ "nun bulunması sanki ünsüz + ünlüden (CV) oluşuyor görünümü vermektedir. Fakat " ㅇ " ünlüyü okutucu görevini üstlenmektedir. Korece sesletim eğitiminin başında bu kural anlatıldığı takdirde öğrenciler hiçbir zorlukla karşılaşmayacaklardır. [22]

Türkçede seslem başında ve seslem sonunda "ㄲ, ㄸ, ㅃ, ㅆ, ㅉ" gibi çift vurgulu ünsüzler bulunmadığından dolayı öğrencilerin bu sesleri çıkartırken zorlanacakları öngörülmektedir. Bunun sebebi "ㄲ, ㄸ, ㅃ, ㅆ, ㅉ" çift vurgulu ünsüzlerinin Türkçede yer almamasıdır.

1.2.3. Korecede Ulama Özelliği

Bazı kitaplar Korecenin ulama özelliklerini ses olayları içerisinde bazı kitaplar ise seslem özellikleri içerisinde inceler. Fakat ulama, bir sesin diğer bir sese etki ederek onu kendine benzetmesi ya da sesi tamamen değiştirmesi gibi bir durum değildir. Bu sebeple tezde ulama özelliği seslem özellikleri başlığı altında incelenecektir.

Korecede ünsüz ile biten seslemden sonra ünlü ile başlayan bir seslem geliyorsa ilk seslemin sonsesi olan ünsüz ikinci seslemin önsesi konumuna gelir. Örneğin,

[22] Bazı kaynaklarda sekiz çeşit seslem türü vardır. Bunlar, çift ünlüleri yarı ünlü/ çift ses olarak almıştır. Bu doğrultuda ortaya çıkan seslem türleri; 1. V (Ünlü) 아, 2. GV (Yarı ünlü + ünlü) 야, 3. CV (ünsüz+ ünlü) 코, 4. CGV(ünsüz+ yarı ünlü+ ünlü) 벼, 5. VC (ünlü+ünsüz) 옥, 6. GVC (yarı ünlü+ ünlü+ünsüz) 역, 7.CVC (ünsüz+ünlü+ünsüz) 말, 8.CGVC (ünsüz+ yarı ünlü+ ünlü+ ünsüz)벽 (Şin Ci Yonğ vd., 2016, s.29).

국어[gug`o] → [구거 - gugo]　　국이 [gug`i] → 구기 [gugi]

책이 [çeg`i] → [채기 - çegi]　　감아 [gam`a] → 가마 [gama]

Yukarıdaki örneklerde görüleceği üzere sonses tek ünsüzden oluşuyor ve ardından ünlü alıyorsa olduğu gibi ikinci seslemin önsesi konumuna gelir. Öğrencilere bu kuralın eğitimini verirken ilk olarak sık kullanılan sözcüklerden başlamak önemlidir.

Eğer seslemin sonsesi çift sesli ise ve ardından ünlü alıyorsa çift sesten ikincisi ardından gelen seslemin önsesi konumuna gelir. Örneğin,

넓이 [nolb`i] → 널비 [nolbi]　　읽어 [ilg`o] → 일거 [ilgo]

İ Cin Ho'ya (2022c, s.109) göre ünsüz ile biten morfemin ardından ünlü ile başlayan dilbilgisel morfemler (hal eki, sonek gibi) geliyorsa ulama gerçekleşir. İki ismin birleşmesinden oluşan birleşik sözcüklerde ise durum farklıdır. Ona göre ulama standart sesletimin ne olduğunu belirlemede önemli bir yere sahiptir. Bazı istisnalar hariç mutlaka uyulması gereken sesletim prensibidir.

İki isimden oluşan birleşik sözcüklerde ilk ismin sonsesi, sonseste bulunabilen seslere dönüştükten sonra ulama gerçekleşir. Örneğin; 옷안 [os`an] sözcüğü 오산 [osan] şeklinde değil 오단 [odan] şeklinde sesletilir. Fakat birleşik sözcüklerde ulamanın gerçekleşmediğini savunan kaynaklar da vardır. 옷안 [os`an] sözcüğünün [옫안- od`an] şeklinde okunması gibi.

İ Cin Ho'nun (2018b, s.303) Korece Sesbilim Terimleri Sözlüğünde bahsettiği ulama ile ilgili istisnaları kısaca özetleyecek olursak aşağıdaki gibidir.

"ㅇ" ile biten bir isimden sonra ünlü ile başlayan dilbilgisel morfem gelirse ulama gerçekleşmez. Örneğin; 강이→ [강이- kanği]

“ㅎ” ya da “ㄶ”ile biten fillerin ardından dilbilgisel morfem gelirse “ㅎ” sesi düşer ve ulama gerçekleşmez. Örneğin, 놓아 [noha] → 노아 [noa] 않아[anh`a] → 아나[ana] şeklinde sesletilir.

“ㄷ ve ㅌ” ile biten morfemlerden sonra “ㅣ”ünlüsü ile başlayan dilgisel morfem geliyorsa ulama gerçekleşmeden önce damaksıllaşma denen ses olayı gerçekleşir. Ardından ulama yapılır. Örneğin, 굳이 [gud`i] → 구지[guci], 밭이 [bat`i] →바치 [baçi].

“ㄷ, ㅈ, ㅊ, ㅋ, ㅌ, ㅍ, ㅎ” ünsüzlerinin alfabetik okunuş terimlerinin ardından ünlü ile başlayan bir hal eki geldiğinde aşağıdaki gibi okunurlar.

디귿 [digıd] +이[i] →디그시 [digışi] 크읔 [kiık]+ 을 [ıl] → 키으글[kiıgıl]

피읖 [piıp]+ 을 [ıl] → 피으블 [piıbıl]

Ayrıca “ㅍ” ünsüzü ile biten bir ismin ardından “ㅣ” ile başlayan hal eki geliyorsa “ㅍ” ses değerini korur ve ulama gerçekleşir. “ㅍ” ünsüzü ile biten isim ardından ek almıyorsa “ㅂ” olarak sesletilir. Bunun sebebi ise Korecede sonseste “ㅍ” sesinin bulunamama özelliğidir. Örneğin, 무릎이 [murıp`i] → 무르피 [murıpi], 무릎[murıp]→ 무릅 [murıb].

Sonsesi ünsüz ile biten seslemden sonra sadece ünlü ile başlayan bir seslem geliyorsa ulama gerçekleşir. Ünsüz ile başlayan seslem geliyorsa ulama gerçekleşmez. Örneğin,

밥이 [bab`i] →바비 [babi] 밥도 [babdo] →밥또 [babddo]

Ulama yaparken ses olaylarına dikkat etmek gerekmektedir. Ses olayları ile açıklamalara 1.4. bölümde ayrıntılı bir şekilde yer verilecektir.

1.3. Türkçe ve Korecede Parçalarüstü Sesbirimler

Konuşma esnasında anlam farklılıklarını, duygu değişimlerini kavramamıza yardımcı olan, iletişime önemli ölçüde katkısı olan parçalarüstü ögeler vardır. Bunlar vurgu, ezgi, durak, ton, ritim ve uzunluk gibi konulardır. Parçalarüstü sesbirimler aracılığıyla hem endişe, öfke, heyecan, korku gibi duygularımızı hem de emir ve rica gibi isteklerimizi dinleyiciye aktarma imkânı buluruz. Parçalarüstü sesbirimler olmadan sadece parçalı birimler sağlıklı bir iletişim kurmamız mümkün değildir. Coşkun'un (2015, s. 155) dediği gibi "parçalara duygu elbisesini giydiren parçalarüstü birimlerdir." Kısacası doğru kullanılan parçalarüstü sesbirimler aracılığıyla konuşmacı ve dinleyici arasında sağlıklı bir iletişim kurmak mümkündür.

Demir & Yılmaz (2014, s.41), parçalarüstü ögelerin iletişimdeki önemini aşağıdaki sözlerle vurgulamıştır:

> *Parçalarüstü ögelerin iletişime farklı katkıları vardır. Aynı sözcüğü farklı biçimlerde söylemek suretiyle anlam nüansları elde edilebilmektedir. Örnek olarak yapma- eylemi, karşındakinin yapmakta olduğu bir şeyi yapmaması gerektiğini belirten kesin bir emir, beklenmedik bir durum karşısındaki şaşkınlık, daha önce yapılmaması söylenen bir konuda ısrar edilmesinden duyulan bıkkınlık gibi çeşitli duygusal ifadeleri dile getirecek biçimde söylenebilir. Yine ben sözcüğü meydan okuma, "Bunu bana nasıl söylersin?" anlamında suçlama, şaşkınlık, umursamazlık gibi anlamlara gelecek biçimde söylenebilir. Bu örneklerin gösterdiği üzere parçalarüstü ögeler, iletişim açısından çok önemlidir.*

Kurduğumuz tümceler dilbilgisel ve sözcük bilgisel açıdan ne kadar mükemmel olursa olsun anlatmak istediğimiz duygular ancak jest, mimik, sesimizdeki alçalıp yükselme ile kısacası seslendirme ile doğru bir şekilde aktarılabilir. Bizler konuşmamız esnasında parçalarüstü sesbirimler aracılığıyla sözcük ve tümcelerimize çok farklı anlamlar kazandırabiliriz. Altınok, (2021, s.107) "kişinin duygusal yapısıyla zihinsel olarak karşı tarafa vermek istediği iletide ironi-kinaye, soru, heyecan, korku veya vurgulanacak olan öğe/durum sese yansır" ifadelerine yer vermiştir. Bu sebeple konuşmamız esnasında parçalarüstü sesbirimleri kullanımayı çok iyi bilmemiz gerekir.

Vurgu, ton, durak, ezgi, uzunluk gibi konular konuşma dilinin ayrılamaz birer parçası olduğundan yabancı dil öğreniminde en çok zorlanılan konulardan biridir. Yabancı dili güzel ve etkili konuşmak sadece erek dilin ünsüz ve ünlü özelliklerini iyi bilip onları doğru sesletmekten değil aynı zamanda erek dilin vurgu, ezgi, uzunluk gibi unsurlarını dan iyi derecede bilip doğru sesletmekten geçer. Yabancı dil öğrenen kişilerin kendi anadillerinin etkisinde kalmaları olağan olduğundan kendilerini doğru bir şekilde ifade etmeleri bu ögeleri de diğer unsurlarla birlikte doğru öğrenerek kullanmalarına bağlıdır. Bu sebeple yabancı dil öğreticisinin anlam ayırıcı özelliğe de sahip olan bu ögelere hâkim olması ve öğrencilere doğru bir şekilde aktarması gerekmektedir. Bu sebeple tezin bu kısmında karşılaştırmalı olarak vurgu, ses uzunluğu ve ezgi konuları ele alınacaktır. Tezde parçalarüstü sesbirimler olan durak ve ton konuları ele alınmayacağından bir sonraki bölüme geçmeden önce kısaca bu konular hakkında da bilgi vermek yerinde olacaktır.

İmer, vd.'de (2013, s.105) durak, "konuşma sırasında anlam seçimine bağlı olarak birimler arasında yapılan kesinti. Durak kimi bağlamlarda anlam ayırıcı özellik göstermektedir; örn. *Balı // kaldır! (peynir ya da reçeli değil) ve Balık // aldır! (tavuk ya da dana eti değil!)*" şeklinde ifade edilmiştir.

Bizler konuşurken anlatım birlikleri arasında ya da tümce sonlarında belli bir anlamı ifade edebilmek ya da kısa bir süre nefes alabilmek için durakları kullanırız. Durak, yazılı dilde işaretlerle gösterilmez, edindiğimiz alışkanlıklar ve bilgiler doğrultusunda konuşma esnasında kendiğilinden oluşur. Fakat duygu ve düşüncelerimizi doğru bir şekilde ifade etmek istiyorsak durakları nerede kullanacağımızı iyi bilmemiz gerekir. Sürekli durak kullanmak ise konuşmanın akıcılığını bozar.

Korecede de Türkçede olduğu gibi durak önemli bir yer tutmaktadır. Türkçede sık kullanılan örneklerden biri "Oku baban gibi, eşek olma!" tümcesi iken Korecede ise sık kullanılan örneklerden biri de "아버지가 방에 들어가신다 [abociga banğe dırogaşinda] (Babam odaya giriyor). / 아버지 가방에 들어가신다 [aboci gabanğe dırogaşinda] (babam çantaya giriyor)." tümcesidir. Örnekte de görüldüğü gibi durak, Korecede tümcenin anlamını belirleyici özelliğe sahiptir. Kanğ Bom Mo (2013, 74), Korecede durak kuralının önemine dikkat çekmek için bir şakaya yer verir;

2002 Dünya Kupası'nda performans sergileyen Koreli sporcu Ahn Jung-hwan, yakışıklılığı özellikle de uzun permalı saçları ile dikkatleri üzerine çekmekteydi. Perma, özellikle yaşlı teyzeler tarafından sıkça yaptırılan bir saç modeli olduğu için sıradan insanlara yakışmayacak bir modeldi. Fakat Ahn Jung-hwan'a oldukça yakışmıştı. Ahn Jung-hwan'ın yaşlı teyzeler gibi perma yaptırmasının sebebi şöyle anlatılır; kuaföre giden Ahn Jung-hwan, kuaför olarak çalışan teyzeye seslenerek "아줌마 파마해주세요 (teyze perma yapınız)" tümcesini "아줌마 (teyze)" sözcüğünden sonra hiç durak vermeden "아줌마 파마 (teyze permasi)" şeklinde seslettiği için kuaför de Ahn Jung-hwan'ın saçına teyze permasi yapmıştır. Eğer Ahn Jung-hwan, dildeki durak özelliğini bilmiş olsaydı "아줌마 (teyze)" sözcüğünden sonra durur, ardından "파마 해주세요 (perma yapınız)" der ve sonuç olarak daha güzel bir permalı saçla karşımıza çıkabilirdi.

Yukarıdaki örnekte de görüldüğü üzere diyaloglarımızın akışına yön veren, bizleri yanlış anlaşılmalara sürükleyebilecek parçalarüstü sesbirimlere hem anadilimizde hem de öğrendiğimiz yabancı dilde iyi bir şekilde hâkim olmamız gereklidir. Tezde hata analizi yapacağımız grup birinci ve ikinci sınıflar yani henüz Koreceyi yeni öğrenen kişiler olduğu için "durak" kuralı teze dâhil edilmemiştir. Farklı bir çalışmanın konusu olmaya oldukça açık bir konudur.

Korecede 성조 (intonation) olarak tanımlanan ton, sözcüğün anlamını değiştiren seslem içerisindeki yükselme ve alçalmalardır. Bu özellik, Çince sözcüklerde sıkça görülür. Günümüzde Korecede ise bazı bölge ağızları hariç bu özelliğin kullanımına rastlanmamaktadır. Gyeongsang bölgesinde kullanılan ve herkes tarafından bilinen "가-가 가-가 [ga-ga ga-ga]" tümcesi, içerisinde yazımı aynı ama kullanılan tonlamaya göre farklı anlamlar taşıyan sözcükler barındırmaktadır. Tümce, "그 애가 그 애냐 (o çocuk, o çocuk mu?" anlamı taşımaktadır. Fakat böyle bir örneği standart dilde görmemiz mümkün değildir. Sözcük içi ton özelliği günümüz Korecesinde rastlanan bir özellik olmadığından teze dâhil edilmemiştir.

1.3.1. Türkçe ve Korecede Vurgu

İmer, vd.'e (2013, s.263) göre "bir sözcükteki ya da öbekteki bir seslemi, öteki seslemlerden daha belirgin, daha baskılı bir biçimde söyleme; böylece kimi zaman yeni bir anlam ortaya koymaya **vurgu** denir."

Vurgu, bir birimin belli bir bölümünde yer alır. Metne göre incelendiğinde belli bir tümcede, tümceye göre incelendiğinde belli bir sözcükte, sözcüğe göre incelendiğinde ise belli bir seslemde meydana gelir. Vurgu, ses dalgalarının yani belli bir seslem ya da sözcüğün birbirinden farklı frekanslarda, farklı şiddetlerde söylenmesi durumudur. Bir sözcük içerisinde vurgulu seslem en yüksek frekans değerine sahiptir.

Bak Şi Gyun'a (2013, s.148) göre "diller, ritimlerine göre vurgulu dil (stress language), tonlamalı/titremeli dil (tone language), perde-vurgu dili /sözcük aksanlarına sahip olan dil (pitch- accent language) ve vurgulu- yükselmeli dil (stress- pitch language) olarak dörde ayrılır."

"Vurgulu diller de kendi içerisinde değişken sözcük vurgulu diller (variable word stress languages), durağan sözcük vurgulu diller (fixed word stress languages) ve durağan öbek vurgulu diller (fixed phrase stress languages) olarak ayrılır" (Bak Şi Gyun, 2013, s.148).

Türkçe'nin de içine dâhil edildiği durağan sözcük vurgulu dillerde[23] ise vurgu kuralları çerçevesinde vurgu yapılır. Cruttenden'e (1986, s.14) göre "birçok dilde belirli konumlarda sözcük vurgusu mevcuttur. Çekce ve Fincede vurgu genellikle sözcüğün ilk sesleminde, İspanyolca ve Galcede tipik olarak sondan bir önceki seslemde, Fransızca ve Türkçede de sözcüğün son seslemindedir."

---

[23] Şenbay (2019, s.120), "vatan" sözcüğünü örnek vererek Türkçede sözcük vurgusunun durağan olmadığını söyler. "Vatan" sözcüğünde vurgu "tan" sesleminde, "vatandaş" sözcüğünde "daş"sesleminde, "vatandaşlar" sözcüğünde ise "ler" ekindedir. Yani sözcük ek ve takı aldıkça vurgu değişerek son sesleme kayar.
Coşkun (2015, s.146), kendi öğrencisi Sümeyye Yılmaz'ın bazı televizyon programlarına konuşmacı olarak katılan kişilerin ürettikleri tümcelerde geçen sözcük vurgularını incelediğinden bahseder. Yılmaz çalışmasında 722 sözcüğü vurgu açısından incelemiştir. İki seslemli sözcüklerde vurgu, %32, 98 ilk seslemde, %52,49 son seslemde, % 14,53 ise eşit biçimde tüm seslemlerde gerçekleşmiştir. İkiden fazla seslemli sözcüklerde ise vurgu, %47,20 ilk veya ara seslemde, %42,55 son seslemde, %10,25 ise eşit biçimde tüm seslemlerde gerçekleşmiştir. Araştırmanın sonucu olarak, Türkçede seslemin her zaman son seslemde olmadığı, bizlerin tekdüze vurgu yapmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
Yukarıdaki örnek de aslında Türkçede sözcük vurgusunun durağan olmadığını, duygu dünyamıza göre çeşitlilik gösterdiğini yansıtmaktadır.

1.3.1.1. Türkçede Vurgu

Türkçede vurgu, bazı durumlarda anlam ayırıcı özelliğe sahiptir. Mesela, "*artık"* sözcüğünü incelediğimizde eğer vurgu sözcüğün ilk sesleminde ise (**ar**-tık) *bundan sonra* anlamını taşır. Fakat vurgu sözcüğün son sesleminde ise (ar-**tık**) *fazla* anlamını taşır.

Artık seninle konuşmayacağım. (bundan sonra)

Yemek artığını çöpe döktü. (fazlalık)

Türkçede vurguyu sözcükte vurgu ve tümcede vurgu olarak ikiye ayırabiliriz.[24] Sözcükte vurgu belli bir vurgunun diğerlerine göre daha baskın söylenmesidir. Karaağaç'a (2015, s. 107) göre vurgulu seslem diğer seslemlerden şu üç yolla ayrılır;

1. Vurgulu seslemin diğer seslemlere göre daha güçlü söylenmesi,
2. Vurgulu seslemin, söyleyiş tonundaki sıklık ve ses tellerinin titreşim sıklığı ile birbirinden ayrılması,
3. Vurgulu seslemde yer alan ünlünün diğer seslemlerdeki ünlülere göre daha uzun söylenmesi.

Türkçedeki sözcük vurgusu ile ilgili kuralları inceleyecek olursak;

1.Türkçe kökenli ad, sıfat, zamir ve birleşik olmayan sözcük ve eylemlerde vurgu genellikle son seslemdedir.

Ö-rüm- **CEK**

çir- **KİN**

a-**ÇIK**

kal- **DIR**-

Fakat bazı Türkçe sözcüklerde veya Türkçeleşmiş sözcüklerde vurgu ilk seslemdedir (Demir & Yılmaz, 2014, s.45).

AN-ne

AM-ca

[24] Bazı kaynaklar Türkçedeki vurguyu ekte vurgu, sözcükte vurgu, sözcük gurubunda vurgu ve tümcede vurgu olarak dörde ayırır (Dursunoğlu, 2006). Fakat tezimizde ekte vurgu ve sözcük grubunda vurgu ayrı sınıflandırılarak incelenmeyecektir.

2. “Bitişik yazılan birleşik kelimelerde vurgu, birinci sözcükte; birinci sözcükte de son hecededir” (Dursunoğlu, 2006, 273). Buna rağmen bazı istisnalar da mevcuttur. Bunlar birleşik sözcüklerde vurgunun, ikinci sözcüğün son sesleminde olduğu durumlardır.

ka-**RA**-ba-san

ka-**RA**-fat-ma

ka-ra-**GÖZ**

u-çak-sa-**VAR**

3.Türkçe kökenli iki seslemden oluşan yer adlarında vurgu ilk seslemde, üç seslemden oluşan yer adlarında ilk ya da orta seslemde, dört seslemden oluşan yer adlarında ise vurgu ikinci seslemdedir. Birleşik yer adlarında ise vurgu ilk sözcüğün son seslemindedir (Demir & Yılmaz, 2014, s.45).

AY-dın

KUR-tu-luş

Tav-**ŞAN**-lı

Sağ-**MAL**-cı-lar

4.Zarf, bağlaç, ünlem, soru zarfı ve pekiştirme sıfatlarında vurgu ilk seslemdedir. (Dursunoğlu, 2006, ss.272-273).

GÜ-zel-ce

ÇÜN-kü

HAY-di!

NE-den

MAS-ma-vi

5.“Seslenmelerde vurgu genelde ilk seslemdedir” (Demir & Yılmaz, 2014, s.46).

OĞ-lum!

MER-ve!

6.Karaağaç'a (2015, s.107) göre "her ikisi de zamir kaynaklı olan kişi ekleri ile iyelik ekleri, geçirdikleri ses değişiklikleriyle, sesçe birbirine çok yaklaşmışlardır. İşte bu benzerlikten kaçınmak için Türkçe, kişinin eklerinin üzerinde bulunması gereken vurguyu bir önceki heceye çeker ve yalnız iyelik eklerini vurgulu bırakır."

Örneğin,

Buralardan gi**der**im.

Bu ayki gelir ve gide**rim** birbirine eşit.

Türkçede tümcede vurgu ise fiil, isim, soru ve koşul tümcelerinde olmak üzere dörde ayrılır. Genel itibariyle fiil tümcelerinde, yüklemin önündeki tümce ögesinde, isim tümcelerinde ise yüklem veya yüklem öbeğindedir.

1.Fiil tümcelerinde vurgu, yükleme en yakın sözcük ya da sözcük öbeğindedir.

Yarın kitap almak için **kütüphaneye** gideceğim.

2.İsim tümcelerinde vurgu, yüklemdedir.

Türkiye'nin başkenti **Ankara'dır.**

Dün buluştuğum kız çok **güzeldi.**

3.Soru tümcelerinde vurgu, soru anlamı "ne, ne zaman, kim" gibi zarflarla sağlanıyorsa vurgu bu sözcüklerdedir. Eğer "mı, mi, mu, mü" gibi soru ekleri ile sağlanıyorsa vurgu, bu eklerden önce gelen sözcüktedir. (Dursunoğlu, 2006, ss.272-274).

Burayı **nasıl** buldun?

Sen geçen yıl Kore'ye **gittin** mi?

4.Koşul tümcelerinde ise vurgu, koşul bildiren sözcükte olur.

Yarın benimle **gelirsen** sana dondurma alırım.

1.3.1.2. Korecede Vurgu

Standart Korecede vurgu ilk ya da ikinci seslemde olduğu için durağan sözcük vurgulu diller (fixed word stress languages) grubuna dahildir (Bak Şi Gyun, 2013, s.148).

Korecede sözcük içerisindeki vurgu anlam ayırıcı özelliğe sahip değildir. [25] Vurgusuz söylenen seslemlerdeki ünlünün fonetik değeri düşmez.

Korecede vurgu genellikle ilk seslemdedir. Üç seslem ve daha fazla seslemden oluşan sözcüklerde ilk seslem açık seslem ise vurgu ikinci seslemdedir. Fakat ilk seslem kapalı seslem ise vurgu ilk seslemdedir.

사람 [**sa**ram] **학**생 [**hag**senğ] **현**대 [**hyon**de]

대**학**교 [de**hag**gyo] 두**려**움 [du**ryo**um] 자**동**차 [ca**donğ**ça]

방송실 [**banğ**sonğşil]사**다**리 [sa**da**ri] 개**구**리 [ge**gu**ri][26]

고**속**도로 [go**sog**doro]

Birleşik sözcüklerde ise morfem sayısına göre iki ya da ikiden fazla vurgu vardır. Bak Şi Gyun'a (2013, s.153) göre "birleşik sözcüklerde vurgu ikiden fazla gerçekleşir. İlk morfemdeki vurgu birincil vurgu (primary stress), ardından gelen morfemdeki vurgu ise ikincil vurgudur (secondary stress)." İki ismin birleşmesinden oluşan birleşik isimlerde vurgu tüm isimlerin ilk seslemindedir.

한국**문**학 [**han**gug**mun**hag] **한**국**민**족**문**화 [**han**gug**min**cog**mun**hwa]

Bek Du Hyon vd.'e (2013, s.220) göre Korecede sözcük içerisindeki vurgu anlam değişikliklerine yol açmaz. Fakat birleşik sözcüklerde ve sözcük gruplarında anlam farklılıklarına sebep olur.

---

[25] Korecede vurgunun olmadığını söyleyen dilbilimciler de vardır. Hatta bazı kitaplar parçalarüstü sesbirimleri incelerken vurgu konusuna değinmezler. Kwon Sonğ Mi (2017, s.235), bazı dilbilimciler tarafından Korecede vurgu yoktur denmesinin sebebini şu şekilde açıklar; "Vurgunun gerçekleştiği yere göre anlam değişikliği olmaz ve ritme göre vurgunun da yeri değişir. Vurgunun yeri, her konuşucuya göre sezgisel olarak farklılaşabilir. Vurgu, somut olarak hissedilemediği için vurgunun olmadığını düşünürler." Fakat Kwon Sonğ Mi, diğer dillerde olduğu gibi Korecede de vurgu olduğunu savunur.
Şin Ci Yonğ (2021b, s.262), Korecenin vurgulu bir dil olmadığını savunur.
Be Cu Çe (2015, s.30) ise Korecede sadece tümce içerisinde vurgulamak istediğimiz sözcüğü daha güçlü söylediğimiz tümce vurgusu olduğunu savunur.

[26] 사다리[sadari] ve 개구리[geguri] sözcüklerinde ilk ve ikinci seslemin her ikisi de kapalı seslemdir. Bu sebeple konuşmacının tercihine göre ya ilk seslem ya da ikinci seslem vurgulanır. (İ Ho Yonğ, 1997, s.47)

`**잘** [cal] ㅣ `**못 [mod]** 하다[hada] : iyi yapamamak

`**잘** [cal] 못하다[motada] : hata yapmak

`**늙**은 [nılgın] ㅣ `**남**자와 여자 [namcawa yoca] : yaşlı erkek ve yaşlı kadın

`**늙**은 남자와 [nılgın namcawa] ㅣ `**여**자 [yoca]: yaşlı erkek ve yaşından bahsedilmeyen kadın

Korecede hal ekleri (이/가, 은/는, 을/ 를, -에게), yardımcı fiil ve –것, -줄, -수 gibi dilbilgisi eklerinde vurgu aranmaz.

Korecede sözcükler çok fazla ulama yapılmadan tane tane okunur. Bu sebeple tümce içerisinde her vurgunun yeri belirlenmeli ve üç seslemden oluşan sözcüklerin ilk sesleminin önündeki sözcüğe bağlanmamasına dikkat edilmelidir.

예쁜 자**동**차를 좀 **보**세요. [**ye**bbın ca**donğ**çarıl com **bo**seyo] ✓

예쁜자 **동**차를좀 **보**세요. [**ye**bbınca **donğ**çarılcom **bo**seyo] **X**

Türkçe ve Koreceyi vurgu açısından karşılaştırdığımızda her iki dilde de vurgu önemli yere sahiptir. Türkçede vurgu genellikle son seslemde iken Korecede ya ikinci seslemde ya da son seslemdedir. Türkçede birleşik sözcüklerde vurgu ilk sözcüğün son seslemi ya da ikinci sözcüğün son sesleminde iken Korecede her sözcüğün ilk seslemindedir. Korecede hal ekleri, yardımcı fiil ve dilbilgisi eklerinde vurgu aranmazken Türkçede ise sözcükler ek aldıkça vurgu son sesleme yani ekin bulunduğu sesleme doğru kayar. Korecede vurgu, genellikle sözcüklerdeki seslemler üzerinde yapılırken Türkçede tümce içerisinde bir sözcüğün tamamının vurgulandığı durumlar vardır. Korecede vurgunun yapıldığı sözcüğe göre tümcenin anlamı değişir. Fakat Korece ile ilgili kaynaklarda isim tümcesi, fiil tümcesi gibi tümce türlerindeki vurgu özelliği ayrı bir şekilde incelenmemektedir.

1.3.2. Türkçe ve Korecede Uzunluk

1.3.2.1. Türkçede Uzunluk

Türkçedeki uzunluk konusunu anlam ayırt edici olanlar ve anlam ayırt edici olmayanlar olarak ikiye ayırabiliriz.

Türkçede bazı sözcükler içinde yer alan ünlünün uzun söylenmesi ile farklı anlam özellikleri taşırlar. Buna, "babanın kız kardeşi" anlamına gelen "hala" sözcüğü ile "henüz" anlamına gelen "hâlâ" sözcüğünü örnek verebiliriz.

Türkçede yazılışları aynı anlamları farklı olan sözcükleri ayırt etmek için ses açısından uzun söylenen sesin üstüne düzeltme işareti (^) konur. Günümüzde uzun ünlülerin yazıda gösterimi belli bir kurala bağlı değildir ve sadece anlam açısından karışıklığa yol açacağı düşünülen sözcükler uzun olarak gösterilmektedir. Mesela; adet (sayı), âdet (gelenek, alışkanlık).

Türkçede uzunluk genellikle yabancı dilden girmiş sözcüklerde bulunur.

Demircan (1998, s.5,6), yabancı dilden alıntı sözcüklerdeki uzun ve kısa ünlünün korunumu ile ilgili yaptığı açıklamada (aktaran Eker, 2007, s.32) "Arapça, Farsçadan alınan sözcüklerdeki birincil uzun ünlüler korunur, kısalır ya da kısalan ünlü morfofonemik nöbetleşmelerde özgün durumuna dönüşebilir. Fransızca ve İngilizce gibi batı dillerinden alınan sözcüklerdeki uzunluklar ise genellikle kısalır." ifadelerine yer vermektedir.

Tablo 1. 8: Türkçede Uzunluk Bakımından Anlam Ayırıcı Sözcükler

Kısa Söylem	Anlam	Uzun Söylem	Anlam
adet	sayı	âdet [a:det]	gelenek, alışkanlık
adem	yokluk	adem [a:dem]	insan
ama	fakat	âmâ [a:ma:]	kör, gözleri görmeyen
aşık	eklem kemiği	âşık [a:şık]	vurgun,tutkun
alem	bayrak	âlem [a:lem]	dünya, evrenn
hal	sebze, meyve vb. satılan yer	hâl [ha:l]	durum, vaziyet
hala	babanın kız kardeşi	hâlâ [ha:la:]	henüz
şura	şu yer	şûra [şu:ra:]	Danışma kurulu
katil	öldürme eylemi	katil [ka:til]	öldüren kişi
kadir	değer	kadir [ka:dir]	güçlü
nar	bir meyve	nâr [na:r]	ateş
yar	uçurum	yâr [ya:r]	sevgili

Kaynak: Kahrıman Özdemir, 2021b, s.56.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde alıntı sözcüklerdeki ses uzunluğu "a ve u" seslerinde görülmektedir. Uzunluk genellikle ilk seslemdedir fakat "hâlâ" ve "şûra" sözcüklerinde olduğu gibi her iki seslem de uzunluğun olduğu durumlar mevcuttur. Ayrıca özellikle açık seslemlerde uzunluk özelliği olduğu görülmektedir. Tablodaki sözcüklerin yazılışları Türk Dil Kurumu[TDK] Yazım Kuralları sitesinden (E.T. 09.12.2022) de teyit edilmiş olup, anlam açısından birbirine karışma olasılığı olmasına rağmen "katil" ve "kadir" sözcüklerinin her iki anlamında da düzeltme işareti konulmadığı görülmüştür. Tabloda yer alan sözcüklerin çoğu dilimize Arapçadan girmiş olup "hal" sözcüğü Fransızcadan "nar" ve "yâr" sözcüğü ise Farsçadan girmiştir.

Demircan'a (2013, s. 62) göre "Arapça ve Farsçadan alıntılarda uzun ünlü varsa bu kapalı hecede kısalır, aynı hece açık bir heceye dönüşünce ünlü ortaya çıkar." Yani normalde kısa söylenen kapalı seslem ardından ünlü ile başlayan bir ek aldığında açık sesleme dönüşür ve o açık sesleme dönüşen seslemde uzunluk özelliği görülür. Mesela; zaman – za-**ma :** nı, tac- **ta:**cı

Türkçede uzunluk bazen asıl sözcüğün sonuna eklenen ekle sağlanır, bu ek de nispet ekidir. TDK (E.T. 09.12.2022)'da belirtme durumu ve iyelik ekiyle karışmasını önlemek için nispet ekinin kullanıldığı belirtilmektedir. (Türk) askeri ve askerî (okul), (İslam) dini ve dinî (bilgiler), (fizik) ilmi ve ilmî (tartışmalar), (Atatürk'ün) resmi ve resmî (kuruluşlar) gibi sözcükler nispet ekinin kullanıldığı sözcüklere örnek olarak verilmiştir.

Demir & Yılmaz (2014, s.42), Türkçenin eski dönemlerinde uzun ünlülerin var olduğunu, günümüz Türkçesinde ise bu sözcüklerden sadece birkaçının söyleyişinde uzunluk görüldüğünü fakat bunların kısa söylenişinin doğru olduğunu belirtmiştir. "Yâd el" deyimindeki "yâd" sözcüğü ve "yârın" sözcüğü gibi.

Türkçedeki "ğ" sesi bulunduğu seslemin uzun okunması neden olur. Sesletimde "ğ" sesi kaybolur ve önünde yer alan ünlü uzun okunur. İğne [i:ne] ,düğme [dü:me], yağmur [ya:mur], doğru [do:ru] gibi.

Türkçedeki ses uzunluğu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde standart dilde olmayan ama günlük konuşmada ortaya çıkan ve anlam ayırıcı özellik taşımayan bazı sözcükler göze çarpmaktadır. Özellikle Afyon, Manisa, Kütahya gibi Anadolu ağızlarında uzunluk kuralı bazı sözcüklerde hala korunur. Örneğin; bö:reg, gö:zel ma: rul gibi

sözcükler buna örnektir. Karahan (1996), Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması isimli çalışmasında birincil ünlü uzunluklarını koruyan Anadolu ağızlarını da incelemiştir.

1.3.2.2. Korecede Uzunluk

Korecede parçalarüstü birimlerden biri olan uzunluk konusunu iki grupta değerlendirebiliriz. Bunlardan ilki uzun ya da kısa söylenmesine göre anlam farklılıklarına yol açan sözcüksel uzunluk, ikincisi ise bir gerçeği vurgularken ya da dinleyiciye psikolojik olarak duyguları geçirmek için kullanılan ifadesel uzunluktur.

Türkçede olduğu gibi Korecede de sözcükteki bazı ünlülerin uzun söylenmesi anlam farklılıklarına yol açar.

Sözcüksel uzunluk bağlamında anlam farklılığı olan sözcüklere örnek verecek olursak aşağıdaki gibidir.

Tablo 1.9: Korecede Uzunluk Bakımından Anlam Ayırıcı Sözcükler

Kısa Ünlü	**Uzun Ünlü**	**Kısa Ünlü**	**Uzun Ünlü**
밤 [bam](夜) gece	밤: [bam:](栗) kestane	눈 [nun] (眼) göz	눈: [nun:] (雪) kar
발[bal] (足) ayak	발: [bal:] (簾) perde	벌 [bol] (罰) ceza	벌: [bol:](蜂) böcek
굴 [gul](생굴) bal	굴: [gul:](窟) mağara	거리 [gori] (길거리) sokak	거리:[gori:] 距離 mesafe
병 [byonğ](甁) şişe	병: [byonğ:](病) hastalık	무력 [muryog] (無力) halsizlik	무력: [muryog:] (武力) kuvvet
말 [mal] (馬) at	말: [mal:] (言) söz	소식[soşig] (消息) haber	소:식 [so:şig] (小食) az yemek
적다 [cogdda] (이름을~) yazmak	적:다 [cog:dda] (수량이~) az	걷다 [godda] (소매를~) sıvamak (kolları)	걷:다 [god:da] (걸음을~) yürümek
묻다[mudda] (땅에~) gömmek	묻:다 [mud:da] (길을~) sormak	업다 [obdda] (아이를~) sırtına almak	없:다 [ob:dda] (아무도~) yok

Kaynak: Ho Yonğ (2013, s.124)

Korecede uzunluk sözcüğün ilk sesleminde gerçekleşir. Fakat uzunluğa sahip sözcük birleşik sözcüklerde sözcüğün ilk sesleminde değil de ikinci ya da üçüncü sesleminde yer alıyorsa bu durumda uzunluk söz konusu olmaz. Mesela, "kar" anlamına gelen "눈: [nun:]" sözcüğü "kardan adam" anlamına gelen "눈:사람[nun:saram]" ifadesinde de ilk seslemde yer aldığı için yine uzun olarak okunur. Fakat "ilk kar" anlamına gelen "첫눈 [çonnun]" sözcüğünde ise ikinci seslemde yer aldığı için uzun okunmaz.

Ho Yonğ'a (2013, s.124) göre "Korecede sonu ünlü ile biten fiil köküne "어[o], 어도 [odo], 어서 [oso], 어야[oya], 어요[oyo], 었[od]" gibi ekler eklendiğinde sözcükte eksilme meydana gelir ve sözcük uzun okunur."

Yukarıdaki ifadeyi Standart Ölçünlü Dil Kuralları 3. Bölüm 6.Maddede yer alan örnekler ile destekleyebiliriz (İ Hon Suk, 2019, s.225);

보아 - 봐 [봐:ba:] 기어 – 겨 [겨:gyo:] 되어 - 돼 [돼:döe:]

두어 – 둬 [둬:duo:] 하여 – 해 [해:he:]

Fakat bu kuralın istisnaları da vardır ve bunlar uzun okunmaz. Örneğin,

오아[oa]- 와[wa] 지어[cio] – 져[cyo]

찌어[ccio]- 쪄[ccyo] 치어[çio]- 쳐 [çyo]

İ Cin Ho'ya (2022c, s.68) göre Korecede sözcüksel uzunluk tüm bölgelerdeki ağızlarda görülmemektedir. Gyeonggi-do Bölgesi, Chungcheong-do Bölgesi, Jeolla-do Bölgesi gibi Kore yarım adasının batı tarafında kalan bölgelerde uzunluk görülmekle birlikte aksanlı bir ağza sahip olan Gyeonggi-do Bölgesi ve Jeju Adası gibi diğer bölgelerde uzunluk görülmemektedir.

Kore'de insanlar iletişimde sorun yaratmadığı ve sayıca az oldukları için uzunluk özelliğine sahip sözcükleri kısa olarak okuma eğilimindedirler. Fakat İ Hon Suk'a (2019, s.226) göre "Sözcüksel uzunluk ve kısalığı net bir şekilde ayırmak gerekir. Bu ayrım Korecede yüz yıllar boyunca süre geldiği için şuanda bu ayrımı yapmak her ne kadar

kaotik gelse de bu özelliği sürdürmek gerekir.” diyerek sözcüksel uzunluğun kullanımına dikkat çekmiştir.

Korecedeki ifadesel uzunlukları inceleyecek olursak genellikle birşeyi vurgulamak, abartmak ya da karşı tarafa duyguyu daha iyi aktarmak için kullanırlar. İfadesel uzunluklar genellikle zarf ve durum fiillerinde görülmektedir. Örneğin,

천:천히 [çon:çoni] (yavaş yavaş)　　깨:끗이 [gge: ggışi](temizce)

나:쁘다 [na:bbıda] (kötü)　　좁:다 [cob:dda] (dar)

Türkçe ve Korecede ifadesel farklılıkları ayırmak için ses uzunluğu özelliğinden yararlanılır. Kullanılan uzunluklar, ifadesel olarak bir şeyi vurgulamak ya da abartmak amacıyla da kullanılır. Örneğin,

Yolda gelirken koooskocaman bir köpek gördüm. (Köpeğin büyüklüğüne vurgu yapar.)

여기서 주우우욱 내려가시면 바다가 보일 것이다. (“Buradan düüüümdüz giderseniz deniz görünecek.” Bir yere sapmadan yol boyunca gitmesi vurgulanmaktadır.)

Ho Yonğ’a (2013, s. 125) göre “ifadesel uzunluklara konuşma içerisinde oldukça fazla rastlanır. Yani konuşmanın durumuna göre konuşmacının psikolojik ruh halini ifade etmek için ifadesel uzunluklara başvurulur.”

저기[저:기] **멀리**[멀:리] 서 있는 사람은 누구지? [**co:gi mol:li** so innın saramın nuguci?] – Ş**uuu**rada uuuzakta duran kişi kim ki?

저기[저:기] **높은** [노:픈] 산은 무슨 산이에요? [co:gi no:pın sanın musın sanieyo?] – Ş**uuu**radaki y**üüü**ksek dağ ne dağı ki?

알리의 여자 친구가 **훨씬** [훨:씬] **예뻐요**. [예:뻐요] [alie yoca çinguga hol:şşin yebboyo.] – Ali’nin kız arkadaşı ç**ooo**k güzel.

Türkçe ve Korecenin parçalarüstü birimlerinden olan uzunluk özelliklerini karşılaştıracak olursak, her iki dilde de uzunluk, anlam ayırıcı özelliğe sahiptir. İki dilde de uzunluk genellikle ilk seslemdedir. Türkçede genellikle açık seslem uzunluk özelliği

taşırken Korecede bunun aksine uzunluk genellikle kapalı seslemdedir. Korecedeki sözcüklerin yapısını incelediğimizde uzunluk özelliği taşıyan seslemin son sesi genellikle nazal /ㄴ, ㅁ/ ya da akıcı /ㄹ/ sestir. Bu, nazal ve akıcı sesler dışındaki seslerle biten seslemlerde uzunluk kesinlikle yok demek değildir. Türkçede genellikle iki seslemden oluşan sözcüklerde uzunluk özelliği varken Korecede ise tek seslemden oluşan sözcüklerde uzunluk özelliği daha fazla görülmektedir. Türkçede yabancı dilden giren sözcüklerde uzunluk özelliği varken, Korecede ise hem öz Korece hem de yabancı dilden giren sözcüklerde uzunluk görülür. Türkçede anlam karışıklığına yol açmasını engellemek için uzun sesletilmesi gereken seslerin üstüne genellikle düzeltme işareti (^) konurken Korecede böyle bir işaret mevcut değildir. Her iki dilde de uzunluk özelliği farklı bölgelerdeki ağız özelliklerine göre çeşitlilik göstermektedir. Standart Türkçedeki uzunluk genellikle isim yapılı sözcüklerde gerçekleşirken Korecede ise fiillerde de uzunluk gerçekleşmektedir.

Her iki dilde de anlam ayırıcı özelliğe sahip olan "uzunluk", yabancı dil öğretiminde de üstünde durulması gereken konulardandır. Her ne kadar anadil konuşurları tarafından önemsenmeyen bir durum olsa da Dil Kurumları bu konun önemini vurgulamaktadır. Konuşma esnasında her ne kadar uzunluk yapılmıyor gibi dursa da bu yapıya sahip olan sözcükler ses analiz programında incelendiğinde aslında uzun söylendiğini göstermektedir. Bu sebeple öğrencilere uzunluk özelliklerini doğru bir şekilde anlatmak önemlidir.

1.3.3. Türkçe ve Korecede Ezgi

1.3.3.1. Türkçede Ezgi

Türkçede anlam ayırıcı parçalarüstü sesbirimlerden bir diğeri de ezgidir. Ezgi, duygularımızı ve düşüncelerimizi karşı tarafa doğru bir şekilde iletmekte öncü rol oynar. Konuşma esnasında sesimizdeki ton değişimlerine, alçalma veya yükselmeye yani titremlemeye göre dinleyici ne anlatmak istediğimizi algılayabilir. Bu sebeple gerek anadil eğitiminde gerekse yabancı dil eğitiminde ezgi kurallarını ve yapılarını bilmek ve doğru kullanmak oldukça önemlidir. Ses tonunu kullanmayı iyi bilmeyen bir kişinin kullandığı bildiri tümcesi bile sinir ile söylenmiş bir emir tümcesi olarak algılanabilir. Bu da iletişimde büyük sorunlara yol açar. Konuşma esnasında ses perdemizin yükselmesi, vurgulu seslemlerin daha yüksek tonda sesletilmesi ile konuşanın öfkeli olduğunu, ses

perdemizin yükselip alçalması ile de utanma içerisinde olduğunu anlayabiliriz. Bunlardan yola çıkarak ezginin, onu üreten kişinin duygu dünyasını yansıttığını söyleyebiliriz.

"Hece ve kelimelerdeki vurgular toplamı, yani vurguların bir araya gelerek art arda birleşmeleri 'ton'u; tümcedeki tonların toplamı ise, ezgiyi meydana getirir" (Coşkun, 2015, 148). "Vurgu ses bilgisinin anlam yapısını, ton da estetik yapısını etkilemektedir" (Korkmaz, 2018,s.10).

Her dilin kendine özgü ezgi özellikleri vardır. Aynı zamanda her dil de kendi içinde yaşayan bireyler arasında ezgi özellikleri açısından farklılık göstermektedir. Durağan olmayan dilin pek çok alanında olduğu gibi ezgi de bireyin yaşadığı coğrafya, eğitim durumu, sosyal statüsü, psikolojisi gibi konulardan etkilenmektedir. Fakat yine de bir dili kendine özgü özellikler açısından incelediğimizde genele yayılmış ezgi kuralları vardır. Bu kurallar teknolojinin gelişimine kadar sadece kulaktan işitilenler doğrultusunda değerlendirilirken günümüz teknolojisinde ses görüntüleme cihazlarının yaygınlaşmasıyla daha anlamlı değerlendirmeler yapılmaya başlanmıştır. Alan yazın taradındığında söylem ögesi olan bazı sözcükler üzerinde ezgi örüntülerinin incelendiği, ezgi örüntülerinde duygu durumların incelendiği, Türkçe ve Korecede yer alan ezgi örüntülerinin incelendiği çalışmalar göze çarpmaktadır. Ezgi örüntüleri ile ilgili yapılan çalışmaların çoğunda ses görüntüleme cihazlarından yararlanıldığı ve duygu duruma göre ezginin nasıl değişiklik gösterdiğinin incelendiği görülmektedir.

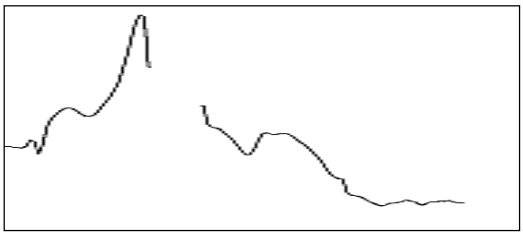
Tüm dillerde konuşmanın anlamına göre şekillenen ezgi örüntüleri vardır. Ezgi örüntüleri genel itibariyle biten ezgi, soru ezgisi ve süren ezgi olarak sınıflandırılır.

Gökmen'e (2002, s.43) göre "Tümcede oluşan ezgi örüntüsündeki ezgi grubu örüntülerinin hepsi aynı anlamsal özellikleri yüklenmemektedir. Bu bakımdan, tümce içindeki ezgi grubunun en son sesleminde bulunan ezgi örüntüsü *çekirdek ezgi* (nuclear tone) olarak adlandırılmaktadır." Yani tümcenin son seslemindeki ezginin yükselmesi ya da alçalması onun bildiri tümcesi mi yoksa soru tümcesi mi olduğu yönünde bizlere ipucu vermektedir.

Kerimoğlu (2017,s.150), Türkçede ezgi konusunda üç tür ezgiden bahseder. Bunlar biten ezgi, soru ezgisi ve süren ezgidir.

Biten ezgi; genelde bildiri tümcelerinde kullanılır ve dinleyiciye aktarılmak istenen bildirimin bittiğini gösterir. Biten ezgi kullanılan tümcenin sonunda ses tonumuz düştüğü için *düşen ezgi* görülür.

Şekil 1.6: "Sarıyı Seviyorum" Bildiri Tümcesinin Ezgi Görüntüsü

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

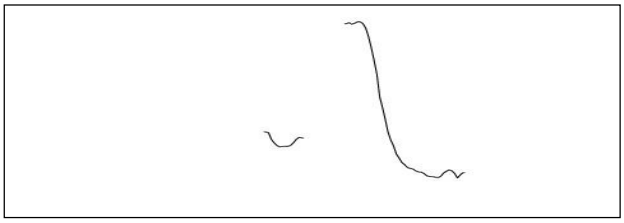
Şekil 1.6'dan da anlaşılacağı gibi dinleyiciye bir konu hakkında bildiri niteliği taşıyan tümcelerde ses perdesi gittikçe düşer. Ses perdesinin en yüksek olduğu yer tümcede vurgunun en yüksek olduğu yerdir. Tümceyi ikiye ayırıp incelediğimizde "sarıyı" sözcüğünde vurgu vardır. Ezgi örüntüsü yönünden değerlendirildiğinde ses gitgide düşmüştür. Bu sebeple "düşen ezgi" görülmektedir.

Demircan (2014, ss.168-169), tümce sonu perde değişimlerinde soru tümcesi olarak üç türden bahseder. Bunlar; evet/hayır soru tümceleri, onaylı sorular ve kim/ ne (K-N) sorularıdır. Ona göre; evet/hayır tümceleri bildiri tümceleri gibi tonlanır ve en son vurgulu seslemden itibaren "düşen ezgi" gerçekleşir. Onaylı sorularda ise düşen ezgi ile onay istenir, yükselen ezgi ile ise soru sorulur. K/N sorularında ise; soru zarfları ile oluşan tümcelerde soru zarfının üzerinde bir düşüş yaşanır, ondan sonraki heceler ise yavaş yavaş yükselir.

Ergenç'e göre (aktaran Gökmen, 2002, s.61) "Türkçede soru biçimbirimi olan (Mı) üzerine vurgu almadığı için genel olarak bütün dillerde rastlanan soru tümcesinin son seslemindeki sessel düzey yükselmesi Türkçede bulunmamaktadır. (mI) soru biçimbirimi ile yapılan soru tümcelerinde (Mı)dan bir önceki seslem vurgulu seslem işlevi yüklenmektedir."

Türkçedeki evet/hayır soru tümcesi ve K/N soru tümcelerinin ses görüntülerini inceleyecek olursak aşağıdaki gibidir;

Şekil 1.7: "Çalışıyor mu?" Soru Tümcesinin Ezgi Görüntüsü

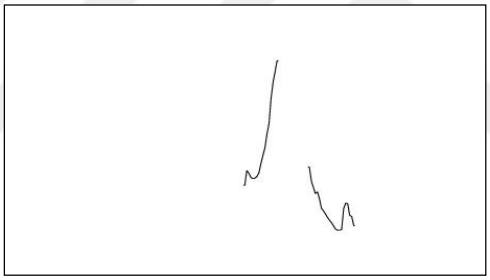
Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 1.7'deki evet /hayır soru tümcesinin ses görüntüsü incelendiğinde "düşen ezgi" göze çarpmaktadır.

Süren ezgi ise; genellikle birleşik tümcelerde görülür.

Alan çalışmaları incelendiğinde (Demircan, 2014, s.168; Gökmen, 2002, s.70) emir tümcelerinde ise "düşen ezgi" görülmektedir.

Şekil 1.8:"Konuşma!" Emir Tümcesinin Ezgi Görüntüsü

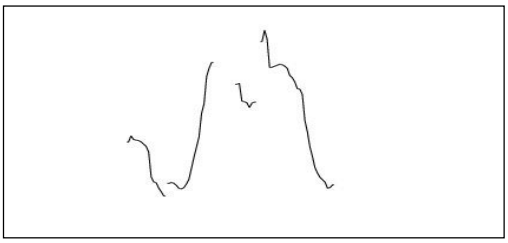

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 1.8'deki "konuşma" emir tümcesinin ses görüntüsü incelendiğinde tümce sonunda "düşen ezgi" görülmektedir.

Önerme tümcelerinde ise "düşen ezgi" görülür.

Şekil 1.9: "Hadi Gidelim" Öneri Tümcesinin Ezgi Görüntüsü

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 1.9'daki "hadi gidelim" öneri tümcesi incelendiğinde son sözcüğün son seslemine doğru gidildikçe "düşen ezgi" görülmektedir.

Türkçede ezginin bileşenlerinden olan odak konusu da oldukça önemlidir. Ergenç'e (1995, s.25) göre "bildirim işlemi sırasında konuşucunun, dinleyecinin dikkatini çekmek istediği bilgi ya da bilgi öbekleri üzerinde yaptığı ton değişikliğidir."

Kedi SÜT içti. (su değil, süt içti.)

KEDİ süt içti. (köpek ya da çocuk değil, kedi içti.)

Duygu durum bildiren ezgi örüntülerinin incelenmesi ise genellikle psikolojik değerlendirmelere bağlıdır. Duygu durum ezgi görüntülerinin teknolojik açıdan değerlendirilmesinde birçok parametre önem arz etmektedir. Bunlar; perde yükseliği, şiddet örüntüleri, spektrum görüntüleri gibidir.

Meral, vd. (2003) tarafından yapılan çalışmada 11 amatör oyuncunun seslendirmiş olduğu 11 adet bildirici tümcenin temel sıklık eğrisi incelenerek kızgınlık, sevinç, üzüntü, duygusu okuma gibi dört temel duygunun çözümlenmiştir. Kızgınlık tümcelerinde çoğunlukla tümce başında yükselme-düşme, tümce sonunda ise düşme eğilimi gösterdiği, duygusuz okunan tümcelerin temel sıklık değerlerinin ise kızgınlık ile okunan tümcelerle çoğunlukla benzer olduğu, sevinç ile okunan tümcelerde ise tümce başında yükselme-düşme, tümce sonunda ise yükselme eğilimi gösterdiği, üzüntü ile okunan tümcelerde ise tümce başında genelde düşme- yükselme ya da düz devam etme, tümce sonunda ise genellikle yükselme eğitilim gösterdiği görülmüştür.

Türkçede hem tümcenin türünü belirleyen, hem konuşan kişinin duygu durumunu anlamıza olanak sağlayan, hem de bize tümce içerisinde bilgi veren "ezgi" konusunda daha fazla çalışmaların yapılması gereklidir. Özellikle diller arası karşılıklı ezgi incelemelerinin yapıldığı incelemeler sonucunda farklı kültürlerin duygu durumlarını ifade etme yöntemlerini tanımamıza da olanak sağlanacaktır.

Tezde Koreceyi başlangıç seviyesinde öğrenen öğrencilere yönelik hata analizi çalışması yapıldığı için öncelikli amaç duyguları doğru çözümlemeden ziyade konuşmacının niyetini çözümleyebilmedir. Bu sebeple hata analizi ile ilgili olan bölümde kızgınlık, neşe, üzüntü bildiren duygularla ilgili sorulara yer verilmemiştir.

1.3.3.2. Korecede Ezgi

Korecede ezgi sözcüksel anlam farklılıklarına yol açmaz. Tümce sonunda gerçekleşen perde yüksekliğinin türüne göre tümcenin de türü belirlenir. Ho Yonğ'a (2013, s. 131) göre "ezgi, Standart Sesletim Kuralları'nda yer almaz, yabancılar için Korece sesletim eğitiminde önem arz eden eğitim içeriklerinden biridir."

Ho Yonğ, Korecede seslemi iki türde inceler. Bunlardan biri öbeksel ezgi, diğeri ise tümcenin türüne göre ezgilemedir. Genel itibariyle tümce yapısını incelediğimizde özellikle uzun tümceler tümceciklerden, tümcecikler ise öbeklerden oluşur.

Alan çalışmalarını incelediğimizde sesbilgisi değerlendirmesi yapan kimi kitapta ezgi konusu yer almazken kimi kitapta ise sadece tümce türünü belirleyen ezgi örüntülerinden bahseder. Tezin bu kısmında Korecedeki öbeksel ezgi ve tümcenin türüne göre ezgi konusu ele alınacaktır.

Öbeksel ezgi:

Ho Yonğ (2013, ss.133-134) öbeksel ezgiyi yükselen, süren, düşen ve yükselen- düşen ezgi olarak dört başlıkta inceler. Öbek bazlı "*yükselen ezgide*" özellikle iki yakın arkadaş arasında geçen diyaloglarda tümce dört sözcükten oluşuyorsa ezgi ilk üç sözcükteki seslemin son sesleminde yükselen ezgi olarak yer alırken, son sesleminde ise alçalan ezgi olarak devam eder. *"Süren ezgide*" ise; perdede iniş ve çıkışlar olmadan tek düze devam eder. Bu ezgi türü özellikle resmi konuşma dilinde kullanılır. Süren ezgide tümcenin tüm sözcüklerinde ezgi aynı perdede devam eder. "*Düşen ezgide"*; tümcedeki sözcüklerde seslemler ilerledikçe düşme devam eder. Düşen ezgi genellikle moralinin bozuk olduğunu ve hoşnutsuzluğu gösterir. Son olarak "*yükselen- düşen ezgiyi"* incelediğimizde ise dört sözcükten oluşan bir tümcede ilk üç sözcük arasından vurgulanmak istenen sözcüğün ikinci seslemi yükselen ezgiye kalan seslemler ise sırası ile düşen ezgiye sahiptir. "알리는 친구한테 가방을 줬다.[Alının çinguhante gabanğıl codda]" (Ali, arkadaşına çanta verdi) tümcesini öbeksel ezgiye göre inceleyecek olursak;

Öbeklerde yükselen ezgi:

알리**는**↑ 친구한**테**↑ 가방**을**↑ 줬**다**↓.

Öbeklerde süren ezgi:

알리는 친구한테 가방을 줬**다**↓.

Öbeklerde alçalan ezgi:

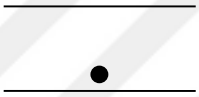
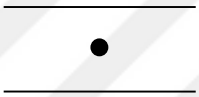
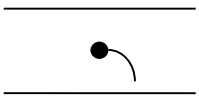
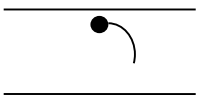
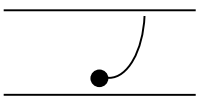
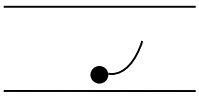
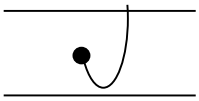
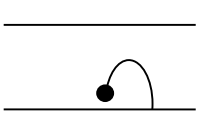
알 리 는 ↓ 친구한테 ↓ 가방을 ↓ 줬다 ↓.

Öbeklerde yükselen- düşen ezgi:

알 리↑ 는 친구한테 ↓ 가방을 ↓ 줬다 ↓. (Vurgulanan Ali'dir.)

Tümcenin Türüne Göre Ezgi:

Tablo 1.10: Korecede Ezgi Çeşitleri

	Biçim		Tümcecik Yapısı
Süren Ezgi	1. Alçak Süren (Low Level)		Çekirdek ezgi alçak seviyede gerçekleşir.
	2.Orta Süren (Mid Level)		Çekirdek ezgi orta seviyede gerçekleşir.
	3. Yüksek Süren (High Level)		Çekirdek ezgi yüksek seviyede gerçekleşir.
Düşen Ezgi	4. Alçak Düşen (Low Fall)		Çekirdek ezgi, orta seviyeden başlar ve en alt seviyeye kadar düşer.
	5. Yüksek Düşen (High Fall)		Çekirdek ezgi, en yüksek seviden başlar ve orta seviyede sonlanır.
Yükselen Ezgi	6.Tam Yükselen (Full Rise)		Çekirdek ezgi, en alçak seviyeden başlar ve en yüksek seviyede sonlanır.
	7.Alçak Yükselen (Low Rise)		Çekirdek ezgi, en alçak seviyeden başlar ve orta seviyede sonlanır.
Düşen-Yükselen Ezgi	8.Düşen-Yükselen (Fall-Rise)		Çekirdek ezgi , orta seviyeden başlar ve biraz alçalır sonrasında en yüksek seviyede sonlanır.
Yükselen-Düşen Ezgi	9.Yükselen-Düşen (Rise- Fall)		En alçak seviyeden başlar ve biraz yükselir, sonrasında en düşük seviyede sonlanır.

Kaynak: Bak Şi Gyun (2013, s.156)

Yukarıdaki tabloyu incelediğimizde Korecede temelde 5 adet ezgi türü var gibi görünse de "süren ezgi" kendi içerisinde alçak süren ezgi, orta süren ezgi ve yüksek süren ezgi olarak üçe ayrılırken "düşen ezgi" kendi içerisinde alçak düşen ezgi ve yüksek düşen ezgi olarak ayrılır, "yükselen ezgi" de kendi içerisinde tam yükselen ve alçak yükselen olarak ikiye ayrılır. Yani Korecede toplamda 9 adet ezgi türü vardır diyebiliriz.

Korecede tümce bitirme ekleri yani sonekler o tümcenin türünü belirler. Örneğin, tümcenin sonu –ㅂ니다 / 습니다 [-b nida / -sımnida] son ekleri ile bitiyorsa bildiri tümcesidir. –ㅂ니까/ -습니까 [-b nigga /- sımnigga] son ekleri ile bitiyorsa tümce soru tümcesidir. Fakat hem bildiri tümcelerine gelen hem de soru tümcelerine gelen –어요/-아요 [-oyo/ -ayo] soneki ancak içinde ezgi varsa tümcenin türünü belirlememize yardımcı olur.

Korecede tümcenin ve duygu durumunun türüne göre ezginin nasıl değişiklik gösterdiğini inceleyecek olursak;

Bildiri Tümcesi: Bak Şi Gyun'a (2013, 156) göre soğuk bir tavır ile söylenen bildiri tümcelerinde "alçak süren ezgi", sakin bir tavırla söylenen tümcelerde, "alçak düşen ezgi" ve son olarak sinirli bir tavırla söylenen bildiri tümcelerinde "yükselen-düşen ezgi" gerçekleşir.

Alçak süren ezgi;

Anne: 책 읽었어? [çeg ilgosso?] (Kitap okudun mu?)

Ali: 책 읽었어. (Kitap okudum) - soğuk bir tavırla cevap verme

Yükselen düşen ezgi;

Anne: 약 먹었어? [yag mogosso?] (İlacını içtin mi?)

Ali: 안 먹어. (İçmeyeceğim.) - sinirli bir tavırla "içmeyeceğim"

Alçak düşen ezgi;

Anne: 숙제했어? (Ödevini yaptın mı?)

Ali: 숙제했어. -sakin bir tavırla "ödevimi yaptım."

Soru Tümcesi: Ho Yonğ (2013, s.138-139) da soru tümcelerini 6'ya ayırarak incelemiştir. Bunlar;

1) evet ya da hayır cevabı alınacak olan yargı sorusu

   잘 도착했어요? [cal doçakessoyo?] iyi bir şekilde vardın mı?

2) ne zaman, nasıl, kim, nasıl, nerede, ne sorularına cevap alınacak olan açıklama sorusu

   어디에 갈 거예요? [odie galggoyeyo?] Nereye gideceksin?

3) karşılığında evet ya da hayır cevabı alınacak olan olumsuzluk sorusu

   누가 왔어요? [nuga vassoyo?] Biri mi geldi?

4) konuşmacının dinleyiciye seçenekler arasında seçim yapmasını isteyen soru tümcesi

   집에 갈 까? 커피숍에 갈 까? [cibe galgga? Kopişobe galgga?]

   Eve mi gidelim? Kafeye mi gidelim?

5) dinleyicinin konuşmanın ne dediğini tam anlamadığı zaman kullandığı teyit tümcesi

   집에 가자고요? [Cibe gacagoyo?] Eve mi gidelim dedin?

6) dinleyicinin konuşmacıya kendi fikrini belirtmek amacıyla ilettiği, karşılığında cevap beklemediği tümcelerdir.

   저녁 먹어야 하지 않니? [conyok mogoya haci anni?]

   Akşam yemeği yememiz gerekmiyor mu?

Korecede evet- hayır soru tümcelerinde yüksek süren, K-N soru tümcelerinde alçak süren, olumsuzluk sorusu tümcelerinde yüksek süren, iki seçenek arasında

dinleyiciye seçim sunan soru tümcelerinde ise birinci tümcecikte alçak yükselen ya da orta süren, ikinci tümcecikte ise alçak düşen ezgi gerçekleşir.

Emir Tümcesi: Konuşmacı sert bir tavırla dinleyiciye emir veriyorsa üç tür ezgiden birisi gerçekleşir; alçak-süren, alçak düşen, yükselen- düşen. Fakat konuşmacı dinleyiciye tavsiye veya ricada bulunuyorsa alçak-yükselen ya da düşen-yükselen ezgi gerçekleşir. .

A: 가지마! [gacima!] (Gitme!) - alçak süren ezgi (sert bir tavırla emrederken)

Öneri Tümceleri: Öneri tümcelerinde genellikle alçak süren, alçak-düşen, yükselen-düşen ezgi gerçekleşir.

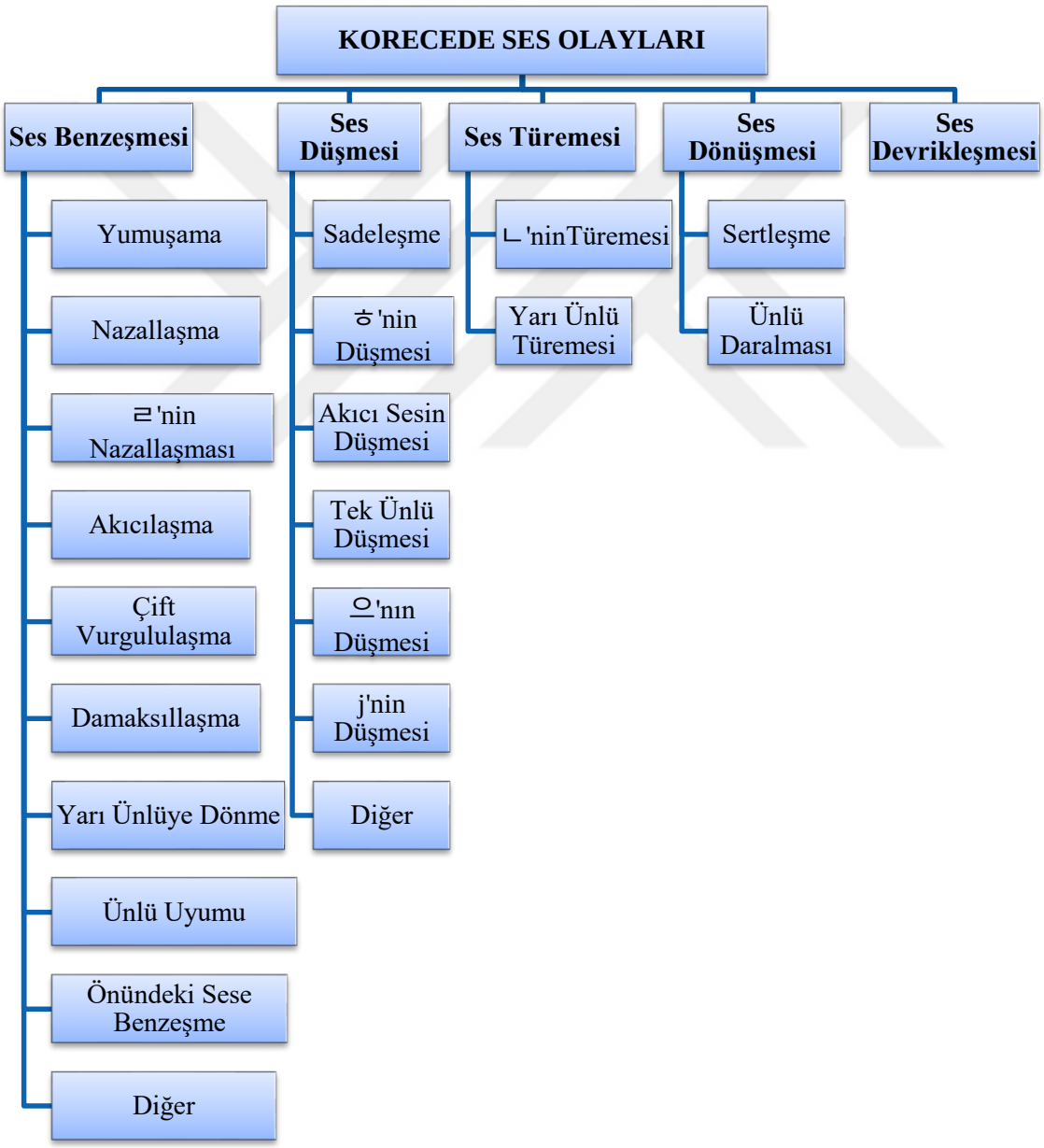
A: 같이 가자.[gaçi gaca.] (Birlikte gidelim.) -alçak süren ezgi

Diğer tüm dillerde olduğu gibi Türkçe ve Korecede de perde yüksekliğine yani ezginin türüne göre tümcenin türü de değişmektedir. Türkçede ezgi örüntüleri biten ezgi, süren ezgi ve düşen ezgi olarak üçe ayrılırken Korecede bu sayı oldukça fazladır ve ezgi türleri toplamda dokuz tanedir. Her iki dilde de ezgi duygu durumunu ifade eder. Türkçe ve Korecenin parçalarüstü birimlerinden olan ezgi konusunu incelediğimizde Türkçede bildiri tümcelerinde "düşen ezgi" gerçekleşirken, Korecede bildiri tümcelerinde genelde "alçak süren ezgi" gerçekleşmektedir. Türkçede evet- hayır soru tümcelerinde "düşen ezgi" gerçekleşirken Korecede "yüksek süren" ezgi gerçekleşir. Türkçede K-N soru tümcelerinde "yükselen ezgi" gerçekleşirken Korecede "alçak süren ezgi" gerçekleşir. Türkçede önerme tümcelerinde düşen ezgi gerçekleşirken, Korecede alçak süren, alçak-düşen, yükselen-düşen ezgi gerçekleşir. Türkçede emir tümcelerinde düşen ezgi gerçekleşirken Korecede alçak-süren, alçak düşen, yükselen- düşen ezgi gerçekleşir. Türkçe ve Korecedeki tümcelere göre ezgi türlerindeki farklılıkların en önemli sebebi Korecede ezgi türlerinin çok çeşitli olmasından kaynaklanmaktadır. En büyük fark, soru tümcelerinde iken diğer tümce türlerinde ise birbirine yakın konumda olan ezgi türleri kullanılır. Her iki dilde de yer alan bu farklılıklar öğrenciler tarafından bilinmediği takdirde dinleyiciye iletilmek istenen konu net bir şekilde ifade edilemez. Bu sebeple yabancı dil öğrenen öğrenciler öncelikle kendi dilinde bu tür özelliğe sahip parçalarüstü birimleri bilmeli ve sonrasında hedef dildeki bu birimlerin iletişimde ne tür farklılıklar yarattığını kavramalıdır.

1.4. Korecedeki Ses Olayları

Ses olayı, bir sesin başka bir sese dönüşmesi, sesin tamamen kaybolması ya da yeni bir ses eklenmesi durumudur. İ Cin Ho (2022c, ss.144-205), Korecedeki ses olaylarını beş ana başlıkta inceler. Bunlar; ses benzeşmesi, ses düşmesi, ses türemesi, ses sadeleşmesi ve ses devrikleşmesidir. Bu beş olay da kendi içinde dallara ayrılır. Şekil üzerinde ses olaylarını inceleyecek olursak aşağıdaki gibidir:

Şekil 1.10: Korecede Ses Olayları

Kaynak: İ Cin Ho (2022c) tanımlamaları temelinde yazar tarafından hazırlanmıştır.

1.4.1.Yumuşama (평파열음화)

Tezin seslem ile ilgili bölümünde belirtildiği üzere Korecede seslem sonuna sadece /ㄱ, ㄴ, ㄷ, ㄹ, ㅁ, ㅂ, ㅇ/ sesleri gelebilir. Bu sebeple eğer seslem sonunda bu sesler dışında /ㅍ, ㅌ, ㅅ, ㅆ, ㅈ, ㅊ, ㅎ, ㄲ, ㅋ/ ünsüzlerinden biri varsa bu sesler esnek ünsüz olan /ㅂ,ㄷ,ㄱ/ seslerinden birine dönüşür.

"Duraklamalı ünsüzler seslem sonunda esnek ünsüze dönüşürken /ㅎ/sesi ise kendinden sonra gelen seslemin ilk sesi eğer /ㄴ/ ise /ㅎ/nin kendisi /ㄷ/ye dönüşür" (Bak Şi Gyun, 2013, s.210).

Korecedeki sesin yumuşaması olayına örnek gösterecek olursak;

ㅍ sesi ㅂ'ye → 앞[ap]→ **압[**ab][27]

ㅌ, ㅅ, ㅆ, ㅈ, ㅊ, ㅎ sesleri ㄷ'ye

- 밭[bat] → **받**[bad]
- 낫[nas] → **낟**[nad]
- 왔다[wassda]→ **왇따**[wadda]
- 빛[bic]→ **빋**[bid]
- 낮[naç]→ **낟** [nad]
- 낳는[nahnın]→ **낟**는[nadnın]
- (→ **난**는[nannın])

ㄲ, ㅋ sesleri ise ㄱ'ye dönüşür.

- 밖[bagg]→**박**[bag]
- 부엌 [buok]→ 부**억**[buog]

[27] Sözcüklerin yanında verilen okunuş biçimleri sadece sesletimde gerçekleşir. Yazımda sözcük aslını korur.

1.4.2. Nazallaşma (비음동화)

“Korecede en sık gerçekleşen ses olayı kurallarından biri nazallaşmadır. Bu olay, istisnasız konuşma birimi olan sesbilimsel sözcüklerin tamamında gerçekleşir. Bölge ağzı fark etmeksizin tüm ağızlarda gerçekleşir. Ayrıca bu ses olayının tarihinin de uzun olduğu söylenir” (Om Te Su, 2013, s.319). “İlk seslemin son sesi tınlama oranı düşük patlamalı esnek ünsüz ise ardından gelen seslemin ilk sesi olan nazal sesin tınlamasına göre tınlamanın daha da alçalmasını engellemek amacıyla gerçekleşen ses olayıdır şeklinde açıklayabiliriz”(Bak Şi Gyun, 2013, s.211). Nazallaşma olayını Standart Ölçünlü Dil Kuralları 5. Bölüm 18. Madde (İ Hon Suk, 2019, s.244) ile açıklamak gerekirse; ㄱ (ㄲ, ㅋ, ㄳ, ㄺ), ㄷ (ㅅ, ㅆ, ㅈ, ㅊ, ㅌ, ㅎ) ve ㅂ (ㅍ, ㅄ, ㅀ, ㅃ) seslerinden sonra nazal seslerden birisi geliyorsa bu sesler nazallaşır ve / ㅇ , ㄴ , ㅁ / seslerine dönüşür. Bu ses olayı tüm öz Korece ve Hancha sözcüklerde yaşanır.

ㅂ+ ㅁ ise ㅂ→ㅁ’ye 십만[şibman]→ 심만 [şimman]

ㅂ+ ㄴ ise ㅂ→ㅁ ‘ye 입니다 [ibnida] →임니다 [imnida]

ㄷ+ ㄴ ise ㄷ→ㄴ’ye 묻는[mudnın]→ 문는 [munnın]

ㄷ+ ㅁ ise ㄷ→ㄴ’ye 남만 [nadman] →난만 [nanman]

ㄱ+ ㄴ ise ㄱ→ㅇ’a 막는 [magnın] →망는 [manğnın]

ㄱ +ㅁ ise ㄱ→ㅇ’a 한국말 [hangugmal] →한궁말 [hangunğmal]

깎는 [ggaggnın]→ 깡는 [ganğnın]

키읔만 [kiıkman]→ 크응만 [kınğman]

짓는 [cisnın] → 진는 [cinnın]

맞는[macnın] → 만는 [mannın]

놓는 [nohnın] → 논는 [nonnın]

없는 [obsnın] →엄는 [omnın]

앞마당 [apmadanğ]⟶ 암마당 [ammadanğ]

읊는 [ılpnın] ⟶음는 [ımnın]

있는[issnın] → 읻는[idnın]→인는[innın]

낱말 [natmal]→ 난말 [nanmal]

웃는[usnın] →운는 [unnın]

Ayrıca bu kural sözcük grupları arasında da gerçekleşir.

밥 먹었어. [bab mogosso.] → 밤먹었어. [bammogosso.]

책 넣는다 [çeg nohnında] → 챙넌는다 [çenğnonnında]

1.4.3. /ㄹ/ nin Nazallaşması (ㄹ`의 비음화)

/ㄹ/ nin nazallaşması, /ㄹ/ dışındaki bir ünsüzün ardından gelen /ㄹ/ sesinin /ㄴ/ ye dönüşmesi olayıdır. Öz Korece sözcüklerde /ㄹ/ dışındaki bir ünsüzün ardından /ㄹ/ sesi ile başlayan bir morfemin gelmesi durumu olmadığı için bu olay sadece Hanchadan ve yabancı dilden giren sözcüklerde gerçekleşir" (İ Cin Ho, 2022c, s.150).

Bak Şi Gyun'a (2013, 211) göre sadece öz Korecede akıcı ünsüz olan /ㄹ/ ile başlayan morfemlerde değil aynı zamanda ünsüz ile biten seslemin ardından /ㄹ/ ile başlayan "러, -리, -라" gibi ekler geldiğinde araya ünlü girer ve "으러, -으리, -으라"ya dönüşür ya da ünlü ile biten sözcükle birleşerek "-를/ -는" şeklinde kullanılır. Yani /ㄹ/ sesinin seslemdeki ünsüz ile bir etkileşimi olmaz.

Daha önce bahsettiğimiz nazallaşma olayından farklı olarak /ㄹ/ sesinin nazallaşması olayında, /ㄹ/ sesi kendinden sonra gelen sesin etkisinde değil kendinden önce gelen sesin etkisinde kalmaktadır.

Standart Ölçünlü Dil Kuralları 5. Bölüm 19. Maddeye göre (İ Hon Suk, 2019, s.245), sonseste yer alan /ㅁ ve ㅇ/ seslerinde sonra /ㄹ/ sesi geliyorsa, /ㄹ/ sesi /ㄴ/ olarak sesletilir. Ayrıca sonseste yer alan /ㄱ ve ㅂ/ seslerinde sonra /ㄹ/ sesi geliyorsa, /ㄹ/ sesi /ㄴ/ olarak sesletilir.

능력 [nınğryog] → 능녁 [nınğnyog]

침략 [çimryag] → 침냑 [çimnyag]

석류 [sogryu] → 석뉴[sognyu] →성뉴 [sonğnyu]

업로드 [obrodı] → 업노드 [obnodı] → 엄노드 [omnodı]

1.4.4. Akıcılaşma (유음화)

Korecede /ㄴ/ sesi ve /ㄹ/ art arda geldiğinde /ㄹ/ sesi /ㄴ/ sesini kendisine dönüştürür ve /ㄴ/ sesi akıcılaşır. Korecede iki adet akıcılaşma kuralı bulunur. Bunlardan ilki ㄴ/ ve /ㄹ/ seslerinin sırası ile art arda gelmesi durumunda /ㄴ/ sesinin akıcı ünsüz olan /ㄹ/ ye dönüşmesidir. Bir diğer ikinci kural ise /ㄹ/ ve /ㄴ/ seslerinin sırası ile art arda gelmesi durumunda /ㄴ/ sesinin akıcı ünsüz olan /ㄹ/ ye dönüşmesidir.

İ Cin Ho'ya (2022,s.152) göre "sıralı akıcılaşma" yani /ㄹ/ ve /ㄴ/ seslerinin art arda gelmesi durumu hem birleşik sözcüklerde hem de türemiş sözcüklerde görülmesinin yanında sözcük grupları arasında da yaşanır. Bu ses olayı öz Korece sözcüklerin yanı sıra yabancı dilden giren sözcüklerde de gerçekleşir. İ Cin Ho, öz Korecede kural olarak /ㄴ/ ile biten bir seslemin ardından /ㄹ/ ile başlayan bir seslem gelemeyeceğinden dolayı "tersine akıcılaşma"nın yani /ㄴ/ ve /ㄹ/ seslerinin art arda gelmesinin sadece Hanchadan ve yabancı dilden giren sözcüklerde gerçekleştiğini vurgular.

1. kural:

/ㄴ/ sesinden sonra /ㄹ/ sesi gelirse /ㄴ/ sesi /ㄹ/ sesine dönüşür.[28]

권력 [gonryog] → **궐**력 [gollyog]

난로 [nanro] → **날**로 [nallo]

온라인 [onrain] → 올라인 [ollain] / 온나인[onnain]

2. kural:

/ㄹ/ sesinden sonra /ㄴ/ sesi gelirse, /ㄴ/ sesi /ㄹ/ sesine dönüşür. /ㄶ/ ve /ㄾ/ seslerinin ardından sonra /ㄴ/ sesi gelirse bu kural aynen uygulanır.

일년 [ilnyon] → 일련 [illyon]

겨울 노래 [gyoul nore] → 겨울로래 [gyoullore]

닳는 [dalhnın] → 달른[dallın]

핥네 [haltne] → 할레 [halle]

Birinci kural ile ilgili olarak Ho Yonğ (2013, s.236) bazı istisnalardan bahseder. "생산량[senğsanryanğ], 결단력 [gyoldanryog], 입원료 [ibvonryo]" gibi sözcüklerde /ㄴ/ sesinin /ㄹ/ sesini etkileyerek kendine dönüştürdüğünü söyler. Yani bu sözcükler sözcük köküne "량[ryanğ], 력[ryog], 료[ryo]" ek gibi görünen morfemler aldığında "생산냥[senğsannyanğ], 결단녁 [gyoldannyog], 입원뇨 [ibonnyo]" olarak olunur. Standart sesletimde buna benzer olarak "공권력[gonğgonryok], 이원론[ivonron]" gibi

[28] Bu kural dahilinde değerlendirdiğimizde Kwon Kyonğ Gın vd.'e (2013, s.151) göre Korece sesletimde yaş gruplarına göre farklılıklar görülmektedir. Korecede "sesbilim" anlamına gelen "음운론" sözcüğü yaşlı dilbilimciler [으물론- ımullon] olarak sesletirken genç dilbilimciler ise [으문논 ımunnon] olarak sesletir.

ardından `력[ryok], 론[ron]" morfemlerini alan sözcüklerin sesletiminin kişinin tercihine göre değişiklik gösterdiğinden bahseder. Yani bu sözcükler kişiye göre ya nazallaşarak "공권녁[gonggonyog], 이원논[ivonnon]" diye sesletilir ya da akıcılaşarak "공궐력[gonggollyog], 이월론[ivollon]" şeklinde sesletilir.

1.4.5. Çift Vurgululaşma (경음화)

Ho Yonğ'a (2013, s.266) göre Korecede bir takım `fonem düzeni kısıtlamaları" mevcuttur. Bu kısıtlamalara göre ardı sıra gelen ünsüzlerden önde yer alan ünsüzün gücü ardından gelen ünsüzden daha fazla olmamalıdır. Eğer bu durum ardı sıra gelen duraklamalı ünsüzler arasında yaşanıyorsa bu durumda da kesinlikle önde yer alan ünsüzün gücü ardından gelen ünsüze göre fazla olmamalıdır. Korecede ünsüzleri güç yönünden sıralayacak olursak; akıcı < nazal < duraklamalı ünsüz (esnek ünsüz < çift vurgulu ünsüz, sert ünsüz) şeklindedir.

Ho Yonğ'un "fonem düzeni kısıtlamaları" ile ilgili yapmış olduğu tanımlama doğrultusunda kısaca özetlemek gerekirse Korecede esnek ünsüzler olan "ㄱ (ㄲ, ㅋ. ㄳ, ㄺ), ㄷ (ㅅ, ㅆ, ㅈ, ㅊ, ㅌ), ㅂ (ㅍ, ㅄ, ㅀ, ㅃ)"den sonra yine esnek ünsüzler olan "ㄱ, ㄷ, ㅂ, ㅅ, ㅈ" sesleri geliyorsa ikinci esnek ünsüzler kendine göre daha güçlü olan çift vurgulu ünsüzlere dönüşür. Yani "ㄲ, ㄸ, ㅃ, ㅆ, ㅉ"olarak sesletilirler. Yine öncül durumda olan "ㅁ,ㄴ,ㅇ"seslerinden sonra eğer esnek sesler olan " ㄱ, ㄷ, ㅅ, ㅈ" sesleri geliyorsa bunlar daha güçlü ses olan çift vurgulu "ㄲ,ㄸ,ㅆ,ㅉ"ye dönüşür.

Duraklamalı ünsüzlerden sonra gelen **ㅂ,ㄷ,ㄱ,ㅈ,ㅅ** sesleri **ㅃ,ㄸ,ㄲ,ㅉ.ㅆ**'ye dönüşür.

국밥[gugbab]→ 국빱 [gugbbab]

깎다 [ggaggda] →깍따 [ggagdda]

먹소 [mogso] → 먹쏘 [mogsso]

덥개 [dobge] → 덥깨 [dobgge]

닭장 [dalgcanğ]→ 닥짱 [dagccanğ]

안고 [ango] → 안꼬 [anggo]

품고 [pumgo] → 품꼬 [pumggo]

“Hancha sözcüklerde /ㄹ/ sesinden sonra /ㄷ,ㅅ,ㅈ/ geliyorsa bunlar çift vurgulu sese dönüşür. /ㄷ,ㅅ,ㅈ/ sesleri /ㄹ/ sesi gibi aynı yapılandırılabilirlik özelliğine sahiptir. Bu çift vurgululaşma olayı öz Korecede yer almayıp sadece Hanchadan giren sözcüklerde yer aldığı için fonoloji dışı bir şarta bağ lıdır” (İ Cin Ho, 2022c, s.161).

갈등 [galdınğ] → 갈뜽 [galddınğ]

물질 [mulcil] → 물찔 [mulccil]

Bak Şi Gyun’a (2013, s.216) göre “çift vurgululaşma kuralına ek olarak niteleme eki olan -을 ekinden sonra nitelenen isim geliyorsa ismin ilk sesi çift sese dönüşür.

입을 것 [ibıl gos] → 입을 껃 [ibılggod]

Birleşik sözcüklerdeki seslemler arasında da bu ses olayı görülmektedir. İ Cin Ho (2022c, s.161) bu olayı “isim olan “A” ve “B” birleşerek birleşik isim olan “AB”yi oluştururken “A” ve “B” zaman, yer, kullanım amacı, köken ve sahiplik gibi anlamları yansıtıyorsa burada çift vurgululaşma olur.” şeklinde açıklamıştır.

보름달 [borımdal] → 보름딸 [borımddal]

술잔 [sulcan] → 술짠 [sulccan]

1.4.6. Damaksıllaşma (구개음화)

Korecede damaksıllaşma, diş yuvasıl ses olan /ㄷ,ㄸ,ㅌ/ den sonra / l / veya /ㅑ, ㅕ,ㅠ,ㅛ/ seslerinin gelmesi durumunda gerçekleşir ve /ㄷ,ㄸ,ㅌ/ sesleri /ㅈ,ㅉ, ㅊ/ye dönüşür.

Bak Şi Gyun'a (2013,s. 241) göre "/ l / ünlüsü ve /ㅑ, ㅕ,ㅠ,ㅛ/ yarı ünlüleri sesletilirken dilin ucu damağa değmez. Fakat damaksıl sesler çıkarılırken dil ve damağın birbirine dokunma noktasında bu ünlülerin boğumlanma yerleri yer alır. Damaksıl olmayan sesler bu ünlülerle buluştuğunda damaksıl sese dönüşür."

/ㄷ,ㄸ,ㅌ/ seslerinden sonra **/ㅣ/** ya da **/j/** yarı ünlüleri gelirse bu sesler **/ㅈ,ㅉ, ㅊ/**'ye dönüşür.

굳이 [gudi] → 구**지 [guci]**

같이 [gati] →가**치 [gaçi]**

Burada dikkat edilmesi gereken şey **/ㄷ,ㄸ,ㅌ/** seslerinden sonra mutlaka dilbilgisel morfemlerin gelip gelmemesidir. Çünkü burada bahsedilen damaksıllaşma sadece dilbilgisel morfem olarak eklenen /l/ veya /ㅑ, ㅕ,ㅠ,ㅛ/ seslerinde görülür. İki ismin birleşerek birleşik sözcük oluşturması durumunda bu olay gerçekleşmez. 밭일 [batil] → 반닐 [bannil] sözcüğünü bu duruma örnek olarak verebiliriz.

Ayrıca /ㄷ/ sesinin ardından "히[hi]" eki geldiğinde buradaki "티[ti]", "치[çi]" olarak sesletilir (Ho Yonğ, 2013, s. 246).

굳히다 [gudhida] → 구**치**다 [guçida]

닫히다 [dadhida] → 다**치**다 [daçida]

1.4.7. Yarı Ünlüye Dönme (반모음화)

"Korecede yarı ünlüye dönme denen ses olayı, /ㅣ/ ya da /ㅗ,ㅜ/ ile biten fiil köküne /ㅏ ya da ㅓ/ sesleri ile başlayan bir dilbilgisi ekinin eklenmesi durumunda ortaya çıkar . /ㅣ/ sesi /j/ yarı ünlülerine, /ㅗ,ㅜ/ sesleri ise /w/ yarı ünlülerine dönüşür" (İ Cin Ho, 2022, s.167).

j sesi ile oluşan yarı ünlüye dönüşme: 피 [pi] + 어[o] → 펴 [pyo]

w sesi ile oluşan yarı ünlüye dönüşme: 배우 [beu] + 어 [o] →배워 [bewo]

1.4.8. Ünlü Uyumu

Türkçe, Korece, Moğolca gibi Altay dil ailesine mensup dillerde ünlü uyumu aranmaktadır. Diller incelendiğinde ünlü uyumu, genel itibariyle dilin konumu, dudakların şekli ve dil kökünün durumu açısından birbiri ile benzer özelliklere sahip sesler arasında sağlanır. Yani ünlü uyumu, sözcük içerisindeki ünlülerin birbiri ile benzer özelliklere sahip olmasını ya da sözcüğün sonuna eklenen dilbilgisel ekin sözcükteki ünlülerle benzer olmasını gerektirir. Ünlü uyumunun aranması için en az iki seslemin bir araya gelmiş olması gerekir. Çünkü ardıl seslemdeki ünlü, öncül seslemdeki ünlünün ses özelliklerinden etkilenir ve ona göre şekillenir. Türkçede de olduğu gibi Korecede de tüm sözcüklerde mutlaka ünlü uyumu vardır demek mümkün değildir. Bu kuralı bozan pek çok istisna vardır. Korecede ünlü uyumu ile ilgili çeşitli kurallar vardır.

İ Cin Ho (2013a, s. 415), ünlü uyumu ile ilgili ilk özellik olarak fiil köküne eklenen eklerle ilgili kurallardan bahseder. Son sesleminde /ㅏ/ veya /ㅗ/ ünlüsü olan fiilin ardından /-아 / ile başlayan bir ek gelirken, son sesleminde /ㅜ, ㅡ, ㅓ, ㅐ, ㅔ, ㅟ, ㅚ ve ㅣ/ ünlülerinden biri bulunan fiilin ardından ise /-어/ ile başlayan ekler gelir.

ㅏ ve ㅗ ünlüsünden sonra,

막[mag] + 아[a] → 막아[maga]

보[bo] + 았다 [assda] → 보았다 [boadda]

ㅜ, ㅡ, ㅓ, ㅐ, ㅔ, ㅟ, ㅚ ve ㅣ ünlülerinden sonra,

먹 [mog] + 어[o] → 먹어[mog]

죽[cug] + 었다[ossda] → 죽었다[cugodda]

Yukarıdaki örneklerden yola çıkarak /ㅏ ve ㅗ/ seslerinin birbiri ile benzer özelliklere sahip olduğunu /ㅜ, ㅡ, ㅓ, ㅐ, ㅔ, ㅟ, ㅚ ve ㅣ/ birbiri ile benzer özelliklere sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Korecede sadece isim ya da fiillerde değil aynı zamanda ses ya da görüntü yansımalarında da ünlü uyumu aranır.

알록알록 [allug'allug] → 얼룩얼룩[ollug'ollug]

Alan incelemelerinde günümüz Korecesinde artık ünlü uyumuna çok fazla dikkat edilmediği, bu özelliğin gitgide zayıfladığı görülmektedir. Kaynaklara göre Orta çağ Korecesinde birbiri ile ortak özelliklere sahip ünlüler yer aldığı için ünlü uyumunun daha belirgin olduğu fakat özellikle 15.yüzyıldan sonra ünlü sisteminde yaşanan değişimden sonra ünlüler arasında ortak özelliğin azaldığı görülmektedir. Bu durum da gitgide ünlü uyumu kuralının zayıflamasına neden olmuştur. (Bak Şi Gyun, 2013, s.236; İ Cin Ho, 2013a, s.416; İ Cin Ho, 2022c, s.171). Ayrıca Orta çağ Korecesinde sözcük içerisinde, isim ve hal ekleri arasında, fiil kökü ve ekler arasında net bir şekilde ünlü uyumu aranırken günümüz Korecesinde bu netlik kaybedilmiş ve kural sadece yansıma sözcüklerde ve fiiller ile fiillere eklenen dilbilgisi ekleri arasında aranır duruma gelmiştir (İ Sok Cu & İ Cu Heng, 2007, s.79).

1.4.9. Önündeki Sese Benzeşme (모음의 완전 순행 동화)

"Ünlünün tamamen önündeki sese benzeşmesi olayı, ardıl ünlünün öncül ünlünün özelliklerini alarak aynı ünlüye dönüşmesidir. Bu, /ㅐ,ㅔ/ ile biten fiillerden sonra

/ㅏ, ㅓ/sesleri ile başlayan ekin eklenmesi durumunda yaşanır" (İ Cin Ho, 2022c,s .174). Ardıl ünlü öncül ünlüye dönüşerek daha uzun sesletilmesine sebep olur.

채 [çe] + 어서 [oso] → 채어서 [çeoso] → 채:서 [çe:so]

데 [de]+ 어서 [oso] → 데어서 [deoso] → 데:서 [de:so]

1.4.10. Diğer

İ Cin Ho (2022c, s.175), ses benzeşmesi ile ilgili diğer başlığını incelerken üçe ayırmıştır. Bunlar yer değiştirme, yuvarlak ünlüye dönüşme, ünlüyü değiştirmedir. Bu ses olaylarının hiçbiri standart sesletimde yer almamaktadır. Özellikle yuvarlak ünlüye dönüşme ve ünlüyü değiştirme kuralı ses olaylarının tarihsel değişimini içermektedir. Bu ses olayları gerçekleşerek sözcükler şuanki halini almıştır. Bunlardan bazıları ise sadece bazı bölge ağızlarında kullanılmaktadır. Yabancı dil öğrenen kişilerin öncelikli olarak standart sesletim kurallarını bilmesi gerektiği için bahsi geçen ses olaylarının detaylarına girilmeyecek olup birer örnek verilecektir.

Yer değiştirme; öncül seslemin son sesi ardıl seslemin ilk sesinin boğumlanma yerine benzeşir.

문법 [munbob] → 뭄뻡 [mumbbob] 듣고[dıdgo]→ 득꼬 [dıggo]

Yuvarlak ünlüye dönüşme; düz ünlünün zaman içerisinde yuvarlak ünlüye dönüşmesi olayıdır.

믈[mıl] → 물 [mul] 블 [bıl] → 불 [bul]

Ünlüyü değiştirme (umlaut); öncül seslemde yer alan art ünlünün ardından gelen /ㅣ/ ve /j/ seslerinin özelliklerine göre dönüşmesi olayıdır.

남비 [nambi] → 냄비 [nembi]

져비 [cyobi]→ 제비 [cebi]

1.4.11. Sadeleşme (자음군 단순화)

Önceki bölümlerde de belirtildiği üzere Korecede seslem sonuna gelebilecek seslerin sayısı belirlidir. Korecede CVC kuralından dolayı sesletimde seslemin sonsesinde yazımda her ne kadar çift ünsüz gelebilse de sesletimde çift ünsüz olarak sesletilemez. Bu sebeple bu iki ünsüzden birisi düşerek sadeleşme gerçekleşir.

O Te Su (2013, a.395), "bu ses olayının özelliği üç ünsüzün ardı sıra sesletilemiyor olmasıdır." şeklinde ifade etmiştir. Yazı dilinde iki ünsüz ile biten seslemden sonra yine ünsüz ile başlayan bir seslem geliyorsa bu durumda seslerden biri düşmek zorundadır.

ㄳ: 넋 [nogs]→ 넉 [nog], 넋도 [nogsdo] → 넉또 [nogddo]

ㄵ: 앉다 [ancda]→ 안따 [andda]

ㄶ: 많네 [manhne]→ 만네 [manne]

ㄺ: 맑다 [malgda] →막따 [magdda],

맑네[malgne] → 망네[manğne], 맑고 [malggo] → 말꼬 [malggo]

ㄻ: 삶다 [salmda]→ 삼따[samdda], 삶네[salmne] → 삼네 [samne]

ㄼ: 밟다 [balbda] → 밥따[babdda],

밟네[balbne] → 밤네[bamne], 넓네[nolbne] → 널레[nolle]

ㄽ: 외곬 [ögols]→ 외골 [ögol]

ㄾ: 핥고 [haltgo] → 할꼬[halggo], 핥네[haltne] → 할레 [halle]

ㄿ: 읊고 [ılpgo]→ 읍꼬 [ıbggo]

ㅀ: 뚫네 [ddulhne]→ 뚤레 [dulle]

ㅄ: 값 [gabs] → 갑[gab] , 값도 [gabsdo] → 갑또 [gabddo]

Seslem sonunda yer alan iki ünsüzden hangi sesin tercih edileceği ise sesin türüne, her bölgenin kullanmış olduğu şiveye göre farklılık gösterir. “Standart dil kurallarına göre “ㄳ, ㄵ, ㄶ, ㄺ, ㄻ, ㄼ, ㄽ, ㄾ, ㅄ” ile bitiyorsa ilk ünsüz sesletilirken “ㄿ, ㅀ, ㅄ” ile bitiyorsa ikinci ünsüz sesletilir” (O Te Su, 2013, s.306). Fakat yine de bu kural sabit değildir. “밟[balb]” sözcüğün bunun en göze çarpan örneklerindendir. “밟[balb]” sözcüğünde ilk ünsüz değil ikinci ünsüz sesletilerek “밥[bab]”da olur.

Yukarıdaki örnekleri incelediğimizde sonseste çift ünsüz bulunması durumunda iki ünsüzden biri düşer. Eğer ardından ünsüz ile başlayan bir seslem geliyorsa ikinci seslemin önsesi çift vurgulu sese dönüşür. İki ünsüzün ardından ünlü ile başlayan bir seslem geliyorsa eğer bu durumda son ses ardından gelen ünlü ile birleşerek bir seslem oluşturur. İlk ses ise ilk seslemin sonsesi olarak okunur.

İ Cin Ho’ya (2022, s.180) göre “sadeleşme kuralı istisnasız gerçekleşen çok güçlü bir ses olayıdır.”

1.4.12. ㅎ’nin Düşmesi (후음 탈락)

낳은[nahın] → 나은[naın]　　놓아[noha] → 노아[noa]

쌓이다[ssahida] → 싸이다 [ssaida]

“Yukarıdaki durum “Standart Sesletim Kuralları Bölüm 12 Madde 4’te yer almaktadır. Bu kural “ㅎ(ㄴㅎ, ㄹㅎ)”nin ardından ünlü ile başlayan bir ek ya da sonek aldığında “ㅎ” sesinin sesletilmemesi durumudur” (Hwanğ İn Gwon,2016, s.65).

Kısaca söyleyecek olursak “ㅎ(ㄴㅎ, ㄹㅎ)” sesleri ile biten bir fiil köküne ünlü ile başlayan bir ek geldiğinde /ㅎ/ sesi düşer.

Ayrıca ikinci seslemin önsesi olan /ㅎ/ sesi eğer iki ünlü arasında, akıcı veya nazal ses ile ünlü arasında yer alıyorsa tercihe göre /ㅎ/ sesinin düştüğü durumlar da vardır.

Fakat bu durum tane tane sesletim yapıldığında gerçekleşmez. İkinci seslemin ilk sesi olarak yer alan /ㅎ/nin düşmesi standart sesletim kapsamına girmez (Be Cu Çe, 2015, s.170).

시합[şihab] → 시압[şiab]　　새해[sehe] → 새해/새애 [sehe/see]

올해[olhe] → 올해/오래 [olhe/ore]

전화 [conhva]→ 전화 / 저놔 [conhva/ conva]

실학 [şilhag] → 시락 [şirag]

Bak Şi Gyun'a (2013, s.217) göre /ㅎ/nin düşmesi olayının sebebi fonetik açıdan bakıldığında /ㅎ/ nin etki gücünün diğer ünsüzlere göre az olmasından kaynaklanmaktadır. /ㅎ/ sesi sadece ilk seslemin ilk sesi olarak yer aldığında ses değerine sahiptir.

1.4.13. Akıcı Sesin Düşmesi (유음 탈락)

/ㄹ/ ünsüzünün düşmesi durumudur. /ㄹ/ ünsüzü ile biten isim ya da fiil kökenli sözcüklerin ardından /ㄴ ve ㅅ/ sesleri ile başlayan bir ek ya da isim geliyorsa /ㄹ/ sesi düşer. Bu kural hem yazı dilinde hem de sesletimde yer almaktadır. Fiiller ilgili örnekleri inceleyecek olursak;

살[sal] + 는[nın] → 사는 [sanın]

살[sal]+시는[şinın] → 사시는[saşinın]

알[al]+ 는[nın] → 아는[anın]

알[al]+ 시는[şinın] → 아시는 [aşinın]

İki ismin bir araya gelerek oluşturduğu birleşik sözcüklere örnek verecek olursak;

솔 [sol]+ 나무[namu] → 소나무[sonamu]

아들 [adıl]+님[nim] → 아드님[adınim]

딸[ddal]+님[nim] → 따님[ddanim]

Birleşik sözcüklerde akıcı sesin düşmesi olayı sadece /ㄹ/ sesinin ardından /ㄴ ve ㅅ/ seslerinin gelmesi durumunda değil aynı zamanda /ㄹ/ sesinin ardından /ㅈ ve ㄷ/ seslerinin gelmesi durumunda da yaşanır. Fiillerde akıcı ünsüzün düşmesi kuralı daha etkili iken birleşik sözcüklerde bu kuralın uygulanmadığı durumlar da mevcuttur (İ Cin Ho, 2022c,s.183).

바늘[banıl] + 질[cil] → 바느질[banıcil]

겨울[gyoul] +살이[sari]→ 겨우살이 [gyousari]

İ İk Sob'a (2016, s.96) göre günümüzde Korecede "ağrımak" anlamında kullanılan "아프다[apıda]" sözcüğünün tarihsel değişimini incelediğimizde /ㄹ/ ünsüzünün düşmesi olayına maruz kaldığı yani "아플다[apılda]" iken zamanla "아프다[apıda]" sözcüğüne dönüştüğü görülmektedir.

1.4.14. Tek ÜnlününDüşmesi (동일 모음 탈락)

Korecede seslem sonu "ㅏ" sesi ile biten bir fiilin ardından yine "ㅏ" sesi ile başlayan bir ek geldiğinde ya da "ㅓ" sesi ile biten bir fiilin ardından yine "ㅓ" ile başlayan bir ek geldiğinde aynı özelliklere sahip sesler oldukları için bu seslerden birisi düşer.

가[ga]+ 았다[assda] → 갔다 [ggadda]

서 [so] + 었다 [ossda] →섰다[sodda]

1.4.15. 으'nın Düşmesi (으- 탈락)

"으" sesi diğer ünlülere nazaran ses değeri açısından güçsüz olduğu için diğer ünlü düşmelerine göre daha fazla çeşitlilik göstermektedir. "으"sesinin düşmesi olayını üç kısımda inceleyebiliriz.

Bunlardan birincisi "으" sesi ile biten fiil köküne "ㅏ/ㅓ" sesleri ile başlayan bir ekin eklenmesi durumunda yaşanır. Bu durumda "으" sesi düşer. (Bak Şi Gyun, 2013, s.38; Be Cu Çe, 2015, s.184; Ho Yonğ, 2013, s. 327)

크[kı]+ 어/아[o/a] → 커 [ko]

담그[damgı] + 아서 [oso] → 담가서 [damgaso]

만나 [manna] + 아서 [aso] → 만나서 [mannaso]

İkincisi ise sonu bir ünlü ile ya da "ㄹ" sesi ile biten bir fiil köküne "으" sesi ile başlayan bir ek geldiğinde ekte yer alan "으" sesi düşer. (İ Cin Ho, 2022c, s.186)

배우[beu] + (으)면 [ımyon] → 배우면 [beumyon]

알[al]+ (으)면 [ımyon] → 알면[almyon]

보 [bo] + (으)면 [ımyon] → 보면 [bomyon]

Son olarak ise ünlü ile biten bir ismin ardından hal eki geliyorsa hal ekinde yer alan "으" sesi düşer. Fakat "으" sesi ile biten bir ismin ardından hal eki geliyorsa isimde yer alan "으" sesi kesinlikle düşmez. Bunun sebebi ise Korecede isimlerde değişiklik yapılamaz kuralıdır (Ho Yonğ, 2013, s. 327).

바다[bada]+ (으) 로[ıro] → 바다로 [badaro]

카이세리[Kayseri] + (으)로 [ıro] → 카이세리로 [Kayseriro]

그 [gı]+ 에게[ege] → 그에게[gıege]

버스 [bosı] + 에 [e] → 버스에 [bosıe]

1.4.16. j'nin Düşmesi (j- 탈락)

Damaksıl sesler olan /ㅈ,ㅉ,ㅊ/ ile " ㅣ " nin birleşiminden oluşan seslemin ardından " ㅓ " ünlüsü ile başlayan bir ek geliyorsa arada oluşan "j" sesi düşer.

지[ci]+ 어[o] → 져[cyo] → 저[co]

찌[cci]+ 어[o] → 쪄 [ccyo]→ 쩌 [cco]

"j" sesinin düşmesi olayı sadece " ㅣ " sesinin yarı ünlüye dönüştüğü durumlarda gerçekleşir. Bunun sebebi ise Korecede damaksıl ses ile bile biten morfemlerden sonra "j" ile başlayan bir morfemin gelemiyor olmasıdır (İ CinHo, 2022c, s.188).

1.4.17. Diğer

İ Cin Ho (2022c, s.189) bu kısımda /ㄷ/ sesinin düşmesinde bahseder. Aslında bu her ne kadar standart sesletim kuralları kapsamında yer almasa da gerçek sesletim esnasında oluşan bir ses olayıdır. /ㄷ/ sesinden sonra /ㅅ/ geldiğinde /ㄷ/ sesi gerçek sesletimde düşer. Bunun sebebi ise /ㅅ/ sesi çıkarılırken hava akışında kesilme olmamasından kaynaklıdır. /ㄷ/ sesinden sonra /ㅅ/ sesini çıkarmak istediğimizde hava akışında sadece anlık bir kesilme olur. Bu da /ㄷ/ sesinin net işitilmemesine sebep olur.

듣[dıd] + 습니다[sımnida] → 드씁니다 [dıssımnida]

맡[mat] + 습니다 [sımnida] → 마씁니다 [massımnida]

1.4.18. ㄴ'nin Türemesi (ㄴ -첨가)

/ㄴ/ sesinin türemesi olayı ünsüz ile biten bir seslemden sonra " ㅣ " ya da "j" yarı ünlülerinin gelmesi durumunda gerçekleşir. Yani birleşik ve türemiş sözcükler ile "요" gibi yardımcı eklerde ünsüz seslerden sonra /ㅣ/, /ㅑ/, /ㅕ/, /ㅛ/, /ㅠ/ sesleri gelirse son seslemin ilk sesine /ㄴ/ sesi eklenerek "니, 냐, 녀, 뇨, 뉴" şeklinde sesletilir. (İ Hon Suk, 2019, s.256; Bak Şi Gyun, 2013, s. 220; Ho Yonğ; 2013, s.298; Şin Ci Yonğ, 2016, s.52)

Örneğin;

두통[dutonğ] + 약[yag]→ 두통냑[dutonğnyag]

헛[hos] + 일 [il]→ 헌닐[honnil]

담[dam]+요[yo]→ 담뇨 [damnyo]

아름다운 [arımdaun] + 여자 [yoca] → 아름다운녀자 [arımdaunnyoca]

"Seslem sonunda /ㄹ/ sesi var ise türeyen /ㄴ/ sesi /ㄹ/ olarak sesletilir" (Ho Yonğ, 2013, s.298).

들[dıl] + 일[il] → 들릴[dıllil]

Bu kuralın oluşması için ilk seslem üç sesten oluşmalıdır. Eğer sözcük temelinde iki sesten oluşuyor fakat birleşik sözcük olurken araya üçüncü ses olan /ㅅ/ kaynaştırmasını alıyorsa bu kural uygulanır.

깨[gge] + 입[ib] → 깻입 [ggesib] → 깬닙[ggennib]

/ㅅ/sesinin /ㄴ/ sesi olarak türemesi ile ilgili olarak İ Hon Suk (2019, s.258) iki kuraldan bahseder. Bunlardan ilki seslem sonunda yer alan /ㅅ/ sesinden sonra /ㄴ ve ㅁ/

seslerinin gelmesi durumunda /ㅅ/sesinin /ㄴ/ ye dönüşmesi, ikincisi ise /ㅅ/ sesinden sonra " ㅣ " sesinin gelmesi durumunda iki tane /ㄴ ㄴ/ sesinin türemesi olayıdır.

İlk kural;

콧날 [kosnal] → 콛날[kodnal] → 콘날[konnal]

İkinci kural;

깻잎 [ggesip] → 깯닙[ggednib] → 깬닙[ggennib]

Birleşik sözcük ve türemiş sözcüklerin dışında da bazı söz öbeklerinde bu kural uygulanır.

지난 [cinan] + 여름[yorım] → 지난녀름[cinannyorım]

못[mos] + 잊어[ico]→ 몬니저[monnico]

/ㄴ/ sesinin türemesi olayı her zaman gerçekleşecek diye bir kural söz konusu değildir. " /ㄴ/ sesinin türemesi ikincil konumdaki morfemin sözcük olma özelliği taşıdığı durumlarda oldukça fazla görülür. " ㅣ " sesinden ziyade "j" sesinin önünde daha çok görülür"(İ Cin Ho, 2022, s.190).

1.4.19. Yarı Ünlü Türemesi (반모음 첨가)

Ünlü ile biten fiil köklerine yine ünlü ile başlayan bir ek geldiğinde iki ünlünün birleşek "j" ya da "w" yarı ünlülerine dönüşmesi olayıdır.

피[pi] + 어[o] → 펴[pyo]　　뛰[ddü] + 어 [o]→ 뛰여 [ddüyo]

보 [bo] + 아 [a] → 봐 [bwa]　　오[o] + 아[a] → 와 [wa]

1.4.20. Sertleşme (유기음화)

“Esnek sesler olan /ㅂ,ㄷ,ㅈ,ㄱ/ den önce ya da sonra /ㅎ/ sesi varsa /ㅎ/ sesinin etkisiyle esnek sesler sert ünsüzlere yani /ㅍ, ㅌ, ㅊ, ㅋ/ ye dönüşür. Bu kurala sertleşme denir. Yani /ㅂ/ ile /ㅎ/, /ㄷ/ ile /ㅎ/, /ㅈ/ ile /ㅎ/, /ㄱ/ ile /ㅎ/nin birleşerek /ㅍ, ㅌ, ㅊ, ㅋ/ seslerine dönüşmesidir” (Bek Du Hyon vd., 2013, s.284). Bu tanımlamadan yola çıkarak Korecede sertleşme olayına öncülük eden sesin /ㅎ/ sesi olduğunu söyleyebiliriz. /ㅎ/ sesi hem önünde her ardında yer alan esnek ünsüzü sertleştirme özelliğine sahiptir. Bu ses olayı gerçekleşirken /ㅎ/ sesi düşer.

/ㅎ/ sesinden önce yer alan esnek ünsüzler;

접히다[cobhida] → 저피다 [copida]

묻히다 [modhida] → 무치다 [muçida]

목히다 [moghida] → 머키다 [mokida]

젖히다 [cochida] → 저치다 [coçida]

/ㅎ/ sesinden sonra yer alan esnek ünsüzler;

좋고 [cohgo] → 조코[coko]

좋다 [cohda] → 조타 [cota]

쌓지 [ssahci] → 싸치 [ssaçi]

/ㅅ/ sesinden sonra /ㅎ/ sesi geldiğinde /ㅅ/ sesi /ㅌ/ sesine dönüşür.

따뜻하다 (ddaddıshada) → 따뜨타다 [ddaddıtada]

1.4.21. Ünlü Daralması (모음 축약)

Ünlü daralması ile ilgili göze çarpan iki kural vardır. Bunlardan biri seslem art arda geldiğinde birleşerek yeni bir ünlü oluşturmaları durumudur. İkincisi ise, yarı ünlü olan sesin ünlüye dönüşmesi durumudur.

아이 [ai] → 애 [e]　　보이다 [boida] → 뵈다 [böda]

권투[gwontu] → 곤투[gontu]　　줘[cwo] → 조[co]

Kim Cin Ho'ya (2017, s.73) göre Korecedeki "개[ge]" sözcüğü Orta Çağ Korecesinde "가히[gahi]" idi. Zamanla "가히[gahi]", "가이[gai]"ye ardından ise "개[ge]"ye dönüştü. Yani / ㅏ / ve / ㅣ / sesleri birleşerek yeni bir / ㅐ / sesi oluşturmuştur.

1.4.22. Ses Devrikleşmesi (도치)

Adından da anlaşılacağı üzere ünlünün ünlü ile yer değiştirmesi ya da ünsüzün ünsüz ile yer değiştirmesi olayıdır. Sesin devrikleşmesi olayı sadece sesler arasında değil seslemler arasında da yaşanabilir.

İ Cin Ho'ya (2018, s.124) göre "Korecedeki ses devrikleşmesi olayında ünsüz ile ünsüzler arasında ünlüler ile ünlüler arasında gerçekleşir. Şimdiye kadar ünsüzler ile ünlülerin birbiri ile devrikleşmesi olayı tespit edilmemiştir."

Bu kural sadece bölge ağızlarında ve eski Korecede görüldüğü için bu bölümde detaylı bir şekilde ele alınmayacaktır.

딸꾹질 [ddalggugcil] → 깔 딱질 [ggalddagcil] (ağızlarda)

빗복 [bidbog]→ 빗곱[bidgob] (eski Korece)

Şuana kadar yapılan tanımlama ve değerlendirmelerden Korecede de Türkçede olduğu gibi pek çok ses olayının olduğunu söyleyebiliriz. Bu ses olayları gerek ardı sıra gelen seslerin boğumlanma yerlerini birbirine yaklaştırmak gerekse dilde var olan kurallara uygun hale getirmek için yapılır. Çok sayıda ses olayının bir anda öğrenilmesi kolay bir iş değildir. Bu sebeple özellikle sesletim öğretiminin ilk aşamasında kolaydan

zora giderek, öğrencilerin anlayacağı şekilde erek dilden de örnekler vererek açıklamalar yapmak oldukça önemlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

KORECE SESLETİM ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

Tezin bu bölümünde Türk öğrencilerin Korece sesletim hatalarını tespit etmek için iki tür çalışma yapılacaktır. İlk olarak Korece Dinleme ve Anlama çalışması yapılacaktır. Bu çalışma ile öğrencilerin Korecedeki sesleri ayırt edip edemedikleri, vurgu, ezgi ve uzunluk gibi özelliklerden kaynaklı anlam farklılıklarının bilincinde olup olmadıkları tespit edilecektir. Ardından ise Korece Konuşma ve Sesletim çalışması yapılacaktır. Bu çalışma ile öğrenciler ve anadil konuşurlarından alınan ses kayıtları incelenerek iki örneklem grubu arasında sesletim açısından ne tür benzerlik ve farklılık olduğu tespit edilecektir. Bu tür hata analizi çalışmaları tezin nicel bir nitelik kazanmasına katkı sağlayacaktır.

Yapılacak olan çalışmalara geçmeden önce tezin özellikle konuşma ve anlamaya dayalı hata analiz yöntemini oluşturan akustik sesbilgisi ve ses analiz yazılımı olan Praat genel hatları ile ele alınacaktır.

2.1. Akustik Sesbilgisi ve Ses Analiz Programı Praat

2.1.1. Akustik Sesbilgisi

Akustik sesbilgisi sözlüksel anlam olarak "dil seslerinin akustik açıdan niteliklerini, titreşim sıklığını, süre ve duyulma gücünü aygıtlarla ortayan koyan sesbilgisi dalı" (İmer vd., 2013, s.20) şeklinde tanımlanmaktadır.

Akustik, sadece dilbilim alanında araştırmalar yapmak için değil aynı zamanda müzik, fizik, odyoloji, konuşma terapisi, psikoloji gibi alanlarda incelemeler yapmak için kullanılmaktadır. Akustik incelemeler doğrultusunda konuşma bozukluğu olan hastaların sorunları da tespit edilebilmektedir.

Ses, hava ve bir cismin titreşiminin birbiri ile yaptığı etkileşim sonucu oluşur. Titreşim esnasında ses dalgaları oluşur ve bizler böylelikle çıkarılan sesi duyarız. Bir tokmağı davula vurduğumuzda iki nesne arasında titreşim gerçekleşir. Bu titreşim sonucunda ses dalgaları oluşur ve bizler de davulun sesini bu şekilde duymuş oluruz. Havasız bir ortamda bir nesne ne kadar titreşirse titreşsin sesin yayılması mümkün olmayacağından bizler o titreşim sesini duyamayız.

Konuşma seslerimiz kendi içerisinde titreşim sıklığı, genlik, nitelik gibi pek çok özelliği içerisinde barındırır. Bu özelliklerin detaylıca ele alınması akustik ses biliminin yapmış olduğu incelemelerin daha iyi anlaşılmasına olanak sağlayacaktır.

Pilch'e (aktaran Coşkun, 2015, s. 80) göre "ses telleri gibi periyodik olarak titreşen organ ve nesnelerin saniyedeki titreşim sayısı, **titreşim sıklığını** ifade eder ve **frekans** olarak adlandırılır. **Frekansın birimi; hertz (Hz)'dir.** Yetişkin bir erkeğin ses tellerinin saniyedeki titreşim sayısı ortalama 100'dür. Bu, bayanlarda ortalama 200, çocuklarda ise 400'dür." Bu tanımdan anlaşılacağı üzere frekansı yüksek olan ses daha tiz yani incedir. Frekansı düşük olan ses ise pes yani kalındır. Erkeklerin sesinin kalın olması ses tellerindeki titreşim sıklığının yani frekansın düşük olduğunu gösterir. Erkeklerin ses yolu uzun olduğu için frekans değeri kadınlara ve çocuklara göre daha düşüktür.

Yukarıda bahsetmiş olduğumuz ses tellerinin titreşim sıklığının az olması ya da çok olması bizim onları yüksek ya da alçak olarak duymamıza neden olur. "İnsan kulağı yalnızca, yaklaşık olarak 20'yle 20000 Hertz (akustikte bir ölçü; kısaltması: Hz.) arasındaki sesleri duyabilir" (Aksan, 2015, s.12). Bu değer hayvanlar açısından değerlendirildiğinde bazı hayvanların insanlara göre daha düşük titreşim sıklıklarını duyabildiğini söylememiz mümkündür. Balinaların birbiriyle haberleşmesini buna örnek verebiliriz. Haberleşmeleri esnasında çıkan titreşim sıklığı 12-15 Hz'dir. Hayvanlar, bizim fark etmediğimiz bir sesi daha önceden farkederek buna tepki verebilirler. Buna hayvanların depremi daha önce hissetmelerini de örnek olarak verebiliriz.

Sesin şiddeti ise sesin **genliğini** gösterir. Sesin şiddeti arttıkça o sesin genliği de artar. Bir otoban kenarında sesin genliği çok fazla iken, kütüphane ortamında sesin genliği çok düşüktür. Bağırarak konuştuğumuzda sesin genliği yüksektir. Fısıltılı konuşmalarda ise sesin genliği düşüktür.

"Titreyen cismin genliğinin artmasıyla doğru orantılı olan **yoğunluğun** (İng.intensity) ölçü birimi **Desibel'**dir (dB). Bu birim cismin genlik ve sıklık değerlerinin toplamına eşittir." (Ergenç& Uzun, 2020, s.33). Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi genliği daha fazla olan bir sesin, katı cisimlerdeki yoğunluğu sıvı ve gaza göre daha fazladır. "Ses üretimi esnasında frekans 1 oktav artarken her defasında 12 dB'lik yoğunluk azalır" (Şin Ci Yonğ, 2001a, s.172).

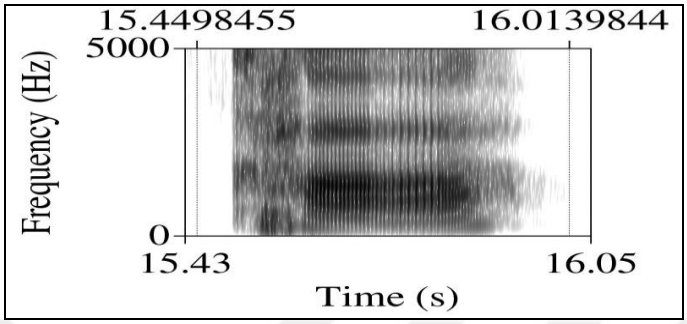
Ses dalgalarını, sesin titreşimini, sesin süresini, sesin genliğini bizlere gösteren üç boyutlu resim **spektrogram**dır. **Spektrum** ise sesin içerisinde neyin, hangi miktarda olduğunu yani sesin fiziksel gerçekleri ile ilgili bize bilgiler verir. Yani spektrum bizlere sesin içerisinde hangi miktarda titreşim olduğunu, titreşim genliğinin ne kadar olduğu hakkında bilgi verir. Şin Ci Yonğ (2022c, s.134), spektrum kavramının daha iyi anlaşılması için bir hikayeden bahseder;

> *Çok eskiden yemek yapmayı hiç beceremeyen bir mucit varmış. Yemek yapmayı çok sevdiği için her gün çeşit çeşit malzemelerden yemek yaparmış fakat her defasında bu yemek başarısız olurmuş. Bazen çok acı, bazen çok ekşi, bazen çok garip bir tadı olan bir yemek olurmuş bu. Yani bir şeyler ya eksik ya fazla gibi gelirmiş. Ama hangi malzemeyi ne derecede fazla koyduğunu bilemezmiş. Günlerden bir gün bu sorunu çözmek için yemek analiz makinesi icat etmeye karar vermiş. Bu makine, üzerine bir yemeği koyduğunda o yemeğin içerisinde hangi malzemeden hangi miktarda olduğunu net bir şekilde gösterecekmiş. Nitekim, mucit yemek analiz makinesini icat etmeyi ve yemeğin içindeki malzemelerin oranını tespit etmeyi başarmış. Böylelikle o saatten sonra lezzetli yemekler yapabilmiş.*

Yani bizler de spektrum verileri sayesinde sesimizdeki önemli değerleri tespit edebiliriz. Özellikle yabancı dil öğrenirken anadil konuşurunun ses değerleri ile kendi ses değerlerimizi karşılaştırdığımızda değer farklılıklarını net bir şekilde görebiliriz. Her ne kadar cinsiyet ve yaş gibi unsurlar bu değerleri etkiliyor olsa da elde edebileceğimiz ortalama değerler mutlaka vardır. Ortalama ses değerlerinden çok uzak olmayan değerlerde sesletim yapmak bizi doğru konuşmaya yönlendirecektir.

Kadın Koreli anadil konuşurunun sesletmiş olduğu “가[ga]” sesinin spektrogram görüntüsü aşağıdaki gibidir.

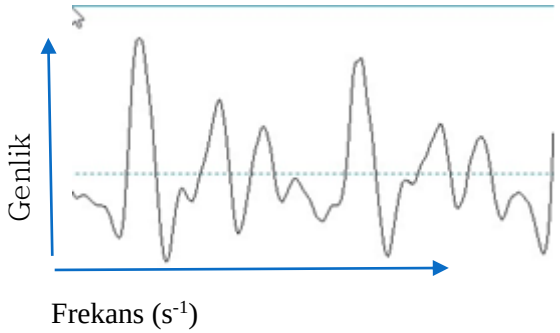
Şekil 2.1:“가[ga]” Sesleminin Spektrogram Görüntüsü

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Kadın anadil konuşurunun sesletmiş olduğu “가[ga]” sesleminin spektrogram görüntüsünü incelediğimizde yatay düzlem sesin periyodiğini yani sesletim süresini, dikey düzlem ise sesletim sırasında oluşan titreşim sıklığını yani frekansını gösterir. Görüntüdeki koyu gri kısımlar ise titreşim genliğini ve sesin formant değerlerinin sınırlarını gösterir. Genliğin yüksek olduğu yerler koyu renkli, genliğin düşük olduğu yerler ise açık renklidir.

Şekil 2. 2: “ㅏ[a]” Sesinin Spektrum Kesiti

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 2.2’de yer alan dikey düzlem bizlere sesin genliğini yatay düzlem ise titreşim sıklığını yani frekansını gösterir.

Sesin özellikleri ile ilgili bilinmesi gereken bir diğer temel kavram da **temel sıklık değeri** yani **FO**'dır.

Ergenç & Uzun'a (2020, s.33) göre "birim zaman içindeki en düşük sıklık ya da periyodik ses dalgası olarak tanımlanan temel sıklık (FO) ya da temel frekansın (İng. Fundamental frequency) ölçüm birimi Hz'dir."

Temel frekans değeri, bir sesi çıkarmak için ses tellerinde gerçekleşen titreşim sayısını gösterir. Temel frekans değeri, sesin yükseliği ile de alakalı olan **pitch değeri**ni bizlere verir.

Bazı sesler, temel frekans değeri ve boğumlanma biçimi yönünden aynı olsalar da ağız boşluğunun büyüklük ve küçüklüğü yönüyle birbirinden ayrılırlar. Bu farklılık rezonans sıklık değerini gösterir. Netice itibariyle birbirinden farklı sesler elde edilir (Şin Ci Yonğ, 2001a, s.175).

Rezonans sıklık değeri ile ağız yolu arasında ters orantı vardır. Yani ağız yolu uzunsa rezonans sıklığı düşük, ağız yolu kısa ise rezonans sıklığı yüksektir. Biyolojik olarak kadınların ağız yolu kısa olduğu için rezonans sıklık değeri daha yüksek, erkeklerin ağız yolu uzun olduğu için rezonans sıklık değeri daha düşüktür. Çocukların ise ağız yolu yetişkinlere göre çok daha kısa olduğu için rezonans sıklık değeri oldukça yüksektir (Şin Ci Yonğ, 2001a, s.178).

"İnsanda 0-500 Hz arasında gerçekleşen temel sıklık, yaklaşık olarak çocuklarda 220-280 Hz, erişkin kadınlarda 170-201 Hz, erişkin erkeklerde ise 120-140 Hz aralığında çıkmaktadır" (Ergenç & Uzun, 2020, s.34). Temel sıklık değerini yaşın ve cinsiyetin önemli derecede etkilediğini unutmamak gerekir. Bu sebeple eğer temel sıklık değerleri açısından bir değerlendirme yapılacaksa kadın ve erkeklerin ayrı gruplar halinde değerlendirilmeleri gerekir.

Ünlülerin değerlendirilmesinde önem taşıyan ve onların düz ünlü- yuvarlak ünlü, yüksek ünlü-alçak ünlü, kalın/art ünlü- ince/ön ünlü olmaları hakkında bizlere bilgi veren değer **Formant**'tır. Birimi Hz'dir.

"Ses yolundaki boşlukların biçimi ve hacmi, ses üretim organlarının hareketleriyle birlikte değişim gösterdiği için, bu boşlukların tınlama sıklıkları da farklılaşmakta ve bu

tınlama sıklıkları **formant** ya da **biçimleyici** (İng. Formant) olarak tanımlanmaktadır" (Ergenç&Uzun, 2020, s.36).

Formant değerleri, Formant 1 (F1), Formant 2 (F2), Formant 3 (F3) ve Formant 4 (F4) olmak üzere dört tanedir. Formant değer aralığı 0 ile 5000 Hz arasında değişiklik gösterir. Formant 1 değeri 500-1000 Hz arasında, Formant 2 değeri 1000-2000 Hz arasında, Formant 3 değeri 2000-3000 Hz arası, Formant 4 ise 3000-4000 Hz arası bir değere sahiptir.

Şin Ci Yonğ (2022c, s.193), ünlülerin özelliklerine göre F1 ve F2 değerlerinin nasıl değişiklik gösterdiğini şu şekilde açıklamıştır:

> *F1: ünlünün ağız açıklığı ile ilgilidir. Ağız açıklığı genişledikçe değer yükselir, ağız açıklığı küçüldükçe değer düşer. Ayrıca yüksek ünlülerde F1 değeri düşük, alçak ünlülerde F1 değeri yüksektir.*
>
> *F2: Ünlünün ön ya da arka ünlü olması ile ilgilidir. Ön ünlülerde gitgide değer yükselir, art ünlülerde değer gitgide düşer. Yani ön ünlülerin F2 değeri yüksek, art ünlülerin ise F2 değeri düşüktür.*

Yani F1 değeri ağız açıklığı ve dilin yüksekliği ile ilgili bir değerdir. Eğer ağız az açıksa F1 değeri düşük, ağız çok açıksa F1 değeri yüksektir. Sonuç olarak ağız açıklığı ile F1 değeri doğru orantılıdır diyebiliriz.

F2 değeri ise dilin ön ya da artlık durumunu gösterir. Ön ünlünün F2 değeri yüksek, art ünlünün F2 değeri ise düşüktür.

F3 değeri ise dudakların şekli ile ilgilidir. Dudaklar yuvarlaştıkça F3 değeri düşer. Yani yuvarlak ünlülerin F3 değeri düşük, düz ünlülerin ise F3 değeri yüksektir.

Bu tanımlardan yola çıkarak;

Alçak ve art ünlü olan " ㅏ [a]"sesi F1 değerine göre en yüksek titreşim değerini taşırken, F2 değerine göre en düşük değeri taşır.

Yüksek ünlü olan " ㅣ [i]"sesi F1 değerine göre en düşük titreşim değerini taşırken, F2 değerine göre en yüksek değeri taşır.

Gu Ca Gyonğ'a göre (aktaran Kim Yun Hi, 2008, s.50) F1,F2,F3 değerleri sesi ses yapan artı nitelikleri ortaya koyarken F4 değeri ise bireyin ses özelliklerini yansıtan ses rengini ortaya çıkarır.

Ünlüler dışında bir de nazal ünsüzleri incelememize yarayan antiformant değeri vardır. Spektrogram üzerinde nazal ünsüzleri incelediğimizde ünlülerdeki formant görüntülerinde oluşan sık grilikler nazal ünsüzlerde silikleşmeye başlar. Bu da ünlü ve nazal ünsüzü birbirinden ayırt etmemize yardımcı olur.

Ünsüzleri incelerken önemli olan birimler ise VOT (Voice Onset Time) ve nefeslilik/üflemelilik (Aspiration) durumudur. Aynı zamanda ardından gelen ünlünün başlangıç temel frekans değeri ile sesletim süreleri de ünsüzler arasındaki farkı görmemize yardımcı olur.

Türkçede Ses Başlangıç Zamanı **(SBZ)** olarak tanımlanan Voice Onset Time **(VOT),** bir ünsüzün sesletiminin başlangıç noktası ile ses tellerinin titremeye başladığı nokta ile arasında geçen zamandır. (Şin Ci Yonğ, 2022c, s.223)

Nefeslilik/üflemelilik ise özellikle ötümlü ünsüzlerin çıkarılması sırasında ses tellerinin arasında biriken havanın aniden bırakılması durumudur. Korece bazı kaynaklarda Koreceyi öğrenen yabancı öğrencilerin seslerdeki nefeslilik/üflemelilik durumunu daha iyi anlamaları için kullanılan bir yöntem vardır. Öğrenci ince bir peçeteyi eline alıp "다[da], 따[dda], 타[ta]" seslerini çıkarır. Bu sesleri çıkarırken aniden serbest kalan hava sesin nefeslilik durumuna göre peçeteye çarpar ve peçetenin hareket etmesine sebep olur. "따[dda]" sesinde peçete hiç hareket etmez, "다[da]" sesinde biraz hareket eder, "타[ta]" sesinde ise peçete havalanır. Yani peçete deneyi ile bu sesleri nefeslilik durumuna göre sıralayacak olursak; 타[ta] > 다[da]> 따[dda] yani sert > esnek > çift vurgulu ünsüz şeklindedir.

Teknolojinin gelişmesi ile akustik sesbilgisi alanında yapılan çalışmaların sayısı da gitgide artmakta böylelikle bizler de seslerin pek çok özelliğini öğrenebilmekteyiz. Wavesurfer, Dr. Speech, Praat, LingWaves, SpeechTool, VoxMetria gibi pek çok yazılım ile sesleri analiz etmek mümkündür. Bu çalışmada hem ücretsiz indiriliyor olması hem de kullanım kolaylığı nedeniyle Praat ses analiz yazılımı tercih edilmiştir.

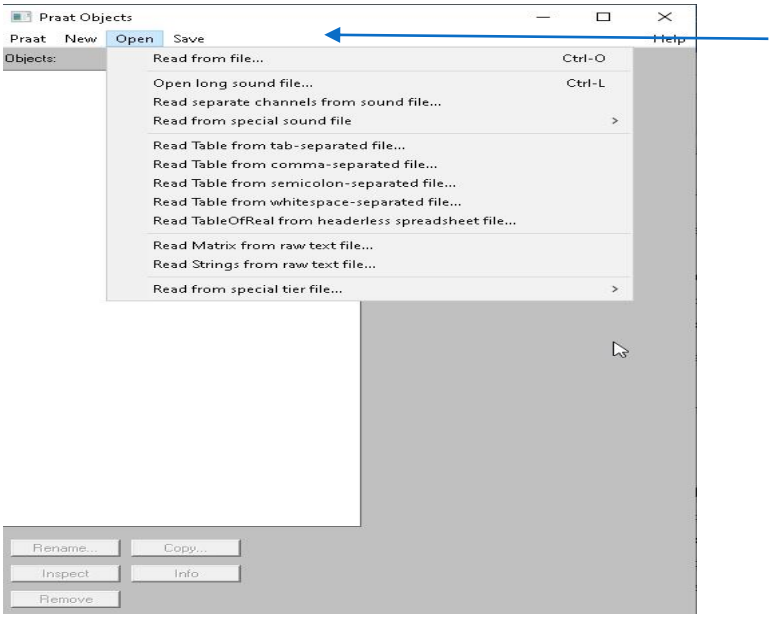
2.1.2. Praat

Günümüz teknolojisinde ses artık görüntülenebilir hale gelmiştir. Çeşitli ses programları (Praat, Wavesurfer) aracılığıyla yapılan incelemelerde ses dalgaları, oluşturucuları, spektro görüntüleri, rezonans kıvrımları net bir şekilde görüntülenebilmektedir.

Praat, sesleri analiz etmek için Hollandalı bilim insanları Paul Boersma ve David Weenink tarafından tasarlanmış bir yazılımdır. Sürekli güncellenerek yeni sürümleri çıkmaktadır. Son sürümü 3 Mayıs 2023'de çıkan 6.3.10'dur (son teyit tarihi: 13.05.2023). Praat yazılımını, **https://www.fon.hum.uva.nl/praat/** sitesinden ücretsiz bir şekilde indirmek mümkündür. Ayrıca sitede yazılımın kulanımı ile ilgili detaylı bilgiler verilmektedir.

Praatta hem yazılımın içerisinde ses kaydı yapmak mümkündür hem de dışarıda yapılmış olan bir ses kaydını yazılıma yükleyerek sesin analizini yapmak mümkündür. Fakat burada dikkat edilmesi gereken konu ses dosyasının wav formatında ve mono olarak kaydedilmiş olmasıdır.

Şekil 2.3: Praat Ses Dosyası Yükleme Ekranı

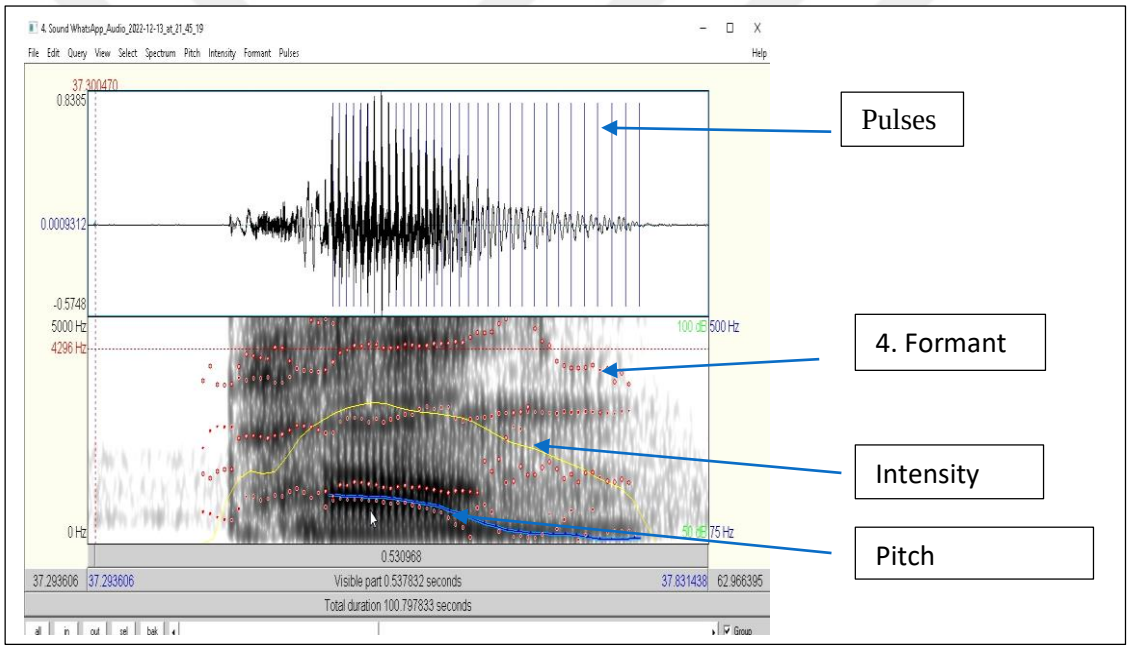

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Praat yazılımına girdikten sonra eğer dışarıda yapmış olduğumuz bir ses kaydını praat yazılımında açmak istiyorsak “Open → Read from files → Aç → View&Edit” adımlarını izlediğimizde ses dosyası açılır.

Eğer sesle ilgili titreşim sıklığı, formant değerleri, spektrogram görüntüsü, ses yoğunluğu, temel frekans (pitch) gibi özellikleri incelemek istiyorsak öncelikli olarak açılan ekranın üstünde yer alan sekmelerden tek tek “Show Spektrogram”, “Show Pitch”, “Show Intensity”, “Show Formants” ve “Show Pulses” diyerek bu özellikleri görünür hale getirmemiz gerekir.

Şekil 2.4: “팡[pang]” Sözcüğünün Praatta Görünümü

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 2.4’te Koreli anadil konuşurunun sesletmiş olduğu “팡[pang]” sözcüğünün praat yazılımı üzerindeki spektrogram görüntüsü yer almaktadır. Ekranın üst kısmındaki spektrumda dikine yer alan “Pulses” diye adlandırılan mavi çizgiler ses tellerinin her bir açılıp kapanmasını temsil eder. Alt kısımda yer alan kırmızı noktalar ise alttan üste doğru “F1, F2, F3 ve F4”’ün sınırlarını gösterir. Şekilde de görüleceği üzere kırmızı noktaların çok dağınık olduğu yerler ünsüzlerdir. Ama sıralı ve birbirine paralel şekilde dağıldığı alan ünlünün olduğu yerdir. Formant bize ünlüler hakkında bilgiler verir. Şekil 2.4’teki alt kısım ünlü ve ünsüzlerin yeri hakkında bilgi verir. Ünlülerde bu alan biraz daha fazla

koyulaşır. Ünsüzlerde grilik açılır, nazal ünsüzlerde ise saydamlaşır. Mavi çizgi ise bize "Pitch" yani temel frekans hakkında bilgi verir. Şekilde de görüldüğü gibi ünsüzlerin(nazal olanlar hariç) üzerinde pitch çizgisi yer almaz. Fakat ses telleri ünlülerde titreşmeye başladığı için pitch çizgisi belirginleşir. Pitch çizgisinin ilk başlangış noktası ünlünün ilk başladığı yerdir. Sarı çizgi ise bizlere "intensity" yani sesin yoğunluğu hakkında bilgi verir. Pitch değerlerini pitch sekmesinin üzerine gelip "Show maximum pitch, Show minimum pitch ve get pitch" dediğimizde tek tek görebiliriz. Pitch değerini bu sekmeye gitmeden ekran üzerinden görmek de mümkündür. Spektrogram üzerinde enine yer alan mavi çizgi pitch çizgisidir. Ünlünün başlangıç pitch değerini görmek istediğimizde mavi çizginin ilk başladığı yere gelip tıkladığımızda sağ tarafta değerin kaç olduğu yazmaktadır. Formant değerlerini ise formant sekmesinin üzerine gelip "Get first formant, get second formant, get third formant ve get forth formant" dediğimizde tek tek görebiliriz. Sesin yoğunluğunu Intensity sekmesinin üzerine gelip "get intensity, get minimum intensity, get maximum intensity" dediğimizde tek tek görebiliriz. Sesin süresini ise ekranın ortasına gelip sesin başlangış noktasından bitiş noktasına kadar tutup çektiğimizde sesin süresi ekranın üst kısmında milisaniye cinsinden çıkmaktadır. Praat yazılımının kullanımı sadece bunlarla sınırlı değildir. Farklı sekmeler aracılığıyla yapılan işlemler sesin diğer özelliklerini elde etme konusunda yardımcı olur. Ayrıca sesin frekans, pitch, yoğunluk gibi değerlerinin görüntüsünü yazılım üzerinden almak mümkündür. Bunun yanısıra ses üzerine yazı da yazılabilmektedir. Bu bölümde sadece tez için gerekli olan temel kavramlara yer verilmiştir. Diğer ayrıntılar için yukarıda verilmiş olan siteden kullanım kılavuzuna bakılabilir.

Praat Üzerinden Patlamalı Ünsüzlerin Analizi

Kore'de yapılan tezler ve makaleler incelendiğinde özellikle Korece öğrenen öğrencilerin ünsüz ve ünlü sesletiminde yaptıkları hataları analiz etmek için Praat'ın oldukça fazla kullanıldığı görülmektedir. Fakat özellikle uzunluk, ezgi, vurgu gibi parçalarüstü sesbirimlerle ilgili yapılan çalışmalar oldukça azdır.

Korecedeki patlamalı ünsüzler olan "ㄱ,ㄲ,ㅋ[g,gg,k] / ㄷ, ㄸ, ㅌ [d,dd,t] / ㅂ, ㅃ, ㅍ [b, bb, p]" seslerinin hangi birimler ile incelendiğini ele alacak olursak:

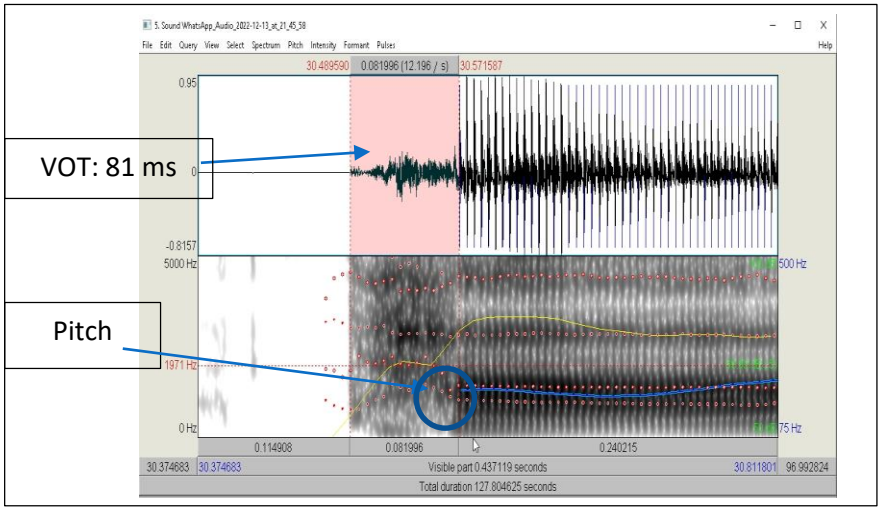
Şin Ci Yonğ (2022c) kitabında patlamalı sesleri incelerken VOT değerine, patlamalı ünsüzün ardından gelen ünlünün başlangıç temel frekans değerine (pitch), yoğunluk artış hızına, kapanıklık süresine, eğer patlamalı ünsüz iki ünlü arasında yer alıyorsa önünde yer alan ünlünün bitiş noktasından ünsüzün başlangıç noktasına kadar olan kapanıklık süresine (closure duration –CD) değinmektedir.

Kim In Cin (2018), Korece öğrenen Alman öğrencilerin Korece ünsüzleri sesletim özellikleri üzerine yapmış olduğu tezinde patlamalı ünsüzleri incelerken VOT değerine ve patlamalı ünsüzün ardından gelen başlangıç temel frekans değerine bakmıştır.

Kim In E (2013), Ses analizi aracılığıyla Fransız öğrencilerin Korece sesletim edinimi üzerine yapmış olduğu tezinde patlamalı ünsüzleri incelerken VOT değerine ve patlamalı ünsüzün ardından gelen ünlünün başlangıç temel frekans değerine bakmıştır.

Örnekleri çoğaltmak mümkündür. Alan araştırmalarından elde edilen bilgiler doğrultusunda bu tezde de patlamalı ünsüzler incelenirken VOT değerine ve ardından gelen ünlünün temel frekans değerine bakılmıştır. Aynı zamanda iki ünlü arasında yer alan patlamalı ünsüzler incelenirken kapanıklık süresine (CD) de bakılmıştır.

Şekil 2.5: “따 [dda]” Sesleminin Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Patlamalı ünsüzlerden olan “ㄸ[dd]” sesini içeren 따 [dda] sesleminin praat üzerindeki spektrogram görüntüsü Şekil 2.5’te verilmiştir. Pembe ile işaretlenen alan, yani ünsüzün başlangıç noktasından ardından gelen ünlünün başlangıç noktasına kadar olan kısım, VOT değerini vermektedir. Burada VOT değeri, ardından gelen ünlü için ses

tellerini titreme süresini gösterir. Şekil 2.5'te "ㄸ" sesinin VOT değeri 81 ms'dir. Ardından gelen ünlünün başlangıç değeri ise mavi ile yuvarlak içerisine alınmıştır. Burada pitch değeri 186.2 Hz'dir.

Fakat bazı yabancı kaynaklarda VOT değeri inceleme açısından farklı gösterilmektedir. O kaynaklara göre ünsüzler çıkarılmadan önce de ses telleri titremeye başlar. İşte o titreme süresi VOT değerini gösterir. Bu değer 0'a yakın bir değerdir. Bu tezde Korece sesler inceleneceğinden Kore'de yapılan çalışmalar temel alınmış ve VOT değeri Kore'de yapılan çalışmalara göre tespit edilmiştir.

Praat Üzerinden Sızmalı Ünsüzlerin Analizi

Korecedeki sızmalı ünsüzler olan "ㅅ[s] ve ㅆ[ss]" seslerinin hangi birimler ile incelendiğini ele alacak olursak:

Kim In Cin (2018), Korece öğrenen Alman öğrencilerin Korece ünsüzleri sesletim özellikleri üzerine yapmış olduğu tezinde sızmalı ünsüzleri incelerken "ㅅ"sesinin sürtünme süresi, soluklama süresi ve ardından gelen ünlünün başlangıç temel frekans değerine, "ㅆ" sesinin ise sadece sürtünme süresi ve ardından gelen ünlünün titreşim sıklığına bakmıştır. Spektrogram ayarları ise 14000 Hz olarak ayarlanmıştır.

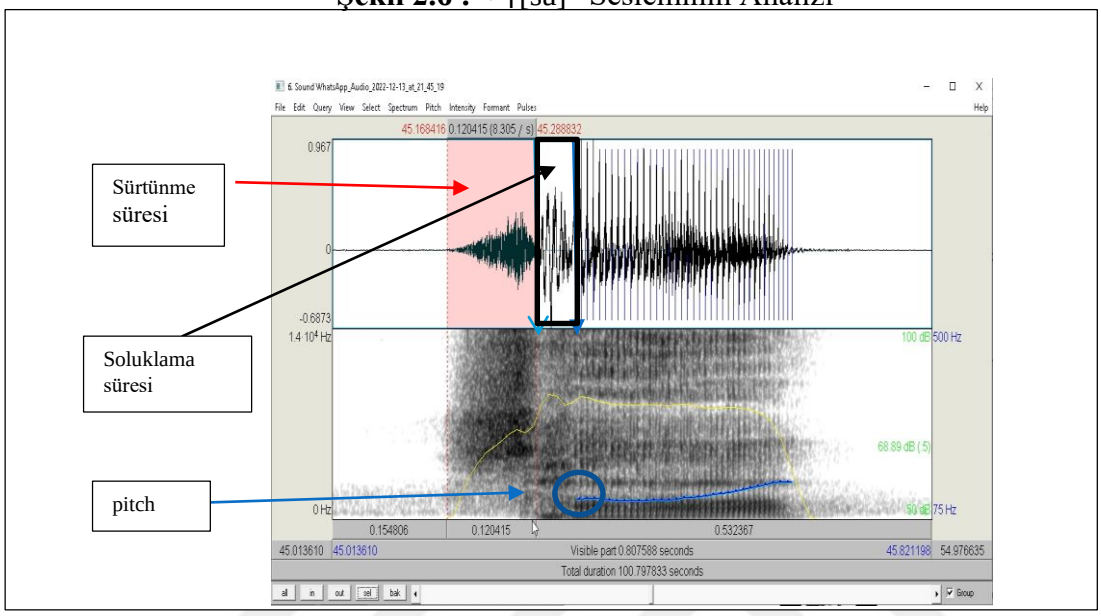
Kim Su Hyon (2013), Korece öğrenen Vietnamlı öğrencilerin Korece sızmalı ve sızmalı-patlamalı ünsüzleri sesletimi üzerine yaptığı tezinde sızmalı ünsüzlerin sürtünme süresi, soluklama süresi ve ardından gelen ünlünün başlangıç temel frekans değerine bakmıştır. Değerlerin daha görünür olması için spektrogram ayarları 14000 Hz olarak ayarlanmıştır.

Mun Gyoŋ Cin (2020), Korece öğrenen Moğol öğrencilerin sızmalı "ㅅ ve ㅆ" seslerinin sesletimi üzerine yaptığı çalışmada ise sızmalı ünsüzlerin sürtünme süresi ve soluklama süresine bakmıştır.

Bu tezde, seslem başında yer alan sızmalı sesler incelenirken sürtünme süresi ve soluklama süresine, ardından gelen ünlünün başlangıç temel frekans değerine ve ünsüzün sesletim süresine (duration) bakılmıştır. İki ünlü arasında yer alan "ㅅ ve ㅆ" sesleri

incelenirken ise sürtünme süresi ve soluklama süresi net belli olmadığı için sesletim sürelerine ve ardından gelen ünlünün başlangıç temel frekans değerine bakılmıştır. Spektrogram ayarı 14000 Hz olarak ayarlanmıştır.

Şekil 2.6 :“사[sa]” Sesleminin Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Sızmalı ünsüzlerden olan “ㅅ[s]”ni içeren 사 [sa] sesleminin praat üzerindeki spektrogram görüntüsü Şekil 2.6’da verilmiştir. Pembe ile işaretlenen alan sürtünme süresini, sürtünme süresinin hemen ardından ünlüye kadar olan bölüm ise soluklama süresini göstermektedir. Alt kısımda yer alan spektrogram görüntüsünde de soluklama kısmı net şekilde görülmektedir. Yukarıdan aşağıya dağınık bir grilik mevcuttur. Sesletim süresi ise; sürtünme süresi ve soluklama sürelerinin toplamına eşittir. Ardından gelen ünlünün başlangıç temel frekans değeri ise mavi ile yuvarlak içerisine alınmıştır. Burada “ㅅ”nin sürtünme süresi 120 ms, soluklama süresi 52 ms, sesletim süresi ise 172 ms’dir. Ardından gelen ünlünün başlangıç temel titreşim sıklığı ise 119.9 Hz’dir.

Praat Üzerinden Patlamalı- Sızmalı Ünsüzlerin Analizi

Korecedeki patlamalı- sızmalı ünsüzler olan “ㅈ[c] ve ㅉ[cc]” seslerinin hangi değerler ile incelendiğini ele alacak olursak:

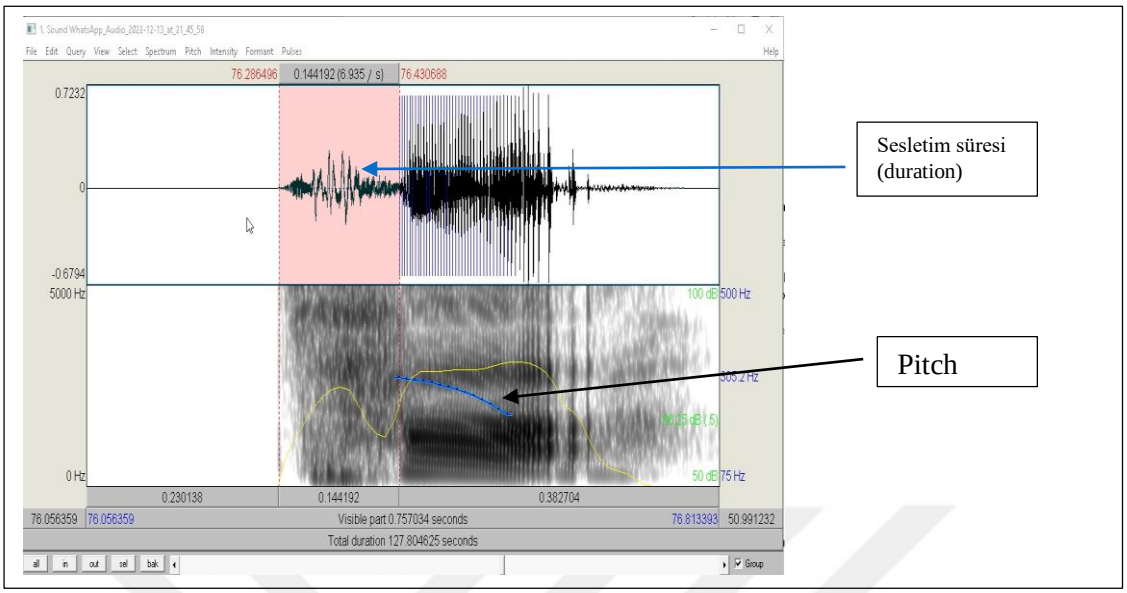
Şin Ci Yonğ (2022c, s.244) kitabında patlamalı-sızmalı sesleri incelerken bu seslerin üç özelliğinden bahseder. İlki ağzın kapanmasından dolayı oluşan sessizlik (kapanıklık süresi), ikincisi havanın aniden çıkması durumunda oluşan patlama ve son olarak sızmalı ünsüzlerde de görülen sürtünme yani gürültü oluşumudur. Patlamalı-sızmalı ünsüzlerde nefeslilik özelliği taşıyan seslerde duruma göre ardından gelen ünlünün F1 değeri gözlemlenmez. Seslem başında ve seslemler arasında yer alan "ㅉ[cc]" sesi ve seslemler aradında yer alan "ㅈ[c]"sesinden sonra gelen ünlünün F1 değeri spektrogramda görüntülenmez. Şin Ci Yonğ'a göre özellikle seslem başında yer alan patlamalı- sızmalı ünsüzlerin kapanıklık durumunu ve patlamanın uzunluğunu ses göstergeleri ile tespit etmek mümkün değildir.

Kim Mi Cin'in (2012), Fransızların Korece patlamalı-sızmalı ünsüzleri sesletimi üzerine ses analizi konulu tezinde bu ünsüzler incelenirken VOT değerine, ardından gelen ünlünün başlangıç temel frekans değerine (pitch) ve seslem ortasında yer patlamalı – sızmalı ünsüzlerin ayrıca kapanıklık süresine (CD) bakılmıştır.

Lei Lei& Kim Yonğ Cu (2010) ise Çinlilerin sesletmiş olduğu Korece patlamalı –sızmalı ünsüzlerin ses analizi konulu makalesinde ses tellerinin titremeye başladığı süreye ve ardından gelen ünlünün başlangıç temel frekans değerine bakmıştır. Seslem ortasında yer alan patlamalı-sızmalı ünsüzlerin ayrıca kapanıklık süresine (CD) bakılmıştır.

Bu tezde, seslem başında yer alan patlamalı-sızmalı ünsüzler incelenirken sesletim süresi yani ses tellerinin titremeye başladığı süreye ve ardından gelen ünlünün başlangıç temel frekans değerine bakılmıştır. Seslem ortasında yer alan patlamalı-sızmalı ünsüzlerin ise ayrıca kapanıklık süresine (CD) bakılmıştır

Şekil 2. 7: “차 [ça]” Sesleminin Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Patlamalı- sızmalı ünsüzlerden olan “ㅊ[ç]”ni içeren 차[ça] sesleminin praat üzerindeki spektrogram görüntüsü Şekil 2.7’de verilmiştir. Pembe ile işaretlenen alan, yani ünsüzün başlangıç noktasından ardından gelen ünlünün başlangıç noktasına kadar olan kısım, sesletim süresinin değerini vermektedir. Bu değer, ardından gelen ünlü için ses tellerinin titreme süresini gösterir. Yuvarlak içinde gösterilen kısım ise ardından gelen ünlünün başlangıç temel frekans değerini gösterir. Burada “ㅊ[ç]” sesinin sesletim süresinin 144 ms olduğu görülmektedir. Pitch değeri ise 305.2’dir.

Praat Üzerinden Nazal Ünsüzlerin Analizi

Şin Ci Yonğ (2022c,s.250) kitabında nazal sesleri incelerken bu seslerin spektrogram görüntüsünün çok belli belirsiz olduğundan bahseder. Ona göre nazal seslerin boğumlanma yerlerini birbirinden ayırmak için kullanılabilecek yöntemlerden biri önününden ya da ardından gelen ünlünün formant geçişlerine (formant transition) bakmaktır. Çünkü nazal sesin boğumlanma yerine göre önünde yer alan ya da ardından gelen ünlünün formant geçişleri farklı özellikler gösterir. Bir diğer yöntem ise antirezonans sıklığına bakmaktır. Spektrogramda antirezonans formant görüntüsü beyaza yakın bir görünümdür. Şin Ci Yonğ’a göre nazal seslerden biri olan “m”nin antirezonans

frekans değeri yaklaşık 1000 Hz, “n”nin değeri yaklaşık 2000 Hz, “ŋ”nin ise yaklaşık 3000 Hz’dir.

Bu tezde, Korecedeki tüm nazal sesler ayrı ayrı incelenmemiş olup öğrencilerin “ŋ” sesini doğru sesletip sesletmediklerine bakılmıştır. Özellikle “ŋ” sesi öğrenilirken [ng] ya da [nğ] olarak öğrenildiği için öğrencilerin bu sesi sesletirken ses sonunda [g] ya da [k] sesi çıkarıp çıkarmadıklarına bakılmıştır. Bu sebeple nazal seslerin inceleme yöntemi ile ilgili daha fazla ayrıntı verilmeyecektir.

Praat Üzerinden Ünlülerin Analizi

Kore’de ünlülerin analiz programı üzerinden ses değerlerini inceleyen pek çok çalışma mevcuttur. Özellikle Korece öğrenen yabancıların Korecede yer alan ünlüleri anadil konuşurlarına yakın değerlerde sesletip sesletmedikleri analiz edilmektedir. Ayrıca İngilizce, İspanyolca gibi çeşitli yabancı dilleri öğrenen Koreliler üzerinde ünlü sesletim analizlerinin yapıldığı çalışmalar mevcuttur. Bunun yanı sıra elde edilen veriler doğrultusunda diller arası ünlü dörtgenini çıkaran çalışmalar da mevcuttur.

Önceki bölümlerde bahsedildiği üzere ünlülerin analizinde formant frekansı değerleri önemli yere sahiptir. Sesin parçalı birimlerinin incelenmesinde büyük önem taşıyan formant frekansları, titreşim rezonansındaki değişimlere dayalı olarak farklı sesbilgisel yorumlamalar içermektedir. Örneğin, Formant 1 (F1) değeri, çenenin yukarı aşağı hareketine göre ağız boşluğu genişlediğinde artar, daraldığında ise azalır. F1 değeri, yüksek ve alçak ünlülerin tespit edimesinde yardımcı olur. Formant 2 (F2) ise dilin hareketi ile ilişkilidir. Dil ön tarafa doğru gittikçe değer yükselir, arkaya gittikçe azalır. F2 değeri de ön ve art ünlülerin tespit edilmesinde yardımcı olur. Formant 3 (F3) ise dudakların şekli ile ilgilidir. Dudaklar yuvarlaştıkça değer düşer, dudaklar düzleştikçe değer artar. F3, yuvarlak ve düz ünlülerin tespit edilmesinde yardımcı olur. Kısacası formant frekans değerleri, ünlülerin ağız içindeki oluşum yerlerinin tespit edilmesi konusunda önemli yere sahiptir. Bu değerler alınırken ses dalgasının başlangıç ve bitiş yerlerinin doğru tespit edilmesi büyük önem arz etmektedir.

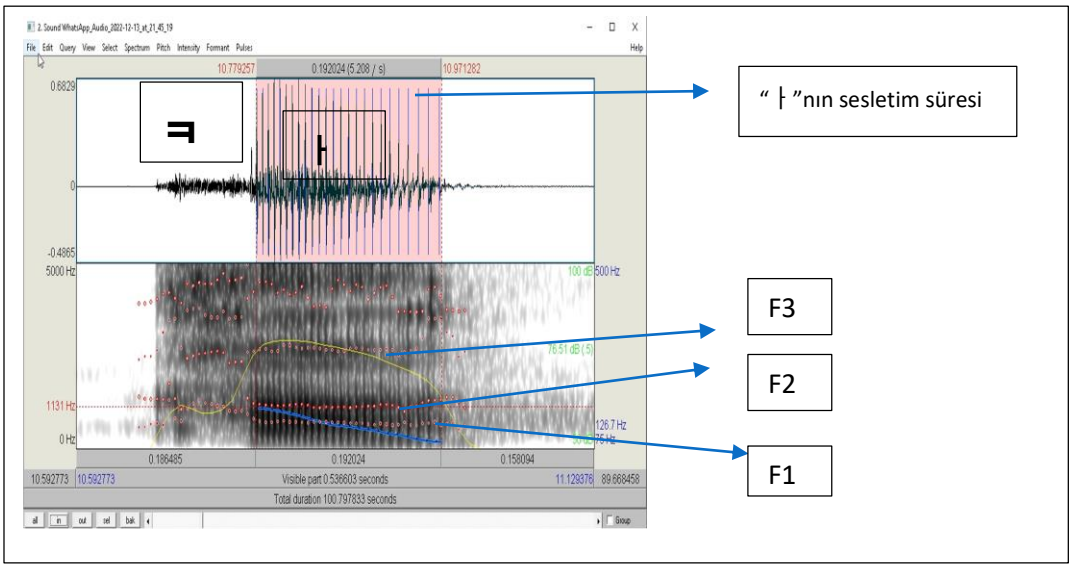
Co Sonğ Mun’un (2004) Japonların Korecedeki ünlüleri sesletimi üzerine hazırlamış olduğu makalede iki örneklem grubunun sesletmiş olduğu ünlülerin Formant 1 ve Formant 2 değerlerine bakılmıştır.

Kim Yun Hi'nin (2008) ise Praat aracılığıyla Çinli öğrencilerin Korece ünlülerin sesletiminde yapmış olduğu hataları tespit etmek için hazırlamış olduğu tezde, ünlüleri analiz etmek için Formant 1 ve Formant 2 değerlerine bakılmıştır.

Şin Ci Yonğ (2022c) kitabında ünlüler ile ilgili analiz yaparken F1, F2 ve F3 değerinden, sesletim süresinden ve temel frekans değerinden bahseder. Formant değerlerine bakmasının sebebi her bir Formant değerinin ünlünün farklı özellikleri hakkında bilgi vermesidir. Sesletim süresi ile ilgili olarak ise benzer özelliklere sahip ünlülerin zamansal açıdan karşılaştırıldığında farklı özelliklere sahip olduğunu, bunun sebebinin ise yapısal süre (intrinsiz duration) olduğunu söyler. Şin Ci Yonğ'a (2022c, s.205) göre "genel olarak yapısal süre, ünlünün ağız açıklığına göre konumu ile ilişkili olduğundan ağız açıklığının çok olduğu ünlülerde yani alçak ünlülerde gitgide bu süre artarken ağız açıklığının az olduğu ünlülerde yani yüksek ünlülerde gitgide bu süre azalır." Kadın ve erkeklerin ağız yolunun aynı olmaması sebebiyle temel frekans değeri de farklıdır. Bu özellik formant değerleri için de geçerlidir. Kadın ve erkeğin formant değerleri aynı değildir.

Bu tezde, ünlüler incelenirken F1, F2, F3 değerlerine, temel frekans değerine (pitch) ve ünlünün sesletim süresine (duration) bakılmıştır.

Şekil 2.8: "카[ka]" Sesleminin Analizi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 2.8'de "카[ka]" sesleminin spektrogram görüntüsü yer almaktadır. " ㅏ[a]" sesi şekildeki pembe kısımdır. "ㅋ" sesi ise pembe kısmın önünde yer alan kısımdır. Pembe kısım aynı zamanda ünlünün sesletim süresini yani duration değerini de göstermektedir. Şeklin alt kısmında kırmızı noktalar göze çarpmaktadır. En altta yer alan kırmızı noktalar F1'i, onun üzerinde paralel gelen kırmızı noktalar F2'yi, yine onun üzerinde paralel konumlanan kırmızı noktalar ise F3'ü göstermektedir. Ama spektrogram görüntüsü üzerinde bu değerlerin sayısal verilerini elde etmek mümkün değildir. Bu sebeple "formant" sekmesinden tek tek bu değerlere bakmak gerekmektedir. Formantları doğru tespit etmek için hem iyi bir şekilde dinleme yaparak hem de ses dalgalarına bakarak ünlünün başlangıç ve bitiş noktalarını belirlemek gerekmektedir. Yatay mavi çizgi ise pitch çizgisidir. Onun sayısal değerine de yine "pitch" sekmesine gelerek bakmamız mümkündür. "카[ka]" seslemindeki " ㅏ[a]" sesinin sesletim süresi 192 ms, max pitch değeri 167.41 Hz, F1 değeri 682,75 Hz, F2 değeri 1146.86 Hz, 2750,41 Hz'dir. Formant değerlerini daha hızlı tespit edebilmek için bazı kodlamalar da mevcuttur. Bu kodlamalara Praatın kendi sitesinden ulaşılabilmektedir.

Akustik değerlendirmeler neticesinde sadece ünlü ve ünsüzlerin ses değerleri değil aynı zamanda seslem yapısı, vurgu, ezgi ve uzunluk gibi birçok özellik tespit edilebilmektedir. Fakat bu bölümde amaç akustik sesbilgisinin neleri incelediğini ve bu incelemelerin Praat yazılımında nasıl yapıldığı göstermek olduğundan parçalarüstü sesbirimlerin nasıl incelendiğine bu bölümde değinilmeyecektir. Parçalarüstü sesbirimlerin nasıl inceleneceği konusu yöntem bölümünde ele alınmıştır.

2.2. Korece Sesletim Üzerine Hata Analizi

Tezin hata analizi çalışmasının yapıldığı dönemde Covid-19 pandemi koşullarının devam etmesi dolayısıyla dersler çevrimiçi yapılmış hatta bazı sokağa çıkma kısıtlamaları uygulanmıştır. Bu sebeple çalışmanın çevrimiçi ve uzaktan yürütülmesine karar verilmiştir.

Hata analizi çalışması için iki örneklem grubu bulunmaktadır. Birincisi Korece öğrenmekte olan Erciyes Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı birinci ve ikinci sınıf öğrencileri ikincisi ise anadil konuşurları olan Korelilerdir. Hata analizi iki çalışmadan oluşmaktadır. Birincisi dinleme ve anlama, ikincisi ise konuşma ve

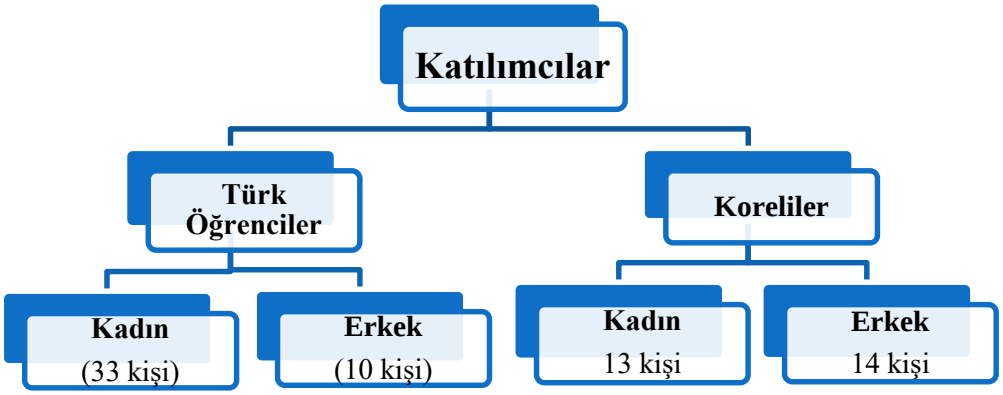
sesletimdir. Öğrencilere bu çalışmaların ikisi de uygulanmış olup anadil konuşurlarına ise sadece konuşma ve sesletim çalışması uygulanmıştır.

Hata analizi yapmak için hazırlanan her iki çalışmanın birinci bölümlerinde yer alan sorular, Kahrıman (2017a, s.261)'ın "Türk Öğrencilerin Korece Sesletim Edinimi" başlıklı çalışmasında yer alan sorular örnek alınarak hazırlanmıştır. Diğer bölümlerdeki sorular ise gerek ders kitaplarında gerek Korece sesbilgisi kitaplarında vurgu, ezgi, uzunluk gibi konularda sıkça yer alan sözcük ve tümceler örnek alınarak hazırlanmıştır.

Öğrencilerin Korece sesletimde yaptıkları hataları tespit etmek üzere hazırlanan çalışma Güz 2020'de uygulanmış olup öğrencilere yönelik olan kısım Google Formlar üzerinden oluşturularak çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Hata analizinin ilk uygulaması olan dinleme ve anlama çalışmasının yanıtlarının tamamı Google Formlar üzerinde öğrenciler tarafından verilmiştir. İkinci bölüm olan konuşma ve sesletim çalışmasında ise öğrencilerin ses dosyası yüklemeleri gerektiği için kimi öğrenciler Google Formlar üzerine yüklemiş, yükleyemeyenler ise sosyal medya iletişim araçları aracılığıyla yazara göndermiştir. Koreli anadil konuşurlarına yönelik yapılan konuşma ve sesletim çalışmasının ses kayıtları ise sosyal medya iletişim araçları ile alınmıştır.

Çalışmaya toplamda 92 öğrenci ve 32 Koreli anadil konuşuru katılım göstermiştir. Fakat çalışmaya katılan öğrencilerden bir kısmı ikinci bölümde yer alan ses kayıtlarını göndermedikleri için ilk etapta bu kişiler çalışmadan çıkarılmış ve toplamda 64 öğrenci kalmıştır. Praat ses analiz yazılımı üzerinden konuşma ve sesletim çalışmasının analizi esnasında bu 64 öğrenciden 21 öğrencinin ses kayıtlarının çok gürültülü olduğu tespit edilmiştir. Sonuçlara etki etmemesi için bu öğrenciler de çalışmadan çıkarılmış ve toplamda 43 öğrenci üzerinde değerlendirme yapılmıştır. Benzer durum Koreli anadil konuşurlarında da yaşanmıştır. Anadil konuşurlarından 4 kişinin ses kaydı çok gürültülü olduğundan, 1 kişi ise bölge ağzını çok belirgin şekilde kullandığından çalışmadan çıkarılmıştır. Yani çalışmada değerlendirilen toplam öğrenci sayısı 43, Koreli anadil konuşuru sayısı ise 27'dir

Şekil 2.9: Hata Analizi Çalışmasına Katılanların Sayısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Şekil 2.9'da hata analizi çalışmasına katılan Türk öğrencilerin ve Koreli anadil konuşurlarının dağılımı verilmiştir. Çalışmaya katılan 33 kadın öğrencinin 18 tanesi birinci sınıf öğrencisi, 15 tanesi ise ikinci sınıf öğrencisidir. 10 erkek öğrenciden 3 tanesi birinci sınıf öğrencisi, 7 tanesi ise ikinci sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin yaş ortalaması 19.6'dır.

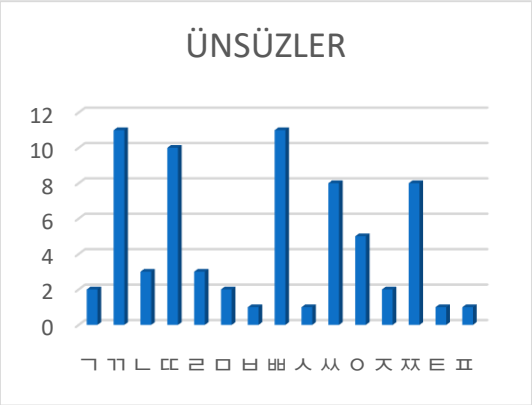
Koreli anadil konuşurları seçilirken özellikle standart dilin kullanıldığı Seul ve çevresindeki illerde ikamet eden ve ağız kullanmayan kişiler seçilmeye özen gösterilmiştir. Bu bölgeler dışından katılan kişiler genellikle yabancılara Korece öğreten kişilerdir. Standart dilin kullanıldığı bölgelerden katılmayan kişiler özellikle standart dil kullanmaları konusunda uyarılmıştır. Standart dil kullanmayanlar çalışmaya dâhil edilmemiştir. Çalışmaya katılan Korelilerden sekizi Seul'de, altısı Gyonggi bölgesinde, üçü Incheon'da, üçü İstanbul'da, ikisi Busan'da, ikisi Gangwon bölgesinde, biri Gyeongnam, biri Daegu, biri ise Hoengseong'da yaşamaktadır. Koreli katılımcılardan onbeşi şirket çalışanı, yedisi eğitimci (yabancılara Korece öğreten), üçü öğrenci, biri memur, biri ise işsizdir. Koreli katılımcıların yaş ortalaması 35,07'dir.

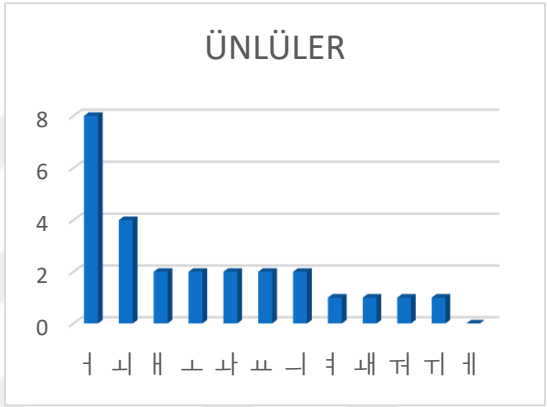
Dinleme ve anlama çalışmasına geçmeden önce öğrencilerin genel durumunu anlamak üzere Korece Yeterlilik Sınavı (TOPIK) bilgileri ve daha önce Kore'de bulunup bulunmadıkları sorulmuştur. Çalışmaya katılan 43 öğrenciden sadece 5 tanesi Korece Yeterlilik Sınavı belgesine sahiptir. Birinci sınıflardan sadece 1 kişi Korece Yeterlilik Sınavı'ndan birinci seviyeye sahipken, ikinci sınıflardan ise 1 kişi birinci seviyeye 3 kişi

de ikinci seviyeye sahiptir. Daha önce Kore'de bulunan öğrenci sayısı ise 2'dir. Bu 2 kişi ikinci sınıf öğrencisidir.

Hata analizi çalışmasının ilk bölümüne geçmeden önce öğrencilerin Korece sesletimde zorlandıklarını düşündükleri sesleri tespit etmek amacıyla "Korece sesletimde (telaffuz etmekte) en çok zorlandığınız sesleri yazınız." sorusuna yer verilmiştir. Öğrencilerin sesletmekte zorlandıklarını düşündükleri ünlü ve ünsüzlerin sayıları aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Şekil 2.10: Sesletimde Zorlanılan Ünsüzler **Şekil 2.11:** Sesletimde Zorlanılan Ünlüler

Şekil 2.10'a göre ünsüzlerle ilgili olarak öğrenciler büyük oranda Türkçede yer almayan Korece çift ünsüzleri (ㄲ[gg], ㄸ[dd], ㅃ[bb], ㅆ[ss], ㅉ[cc]) sesletmekte zorlandıklarını belirtmişlerdir. Çift ünsüzlerin ardından en çok zorlandıklarını düşündükleri ses olarak ise yine günümüz Türkçesinde yer almayan (nazal n) Korecedeki "ㅇ[ng̃]" sesi gelmektedir. Öğrenciler özellikle seslem sonunda bu sesle karşılaştıkları için zorluk çektiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerden üçü Korecedeki "ㄹ[r/l]" sesinin sesletiminde zorlandıklarını belirtmiştir. Bunun sebebi "ㄹ[r/]" sesinin seslem başında [r] olarak sesletilirken seslem sonunda ardından ünlü bir ses almıyorsa [l] şeklinde sesletilmesidir. Öğrenciler bu kuralı bazen karıştırabilmektedir. Aynı zamanda "ㄹ" sesi her ne kadar seslem sonunda Türkçedeki "l" sesine benzer biçimde sesletiliyor olsa da dilin damağa değdiği yer bakımından birbiri ile farklılık göstermektedir. "ㄹ" sesinin ardından öğrencilerin sesletimde zorlandıkları sesler sırası ile "ㄴ, ㄱ, ㅁ, ㅈ, ㅂ, ㅅ, ㅊ,

ㅍ, ㅌ"dir. Bu seslerin sesletimi Türkçedeki "n, g, m, c, b, s, ç, p, t " ile benzer gibi görünse de ötümlü ve ötümsüz olmaları yönünden birbiri ile farklılık göstermektedir. Bu sebeple öğrenciler bu sesleri ayırt etmekte zorlanmaktadırlar.

Şekil 2.11'e göre ünlülerle ilgili olarak ise öğrencilerin çoğunluğu Türkçede yer almayan Korecedeki " ㅓ[ʌ]" sesini, ardından ise çift ünlülerden olan "ㅚ[ö/wö]" sesini sesletmekte zorlandıklarını belirtmiştir. Bu seslerin ardından öğrencilerin sesletmekte zorlandıklarını düşündükleri ünlüler ise sırası ile " ㅐ[æ], ㅗ[o], ㅘ [wa], ㅛ[yo], ㅢ[ıy], ㅑ[yo], ㅙ[we], ㅝ [wo], ㅜ [ü/wi] ve ㅔ[e]" sesleridir. Bu sesler özellikle ünsüzler ile yan yana geldiğinde öğrenciler tarafından sesletilmekte zorlanılmaktadır. "ㅚ [ö/wö]ve ㅜ[ü/wi]" sesleri de her ne kadar Türkçede "ö ve ü" sesleri gibi sesletilse de seslemin ilk sesi olarak sesletimi ve seslemin ikinci sesi olarak sesletimi açısından farklı özellikler taşımaktadır. Bu nedenle öğrenciler bu seslerin sesletiminde zorlanmaktadır.

Ünsüz ve ünlüler dışında 3 farklı öğrenci de "햐[hya], 효[hyo], 휴[hyu], 혀[hyo], 황[hvanğ], 회[hö], 영[yonğ]" seslemlerini sesletmekte zorlandıklarını belirtmiştir. Tezin sınırlılıkları açısından öğrencilerin sesletmekte zorlandıkları çift ünlüler çalışmaya dahil edilmemiştir. Bunlar başka çalışmanın inceleme konusu olabilecek niteliktedir.

2.2.1. Korece Dinleme ve Anlama Çalışması

Türk öğrencilerin Korece öğrenirken hem dinleme ve anlamada zorlandıkları ünlü ve ünsüzleri tespit etmek hem de Korece vurgu, ezgi, uzunluk ve ses olayları kurallarından kaynaklı yaptıkları hataları tespit edebilmek adına ilk olarak "Korece Dinleme ve Anlama Çalışması" yapılmıştır.

Çalışmanın bu kısmındaki sorularda kullanılan seslerin bir kısmı Türkiye'de ikamet eden Koreli anadil konuşurlarından alınan ses kayıtlarından bir kısmı ise dijital Kore Dil Kurumu Sözlüğü'nden alınan seslerden oluşmaktadır. Özellikle sonek almamış sözcüklerin ses örnekleri seçilirken KDK Sözlüğü'nden seçilmeye özen gösterilmiştir.

"Dinleme ve Anlama Çalışması" toplamda 4 bölümden oluşmaktadır:

İlk bölümde öğrencilerin duraksamalı ve tınılı ünsüzleri, Korecede düz ünlü olan ㅓ[ʌ] ve yuvarlak ünlü olan ㅗ[o]'yu doğru anlama ve ayırt etme konusunda hata yapıp yapmadıklarını tespit etmek amacıyla toplam 21 soru öğrencilere yöneltilmiştir. Öğrencilerden ilgili sözcüğün sesletimini dinleyerek hangi sözcüğün sesletildiğini şıklar arasından bularak işaretlemeleri istenmiştir.

İkinci bölümde vurgu kuralları esas alınmıştır. 10 sorudan oluşan bu bölümün ilk beş sorusunda sesletilen sözcüklerde vurgunun hangi seslem ya da seslemlerde yapıldığını bulmaları istenmiştir. Ardından gelen sorularda ise sesletilen tümcede vurgunun hangi sözcük üzerinde yapıldığına dikkat ederek diyaloğun nasıl devam etmesi gerektiğini şıklar arasından seçmeleri istenmiştir.

Üçüncü bölümde Korecede ezgi konusu esas alınmıştır. 10 sorudan oluşan bu bölümde de ikinci bölümde olduğu gibi tümcede yapılan ezgiye göre diyaloğun hangi tümce ile devam edeceğini seçmeleri istenmiştir.

Son olarak dördüncü bölüm ise ses uzunlukları ile ilgili hazırlanmış 5 sorudan oluşmaktadır. Öğrencilerden sesletilen sözcüğü dinleyerek resimlerden hangi sözcüğün sesletildiğini bulmaları istenmiştir.

Tablo 2.1: Korecedeki Ünlü ve Ünsüzleri Dinleme ve Anlama

SORU NO	1. SINIF	1. SINIF	2.SINIF	2.SINIF	TOPLAM KİŞİ	YÜZDE
	DOĞRU	%	DOĞRU	%	Toplam doğru	&
18	18	85,7	19	86,4	37	86,0
17	15	71,4	17	77,3	32	74,4
2	16	76,2	16	72,7	32	74,4
4	16	76,2	14	63,6	30	69,8
15	15	71,4	14	63,6	29	67,4
14	16	76,2	13	59,1	29	67,4
9	13	61,9	16	72,7	29	67,4
21	14	66,7	14	63,6	28	65,1
5	12	57,1	15	68,2	27	62,8
19	11	52,4	14	63,6	25	58,1
20	11	52,4	13	59,1	24	55,8
16	11	52,4	12	54,5	23	53,5
7	12	57,1	11	50,0	23	53,5
11	9	42,9	13	59,1	22	51,2
1	11	52,4	11	8,0	22	51,2
12	8	38,1	13	59,1	21	48,8
3	8	38,1	13	59,1	21	48,8
10	4	19,0	16	72,7	20	46,5
6	9	42,9	10	45,5	19	44,2
8	11	52,4	7	31,8	18	41,9
13	7	33,3	3	13,6	10	23,3

Yukarıdaki tabloda öğrencilerden sesletilen sözcüğü dinleyip doğru cevabı şıklar arasından seçmelerinin istendiği ilk bölümün doğru yanıt sayıları ve oranları verilmiştir. Öğrencilerin en çok yanlış yaptığı soru % 76,7 oranla onüçüncü sorudur. Öğrencilerden doğru cevap olarak "살[sal]" sözcüğünü seçmeleri beklenirken onlar "쌀[ssal] ya da 잘[cal]" sözcüklerini seçmişlerdir. "쌀[ssal]" sözcüğünü seçen toplam öğrenci sayısı 32'dir.

En çok yanlışın yapıldığı diğer sorular sekizinci ve altıncı sorulardır. %58,1 oranla en çok yanlış yapılan ikinci soru, sekizinci sorudur. Sekizinci soruda doğru cevap olarak "짐(cim) sözcüğünü seçmeleri beklenirken öğrenciler "찜[ccim]" ya da "침[çim]" sözcüklerini seçmişlerdir. "찜[ccim]" sözcüğünü seçen öğrenci sayısı toplam 19'dur. Onüçüncü ve sekizinci sorulara verilen cevaplardan yola çıkarak öğrencilerin /ㅅ/ ve /ㅆ/

ile /ㅈ/ ve /ㅉ/ seslerini dinleme sırasında ayırt edemediğini, esnek ünsüzleri çift vurgulu seslerle karıştırdıklarını söyleyebiliriz.

En çok doğrunun olduğu sorular ise "ㅇ(nğ)"sesi ile ilgili olan sorulardır. %86 oranla en çok doğru yapılan onsekizinci soruda öğrencilerden sesi dinleyerek "산[san]", "상[sanğ]", "삼[sam]" sözcükleri arasından hangi sözcüğün sesletildiğini seçmeleri istenmiştir. Öğrencilerin 37'si bu soruya doğru cevap vermiştir. Sadece 6 kişi "산[san]" cevabını vererek sesi doğru anlama konusunda hata yapmış, "삼[sam]" sözcüğünü seçen ise öğrenci olmamıştır.

Onyedinci soruda da öğrencilerin "ㅇ[nğ]" sesini doğru ayırt edip etmediklerini tespit edebilmek için sesletimi yapılan sözcüğü "점심[comşim]", "정신[conğşin]", "전심[conşim]" şıkları arasından seçmeleri istenmiştir. Doğru cevap olan "정신[conğşin]"sözcüğünü 32 öğrenci doğru anlayarak işaretleme yapmıştır. Bu soruya sadece 9 kişi yanlış cevap vermiştir. Buradan sonuçla öğrencilerin "ㅇ[nğ]" sesini dinleme esnasında doğru ayırt edebildiklerini söyleyebiliriz. Fakat her ne kadar dinleme esnasında anlamada herhangi bir zorlukla karşılaşılmasa da sesletim esnasında Türkçede yer almayan bir ses olduğu için zorlanma olasılıkları bulunmaktadır. Bu sebeple bir sonraki bölümde öğrencilerin "ㅇ[nğ]" sesini sesletirken zorlanıp zorlanmadıklarını tespit etmek için ses analiz yazılımı ile inceleme yapılacaktır.

Tablo 2.2: Öğrencilerin Korece Ünlü ve Ünsüzleri Anlama Hata Değişkenleri

Ses	Soru No	Hata Türü	Hata Türü	Hata Türü	1. Sınıf	1. Sınıf	2. Sınıf	2. Sınıf	Toplam	Yüzde
Ses	S.N.	Ses Türü	Harf Türü	Sözcük Türü	Kişi Sayısı	%	Kişi Sayısı	%	Toplam	&
ㅅ, ㅆ	13	Sızmalı esnek → Sızmalı Çift Vurgulu	ㅅ→ ㅆ	살→ 쌀	14	66,7	18	81,8	32	74,4
ㅂ, ㅃ, ㅍ	12	Çift Vurgulu → Esnek	ㅃ → ㅂ	빼고 → 배고	13	61,9	9	40,9	22	51,2
ㄷ, ㄸ, ㅌ	11	Çift Vurgulu→Esnek	ㄸ → ㄷ	떨었다→덜었다	12	57,1	9	40,9	21	48,8
ㅂ, ㅃ, ㅍ	6	Esnek → Sert	ㅂ→ ㅍ	빕니다 → 핍니다	11	52,4	10	45,5	21	48,8
ㄷ, ㄸ, ㅌ	7	Çift Vurgulu→Esnek	ㄸ → ㄷ	뜰 → 들	8	38,1	11	50,0	19	44,2
ㅈ, ㅉ, ㅊ	8	Esnek → Çift Vurgulu	ㅈ → ㅉ	짐 → 찜	7	33,3	12	54,5	19	44,2
ㅓ, ㅗ	20	Yuvarlak → Düz	ㅗ → ㅓ	소리 → 서리	10	47,6	9	40,9	19	44,2
ㄱ, ㄲ, ㅋ	3	Çift Vurgulu→ Esnek	ㄲ→ㄱ	끈→근	11	52,4	7	31,8	18	41,9
ㅓ, ㅗ	19	Düz → Yuvarlak	ㅓ→ ㅗ	거기 → 고기	10	47,6	8	36,4	18	41,9
ㄱ, ㄲ, ㅋ	10	Esnek → Sert	ㄱ→ ㅋ	개면 → 캐면	12	57,1	5	22,7	17	39,5
ㄴ, ㅁ, ㅇ	16	Art Damaksıl → Çift Dudaksıl	ㅇ → ㅁ	공 → 곰	7	33,3	10	45,5	17	39,5
ㄷ, ㄸ, ㅌ	1	Sert → Çift Vurgulu	ㅌ → ㄸ	탈 → 딸	4	19,0	12	8,0	16	37,2
ㅓ, ㅗ	21	Düz → Yuvarlak	ㅓ→ ㅗ	거르면 → 고르면	7	33,3	8	36,4	15	34,9
ㄱ, ㄲ, ㅋ	9	Çift Vurgulu→Esnek	ㄲ→ㄱ	꿀→ 굴	7	33,3	6	27,3	13	30,2
ㅅ, ㅆ	4	Sızmalı esnek → Sızmalı Çift Vurgulu	ㅅ→ ㅆ	사면 → 싸면	5	23,8	8	36,4	13	30,2
ㅅ, ㅆ	14	Sızmalı esnek → Sızmalı Çift Vurgulu	ㅅ→ ㅆ	삼→ 쌈	4	19,0	7	31,8	11	25,6

ㄴ, ㅁ, ㅇ	17	Art Damaksıl → Çift Dudaksıl	ㅇ → ㅁ	정신 → 점심	5	23,8	4	18,2	9	20,9
ㄷ, ㄸ, ㅌ	1	Sert → Esnek	ㅌ → ㄷ	탈 → 달	6	28,6	3	13,6	9	20,9
ㅈ, ㅉ, ㅊ	5	Sert → Esnek	ㅊ → ㅈ	차고 → 자고	4	19,0	5	22,7	9	20,9
ㅂ, ㅃ, ㅍ	2	Çift Vurgulu→Esnek	ㅃ → ㅂ	빵 → 방	4	19,0	4	18,2	8	18,6
ㅈ, ㅉ, ㅊ	15	Sert → Esnek	ㅊ → ㅈ	치면 → 지면	4	19,0	3	13,6	7	16,3
ㅈ, ㅉ, ㅊ	5	Sert → Çift Vurgulu	ㅊ → ㅉ	차고 → 짜고	5	23,8	2	9,1	7	16,3
ㅈ, ㅉ, ㅊ	15	Sert → Çift Vurgulu	ㅊ → ㅉ	치면 → 찌면	2	9,5	5	22,7	7	16,3
ㄱ, ㄲ, ㅋ	10	Esnek → Çift Vurgulu	ㄱ→ ㄲ	개면 → 깨면	5	23,8	1	4,5	6	14,0
ㄴ, ㅁ, ㅇ	18	Art Damaksıl → Diş yuvasıl	ㅇ → ㄴ	상 → 산	3	14,3	3	13,6	6	14,0
ㅈ, ㅉ, ㅊ	8	Esnek → Sert	ㅈ → ㅊ	짐 → 침	3	14,3	3	13,6	6	14,0
ㄱ, ㄲ, ㅋ	3	Çift Vurgulu→Sert	ㄲ→ㅋ	끈→큰	2	9,5	2	9,1	4	9,3
ㄴ, ㅁ, ㅇ	16	Art Damaksıl → Diş yuvasıl	ㅇ → ㄴ	공 → 곤	3	14,3	0	0,0	3	7,0
ㅂ, ㅃ, ㅍ	6	Esnek → Çift Vurgulu	ㅂ→ ㅃ	빕니다 → 뻡니다	1	4,8	2	9,1	3	7,0
ㅂ, ㅃ, ㅍ	2	Çift Vurgulu→Sert	ㅃ → ㅍ	빵 → 팡	1	4,8	2	9,1	3	7,0
ㅅ, ㅆ	14	Sızmalı esnek → Patlamalı/ Sızmalı Esnek	ㅅ→ ㅈ	삼→ 참	1	4,8	2	9,1	3	7,0
ㄴ, ㅁ, ㅇ	17	Art Damaksıl → Diş yuvasıl	ㅇ → ㄴ	정신 → 전심	1	4,8	1	4,5	2	4,7
ㄱ, ㄲ, ㅋ	9	Çift Vurgulu→Sert	ㄲ→ㅋ	꿀→쿨	1	4,8	0	0,0	1	2,3
ㄷ, ㄸ, ㅌ	7	Çift Vurgulu→Sert	ㄸ → ㅌ	뜰 → 틀	1	4,8	0	0,0	1	2,3

ㅅ, ㅆ	13	Sızmalı esnek → Patlamalı/ Sızmalı Esnek	ㅅ→ ㅈ	살→ 잘	0	0,0	1	4,5	1	2,3
ㄴ, ㅁ, ㅇ	18	Art Damaksıl → Çift Dudaksıl	ㅇ → ㅁ	상 → 삼	0	0,0	0	0,0	0	0,0
ㄷ, ㄸ, ㅌ	11	Çift Vurgulu→Sert	ㄸ → ㅌ	떨었다→털었다	0	0,0	0	0,0	0	0,0
ㅂ, ㅃ, ㅍ	12	Çift Vurgulu → Sert	ㅃ → ㅍ	빼고 → 패고	0	0,0	0	0,0	0	0,0
ㅅ, ㅆ	4	Sızmalı esnek → Patlamalı/ Sızmalı Esnek	ㅅ→ ㅈ	사면 → 자면	0	0,0	0	0,0	0	0,0

Yukarıdaki tabloda Korece Dinleme ve Anlama çalışmasının ilk bölümünde öğrencilerin ünlü ve ünsüzlerle ilgili yaptığı hata değişkenleri incelenmiştir.

En çok hata oranın sızmalı seslerde ve esnek ünsüz ile çift vurgulu sesleri ayırt etme konusunda yaşandığı görülmektedir. Öğrencilerin %74, 4'u sızmalı esnek ses olan "ㅅ(s)" yerine sızmalı çift vurgulu ses olan "ㅆ(ss)" sesini seçmiştir (soru 13). Bu durumun, patlamalı ve sızmalı esnek ses olan "ㅈ[c]" yerine patlamalı sızmalı çift vurgulu ünsüz olan "ㅉ[cc]" sesini seçtikleri soruda (soru 8) ve patlamalı esnek ses olan "ㅂ[b]" yerine patlamalı çift vurgulu "ㅃ[bb]" sesini seçtikleri soruda (soru 6) da aynı olduğu gözlemlenmektedir. Öğrencilerin esnek sesler yerine Türkçede yer almayan çift vurgulu sesleri seçmelerinin sebebi anadilin etkisiyle çift vurgulu sesler ile esnek sesleri ayırt edememeleridir. Bunun bir diğer sebebi de Türkçe ve Korecedeki ötümlü ve ötümsüz ünsüzlerin farklı olmasıdır.

Yukarıdaki seslerin ardından en çok hatanın yapıldığı sesler ise çift vurgulu sesler yerine esnek sesleri seçtikleri sorularda (soru 3, 7, 9, 11,12) göze çarpmaktadır. En çok hata oranına sahip ikinci değişken, öğrencilerin çift vurgulu ses olan "ㅃ[bb]" sesi yerine esnek ses olan "ㅂ[b]" sesini seçtiği sorudur. Onikinci soruda öğrencilerden sesletilen sözcüğü dinleyerek sesletimi yapılan sözcüğü "빼고[bbego]", "배고[bego]" ve

“패고[pego]” seçenekleri arasından bulmaları istenmiştir. Öğrenciler esnek ünsüz ve çift vurgulu ünsüzleri net bir şekilde ayırt edemediklerinden doğru cevap olan “빼고[bbego]” yerine esnek ünsüzle başlayan “배고[bego]” sözcüğünü seçmişlerdir. Bu hatanın sebebi, öğrencilerin Türkçede yer almayan “ㄲ, ㄸ, ㅃ, ㅆ, ㅉ [gg, dd, bb, cc, cc]” seslerini, Türkçede sesletim olarak en yakın sesler olduğunu düşündükleri “g, d, b, s, c” seslerine karşılık gelen “ㄱ, ㄷ, ㅂ, ㅅ, ㅈ [g, d, b, s, c]” sesleri olarak algılama eğiliminde olmalarıdır. Bunun bir diğer örnekleri ise “떨었다[ddorodda]→덜었다[dorodda] (soru 11)”, “뜰[ddıl] → 들[dıl] (soru 7)”, “꿀[ggul]→ 굴[gul] (soru 9)” dur. En çok hata yapılan sesler açısından değerlendirdiğimizde çift vurgulu ünsüzler yerine esnek ünsüzlerin seçilmesi göze çarpmaktadır.

Çift vurgulu ünsüzler yerine sert ünsüzlerin seçildiği soru sayısı ise oldukça azdır. Bu tür hatanın görüldüğü sorular 4 kişi ile üçüncü soru, 3 kişi ile ikinci soru ve birer kişi ile dokuz ve yedinci sorulardır.

Sonuç olarak öğrencilerin Korece dinleme ve anlama konusunda çift vurgulu sesler ile esnek sesleri birbirine sıkça karıştırdıklarını söyleyebiliriz.

빕니다[bimnida] → 핍니다[pimnida] (soru 6), 개면[gemyon] → 캐면[kemyon] (soru 10) örneklerinde olduğu gibi öğrencilerin bir kısmı esnek sesler yerine sert sesleri seçmişlerdir. Bunun sebebi Türkçedeki ve Korecedeki ötümlü ve ötümsüz seslerin birbirinden farklı olmasıdır. Örneğin, Korecedeki “ㅂ” sesi ötümsüz iken, Türkçedeki “b” sesi ötümlüdür. Korecedeki “ㄱ” sesi ötümsüz iken, Türkçedeki “g” sesi ötümlüdür. Bu da öğrencilerin sesleri ayırt etmekte zorlanmalarına neden olmaktadır.

Kanğ Bom Mo(2013, s.84), bu duruma benzer olarak Korelilerin İngilizce sesletiminde yaptığı hatalardan bahseder. “İngilizcedeki –bus- sözcüğünü Korece olarak düşündüğümüzde ötümlü ünsüz olan [b] sesini doğru sesletemeyiz. Bu sözcüğü genellikle “버스” şeklinde yazar, “[버스[(p ʌs])” ya da “[뻐스] ([p’ʌs]) olarak sesletiriz fakat iki sesletimdeki ilk seslemdeki ünsüz ötümsüzdür.”

Gerek Türkçede Korece sözcüklerde yer alan gerekse Korecede Türkçe sözcüklerde yer alan "ㄱ, ㄷ, ㅂ, ㅈ, ㅅ" ve "b, c, d, g, s" seslerinin birbirinin karşılığı olarak gösterilmesi söz konusudur. Her ne kadar öğrencilerin anlaması açısından en yakın olan sesler bunlar gibi gözükse de bu sesler farklı alofonlara sahiptir. Öğrencilere bu seslerin hangi seslemde hangi alofon ile kullandığını göstermek doğru bir sesletim öğretim yöntemi olacaktır. Yani "ㄱ" sesinin kimi zaman Türkçedeki ötümlü ses olan "g" sesi gibi sesletildiğini kimi zaman ise ötümsüz ses olan "k" sesi gibi sesletildiğini belirtmek yarar sağlayacaktır.

Günümüz Türkçesinde yer almayan nazal n ile benzer biçimde sesletilen Korece "ㅇ[ng̃]" sesi, öğrenciler tarafından kısmen de olsa ya "ㅁ[m]" ya da "ㄴ[n]" olarak algılanmaktadır. Öğrenciler onaltıncı soruda %39,5 oranla "공[gong̃]" sözcüğünü "곰[gom]" olarak algılamışlardır. Öğrenciler bu sözcükte art damaksıl olan "ㅇ[ng̃]" sesi yerine çift dudaksıl olan "ㅁ[m]" sesini seçmişlerdir.

Ünlülerle ilgili cevapları incelediğimizde öğrencilerin Türkçede yer almayan ㅓ[ʌ] ünlüsünü ㅗ[o] ünlüsü şeklinde algıladığı görülmektedir.. "거기[gogi] (soru 19)" ve "거르면[gorımyon] (soru 21)" sözcüklerinde yanlış cevap veren öğrencilerin sayısı ortalama 16 kişidir. 43 katılımcının katıldığı çalışmada "거기[gogi] (soru 19)" sözcüğündeki "ㅓ[ʌ]" sesini "ㅗ[o]" olarak algılayan öğrenci yüzdesi % 41,9'luk bir orana sahiptir. "거르면[gorımyon] (soru 21)" sözcüğündeki "ㅓ[ʌ]" sesini "ㅗ[o]" olarak algılayan öğrenci yüzdesi % 34.9'luk bir orana sahiptir. Ortalama olarak öğrencilerin %38,4'ünün "ㅓ[ʌ]" sesini "ㅗ[o]" olarak algıladığını söyleyebiliriz.

Dinleme ve Anlama Çalışmasının ilk bölümünde yer alan soruların sonuçları değerlendirildiğinde öğrencilerin ana dillerinde olmayan sesleri duyduklarında anadillerinde ona en yakın ses olarak algıladıkları görülmektedir. Ayrıca dinleme esnasında iki dil arasında ötümlü ve ötümsüz seslerin farklı olmasından kaynaklı hataların

yapıldığı, öğrencilerin ayrıca esnek ünsüzler ile çift vurgulu ünsüzleri birbirine karıştırdıkları gözlemlenmiştir.

Dinleme ve Anlama Çalışmasının ikinci bölümünde ise öğrencilerin Korece sözcük ya da tümcelerde vurgunun hangi seslem ya da sözcüklerde gerçekleştiğini anlayıp anlamadıkları incelenmiştir.

Tablo 2.3: Öğrencilerin Korece Sözcük İçi Vurguyu Doğru Anlama Değerleri

Soru No	Sözcük	1.Sınıf	1.Sınıf	Toplam	Yüzde
1	**한**국**문**학	1	1	2	4,6
2	**인**간	16	15	31	72,09
3	선**생**님	9	5	14	32,55
4	**천**천히	11	12	33	53,48
5	자**동**차	8	5	13	30,23

İlk 5 soru sözcükte vurgunun yapıldığı seslemle ilgilidir. İki seslemden oluşan sözcüklerde öğrencilerin % 72,09'u vurgunun hangi seslemde olduğunu doğru seçmiştir. Üç seslemden oluşup türü zarf olan sözcükte ise öğrencilerin %53,48'i doğru cevabı vermiştir. Fakat üç seslemden oluşup türü isim olan sözcüklerde ise öğrencilerin çoğunluğu vurguyu ilk ya da son seslemde aramıştır. Birleşik sözcük olan 한국문학 [hangugmunhag] sözcüğünde ise sadece 2 kişi doğru cevabı vermiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun "Türkçedeki birleşik sözcüklerde vurgu ikinci seslemdedir" kuralından yola çıkarak vurguyu sadece ikinci seslemde aradığı görülmektedir. Fakat Korecede birleşik sözcüklerde vurgu ilk ve ikinci sözcüğün ilk seslemlerindedir.

Tablo 2.4: Öğrencilerin Vurguya Göre Diyaloğu Doğru Tamamlama Oranları

Soru No	**DOĞRU CEVAP**	**Doğru**	**Yüzde**	**Doğru**	**Yüzde**	**Toplam Doğru**	**Yüzde**
		1. SINIF	**1. SINIF**	**2. SINIF**	**2. SINIF**		
6	아니요, 영어를 배워요.	9	42,86	13	59,09	22	51,16
7	아니요, 커피를 좀 샀어요.	7	33,33	14	63,64	21	48,84
8	아니요, 고양이가 마셨어요	9	42,86	13	59,09	22	51,16
9	아니요, 한강에서 소풍을 할 거예요.	7	33,33	6	27,27	13	30,23
10	아니요, 남동생이 구두를 줬어요.	12	57,14	16	72,73	28	65,12

Vurgu ile ilgili diyalog tamamlama sorunlarında ise öğrenciler vurgunun yapıldığı sözcüğe çok dikkat etmeden anlamca en yakın olabilecek tümceyi diyaloğun devamı olarak seçmişlerdir. Korecede evet- hayır soru türünde Türkçedeki "-mı, -mi, -mu, -mü"ya benzer soru ekleri olmadığından ancak tümcede vurgulanan sözcüğe göre cevap belirlenir. Bu sebeple vurguya dikkat etmeyen öğrencinin hata yapması olasıdır.

En çok yanlışın olduğu soru dokuzuncu sorudur. Bu soruya sadece 13 kişi doğru cevap vermiştir. Diyalogta A kişisi "내일 한강에서 자전거를 탈 거예요? (Yarın Han Nehri'nde bisiklete –mi- bineceksin?)" sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin 15'i "아니요, 너무 바빠서 주말에 탈 거예요.(Hayır, çok meşgul olduğum için haftasonu bineceğim.)" yanıtını verirken 15'i ise "아니요, 우리 집 앞에 있는 공원에서 탈 거예요.(Hayır, bizim evin önündeki parkta bineceğim.)" yanıtını vermiştir. Hâlbuki soruda asıl sorulmak istenen şey Han Nehri'nde hangi eylemin yapılacak olduğudur. Bu örnekte görüldüğü gibi eğer öğrenciler vurgunun yani anlatılmak istenen asıl konunun ne olduğunu anlamadıkları durumlarda iletişimde sorunlar yaşanacaktır. Bu sebeple sesletim öğrenilirken sadece ünlü ve ünsüzlerin sesletim kuralları değil aynı zamanda vurgu kuralları ve kuralların önemi de iyi bir şekilde öğrenmeli ve öğretilmelidir.

En çok doğru cevap ise onuncu soruda verilmiştir. "여동생이 생일 선물로 구두를 줬어요? (Kız kardeşin –mi- doğum günü hediyesi olarak ayakkabı verdi?" sorusunda vurgu tümcenin öznesinde yani fiili gerçekleştirendedir. Öğrenciler vurgunun olduğu sözcüğü doğru anlamış ve "아니요, 남동생이 구두를 줬어요. (Hayır, erkek kardeşim ayakkabı verdi.)" seçeneğini işaretlemişlerdir.

Dinleme ve Anlama Çalışmasının üçüncü bölümünde ise öğrencilerden diyaloğu tamamlayacak doğru tümceyi seçmeleri istenmiştir. 10 sorudan oluşan bu bölümde asıl dikkat edilmesi gereken konu ezginin türüne göre sorunun açıklama gerektiren bir soru tümcesi mi yoksa evet-hayır soru tümcesi mi olduğunu anlayıp doğru cevabı verebilmektir.

Tablo 2.5: Öğrencilerin Ezgiye Göre Soru Tümcesinin Türünü Anlama Oranları

DOĞRU CEVAP	Doğru Sayısı	%	Doğru Sayısı	%	TOPLAM DOĞRU	%
	1. Sınıf	1. Sınıf	2. Sınıf	2. Sınıf		
1.아니, 무슨. 이 가게에 마음에 드는 게 하나도 없어.	16	76,19	13	59,09	29	67,44
2.아니요, 시간이 없어서 못 먹었어요.	16	76,19	16	72,73	32	74,42
3.아이들이 터뜨렸어요.	20	95,24	17	77,27	37	86,05
4.아니요, 그런 말을 안 했어요.	16	76,19	15	68,18	31	72,09
5.네, 시간이 되면 고향에 가려고요.	2	9,52	5	22,73	7	16,28
6.치마를 샀어요.	14	66,67	20	90,91	34	79,07
7.이즈미르에 가려고요.	17	80,95	19	86,36	36	83,72
8.알리 씨가 가요.	21	100,00	20	90,91	41	95,35
9.에제 씨가 알리 씨를 만나요.	17	80,95	18	81,82	35	81,40
10.아니요, 혼자서 했어요.	9	42,86	11	50,00	20	46,51

Bu bölümde öğrencilerin ezgiye göre sorunun türünü ve anlatmak istediği durumu anlayıp doğru cevabı seçmeleri istenmiştir. Toplam 10 sorudan oluşan bu bölümdeki soruların tamamında soru zarfları (뭐, 누가, 어디/ ne, kim, nereye) içeren tümceler kullanılmıştır. Korecede bu soru zarflarının kullanıldığı tümceler kimi zaman cevap olarak birşeyin açıklanmasını gerektiren açıklama soru tümcesi iken kimi zaman ise ezgiye göre “bir şey, biri, bir yere” gibi anlamlar katarak evet-hayır soru tümcesi olmaktadır. Yukarıdaki tablo incelendiğinde (3, 6, 7, 8 ve 9. sorular) öğrencilerin açıklama soru tümcelerine doğru cevap verme oranı genel olarak %75’in üzerindedir. Öğrencilerin açıklama soru tümcelerine yani “ne, kim, nereye, ne zaman” anlamı barındıran sorulara doğru cevap vermesi soruda direk soru zarfını görerek cevabın açıklama olacağını düşünmelerinden kaynaklanmaktadır.

Fakat evet-hayır soru tümcesi olan beş ve onuncu sorulara verilen doğru cevap oranı oldukça düşüktür. Bunun sebebi de öğrencilerin ezgiye dikkat etmeden soru zarfını duyup açıklama soru tümcesi olduğunu düşünmelerinden kaynaklanmaktadır. Beşinci soruda "주말에 어디 가요?" tümcesinin anlamı ezgiye göre "haftasonu nereye gidiyorsun?" da olabilir "haftasonu bir yere mi gidiyorsun?" da olabilir. Bu soruda yüksek süren ezgi türü olduğu için cevap evet- hayır ile başlar ve devam eder.

Korecede ezgi özellikleri ile ilgili dinleme ve anlama çalışmasında başarı oranı %69,53'tür.

Dinleme ve Anlama Çalışmasının dördüncü yani son bölümünde ise öğrencilerden sesletilen sözcüğü dinleyerek resimlerden hangi sözcüğün sesletildiğini seçmeleri istenmiştir.

Tablo 2.6: Öğrencilerin Sözcük Uzunluğuna Göre Verdiği Yanıt Oranları

SÖZCÜK	DOĞRU SAYISI	YÜZDE	DOĞRU SAYISI	YÜZDE	TOPLAM DOĞRU	YÜZDE
	1. SINIF	1. SINIF	2. SINIF	2.SINIF		
눈(KAR)	11	52,38	6	27,27	17	39,53
밤(GECE)	17	80,95	16	72,73	33	76,74
말(SÖZ)	11	52,38	5	22,73	16	37,21
굴(İSTİRİDYE)	14	66,67	14	63,64	28	65,12
병(ŞİŞE)	15	71,43	19	86,36	34	79,07

Ses uzunluğu ile ilgili kısımda öğrencilerin özellikle "gece", "şişe" anlamlarına gelen sözcükleri anlama yönünden % 76,74 ve % 79,07 oranla diğer sözcüklere kıyasla pek fazla zorluk yaşamadıkları görülmektedir. Fakat "kar" ve "söz" gibi sözcüklerde öğrencilerin üçte birinin bu sözcükleri uzunluk özelliğine göre ayırt edemedikleri görülmektedir. Verilen sözcüklere bakıldığında hata oranının yüksek olduğu sözcükler günlük konuşmada karşılaşma olasılığının daha yüksek olduğu sözcüklerdir. Öğrencilerin anlam farklılıklarını bilmemeleri iletişimde sorun yaşamalarına sebebiyet verecektir. Bu sebeple Korecede uzunluk konusu göz ardı edilmemesi gereken konulardan biridir. Korecede uzunluk içeren sözcüklerle ilgili dinleme ve anlama çalışmasında başarı oranı %59,53'tür.

2.2.2. Korece Konuşma ve Sesletim Çalışması

Korece Konuşma ve Sesletim Çalışması toplamda 4 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm, öğrencilerin Korece patlamalı ünsüzler, sızmalı ünsüzler, patlamalı-sızmalı ünsüzler ve nazal ünsüz olan "ㅇ[nğ]" ünsüzünü, Korecede düz ünlü olan ㅓ[ʌ] ve yuvarlak ünlü olan ㅗ[o]'yu sesletme konusunda hata yapıp yapmadıklarını tespit etmek amacıyla oluşturulmuştur. Ünsüzlerle ilgili hataların tespit edileceği bölümde her bir grupta (ㄱ[g] grubu, ㄷ[d] grubu, ㅂ[b] grubu, ㅅ[s] grubu, ㅈ[c] grubu, ㅇ[nğ] grubu) beşer sözcük ve ikişer tümce, ㅓ[ʌ] ve ㅗ[o] sesleri ile ilgili grupta ise altı sözcük ve üç tümce sesletmeleri istenmiştir. Ayrıca Koreli anadil konuşurlarından "ㅐ[æ]" ve "ㅔ[e]" seslerini sesletirken bu sesleri farklı sesletip sesletmediklerini analiz etmek üzere dört sözcük ve üç tümce sesletmeleri istenmiştir. Fakat "ㅐ" ve "ㅔ" sesleri ile ilgili olan bölüm sadece anadil konuşurlarına yönelik yapılmıştır.

Ezgi ile ilgili olan ikinci bölümde ise 4 adet diyalog, 2 adet soru tümcesi, 2 adet öneri tümcesi ve 2 adet emir tümcesi sesletmeleri istenmiştir.

Uzunluk ile ilgili olan üçüncü bölümde ise içerisinde hem kısa hem uzun sesletilen sözcüklerin yer aldığı 10 adet tümcenin sesletilmesi istenmiştir.

Son bölümde ise öğrencilerin Korece ses olaylarını ne kadar bildiğini ve uyguladığını tespit etmek amacıyla 10 adet tümce sesletmeleri istenmiştir. Diğer bölümlerin analizinden farklı olarak bu bölümdeki hatalar Praat yazılımında analiz edilmemiştir. Öğrencilerin sesleri dinlenmiş ve yaptıkları hata değişkenleri tespit edilmiştir.

Konuşma ve Sesletim Çalışmasının değerlendirmeleri, önceki bölümde ele alınan ses analiz yazılımı olan Praat (versiyon 6.2.14) ile yapılmıştır. Fakat sesler, Praat yazılımına aktarılmadan önce Praat yazılımının desteklediği wav formatına dönüştürülmüştür. Bunun için FormatFactory isimli multimedya dönüştürücüsü kullanılmıştır. Ardından ise ses dosyasının arka planındaki gürültü izlerinin azaltılması ve daha net sonuçlar elde edebilmesi amacıyla Audacity ses kaydetme ve ses düzenleme yazılımı kullanılmış ve sesler temizlenmiştir. Ortalama olarak gürültü azaltma 23 dB,

duyarlılık 10 ve frekans düzeltme bandı 6 olarak uygulanmıştır. Ses dosyası temizleme işlemi tüm ses kayıtlarında aynı algoritma ile yapılmıştır. Ayrıca stereo (çift bant) olarak kaydedilmiş tüm ses dosyaları monoya (tek bant) dönüştürülmüştür.

Tüm bu işlemlerin ardından Korece öğrenen Türk öğrencilerin Korece sesletimde karşılaştıkları hataları tespit etmek için ses analizi yapılmıştır. Praat yazılımında elde edilen veriler, IBM SPSS 26 isimli istatistik programında analiz edilmiş ve sonuçların anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Öncelikle verilerin normal dağılıp dağılmadığını görmek için Normallik Testi yapılmıştır. Normallik testinde Çarpıklık (Skewness) ve Basıklık (Kurtosis) değerlerine bakılmıştır. George & Mallery (2010)'a göre bu değerlerin ikisi de -2 ile +2 aralığında yer alıyorsa değerler normal dağılıyor demektir. Normallik testinden sonra ise eğer değerler normal dağılıyorsa Bağımsız Örneklemler için T -Testi (Independent T- Test), eğer değerler normal dağılmıyorsa yani nonparametrik dağılıyor ise Mann Whitnet U Testi yapılmıştır. Sonuçlara göre p değeri 0,05'in altında ise "anlamlı farklılık vardır", p değeri 0,05'in üstünde ise "anlamlı farklılık yoktur" olarak yorumlanmıştır.

a) Ünsüz ve Ünlülerle İlgili Ses Analizi

Artdamaksıl Patlamalı Sesler: ㄱ, ㄲ,ㅋ[g, gg, k]

Artdamaksıl patlamalı Korece ünsüzlerde öğrencilerin hata yapıp yapmadığını analiz etmek için hem Koreli anadil konuşurlarından hem de öğrencilerden alınan ses kayıtları Praat yazılımında incelenmiştir. Bu grupta incelenen toplam sözcük sayısı 8'dir. Bunlardan üçü tümce içerisinde yer alan sözcüklerdir. İncelenen sözcükler 가지[gaci], 까지[ggaci], 코끼리[koggiri], 여권[yoggon], 가곡[gagog], 키가[kiga], 꿈을[ggumıl], 밖에[bagge]'dir. 가지[gaci], 까지[ggaci], 키가[kiga], 꿈을[ggumıl] sözcüklerinde sözcüğün ilk sesine bakıldığı için VOT ve Pitch değeri incelenmiştir. 코**끼**리[koggiri], 여**권**[yoggon], 가**곡**[gagog], **밖**에[bagge] sözcüklerinde incelenen sesler iki ünlü arasında yer aldığından ayrıca iki ses arası kapanıklık süresini veren CD değerine bakılmıştır. Ayrıca erkekler erkekler arasında, kadınlar da kadınlar arasında

değerlendirilmiştir. Değerlerindirme yapılırken sonucu etkilememesi adına öğrenciler birinci sınıf ve ikinci sınıf olarak ayrılarak incelenmiştir.

Tablo 2. 7: Sözcük içi ㄱ, ㄲ, ㅋ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri[29]

1.가지			**2.까지**			**3.코끼리**			
Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD	Pitch
1.sınıf E	p=0*	p= 0,61	1.sınıf E	p= 0,89	p=0,70	1.sınıf E	p= 0,75	p= 0,26	p= 0,05 *
2.sınıf E	p= 0,79	p= 0,24	2.sınıf E	p=0*	p=0,77	2.sınıf E	p= 0,86	p= 0,04 *	p= 0,68
1.sınıf K	p=0*	p=0*	1.sınıf K	p= 0,24	p=0,13	1.sınıf K	p= 0,13	p= 0,26	p= 0,05 *
2.sınıf K	p=0*	p=0*	2.sınıf K	p= 0,83	p=0,06	2.sınıf K	p= 0,05*	p= 0,24	p= 0,01 *

4.여권					**5.가곡**				
Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD	Pitch		Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD	Pitch	
1.sınıf E	p= 0,89	p= 0,21	p=0,04*		1.sınıf E	p=0,21	p= 0,67	p= 0,69	
2.sınıf E	p= 0,03*	p= 0,05*	p=0,95		2.sınıf E	p=0,22	p= 0,03*	p= 0,84	
1.sınıf K	p= 0,75	p=0*	p=0,07		1.sınıf K	p=0,08	p=0*	p=0*	
2.sınıf K	p= 0,64	p=0*	p=0,09		2.sınıf K	p=0,46	p=0*	p=0*	

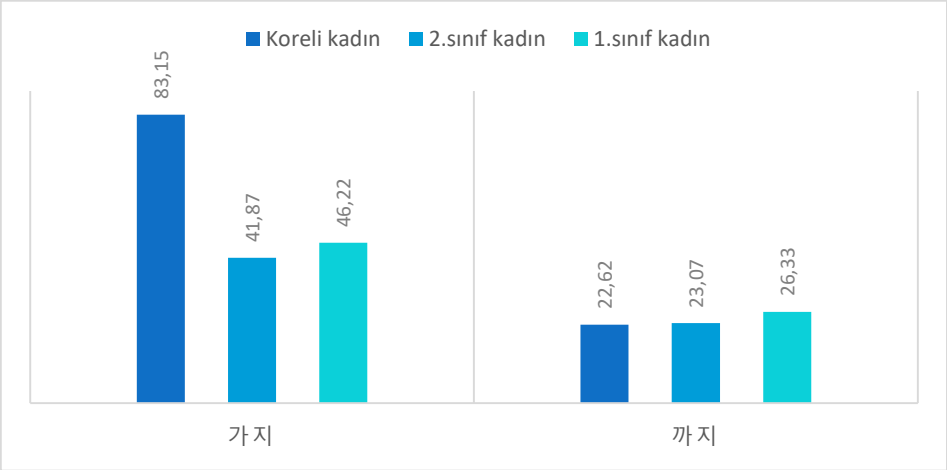
가지[gaci] ve 까지[ggaci] sözcüklerinde ilk seslemin önsesi konumunda yer alan ㄱ ve ㄲ seslerini VOT değeri bakımından incelediğimizde 가지[gaci] sözcüğünde ikinci

[29] Bağımsız Örneklemler T-Testi ve Mann Whitney U testi verilerinin metin içerisinde de gösterimi mümkündür. Fakat bu tezde elde edilen veriler oldukça fazla olduğu için akışı bozmaması ve anlaşılır olması için verilere ekler bölümünde yer verilmiştir. Metin içerisinde ise testlerin anlamlık sonuçlarına yer verilmiştir. Sonuçlara göre $p < 0,05$ ise "anlamlı farklılık var" demektir.

sınıf erkek öğrenciler hariç diğer tüm öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. 까지[ggaci] sözcüğünde ise 가지[gaci] sözcüğünün tam aksine ikinci sınıf erkek öğrencilerin sesletmiş olduğu ㄲ sesinin VOT değeri diğer öğrencilere göre anlamlı farklılık göstermektedir. Sonuç olarak seslem başında yer alan ㄱ sesini sadece ikinci sınıf erkek öğrencilerin, ㄲ sesini birinci sınıf erkek öğrenciler ile birinci ve ikinci sınıf kadın öğrencilerin Koreli anadil konuşurları ile benzer seslettiklerini söyleyebiliriz. VOT değeri açısından ele aldığımızda beklenenin aksine öğrenciler art damaksıl ünsüzleri sesletirken çift vurgulu ünsüzlerde değil esnek ünsüzlerde daha çok hata yapmaktadır. Bunun sebebi Türkçe ve Korecedeki ötümlü ve ötümsüz ünsüzlerin farklı olmasıdır.

Fonem özelliği taşıyan 가지[gaci] ve 까지[ggaci] sözcüklerinin önseslerinin VOT ortalamalarını incelersek aşağıdaki gibidir.[30]

Şekil 2.12: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄱ ve ㄲ Sesinin VOT Ortalaması

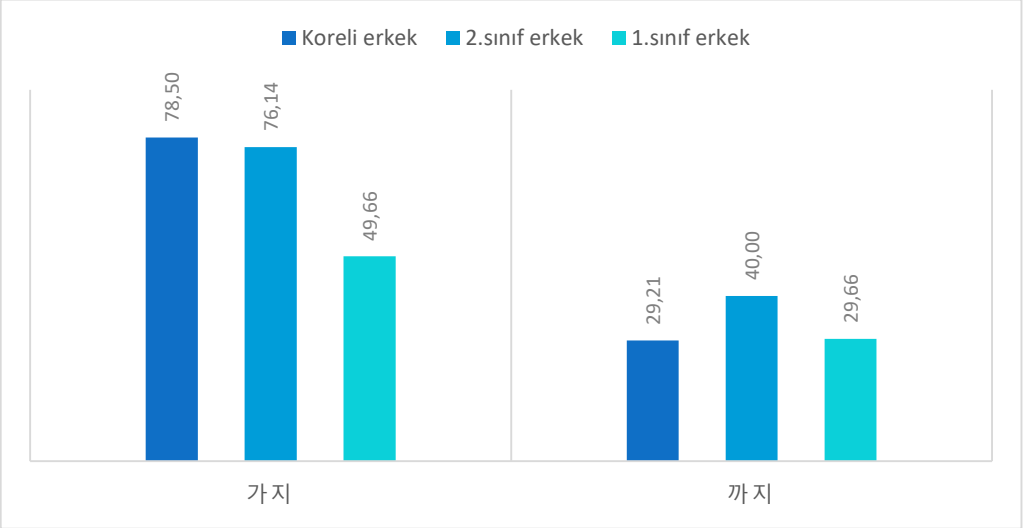

Şekil 2.12'ye göre Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu artdamaksıl patlamalı ㄱ ve ㄲ ünsüzlerinin VOT ortalaması sırası ile 83,15 ms ve 22,62 ms'dir. Yani VOT ortalamasına göre sıralamanın esnek ünsüz > çift vurgulu ünsüz

[30] Birbirleri arasında fonem özelliği taşımayan sözcükler arasında VOT değeri ortalaması ve ardından gelen ünlünün pitch değeri ortalaması karşılaştırması yapılmamıştır. Çünkü ünsüzün ardından gelen ünlü ünsüzün özelliklerini değiştirmektedir. Fonem özelliği taşımayan sözcükler arasında bu değerleri karşılaştırmak hatalı sonuçlar verecektir.

şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Benzer durum birinci ve ikinci sınıf Türk kadın öğrencilerde de görülmektedir. Türk kadın öğrencilerde de ㄱ ve ㄲ ünsüzlerinin VOT ortalamasına göre sıralaması esnek ünsüz > çift vurgulu ünsüzdür.

Şekil 2.13: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄱ ve ㄲ Sesinin VOT Ortalaması

Şekil 2.13'e göre Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu artdamaksıl patlamalı ㄱ ve ㄲ ünsüzlerinin VOT ortalaması sırası ile 78,50 ms ve 29,21 ms'dir. Yani VOT ortalamasına göre sıralamanın esnek ünsüz > çift vurgulu ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Benzer durum birinci ve ikinci sınıf Türk erkek öğrencilerde de görülmektedir. Türk erkek öğrencilerde de ㄱ ve ㄲ ünsüzlerinin VOT ortalamasına göre sıralaması esnek ünsüz > çift vurgulu ünsüzdür.

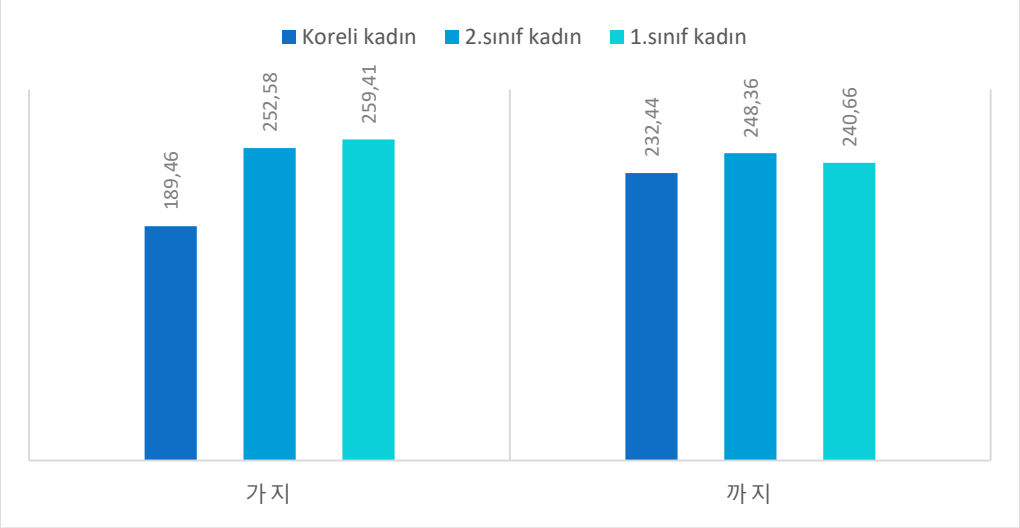
VOT değeri ile ilgili sonuçlar, Şin Ci Yonğ'un (2022c, s.226) yapmış olduğu çalışma ile aynı sonucu göstermektedir. Şin Ci Yonğ'un yapmış olduğu çalışmanın sonucunda da önses konumundaki artdamaksıl patlamalı ünsüzlerin VOT değeri bakımında sıralaması sert ünsüz > esnek ünsüz > çift vurgulu ünsüz şeklindedir. Bu çalışmada önses konumundaki artdamaksıl patlamalı sert ünsüzün incelendiği sözcük bulunmadığından sadece esnek ünsüz ve çift vurgulu ünsğz değerleri karşılaştırılmıştır.

ile ilgili yapılan inceleme 가지 ve 까지 sözcükleriyle fonem özelliği taşımadığı için sıralamaya dahil edilmemiştir.

İlk seslemin önsesi konumunda yer alan ㄱ ve ㄲ seslerini pitch değeri bakımından incelediğimizde 가지[gaci] sözcüğünde sadece kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. 까지[ggaci] sözcüğünde ise tüm öğrenciler Koreli anadil konuşurları ile benzer sesletim değerine sahiptir.

Fonem özelliği taşıyan 가지[gaci] ve 까지[ggaci] sözcüklerinin önseslerinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalamalarını incelersek aşağıdaki gibidir.

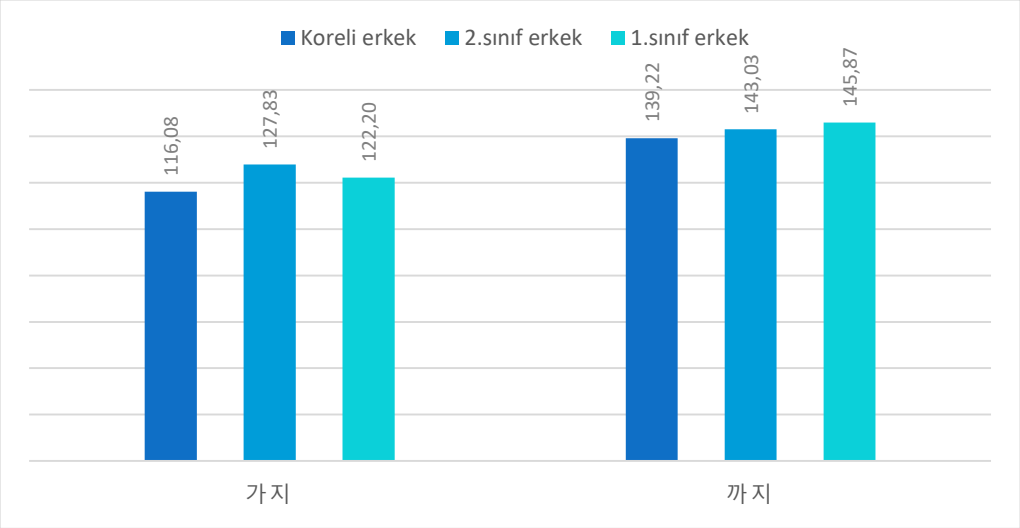
Şekil 2.14: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄱ ve ㄲ Sesinden Sonra Gelen Ünlünün Başlangıç Pitch Değeri Ortalaması

Şekil 2.14'e göre Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu artdamaksıl patlamalı ㄱ ve ㄲ ünsüzlerinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalamaları sırası ile 189,46 Hz ve 232,44 Hz'dir. Yani pitch değeri ortalamasına göre sıralamanın çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Fakat Türk kadın öğrencilerde bu sıralama tam tersidir. Birinci ve ikinci sınıf kadın öğrencilerin sesletmiş olduğu 가지 ve 까지 sözcüklerindeki ㄱ ve ㄲ ünsüzlerinden sonra gelen ünlünün

başlangıç pitch değeri ortalamalarına göre sıralama esnek ünsüz > çift vurgulu ünsüz şeklindedir.

Şekil 2.15: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄱ ve ㄲ Sesinden Sonra Gelen Ünlünün Başlangıç Pitch Değeri Ortalaması

Şekil 2.15'e göre Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu artdamaksıl patlamalı ㄱ ve ㄲ ünsüzlerinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalamaları sırası ile 116,08 Hz ve 139,22 Hz'dir. Yani pitch değeri ortalamasına göre sıralamanın çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Benzer durum birinci ve ikinci sınıf Türk erkek öğrencilerde de görülmektedir. Türk erkek öğrencilerde de ㄱ ve ㄲ ünsüzlerinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalamasına göre sıralama çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüz şeklinde gerçekleşmiştir.

Artdamaksıl patlamalı ünsüzlerin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değerine göre ortaya çıkan bu sonuçlar, VOT değerinde olduğu gibi Şin Ci Yonğ'un (2022c, s.226) yapmış olduğu çalışma ile aynı sonucu vermektedir. Şin Ci Yonğ'un yapmış olduğu çalışmada artdamaksıl patlamalı ünsüzlerin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri sıralaması sert ünsüz > çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüz şeklindedir. Sonuçlardaki tek fark kadın öğrencilerin değerindeki farklılıktır.

코끼리[koggiri] sözcüğünü VOT değeri açısından incelediğimizde sadece ikinci sınıf kadın öğrencilerin değerlerinde anlamlı farklılık görülmektedir. Pitch değeri

açısından incelediğimizde ikinci sınıf erkek öğrenciler dışındaki tüm öğrencilerin pitch değerleri anlamlı farklılık göstermektedir. CD (Kapanıklık Süresi) bakımından incelediğimizde ise ikinci sınıf erkek öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. İkinci sınıf erkek öğrencilerin ortalama kapanıklık süresi 93,71 ms, Koreli erkek anadil konuşurlarının ortalama kapanıklık süresi ise 64,14 ms'dir (EK 2D). Kapanıklık süresi ile ilgili ortalamalar, ikinci sınıf erkek öğrencilerinin 코끼리[koggiri] sözcüğündeki çift vurgulu ünsüz olan ㄲ sesini sesletirkenki kapanıklık süresinin Korelilere göre daha uzun olduğunu göstermektedir. Diğer öğrenciler ise Koreli anadil konuşucalarına benzer sesletim gerçekleştirmektedir.

여권[yoggon] ve 가곡[gagog] sözcüklerinde ikinci seslemin önsesi konumunda yer alan ㄱ sesini VOT değeri açısından incelediğimizde sadece 여권[yoggon] sözcüğünü sesleten ikinci sınıf erkek öğrencilerin değeri anlamlı farklılık göstermektedir. Diğer öğrenciler ise her iki sözcüğü sesletirken ikinci seslemin önsesi konumunda yer alan ㄱ sesini anadil konuşurları ile benzer sesletmiştir. VOT değeri açısından sonuçlar öğrencilerin ㄱ sesini sesletirken sadece birinci seslemin önsesi konumunda ise zorlandıklarını, ikinci seslemin önsesi konumunda ise zorlanmadıklarını göstermektedir. Bunun sebebini ise ㄱ sesinin sözcük başında ötümsüz iken sözcük ortasında ötümlüleşmesi durumu ile açıklayabiliriz. Öğrenciler sözcük ortasından yer alan ㄱ sesini, Türkçedeki ötümlü ses olan /g/ sesi gibi Koreceye aktarmaktadır ve bu da sesletim hatası oranını düşürmektedir.

여권[yoggon] ve 가곡[gagog] sözcüklerinde ikinci seslemin önsesi konumunda yer alan ㄱ sesini CD (Kapanıklık Süresi) açısından değerlendirdiğimizde her iki sözcüğü de Koreli anadil konuşurları ile yakın sesleten öğrenciler birinci sınıf erkek öğrencilerdir. Diğer öğrencilerin kapanıklık süresi ortalama olarak Koreli anadil konuşurlarının ortalama değerlerine göre daha azdır (EK 2A, EK 2B, EK2D).

여권[yoggon] ve 가곡[gagog] sözcüklerinde ㄱ sesinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değerini incelediğimizde ise 여권[yoggon] sözcüğünde birinci sınıf erkek öğrencilerin, 가곡[gagog] sözcüğünde ise kadın öğrencilerin değeri anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 2. 8: Tümce içi ㄱ, ㄲ, ㅋ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri

6.키가			**7.꿈을**		
Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch
1.sınıf E	p=0,36	p=0*	1.sınıf E	p=0,31	p=0,12
2.sınıf E	p=0,87	p=0*	2.sınıf E	p=0,07	p=0,77
1.sınıf K	p=0*	p=0*	1.sınıf K	p=0*	p=0,85
2.sınıf K	p=0,32	p=0,01*	2.sınıf K	p=0,01*	p=0,77

	8.밖에			
	Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD	Pitch
	1.sınıf E	p=0,45	p=0*	p=0,43
	2.sınıf E	p=0,84	p=0,50	p=0,16
	1.sınıf K	p=0,16	p=0,53	p=0*
	2.sınıf K	p=0,07	p=0*	p=0*

İlk olarak tümce içerisinde yer alan 키가[kiga] ve 꿈을[ggumıl] sözcüklerinde seslemin önsesi olan ㅋ ve ㄲ seslerini VOT değeri açısından inceleyecek olursak, 키가[kiga] sözcüğünde birinci sınıf kadın öğrencilerin VOT değeri anlamlı farklılığa sahiptir. Diğer öğrenciler ise 키가[kiga] sözcüğünü Koreli anadil konuşurları ile benzer sesletmişlerdir. 꿈을[ggumıl] sözcüğünde erkek öğrencilerin VOT değeri Koreli anadil konuşurları ile benzer iken kadın öğrencilerde anlamlı farklılığa sahiptir.

키가[kiga] ve 꿈을[ggumıl] sözcüklerini önses konumundaki ㅋ ve ㄲ ünsüzlerinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değerine göre inceleyecek olursak,

키가[kiga] sözcüğünde tüm öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. 꿈을[ggumıl] sözcüğünü ise tüm öğrenciler Koreli anadil konuşurları ile benzer sesletmişlerdir.

밖에[bagge] sözcüğünde ㄲ sesi iki ünlünün arasında yer aldığı için VOT, CD ve Pitch değerine bakılmıştır. VOT değeri açısından incelendiğinde anlamlı farklılık görülmemektedir. CD değeri açısından incelediğimizde ise birinci sınıf erkek ve ikinci sınıf kadınlarda anlamlı farklılık görülmektedir. Pitch değeri açısından incelediğimizde ise kadın öğrencilerin pitch değerinde anlamlı farklılık görülmektedir. Türk kadın öğrencilerin pitch değeri ortalaması Koreli kadın anadil konuşmacılarına göre oldukça yüksektir (EK 2A, EK 2B).

Diş Yuvasıl Patlamalı Sesler: ㄷ, ㄸ, ㅌ [d, dd, t]

Diş yuvasıl patlamalı ünsüzlerin sesletiminde öğrencilerin hata yapıp yapmadığını analiz etmek için hem Koreli anadil konuşurlarından hem de öğrencilerden alınan ses kayıtları Praat yazılımında incelenmiştir. Bu grupta incelenen toplam sözcük sayısı 8'dir. Bunlardan üçü tümce içerisinde yer alan sözcüklerdir. İncelenen sözcükler, 딸[ddal], 달[dal], 두통 [dutonğ], 빈대**떡**[bindeddog], 딩댕**동**[dinğdonğdenğ], 틈**틈**이[tımtımi], 탔어요[tassoyo] ve **때**문에 [ddemune]'dir. 달[dal], 딸[ddal], 두통 [dutonğ], 탔어요[tassoyo] sözcüklerinde sözcüğün önsesi konumunda yer alan ㄷ, ㄸ, ㅌ sesleri incelendiği için VOT ve ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değerlerine bakılmıştır. 빈대**떡**[bindeddog], 딩댕**동**[dinğdonğdenğ], 틈**틈**이[tımtımi], **때**문에 [ddemune] sözcüklerinde ise incelenen ㄷ, ㄸ, ㅌ sesleri iki ses arasında yer aldığından ayrıca kapanıklık süresini veren CD değerine bakılmıştır. Artdamaksıl patlamalı ünsüzlerde olduğu gibi erkekler erkekler arasında, kadınlar da kadınlar arasında değerlendirilmiştir. Değerlerindirme yapılırken sonucu etkilememesi adına birinci sınıf ve ikinci sınıf olarak ayrılarak inceleme yapılmıştır.

Tablo 2.9: Sözcük içi ㄷ, ㄸ,ㅌ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri

1.딸			2.달			3.두통		
Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch
1.sınıf E	p=0*	p=0,09	1.sınıf E	p=0*	p=0,97	1.sınıf E	p=0*	p=0,52
2.sınıf E	p=0*	p=0,76	2.sınıf E	p=0,01*	p=0,47	2.sınıf E	p=0*	p=0,12
1.sınıf K	p=0,22	p=0,78	1.sınıf K	p=0*	p=0,08	1.sınıf K	p=0*	p=0*
2.sınıf K	p=0,53	p=0,29	2.sınıf K	p=0*	p=0*	2.sınıf K	p=0*	p=0*

4.빈대떡			
Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD	Pitch
1.sınıf E	p=0,46	p=0,97	p=0,92
2.sınıf E	p=0*	p=0,13	p=0,50
1.sınıf K	p=0,96	p=0*	p=0,21
2.sınıf K	p=0,99	p=0*	p=0*

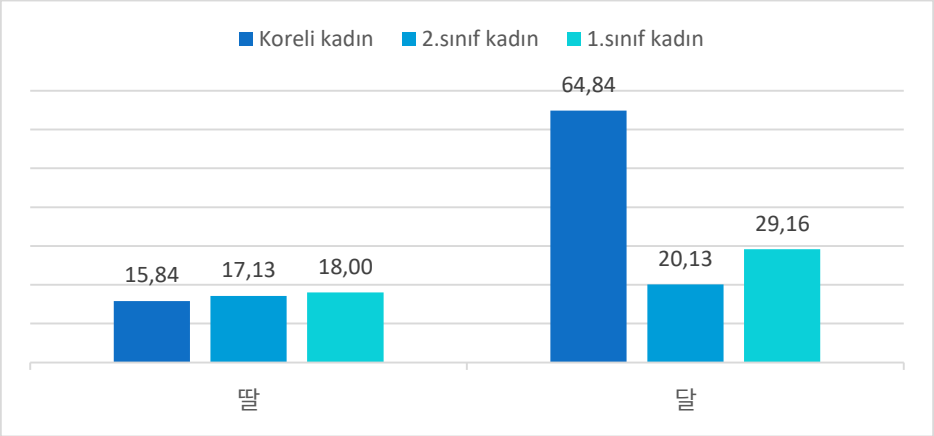
5.딩동댕			
Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD	Pitch
1.sınıf E	p=0,58	p=0*	p=0,59
2.sınıf E	p=0*	p=0*	p=0,86
1.sınıf K	p=0,27	p=0*	p=0,11
2.sınıf K	p=0,24	p=0,03*	p=0,24

달[dal], 딸[ddal], 두통 [dutonğ] sözcüklerinde ilk seslemin önsesi konumunda yer alan ㄷ ve ㄸ seslerini VOT değeri bakımından incelediğimizde 달[dal] ve 두통 [dutonğ] sözcüklerinde tüm öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir. Tüm öğrenciler esnek ünsüz olan ㄷ sesini hatalı sesletmektedir. Bir önceki bölümde incelediğimiz esnek ünsüz olan ㄱ sesinde görülen hatanın sebebi ile aynı özelliğe sahiptir. ㄷ sesi Korecede ötümsüz ünsüz olması bakımından Türkçe ile farklılık gösterdiğinden öğrenciler bu sesi sesletirken hata yapmaktadır.

딸[ddal] sözcüğünün önsesini VOT değeri açısından değerlendirdiğimizde hem birinci sınıf erkek öğrencilerin hem de ikinci sınıf erkek öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir. Diş yuvasıl patlamalı esnek ve çift vurgulu ünsüzler açısından değerlendirdiğimizde öğrencilerin her iki ünsüzü de sesletmekte zorluk yaşadığını, sorunun özellikle esnek ünsüzlerde olduğunu söyleyebiliriz.

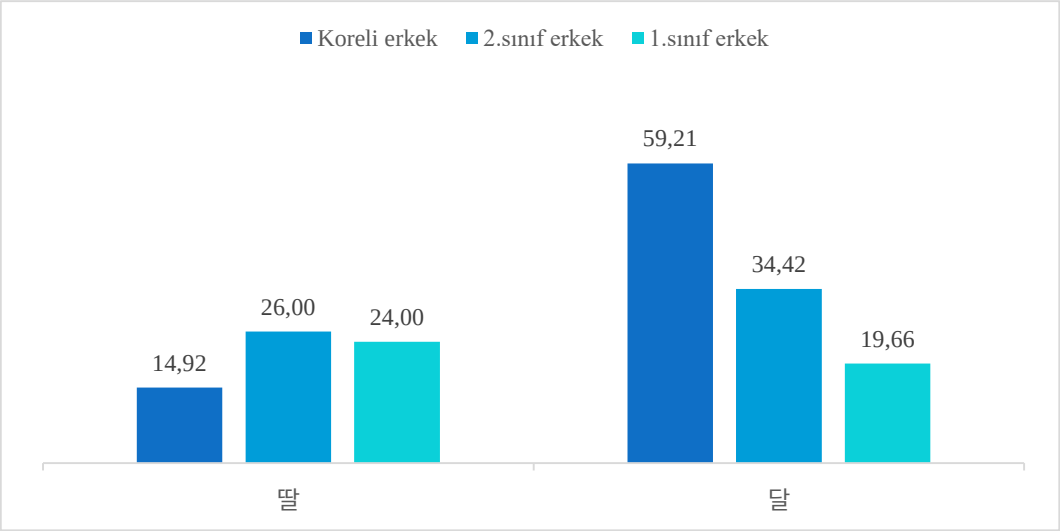
Fonem özelliği taşıyan 달[dal] ve 딸[ddal] sözcüklerinin önseslerinin VOT ortalamalarını incelersek aşağıdaki gibidir.

Şekil 2.16: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄷ ve ㄸ Sesinin VOT Ortalaması

Şekil 2.16'ya göre Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu dişyuvasıl patlamalı ㄷ ve ㄸ ünsüzlerinin VOT ortalaması sırası ile 64,84 ms ve 15,84 ms'dir. Yani VOT ortalamasına göre sıralamanın esnek ünsüz > çift vurgulu ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Bu sıralama, artdamaksıl patlamalı ünsüzlerde olduğu gibi Şin Ci Yonğ'un (2022c, s.226) yapmış olduğu sıralama ile aynıdır. Esnek ünsüz ve çift vurgulu ünsüzün VOT değeri ortalaması farkı 49 ms'dir. Sıralama açısından benzer durum birinci ve ikinci sınıf Türk kadın öğrencilerde de görülmektedir. Türk kadın öğrencilerde de ㄷ ve ㄸ ünsüzlerinin VOT ortalamasına göre sıralaması esnek ünsüz > çift vurgulu ünsüzdür. Türk öğrencilerin bu sesleri sesletiminde göze çarpan konu esnek ünsüz ve çift vurgulu ünsüz VOT değerleri arasındaki farktır. Koreli anadil konuşurları açısından değerlendirildiğinde bu fark 49 ms iken birinci sınıf kadın öğrencilerde 11,16 ms, ikinci sınıf kadın öğrencilerde 3 ms'dir. Bu da öğrencilerin bu sesleri birbirine yakın değerde seslettiklerini göstermektedir. Bunun sebebi ise öğrencilerin Türkçede yer almayan Korece çift vurgulu ünsüzleri sesletimde tam anlamıyla ayırt edememesidir.

Şekil 2.17: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄷ ve ㄸ Sesinin VOT Ortalaması

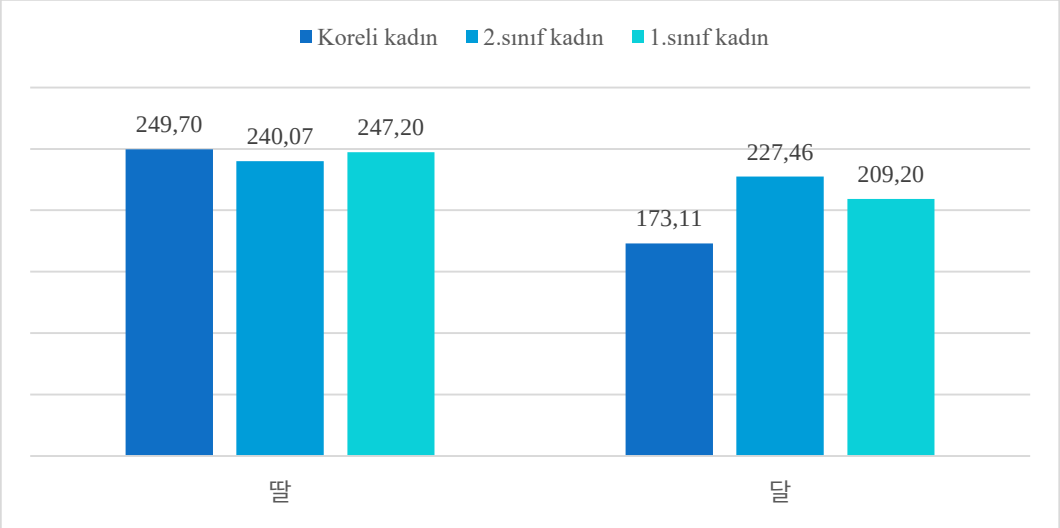
Şekil 2.17'ye göre Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu dişyuvasıl patlamalı ㄷ ve ㄸ ünsüzlerinin VOT ortalaması sırası ile 59,21 ms ve 14,92 ms'dir. Yani VOT ortalamasına göre sıralamanın esnek ünsüz > çift vurgulu ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Bu sıralama, artdamaksıl patlamalı ünsüzlerde olduğu gibi Şin Ci Yoŋ'un (2022c, s.226) yapmış olduğu sıralama ile aynıdır. Esnek ünsüz ve çift vurgulu ünsüzün VOT değeri ortalaması farkı 44,29 ms'dir. Sıralama açısından benzer durum ikinci sınıf Türk erkek öğrencilerde de görülmektedir. Fakat iki değer arasındaki fark Koreli anadil konuşurları kadar büyük değildir. Bu sebeple ikinci sınıf erkek öğrencilerin iki ünsüzü birbirine yakın seslettiğini söyleyebiliriz. Birinci sınıf erkek öğrenciler ise Koreli anadil konuşurlarının aksine VOT değeri açısından çift vurgulu ünsüzü esnek ünsüze göre daha uzun sesletmektedirler.

İlk seslemin önsesi konumunda yer alan ㄷ ve ㄸ seslerini pitch değeri bakımından incelediğimizde 딸 [ddal] sözcüğünde anlamlı farklılık görülmemektedir. 달 [dal] sözcüğünde ise sadece ikinci sınıf kadın öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir. 두통 [dutoŋ] sözcüğünde ise pitch değeri açısından kadın öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir.

Hem VOT değeri hem de pitch değeri açısından değerlendirdiğimizde öğrencilerin 딸 [ddal] sözcüğünü sesletmekte çok fazla zorluk yaşamadığını söyleyebiliriz. Fakat 달 [dal] ve 두통 [dutonğ] sözcükleri için bunu söylemek mümkün değildir. Özellikle VOT değeri açısından değerlendirdiğimizde öğrencilerin 달 [dal] ve 두통 [dutonğ] sözcüklerini sesletmekte zorlandıkları açıkça görülmektedir.

Fonem özelliği taşıyan 딸 [ddal] ve 달 [dal] sözcüklerinin önseslerinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalamalarını incelersek aşağıdaki gibidir.

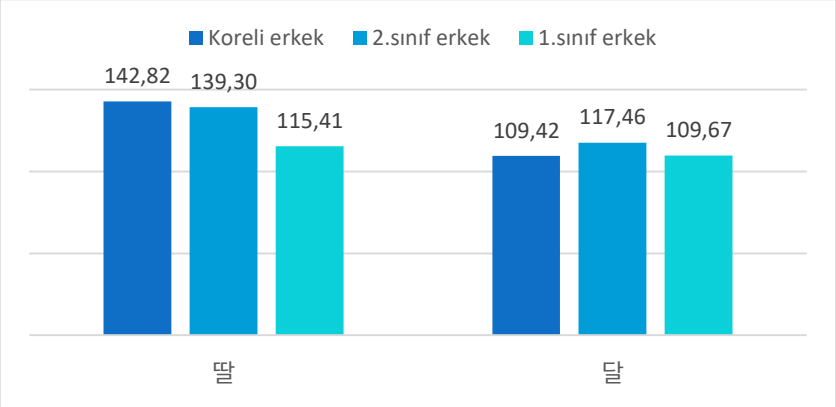
Şekil 2.18: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄷ ve ㄸ Sesinden Sonra Gelen Ünlünün Başlangıç Pitch Değeri Ortalaması

Şekil 2.18'e göre Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu diş yuvasıl patlamalı ㄷ ve ㄸ ünsüzlerinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalamaları sırası ile 173,11 Hz ve 249,70 Hz'dir. Yani pitch değeri ortalamasına göre sıralamanın çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Bu sıralama Türk kadın öğrencilerde de aynıdır. Bu sıralamalar, Şin Ci Yonğ'un (2022c, s.226) yapmış olduğu çalışmada da aynıdır. Şekil 2.18'den de anlaşılacağı gibi Koreli anadil konuşurları ve Türk kadın öğrencilerin sesletmiş olduğu 딸 [ddal] sözcüğünde yer alan dişyuvasıl patlamalı ünsüzden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri birbirine çok yakındır.

Hem VOT değeri hem pitch değeri bakımından iki grup da ㄸ sesini birbirine benzer sesletmektedir. Fakat 달 [dal] sözcüğünde anlamlı farklılık görülmektedir.

Şekil 2.19: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㄷ ve ㄸ Sesinden Sonra Gelen Ünlünün Başlangıç Pitch Değeri Ortalaması

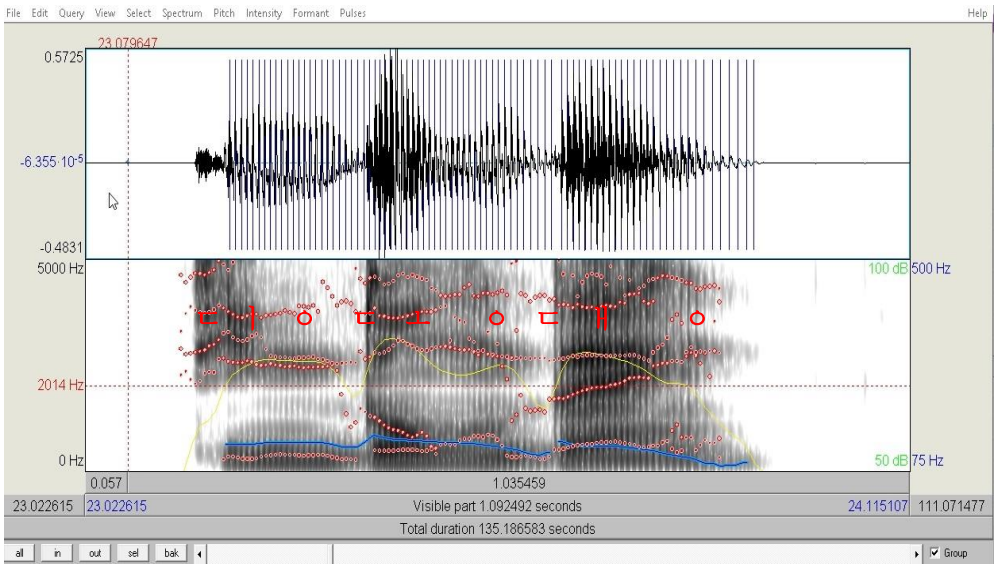

Şekil 2.19'e göre Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu diş yuvasıl patlamalı ㄷ ve ㄸ ünsüzlerinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalamaları sırası ile 109,42 Hz ve 142,82 Hz'dir. Yani pitch değeri ortalamasına göre sıralamanın çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Sıralama Türk erkek öğrencilerde aynıdır. Bu sıralamalar, Şin Ci Yonğ'un (2022c, s.226) yapmış olduğu çalışmada da aynıdır.

빈대떡[bindeddog] ve 딩동댕 [dingdongdeng] sözcüklerinde üçüncü seslemin önsesi konumunda yer alan ㄷ ve ㄸ seslerini VOT değeri açısından incelediğimizde sadece ikinci sınıf erkek öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir. Diğer öğrenciler bu iki sözcüğü VOT değeri açısından Koreli anadil konuşurları ile benzer sesletmiştir. 빈대떡[bindeddog] sözcüğündeki ㄸ sesi, ikinci sınıf öğrencileri tarafından Koreli anadil konuşurlarına göre daha uzun sürede ve vurgulanarak sesletilmiştir (EK 3D). 딩동댕 [dingdongdeng] sözcüğündeki ㄷ sesi de ikinci sınıf öğrencileri tarafından daha uzun sürede sesletilmiştir. Üçüncü seslemin önsesi konumunda yer alan ㄷ ve ㄸ seslerinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından değerlendirdiğimizde

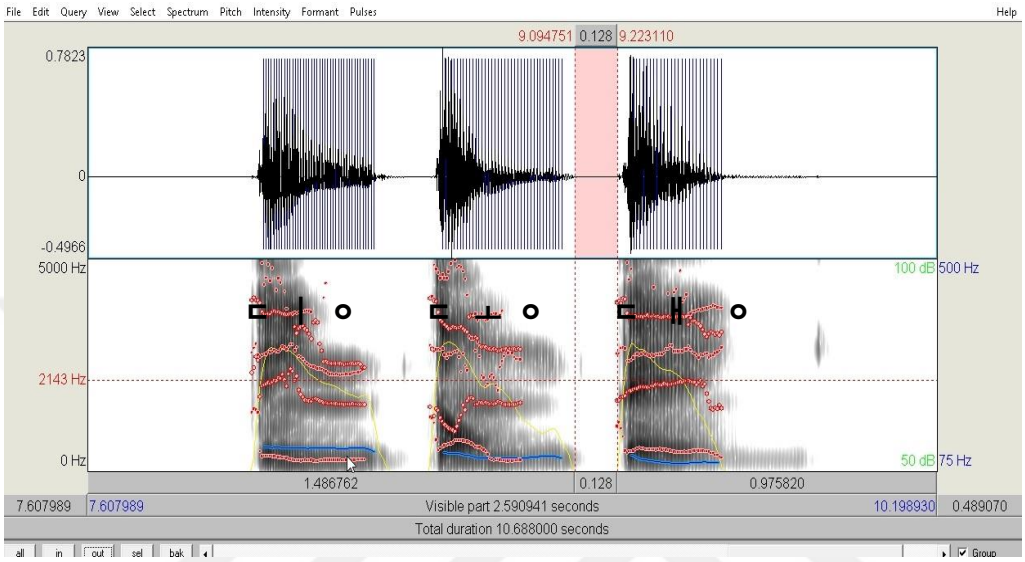
sadece 빈대떡[bindeddog] sözcüğünü sesleten ikinci sınıf kadın öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir. 빈대떡[bindeddog] ve 딩동댕 [dinğdonğdenğ] sözcüklerinde üçüncü seslemin önsesi konumunda yer alan ㄷ ve ㄸ seslerini CD yani kapanıklık süresi açısından incelediğimizde 빈대떡[bindeddog] sözcüğünde kadın öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmüştür. Koreli anadil konuşurları ile birinci sınıf kadın öğrencilerin CD değeri ortalama farkı 81,63 ms, ikinci sınıf kadın öğrencilerin ise 77,67 ms'dir. Bu sonuç öğrencilerin 떡 [ddog] seslemini sesletmeden önce daha uzun kapanıklık süresine sahip olduklarını göstermektedir. 딩동댕 [dinğdonğdenğ] sözcüğünde ise tüm öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir. Koreli kadın ve erkek anadil konuşurlarının CD değeri 0 ms'ye yakın iken kadın öğrencilerin CD değeri yaklaşık 18 ms'dir. Erkek öğrencilerde ise bu değer ortalama 61,21 ms ile daha da fazladır. Bu durum Koreli anadil konuşurlarının ikinci ve üçüncü seslemi birbirine yakın aralıklarla seslettiğini, öğrencilerin ise duraksayarak seslettiğini göstermektedir. Aşağıdaki resimlerde de bu durumu net bir şekilde görebiliriz.

Şekil 2.20: Koreli Erkek Konuşurun Seslettiği 딩동댕 [dinğdonğdenğ] Sözcüğü Spektrogramı

Şekil 2.20'ye göre Koreli anadil konuşuru 딩동댕 [dingdongdeng] sözcüğünü sesletirken kapanıklık süresi gözlemlenmemektedir.

Şekil 2.21: Türk Erkek Öğrencinin Seslettiği 딩동댕 [dingdongdeng] Sözcüğü Spektrogramı

Şekil 2.21'e göre ise Türk erkek öğrencinin sesletmiş olduğu 딩동댕 [dingdongdeng] sözcüğünün ikinci ve üçüncü seslem arası uzunluğu yaklaşık 128 ms'dir. Bu da öğrencinin seslemler arasında uzunca bekleyerek sesletim yaptığını göstermektedir.

Tablo 2. 10: Tümce içi ㄷ, ㄸ, ㅌ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri

6.틈틈이				**8.탔어요**		
Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD-VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch
1.sınıf E	p=0,03*	p=0,65	p=0,07	1.sınıf E	p=0,70	p=0,09
2.sınıf E	p=0,09	p=0,44	p=0,45	2.sınıf E	p=0*	p=0,06
1.sınıf K	p=0*	p=0,37	p=0,74	1.sınıf K	p=0,08	p=0*
2.sınıf K	p=0,03*	p=0*	p=0,81	2.sınıf K	p=0,17	p=0*

	7.때문에		
Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD-VOT	Pitch
1.sınıf E	p=0,36	p=0*	p=0,77
2.sınıf E	p=0,39	p=0,74	p=0,07
1.sınıf K	p=0*	p=0,11	p=0,01*
2.sınıf K	p=0,02*	p=0*	p=0,01*

İlk olarak tümce içerisinde yer alan 탔어요 [tassoyo] sözcüğünde seslemin önsesi olan ㅌ sesini VOT değeri açısından inceleyecek olursak, sadece ikinci sınıf erkek öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir. Diş yuvasıl patlamalı ㅌ sesinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından ise sadece kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir.

틈틈이 [tımtımi] sözcüğünde ikinci seslemin önsesi konumunda yer alan ㅌ sesinin VOT değeri konusunda ise 탔어요 [tassoyo] sözcüğünün tam tersine sadece ikinci sınıf erkek öğrencilerin VOT değerinin Koreli anadil konuşurlarına yakın değerde olduğunu söyleyebiliriz. Diğer öğrencilerin sesletiminde ise anlamlı farklılık gözlemlenmektedir. VOT değeri açısından, ikinci sınıf erkek öğrenciler birinci seslemin önsesi konumundaki ㅌ sesini sesletirken zorluk yaşarken ikinci seslemin önsesi konumundaki ㅌ sesini sesletirken zorluk yaşamamaktadır. Fakat Koreli erkek anadil konuşurları ile ikinci sınıf erkek öğrencilerin sesletmiş olduğu 틈틈이 [tımtımi] sözcüğündeki ikinci seslemin önsesi konumunda yer alan ㅌ sesinin VOT değeri farkı 11 ms'dir. Çok büyük bir fark olduğunu söylemek doğru değildir. 틈틈이 [tımtımi] sözcüğünü CD (Kapanıklık Süresi) bakımından incelediğimizde sadece ikinci sınıf kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. Koreli kadın anadil konuşurlarının CD değeri ortalaması 45,01 ms iken ikinci sınıf kadın öğrencilerin CD değeri ortalaması 15,86'dır (EK 3B).

때문에 [ddemune] sözcüğü dilbilgisel ek özelliği taşımaktadır ve içinde bulunan ㄸ sesi kendinden önce gelen ünlüye tutturularak okunmaktadır. 때문에 [ddemune] sözcüğünde ㄸ sesini VOT değeri açısından incelediğimizde kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. ㄸ sesinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından ise VOT değerinde olduğu gibi kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. VOT değeri ve pitch değeri açısından değerlendirildiğinde kadın öğrencilerin iki ünlü arasında

yer alan ㄸ sesini sesletmekte zorlandıklarını söyleyebiliriz. CD değeri açısından ise birinci sınıf erkek ve ikinci sınıf kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir.

Çift Dudaksıl Patlamalı Sesler: ㅂ, ㅃ, ㅍ[b,bb,p]

Öğrencilerin Korece çift dudaksıl patlamalı seslerin sesletiminde hata yapıp yapmadığını analiz etmek için hem Koreli anadil konuşurlarından hem de öğrencilerden alınan ses kayıtları Praat yazılımında incelenmiştir. Bu grupta incelenen toplam sözcük sayısı 8'dir. Bunlardan üçü tümce içerisinde yer alan sözcüklerdir. İncelenen sözcükler 펄펄[polpol], 바귀[bagüi], 뿌리[bburi], 나빠요[nabbayo], 필요해요[pilyoheyo], 빨리[bballi], 필요해요[pilyoheyo] ve 비빔밥[bibimbab] sözcükleridir.

펄펄[polpol], 바귀[bagüi], 뿌리[bburi], 빨리[bballi] ve 필요해요[pilyoheyo] sözcüklerinde sözcüğün önsesi konumunda yer alan ㅂ, ㅃ, ㅍ sesleri incelendiği için VOT ve çift yuvasıl patlamalı ünsüzlerin ardından gelen ünlünün pitch değerlerine bakılmıştır. 나빠요[nabbayo], 여름보다 [yorımboda] ve 비빔밥[bibimbab] sözcüklerinde incelenen sesler ya ikinci seslemin ya da üçüncü seslemin önsesi konumunda yer aldığından ayrıca iki ses arası kapanıklık süresini veren CD değerine bakılmıştır. Ayrıca erkekler erkekler arasında, kadınlar da kadınlar arasında değerlendirilmiştir. Değerlerindirme yapılırken sonucu etkilememesi adına birinci sınıf ve ikinci sınıf olarak ayrılarak inceleme yapılmıştır.

Tablo 2. 11: Sözcük içi ㅂ, ㅃ, ㅍ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri

1.펄펄			**2.바귀**			**3.뿌리**		
Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch
1.sınıf E	p=0,23	p= 0,04*	1.sınıf E	p=0,055*	p= 0,26	1.sınıf E	p=0*	p= 0,29
2.sınıf E	p= 0,03*	p=0,45	2.sınıf E	p=0,06	p= 0,06	2.sınıf E	p= 0,13	p= 0,54
1.sınıf K	p=0,07	p=0,69	1.sınıf K	p=0,05*	p=0*	1.sınıf K	p=0*	p= 0,41
2.sınıf K	p= 0,059	p=0,27	2.sınıf K	p=0,03*	p=0*	2.sınıf K	p= 0,27	p= 0,21

4.나빠요				**5.여름보다**			
Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD	Pitch
1.sınıf E	p=0,77	p= 0,05*	p=0,57	1.sınıf E	p= 0,26	p=0,02	p= 0,54
2.sınıf E	p=0,08	p=0*	p=0,32	2.sınıf E	p= 0,02*	-	p= 0,55
1.sınıf K	p=0,15	p=0,51	p=0*	1.sınıf K	p=0,53	p=0,01*	p=0*
2.sınıf K	p=0,30	p=0,54	p=0*	2.sınıf K	p=0,08	p=0,88	p= 0,07

펄펄[polpol], 바귀[bakü̈i] ve 뿌리[bburi] sözcüklerinde ilk seslemin önsesi konumunda yer alan ㅂ, ㅃ, ㅍ seslerini VOT değeri bakımından incelediğimizde 바귀[bakü̈i] ve 뿌리[bburi] sözcüklerinde 펄펄[polpol] sözcüğüne kıyasla daha fazla anlamlı farklılık göze çarpmaktadır. 바귀[bakü̈i] sözcüğünde VOT değeri açısından Koreli anadil konuşuru ile farklı şekilde sesleten grup birinci sınıf erkek öğrenciler ve kadın öğrencilerdir. İkinci sınıf erkek öğrencilerin sesletiminde ise anlamlı farklılık görülmemektedir. Bu sesletim hatasının sebebi daha ㄱ ve ㄷ seslerinde olduğu gibi Türkçe ve Korecedeki ötümlü ve ötümsüz ünsüzlerin birbirinden farklı olmasıdır. 뿌리[bburi] sözcüğünü VOT değeri açısından incelediğimizde birinci sınıf öğrencilerinin

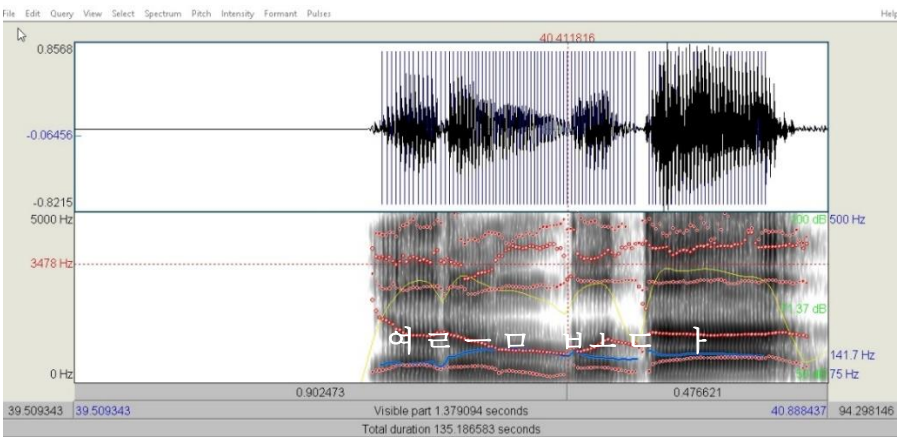
sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir. İkinci sınıf öğrencileri ise Koreli anadil konuşurları ile oldukça yakın değerde sesletmişlerdir. Bu, birinci sınıf öğrencilerinin Koreceyi öğrenmeye henüz yeni başladıklarından sesletim hatası yaptıklarını, öğrenim devam ettikçe hata oranının azaldığını göstermektedir. 펄펄[polpol] sözcüğünde ise VOT değeri açısından sadece ikinci sınıf erkek öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir.

펄펄[polpol], 바귀[bakü̈i] ve 뿌리[bburi] sözcüklerinde ilk seslemin önsesi konumunda yer alan ㅂ, ㅃ, ㅍ seslerinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından inceleyecek olursak 바귀[bakü̈i] sözcüğünde kadın öğrencilerin değerinde anlamlı farklılık görülmektedir. 펄펄[polpol] sözcüğünde ise sadece birinci sınıf erkek öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir. 뿌리[bburi] sözcüğünde ise pitch değeri açısından tüm öğrenciler Koreli anadil konuşurları ile yakın sesletim değerine sahiptir.

나빠요 [nabbayo] sözcüğünde ikinci seslemin önsesi konumunda yer alan çift vurgulu ünsüz ㅃ sesinin VOT değeri öğrencilerde anlamlı farklılığa sahip değildir. Bu açıdan değerlendirdiğimizde önses konumun yer alan ㅃ sesinin sesletiminde zorluk yaşayan birinci sınıf öğrencilerinin iki ünlü arasında yer alan ㅃ sesini sesletmekte zorluk yaşamadığını söyleyebiliriz. 나빠요 [nabbayo] sözcüğünde ㅃ sesinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından ise kadın öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir. CD değeri açısından incelediğimizde erkek öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir. Koreli erkek anadil konuşurunun sesletmiş olduğu 나빠요 [nabbayo] sözcüğünde ㅃ sesi ile kendinden önce gelen ses arasındaki kapanıklık süresi ortalama 69,21 ms'dir (EK 4C, EK4D). Türk öğrencilerde ise bu değer birinci sınıf öğrencilerinde 95,66 ms (EK 4C), ikinci sınıf öğrencilerinde 125,71 ms'dir (EK 4D). Özellikle ikinci sınıf öğrencilerinin sesletiminde CD değeri açısından neredeyse iki katı kadar farklılık görülmektedir.

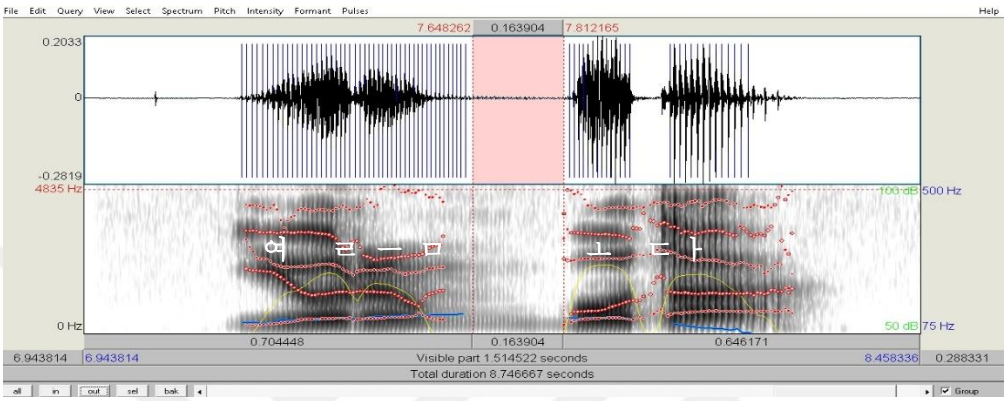
여름보다 [yorımboda] sözcüğünde üçüncü seslemin önsesi konumunda yer alan esnek ünsüz ㅂ sesini VOT değeri açısından sadece ikinci sınıf erkek öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. VOT değeri açısından ikinci sınıf erkek öğrenciler sözcük başında yer alan ㅂ sesinin sesletiminde sorun yaşamazken seslemler arasından yer alan ㅂ sesinin sesletiminde sorun yaşamaktadır. Bu durum diğer öğrencilerde ise tam tersi durumdadır. Öğrencilerin çoğunluğu sözcük başında yer alan ㅂ sesini sesletimde sorun yaşarken seslemler arasından yer alan ㅂ sesini sesletimde sorun yaşamamaktadır. ㅂ sesinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından ise sadece birinci sınıf kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. CD değeri açısından ise erkek öğrenciler ile birinci sınıf kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. Koreli anadil konuşurları açısından bu değer erkeklerde 0 ms iken kadınlarda ortalama 1, 38 ms'dir. Bu değerler Koreli anadil konuşurlarının 여름보다 [yorımboda] sözcüğünü sesletirken ㅁ ve ㅂ seslerini birbirine oldukça yakın aralıkta seslettiklerini göstermektedir. Fakat birinci sınıf öğrencileri ikinci seslemin sonsesi konumundaki ㅁ ve üçüncü seslemin önsesi konumundaki ㅂ sesleri arasında oldukça uzun süre duraksayarak sesletim gerçekleştirmektedir. Aşağıdaki resimlerde de bu durumu net bir şekilde görebiliriz.

Şekil 2.22: Koreli Erkek Konuşurun Seslettiği 여름보다 [yorımboda] Sözcüğü Spektrogramı

Şekil 2.22'ye göre Koreli erkek anadil konuşurunun sesletmiş olduğu 여름보다 [yorımboda] sözcüğünde ikinci seslem ile üçüncü seslem arasında kapanıklık süresi görülmemektedir. Seslemler birbiri ile çok yakın aralıkta sesletilmiştir.

Şekil 2.23: Türk Erkek Öğrencinin Seslettiği 여름보다 [yorımboda] Sözcüğü Spektrogramı

Şekil 2.23'e göre birinci sınıf erkek öğrencinin sesletmiş olduğu 여름보다 [yorımboda] sözcüğünde ikinci seslem ile üçüncü seslem arasında kapanıklık süresi yaklaşık 163 ms'dir. Bu da öğrencinin iki seslem arasında duraksama yaparak sesletim gerçekleştirdiğini göstermektedir.

Tablo 2.12: Tümce içi ㅂ, ㅃ, ㅍ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri

6.빨리			**7.필요해요**		
Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch
1.sınıf E	p=0,03*	p=0,64	1.sınıf E	p=0,21	p=0,8
2.sınıf E	p=0*	p=0,97	2.sınıf E	p=0,38	p=0,48
1.sınıf K	p=0*	p=0,91	1.sınıf K	p=0,46	p=0*
2.sınıf K	p= 0*	p= 0,08	2.sınıf K	p=0,91	p=0*

	8.비빔밥			
	Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD-VOT	Pitch
	1.sınıf E	p=0*	p=0,03*	p=0,48
	2.sınıf E	p=0,46	p=0*	p=0,86
	1.sınıf K	p=0,65	p=0*	p=0*
	2.sınıf K	p=0,56	p=0*	p=0*

İlk olarak tümce içerisinde yer alan 빨리 [bballi] sözcüğünü inceleyecek olursak VOT değeri açısından tüm öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. Fakat ㅃ sesinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından anlam farklılık görülmemektedir. 필요해요 [piryoheyo] sözcüğünde ise VOT değeri açısından tüm öğrencilerde anlamlı fark görülmezken ㅍ sesinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. 비빔밥 [bibimbab] sözcüğünde VOT değeri açısından sadece birinci sınıf erkek öğrencilerde, üçüncü seslemin önsesinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından kadın öğrencilerde, ikinci seslemin sonsesi ile üçüncü seslemin önsesi arasındaki kapanıklık süresi açısından ise tüm öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir (EK 4A, EK4B, EK4C, EK4D).

Patlamalı ünsüzler ile ilgili yapılan incelemeler esnasında öğrencilerin genel itibariyle ikiden fazla seslemden oluşan sözcüklerde seslemler arasında duraksayan sesletim gerçekleştirdikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin çoğunluğunun Türkçede yer almayan ㄲ, ㄸ, ㅃ seslerini sesletirken daha yüksek sesle okuma eğiliminde olduğu gözlemlenmiştir.

Sızmalı Sesler: ㅅ,ㅆ [s, ss]

Korece sızmalı seslerin sesletiminde öğrencilerin hata yapıp yapmadığını analiz etmek için hem Koreli anadil konuşurlarından hem de öğrencilerden alınan ses kayıtları Praat yazılımında incelenmiştir. Bu grupta incelenen toplam sözcük sayısı 7'dir. Bunlardan üçü tümce içerisinde yer alan sözcüklerdir. İncelenen sözcükler 사요[sayo], 싸요[ssayo], 세[se], 상추쌈[sanǧçussam], 수수께끼[susuggeggi], 이상[isanǧ] ve 생선[senǧson]'dir. 사요[sayo], 싸요[ssayo], 세[se], 생선[senǧson] sözcüklerinde sözcüğün ilk sesine bakıldığı için Duration (toplam sesletim süresi), FD (sürtünme süresi), AD (soluklama süresi) ve ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değerine bakılmıştır. 상추쌈[sanǧçussam], 수수께끼[susuggeggi], 이상[isanǧ] sözcüklerinde incelenen

sesler iki ünlü arasında yer aldığından sürtünme süresi ve ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değerine bakılmıştır. İki ünlü arasında yer alan ㅅ ve ㅆ sesler soluklama özelliğine sahip olmadığından soluklama süresine bakılmamıştır. Ayrıca erkekler erkekler arasında, kadınlar da kadınlar arasında değerlendirilmiştir. Değerlerindirme yapılırken sonucu etkilememesi adına birinci sınıf ve ikinci sınıf olarak ayrılarak inceleme yapılmıştır.

Tablo 2.13: Sözcük içi ㅅ, ㅆ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri

1.사요					**2. 싸요**				
Sınıf / Cinsiyet	Duration	FD	AD	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	Duration	FD	AD	Pitch
1.sınıf E	p= 0,04*	p= 0,25	p= 0,28	P=0,54	1.sınıf E	p= 0,11	p= 0,11	p= 0,26	p= 0,65
2.sınıf E	p= 0,04*	p= 0,01*	p= 0,18	p= 0,91	2.sınıf E	p= 0*	p= 0*	p= 0,11	p= 0,63
1.sınıf K	p=0, 96	p= 0,02*	p= 0*	p= 0,29	1.sınıf K	p= 0,25	p= 0,77	p= 0,06	p= 0, 09
2.sınıf K	p= 0,26	p= 0,30	p= 0*	p= 0,47	2.sınıf K	p= 0,91	p= 0,38	p= 0,25	p= 0,04*

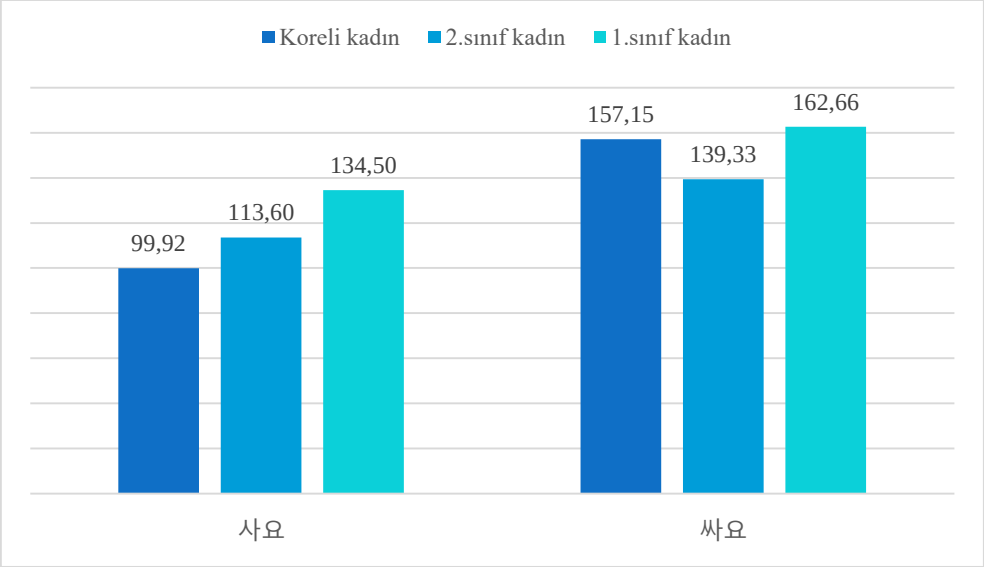
3. 세							**4.상추쌈**		
Sınıf / Cinsiyet	Duration	FD	AD	Pitch			Sınıf / Cinsiyet	FD	Pitch
1.sınıf E	p= 0,34	p= 0,28	p= 0,35	p= 0,26			1.sınıf E	p= 0,44	p= 0,69
2.sınıf E	p= 0*	p= 0,03	p= 0,23	p= 0,95			2.sınıf E	p= 0,16	p= 0,95
1.sınıf K	p= 0,72	p= 0,22	p= 0*	p= 0,62			1.sınıf K	p= 0,01	p= 0,07
2.sınıf K	p= 0,06	p= 0,61	p= 0*	p= 0*			2.sınıf K	p= 0*	p= 0,04*

5.수수께끼		
Sınıf / Cinsiyet	FD	Pitch
1.sınıf E	p= 0*	p= 0,19
2.sınıf E	p= 0*	p= 0,53
1.sınıf K	p= 0,87	p= 0,088
2.sınıf K	p= 0,54	p= 0,68

İlk olarak 사요[sayo], 싸요[ssayo] ve 세[se] sözcüklerini sürtünme süresi yani FD değeri açısından inceleyecek olursak, 사요[sayo] sözcüğünde yer alan ㅅ sesi açısından sadece ikinci sınıf erkek öğrenciler ve birinci sınıf kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. 싸요[ssayo] sözcüğünde ikinci sınıf erkek öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. 세[se] sözcüğünde ise anlamlı farklılık görülmemektedir. Özellikle ikinci sınıf erkek öğrencilerin önses konumundaki sızmalı ünsüz ㅅ ve ㅆ seslerinin ikisinin sesletiminde de zorluk yaşadığını söyleyebiliriz.

Fonem özelliği taşıyan 사요[sayo] ve 싸요[ssayo] sözcüklerinin önseslerinin FD değeri ortalamalarını incelersek aşağıdaki gibidir.

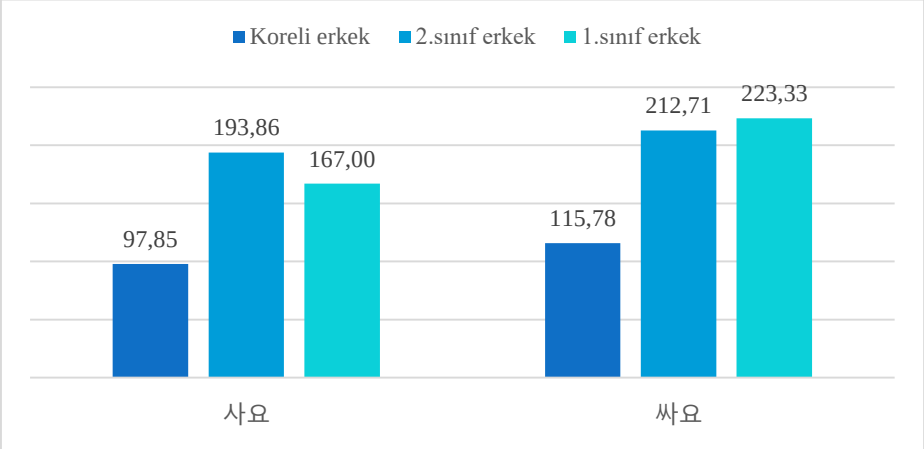
Şekil 2.24: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅅ ve ㅆ Seslerinin FD Değeri Ortalaması

Şekil 2.24'e göre Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu sızmalı ㅅ ve ㅆ ünsüzlerinin FD değeri ortalaması sırası ile 99,92 ms ve 157,15 ms'dir. Yani FD değeri ortalamasına göre sıralamanın çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Aynı durum Türk kadın öğrencilerlerde de söz konusudur. Türk

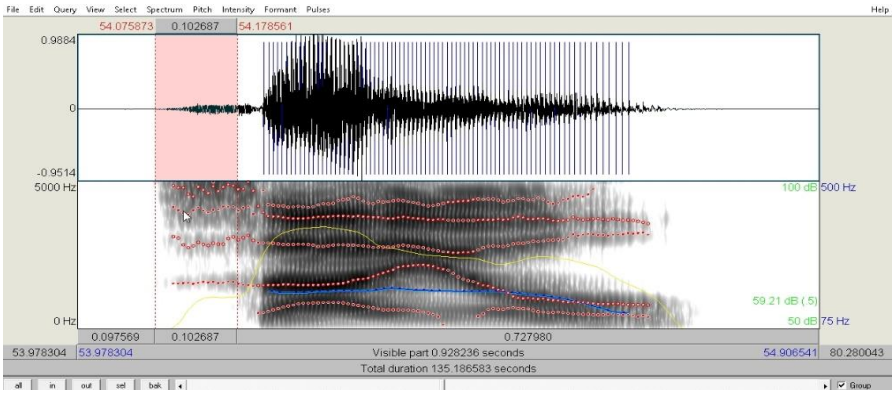
öğrencilerin sesletmiş olduğu ㅅ ve ㅆ ünsüzlerinin FD değeri sıralaması çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüz şeklinde gerçekleşmiştir. Bu sıralama, Şin Ci Yonğ'un (2022c, s 243) yapmış olduğu çalışmadaki sıralama ile aynıdır.

Şekil 2.25: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅅ ve ㅆ Seslerinin FD Değeri Ortalaması

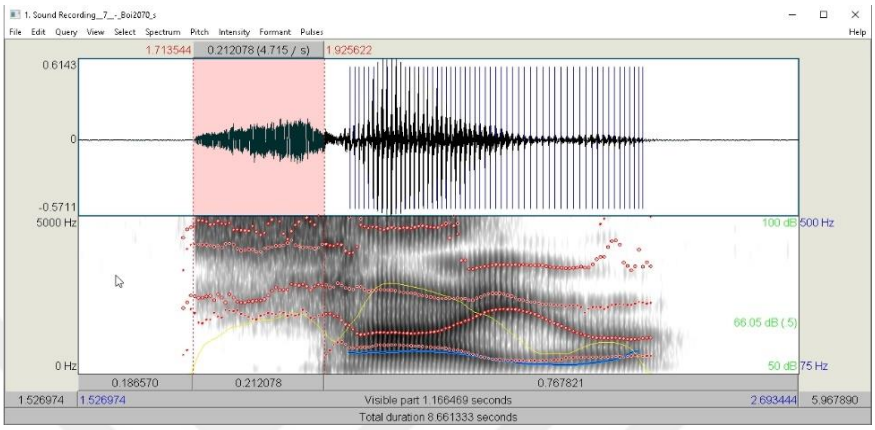
Şekil 2.25'e göre Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu sızmalı ㅅ ve ㅆ ünsüzlerinin FD değeri ortalaması sırası ile 97,85 ms ve 115,78 ms'dir. Yani FD değeri ortalamasına göre sıralamanın çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Aynı sıralama Türk erkek öğrencilerlerde de söz konusudur. Fakat ㅆ ünsüzü ile ilgili ortalama değerler incelendiğinde erkek öğrencilerin Koreli erkek anadil konuşurlarına göre sesi çıkartırken daha uzun ve daha baskılı sesletme eğiliminde olduklarını söyleyebiliriz. Aşağıdaki resimlerde de bu durumu net bir şekilde görebiliriz.

Şekil 2.26: Koreli Erkek Konuşurunun Seslettiği 싸요 [ssayo] Sözcüğü Spektrogramı

Koreli erkek konuşurun seslettiği 싸요 sözcüğünün önsesi konumundaki ㅆ sesinin sürtünme süresi yaklaşık 102 ms olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 2. 27: Birinci Sınıf Erkek Öğrencinin Seslettiği 싸요 [ssayo] Sözcüğü Spektrogramı

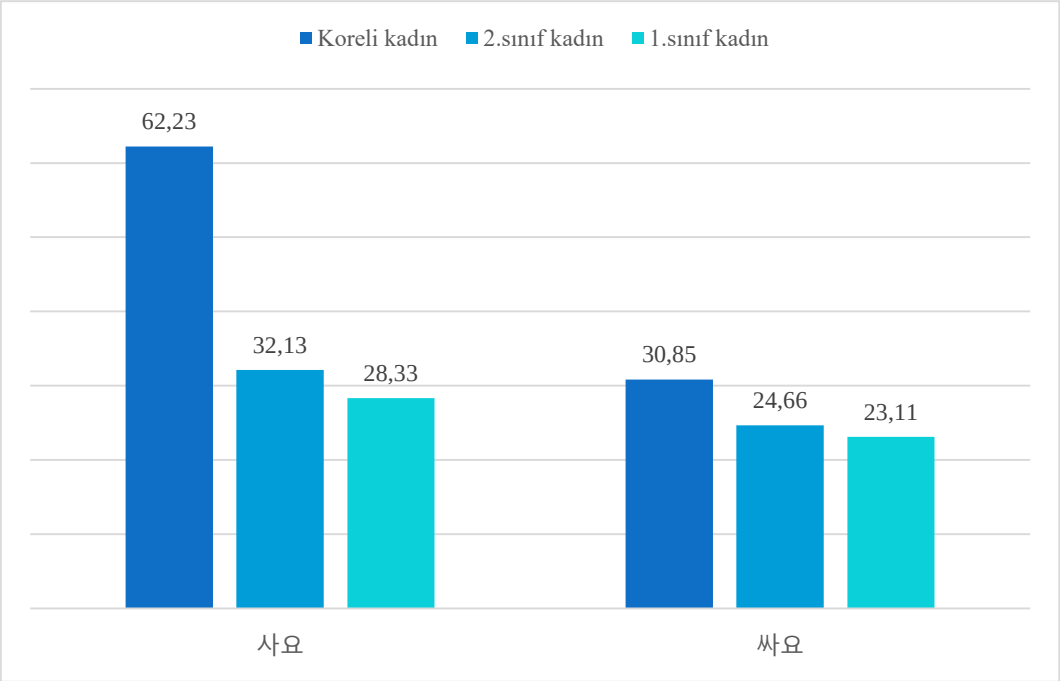

Birinci sınıf öğrencisinin sesletmiş olduğu 싸요 sözcüğünün önsesi konumundaki ㅆ sesinin sürtünme süresi ise yaklaşık 212 ms'dir. Bu değer, Koreli erkek anadil konuşurun sesletim değerinin iki katından bile daha fazladır.

사요[sayo], 싸요[ssayo] ve 세[se] sözcüklerini soluklama süresi yani AD değeri açısından inceleyecek olursak 사요[sayo] sözcüğünde kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülürken, 싸요[ssayo] sözcüğünde anlamlı farklılık görülmemektedir. 싸요[ssayo] sözcüğünü FD ve AD değerleri açısından incelediğimizde ikinci sınıf erkek öğrencilerin dışındaki öğrencilerin Koreli anadil konuşurları ile benzer sesletim gerçekleştirdiklerini söyleyebiliriz. 세[se] sözcüğünde ise AD değeri açısından sadece kadın öğrencilerde anlamlı farklık görülmektedir.

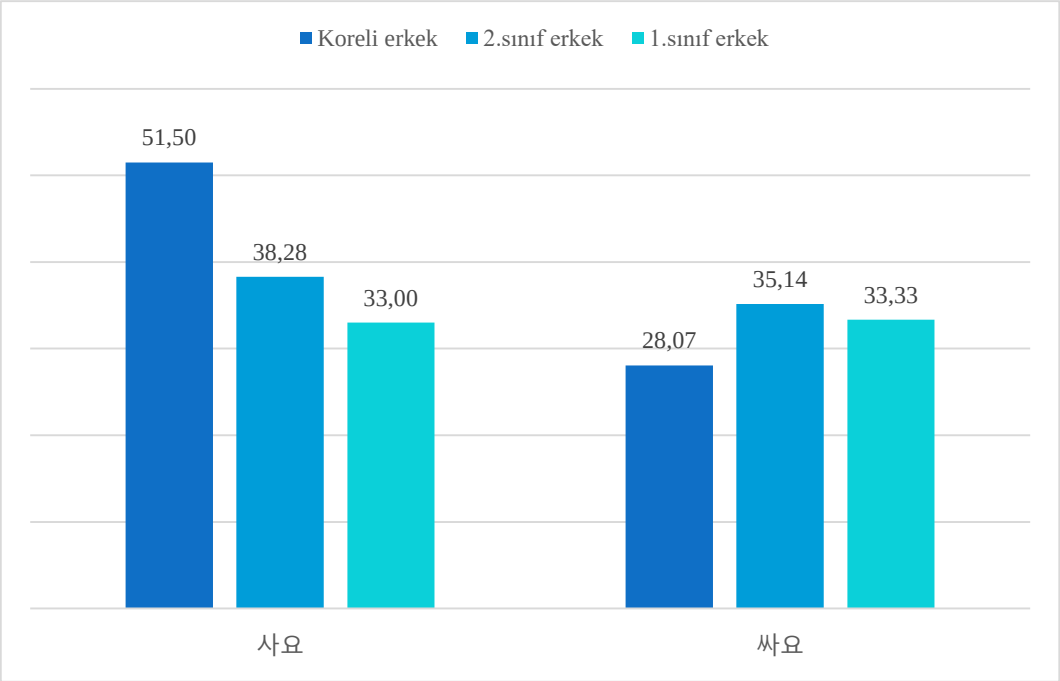
Fonem özelliği taşıyan 사요[sayo] ve 싸요[ssayo] sözcüklerinin önseslerinin AD değeri ortalamalarını incelersek aşağıdaki gibidir.

Şekil 2.28: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅅ ve ㅆ Seslerinin AD Değeri Ortalaması

Şekil 2.28'e göre Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu sızmalı ㅅ ve ㅆ ünsüzlerinin AD değeri ortalaması sırası ile 62,23 ms ve 30,85 ms'dir. Yani AD değeri ortalamasına göre sıralamanın çift vurgulu ünsüz < esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Aynı durum Türk kadın öğrencilerlerde de söz konusudur. Türk öğrencilerin sesletmiş olduğu ㅅ ve ㅆ ünsüzlerinin AD değeri sıralaması çift vurgulu ünsüz < esnek ünsüz şeklinde gerçekleşmiştir. Bu sıralama, Şin Ci Yong'un (2022c, s 243) yapmış olduğu çalışmadaki sıralama ile aynıdır. Kadın öğrencilerin sesletmiş olduğu 사요[sayo] sözcüğündeki ㅅ sesinin soluklama süresi Koreli anadil konuşurlarının neredeyse iki katı kadar azdır.

Şekil 2.29: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅅ ve ㅆ Seslerinin AD Değeri Ortalaması

Şekil 2.29'a göre Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu sızmalı ㅅ ve ㅆ ünsüzlerinin AD değeri ortalaması sırası ile 51,50 ms ve 28,07 ms'dir. Yani AD değeri ortalamasına göre sıralamanın çift vurgulu ünsüz < esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Aynı durum ikinci sınıf erkek öğrencilerde de söz konusudur. Fakat birinci sınıf erkek öğrencilerin sesletmiş olduğu çift vurgulu ㅆ sesinin AD değeri 0,3 ms fark ile esnek ㅅ sesine göre daha fazladır. Fakat bu anlamlı bir sonuç değildir.

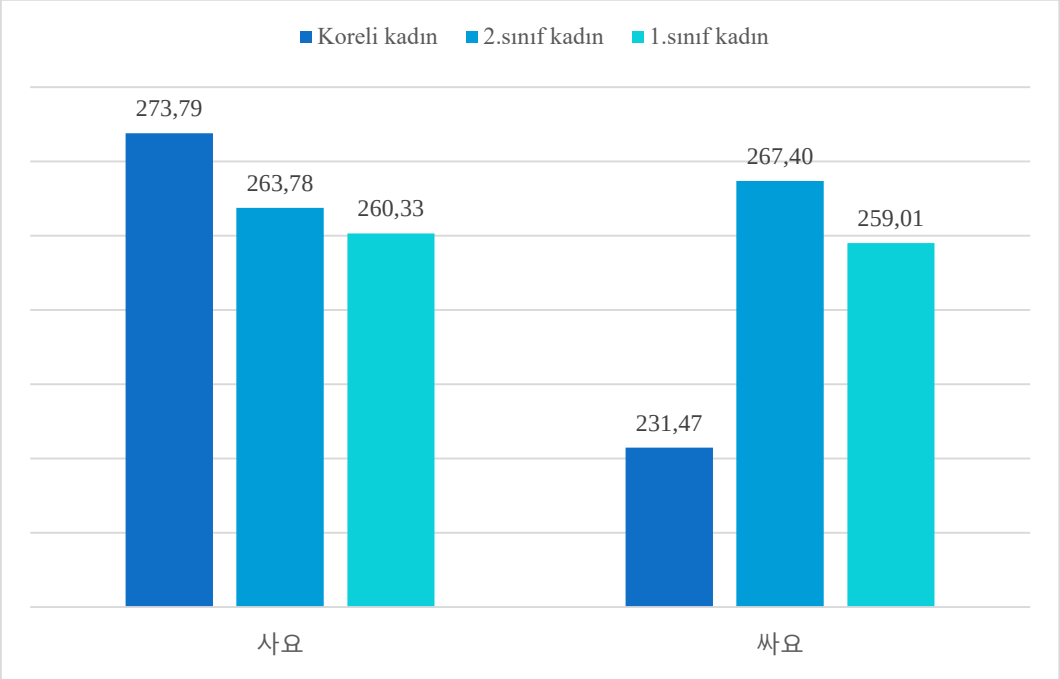
사요[sayo], 싸요[ssayo] ve 세[se] sözcüklerini duration yani sesletim süresi açısından inceleyecek olursak 사요[sayo] sözcüğünde erkek öğrencilerde, 싸요[ssayo] ve 세[se] sözcüklerinde ise ikinci sınıf erkek öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir.

사요[sayo], 싸요[ssayo] ve 세[se] sözcüklerinin önsesi konumunda bulunan ㅅ ve ㅆ seslerinin ardından gelen ünlünün başlangıç değeri açısından inceleyecek olursak

사요[sayo] sözcüğünde anlamlı farklılık görülmemektedir. 싸요[ssayo] ve 세[se] sözcüklerinde ise ikinci sınıf kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir.

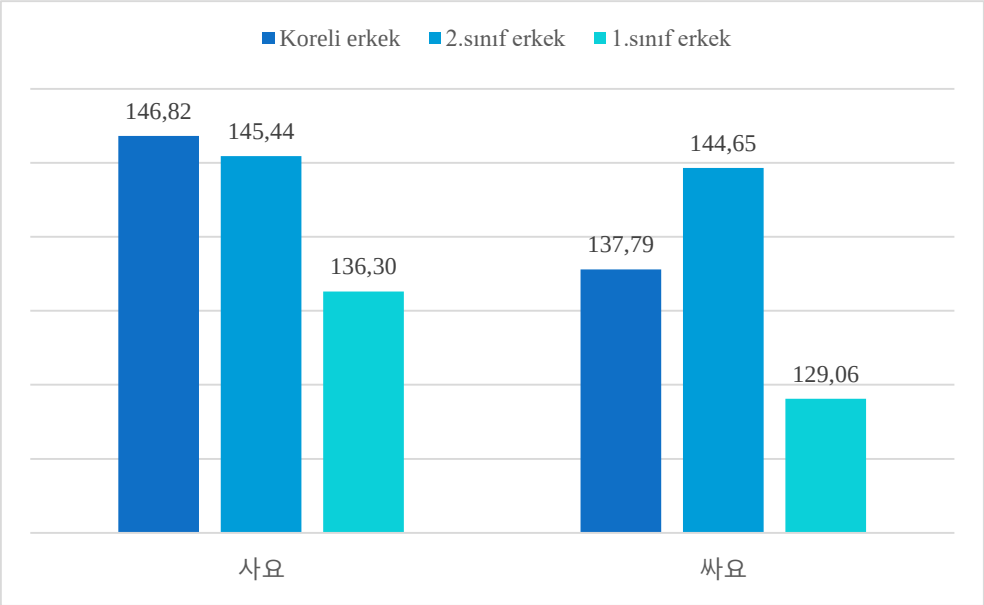
Fonem özelliği taşıyan 사요[sayo] ve 싸요[ssayo] sözcüklerinin önseslerinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalamalarını incelersek aşağıdaki gibidir.

Şekil 2.30: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅅ ve ㅆ Seslerinden Sonraki Ünlünün Pitch Değeri Ortalaması

Şekil 2.30'a göre Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu sızmalı ㅅ ve ㅆ ünsüzlerinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalaması sırası ile 273, 79 Hz ve 231,47 Hz'dir. Yani pitch değeri ortalamasına göre sıralamanın çift vurgulu ünsüz < esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Aynı sıralama birinci sınıf kadın öğrencilerlerde de görülürken, ikinci sınıf kadın öğrencilerde ise tam tersidir. Yani ikinci sınıf kadın öğrencilerde sıralama çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüzdür.

Şekil 2.31: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅅ ve ㅆ Seslerinden Sonraki Ünlünün Pitch Değeri Ortalaması

Şekil 2.31'e göre Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu sızmalı ㅅ ve ㅆ ünsüzlerinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalaması sırası ile 146,82 Hz ve 137,79 Hz'dir. Yani pitch değeri ortalamasına göre sıralamanın çift vurgulu ünsüz < esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Sıralama erkek öğrencilerde de aynıdır.

상추쌈[sanǧçussam] ve 수수께끼[susuggeggi] sözcüklerinde üçüncü seslemin ve ikinci seslemin önsesi konumunda bulunan ㅆ ve ㅅ seslerini sürtünme süresi açısısında inceleyeck olursak, 상추쌈[sanǧçussam] sözcüğünde sadece ikinci sınıf kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülürken, 수수께끼[susuggeggi] sözcüğünde ise erkek öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. 상추쌈[sanǧçussam] sözcüğünde üçüncü seslemin önsesi olan ㅆ sesinden sonra gelen ünlünen başlangıç pitch değerine göre sadece ikinci sınıf kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. 수수께끼[susuggeggi] sözcüğünde ikinci seslemin önsesi olan ㅅ sesinden sonra gelen ünlünün başlangıç pitch değerine göre anlamlı farklılık görülmemektedir.

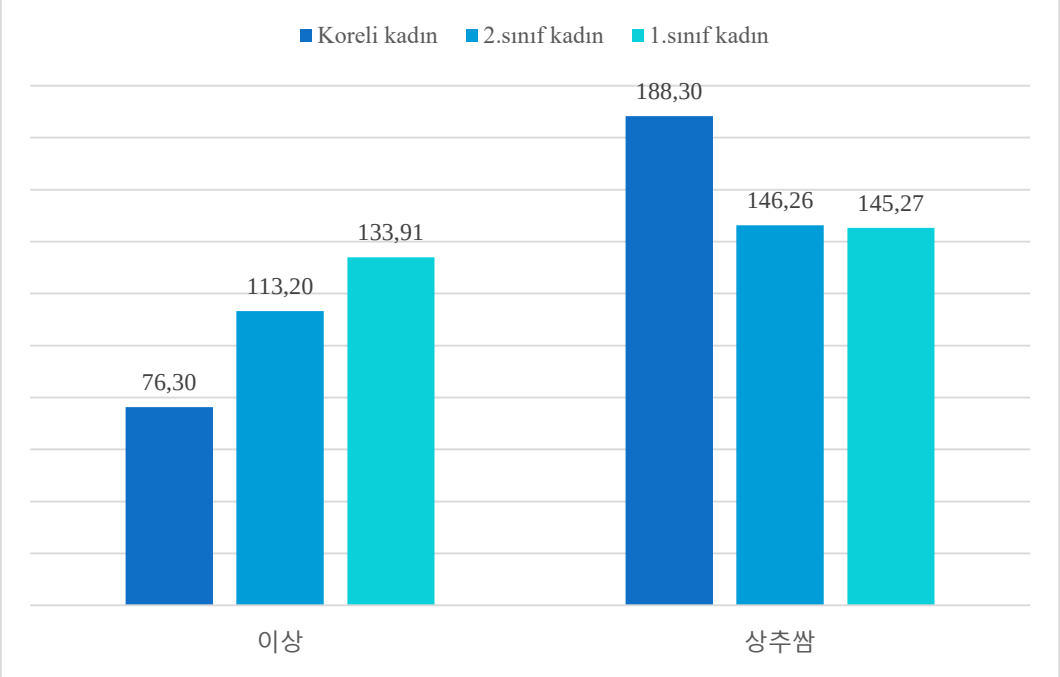
Tablo 2.14: Tümce içi ㅅ, ㅆ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri

6.이상			7.생선				
Sınıf / Cinsiyet	FD	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	Duration	FD	AD	Pitch
1.sınıf E	p= 0,09	p= 0,11	1.sınıf E	p= 0*	p= 0*	p= 0,49	p=0,04*
2.sınıf E	p= 0*	p= 0,64	2.sınıf E	p= 0*	p= 0,03*	p= 0,68	p= 0,32
1.sınıf K	p= 0*	p= 0,80	1.sınıf K	p= 0,07	p= 0,27	p= 0,48	p= 0,059
2.sınıf K	p=0*	p= 0,09	2.sınıf K	p= 0,68	p= 0,63	p= 0,14	p= 0,28

Tümce içerisinde yer alan 이상 [isanğ] sözcüğünde ikinci seslemin önsesi olan ㅅ sesini sürtünme süresi açısından incelediğimizde birinci sınıf erkek öğrenciler hariç tüm öğrencilerde anlamlı fark görülmektedir. ㅅ sesinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değerine göre ise anlamlı farklılık görülmemektedir.

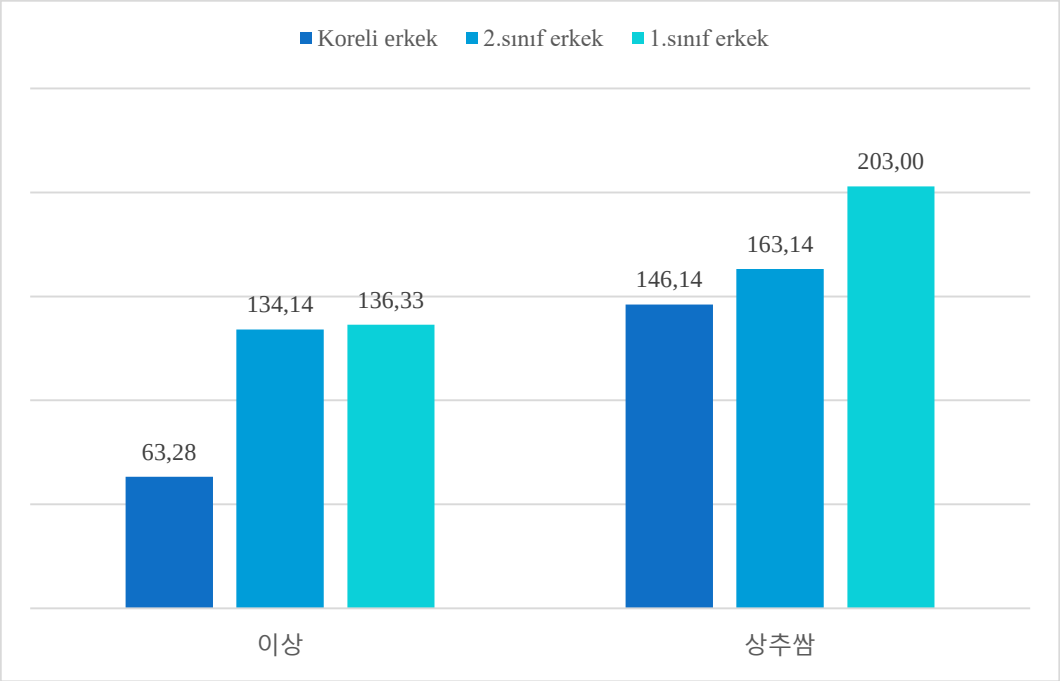
Tümce içerisinde yer alan 이상 [isanğ] sözcüğündeki ㅅ sesini FD değeri açısından 상추쌈[sanğçussam] sözcüğündeki üçüncü seslemin önsesi olan ㅆ sesi ile kıyaslayacak olursak aşağıdaki gibidir.

Şekil 2.32: İki Kadın Grubun Seslettiği Sözcük İçi ㅅ ve ㅆ Seslerinin FD Değeri Ortalaması

Şekil 2.32'ye göre Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu 이상 [isanğ] ve 상추쌈[sanğçussam] sözcüklerindeki ikinci ve üçüncü seslemin önsesi konumundaki ㅅ ve ㅆ seslerinin FD değeri ortalaması sırası ile 76,30 ms ve 188,30 ms'dir. Yani FD değeri ortalamasına göre sıralamanın esnek ünsüz < çift vurgulu ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Aynı sıralama Türk kadın öğrencilerlerde de söz konusudur.

Şekil 2.33: İki Erkek Grubun Seslettiği Sözcük İçi ㅅ ve ㅆ Seslerinin FD Değeri Ortalaması

Şekil 2.33'e göre Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu 이상 [isanğ] ve 상추쌈[sanğçussam] sözcüklerindeki ikinci ve üçüncü seslemin önsesi konumundaki ㅅ ve ㅆ seslerinin FD değeri ortalaması sırası ile 63,28 ms ve 146,14 ms'dir. Yani FD değeri ortalamasına göre sıralamanın esnek ünsüz < çift vurgulu ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Aynı sıralama Türk erkek öğrencilerlerde de söz konusudur. Fakat erkek öğrencilerin sesletmiş olduğu 이상 [isanğ] sözcüğündeki ㅅ sesinin FD değeri Koreli

anadil konuşurunun sesletmiş olduğu 상추쌈[sangçussam] sözcüğündeki ㅆ sesine daha yakındır.

생선 [senğson] sözcüğünü sürtünme süresi yani FD değeri açısından inceleyecek olursak erkek öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. AD değeri açısından ise anlamlı farklılık görülmemektedir. Duration süresi açısından erkek öğrencilerin sesletiminde anlamlı fark görülmektedir. ㅅ sesinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından inceleyecek olursak birinci sınıf erkek öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir.

Yapılan incelemeler esnasında Türkçede yer almayan Korece sızmalı çift vurgulu ünsüzün öğrenciler tarafından sesletirilirken daha uzun ve daha vurgulu sesletildiği gözlemlenmiştir.

Patlamalı- Sızmalı Sesler: ㅈ, ㅉ, ㅊ [c, cc, ç]

Öğrencilerin Korece patlamalı- sızmalı seslerin sesletiminde hata yapıp yapmadığını analiz etmek için hem Koreli anadil konuşurlarından hem de öğrencilerden alınan ses kayıtları Praat yazılımında incelenmiştir. Bu grupta incelenen toplam sözcük sayısı 7'dir. İncelenen sözcükler 지내요[cineyo], 친해요[çineyo], 짜요[ccayo], 참[çam], 잘[cal], 주차장[cuçacanğ] ve 제비집[cebicib]'dir.

지내요[cineyo], 친해요[çineyo], 짜요[ccayo], 참[çam], 잘[cal], 제비집[cebicib] sözcüklerinde sözcüğün önsesi konumunda yer alan ㅈ, ㅉ ve ㅊ sesleri incelendiğinden VOT değeri ve ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değerine bakılmıştır. 주차장[cuçacanğ] sözcüğünde ise incelenen sesler iki ünlü arasında yer aldığı için VOT, CD (Kapanıklık Süresi) ve ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değerine bakılmıştır. Ayrıca erkekler erkekler arasında, kadınlar da kadınlar arasında değerlendirilmiştir. Değerlerindirme yapılırken sonucu etkilememesi adına birinci sınıf ve ikinci sınıf olarak ayrılarak inceleme yapılmıştır.

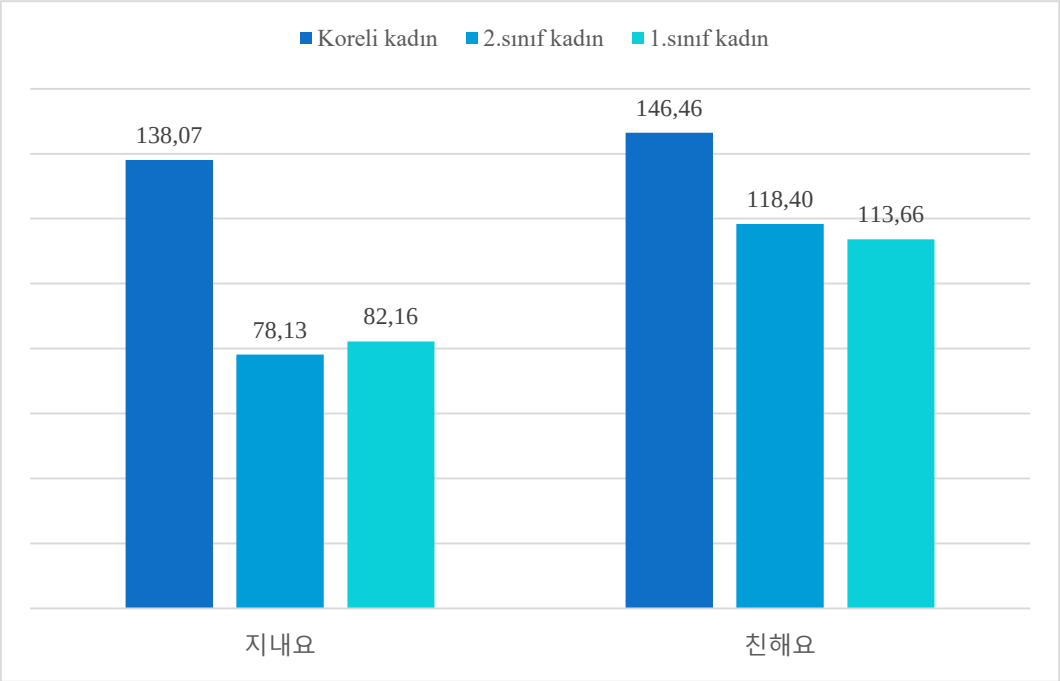
Tablo 2.15: Sözcük içi ㅈ, ㅉ, ㅊ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri

1. 지내요			**2.친해요**			**3.짜요**		
Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch
1.sınıf E	p= 0,01*	p= 043	1.sınıf E	p= 0,70	p= 0,03*	1.sınıf E	p= 0,04*	p= 0,20
2.sınıf E	p= 0,02*	p= 0,29	2.sınıf E	p= 0,90	p= 0,04*	2.sınıf E	p= 0*	p= 0,34
1.sınıf K	p= 0*	p= 0*	1.sınıf K	p= 0*	p= 0,17	1.sınıf K	p= 0,14	p= 0,17
2.sınıf K	p= 0*	p= 0*	2.sınıf K	p= 0,01*	p= 0,11	2.sınıf K	p= 0,42	p= 0,32

İlk olarak 지내요[cineyo], 친해요[çineyo] ve 짜요[ccayo] sözcüklerinin önsesi konumundaki ㅈ, ㅉ, ㅊ seslerini VOT değeri açısından inceleyecek olursak 지내요[cineyo] sözcüğünde tüm öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. Korecedeki diğer esnek ünsüzlerde yapılan sesletim hataları gibi 지내요[cineyo] sözcüğünde yer alan ㅈ sesinin sesletiminde de Türkçe ve Korecedeki ötümlü ve ötümsüz ünsüzlerin farklı olmasından kaynaklı sesletim hatası görülmektedir. Türkçede /c/ sesi ötümlü iken Korecedeki /ㅈ/ sesi ötümsüzdür. 친해요[çineyo] sözcüğünde ise kadın öğrencilerin sesletiminde anlamlı fark görülmektedir. 짜요[ccayo] sözcüğünde ise erkek öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir.

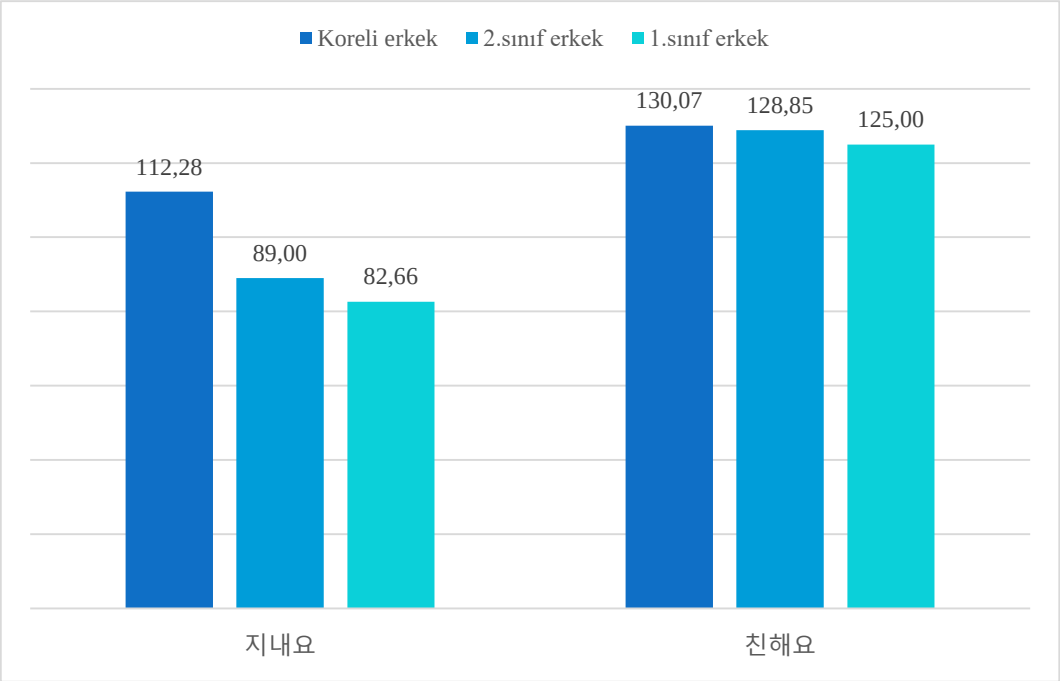
지내요[cineyo] ve 친해요[çineyo] sözcüklerini VOT değeri ortalamaları açısından incelediğimizde aşağıdaki gibidir.

Şekil 2.34: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ ve ㅊ Seslerinin VOT Değeri Ortalaması

Şekil 2.34'e göre Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu patlamalı-sızmalı ㅈ ve ㅊ ünsüzlerinin VOT değeri ortalaması sırası ile 138,07 ms ve 146,46 ms'dir. Yani VOT değeri ortalamasına göre sıralamanın sert ünsüz > esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Aynı sıralama öğrencilerlede de söz konusudur. Kadın öğrencilerin sesletmiş olduğu 지내요 sözcüğündeki ㅈ ünsüzünün VOT değeri ile Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu ㅈ ünsüzü VOT değeri farkı, 친해요 sözcüğündeki ㅊ sesinin VOT değeri farkına oranla daha fazladır.

Şekil 2.35: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ ve ㅊ Seslerinin VOT Değeri Ortalaması

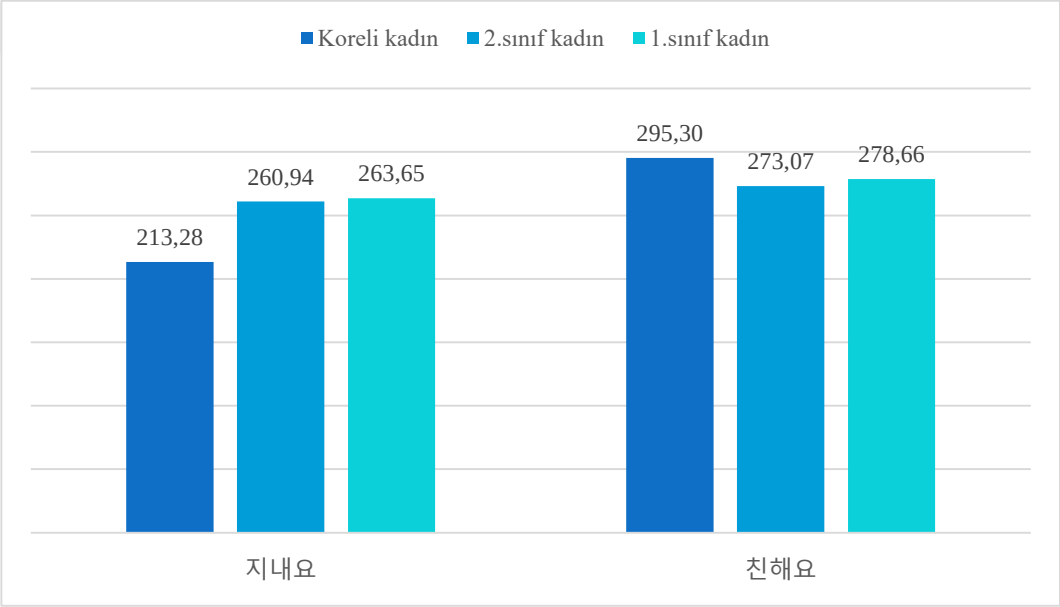
Şekil 2.35'e göre Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu patlamalı-sızmalı ㅈ ve ㅊ ünsüzlerinin VOT değeri ortalaması sırası ile 112,28 ms ve 130,07 ms'dir. Yani VOT değeri ortalamasına göre sıralamanın sert ünsüz > esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Aynı sıralama öğrencilerlerde de söz konusudur. Kadın öğrencilerde olduğu gibi erkek öğrencilerin sesletmiş olduğu 지내요 sözcüğündeki ㅈ ünsüzünün VOT değeri ile Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu ㅈ ünsüzü VOT değeri farkı, 친해요 sözcüğündeki ㅊ sesinin VOT değeri farkına oranla daha fazladır.

Ardından 지내요[cineyo], 친해요[çineyo] ve 짜요[ccayo] sözcüklerinin önsesi konumundaki ㅈ, ㅉ, ㅊ seslerinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından inceleyecek olursak 지내요[cineyo] sözcüğünde kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. 친해요[çineyo] sözcüğünde ise erkek öğrencilerde anlamlı

farklılık görülürken, 짜요[ccayo] sözcüğünde anlamlı farklılık görülmemektedir. Yani öğrenciler 짜요[ccayo] sözcüğünü diğer sözcüklere göre Koreli anadil konuşurları ile daha benzer şekilde sesletmişlerdir.

지내요[cineyo] ve 친해요[çineyo] sözcüklerinin önsesi konumundaki ㅈ, ㅉ, ㅊ seslerinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalamaları açısından incelediğimizde aşağıdaki gibidir.

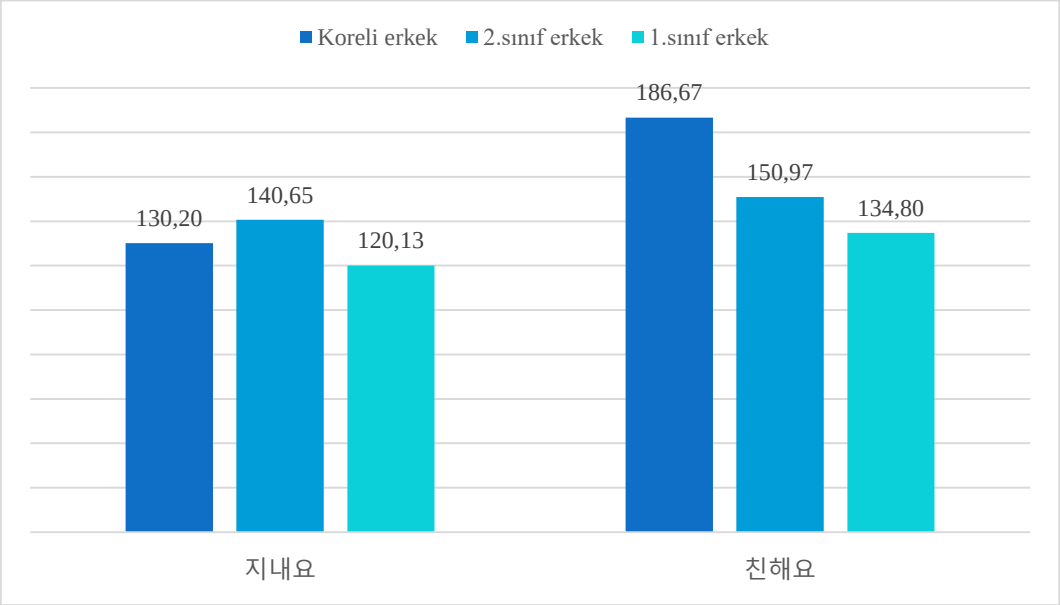
Şekil 2. 36: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ ve ㅊ Seslerinden Sonraki Ünlünün Pitch Değeri Ortalaması

Şekil 2.36'ya göre Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu patlamalı-sızmalı ㅈ ve ㅊ ünsüzlerinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalaması sırası ile 213, 28 Hz ve 295,30 Hz'dir. Yani pitch değeri ortalamasına göre sıralamanın sert ünsüz > esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Aynı sıralama öğrencilerlede de söz konusudur. Kadın öğrencilerin sesletmiş olduğu 지내요 sözcüğündeki ㅈ ünsüzünün ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ile Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu ㅈ ünsüzün ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri farkı, 친해요 sözcüğündeki ㅊ sesinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch

değeri farkına oranla daha fazladır. Bu da 지내요 sözcüğünün sesletiminde anlamlı fark olduğunu göstermektedir.

Şekil 2.37: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ ve ㅊ Seslerinden Sonraki Ünlünün Pitch Değeri Ortalaması

Şekil 2.37'ye göre Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu patlamalı-sızmalı ㅈ ve ㅊ ünsüzlerinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalaması sırası ile 130,20 Hz ve 186,67 Hz'dir. Yani pitch değeri ortalamasına göre sıralamanın sert ünsüz > esnek ünsüz şeklinde olduğunu söyleyebiliriz. Aynı sıralama öğrencilerde de söz konusudur. Kadın öğrencilerin aksine erkek öğrencilerin 친해요 sözcüğünün sesletiminde pitch değeri açısında anlamlı farklılık görülmektedir. Erkek öğrenciler, 지내요 sözcüğünü ise pitch değeri açısından Koreli anadil konuşurları ile benzer sesletmişlerdir.

Tablo 2.16: Tümce içi ㅈ, ㅉ, ㅊ Seslerinin T-testi Anlamlık Değerleri

4. 참			**5. 잘**			**8.제비집**		
Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch	Sınıf / Cinsiyet	VOT	Pitch
1.sınıf E	p= 0,04*	p= 0,06	1.sınıf E	p= 0,64	p= 0,16	1.sınıf E	p= 0,32	p= 0,35
2.sınıf E	p= 0,77	p= 0,12	2.sınıf E	p= 0,14	p= 0,01*	2.sınıf E	p= 0,62	p= 0,37
1.sınıf K	p= 0,71	p= 0,01*	1.sınıf K	p= 0,59	p= 0*	1.sınıf K	p= 0,17	p= 0*
2.sınıf K	p= 0,44	p= 0,04*	2.sınıf K	p= 0*	p= 0*	2.sınıf K	p= 0, 01*	p= 0*

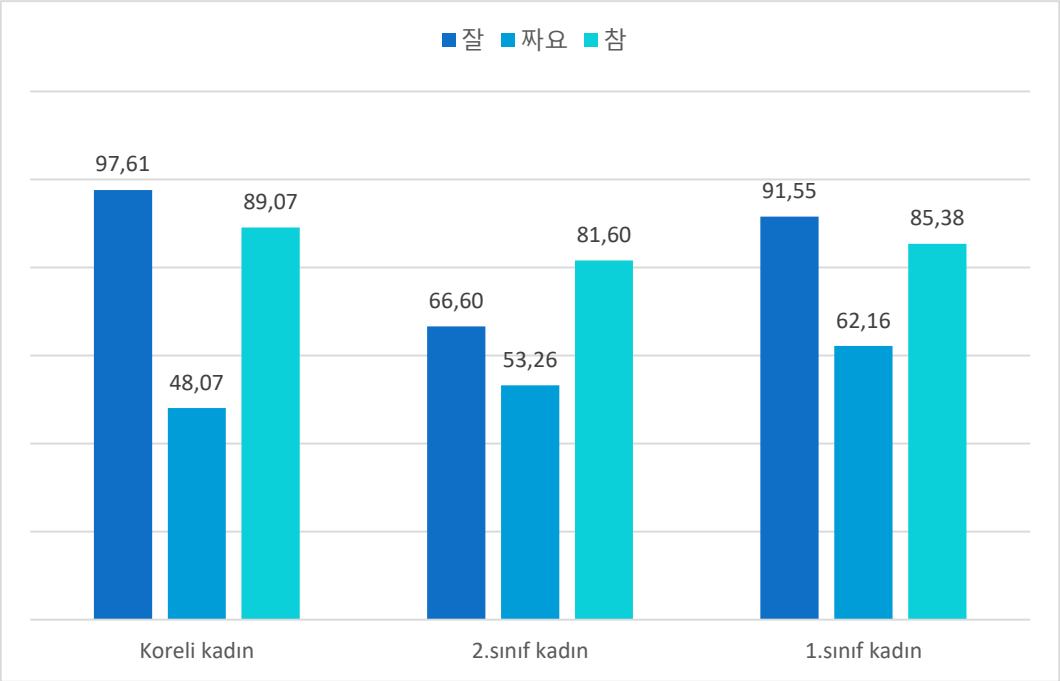
6.주차장			
Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD	Pitch
1.sınıf E	p= 0,47	p= 0,18	p= 0,37
2.sınıf E	p= 0, 40	p= 0,50	p= 0,33
1.sınıf K	p= 0,45	p= 0,47	p= 0,01*
2.sınıf K	p= 0,92	p= 0*	p=0,01*

7.주차장			
Sınıf / Cinsiyet	VOT	CD	Pitch
1.sınıf E	p= 0,08	p= 0,08	p= 0,57
2.sınıf E	p= 0,02*	p= 0*	p= 0,53
1.sınıf K	p= 0,09	p= 0*	p= 0,02*
2.sınıf K	p= 0,57	p= 0,30	p= 0,03*

Tümce içerisinde yer alan 참[çam], 잘[cal] ve 제비집[cebicib] sözcüklerinin önsesi konumunda bulunan ㅈ, ㅉ ve ㅊ seslerini VOT değeri açısından incelediğimizde 참[çam] sözcüğünde sadece birinci sınıf erkek öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir. 잘[cal] ve 제비집[cebicib] sözcüklerinde ise ikinci sınıf kadın öğrencilerin sesletiminde anlamlı farklılık görülmektedir.

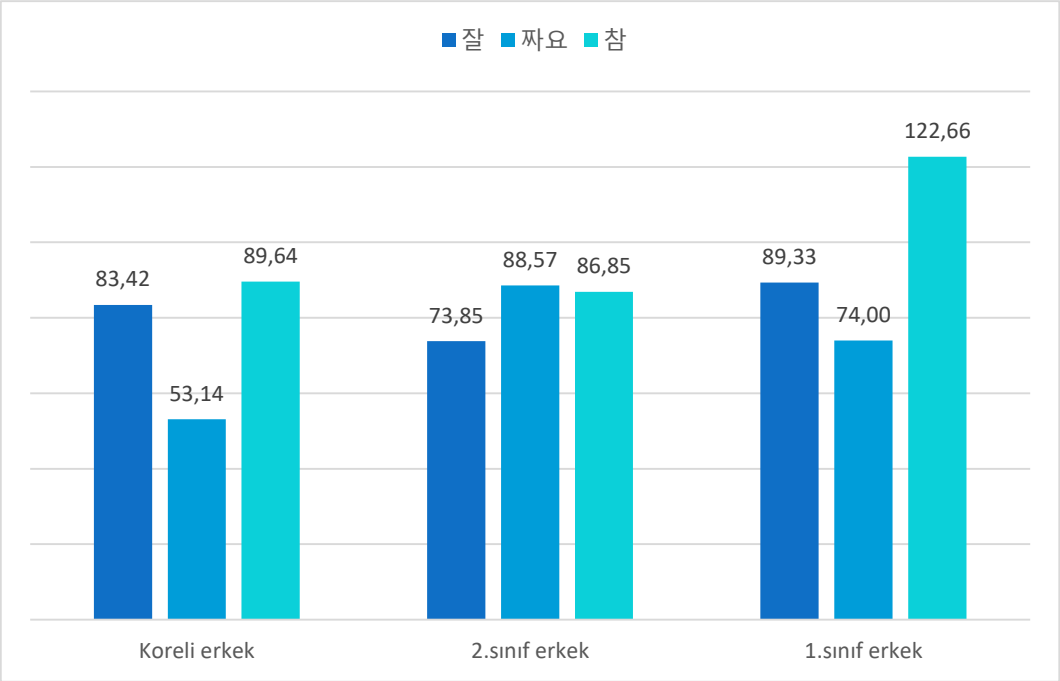
Ardından / ㅏ / [a] ünlüsünü alan 잘[cal], 짜요 [ccayo] ve 참[çam] sözcüklerinin önsesi konumunda olan ㅈ, ㅉ ve ㅊ seslerini VOT değeri ortalamaları açısından sıralayacak olursak aşağıdaki gibidir.

Şekil 2.38: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ, ㅉ ve ㅊ Seslerinin VOT Değeri Ortalaması

Şekil 2.38'e göre Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu 잘[cal], 짜요 [ccayo] ve 참[çam] sözcüklerinin önsesi olan patlamalı-sızmalı ㅈ , ㅉ ve ㅊ ünsüzlerinin VOT değeri ortalaması sırası ile 97,61 ms, 48,07 ms ve 89,07 ms'dir. Yani VOT değeri ortalamasına göre sıralama esnek ünsüz > sert ünsüz > çift vurgulu ünsüz şeklindedir. İkinci sınıf kadın öğrencilerde sıralama sert ünsüz > esnek ünsüz> çift vurgulu ünsüz iken birinci sınıf kadın öğrencilerde ise Koreli kadın anadil konuşurları gibi esnek ünsüz > sert ünsüz > çift vurgulu ünsüz şeklindedir.

Şekil 2.39: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ, ㅉ ve ㅊ Seslerinin VOT Değeri Ortalaması

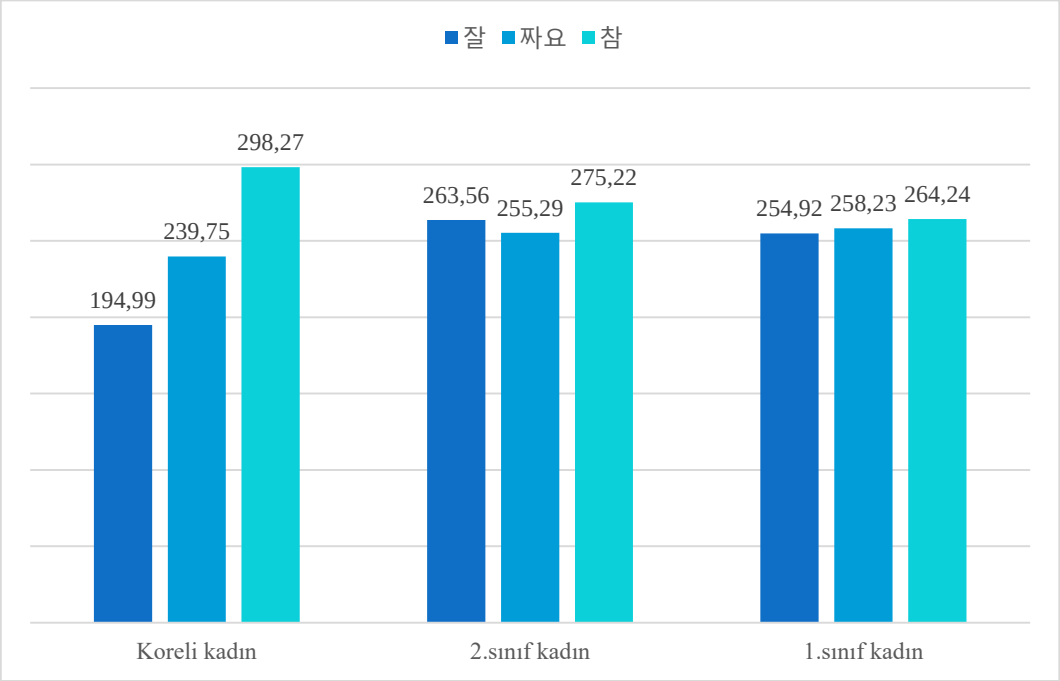

Şekil 2.39'a göre Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu 잘[cal], 짜요 [ccayo] ve 참[çam] sözcüklerinin önsesi olan patlamalı-sızmalı ㅈ , ㅉ ve ㅊ ünsüzlerinin VOT değeri ortalaması sırası ile 83,42 ms, 53,14 ms ve 89,64 ms'dir. Yani VOT değeri ortalamasına göre sıralama sert ünsüz > esnek ünsüz > çift vurgulu ünsüz şeklindedir. Bu sıralama, ikinci sınıf erkek öğrencilerde çift vurgulu ünsüz > sert ünsüz > esnek ünsüz şeklinde iken, birinci sınıf erkek öğrencilerde ise sert ünsüz > esnek ünsüz > çift vurgulu ünsüz şeklindedir.

Tümce içerisinde yer alan 참[çam], 잘[cal] ve 제비집[cebicib] sözcüklerinin önsesi konumunda bulunan ㅈ, ㅉ ve ㅊ seslerinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından incelediğimizde 참[çam] sözcüğünde kadın öğrencilerde, 잘[cal] sözcüğünde kadın öğrenciler ve ikinci sınıf erkek öğrencilerde, 제비집[cebicib] sözcüğünde ise kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir.

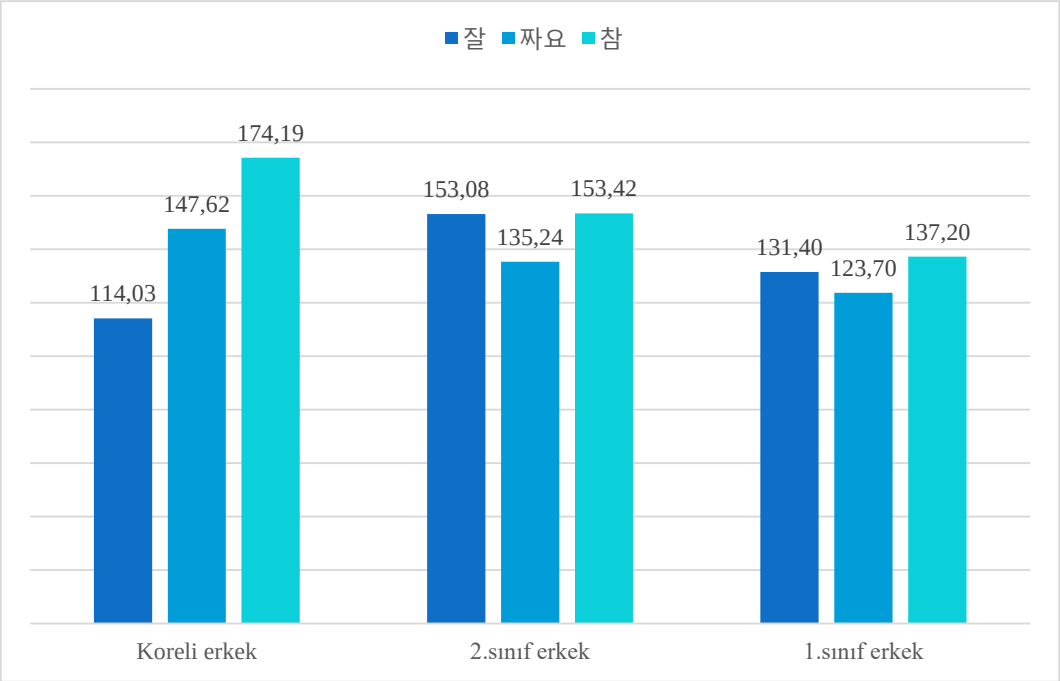
Ardından / ㅏ / [a] ünlüsünü alan 잘[cal], 짜요 [ccayo] ve 참[çam] sözcüklerinin önsesi konumunda olan ㅈ, ㅉ ve ㅊ seslerinin ardından gelen ünlünün başlangış pitch değeri ortalamaları açısından sıralayacak olursak aşağıdaki gibidir.

Şekil 2.40: İki Kadın Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ, ㅉ ve ㅊ Seslerinden Sonraki Ünlünün Pitch Değeri Ortalaması

Şekil 2.40'a göre Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu 잘[cal], 짜요 [ccayo] ve 참[çam] sözcüklerinin önsesi olan patlamalı-sızmalı ㅈ , ㅉ ve ㅊ ünsüzlerinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalaması sırası ile 194,99 Hz, 239,75 Hz ve 298,27 Hz'dir. Yani pitch değeri ortalamasına göre sıralama sert ünsüz > çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüz şeklindedir. İkinci sınıf kadın öğrencilerde bu sıralama sert ünsüz > esnek ünsüz > çift vurgulu ünsüz iken birinci sınıf kadın öğrencilerde ise Koreli anadil konuşurları ile aynı şekilde yani sert ünsüz > çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüzdür. Fakat birinci sınıf kadın öğrencilerin pitch değerlerini kendi arasında karşılaştırdığımızda birbirine çok yakın değerde oldukları görülmektedir. Bu, seslerin pitch değeri açısından çok yakın değerde sesletildiğini göstermektedir.

Şekil 2.41: İki Erkek Grubun Seslettiği Önses Konumundaki ㅈ, ㅉ ve ㅊ Seslerinden Sonraki Ünlünün Pitch Değeri Ortalaması

Şekil 2.41'e göre Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu 잘[cal], 짜요 [ccayo] ve 참[çam] sözcüklerinin önsesi olan patlamalı-sızmalı ㅈ , ㅉ ve ㅊ ünsüzlerinin ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri ortalaması sırası ile 114,03 Hz, 147,62 Hz ve 174,19 Hz'dir. Yani pitch değeri ortalamasına göre sıralama sert ünsüz > çift vurgulu ünsüz > esnek ünsüz şeklindedir. İkinci sınıf ve birinci sınıf erkek öğrencilerde bu sıralama sert ünsüz > esnek ünsüz> çift vurgulu ünsüz şeklindedir. Bu, erkek öğrencilerin özellikle esnek ünsüzün ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri konusunda ayrım yapamadıklarını göstermektedir.

주차장 [cuçacanğ] sözcüğünün ikinci seslemin önsesi olan ㅊ sesi ile üçüncü seslemin önsesi olan ㅈ sesini VOT değeri açısından incelediğimizde sadece üçüncü seslemin önsesi olan ㅈ sesinde ikinci sınıf erkek öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. Her iki sesi ardından gelen ünlünün başlangıç pitch değeri açısından incelediğimizde ise sadece kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. CD (Kapanıklık Süresi) değeri açısından ikinci seslemin önsesi olan ㅊ sesinde ikinci sınıf

kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülürken, üçüncü seslemin önsesi olan ㅈ sesinde ise ikinci sınıf erkek öğrencilerde ve birinci sınıf kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir.

주차장 [cuçacanğ] sözcüğü ile ilgili yapılan incelemelerde Koreli anadil konuşurlarının genellikle ilk seslemi uzun söyledikleri, ikinci seslem ve üçüncü seslem arasındaki kapanıklık süresinin uzun olmadığı gözlemlenmiştir. Fakat öğrencilerin ise ya tüm seslemleri eşit uzunlukta seslettiği ya da ikinci seslemi uzun seslettikleri gözlemlenmiştir.

Nazal Ses: ㅇ

Öğrencilerin Korecedeki nazal seslerden biri olan ve günümüz Türkçesinde yer almayan, nazal n'ye benzer şekilde sesletilen "ㅇ[nğ]" sesini sesletirken hata yapıp yapmadığını analiz etmek için öğrencilerden alınan ses kayıtları Praat yazılımında incelenmiştir. Buradaki amaç öğrencilerin tüm nazal sesleri birbirinden ayırt edip edemediğini incelemek değil "ㅇ[nğ]" sesini sesletirken Türkçenin etkisi ile seslemin sonunda [k] veya [g] seslerini çıkarıp çıkarmadıklarını incelemektir.

Kahrıman'ın (2017a) yapmış olduğu çalışmada Türk öğrencilerin seslem sonunda yer alan "ㅇ[nğ]" sesini sesletirken "g" veya "n" sesi ile bitirdikleri ve bu durumun başlangıç ve orta seviyedeki öğrencilerde devam ettiği gözlemlenmiştir. Bu sonuçtan yola çıkarak bu tezde de öğrencilerin sadece seslem sonunda yer alabilen "ㅇ[nğ]" sesini doğru sesletip seslemediği incelenmiştir.

İncelemeler yapılırken öğrencilerin sesletmiş olduğu "ㅇ[nğ]" sesinin spektrogram üzerindeki görüntüsü değerlendirilmiştir. Sonu "nğ" ile bittiğinde frekans çizgileri gitgide küçülürken "g" veya "k" ile bittiğinde ise frekans çizgilerinin "n" sesinin ardından yeniden belirginleştiği gözlemlenmiştir.

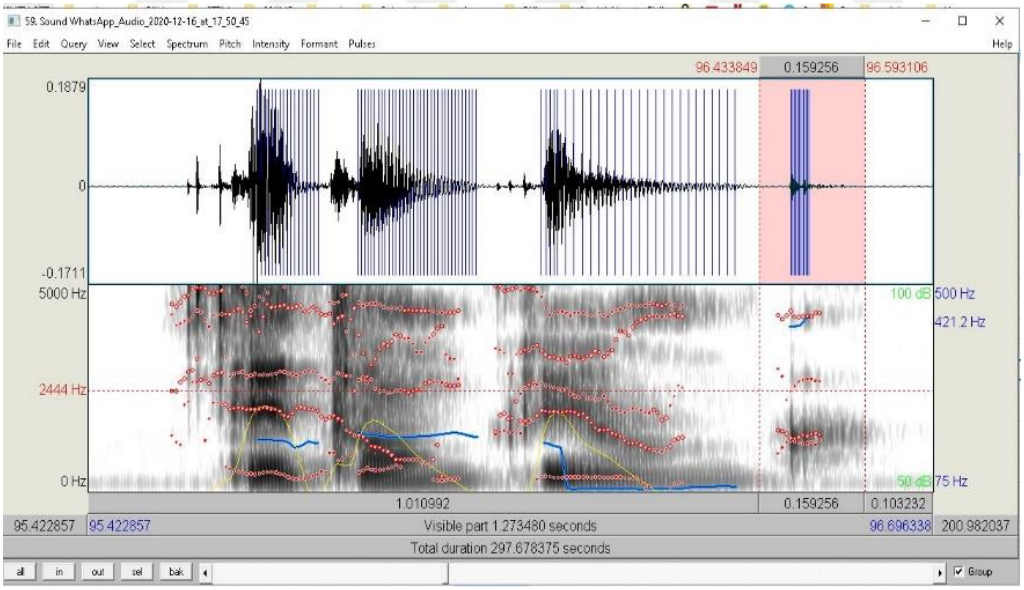
Bu grupta incelenen toplam sözcük sayısı 8'dir. Bunlardan üçü tümce içerisinde yer alan sözcüklerdir. İncelen sözcükler; : 대통령 [detonğnyonğ], 앞마당[ammadanğ],

강릉 [gangnınğ], 초대장 [çodecanğ], 청바지 [çonğbaci], 청소를 [çonğsorıl], 명동공원[Myonğdonğgonğvon] ve 소풍을[sopungıl]'dır.

대통령 [detonğnyonğ] sözcüğünü incelediğimizde birinci sınıf öğrencilerinden 16'sının doğru bir şekilde yani [nğ] olarak seslettiği görülmüştür. 3 öğrenci ise sesin sonunu "n" ile bitirmiştir. 2 öğrenci de net bir şekilde "nk" ile bitirmiştir. İkinci sınıf öğrencilerinden 9 öğrenci [nğ] olarak, 12 öğrenci ise ya [ng] olarak ya da [nk] olarak sesletmiştir. [nk] ile sesletilen sözcüklerin sonunda yer alan frekans ile [nğ] olarak sesletilen sesin frekansı birbirinden ayrılmıştır.

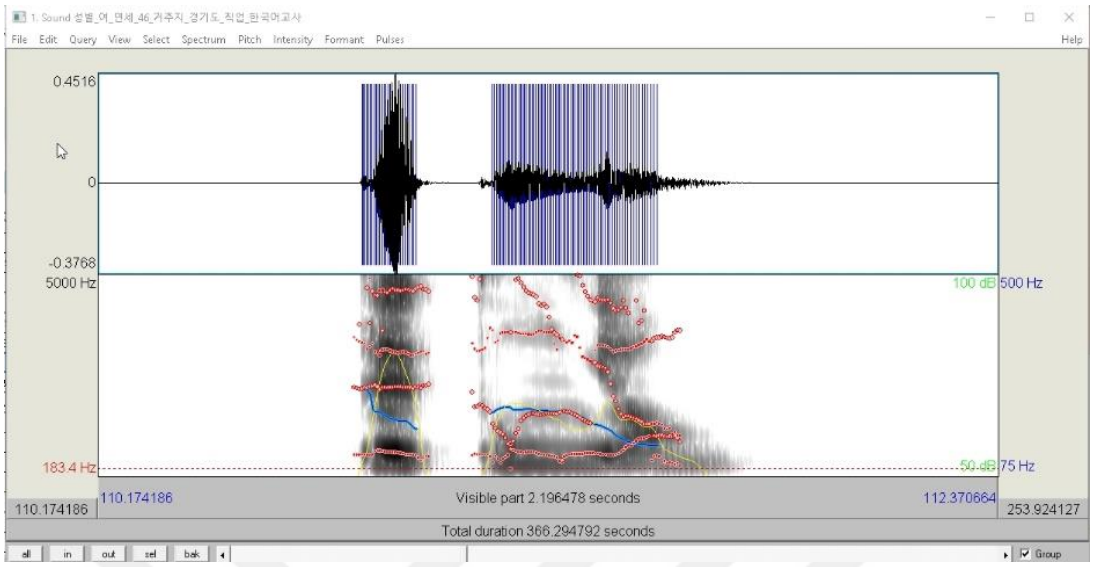
Bu durumu Türk öğrencinin sesletmiş olduğu 대통령 sözcüğü ile Koreli anadil konuşurunun sesletmiş olduğu 대통령 sözcüğünün spektrogram görüntüsünden net bir şekilde anlayabiliriz.

Şekil 2.42:Öğrencinin Seslettiği 대통령 Sözcüğünün Spektrogram Görüntüsü

Şekil 2.42'de pembe ile işaretlenmiş alan seslem sonunda [k] sesinin sesletilmiş olduğu bölümdür. [nğ] olarak sesletilmiş sözcüklerin spektrogram görüntüsünde frekans çizgilerinin yeniden başladığı durum görülmemektedir.

Şekil 2.43:Anadil Konuşurunun Seslettiği 대통령 Sözcüğünün Spektrogram Görüntüsü

Benzer durum 앞마당[ammadanğ] sözcüğünde de gözlemlenmiştir. Birinci sınıf öğrencilerinden 14 kişi sözcüğü doğru bir şekilde sesletirken 7 öğrenci ise seslem sonunu [nk] şeklinde sesletmiştir. İkinci sınıf öğrencilerinden 12 kişi sözcüğü doğru sesletmiş, 10 kişi ise [g] veya [k] sesi ile sözcüğü bitirmiştir.

강릉 [ganğnınğ] sözcüğünde ise birinci sınıflardan 15 öğrenci sözcüğü doğru sesletmiş, 4 öğrenci sözcüğü sesletirken [nk] ile, 1 tanesi [n] ile, 1 tanesi ise [l] ile bitirmiştir. 1 öğrenci ise sonsesi sesletmemiştir [강르- ganğnı]. Bu sözcükte farklı hata değişkenlerinin olmasının sebebi sözcüğün sık karşılaşılan sözcüklerden olmamasıdır. Öğrencilerin ilk kez karşılaştıkları sözcükleri hatalı okumaları olasıdır. İkinci sınıf öğrencilerinden 15 kişi sözcüğü doğru sesletmiş, 7 kişi ise [ng] veya [nk] şeklinde sesletmiştir.

초대장 [çodecanğ] sözcüğünü birinci sınıf öğrencilerinden 14 kişi doğru sesletmiş, 2 kişi sözcüğün sonunu [n] şeklinde sesleterek bitirmiş, kalan diğer öğrenciler ise [ng] veya [nk] şeklinde sesletmiştir. İkinci sınıf öğrencilerinden 10 kişi sözcüğü doğru sesletmiş, 2 kişi [n] olarak sesletmiş, kalan öğrenciler ise [ng] veya [nk] şeklinde sesletmiştir.

청바지 [çonğbaci] sözcüğünde [nğ] sesi diğerlerinden farklı olarak sözcük sonunda değil ilk seslemin son sesi olarak yer almıştır. Bu sebeple bu sözcükte hata oranı diğerlerine göre daha düşüktür. Birinci sınıf öğrencilerinde 1 kişi [nk] olarak, 2 öğrenci ise [n] olarak sesletmiş, ikinci sınıf öğrencilerinden de sadece 2 kişi [nk] olarak sesletmiştir. Kalan 38 öğrenci ise sözcüğü doğru sesletmiştir.

Tümce içerisinde yer alan 청소를 [çonğsorıl] sözcüğünde yer alan [nğ] sesi de 청바지 [çonğbaci] sözcüğünde olduğu gibi sözcüğün ortasında yer almaktadır. Fakat bu sözcükteki bulgular 청바지 [çonğbaci] sözcüğünde olduğu gibi değildir. Bunun sebebi geniz sesinden sonra dişyuvasıl ses olan [s] ye geçişin zor olmasıdır. 청소를 [çonğsorıl] sözcüğünü doğru sesleten öğrenci sayısı toplam 16'dır. Bunlardan altısı birinci sınıf öğrencisi, onu ise ikinci sınıf öğrencisidir. 2 kişi sözcüğü [n] olarak sesletmiş kalan öğrenciler ise [ng] veya [nk] şeklinde sesletmiştir. Bu sözcükte 2 adet kayıp veri vardır. İki öğrenci ses kaydı yaparken 청소를 [çonğsorıl] sözcüğünü atlamıştır.

명동공원[Myonğdonğgonğvon] sözcüğü en şaşırtıcı sonucu vermiştir. Bu sözcükte ilk seslemin sonunda yer alan [nğ] sesi incelenmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu sözcüğü doğru sesletmiştir. Birinci sınıf öğrencilerinden 1 kişi [n] şeklinde, 1 kişi ise [멱동- myogdonğ] şeklinde sesletmiştir. İkinci sınıf öğrencilerinde 2 kişi [n] şeklinde, 1 kişi sözcüğü tamamen hatalı olarak [윤동- yundonğ] sesletmiştir. 1 öğrenci ise her iki seslemin sonunda yer alan [nğ] sesini [myonkdonk] şeklinde sesletmiştir. 1 adet de kayıp veri vardır. Bu sözcüğü hatalı sesleten toplam öğrenci sayısı 6'dır. Bu sözcüğün çoğunluk tarafından doğru sesletilmesinin sebebi sözcüğün sıkça karşılaşılan sözcüklerden biri olmasıdır. 명동 sözcüğü, İstanbul'daki İstiklal Caddesi gibi popüler olan caddelerden birinin ismidir ve oldukça fazla turist çekmektedir.

소풍을 [sopungıl] sözcüğünü ise doğru sesleten toplam öğrenci sayısı ise 15'tir. Bu öğrencilerden dördü birinci sınıf öğrencisi onbiri ise ikinci sınıf öğrencisidir. Bu sözcüğü sesletirken [소푼글- sopungıl] olarak sesletme eğilimi vardır. Bu da Türkçe ve

Korecede var olan ulama özelliğinden gelmektedir. [소푼글- sopungıl] olarak sesleten öğrenci sayısı toplam 12'dir. 3 öğrenci ise yazımı benzer olması sebebiyle [쇼핑- şopiŋğ] olarak sesletmiştir. 11 öğrenci [ng] veya [nk] şeklinde, 1öğrenci [n] şeklinde sesletmiştir. 1 adet de kayıp veri vardır.

Korecedeki nazal ses olan "ㅇ[ŋğ]" ile ilgili yapılan incelemelerde öğrencilerin sesletim hatalarının sınıf ilerledikçe de devam ettiği, sık kullanılan sözcüklerde daha az sesletim hatası yapıldığı, yazımları benzer sözcüklerin sesletiminin birbirine karıştırıldıkları, en çok yapılan hata türünün [ng] veya [nk] olarak sesletilmesi olduğu, "ㅇ[ŋğ]" ünsüzünün bu sesler dışında [n] olarak da sesletildiği, "ㅇ[ŋğ]" ünsüzünden sonra ünlü geliyorsa çoğunluklu olarak ulama yapıldığı ve geniz ünsüzünden dişyuvasıl sese geçerken ağız içinde gerçekleşen patlamadan dolayı sesin [ng] veya [nk] olarak sesletildiği görülmüştür.

ㅗ[o] ve ㅓ[ʌ] Ünlüleri:

Türk öğrencilerin Türkçede yer almayan Korece ㅓ ünlüsünün sesletiminde hata yapıp yapmadıklarını analiz etmek için hem Koreli anadil konuşurlarından hem de öğrencilerden alınan ses kayıtları Praat yazılımında incelenmiştir. Bu bölümde incelenen sözcük sayısı toplam 9'dur. İncelenen sözcükler 거기[gogi], 고기[gogi], 소리[sori], 서리[sori], 몰이[mori], 머리[mori], 저한테[cohante], 걸이[gori], 어제[oce]'dir. Sözcükler içerisinde yer alan ㅗ ve ㅓ sesleri Formant 1 (F1), Formant 2 (F2), Formant 3(F3), Pitch ve duration (sesletim süresi) değerleri açısından incelenmiştir.

Tablo 2.17: Sözcük içi ㅗ ve ㅓ Seslerinin Anlamlık Değerleri

	거기					고기				
	F1	**F2**	**F3**	**Pitch**	**Duration**	**F1**	**F2**	**F3**	**Pitch**	**Duration**
1.S.E	p= 0,29	p= 0,38	p= 0,22	p= 0,058	p= 0,58	p= 0*	p= 0*	p= 0,44	p= 0,90	p= 0,31
2.S.E	p= 0,02*	p= 0,50	p= 0,07	p= 0,03*	p= 0,33	p= 0,25	p= 0,056	p= 0,51	p= 0,41	p= 0,26
1.S.K	p= 0,55	p= 0,38	p= 0*	p= 0*	p= 0,12	p= 0,20	p= 0,23	p= 0*	p= 0*	p= 0,52
2.S.K	p = 0,18	p= 0,34	p= 0*	p= 0*	p= 0,01*	p = 0,50	p= 0,05*	p= 0*	p= 0*	p= 0,28
	소리					**서리**				
	F1	**F2**	**F3**	**Pitch**	**Duration**	**F1**	**F2**	**F3**	**Pitch**	**Duration**
1.S.E	p= 0,01*	p= 0,04*	p= 0,75	p= 0,18	p= 0,05	p= 0,95	p= 0,53	p= 0,21	p= 0,30	p= 0,21
2.S.E	p= 0,20	p= 0,20	p= 0,70	p= 0,11	p= 0*	p= 0*	p= 0,17	p= 0,92	p= 0,28	p= 0,06
1.S.K	p= 0,55	p= 0,54	p= 0*	p= 0,01*	p= 0,77	p= 0*	p= 0,91	p= 0,01*	p= 0,43	p= 0,50
2.S.K	p= 0,78	p= 0,39	p= 0*	p= 0,09	p= 0,38	p= 0*	p= 0,53	p= 0,02*	p= 0,46	p= 0,99
	몰이					**머리**				
	F1	**F2**	**F3**	**Pitch**	**Duration**	**F1**	**F2**	**F3**	**Pitch**	**Duration**
1.S.E	p= 0*	p= 0*	p= 0,8	p= 0,49	p= 0,66	p= 0,37	p= 1	p= 0,79	p= 0,80	p= 0,14
2.S.E	p= 0,08	p= 0*	p= 0,76	p= 0,30	p= 0,99	p=0, 42	p= 0,37	p= 0,34	p= 0,29	p=0,56
1.S.K	p= 0,01*	p= 0,20	p= 0*	p= 0*	p= 0,24	p= 0,02*	p= 0,60	p= 0*	p= 0*	p= 0,12
2.S.K.	p= 0*	p= 0*	p= 0,01*	p= 0,02*	p= 0,02*	p= 0*	p= 0,12	p= 0,13	p= 0*	p= 0*

İlk olarak 거기[gogi] ve 고기[gogi] sözcüklerinde yer alan ㅓ ve ㅗ seslerini inceleyecek olursak 거기[gogi] sözcüğündeki ㅓ sesinde F1 değeri bakımından ikinci sınıf erkek öğrencilerde, F3 değeri bakımından kadın öğrencilerde, pitch değeri bakımından birinci sınıf erkek öğrenciler dışındaki tüm öğrencilerde, duration bakımından ise ikinci sınıf kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. F2 değeri bakımından ise anlamlı farklılık görülmemektedir. 고기[gogi] sözcüğünün ㅗ sesinde F1 değeri bakımından birinci sınıf erkek öğrencilerde, F2 değeri bakımından birinci sınıf

erkek ve ikinci sınıf kadın öğrencilerde F3 ve pitch değeri bakımından kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. Duration değeri açısından ise anlamlı farklılık gözlemlenmemiştir. Birinci sınıf kadın öğrencilerin ㅓ sesi F3 değeri ortalaması 2412,13 Hz, ikinci sınıf kadın öğrencilerin 2719,48 Hz, Koreli kadın anadil konuşurların ise 3213,13 Hz'dir. Yani Koreli anadil konuşurları ㅓ sesini öğrencilere göre dudakların şekli bakımından daha düz biçimde sesletmektedir. Birinci sınıf kadın öğrencilerin ㅗ sesi F3 değeri ortalaması 2401,38 Hz, ikinci sınıf kadın öğrencilerin 2663, 93 Hz, Koreli kadın anadil konuşurların ise 3475, 06 Hz'dir. Koreli anadil konuşurları ㅓ sesinde olduğu gibi ㅗ sesini de öğrencilere göre dudakların şekli bakımından daha düz biçimde sesletmektedir. Kadın öğrencilerin bu iki sesin sesletiminde pitch değeri bakımından anlamlı farklılık görülmektedir.

소리[sori] ve 서리[sori] sözcüklerinde yer alan ㅗ ve ㅓ seslerini inceleyecek olursak 소리[sori] sözcüğündeki ㅗ sesinde F1 ve F2 değeri bakımından birinci sınıf erkek öğrencilerde, F3 değeri bakımından kadın öğrencilerde, pitch değeri bakımından birinci sınıf kadın öğrencilerde, duration değeri bakımından ise ikinci sınıf erkek öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. 서리[sori] sözcüğünün ㅗ sesinde F1 değeri bakımından birinci sınıf erkek öğrenciler dışındaki tüm öğrencilerde, F3 değeri bakımından kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. F2 değeri, pitch değeri ve duration değeri açısından anlamlı farklılık görülmemektedir. Bu iki sözcükte de göze çarpan değer kadın öğrencilerin sesletmiş olduğu ㅗ ve ㅓ seslerinin F3 değeridir. Kadın öğrenciler 거기[gogi] ve 고기[gogi] sözcüğünde olduğu gibi 소리[sori] ve 서리[sori] sözcüğündeki ㅗ ve ㅓ seslerini dudakların şekli bakımından Koreli kadın anadil konuşurlara göre daha yuvarlak sesletmektedirler. 서리[sori] sözcüğünü anlamlı farklılık görülen F1 değeri açısından incelediğimizde ikinci sınıf erkek öğrencilerin ortalaması 472, 88 Hz, Koreli erkek anadil konuşurların ise 592,21 Hz'dir. Yani ikinci sınıf erkek öğrencilerin ㅓ sesini ağız açıklığı bakımından Koreli anadil konuşurlarına göre daha az

açarak seslettiklerini söyleyebiliriz. Birinci sınıf kadın öğrencilerde F1 ortalama değeri 601, 15 Hz, ikinci sınıf kadın öğrencilerde 558, 81 Hz, Koreli kadın anadil konuşurlarının ise 718, 78 Hz'dir. Kadın öğrenciler de erkek öğrenciler gibi Koreli anadil konuşurlarına nazaran ㅓ sesini sesletirken ağzı daha az açmaktadır.

몰이 [mori] ve 머리[mori] sözcüklerinde yer alan ㅗ ve ㅓ seslerini inceleyecek olursak 몰이[mori] sözcüğündeki ㅗ sesinde F1 değeri bakımından ikinci sınıf erkek öğrenciler dışındaki tüm öğrencilerde, F2 değeri bakımından birinci sınıf kadın öğrenciler dışındaki tüm öğrencilerde, F3 değeri bakımından sadece ikinci sınıf kadın öğrencilerde, pitch değeri bakımından kadın öğrencilerde, duration değeri bakımından ise ikinci sınıf kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. 머리[mori] sözcüğündeki ㅓ sesinde F1 ve pitch değeri bakımından kadın öğrencilerde, F3 değeri bakımında birinci sınıf kadın öğrencilerde, duration değeri bakımından ise ikinci sınıf kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. F2 değeri bakımından ise anlamlı farklılık gözlemlenmemiştir. 몰이 [mori] sözcüğünün ㅗ sesini anlamlı farklılık görülen F1 değeri ortalamaları açısından inceleyecek olursak birinci sınıf erkek öğrencilerin ortalaması 556,10 Hz iken, Koreli erkek anadil konuşurlarının 391,10 Hz'dir. Birinci sınıf kadın öğrencilerin F1 değeri ortalaması 486,03 Hz iken, ikinci sınıf kadın öğrencilerin 489,69 Hz, Koreli kadın anadil konuşurların ise 419, 25 Hz'dir. Sonuç olarak öğrencilerin ㅗ sesini çıkarırkenki ağız açıklığının Koreli anadil konuşurlarına göre daha fazla olduğunu söyleyebiliriz. Bu durum 머리[mori] sözcüğünün ㅓ sesinde ise tam tersi durumdadır. Kadın öğrencilerin ㅓ sesini çıkartırkenki ağız açıklığı Korelilere oranlara daha azdır. 몰이 [mori] sözcüğünün ㅗ sesini anlamlı farklılık görülen F2 değeri ortalamaları açısından inceleyecek olursak birinci sınıf erkek öğrencileri 1051,07 Hz, ikinci sınıf erkek öğrencilerin 1023,92 Hz, Koreli erkek anadil konuşurlarının ise 841,94 Hz'dir. Dilin konumu bakımından erkek öğrencilerin 몰이 [mori] sözcüğünün ㅗ sesini sesletirken Koreli anadil konuşurlarına göre dilin daha önde olduğunu söyleyebiliriz. İkinci sınıf kadın öğrencilerin 1071, 42 Hz iken Koreli kadın anadil konuşurlarının 899,88 Hz'dir.

Sonuç olarak kadın öğrenciler ㅗ sesini sesletirken dil, Koreli anadil konuşurlarına göre daha ön konumdadır. Kadın öğrencilerin 몰이 [mori] ve 머리[mori] sözcüklerinde yer alan ㅗ ve ㅣ seslerini sesletirken oluşan pitch değerinin de Koreli anadil konuşurları ile farklı özelliğe sahip olduklarını söyleyebiliriz.

Tablo 2.18: Tümce içi ㅗ ve ㅣ Seslerinin Anlamlık Değerleri

	저한테					걸이				
	F1	**F2**	**F3**	**Pitch**	**Duration**	**F1**	**F2**	**F3**	**Pitch**	**Duration**
1.sınıf Erkek	p= 0,17	p= 0,73	p= 0,59	p= 0,01*	p= 0,62	p= 0,20	p= 0,50	p =0,07	p= 0,74	p= 0,02*
2.sınıf Erkek	p= 0,07	p= 0,33	p= 0,88	p= 0,01*	p= 0,01*	p= 0,04*	p= 0,85	p= 0,15	p= 0,50	P= 0,13
1.sınıf Kadın	p= 0,44	p= 0,76	p= 0,08	p= 0,08*	p= 0*	p= 0,13	p= 0,30	p= 0*	p= 0*	p= 0*
2.sınıf Kadın	p= 0,13	p= 0,42	p= 0,83	p= 0,24	p= 0*	p= 0,01*	p= 0,69	p= 0,02*	p= 0*	p= 0,61
	어제									
	F1	**F2**	**F3**	**Pitch**	**Duration**					
1.sınıf Erkek	p= 0,69	p= 0,31	p= 0,03*	p= 0,29	p= 0,87					
2.sınıf Erkek	p= 0*	p = 0,14	p= 0,03*	p= 0,08	p= 0,86					
1.sınıf Kadın	p= 0,04*	p= 0,72	p= 0,03*	p= 0*	p= 0,07					
2.sınıf Kadın	p= 0,02*	p= 0,34	p= 0,27	p= 0*	p= 0,39					

Tümce içerisinde yer alan 저한테[cohante] sözcüğünde yer alan ㅣ sesini inceleyecek olursak Formant 1,2,3 (F1,F2,F3) değeri açısından anlamlı farklılık görülmemektedir. Bu da öğrencilerin 저한테[cohante] sözcüğündeki ㅣ sesini dilin yüksekliği, dilin konumu ve dudakların durumuna göre Koreli anadil konuşurları ile benzer şekilde seslettiklerini göstermektedir. Pitch değeri açısından ikinci sınıf kadın öğrenciler dışındaki tüm öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. Duration değeri açısından ise sadece birinci sınıf erkek öğrencilerde anlamlı farklılık görülmemektedir.

목걸이[moggori] sözcüğünün ikinci sesleminde yer alan ㅓ sesini inceleyecek olursak F1 değeri açısından sadece ikinci sınıf öğrencilerinde, F3 ve pitch değeri açısıından kadın öğrencilerde, duration değeri açısından ise birinci sınıf öğrencilerinde anlamlı farklılık görülmektedir. F2 değeri açısından ise anlamlı farklılık görülmemektedir. Kadın öğrencilerin F3 değeri ile Koreli kadın anadil konuşurlarının ortalama F3 değerini karşılaştıracak olursak birinci sınıf kadın öğrencilerinin ortalama değeri 2218,04 Hz, ikinci sınıf kadın öğrencilerin 2512,08 Hz, Koreli kadın anadil konuşurlarının ise 3074,95 Hz'dir. Kadın öğrenciler 목걸이[moggori] sözcüğündeki ㅓ sesini Koreli kadın anadil konuşurlarına göre dudakların durumu bakımından daha yuvarlak biçimde sesletmektedir.

어제 [oce] sözcüğündeki ㅓ sesini inceleyecek olursak F1değeri açısından birinci sınıf erkek öğrenciler dışındaki tüm öğrencilerde, F3 değeri açısından ikinci sınıf kadın öğrenciler dışındaki tüm öğrencilerde, pitch değeri açısından ise kadın öğrencilerde anlamlı farklılık görülmektedir. F2 ve duration değerleri açısından ise anlamlı farklılık görülmemektedir. Öğrencilerin ortalama F1 değeri ile Koreli anadil konuşurlarının ortalama F1 değerini karşılaştıracak olursak ikinci sınıf erkek öğrencilerin 430, 48 Hz iken Koreli erkek anadil konuşurlarının 502, 11 Hz'dir. Birinci sınıf kadın öğrencilerin 488,27 Hz, ikinci sınıf kadın öğrencilerin 490, 59 Hz, Koreli kadın anadil konuşurlarının ise 554,27 Hz'dir. F1 değeri sonuçları, öğrencilerin ㅓ sesini sesletirkenki ağız açıklığının Koreli anadil konuşurlarına göre daha az açık konumda olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin ortalama F3 değeri ile Koreli anadil konuşurlarının ortalama F3 değerini karşılaştıracak olursak birinci sınıf erkek öğrencilerin 2479,59 Hz iken Koreli erkek anadil konuşurlarının 2789,53 Hz'dir. Birinci sınıf kadın öğrencilerin 2729, 28 Hz, ikinci sınıf kadın öğrencilerin 2852, 52 Hz, Koreli kadın anadil konuşurlarının ise 3132, 98 Hz'dir. Sonuçlar Koreli anadil konuşurlarının F3 değerinin daha yüksek olduğunu, bu açıdan değerlendirildiğinde öğrencilerin ㅓ sesini sesletirken dudakların şekli bakımından Koreli anadil konuşurlarına göre daha yuvarlak seslettikleri görülmektedir.

Genel itibariyle ㅗ ve ㅓ seslerinin sesletiminde kadın öğrencilerin daha çok hata yaptığını söyleyebiliriz. Beklenenin aksine sesletim hataları sadece Türkçede yer almayan

ㅓ sesinde değil aynı zamanda ㅗ sesinde de görülmektedir. Öğrencilerin Korecedeki ㅓ sesini Korelilere göre dudakların durumu bakımından daha yuvarlak, ağız açıklığı bakımından ise daha kapalı biçimde seslettiklerini söyleyebiliriz. ㅗ sesini ise Korelilere göre dudakların durumu bakımından daha yuvarlak, ağız açıklığı bakımından ise daha açık seslettiğini söyleyebiliriz. Süre bakımından değerlendirdiğimizde öğrenciler ve Koreli anadil konuşurları arasında çok büyük fark görülmemektedir. Her iki grup da sesi doğru çıkarabilmek için daha vurgulu okuma eğilimindedir. Tüm örnekler dahilinde pitch değeri bakımından kadın öğrencilerin değerinde anlamlı farklılık görülmektedir.

ㅔ[e] ve ㅐ[æ] Ünlüleri:

Korecedeki farklı özelliklere sahip olan ㅔ[e] ve ㅐ[æ] ünlüleri, 1.1.2. bölümde de bahsedildiği üzere Koreli anadil konuşurları tarafından sesletimde ayrım yapılmadan sesletilmektedir. Pek çok çalışmada bu seslerin hem sesbilimsel özellik hem de sesbilgisel gösterim olarak farklı sesler olduğu, fakat buna rağmen Koreliler tarafından aynı şekilde sesletildiği vurgulanmaktadır. Tezin bu bölümünde Korelilerin ㅔ[e] ve ㅐ[æ] ünlülerini sesletiminde farklılık olup olmadığını analiz etmek için Koreli kadın ve erkek anadil konuşurlarından alınan ses kayıtları Praat yazılımında incelenmiştir. Bu grupta incelenen toplam sözcük sayısı 7'dir. İncelenen sözcükler 애국[egug], 내외[nevö], 에워싸다[evossada], 네가[nega], 내 것도 [ne goddo], 네것도[ne goddo], 애완동물[evandonğmul]'dur. Bunlardan 애국[egug], 내외[nevö], 에워싸다[evossada], 네가[nega] sözcük halinde yer alırken, 내 것도 [ne goddo], 네것도[ne goddo], 애완동물[evandonğmul] ise tümce içerisinde yer almaktadır. Sözcükler istatiksel açıdan incelenirken sözcük ve tümce içerisinde yer almalarına göre değil ㅔ[e] ve ㅐ[æ] ünlülerinin önünden ya da ardından gelen seslerin özellik olarak birbirlerine benzer olması yönüyle ikili gruplar halinde incelenmiştir. 애국[egug] ile 에워싸다[evossada], 내외[nevö] ile 네가[nega], 에워싸다[evossada] ile 애완동물[evandonğmul], 내 것도

[ne goddo] ile 네것도[ne goddo] eşleştirilmiştir. Sözcükler içerisinde yer alan ㅖ[e] ve ㅐ[e] sesleri Formant 1 (F1), Formant 2 (F2), Format 3 (F3), Pitch ve Duration (sesletim süresi) değerleri açısından incelenmiştir. Ünlüler ile ilgili yapılan istatiksel değerlendirmelerde bazı değerlerin normal dağılmadığı, non parametrik olduğu gözlenmiştir. Non parametrik olan değerleri Bağımsız Örneklem T-Testi ile analiz etmek doğru olmadığından Mann Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Ekler (EK8) bölümünde değerler verilirken öncelikle normal dağılan değerlerin Bağımsız Örneklem T-Testi sonuçları ardındansa non parametrik dağılan değerlerin Mann Whitney U testi sonuçları tablolar halinde verilmiştir. ㅖ[e] ve ㅐ[æ] sesleri incelenirken öğrencilere yönelik hata analizi yapılmamıştır. Bunun sebebi ise Koreli anadil konuşurlarının ㅖ[e] ve ㅐ[æ] seslerini aynı biçimde sesletmeleridir. Aşağıdaki tabloda Koreli kadın ve erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu sözcüklerde yer alan ㅖ[e] ve ㅐ[æ] seslerinin anlamlık değerleri incelenmiştir.

Tablo 2.19: Koreli Anadil Konuşurlarının Seslettiği Sözcük İçi ㅖ ve ㅐ Seslerinin Anlamlık Değerleri

1.애국- 에워싸다			2. 내외- 네가		
	Kadın	Erkek		Kadın	Erkek
F1	p= 0,16	p= 0,15	F1	p= 0,05	p= 0,08
F2	p= 0*	p= 0,07	F2	p= 0*	p= 0,058
F3	p= 0,30	p= 0,60	F3	p= 0,46	p= 0,19
PITCH	p= 0,62	p= 0,28	PITCH	p= 0,48	p= 0,75
DURATION	p= 0*	p= 0*	DURATION	p= 0,22	p= 0,12
3. 에워싸다- 애완동물			4. 내것도- 네것도		
	Kadın	Erkek		Kadın	Erkek
F1	p= 0,44	p= 0,74	F1	p= 0,058	p= 0, 58
F2	p= 0,93	p= 0,08	F2	p= 0,25	p= 0,059
F3	p= 0,86	p= 0*	F3	p= 0,34	p= 0,97
PITCH	p= 0,39	p= 0*	PITCH	p= 0,19	p= 0,57
DURATION	p= 0,42	p= 0*	DURATION	p= 0,88	p= 0,67

İlk olarak 애국[egug] ile 에워싸다[evossada] sözcüklerini inceleyecek olursak Koreli kadın anadil konuşurlarının F2 değeri ve duration değeri ile Koreli erkek anadil konuşurlarının duration değeri anlamlı farklılık göstermektedir. Bizlere ünlüler hakkında asıl bilgileri veren değerler F1, F2, F3 ve pitch değerleri olduğundan sadece duration değerindeki anlamlı farklılıktan dolayı Koreliler bu iki sesi farklı sesletmektedir dememiz mümkün değildir. Koreli kadın anadil konuşurlarının seslettiği 애국[egug] sözcüğündeki ㅐ[e] sesinin ortalama F2 değeri 2403, 06 Hz iken, 에워싸다[evossada] sözcüğündeki ㅔ[e] sesinin ortalama F2 değeri 2140,76 Hz'dir. 애국[egug] ile 에워싸다[evossada] sözcüklerinin incelenmesi sonucunda Koreli anadil konuşurlarının ㅔ[e] ve ㅐ[e] seslerini birbirine benzer şekilde seslettiklerini söyleyebiliriz.

내외[nevö] ile 네가[nega] sözcüklerini inceleyecek olursak sadece Koreli kadın anadil konuşurlarının F2 değerinde anlamlı farklılık görülmektedir. 내외[nevö] sözcüğündeki ㅐ[e] sesinin ortalama F2 değeri 2327,49 Hz iken, 네가[nega] sözcüğündeki ㅔ[e] sesinin ortalama F2 değeri 2524,08'dir. 내외[nevö] ile 네가[nega] sözcüklerinin incelenmesi sonucunda Koreli anadil konuşurlarının ㅔ[e] ve ㅐ[e] seslerini birbirine benzer şekilde seslettiklerini söyleyebiliriz.

에워싸다[evossada] ile 애완동물[evandonğmul] sözcüklerini inceleyecek olursak Koreli erkek anadil konuşurlarının F3, pitch ve duration değerlerinde anlamlı farklılık olduğunu söyleyebiliriz. 에워싸다[evossada] ile 애완동물[evandonğmul] sözcüklerinin incelenmesi sonucunda Koreli kadın anadil konuşurlarının ㅔ[e] ve ㅐ[e] seslerini birbirine benzer şekilde seslettiklerini söyleyebiliriz. Fakat ㅔ[e] ve ㅐ[e] seslerinin ardından ünlü ile devam eden sözcüklerin sesletiminde Koreli erkek anadil konuşurlarının ㅔ[e] ve ㅐ[e] seslerini farklı seslettiklerini söyleyebiliriz.

내 것도 [ne goddo] ile 네것도[ne goddo] sözcüklerini inceleyecek olursak hem kadın hem erkek Koreli anadil konuşurlarının sesletiminde anlamlı farklılık görülmemektedir.

Sonuç olarak Koreli anadil konuşurlarının özellikle iki ünsüz arasında yer alan ㅖ[e] ve ㅐ[e] ünlülerinin sesletiminde farklılık olmadığını, sadece ardından ünlü almaları durumunda bazı değerler açısından sesletim farklılığı taşıdıklarını söyleyebiliriz.

b) Ezgi ile İlgili Ses Analizi

Korecedeki ezgi türleri ile ilgili olan bu bölümde Koreli anadil konuşurlarının ve öğrencilerin toplamda 10 tümce sesletmesi istenmiştir. Tümcelerin 4 tanesi diyaloglardan oluşmaktadır. Her iki grubun sesletmiş olduğu A ve B diyaloglarındaki tümcelerin her ikisi de değil, yalnızca ezgi açısından incelemeye uygun olan tümce incelenmiştir. Tümcenin son sözcüğüne eklenen sonek tümcenin türü hakkında bilgi vermektedir. Bu sebeple incelemeler yapılırken –ㄹ 게요, 았어요, 았아요?, -요?, -아/어 주세요, 자, -ㅂ 시다 soneklerinin pitch çizgisinin hareketi Praat yazılımı üzerinden incelenmiştir.

İncelenen tümcelerden iki tanesi bildiri tümcesi, üç tanesi soru tümcesi, iki tanesi öneri tümcesi, iki tanesi emir tümcesi ve bir tanesi de rica tümcesidir.

Koreli anadil konuşurları ve ikinci sınıf öğrencilerinin sesletmiş olduğu bildiri ve soru tümcelerinde gerçekleşen ezgi değişkenleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.20: Bildiri ve Soru Tümcelerinde Ezgi Değişkenleri

아니요, 그냥 보고 갈게요. Hayır, bir bakıp çıkacağım.							
Koreli Kadın		**Koreli Erkek**		**Kadın Öğrenci**		**Erkek Öğrenci**	
Süren:	8	Süren:	11	Süren:	5	Süren:	3
Düşen:	2	Düşen:	1	Düşen:	6	Düşen:	1
Yükselen:	1	Alçak Yükselen:	1	Yükselen:	2	Yükselen:	2
Düşen- Yükselen:	1	Pitch Çizgisi Yok:	1	Düşen- Yükselen:	1	Yapmayan:	1
Yükselen Düşen:	1						
아니요, 가방을 샀어요. Hayır, çanta aldım.							
Süren:	3	Süren:	8	Süren:	7	Süren:	6
Düşen:	5	Düşen:	5	Düşen:	4	Yapmayan:	1
Düşen- Yükselen:	3	Pitch Çizgisi Yok:	1	Yükselen:	2		
Yükselen Düşen:	1			Yükselen- Düşen:	1		
Pitch Çizgisi Yok:	1						
인터넷에서 치마를 샀어요? İnternetten çanta mı aldın?							
Yükselen:	13	Süren:	1	Süren:	1	Süren:	1
		Yükselen:	13	Yükselen:	13	Yükselen:	6
오랜만에 이스탄불에 돌아오니까 기분이 어때요? Uzun aradan sonra İstanbul'a geldiğin için nasıl hissediyorsun?							
Yükselen:	13	Yükselen:	11	Yükselen:	14	Süren:	1
		Düşen- Yükselen:	1			Yükselen:	6
		Yükselen- Düşen:	2				
내일 시험이 있는데 열심히 공부했어요? Yarın sınavın var ya nasıl hissediyorsun?							
Yükselen:	11	Düşen:	1	Süren:	1	Yükselen:	5
Düşen- Yükselen:	1	Yükselen:	12	Yükselen:	11	Yükselen- Düşen:	2
Yükselen – Düşen:	1	Yükselen- Düşen:	1	Düşen- Yükselen:	2		

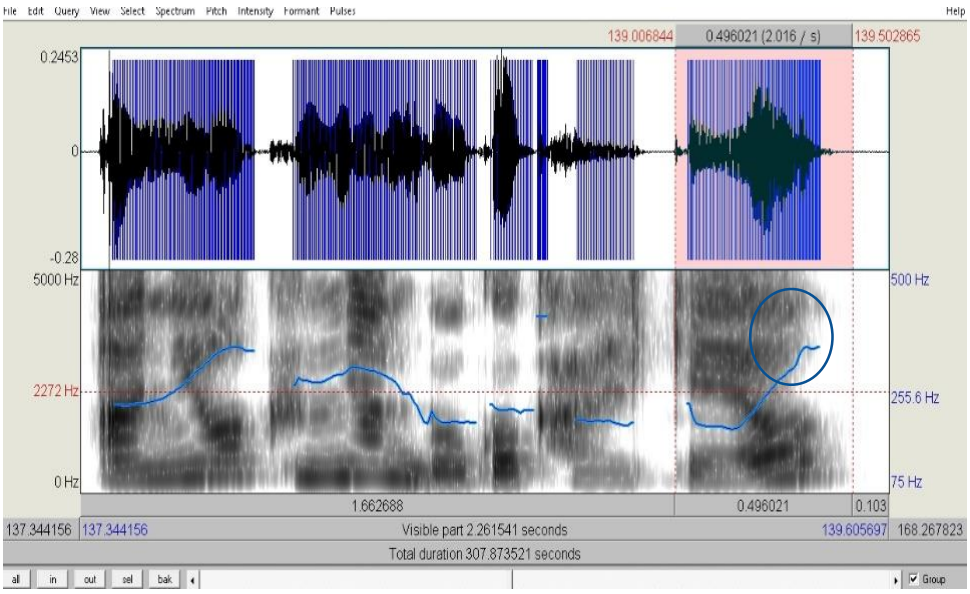
Bildiri Tümceleri:

İncelenen 아니요, 그냥 보고 갈게요(Hayır, bir bakıp çıkacağım.) ve 아니요, 가방을 샀어요 (Hayır, çanta aldım.) tümceleri teyit soru tümcelerine cevap olarak verilen bildiri tümceleridir.

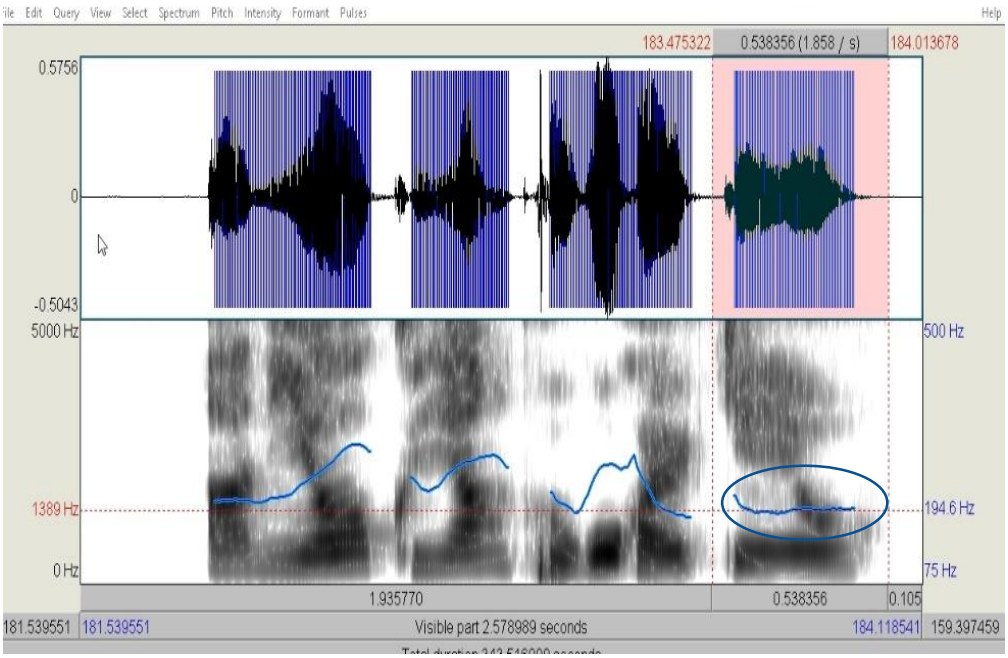
Koreli anadil konuşurlarının seslettiği 아니요, 그냥 보고 갈게요(Hayır, bir bakıp çıkacağım.) bildiri tümcesi ezgi değişkenleri; süren ezgi, düşen ezgi, yükselen ezgi, düşen- yükselen ezgi, yükselen- düşen ezgidir. Bir konuşucuda ise pitch çizgisi gözlemlenmemiştir. Koreli anadil konuşurlarının seslettiği bu bildiri tümcesinde en çok görülen ezgi türü *süren ezgi*dir. Öğrencilerin seslettiği 아니요, 그냥 보고 갈게요(Hayır, bir bakıp çıkacağım.) bildiri tümcesindeki ezgi değişkenleri ise; süren ezgi, yükselen ezgi, düşen ezgi, düşen-yükselen ezgi olmak üzere Koreli anadil konuşurları ile aynı değişkenlere sahiptir. Ses kayıtlarının incelenmesi sırasında bir öğrencinin ise bu tümceyi

sesletmediği görülmüştür. Öğrencilerde de en çok görülen bildiri tümcesi ezgi türü *süren ezgi*dir. Bu tümcede yükselen ezgi türü Koreli anadil konuşurlarında sadece bir kişide görülürken, öğrencilerin ise dördünde görülmüştür. Kadın öğrencinin seslettiği bu tümcedeki yükselen ezgi türü ile Koreli kadın anadil konuşurunun seslettiği tümcedeki süren ezgi türü aşağıdaki görsellerde net bir şekilde görülmektedir.

Şekil 2.44: 아니요, 그냥 보고 갈게요. Tümcesinde Yükselen Ezgi Görünümü

Şekil 2.45: 아니요, 그냥 보고 갈게요. Tümcesinde Süren Ezgi Görünümü

Şekil 2.44'te ikinci sınıf kadın öğrencinin bildiri tümcesini soru tümcesi gibi, yani yükselen ezgi ile seslettiği pitch çizgisinden de açıkça görülmektedir. Şekil 2.45'te ise Koreli kadın anadil konuşurunun seslettiği tümcede süren ezgi görüntüsü yer almaktadır.

Koreli anadil konuşurlarının seslettiği 아니요, 가방을 샀어요 (Hayır, çanta aldım.) bildiri tümcesi ezgi değişkenleri; süren ezgi, düşen ezgi, düşen- yükselen ezgi, yükselen- düşen ezgidir. İki konuşurda ise pitch çizgisi gözlemlenmemiştir. Koreli anadil konuşurlarında bir önceki bildiri tümcesinde olduğu gibi bu tümcede de en çok *süren ezgi* gözlemlenmiştir. Öğrencilerde görülen 아니요, 가방을 샀어요 (Hayır, çanta aldım.) bildiri tümcesi ezgi değişkenleri ise; süren ezgi, düşen ezgi, yükselen ezgi, yükselen-düşen ezgidir. Bir öğrenci ise bu tümceyi sesletmemiştir. Bir önceki bildiri tümcesinde olduğu gibi bu tümceyi de iki kadın öğrencinin soru tümcesi şeklinde yani yükselen ezgi ile seslettiği görülmüştür.

Soru Tümceleri:

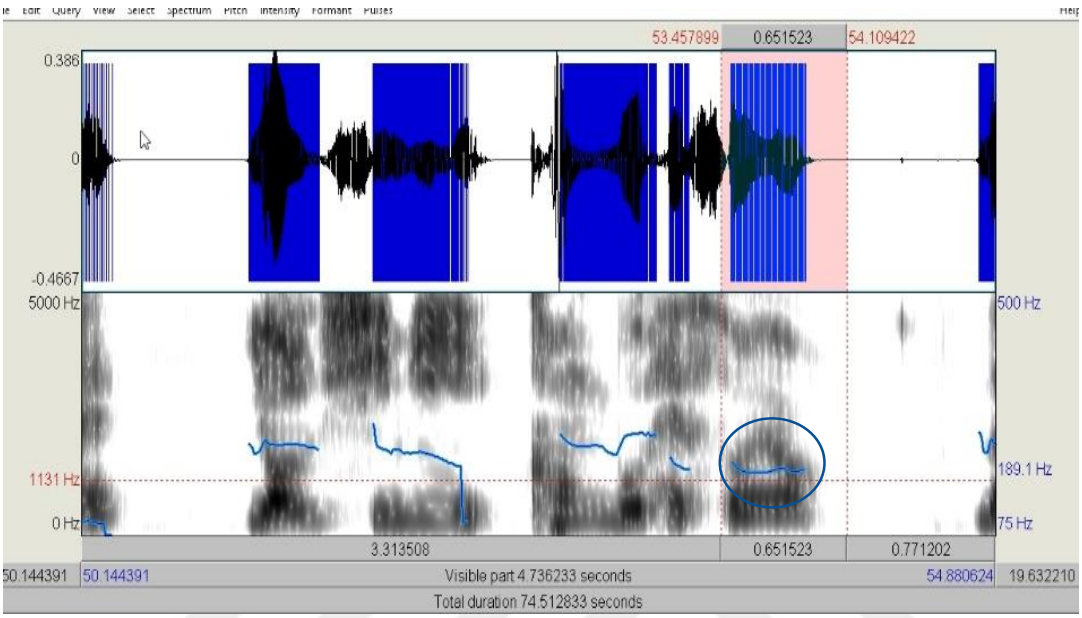
İncelenen tümceler;인터넷에서 치마를 샀어요? (İnternetten çanta mı aldın?), 오랜만에 이스탄불에 돌아오니까 기분이 어때요? (Uzun aradan sonra İstanbul'a geldiğin için nasıl hissediyorsun?) , 내일 시험이 있는데 열심히 공부했어요? (Yarın sınavın var ya nasıl hissediyorsun?) tümceleridir.

Koreli anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu bu soru tümcelerinde görülen ezgi değişkenleri; yükselen ezgi, düşen ezgi, düşen- yükselen ezgi ve yükselen- düşen ezgidir. Soru tümcelerinde en çok görülen ezgi türü *yükselen ezgi* türüdür. Diğer ezgi türleri ise sadece birkaç kişide görülmüştür. Düşen ezgi görülen konuşmacı, tümcenin türüne dikkat etmeden bildiri tümcesi şeklinde sesletmiştir. Soru tümceleri ezgi türünün en net tespit edildiği, değişkenin en az olduğu tümce türü olmuştur.

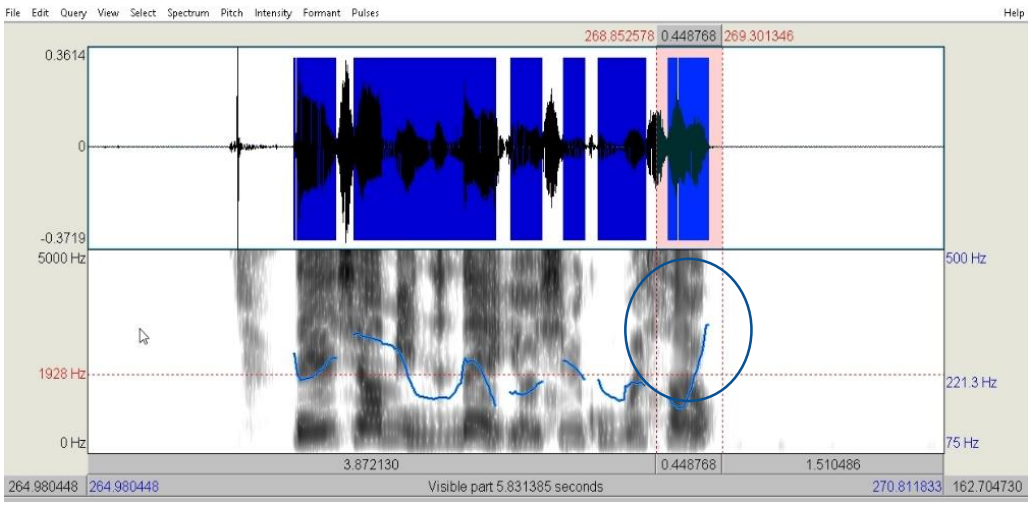
Öğrencilerin sesletmiş olduğu soru tümcelerinde görülen ezgi değişkenleri ise; süren ezgi, yükselen ezgi, düşen- yükselen ezgi ve yükselen- düşen ezgi türüdür. Öğrencilerin sesletmiş olduğu soru tümcelerinde de en çok görülen ezgi türü *yükselen ezgidir.* Öğrenciler tarafından süren ezgi ile sesletilmiş olan soru tümceleri, bildiri

tümcesi niteliğindedir. Süren ezgi ve yükselen ezgi ile sesletimin gerçekleştiği tümcelerin görünümü aşağıdaki gibidir.

Şekil 2.46: 내일 시험이 있는데 열심히 공부했어요? Tümcesinde Süren Ezgi Görünümü

Şekil 2.47: 내일 시험이 있는데 열심히 공부했어요? Tümcesinde Yükselen Ezgi Görünümü

Koreli anadil konuşurları ve ikinci sınıf öğrencilerin sesletmiş olduğu öneri, rica ve emir tümcelerinde gerçekleşen ezgi değişkenleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.21: Öneri, Rica ve Emir Tümcelerinde Ezgi Değişkenleri

검은 치마를 찾고 있는데 도와주세요. **Siyah etek arıyorum da yardımcı olunuz.**							
Koreli Kadın		**Koreli Erkek**		**Kadın Öğrenci**		**Erkek Öğrenci**	
Süren:	6	Süren:	10	Süren:	5	Süren:	4
Düşen:	5	Düşen:	3	Düşen:	6	Düşen:	2
Düşen- Yükselen:	2	Pitch Çizgisi Yok:	1	Düşen- Yükselen:	2	Yapmayan:	2
				Yükselen- Düşen:	1		
여기에다가 이름을 써 주세요. Buraya isminizi yazınız.							
Düşen:	10	Süren:	7	Süren:	5	Süren:	1
Düşen-Yükselen:	3	Düşen:	6	Düşen:	7	Düşen:	5
		Pitch Çizgisi Yok:	1	Yükselen:	1	Yükselen:	1
				Düşen- Yükselen:	1		
아무데나 가지 마. 여기서 기다려. Bir yere ayrılma. Burada bekle.							
Süren:	5	Süren:	10	Süren:	5	Süren:	3
Düşen:	5	Düşen:	2	Düşen:	4	Düşen:	4
Yükselen:	2	Yükselen:	1	Yükselen:	5		
Pitch Çizgisi Yok:	1	Pitch Çizgisi Yok:	1				
다음에 닭갈비를 먹자. Bir dahaki sefere Dakgalbi yiyelim.							
Süren:	8	Süren:	13	Süren:	5	Süren:	5
Düşen:	5	Düşen:	1	Düşen:	1	Yükselen:	2
				Yükselen:	5		
				Düşen- Yükselen:	1		
				Pitch Çizgisi Yok:	2		
조금만 더 기다려 봅시다. Biraz daha bekleyelim.							
Süren:	8	Süren:	10	Süren:	8	Süren:	3
Düşen:	2	Düşen:	1	Düşen:	2	Düşen:	2
Düşen- Yükselen:	2	Yükselen:	1	Yükselen:	4	Yükselen:	1
Pitch Çizgisi Yok:	1	Düşen- Yükselen:	1			Pitch Çizgisi Yok:	1
		Pitch Çizgisi Yok:	1				

Öneri Tümceleri:

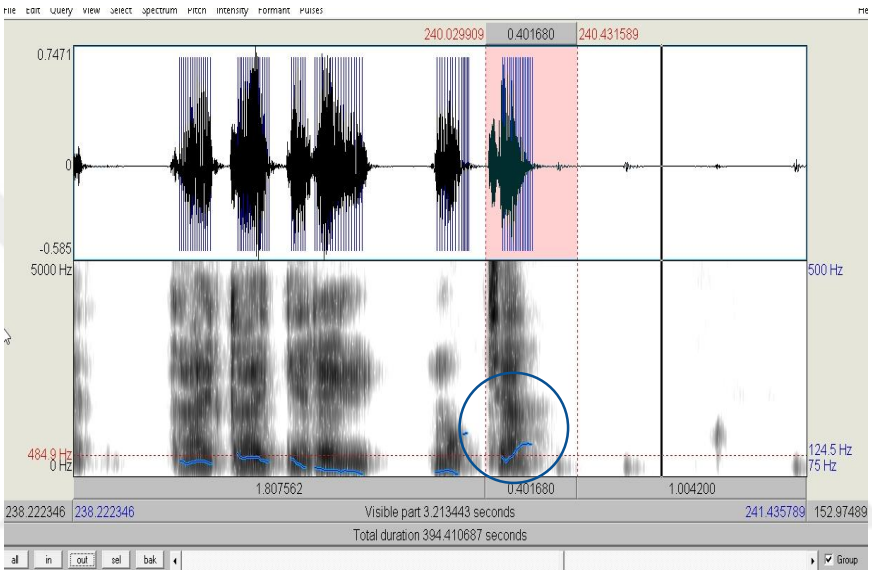
İncelenen tümceler, 다음에 닭갈비를 먹자 (Bir dahaki sefere Dakgalbi yiyelim.) ve 조금만 더 기다려 봅시다 (Biraz daha bekleyelim.)'dır.

Koreli anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu 다음에 닭갈비를 먹자 (Bir dahaki sefere Dakgalbi yiyelim.) tümcesinde görülen ezgi değişkenleri: süren ezgi ve düşen ezgidir. En çok görülen ezgi türü ise *süren ezgi* türüdür. Öğrencilerin sesletmiş olduğu 다음에 닭갈비를 먹자 (Bir dahaki sefere Dakgalbi yiyelim.) tümcesinde görülen ezgi değişkenleri ise; süren ezgi, düşen ezgi, yükselen ezgi ve düşen- yükselen ezgidir. İki öğrencide ise pitch çizgisi görülmemiştir. Öğrencilerin sesletmiş olduğu bu tümcede en çok görülen ezgi türü *süren ezgidir*. Ardından ise *yükselen ezgi* gelmektedir. Fakat Koreli

anadil konuşurları ile kıyasladığımızda Koreli anadil konuşurlarının bu tümceyi sesletiminde yükselen ezgi görülmemektedir.

Erkek öğrencinin sesletmiş olduğu 다음에 닭갈비를 먹자 (Bir dahaki sefere Dakgalbi yiyelim.) tümcesinde görülen alçak yükselen ezgi aşağıdaki görselde net bir şekilde görülmektedir.

Şekil 2.48: 다음에 닭갈비를 먹자 Tümcesinde Yükselen Ezgi Görünümü

조금만 더 기다려 봅시다 (Biraz daha bekleyelim.) öneri tümcesinde ise ezgi değişkenleri daha çeşitlidir. Koreli anadil konuşurlarının seslettiği bu tümcede görülen ezgi değişkenleri; süren ezgi, düşen ezgi, yükselen ezgi ve düşen- yükselen ezgidir. İki konuşurda ise pitch çizgisi gözlemlenmemiştir. Bir önceki öneri tümcesinde olduğu gibi bu tümce de en çok görülen ezgi türü *süren ezgi* türüdür. Öğrenciler tarafından sesletilen bu tümcede görülen ezgi değişkenleri ise; süren ezgi, düşen ezgi ve yükselen ezgidir. Öğrencilerin sesletmiş olduğu bu tümcede en çok görülen ezgi türü *süren ezgidir*. Ardından ise *yükselen ezgi* gelmektedir. Koreli anadil konuşurlarında ise yükselen ezgi sadece bir kişide görülmektedir.

Emir Tümceleri:

İncelenen tümceler 여기에다가 이름을 써 주세요(Buraya isminizi yazınız.) ve 아무데나 가지 마. 여기서 기다려 (Bir yere ayrılma. Burada bekle.) tümceleridir.

Nazikçe emir verirken kullanılan 여기에다가 이름을 써 주세요(Buraya isminizi yazınız.) tümcesinin Koreli anadil konuşurları tarafından sesletiminde görülen ezgi değişkenleri; düşen ezgi, süren ezgi ve düşen-yükselen ezgidir. Bir konuşurda ise pitch çizgisi gözlemlenmemiştir. En çok görülen ezgi türü ise *düşen ezgidir*. Öğrencilerin bu tümceyi sesletiminde görülen ezgi değişkenleri ise; süren ezgi, düşen ezgi, yükselen ezgi ve düşen- yükselen ezgidir. En çok görülen ezgi türü ise *düşen ezgidir*. Ardından ise Koreli anadil konuşurlarında olduğu gibi *süren ezgi* türü gelmektedir.

Sert bir tavırla emrederken kullanılan 아무데나 가지 마. 여기서 기다려 (Bir yere ayrılma. Burada bekle.) tümcesinin Koreli anadil konuşurları tarafından sesletiminde görülen ezgi değişkenleri; süren ezgi, düşen ezgi ve yükselen ezgidir. İki konuşurda ise pitch çizgisi gözlemlenmemiştir. Bu tümcenin sesletiminde en çok görülen ezgi türü *süren ezgidir*. Öğrencilerin bu tümceyi sesletiminde görülen ezgi değişkenleri ise; süren ezgi, düşen ezgi ve yükselen ezgidir. Öğrencilerin bu tümceyi sesletiminde en çok görülen ezgi türü *süren ezgi ve düşen ezgidir*. Ardından ise yükselen ezgi türü gelmektedir.

Rica Tümceleri:

İncelenen tümce, 검은 치마를 찾고 있는데 도와주세요(Siyah etek arıyorum da yardımcı olunuz.) tümcesidir. Bu tümcede B konuşmacısı, tezgahtar olan A konuşmasıcısından aradığı bir nesneyi bulması konusunda yardımcı olması ricasında bulunmaktadır.

Koreli anadil konuşurları tarafından sesletilen 검은 치마를 찾고 있는데 도와주세요(Siyah etek arıyorum da yardımcı olunuz.) tümcesinde görülen ezgi değişkenleri; süren ezgi, düşen ezgi ve düşen- yükselen ezgidir. Bir konuşurda ise pitch çizgisi gözlemlenmemiştir. Bu tümcede en çok görülen ezgi türü, *süren ezgidir*. Öğrencilerin bu tümceyi sesletiminde görülen ezgi değişkenleri ise; süren ezgi, düşen ezgi,

düşen- yükselen ve yükselen- düşen ezgidir. İki öğrenci ise bu tümceyi sesletmemiştir. Öğrencilerin bu tümceyi sesletiminde en çok görülen ezgi türü ise *süren ezgidir*. Ardından ise Koreli anadil konuşurlarında olduğu gibi *düşen ezgi* türü gelmektedir.

Korece ezgi türleri ile ilgili yapılan incelemeler esnasında öğrencilerin sözcükler arası ve seslemler arasında çok fazla duraksadığı gözlemlenmiştir. Bu durum pitch çizgisinde de belirgin bir şekilde görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin pek çoğu tümceleri kesik kesik ve tekdüze biçimde okumuştur.

Gözlemlenen bir diğer konu ise bazı Koreli erkek konuşurların pitch çizgilerinin 0(sıfır) değerine oldukça yakın olmasıdır. Bu da sözlü dili incelemenin zorluklarını bizlere göstermektedir.

c) Uzunluk Özelliği ile İlgili Ses Analizi

Korece ses uzunluğu özelliği ile ilgili olan bu bölümde Koreli anadil konuşurlarının ve öğrencilerin toplam 10 tümce sesletmesi istenmiştir. Tümcelerin beş tanesi sözcüksel uzunluk özelliğini, beş tanesi ise ifadesel uzunluk özelliğini taşımaktadır. İlk beş tümcenin her birinde yazılışları aynı anlamları farklı olan sesteş sözcükler yer almaktadır. Bunlar, kar ve göz anlamlarına gelen 눈[nun] sözcüğü, arı ve ceza anlamlarına gelen 벌[bol] sözcüğü, at ve söz anlamlarına gelen 말 [mal] sözcüğü, özür ve elma anlamlarına gelen 사과 [sagva] sözcüğü, gece ve kestane anlamlarına gelen 밤 [bam] sözcüğüdür. Bu sözcüklerin sesletiminde hem Koreli anadil konuşurlarının hem de öğrencilerin uzunluk özelliğine dikkat ederek sesletip sesletmedikleri incelenmiştir. Koreli anadil konuşurlarının seslettiği sesteş sözcükler kendi aralarında, öğrencilerin sesletmiş olduğu sesteş sözcükler kendi aralarında Praat yazılımı üzerinden incelenmiştir. İnceleme yapılırken sözcükte yer alan ünlünün sesletim uzunluğu süresine ve pitch değerine bakılmıştır.

Son beş tümce ise bir gerçeği vurgularken ya da dinleyiciye psikolojik olarak duyguyu geçirmek için kullanılan ifadesel uzunluk özelliği içermektedir. İncelenen sözcükler tümceler içerisinde yer alan 저기 [co:gi], 깨끗이[gge:ggışi], 다 [da:], 멀리서[mol:liso], 빙빙 [binğ:binğ] sözcükleridir. Her bir sözcükte uzunluk özelliği

taşıyan ünlünün sesletim uzunluğu ve pitch değerine bakılmıştır. Koreli kadın anadil konuşurları kadın öğrenciler ile Koreli erkek anadil konuşurları erkek öğrenciler ile karşılaştırılarak analiz edilmiştir. Uzunluk ile ilgili sesletim hata analizi çalışmasına birinci sınıf öğrencileri dahil edilmemiştir. Çünkü birinci sınıf öğrencileri henüz Koreceyi öğrenmeye yeni başladıkları için sözcükleri ve tümceleri duraksayarak sesletme eğilimindedir. Bu sebeple çalışmaya dahil edilmesi hatalı sonuçlar almaya sebep olacaktır.

Koreli anadil konuşurları ve öğrencilerin sesletmiş olduğu sözcüksel uzunluk özelliği taşıyan sesteş sözcükleri sesletim özellikleri açısından inceleyecek olursak aşağıdaki gibidir.

Tablo 2. 22: Uzunluk Özelliği Taşıyan Sözcüklerin Anlamlık Değerleri

눈이 -눈으로			**벌에-벌을**		**말이- 말을**	
	Ünlü Uzunluğu	Pitch	Ünlü Uzunluğu	Pitch	Ünlü Uzunluğu	Pitch
Koreli Kadın	p= 0*	p= 0,17	p= 0,31	p= 0,35	p= 0*	p= 0,08
Kadın Öğrenci	p= 0,57	p= 0,35	p= 0,70	p= 0,32	p= 0,45	p= 0,21
Koreli Erkek	p= 0,01*	p= 0,29	p= 0,73	p= 0,06	p= 0*	p= 0,40
Erkek Öğrenci	p= 0,51	p= 0,63	p= 0,52	p= 0,61	p= 0,38	p= 0,84
밤에 -밤을			**사과를- 사과**			
	Ünlü Uzunluğu	Pitch	Ünlü Uzunluğu	Pitch		
Koreli Kadın	p= 0,14	p= 0,30	p= 0,15	p= 0,26		
Kadın Öğrenci	p= 0,98	p= 0,30	p= 0,89	p= 0,87		
Koreli Erkek	p= 0,37	p= 0,36	p= 0,64	p= 0,54		
Erkek Öğrenci	p= 0,51	p= 0,70	p= 0,18	p= 0,54		

Tablo 2.22'de tümce içerisinde sözcüksel uzunluk özelliği taşıyan sesteş sözcüklerin istatiksel açıdan anlamlık değerleri verilmiştir. Öğrencilerin sesletmiş olduğu sözcüklerde hem ünlü uzunluğu hem de pitch değeri açısından anlamlı farklılık görülmemektedir. Koreli anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu sözcükler de ise sadece 눈[nun] ve 말[mal] sözcüklerinin ünlü uzunluğu değerinde anlamlı farklılık görülmektedir. Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu *kar* anlamına gelen 눈[nun] sözcüğünün ünlü uzunluğu ortalama değeri 123 ms iken *göz* anlamına gelen 눈[nun] sözcüğünün ünlü uzunluğu ortalama değeri ise 93 ms'dir. Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu *kar* anlamına gelen 눈[nun] sözcüğünün ünlü uzunluğu

ortalama değeri ise 113,71 ms iken *göz* anlamına 눈[nun] sözcüğünün ünlü uzunluğu ortalama değeri ise 80, 85 ms'dir. Koreli anadil konuşurlarının, *kar* anlamına gelen 눈[nun] sözcüğünün ünlüsünü *göz* anlamına gelen 눈[nun] sözcüğünün ünlüsüne göre daha uzun seslettiklerini söyleyebiliriz. Koreli kadın anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu *at* anlamına gelen 말 [mal] sözcüğünün ünlü uzunluğu ortalama değeri 153,69 ms iken, *söz* anlamına gelen 말 [mal] sözcüğünün ünlü uzunluğu ortalama değeri 119,69 ms'dir. Koreli erkek anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu *at* anlamına gelen 말 [mal] sözcüğünün ünlü uzunluğu ortalama değeri 134,57 ms iken, *söz* anlamına gelen 말 [mal] sözcüğünün ünlü uzunluğu ortalama değeri 110,64 ms'dir. Koreli anadil konuşurlarının *at* anlamına gelen 말 [mal] sözcüğünün ünlüsünü *söz* anlamına gelen 말 [mal] sözcüğünün ünlüsüne göre daha uzun seslettiklerini söyleyebiliriz. Literatür incelendiğinde 말 [mal] sözcüğünde *at* anlamına gelen sözcüğün değil *söz* anlamına gelen sözcüğün kurallar doğrultusunda daha uzun söylenmesi gerektiğine değinilmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde Koreli anadil konuşurlarının ya sözcüksel uzunluk özelliğini göz ardı ettiğini ya da bu özelliği farklı kullandıklarını söylememiz mümkündür.

Koreli anadil konuşurları ve öğrencilerin sesletmiş olduğu ifadesel uzunluk özelliği taşıyan sözcükleri sesletim özellikleri açısından inceleyecek olursak aşağıdaki gibidir.

Tablo 2.23: İfadesel Uzunluk Özelliği Taşıyan Sözcüklerin Anlamlık Değeri

	저기		**깨끗이**		**다**	
	Ünlü Uzunluğu	Pitch	Ünlü Uzunluğu	Pitch	Ünlü Uzunluğu	Pitch
Kadın Grubu	**p= 0***	**p= 0***	**p= 0,02***	**p= 0,01***	**p= 0,01***	**p= 0***
Erkek Grubu	p= 0,76	p= 0,39	p= 0,82	**p= 0***	p= 0,53	p= 0,08
	멀리서		**빙빙**			
	Ünlü Uzunluğu	Pitch	Ünlü Uzunluğu	Pitch		
Kadın Grubu	p= 0,17	**p= 0***	**p= 0,03***	**p= 0***		
Erkek Grubu	p= 0,06	p= 0,07	p= 0,53	**p= 0,01***		

Tablo 2.23'te Koreli anadil konuşurları ve öğrencilerin sesletmiş olduğu tümce içi ifadesel uzunluk özelliği taşıyan sözcüklerin istatiksel açıdan anlamlık değerleri verilmiştir. Tabloya göre kadın öğrencilerin seslettiği neredeyse tüm sözcüklerde ünlü uzunluğu ve pitch değeri bakımından anlamlı farklılık görülmektedir. Sadece 멀리서 [mol:liso] sözcüğünde ünlü uzunluğu bakımından anlamlı farklılık görülmemektedir. Kadın öğrencilerin sesletmiş olduğu 저기 [co:gi], 깨끗이[gge:ggışi], 다 [da:], 빙빙 [binğ:binğ] sözcüklerinin sırası ile ünlü uzunluğu ortalaması 132, 46 ms, 72,62 ms, 204,3 ms, 97,46 ms'dir. Koreli kadın anadil konuşurların sesletmiş olduğu 저기 [co:gi], 깨끗이[gge:ggışi], 다 [da:], 빙빙 [binğ:binğ] sözcüklerinin sırası ile ünlü uzunluğu ortalaması 91 ms, 93,67 ms, 145 ms ve 69,93 ms'dir. Yani kadın öğrenciler 깨끗이[gge:ggışi] dışındaki sözcükleri Koreli kadın anadil konuşurlarına göre daha uzun sesletmiştir. Kadın öğrencilerin sesletmiş olduğu 저기 [co:gi], 깨끗이[gge:ggışi], 다 [da:], 멀리서 [mol:liso] ve 빙빙 [binğ:binğ] sözcüklerinin sırası ile pitch değeri ortalaması 207,8 Hz, 287,52, 237 Hz, 181,9 Hz ve 205, 5 Hz şeklindedir. Koreli kadın anadil konuşurların sesletmiş olduğu 저기 [co:gi], 깨끗이[gge:ggışi], 다 [da:], 멀리서 [mol:liso] ve 빙빙 [binğ:binğ] sözcüklerinin sırası ile pitch değeri ortalaması ise 263,4 Hz, 253,58 Hz, 280, 8 Hz, 227,2 Hz ve 270,9 Hz şeklindedir. Kadın öğrencilerin sesletmiş olduğu 깨끗이[gge:ggışi] dışındaki sözcüklerin pitch değeri Koreli kadın anadil konuşurlarına göre daha düşüktür. Kadın öğrencilerin ifadesel uzunluk özelliği taşıyan sözcüklerin sesletiminde sorun yaşadıklarını söylememiz mümkündür.

Erkek öğrenciler ise ünlü uzunluğu değeri açısından Koreli erkek anadil konuşurları ile benzer uzunlukta sesletim gereçekleştirmiştir. Sadece 깨끗이[gge:ggışi] ve 빙빙 [binğ:binğ] sözcüklerinin pitch değerlerinde anlamlı farklılık görülmektedir.

d) Ses Olayları ile İlgili Hata Türü Analizi

Ses olayları ile ilgili incelemeler Praat ses analiz programında incelenmemiştir. Öğrencilerden alınan ses kayıtları yazar tarafından dinlenmiş ve hata türleri tespit edilmiştir. Birinci sınıf öğrencileri henüz Korece başlangıç seviyesinde oldukları için ses olaylarını net bir şekilde ayırt edemeyeceklerinden ses olayları ile ilgili hata tespiti yapılırken sadece ikinci sınıf öğrencilerinin ses kayıtları incelenmiştir.

Ses olayları ile ilgili olarak öğrencilere 10 adet tümce verilmiş ve öğrencilerden bu tümceleri sesletmeleri istenmiştir. Bu tümceler, içerisinde çeşitli ses olaylarını barındıran tümcelerdir. İnceleme esnasında tümcenin tamamı değil özellikle birbirine karıştırılan ya da ayırt etmesi zor olan sözcükler üzerine durulmuştur. Birinci bölümde ulama özelliği seslem konusu altında incelenmiş olsa da öğrencilere uygulanmış olunan hata analizi çalışmalarının her ikisinde de seslemle ilgili sorulara ayrıca yer verilmediği için bu bölümde öğrencilerin Korece ulama özelliği farkındalığını anlamak için ulama içeren sözcükler de incelenmiştir. Tümceler içerisinde incelenen sözcükler, sözcüklerin doğru sesletimleri ve öğrencilerin yaptığı hata değişkenleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2.24: Ses Olayları ile İlgili Hata Değişkenleri

T. No	İncelenen Sözcük	Doğru Sesletim	Hata 1	Hata 2	Hata 3	Hata 4
1	한국말	한궁말 [hangunğmal]	한국말 [hangugmal]	-	-	
2	석류	성뉴 [songnyu]	석류 [sogryu]	서류 [soryu]	선뉴 [sonnyu]	선류 [sonryu]
3	일년	일련 [illyon]	인년 [innyon]	일년 [ilnyon]	이년 [inyon]	-
	같이	가치 [gaçi]	같치 [gatçi]	갖치 [gaççi]	-	-
	잡고	잡꼬 [cabggo]	잡고 [cabgo]	자꼬 [caggo]	-	-
4	신혼여행지로	시논녀행지로 [şinonnyohenğciro]	신혼여행지로 [şinhonyohenğciro]	시논여행지로 [şinonyohenğciro]	신호여행지로 [şinhoyohenğciro]	신형여행지로 [şinhyonğyohenğciro]
5	아름다운 여자	아름다운녀자 [arımdaunnyoca]	아름다운 여자 [arımdaun yoca]	-	-	-
	꽃잎으로	꼰니브로 [ggonnibıro]	꼬치프로 [ggoçipıro]	꼬치피로 [ggoçipiro]	꼬치브로 [ggoçibıro]	꼬티프로 [ggotipıro]
6	입학했어요	이파케써요 [ipakessoyo]	입학해써요 [ibhaghessoyo]	이팤해써요 [ipakhessoyo]	잎하케써요 [iphakessoyo]	이파켇서요 [ipakedsoyo]
7	좋고	조코 [coko]	조꼬 [coggo]	-	-	-
	옷을	오슬 [osıl]	-	-	-	-
8	밟게	밥께 [babgge]	밟게 [balbge]	발께 [balgge]	팔게 [palge]	발게 [balge]
9	핥으며	할트며 [haltımyo]	할츠며 [halçımyo]	하르며 [harımyo]	하츠며 [haçımyo]	핟드며 [haddımyo]
10	삶과	삼꽈 [samggva]	삶꽈 [salmggva]	살과 [salgva]	살꽈 [salggva]	-
	죽음	주금 [cugım]	주김 [cugim]	-	-	-

Birinci tümcede öğrencilerin Korecedeki nazallaşma kuralının bilincide olup olmadığını ve bu kuralı kullanıp kullanmadığını görmek üzere 한국말[Hangunğmal] sözcüğü verilmiştir. Öğrencilerin çoğunluğu bu sözcüğü nazallaşma kuralına uygun sesletmemiştir. Fakat bu kuralın Koreliler arasında da standart dil kurallarına uymadan sesletildiği görülmektedir. Bazı Koreliler bu sözcüğü iki ayrı sözcük gibi sesletir ve arada nazallaşma kuralını uygulamazlar [Hangug mal].

İkinci tümcede de yine nazallaşma kuralının uygunlandığı sözcük ele alınmıştır. Öğrencilerin çoğunluğu 석류 [sonğnyu] sözcüğünü yazıldığı gibi sesletmiştir. Bazı öğrenciler ise nazallaşma kuralını uygulamak isteseler de hangi sesin hangi sese dönüştüğünü (ㄱ *ise* ㅇ*'a dönüşür)* bilmedikleri için "ㅇ[nğ]" sesi yerine "ㄴ" olarak sesletmişlerdir.Bazıları ise nazallaşma kuralını sadece ilk seslemde uygulamış, ikinci seslemi ise yazıldığı gibi sesletmiştir.

Üçüncü tümcede üç ses olayı incelenmiştir. "일년[illyon]" sözcüğünde akıcılaşma kuralı, "같이 [gaçi]" sözcüğünde damaksıllaşma kuralı, "잡고[cabggo]" sözcüğünde ise çift vurgulu sese dönüşme kuralı vardır.

Akıcılışma ile ilgili sözcükte üç farklı hata değişkeni vardır. Bunlardan biri birinci seslemdeki akıcı ünsüzün düşmesi, diğeri sözcüğün yazıldığı gibi sesletilmesi ve bir diğeri ise akıcılışma yerine nazallaşma kuralının uygulanmasıdır. Birinci hata hızlı sesletimden kaynaklanmaktadır. İkinci hata ise akıcılaşma kuralının bilinmemesinden kaynaklıdır ve öğrencilerin çoğunluğu ikinci hatayı yapmışlardır. Üçüncü hata ise Korecede "ㄴ" ve "ㄹ" sesleri birbiri ardına geldiğinde ya akıcılışma ya da nazallaşma kurallarından herhangi birinin uygulanarak sesletilmesinden kaynaklıdır. 온라인 sözcüğünün [ollain] ya da [onnain] olarak sesletilmesini buna örnek verebiliriz. Fakat bu tür sesletimlerin Koreliler tarafından genellikle önce "ㄴ" sesinin geldiği durumlarda ve yabancı dilden giren sözcüklerde yapıldığı görülür. Öğrencilerin de bu hatayı yaparken bu örnekleri düşünmüş olmaları mümkündür.

Damaksıllaşma kuralı ile ilgili sözcükte sesletim hata oranı oldukça düşüktür. Öğrencilerden biri damaksıllaşma kuralını ikinci seslemde uygulasa da birinci seslemdeki "ㅌ" varlığını hala sürdürmüştür. Bir öğrenci de damaksıl ünsüzü iki defa sesletmiştir. Diğer öğrenciler ise kuralı doğru bir şekilde uygulamıştır.

Çift vurgulu sese dönüşme kuralı ile ilgili olan sözcükte ise öğrencilerin çoğunluğu kuralı doğru uygulamıştır. Bazı öğrenciler dudak ünsüzü olan"ㅂ" sesini "ㄲ" sesine dönüştürerek [자꼬- caggo] şeklinde sesletmişlerdir.

Dördüncü tümcede 신혼여행지로 [şinonnyohenğciro] sözcüğünde ise "ㄴ" sesinin türemesi kuralı vardır. "ㄴ" sesi kendinden sonra yarı ünlü olan "ㅕ"sesini aldığında " 녀"ya dönüşür. Bu kuralı doğru uygulayan öğrenci bulunmamaktadır. Bazı Koreliler bu sözcüğü iki ayrı sözcük olarak ve "ㄴ" sesinin türemesi kuralına uymadan sesletmiştir.

Beşinci tümcede de iki ses olayı incelenmiştir. 아름다운 여자 [arımdaunnyoca] sözcüğünde dördüncü tümcede olduğu gibi "ㄴ" sesinin türemesi kuralı, 꽃잎으로 [gonnibıro] sözcüğünde ise sırası ile seslem sonu kuralı + nazallaşma + [n] türemesi + seslem sonu kuralı ve ulama vardır. 아름다운 여자 [arımdaunnyoca] sözcüğünü kurala uygun sesleten öğrenci bulunmamaktadır. Bu kural Koreliler tarafından da kimi durumlarda göz ardı edilmektedir. "ㄴ" sesinin türemesi kuralının anadiş konuşurları tarafından uygulanıp uygulanmadığı farklı bir çalışmanın konusu olacak niteliktedir. 꽃잎으로 [gonnibıro] ise en fazla hata değişkeni olan sözcüklerden biridir. Öğrencilerin çoğunluğu ilk seslemden ve ikinci seslemden sonra ünlü geldiği için her iki seslem arasında da ulama yapmış ve 꼬치프로 [ggoçipıro] şeklinde sesletmiştir. Bu değişkende nazallaşma kuralı ve sonseste sesletilebilen sesler kuralına dikkat edilmeden sesletim gerçekleştirilmiştir. Sözcüğün 꼬치브로 [ggoçibıro] sesletiminde ise bir önceki hata

değişkeninden farklı olarak ikinci seslemin sonsesinin kuralına uygun sesletilmesidir. Ama ilk seslemin sonsesi bu sesletimde sonses kuralına uygun sesletilmemiştir. 꼬티프로 [ggotipıro] şeklinde sesletimde ise ikinci ve üçünce seslemlerde hata görülmektedir. Bu sözcüğün sesletimi ile ilgili olarak öğrencilerin her ne kadar ulama kuralını biliyor olsalar da ulamayı uygularken seslemler arasında gerçekleşen ses olaylarına dikkat etmediğini söyleyebiliriz. Bu sözcüğü doğru sesleten öğrenci sayısı üçtür.

Altıncı tümcede ise 입학했어요 [ipakessoyo] sözcüğü ile öğrencilerin sertleşme kuralını sesletimde uygulayıp uygulamadığı incelenmiştir. Bu sözcüğü öğrencilerin çoğunluğu doğru sesletmiştir. Hatalar ise genellikle kuralın eksik uygulanmasından ya da uygulanması esnasında hangi sesin düşerek diğerini sertleştirdiğinin bilinmemesinden kaynaklıdır.

Yedinci tümcede sertleşme kuralı ve ulama incelenmiştir. "좋고[coko]" sözcüğünde sertleşme kuralı olmasına rağmen öğrencilerin çoğunluğu "ㄱ" sesini çift vurgulu ses olan "ㄲ" şeklinde sesletmişlerdir. Bu sözcüğü doğru sesleten öğrenci sayısı ikidir. Ulamanın gerçekleştiği "옷을 [osıl]" sözcüğünü ise tüm öğrenciler doğru sesletmiştir.

Sekizinci tümcede ise "밟게[babgge]" sözcüğü ile öğrencilerin sesletimde hem sonses kuralına hem de çift vurgulu sese dönüşme kuralına dikkat edip etmediği incelenmiştir. Bu sözcük de en fazla hata değişkenine sahip sözcüklerdendir. Birinci değişkende öğrenciler sözcüğü yazıldığı gibi 밟게 [balbge] şeklinde sesletmiştir. İkinci değişkende ise "*sonseste çift ünsüz yer alamaz*" kuralından yola çıkarak ünsüzlerden sadece birini -kurallara çok dikkat etmeden- sesletmişlerdir (발께 [balgge]). Ayrıca ikinci değişkende çift ünlüye dönüşme kuralı da uygulanmıştır. 팔게 [palge] değişkeninde ise hem önseste sesletim hatası vardır, hem de ilk seslemdeki sonses hatalı sesletilmiştir. Ayrıca ikinci seslemde çift vurgulu sese dönüşme kuralı uygulanmamıştır. 발게 [balge]

değişkeninde ise hem ilk seslemin sonsesi hatalı sesletilmiş hem de ikinci seslemin önsesinde çift vurgulu ünsüzde dönüşme kuralı uygulanmamıştır.

"밟게[babgge]" sözcüğü ile ilgili olarak Korelilerin ses kayıtları incelendiğinde hem "밥께[babgge]" hem de "발께[balgge]" şeklinde sesletildiği görülmüştür. Yani bazı durumlarda Koreli anadil konuşurları tarafından da standart dil kurallarına uyulmadığı görülmektedir. Bu sebeple öğrenciler sözcüğü ister "밥께[babgge]" şeklinde isterse de "발께[balgge]" şeklinde sesletsinler iletişimde sorun yaşamayacaklardır.

Dokuzuncu tümcede ise "핥으며[haltımyo]" sözcüğü ile öğrencilerin çift sesli sonseslerde gerçekleşen ulamayı doğru sesletip sesletmedikleri incelenmiştir. Bu sözcükte de çeşitli hata değişkenleri vardır. Öğrencilerin bazıları "*ㅌ" sesinden sonra "ㅣ" sesi geldiğinde "ㅌ" sesi damaksıllaşarak "ㅊ"ye dönüşür* kuralından etkilenerek sözcüğü 할츠며 [halçımyo] ya da 하츠며 [haçımyo] olarak sesletmiştir. Fakat "ㅌ" sesinden sonra "ㅡ" geldiğinde damaksıllaşma yaşanmaz. 하르며 [harımyo] sözcüğünde ise öğrenciler sonseste yer alan çift ünsüzden sadece birini seçerek sesletim gerçekleştirmişlerdir. Fakat öğrencilerin seçmiş olduğu ses standart sesletim kurallarına uygun değildir. 핟드며 [haddımyo] hata değişkeni ise hızlı okumadan kaynaklı bir hatadır.

Onuncu tümcede ise "삶과[samggva]" ve "죽음[cugım]"sözcükleri ile öğrencilerin hem sonsese gelen ünsüzleri bilip bilmediklerini, biliyorlarsa sonseste çift ünsüz bulunması durumunda hangi sesin sesletileceğini bilip bilmediklerini ölçülmesi hem de ulama kuralını uygulayıp uygulamadıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. İlk sözcük "삶과" [samggva] şeklinde sesletilmesi gerekiyor iken öğrenciler ya sonseste her iki ünsüzü de kullanarak 삶꽈 [salmggva] şeklinde sesletmişler ya da bu çift ünsüzden

birini tercih ederek 살과[salgva] şeklinde sesletmişlerdir. Fakat öğrencilerin tercihi standart sesletim kurallarına uygun değildir.

"죽음[cugım]" sözcüğünü ise "주김 [cugim]" şeklinde hatalı sesleten bir öğrenci vardır. Bu hata da hızlı sesletimden kaynaklanmaktadır.

Ses olayları ile ilgili olarak Türk öğrencilerin Korece sesletimde nazallaşma kuralı, akıcılaşma kuralı ve sertleşme kuralının gerçekleştiği sözcüklerde sorun yaşadıklarını söyleyebiliriz. Hangi seslerin hangi seslerle yanyana geldiğinde hangi sese dönüştüğü konusunda tam bir farkındalık görülmemektedir. Ayrıca ulama yapılırken seslemler içerisinde gerçekleşen ses olaylarına dikkat edilmeden, olduğu gibi sesletim eğilimi vardır. "ㄴ[n]" sesinin türemesi konusunda da eksikler vardır fakat bu kural bazı Koreliler tarafından da göz ardı edildiği için bu kuralın öğretimi ikincil aşamaya bırakılabilir. Öğrencilerin en çok sorun yaşadığı ses olayı ise sonsesinde çift ünsüz bulunan seslemlerde gerçekleşmektedir. Bu sebeple Korece sesletim öğretilirken önce sonseste sesletimi mümkün olan 7 ses kesinlikle kavratılmalı ardından ise sonsesinde çift ünsüz bulunan seslemlerde hangi sesin hangi kurala göre sesletildiği basit düzeydeki sözcüklerle açıklanmalıdır.

Tezin bu bölümünde yer alan ses olaylarının sesletimindeki hata türleri ile ilgili çalışma oldukça kısıtlıdır. Ses olaylarının her biri farklı bir çalışmanın konusu olabilecek niteliktedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KORECE SESLETİM ÖĞRETİMİNİN ÖNEMİ VE TÜRKİYE'DEKİ DURUMU

Tezin bu bölümünde genel hatlarıyla Korece sesletim öğretiminin önemi ve Korece sesletim öğretiminin Türkiye'deki durumu ele alınacaktır. Öncelikle Türkiye'deki Korece eğitimi ve Korece sesletim eğitiminin arka planı incelenecektir. Ardından Türkiye'deki Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dallarının müfredat programları incelenerek Korece sesletim ile ilgili derslerin olup olmadığı tespit edilmeye çalışılacaktır. Son olarak bu Anabilim Dallarında sıkça kullanılan ders kitaplarında yer alan Korece sesletimle ilgili içerikler incelenecektir.

3.1. Sesletim Öğretiminin Önemi ve Gelişimi

İnsanlar, iletişime söz ile başlar. Duygularını, düşüncelerini, mutluluk ve heyecanlarını ses organları aracılığıyla oluşturmuş olduğu sözler ile başkalarına anlatma imkânı bulurlar. Bir bebek ilk doğduğunda çevresinden duyduğu sesleri anlamaya ve çıkarmaya çalışır. Daha küçücükken söze agularla başlar. Yaş aldıkça ise agulamalar seslemlere, seslemler sözcüklere, sözcükler ise tümcelere dönüşür ve sonunda duygu ve düşüncelerini aktarmaya başlar. Fakat bu süreç çok kısa ya da çok kolay olan bir süreç değildir. Bebekken öğrendiğimiz sözler bizimle birlikte gelişir ve bizim iç dünyamızı yansıtır. Önemli olan sözleri doğru kullanmayı öğrenmektir. Şenbay (2019) bunu şu sözlerle açıklamıştır:

> *Söz insanın doğal bir anlatım aracı değildir. Nasıl ki bir müzik aletini çalmak için nota ile o aletin üzerinde çalışıp bir emek ve çaba harcamak gerekirse toplum karşısında söz söylemeyi öğrenmek için de öylece metinler üzerinde çalışıp bir emek ve çaba harcamak gerekir. (s.12)*

Sözlerimizi doğru ve etkili bir biçimde kullanmamız gerektiği çokça vurgulansa da bizler ilkokuldan başlamak üzere tüm eğitim hayatımız boyunca sadece anadilimizin dilbilgisi kurallarını öğrenir ve bu kurallar doğrultusunda yazmamızı geliştiririz. Fakat eğitim hayatımız boyunca bizlere nasıl konuşmamız gerektiği, etkili bir konuşmanın nasıl olduğu, konuşmada sesletimin ne denli önemli olduğu detaylı bir şekilde öğretilmez. Ancak diksiyon kurslarına gittiğimizde konuşmanın ve sesletimin önemini anlar ve sesleri kullanmayı öğreniriz.

Anadilde olduğu gibi bir yabancı dili öğrenirken iletişimin en önemli parçası kullandığımız sözler ve onların doğru sesletimidir. Yabancı dil ediniminde de anadilde olduğu gibi en başta sesleri, sonra seslemleri, sonra sözcükleri, daha sonra ise tümceleri tümevarım yöntemiyle öğreniriz. Yabancı dil öğrenirken sesleri ve sesletim kurallarını iyi bir şekilde öğrenmek çok önemlidir. Çünkü sesletimi iyi yapamamak iletişim sorunlarına neden olur. Kahrıman Özdemir (2022c) bunu aşağıdaki sözlerle açıklamıştır:

> *Sesletim iletişimin çekirdeği, dil öğrenmenin ise temelidir. Sesletim, yabancı öğrencilerin dil yeteneğini belli eden ilk unsur olduğu için Türk öğrencilerin Korece dilbilgisi ve sözcük bilgisi ileri seviye olsa bile sesletimi iyi değilse iletişim problemleri oluşur ve bu da öğrencinin özgüven duygusunu kaybetmesine sebep olur. Öğrencinin özgüven duygusunu kaybetmesi Korece yeteneğinin gelişimini olumsuz etkiler. (s.204)*

Fakat gerek Korece öğretiminde gerekse diğer dillerin öğretiminde sesletime okuma, yazma, konuşma ve dinleme gibi temel beceriler kadar özen gösterilmemektedir. Yabancı dil öğretiminde sadece başlangıçta sesler hakkında bilgi verilirken üzerinde durulan, öğrencinin seviyesi ve bilgi birikimi arttıkça sadece yeri geldikçe hatırlatılan bir konudur sesletim. Bak Ci Yonğ vd. (2014, s.283)'e göre "Başlangıç seviyesinde dilin temeli olan sesletimin mutlaka öğrenilmesi gerektiği düşünüldüğü için öğrencilerin pek çoğu sınıf içinde öğrenme ve tekrar etme imkânı elde ederler. Fakat orta ve ileri seviyeye gidildikçe sesletimin pek de önemsenmediği bir gerçektir."

Yabancı dil öğretiminde sesletimin arka plana atılması pek çok bilim insanı tarafından eleştiri konusu olmuştur. Gilbert (2010, s.1) yazısında sesletimin İngilizce eğitiminde (EFL/ESL) "yetim çocuk" olduğunu ve bu problemin hala dünya çapında devam etmekte olduğunu belirtmektedir.

Dil, toplum ve toplumlar arası iletişimi sağlayan en önemli araçtır. Günümüzde İngilizce, küresel bir dil olarak kabul edilmiş, pek çok ülkenin resmi dili ve resmi dil olmayan ülkelerde de yabancı dil olarak en fazla öğrenilen dil olmuştur. Fakat bundan 500 yıl öncesi düşünüldüğünde din, ticaret ve eğitim gibi konularda toplumlar arası iletişimi sağlamak için en çok kullanılan dillerin başında Latince, Eski Yunanca ve Arapça gelmekteydi. 16. ve 17. yüzyılda Avrupa'da Latince ve Eski Yunanca dışında başka bir dil öğretilmemiş ancak 18. yüzyıla gelindiğinde İngilizce, yabancı dil olarak öğretilmeye başlanmıştır.

Yabancı dil öğretimini tarihsel gelişimi açısından incelediğimizde dil öğretim yöntemleri arasında sesletimi ön plana çıkaran yaklaşım oldukça azdır. Dil öğretim yöntemleri arasında sesletimi en çok önemseyen yöntemler Düzvarım Yöntemi, İşitsel-Dilsel Yöntem, Sessiz Yol Yöntemi'dir. Sesletim, en parlak dönemini Düzvarım Yöntemi ile yaşamıştır. Düzvarım Yöntemi döneminin dil öğretiminde sesletimin durumunu Yavuz, vd. (2015, s.42) şu şekilde açıklar:

> *Dilbilimin alanındaki gelişmeler dil öğretimini de etkilemiştir. Özellikle, ses sistemlerini analiz edip, tanımlayan Sesletim (Fonetik) ön plana çıkmıştır. Dilbilimciler konuşma dilinin yazı dilinden daha önce geldiğini, bu nedenle sesletim ve konuşma becerisine daha çok önem verilmesi gerektiğini düşünmüşlerdir. Bu amaçla 1886'da her dildeki sesleri tanımlamak ve ifade etmek için "Uluslararası Sesletim Birliği"(The International Phonetic Association) kurulmuştur. Farklı seslerin ve ses ünitelerinin tanımlanabilmesi ve doğru telaffuzu için sesletim sembolleri kullanılmış ve bu semboller sesletim alfabesini (Phonetic Alphabet) oluşturulmuştur.*

İletişimsel Dil Öğretim Yönteminde ise parçalı sesbirimlerden ziyade parçalarüstü sesbirimler önem kazanmıştır.

Günümüz dil öğretim yöntemleri ele alındığında artık net bir yönteme bağlılık söz konusu değildir. Çünkü dil öğretimi öğrencinin yaşı, cinsiyeti, bulunduğu bölge gibi konuların etkisi ile farklılık gösterebileceği için bu konular göz önünde bulundurularak en doğru eğitim yöntemi oluşturulmaya çalışılmaktadır. Günümüzde sadece öğretmen odaklı dil öğretimi değil öğrenci odaklı eğitim daha ön plana çıkmaktadır.

3.2. Türkiye'de Korece Eğitimi ve Korece Sesletim Eğitiminin Arka Planı

Türkiye ve Kore ilişkileri, 1948 yılında Kore Cumhuriyeti'nin ilanının ardından 1949 yılında Türkiye'nin Kore'yi tanıması ve 1950 yılında da Kore Savaşı'na askeri güç göndermesi ile başlamıştır. Bu ilişkiler, Kore ve Japonya'nın ortaklaşa ev sahipliği yaptığı 2002 FIFA Dünya Kupası maçları sırasında daha da pekişmiş ve iki ülke de birbirini "kardeş ülke" olarak tanımlar hale gelmiştir. Günümüze gelindiğinde ise iki ülke arasında çeşitli ticaret anlaşmaları yapılmış ve Türkiye pazarına pek çok sayıda Koreli firma giriş yapmıştır. Ayrıca tüm dünyayı etkisi altına alan *Kore Akımı* (Hallyu) dalgası ülkemizde de etkisini göstermiş ve bu dalganın etkisiyle pek çok genç tarafından Korece ikinci yabancı dil olarak öğrenilmeye başlanmıştır. Ülkemizde 3 üniversitede Korece eğitimi verilmektedir.

3.2.1. Kore Dili ve Edebiyatı ABD Müfredat Programları

Kore dili, tarihi, kültürü ve edebiyatı gibi çeşitli alanlarda eğitimlerin verildiği Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı lisans programı, ilk olarak 1989 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih, Coğrafya Fakültesi'nde kurulmuştur. Eğitim türü örgün öğretim, eğitim süresi 4 yıl ve yıllık kontenjanı ise 40+1 kişidir. YÖKATLAS sitesinde yer alan ve 2022 Yükseköğretim Bilgi Sistemi verilerine göre programa kayıtlı öğrenci sayısı 210'dur. Ankara Üniversitesi Bologna bilgi sistemi platformundan alınan bilgiye göre programla ilgili 1.ve 2. sınıf ders listesi aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.1: Ankara Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı ABD 1. ve 2. Sınıf Müfredatı

Dersin Adı	Kredi	AKTS	Yarıyılı	Dersin Adı	Kredi	AKTS	Yarıyılı
Dilbilgisine Giriş	4	8	1	Dilbilgisi I	4	7	3
Hangeul	4	7	1	Tümce Kalıpları	4	6	3
Mesleki Seçmeli Dersler 1.Yy	0	8	1	Korece Konuşma Dili	3	5	3
Sözdizimine Giriş	3	4	1	Mesleki Seçmeli Dersler 3.Yy	0	2	3
Kore Modern Kültür Öğretimi	2	4	1	Temel Dil Becerilerinin Geliştirilmesi I	2	2	3
Sesbilgisine Giriş	2	4	1	Hancha'ya Giriş	2	2	3
Temel Dilbilgisi	4	8	2	Dilbilgisi II	4	7	4
Temel Ses Bilgisi	4	7	2	Sözcük Bilgisi	4	8	4
Mesleki Seçmeli Dersler 2.Yy	0	8	2	Yazılı Anlatım Yöntemleri	3	6	4
Korece Kompozisyonuna Giriş	3	4	2	Mesleki Seçmeli Dersler 4.Yy	0	4	4
Kore Geleneksel Kültür Öğretimi	2	4	2	Temel Dil Becerilerinin Geliştirilmesi	2	4	4
Temel Sözdizimi	2	4	2	Hancha	2	4	4

Kaynak:http://bbs.ankara.edu.tr/Ders_Plani.aspx?bno=1612&bot=209 (E.T.19.12.2022)

Yapılan inceleme doğrultusunda ilgili üniversitenin Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı müfredat programında ayrıca Korece Sesletim adlı dersin bulunmadığı görülmüştür. Fakat müfredat programında yer alan ders izlenceleri incelendiğinde Korecenin ses özelliklerine dair eğitim içeriklerine sahip bazı dersler mevcuttur. Bunlar; 1. sınıf dersi olan Hangeul ve Temel Ses Bilgisi dersleridir. Hangeul derslerinde haftalık olarak, Hangeul'ın tarihçesi, Korece abecesinde ünsüzler, Korece abecesinde ünlüler, Korece abecesinde yarı ünlüler, Korece abecesinde çift ünsüzler, Korecede seslem oluşumları, Korecede ünsüz benzeşmeleri, Korecede seslem oluşumları ve benzeşme kuralları, Korecede ezgiye giriş, Tümce türlerine göre ezgi örüntülerine giriş, Bildiri tümcesi ezgi örüntüsü, Soru tümcesi ezgi örüntüsü, Emir tümcesi ezgi örüntüsü, Önerme tümcesi ezgi örüntüsü konularına yer verilmiştir. Temel ses bilgisi dersinde ise, özellikle Korecedeki ezgi örüntülerine yer verilmiştir. Ezgi örüntüleri, Ezgi grupları, Ezgi grupları üzerine sınıf çalışması, Çekirdek ezgi, Çekirdek ezgi üzerine sınıf çalışması gibi konular bu dersin başlıca konularını oluşturmaktadır. Bu iki dersin dışında ise Koreceyi yeni öğrenmeye başlayan öğrencilerin alfabeyi tanımaları için oluşturulan, ilk haftaların konu içerikleri de Korece ses kuralları ile ilgilidir. Örneğin 1.sınıf derslerinden olan Dilbilgisine Giriş dersinin ilk 5 haftasında Hangeul'ın tarihçesi, Korece abecesinde ünsüzler, Korece abecesinde ünlüler, Korece abecesinde yarı ünlüler, Korece abecesinde çift ünsüzler konuları mevcuttur.

1989 yılında Ankara Üniversitesi'nde Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalının kurulmasının ardından yıllar geçtikçe gerek Kore ile yapılan ticari anlaşmaların sayısının artması gerekse Kore ve Koreceye olan ilginin oluşmaya başlamasıyla 1998 yılında Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi bünyesinde Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı kurulmuş ve 2003–2004 eğitim-öğretim yılında 30 kontenjanla ilk öğrencilerini almaya başlamıştır. Eğitim süresi 4 yıl olan Anabilim Dalı'nın öğretim türü örgün ve ikinci öğretim olmak üzere iki türdür. YÖKATLAS sitesinde yer alan ve 2022 Yükseköğretim Bilgi Sistemi verilerine göre örgün öğretime kayıtlı toplam öğrenci sayısı toplam 84, ikinci öğretimde kayıtlı toplam öğrenci sayısı ise 85'tir. Yıllık kontenjanı ise örgün öğretim 40+1, ikinci öğretim kontenjanı da 40+1' dir. Erciyes Üniversitesi Ders Bilgi Paketi platformundan alınan bilgilere göre program müfredatındaki 1. ve 2. sınıf dersleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 3. 2: Erciyes Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı ABD 1. ve 2. Sınıf Müfredatı

Dersin Adı	Kredi	AKTS	Yarıyılı	Dersin Adı	Kredi	AKTS	Yarıyılı
Dilbilgisi 1	4	4	1	Dilbilgisi 3	5	5	3
Okuma 1	4	4	1	Okuma Anlama 1	2	2	3
Konuşma 1	4	4	1	Konuşma 3	3	3	3
Dinleme 1	4	4	1	Dinleme 3	3	3	3
Yazma 1	4	4	1	Yazma Becerileri 1	2	2	3
Kore Kültürü 1	2	2	1	Kore Tarihi 1	5	5	3
Korece Kelime Çalışması	2	2	1	Bilgisayar 1	5	5	3
Dilbilgisi 2	4	4	2	Dilbilgisi 4	5	5	4
Okuma 2	4	4	2	Okuma Anlama 2	2	2	4
Konuşma 2	4	4	2	Konuşma 4	3	3	4
Dinleme 2	4	4	2	Dinleme 4	3	3	4
Yazma 2	4	4	2	Kore Tarihi 2	5	5	4
Kore Kültürü 2	2	2	2	Yazma Becerileri 2	5	5	4
Kelime ve Tümce Çalışması	2	2	2				

Kaynak: https://dbp.erciyes.edu.tr/Program/P3.aspx (E.T. 19.12.2022)

Yukarıdaki müfredat programı incelendiğinde Korece sesletim ile ilgili dersin olmadığı görülmektedir. Fakat derslerin izlenceleri incelendiğinde Koreceyi yeni öğrenmeye başlayanlar için Korece seslerin temel alındığı haftalık konu içeriklerinin var olduğu görülmektedir. Okuma 1 dersinin ilk haftasında Korece ünlü ve ünsüzler, ikinci haftasında ise alfabe (sesletim) konusu ele alınmaktadır. Doğru sesletim yeteneğinin kazanılması da dersin öğrenim çıktılarından biridir. Konuşma 1 dersinin ilk 4 haftasında da Korecedeki ünsüzler, Korecedeki kısa ünlüler, Korecedeki çift ünlüler, Korece seslem yapısı ve Korece okuma kuralları ele alınarak Korecenin ses özelliklerine yer verilmektedir. Dinleme 1 dersinin öğrenme çıktıları arasında ise okuduklarını doğru seslerle sesletebilme ve sesleri doğru sesleterek konuşma becerisi kazanma yer almaktadır. Okuma Anlama 1 ve 2 derslerinde ise Korece metinler okunarak hem sesletim hem de okuma anlama yeteneği üzerine çalışmalar yapılarak öğrencilerin doğru sesletim yeteneği edinmesi sağlanmaktadır.

21. yüzyıla gelindiğinde tüm dünyayı etkisi altına alan Kore akımının etkisi ile ülkemizde de Korece öğrenmek isteyen kişilerin sayısı günden güne artmaktadır. Gerek özel kurumlarda gerek resmi kurumlarda pek çok kişi Korece öğrenmeye başlamıştır. Kore Dili ve Edebiyatı alanında 2016 yılına kadar sadece 2 üniversitede akademik düzeyde eğitim verilirken 2016 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

bünyesinde Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı kurulmuş ve aynı yıl öğrenci alınmaya başlanmıştır. Böylelikle ülkemizde bu alanda akademik düzeyde eğitim veren üniversite sayısı üçe çıkmıştır. İstanbul Üniversitesi'nin eğitim süresi hazırlık programı ile birlikte toplamda 5 yıldır. Yıllık kontenjanı 30+1'dir. YÖKATLAS sitesinde yer alan ve 2022 Yükseköğretim Bilgi Sistemi verilerine göre kayıtlı toplam öğrenci sayısı 125'tir. İstanbul Üniversitesi Eğitim Bilgi Sistemi platformundan alınan bilgiye göre program müfredatında yer alan Hazırlık, 1 ve 2. Sınıf dersleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 3. 3: İstanbul Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı ABD 1. ve 2. Sınıf Müfredatı

Dersin Adı	**Kredi**	**AKTS**	**Yarıyılı**	**Dersin Adı**	**Kredi**	**AKTS**	**YY**
Hazırlık	25	60	Hazırlık				
Dilbilgisi ve Sözcük Teorisi 1	3	4	1	Dilbilgisi ve Sözcük Teorisi 3	2	4	3
Korece Dinleme Uygulamaları 1	3	6	1	Hancha'yı Anlama	2	4	3
Korece Sözlü Anlatım 1	4	6	1	Klasik Kore Şiirine Giriş	2	4	3
Kore Kültürü 1	2	4	1	Korece Sunum ve Münazara 1	4	6	3
Korece Metin Okumaları 1	3	6	1	Korenolojiye Giriş 1	2	4	3
Korece Yazılı Anlatım 1	2	4	1	Modern Kore Şiirine Giriş	2	4	3
Dilbilgisi ve Sözcük Teorisi 2	3	4	2	Dilbilgisi ve Sözcük Teorisi 4	2	4	4
Korece Dinleme Uygulamaları 2	3	6	2	Klasik Kore Yazısını Anlama	2	4	4
Korece Sözlü Anlatım 2	4	6	2	Kore Klasiklerine Giriş	2	4	4
Kore Kültürü 2	2	4	2	Korece Sunum ve Münazara 2	4	6	4
Korece Metin Okumaları 2	3	6	2	Korenolojiye Giriş 2	2	4	4
Korece Yazılı Anlatım 2	2	4	2	Modern Kore Romanına Giriş	2	4	4

Kaynak: https://ebs.istanbul.edu.tr/home/dersprogram?id=5552&yil=2022(E.T.19.12.2022)

Yukarıdaki müfredat programı incelendiğinde İstanbul Üniversitesi'nde de Ankara Üniversitesi ve Erciyes Üniversitesi'nde olduğu gibi eğitimin ilk 2 yılında Korece sesletim üzerine ayrıca bir dersin olmadığı görülmektedir. Ders izlenceleri incelendiğinde hazırlık programı dışında ders içeriği ya da ders çıktılarında Korece ses bilgisi, sesletim özellikleri ile ilgili bilgi yer almamaktadır. Hazırlık programında ise okuma, yazma, konuşma, dinleme ve dilbilgisi olarak ayırdığımızda Koreceyi öğrenmeye yeni başlayan

öğrenciler için Korece ünlüler, ünsüzler, seslem yapısı, okuma ve sesletim kuralları gibi konularda bilgiler verilmektedir.

Her üç üniversitenin 1. ve 2. sınıf müfredatı incelendiğinde Korece sesletim üzerine açılmış olan bir ders bulunmadığı, sesletim konusunun çeşitli dersler içerisinde birkaç haftalık konu dağılımları ile ele alındığı görülmektedir. Ayrıca izlence içeriğinde yer verilmese de zaman zaman işlenen konular içerisinde ses özellikleri ve ses olayları gibi konulara örnekler yer aldığında açıklamalar yapılmaktadır. Sadece ülkemizde yer alan üniversitelerde değil diğer ülkelerdeki üniversitelerde de sesletim dersinin olmadığı sıklıkla görülmektedir. Bu da yabancı dil eğitiminde sesletimden ziyade dinleme, dilbilgisi, konuşma, sözcük bilgisi gibi alanlara daha çok ağırlık verildiğini, sesletim konusunun diğer derslerde yüzeysel olarak ele alındığını göstermektedir. Fakat yabancı dilde iletişimde sesletimin hatalı olması durumunda verilmek istenen mesajın doğru iletilemeyeceği, bunun da çeşitli iletişim sorunlarına neden olacağı aşikârdır. Gerek parçalı sesbirimlerin gerekse parçalarüstü sesbirimlerin kısa sürede öğrenilecek bir konu olmadığı düşünülmektedir.

Türkiye'de Anabilim Dalı düzeyinde eğitim veren kurumlarda her ne kadar ders müfredatlarında Korece sesletim dersi ayrıca yer almasa da öğrencilerin Korece sesletimde zorlandıkları ve bu sesletim eğitiminin de gerekli olduğunu düşündükleri görülmektedir.

Korkmaz'ın (2015) Türkiye'deki üniversitelerde yer alan Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalları için müfredat geliştirmeye yönelik yaptığı çalışmasında öğrencilerin zorlandıkları alanlar ve gereksinim duyduğu alanlar incelenmiştir. Toplam 38 öğrencinin katıldığı çalışmada "Koreceye ilk başladığınızda en çok zorlandığınız alan ne idi?" sorusuna verilen cevaplara göre zorlanılan alan sıralaması zordan kolaya doğru sözcük, dilbilgisi, sesletim, dinleme, okuma, konuşma ve yazmadır. Bu sıralamanın sınıf atladıkça yani birinci sınıftan sonra da değişmediği görülmüştür. Öğrencilerin Korece alanlar arasında en önemli ve en gerekli olduğunu düşündükleri alan sıralaması da bu çalışmada tespit edilmiş, sıralamanın sözcük, dilbilgisi, sesletim, dinleme, okuma, konuşma ve yazma şeklinde olduğu görülmüştür. Bu çalışmadan da görüleceği üzere öğrenciler sesletimde hem zorlanmaktadır hem de buna istinaden sesletim eğitiminin önemli olduğunu düşünmektedirler. Bu sebeple müfredat ve ders içerikleri hazırlanırken çeşitli

talep araştırmaları yapılıp değerlendirildikten sonra güncellemeler yapılması doğru olacaktır.

3.2.2. Ders Kitaplarında Ele Alınan Korece Sesletim Özellikleri

Bu bölümde, ülkemizde akademik düzeyde Kore Dili ve Edebiyatı alanında eğitim veren Ankara Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi tarafından 1. ve 2. sınıf derslerinde sıklıkla kullanılan ders kitapları incelenmiştir. Kullanılan ders kitapları ile bilgilere ilgili Anabilim Dallarının bilgi sistemlerinden ulaşılmıştır. Her üç üniversite de en çok kullanılan yayın Güney Kore Yonsei Üniversite Yayınları'nın Korece kitaplarıdır.

İlk olarak yayınevinin 2015 yılında çıkarmış olduğu Yonsei Üniversitesi- "Üniversiteler için Korece Konuşma Başlangıç Seviyesi 1", "Üniversiteler için Korece Konuşma Başlangıç Seviyesi 2", "Üniversiteler için Korece Dinleme Başlangıç Seviyesi 1", "Üniversiteler için Korece Yazma Başlangıç Seviyesi 1", "Üniversiteler için Korece Okuma Başlangıç Seviyesi 1" kitaplarının içeriği incelenmiştir.

Kitaplar genel itibariyle "Giriş- Hazırlanalım", "Konu Anlatımı- Sohbet Edelim", "Dinleyelim", "Yazalım", "Alıştırma- Alıştırmaları Yapalım", "Kapanış – Genel Değerlendirme" kısımlarından oluşmaktadır.

2015 yılı basımı olan bu kitaplar incelendiğinde Konuşma ve Yazma kitaplarında sesletim içeriğine yer verilmediği görülmüştür. Dinleme kitabının birinci bölümünde yer alan dinleme alıştırmalarında öğrencilerin sözcükleri birbirinden ayırt edip edemediklerini anlayabilmek için farklı fonemlerin yer aldığı sözcük alıştırmalarına yer verilmiştir. Öğrencilerden dinlemiş oldukları "강[ganğ]- 간[gan]" gibi sözcüklerden hangisinin sesletilmekte olduğunu seçmeleri istenmiştir. Okuma kitabında ise her bir ünitenin sonunda yer alan "읽어 봅시다- Okuyalım" kısmında ses olaylarına (okuma kurallarına) örnek teşkil eden sözcüklere ve o sözcüklerle ilgili tümcelere yer verilmiştir.

Örneğin;

-학교 [**학꾜 haggyo**]

저는 날마다 학교에 갑니다. [Conın nalmada **haggyo**e gamnida.]

-신촌에는 [**신초네는 Şinçonenın**]

신촌에는 사람이 많습니다. [Şinçonenın sarami mansımnida.]

-식당 [**식땅 şigddanğ**]

식당에서 점심을 먹습니다. [Şigddanğeso comşimıl mogsımnida.]

Kitapta nazallaşma, sertleşme, çift vurgulu ünsüze dönüşme, ulama, ünsüz düşmesi gibi ses olaylarına örnekler üzerinden yer verilmiştir.

Ardından ise aynı yayınevinin 2019 yılında çıkarmış olduğu "Yonsei Korece-Konuşma& Yazma 1.1", "Yonsei Korece Konuşma& Yazma 1.2", "Yonsei Korece Dinleme& Okuma 1.1", "Yonsei Korece Dinleme& Okuma 1.2", "Yonsei Korece Sözcük Bilgisi ve Dilbilgisi 1.1", "Yonsei Korece Sözcük Bilgisi ve Dilbilgisi 1.2" kitapları incelenmiştir.

Yonsei Korece Sözcük Bilgisi & Dilbilgisi kitaplarının her ikisinde de sesletim kurallarına yer verilmemiştir. Kitapta ağırlıklı olarak öğrencilerin sözcük ve dilbilgisi becerilerini geliştirecek alıştırmalar mevcuttur.

Yonsei Korece Konuşma & Yazma 1.1 kitabı incelendiğinde birinci bölüme geçmeden önce Koreceye yeni başlayan öğrenciler için Korece sesli ve sessiz harflerin yazım kuralları ile seslem ve sözcük oluşturma alıştırmalarına yer verilmiştir. Kitabın ikinci serisinde ise sesletimle ilgili özelliklere yer verilmemiştir.

Sesletim ve ses olaylarına ağırlıklı olarak yer veren kitap Yonsei Korece Dinleme & Okuma kitabı olmuştur. 1.1 serisinde birinci bölüme geçmeden önce Korece alfabe ile ilgili özelliklere yer verilmiş ve yazma alıştırmaları yapılmıştır. Ardından ise her bölümün sonunda yer alan "따라해 봅시다 – Tekrar Edelim" kısmında 2015 yılı basımında olduğu gibi nazallaşma, sertleşme, çift vurgulu ünsüze dönüşme gibi kuralları içeren belli başlı ses olaylarını içeren sözcüklere yer verilmiştir. Örneğin;

같이 [**가치 gaçi**]

읽고 [**일꼬 ilggo**]

Hem 2015 hem 2019 yılı basımları incelendiğinde sesletim kurallarına sadece okuma ve dinleme kitaplarında yer verildiği görülmüştür. Fakat bu kitaplarda da sadece sözcük ve tümce örneklerine yer verilmiş, kurallarla ilgili detaylı bir açıklama yapılmamıştır. Vurgu, ezgi, uzunluk gibi parçalarüstü sesbirimlere ise yer verilmemiştir.

Yabancılar için Korece kitaplarının pek çoğunda sesletim özellikleri konuların içerisine dağıtılmıştır. Özellikle sesletim konusunu anlatan kitap sayısı yadsınamayacak kadar azdır. Güney Kore Seul Üniversitesi tarafından çıkarılan "Yabancılar için Korece Sesletim 47, 1-2" kitapları sesletim alanındaki en önemli örneklerdendir. Hem ülkemizde hem Kore'de sesletim konusuna daha fazla ağırlık verilerek yeni ders kitaplarının hazırlanması ve ders içeriklerinin oluşturulması Koreceyi öğrenmek isteyen kişiler için önem arz etmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KORECE SESLETİM ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL ETKİNLİK TASARIMI

Tezin bu bölümünde, öğrencilerin Korece sesletimde yapmış olduğu hataları hem sınıf ortamında hem sınıf dışı ortamda düzeltebilecekleri ve sesletim becerilerini pekiştirebilecekleri dijital etkinlik tasarımı yapılacaktır.

İlk olarak yabancı dil öğretimi ve öğreniminde dijital materyallerin yeri ve önemi ele alınacak ardından ise tasarlanan dijital etkinliğin detayları ile anlatılacaktır.

4.1. Yabancı Dil Öğretimi ve Öğreniminde Dijital Materyallerin Yeri ve Önemi

Eğitim, içinde bulunduğu coğrafyanın kültürel, sosyolojik ve teknolojik gelişmelerinden önemli ölçüde etkilenir, bu doğrultuda değişir ve gelişir. Eğitimdeki bu değişim ve gelişmeler sadece temel eğitim bilimleri olan fen bilimleri, beşeri bilimler, matematik ya da anadil eğitimi alanlarını değil aynı zamanda yabancı dil öğretimini de etkiler.

Üçüncü bölümde de bahsetmiş olduğumuz gibi yabancı dil öğretimi yaygınlaştıkça hem çağın gereksinimlerine cevap verebilecek hem de yeniliklere ayak uydurabilecek yeni öğretim yöntemlerini de beraberinde getirmiştir. Geleneksel yöntemler artık dijital araçlarla doğan ve büyüyen günümüz öğrencileri için hem dersin sıkıcı bir hal almasına hem de dersten istenen sonucun alınmamasına sebep olmaktadır. Bu sebeple 2000 yılından sonra doğan ve şuan üniversite öğrencisi olan milenyum çağı çocuklarına dil öğretiminde onların dikkatini çekebilecek, günümüz çağına ve teknolojilerine uygun öğretim materyali geliştirmek şarttır. Önemli olan eğlenceli

etkinliklerle onları derse çekebilecek ve sınıf dışında da onları destekleyebilecek yenilikçi içerikler bulabilmektir. Böylelikle öğretim de öğrenim de kolaylaşmış olacaktır.

Eğitimi büyük ölçüde etkileyen unsurların başında teknoloji gelmektedir. Teknoloji, günden güne gelişim göstermekte ve bu değişimlerle birlikte kültürel, ekonomik ve sosyolojik değişimler de yaşanmaktadır. Teknolojinin eğitime olan katkısı özellikle 20. yüzyılın sonları ve 21. yüzyılın başlarında kendini göstermiştir. Teknolojinin gelişmesiyle bundan 10-15 yıl öncesinde sınıf içinde kullanılan tepegözler yerini projeksiyonlara ve akıllık tahtalara bırakmıştır. Teknolojide yaşanan gelişmeler sayesinde pek çok kişi eğitime erişim imkânı da bulmuştur ve yeni öğretim teknolojileri geliştirilmiştir. Çalışkan & Karadağ'a (2013, ss.11-12) göre öğretim teknolojisi öğrencilerin yaratıcılıklarının artmasına, eğitimde aktif konumda olan öğreticinin rollerinin değişmesine, fırsat eşitliğinin korunmasına, öğrencinin aktif şekilde derse katılmasına, öğrencilere değişik öğrenme alternatiflerinin sağlanmasına, öğrencilerin öğrendiklerini yeni durumlara aktarmasına ve öğrencilerin kavramakta güçlük çektikleri soyut kavramları anlamlandırmasına yardımcı olur.

2020 yılına gelindiğinde tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını eğitimin yönünü büyük ölçüde değiştirmiş ve teknolojinin önemini bir kez daha anlamamıza sebep olmuştur. Covid-19 salgınıyla birlikte hemen hemen tüm dünyada 1,5 yıl boyunca uzaktan eğitime geçilmiştir. Teknolojik olarak alt yapısı iyi olan okullar uzaktan eğitimde zorlanmazken teknolojik alt yapısı olmayan okullar ise eğitimde aksaklık yaşamıştır. Ayrıca bu süreç özellikle eğitimciler açısından değerlendirildiğinde dijital okuryazarlığın önemini, dijital öğretim materyalleri hakkında bilgi sahibi olmayı, etkili ve ilgi çekici içerik üretebilmeyi gerekli kılmıştır. Fakat bu gereksinim sadece salgın döneminde değil salgından sonra da artan bir ivme göstermiştir.

6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde meydan gelen Kahramanmaraş depreminden sonra üniversitelerde bahar dönemi eğitimi çevrimiçi olarak gerçekleşmiştir. Covid- 19 salgını ve depremde olduğu gibi beklenmedik olaylar toplumu eğitim açısından da önemli ölçüde etkilediği için her an çevrimiçi eğitim verecek şekilde hazırlıklı olmak gerekmektedir. Hazırlanacak materyallar ve içerikler hem eğitimci hem de öğrenci için sınıf ortamı ve sınıf dışında kullanmaya elverişli olmalıdır.

Kayabaşı (2020, ss. 84-87), öğretim materyali hazırlarken dikkat edilmesi gereken ilkeleri aşağıdaki gibi sıralamıştır:

Basit, sade ve anlaşılır olmalıdır.

Dersin hedef ve amaçlarına uygun seçilmeli ve hazırlanmalıdır.

Dersin konusunu oluşturan önemli ve özet bilgilerden oluşturulmalıdır.

Kullanılacak görsel özellikler önemli noktaları vurgulamalı, aşırıya kaçılmamalıdır.

Kullanılan görsel ögeler, yazılı ve işitsel ögeler pedagojik olarak öğrenciye uygun olmalı ve gerçek hayatı yansıtmalıdır.

Alıştırma ve uygulama yapma olanağı sağlamalıdır.

Herkesin erişimine ve kullanımına açık olmalıdır.

Sadece öğretmene yönelik değil, öğrencinin de rahatlıkla kullanabileceği şekilde hazırlanmalıdır.

Sürekliliği olacak şekilde hazırlanmalıdır.

Kolay erişilir ve güncellenebilir olmalıdır.

Eğitimde kullanılan dijital materyaller ise görseller, sesler ve harflerin kullanılmasıyla oluşturulur. Dijital materyaller birden fazla duyuya etki ettiği için akılda kalıcılığı daha fazla kılar. İlçioğlu'na (2021, s.235) göre "basit bir sunum da olsa gelişmiş bir artırılmış gerçeklik uygulaması da olsa her şey dijital materyallerle başlar."

Dijital materyal hazırlarken de dikkat edilmesi gereken pek çok husus vardır. Bunlardan en önemlisi kullanılacak metin, resim, şekil, ses vs seçiminin çok iyi yapılmasıdır. Konu ile alakası olmayan ögelerin kullanımından kaçınılmalıdır. Hazırlanacak materyal öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap vermeli ve onların seviyelerine uygun olmalıdır. Açıklamalar ve yönlendirmeler öğrencilerin anlayacağı şekilde açık ve sade bir dille yazılmalıdır. Materyalin görünümü açısından ise arka planda kullanılan renge, resme, yazı stiline, görsellerin konumuna dikkat edilmelidir. En önemli konulardan bir diğeri ise ileride sorun yaşamamak adına kullanılacak ögelerde telif sıkıntısı olmamasına özen gösterilmelidir.

Dijital öğretim materyali kapsamına giren dijital etkinlikler de öğrencilerin hem sınıf içinde hem de sınıf dışında konuları anlamalarına, pekiştirmelerine, hatalarını kendi kendilerine görüp düzeltmelerine olanak sağlar.

4.2. Korece Sesletim için Dijital Etkinlik Tasarımı

Bu bölümde Türk öğrenciler için Korece sesletimde kullanılabilecek dijital etkinlik tasarlanmıştır. Öğrenciler bu etkinlikle hem sınıf içinde hem de sınıf dışında Korece sesletim konusunda öğrendiklerini pekiştirebilecek, hatalarını görerek onları düzeltebilecek bir fırsat edinmiş olacaktır. Tasarlanan dijital etkinlik sadece öğrencilerin kullanımı için değil aynı zaman eğitimcinin sınıf içerisinde öğrencilere etkinlik yaptırmasına da olanak sağlayacak ve dersi interaktif hale getirmiş olacaktır.

Dijital etkinlik içeriği tasarlanırken Cambridge Üniversitesi'ne ait İngilizce öğrenme sitesinin sesletim etkinlikleri, elektronik yabancı dil eğitim platformu olan Preply eğitim platformunun sesletim etkinlikleri, Oxford çevrimiçi İngilizce platformunun sesletim etkinlikleri örnek alınmıştır.

Aynı zamanda Kore'de sesletim üzerine hazırlanmış siteler ve uygulamalar da incelenmiştir. Kore Dil Kurumu tarafından hazırlanan Doğru Ses (바른소리) sitesinde yer alan sesletim içeriği ünlü ve ünsüz sesler, ses değişimleri ve ezgi gibi konulardan oluşmaktadır. Videolar aracılığıyla seslerin nasıl çıkarıldığı görüntülenmekte ve birbirine benzer seslerin yer aldığı sözcükleri ayırt etmeye olanak sağlayacak kısa sınavlar bulunmaktadır. Fakat site uzun zamandır güncellenmediği için kullanımı oldukça yavaştır (E.T. 20.12.2022).

Güney Kore'nin ulusal televizyon kanalı olan KBS tarafından Korece Standart Sesletim ile ilgili içeriklerin bulunduğu bir site mevcuttur. Sitede parçalı sesbirimler başta olmak üzere ses olayları gibi pek çok konu ile ilgili video içerikleri, TV programları ve posterler yer almaktadır. Site üyeliği yapıldığı takdirde bu içeriklere erişim mümkündür. KBS kanalının Youtube sayfasında da Korece Standart Sesletim ile ilgili içerikler mevcuttur.

Kore'de okuma yazmaya yeni başlayan çocuklar için alfabeyi ve sesletimi öğreten eğitici siteler vardır. Bunlara örnek olarak EBS 교육방송(EBS Eğitim Kanalı) tarafından hazırlanmış olan 한글이야호 (Hangeul Yaho) içeriğini örnek olarak verebiliriz.

Yukarıda bahsetmiş olduğumuz siteler dijital etkinlik hazırlama konusunda yol gösterici birer örnektir. Ayrıca Korece öğrenen kişiler bu sitelerden yararlanarak eğlenceli bir şekilde kendilerini geliştirebilirler.

Uygulama mağazalarında Korece sesletim ile ilgili Kore Dil Kurumu tarafından bir uygulamanın geliştirildiği de görülmektedir. 바른 발음 (Doğru Sesletim) uygulamasında Korece öğrenenlerin özellikle ses olayları ile ilgili bilgilerini teyit edip pekiştirebileceği küçük sınavlar mevcuttur. Sözcüğün sesletimi şıklar arasından işaretlendikten sonra sözcükte yer alan ses olayı ile ilgili bilgiler çıkmaktadır. Böylelikle uygulamayı kullananlar nerede hata yaptıklarını da kolaylıkla görebilmektedir. Fakat bu uygulama, özellikle ses olaylarını temel almakta ve diğer sesletim özellikleri ile ilgili etkinliklere yer vermemektedir.

Korean Pronunciation isimli uygulamada ise sesletim tablosu yer almaktadır. Tablodaki seslemler üzerine tıklandığında sesletim dinlenebilmektedir. Ayrıca uygulama içerisinde dinleme ve yazma testleri mevcuttur. Dinleme kısmında ses dinlenir ve şıklar arasından doğru cevap seçilir. Yazma kısmında ise sesletimi yapılan seslemin yazılması istenir. Bu uygulama da sadece ünlü ve ünsüzlerden oluşan seslemlerin sesletimini temel almaktadır. Parçalarüstü sesbirimlerle ilgili etkinlikler bulunmamaktadır. Bu tarz uygulama örneklerini çoğaltmak mümkündür.

Bu tezin çıktısı olan dijital etkinlik tüm bu site ve uygulamaların detaylı incelemesinden sonra hazırlanmıştır. Tasarlanmış olan etkinlik projelerle desteklendiği takdirde uygulama veya site olarak gelişime açıktır.

4.2.1. Korece Sesletim için Dijital Etkinlik Oluşturma Süreci

Dijital etkinlik, Adobe Captivate 9 programı kullanılarak hazırlanmıştır. Bu programın seçilmesinin pek çok sebebi vardır. Bunlar, hazırlanan içeriğin sonradan uygulamaya dönüştürülebiliyor olması, HTML 5 veri tabanı ile herhangi bir siteye

yerleştirilebiliyor olması, telefon, bilgisayar ve tablete aynı anda uyumlu içerik üretilebiliyor olması ve son olarak sunum dosyası şekline dönüştürülebiliyor olmasıdır.

Adobe Captivate uygulamasının içinde 9 adet etkileşimli sınav şekli bulunmaktadır. Bu 9 farklı etkileşimli sınav şekilleri karma olarak kullanılarak içerik üretilebilmektedir. Uygulama içerisinde yer alan sınav şekilleri "eşleştirme, boşluk doldurma, kısa cevap, doğru- yanlış, sıralama, çoktan seçmeli, çok cevaplı ve likert tipi"dir. Ayrıca uygulamanın ara yüzünde istenilen türde içerik oluşturma imkânı da vardır.

Korece sesletim öğretiminde ve öğreniminde kullanılmak üzere tasarlanan dijital etkinlikte ilk olarak hangi sesletim özelliklerinin, nasıl ele alınacağı belirlenmiştir.

Etkinlikler parçalı sesbirimleri ve parçalarüstü sesbirimleri içermektedir. Parçalı sesbirimler ile ilgili etkinlik oluşturulurken tüm ünlü ve ünsüzlere yer verilmemiştir. Tezin ikinci bölümünde yapılan incelemeler doğrultusunda öğrencilerin en çok zorlandıkları sesler doğrultusunda hazırlanmıştır. Yani dijital etkinliğin parçalı sesbirimlerle ilgili olan bölümünde patlamalı ünsüzler, sızmalı ünsüzler, sızmalı-patlamalı ünsüzler, nazal ses olan "ㅇ" ve son olarak en çok karıştırılan ünlüler olan "ㅗ" ve "ㅓ" sesleri yer almaktadır. Parçalarüstü sesbirimlerle ilgili olan kısmında ise vurgu ve ezgi ağırlıklı içerikler mevcuttur. Fakat dijital etkinlik içeriği gelişime açık olduğu için ileride tüm parçalı sesbirimleri ve parçalarüstü sesbirimleri kapsayan bir etkinlik hazırlamak mümkündür.

Parçalı sesbirimlerle ilgili olan dijital etkinlikler, seviye 1 ve seviye 2 olarak hazırlanmıştır. Her bir seviyede üç farklı etkinlik bulunmaktadır.

Seviye 1:

Seviye 1'de etkinliğe geçmeden öğrencilerin sesleri izleyerek öğrenmesi adına anadil konuşurunun seslettiği ve ağız görüntülerinin yer aldığı videolara yer verilmiştir. Bu kısımda patlamalı sesler, sızmalı sesler, sızmalı-patlamalı sesler, nazal ses olan "ㅇ" ve son olarak en çok karıştırılan ünlüler olan "ㅗ" ve "ㅓ" sesleri seslem halinde verilmiştir. Duraksamalı ünsüzler "ㅏ" sesi ile seslem haline getirilmiştir. "ㅗ" ve "ㅓ"

sesleri ise önce tek başlarına verilmiş ardından "ㄱ" sesi ile seslem haline getirilmiştir. Gruplar halinde bunları inceleyecek olursak:

Patlamalı art damaksıl sesler grubu: 가[ga], 까[gga], 카[ka]

Patlamalı diş yuvasıl sesler grubu: 다[da], 따[dda], 타[ta]

Patlamalı çift dudaksıl sesler grubu: 바[ba], 빠[bba], 파[pa]

Sızmalı sesler grubu: 사[sa], 싸[ssa], 샤 [şşa]

Sızmalı –patlamalı sesler grubu: 자[ca], 짜[cca], 차[ça]

Nazal ㅇ sesi: 암[am], 안[an], 앙[anğ]

"ㅗ" ve "ㅓ" sesleri : 아 [a], 어 [o], 오[o]

가 [ga], 고[go], 거[go]

Öğrencilerden videoları izleyerek, seslerin boğumlanma şekillerine dikkat etmeleri ve ayna karşısında sesleri tek tek sesletmeleri istenmiştir. Ayna karşısında sesletim yapma, anadil konuşuru ile öğrencinin kendi sesletmiş olduğu sesin boğumlanma biçimini görmesi açısından oldukça önemlidir. Ayna kullanımı sadece yabancı dil öğrenirken değil aynı zamanda anadilde diksiyonumumuzu geliştirirken de yardımcı olur.

Bak Sanğ Gyu (2012, s.82), Fransız meclis üyelerinin, vokalistlerin, spikerlerin, oyuncuların ve ses sanatçılarının kendi sesletimlerini düzeltmek ve daha da güzelleştirmek için ayna kullandıklarından bahseder.

Ayrıca bu bölümde seslerin boğumlanma yerleri hakkında kısa bilgiler verilmiştir. Öğrenciler böylelikle ayna karşısında boğumlanma yerlerine dikkat ederek pratik yapma imkânı da bulacaktır. Böylelikle öğrenciler daha en başında kendi eksik yönlerini, yaptıkları hataları bilerek ve pratikleri yineleyerek düzeltme imkânı bulacaktır.

Yabancı dil öğrenmenin ilk adımı, erek dilin ünlü ve ünsüzlerinin yazılışı ve sesletimi ile başlar ve seslem, sözcük, tümce sıralaması ile devam eder. Eğer seslerin

sesletimi en başta doğru öğrenilmezse sonrasında düzeltmek oldukça zordur. Bu da ileri seviyedeki bir öğrencinin bile iletişim aşamasında sorun yaşamasına neden olur. Bu sebeple önce seslerin nasıl çıkarıldığının öğrenilmesi ardından alıştırmalarla desteklenmesi büyük önem arz etmektedir.

Birinci etkinlikte, öğrenilen sesler doğrultusunda öğrencilerden verilen seslemi dinleyerek şıklar arasından doğru cevabı bulması istenmiştir. Birinci etkinlikte seslerin her biri ile oluşturulmuş toplamda yedi soru yer almaktadır. Soru seçenekleri aşağıdaki gibidir.

1. 가	까	카	[ga	gga	ka]
2. 자	짜	차	[ca	cca	ça]
3. 다	따	타	[da	dda	ta]
4. 가	거	고	[ga	gga	ka]
5. 바	빠	파	[ba	bba	pa]
6. 사	싸	샤	[sa	ssa	şya]
7. 앙	암	안	[anğ	am	an]

İkinci etkinlikte ise artık seslemler değil sözcükler aracılığıyla öğrencilerin sesleri ayırt etmesi beklenmektedir. İkinci etkinlikte dört farklı soru tipi vardır ve her bir soru tipinden üçer soru yer almaktadır. Soru tipleri aşağıdaki gibidir.

-Sesletilen sözcüğü bulma

-Sesletilen sözcükteki sesi şıklar arasından bulma

-Yazılışı verilen sözcüğün sesletimini şıklar arasından bulma

-Farklı özelliğe sahip sesi içeren sözcüğü bulma

Bu etkinlik için seçilen sözcüklerin birbirine sıkça karıştırılan ve başlangıç aşamasına uygun sözcükler olmasına özen gösterilirmiştir. Seçilen sözcükler;

개다	깨다	캐다	[geda	ggeda	keda]
달	딸	탈	[dal	ddal	tal]
방	빵	팡	[banǧ	bbanǧ	panǧ]
다르다	따르다	타르다	[darıda	ddarıda	tarıda]
자다	짜다	차다	[cada	ccada	çada]
짐	찜	침	[cim	ccim	çim]
살	쌀	잘	[sal	ssal	cal]
삼	산	상	[sam	san	sanǧ]
고기	거기		[gogi	gogi]	
소리	서리		[sori	sori]	

Üçüncü etkinlikte ise artık sözcüklerle değil tümceler aracılığıyla öğrencilerin sesleri ayırt etmesi beklenmektedir. Bu etkinlikteki soru tipi, tümcede en çok tekrar eden ses grubunu bulma şekindedir. Yani bu bölümdeki etkinlikler ayrıştıcı dinleme etkinliğidir.

Melanlıoğlu (2012), ayrıştırıcı dinleme etkinliklerinin hem dinleme becerisinin gelişmesine hem de fonolojik farkındalık becerisinin artmasına yardımcı olduğunu vurgular. Öğrenciler ayrıştırıcı dinleme etkinlikleriyle aynı ses ile başlayan sözcüklerin, aynı ses ile biten sözcüklerin ve sözcüklerde yer alan seslerin farkına varır.

Bu etkinlik için seçilen tümceler ise aşağıdaki gibidir. Tümceler seçilirken anlamdan ziyade birbirini tekrar eden, boğumlanma yöntemleri aynı olan ses çiftlerinin olmasına dikkat edilmiştir.

돼지는 뚱뚱하고 토끼는 통통합니다.

[Döcının ddunğddunğhago togginin tunğtunğhamnida.]

파리바게트에서 보리로 만든 빵을 팝니다.

[Paribagetıeso boriro mandın bbangıl pamnida.]

코끼리는 코가 길어요? 꼬리가 길어요?

[Koggirinın koga giroyo? Ggoriga giroyo?]

시장에서 싸게 산 사과는 맛있었어요.

[Şicanğeso ssage san sagvanın maşisossoyo.]

점심 때 자장면을 짜게 먹으면 참 좋아요.

[Comşim dde cacanğmyonıl ccage mogımyon çam coayo.]

거기 가서 소고기를 살 까? 오리 고기를 살 까?

[Gogi gaso sogogirıl sal gga] Ori gogirıl sal gga?]

Seviye 1'deki etkinliklerde öğrenciler sadece dinleme yapıp doğru cevabı bulmayacaktır. Aynı zamanda soru içerisinde yer alan yönerge doğrultusunda yüksek sesle sesletim çalışması veya ayna karşısında ağız yapılarına dikkat ederek sesletim çalışması da yapacaklardır.

Her bir soru için doğru cevap program aracılığıyla belirlenmiştir. Etkinliğin bitiminde öğrenciler doğru cevap sayısını, doğru cevap yüzdesini görebileceklerdir. Dilerlerse etkinliğe tekrar dönebilecek, dilerlerse sonraki etkinliğe geçebileceklerdir.

Seviye 2:

Seviye 2'de de üç farklı etkinlik bulunmaktadır.

Birinci etkinlik eşleştirme etkinliğidir. Öğrencilerden önce sesleri dinlemeleri ardından sesletilen sözcüğün resmini şıklardan seçmeleri istenmektedir. Seviye 2'de öğrencilerin sözcüklerin anlamlarını bildikleri düşünüldüğünden sadece resimler verilmiştir. Birinci etkinlik bittiğinde öğrenciler cevaplarını tek tek kontrol edip sesleri tekrar dinleyebileceklerdir.

Bu etkinlik için 5 farklı sözcük seçilmiştir. Bunlar; 곰[gom], 빵[bbanğ], 거기[gogi], 소리[sori], 고기[gogi]'dir.

İkinci etkinlikte ise patlamalı seslerin her birinin ayrı ayrı yer aldığı tekerlemelere yer verilecektir. Bu etkinlikte toplam 5 adet tekerleme bulunmaktadır. Öğrenciler öncelikle ses butonuna basarak anadil konuşurunun sesletmiş olduğu tekerlemeleri dinleyeceklerdir. Ardından gölgeleme tekniği ile iki kez bu tekerlemeleri sesleteceklerdir. Gölgeleme duyulanları yüksek sesle, sözcük sözcük ve mümkün olduğunca gecikmeden ardıl şekilde tekrar etmedir.

Tekerlemeler, diksiyon eğitimlerinde sıklıkla kullanılan sözlerdir. Tekerlemeler aracılığıyla sesleri kusursuz ve başarılı bir biçimde kullanmayı öğreniriz. Hem ilgi çekici bir içeriktir hem de doğru seçildikleri sürece doğru sesletimin kazanılmasına önemli ölçüde yardımcı olurlar.

Seçilen tekerlemeler aşağıdaki gibidir.

"내가 그린 기린 그림은 키가 큰 기린 그림, 네가 그린 기린 그림은 키가 작은 기린 그림이다." [nega gırin girin gırimın kiga kın girin gırim, nega gırin girin gırimın kiga cagın girin gırimida.

"밥 그릇에 빠진 파리는 프랑스 파리인가, 브라질 파리인가?" [Bab gırıse bbacin parının pırangsı pariinga, bıracil pariinga?]

"저 철창의 쇠창살은 새 쇠창살이다."[co çolçanğe söçanğsarın se söçanğsarida.]

"다람쥐 틀에 구운 과자가 뜨거운가, 다람쥐 틀에 안 구운 과자가 뜨거운가." [daramcü tıre guun gwacanın ddıgounga, daramcü tıre an guun gwacaga ddıgounga.]

"한영양장점 옆에 한양양장점, 한양양장점 옆에 한영양장점." [hanyonğyanğcanğcom yope hanyanğyanğcanğcom, hanyanğyanğcanğcom yope hanyonğyanğcanğcom.]

Üçüncü etkinlik üç sorudan oluşmaktadır.

İlk soruda öğrencilerden soruda verilen çocuk şarkısını dinleyerek boşlukları doldurması istenmektedir. Diğer etkinliğe geçebilmesi için cevabı kontrol ettikten sonra şarkıyı iki kez söylemelidir. Bu etkinlik için seçilen çocuk şarkısının sözleri aşağıdaki gibidir.

"산토끼 토끼야 어디를 가느냐, 깡충깡충 뛰면서 어디를 가느냐,

산고개 고개를 나 혼자 넘어서, 토실토실 알밤을 주워 올 테야."

[Santoggi toggiya odirıl ganınya, gganğçunğggançunğ ddümyonso odirıl ganınya

Sangoge gogerıl na honca nomoso, toşiltoşil albamıl cuvo ol teya.]

Üstün'ün yaptığı çalışmada (2023), "hayvanlar ne ister, ellerim parmaklarım, 23 Nisan" gibi çocuk şarkıları seçilerek çocuk şarkılarının yabancılara Türkçe öğretimindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda çocuk şarkıları ile öğrenimini sürdüren grubun puanlarının diğer gruba göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Yabancı dil öğretiminde çocuk şarkılarının hem öğrencinin ilgisini çekme, öğrencileri güldürme ve bazı kültürel özellikleri tanıma hem de eğlenerek sesletimi geliştirme konusunda kullanılabilir bir materyal olduğunu söyleyebiliriz.

İkinci soruda ise öğrencilerden şarkıyı dinleyerek önce şarkı sözlerinde boş bırakılan yerleri doldurmaları ardından gölgeleme yöntemi ile şarkıyı tekrar etmeleri istenmektedir.

Şenyiğit (2020, s. 43), şarkıların dilin doğallığını yansıtması, tekrar ve ritim yardımıyla hatırlanmaları kolay olduğu için eğitim sürecini eğlenceli hale getirmesi, sesletim ve tonlamaya katkı sağlaması yönüyle yabancı dil öğretiminde şarkılardan yararlanılabileceğini ifade etmiştir.

Göher Vural'a (2017, s.130) göre yabancı dil öğretiminde müziğin kullanılması hem kelime öğretimine hem de sesletimin doğru kullanılmasına yardımcı olur. Ona göre "bilmediği bir dilde, yabancı aksanı olmaksızın şarkı söyleyen şarkıcılar, bu konuda güzel birer örnektir. Müzikle birlikte söylenen kelimeler, hele de müzikal zekâsı yüksek kişilerde, ana dile oldukça yakın şekilde telaffuz edilmektedir."

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de son zamanlarda K-POP müziği şarkıları oldukça popülerdir ve pek çok öğrenci tarafından sevilmektedir. Öğrencilerin hem eğlenebilecek hem de öğrenebilecek olması dolayısıyla K-POP şarkılarından biri bu etkinlik için seçilmiştir. Şarkının tamamı değil sadece 10 saniyelik bir bölümünün birbirini tekrar eden kısmı alınmıştır.

Seçilen şarkı Jay Park ve IU'nun birlikte seslendirdikleri "GaNaDaRa"şarkısıdır.

"손을 잡아 따라와 맑은 날씨 보름달 가르쳐줘 오늘 밤 가나다라마바사"

[Sonıl caba ddarava, malgın nalşşi borımdal, garıçocuo onıl bam, GaNaDaRaMaBaSa]

Üçüncü soruda ise öncelikli olarak öğrencilerden haber metninde boş bırakılan sözcükleri haberi dinleyerek tamamlamaları istenmektedir. Ardından yönergeye göre haber metni sessizce seslemler halinde okunur ve sonrasında yüksek sesle, konuşmaya anlam katarak, imla ve noktalamaya dikkat ederek okunur.

Seçilen haber, Kore alfabesi olan Hangeul ile ilgilidir https://www.ytn.co.kr/_ln/1224_202210100247116030 (E.T. 14.05.2023). Haber oldukça uzun olduğu için tamamı alınmamış, ilk 40 saniyesi alınmıştır. İlgili kısmın içeriği aşağıdaki gibidir.

세계문자 가운데 유일하게 그 문자를 만든 사람과 글자를 만든 원리까지 밝혀진 문자는 바로 우리의 한글, 훈민정음인데요. 한글 반포 576 돌인 올해, 자랑스러운 한글날의 유래 짚어보겠습니다. 한글날은 지난 2005 년 국경일로 승격됐는데요. 한글의 우수성을 널리 알리고 훈민정음을 창제·반포한 세종대왕의 뜻을 기리기 위한 기념일입니다.

Haber metinleri şarkılara göre daha anlaşılır olduğu için, tekrar etmek daha kolaydır. Ayrıca spikerler de çeşitli sesletim, diksiyon eğitimlerinden geçtikleri için sesletimleri oldukça net ve doğrudur. Bu sebeple haber metinlerinin sesletimde kullanılmasının özellikle ileri seviyedeki öğrencilerin sesletimlerini geliştirmelerine büyük ölçüde yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Seviye 2'de de amaç sadece sesleri dinleyip doğru cevabı bulmak değildir. Seviye 1'de olduğu gibi öğrenciler yönergeler doğrultusunda gölgeleme ya da tekrarlama teknikleriyle sesletimlerini geliştirebileceklerdir.

Parçalarüstü Sesbirimler Etkinlikleri

Bu bölümdeki etkinlikler, içinde yer alan sözcüklerin zor olması ve tümcelerin uzun olması sebebiyle seviye 2'deki öğrenciler için tasarlanmıştır. Fakat Seviye 1 etkinliklerin tamamını yapan öğrencilerin de bu etkinliğe katılımı uygundur. Bu bölüm de toplam üç etkinlikten oluşmaktadır.

Birinci etkinlik, öğrencilerin Korecedeki ezgiye göre duygu durumunu anlama becerilerini geliştirmeye yöneliktir. Bu etkinlikte öğrenci anadil konuşuru tarafından sesletilen tümceyi dinler ve hangi duygu durumuna göre seslettiğini şıklarda yer alan emojilerden seçer. Emojilerde kızgınlık, mutluluk, üzüntü, şaşkınlık gibi duygu durumlar yer almaktadır. Bu etkinlikte toplam 5 soru vardır.

Üzgün ifade ile:

시험에서 0 점 받았어. [şihomeso yonğcom badasso.] Sınavdan 0 aldım.

Kızgın ifade ile:

시험에서 0 점 받았어? [şihomeso yonğcom badasso?] Sınavdan 0 mı aldın?

Sevinçli bir ifade ile:

혜진 언니가 결혼했다고? [Hecin onniga kyoronheddago?] Hecin abla evlenmiş mi dedin?

Kızgın bir ifade ile:

잘했어요. [Calhessoyo.] İyi yapmışsın.

Sevinçli ifade ile tebrik ederken:

잘했어요. [Calhessoyo.] İyi iş çıkarttın, aferin.

İkinci etkinlik, öğrencilerin Korecede ezginin türüne göre soru tümcelerinin de nasıl değiştiğini anlamaları ve onları uygun şekilde sesletmelerini sağlamak amacıyla

diyalog sorularına yer verilmiştir. Öğrenciler, anadil konuşurunun sesletmiş olduğu soru tümcesini dinleyerek sorunun ezgisine göre cevabın açıklama mı olacağını yoksa evet-hayır cevabı gerektiren bir tümce mi olacağını seçer. Ardından yüksek sesle kendisi de tekrar eder. Bu etkinlikte toplam 5 soru vardır.

1. A: 누가 공을 터뜨렸어요? Topu kim patlattı?

B: 아이들이 터뜨렸어요. Çocuklar patlattı.

2.A: 메르베가 내일 어디 간대요? Merve yarın bir yere mi gidiyormuş?

B: 아니요, 그런 말을 안 했어요. Hayır, öyle bir şey söylemedi.

3.A: 어제 시장에서 뭐 샀어요? Dün pazardan ne aldın?

B: 치마를 샀어요. Etek aldım.

4.A: 누가 숙제를 도와줬어요? Biri ödevine yardım mı etti?

B: 아니요, 혼자서 했어요. Hayır, yalnız yaptım.

5.A: 토요일에 어디 가요? Cumartesi günü nereye gidiyorsun?

B: 이즈미르에 가려고요. İzmir'e gitme niyetindeyim.

Son olarak üçüncü etkinlik ise Korecede vurgu becerilerini geliştirmeye yöneliktir. Öğrenciler anadil konuşurunun sesletmiş olduğu sözcükleri dinleyerek vurgunun hangi seslem ya da seslemlerde yapıldığına göre doğru cevabı seçer. Bu etkinlikte de toplam 5 soru vardır. Bu etkinlik için seçilen sözcükler;

사람 [saram]

자**동**차 [cadonğça]

학교 [haggyo]

천천히 [çonçoni]

고**속**도로 [gosogdoro]

Yukarıdaki etkinlikler sayesinde öğrenciler hem Korecedeki parçalı sesbirimlerle ilgili hem de parçalarüstü sesbirimlerle ilgili sesletim becerilerini geliştirebilecektir.

Korece sesletim alanında tasarlanan bu dijital etkinlik, Türkiye'de ilk olması sebebiyle büyük önem arz etmektedir.

4.2.2. Korece Sesletim için Dijital Etkinlik Örnekleri

Bu bölümde tasarlanmış olan dijital etkinlik ve içerikler resimlerle açıklanacaktır.

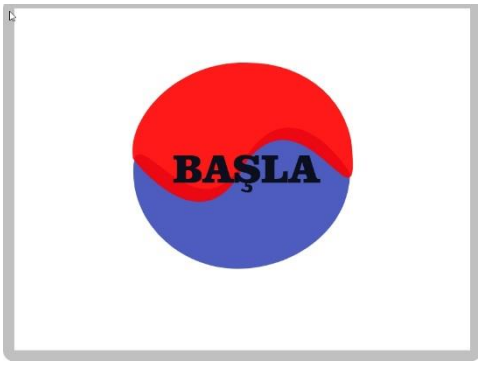
a) <u>Parçalı Sesbirimler – Giriş:</u>

Giriş bölümünde öğrencilerin patlamalı sesler, sızmalı sesler, sızmalı-patlamalı sesler, nazal ses olan "ㅇ" ve son olarak en çok karıştırılan ünlüler olan "ㅗ" ve "ㅓ" seslerinin boğumlanma biçimlerini daha iyi kavrayabilmeleri için videolara ve açıklamalara yer verilmiştir.

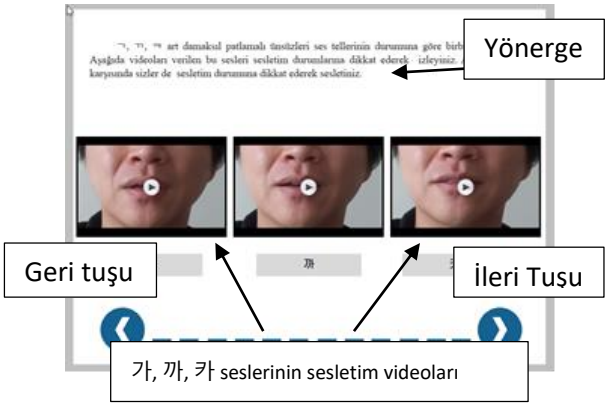
Giriş bölümünün kazanımı: öğrenciler videoları izleyerek bir ayna yardımıyla sürekli tekrarlar yapabilirler. Böylelikle kendi yapmış oldukları sesletim hatalarının farkına varabilir ve onları düzeltebilirler.

Giriş ekranının görüntüsü aşağıdaki gibidir;

Şekil 4.1: Seviye 1 Başlama Ekranı

Şekil 4.2: Seslere Giriş

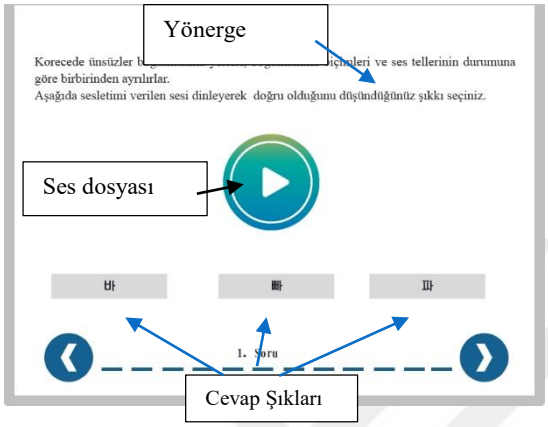

Bütün etkinliklerde başlama ekranı Şekil 4.1'deki gibidir. Bu ekran tercihe göre tasarlayan kişi tarafından değiştirilebilir.

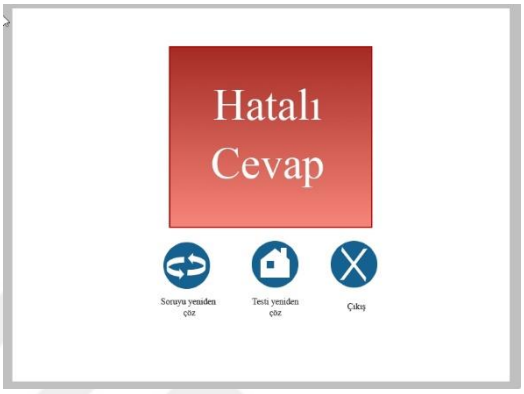
Şekil 4.2'de ise öğrencilerin birinci etkinliğe geçmeden önce seslerin nasıl sesletildiğini öğrenmeleri adına anadil konuşurlarından alınmış video kayıtları yer almaktadır.

b) <u>Parçalı Sesbirimler - Seviye 1 Etkinlik 1:</u>

Şekil 4.3: Seslemdeki Sesi Ayırt Etme

Şekil 4.4: Hatalı Cevap Ekranı

Yukarıdaki şekillerde birinci seviyedeki öğrenciler için tasarlanan ve ilk etkinlik olan seslem içerisindeki sesleri ayırt etme etkinliği yer almaktadır.

Şekil 4.3. birinci etkinliktir. Öğrenciler yönerge doğrultusunda ses dosyasındaki başla tuşuna basarak sesi dinler ve aşağıda yer alan seçeneklerden doğru cevabı seçer. En altta ise ileri-geri tuşları vardır. Öğrenci dilerse Şekil 4.2'ye geri dönebilir. İleri tuşu ile de bir sonraki etkinliğe geçebilir.

Şekil 4.4'te ise hatalı cevap ekranı görüntülenmektedir. Hatalı cevap ekranının altında yer alan butonlar aracılığıyla öğrenciler soruyu yeniden çözebilir, tüm testi yeniden çözebilir ya da etkinlikten tamamen çıkabilirler.

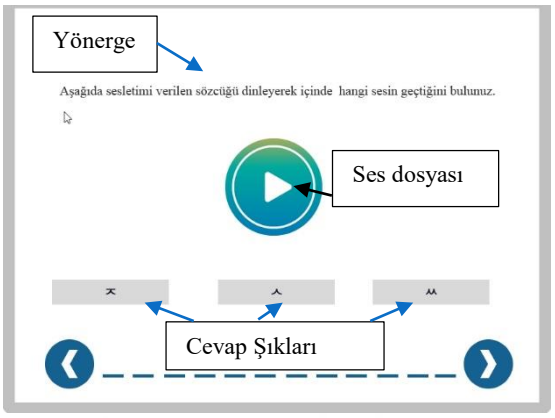
Seviye 1 Etkinlik 1'in kazanımı: birbirine karıştırılan seslerin farkları kavranır. Sesler doğru sesletilir.

Parçalı Sesbirimler - Seviye 1 Etkinlik 2:

Şekil 4.5: Doğru Sözcüğü Seçme

Şekil 4.6: Sözcükteki Sesi Ayırt Etme

Yukarıdaki şekillerde birinci seviyedeki öğrenciler için hazırlanan ikinci etkinlikten görüntüler yer almaktadır. İkinci etkinlikte soru türü sadece iki tane değil dört tanedir.

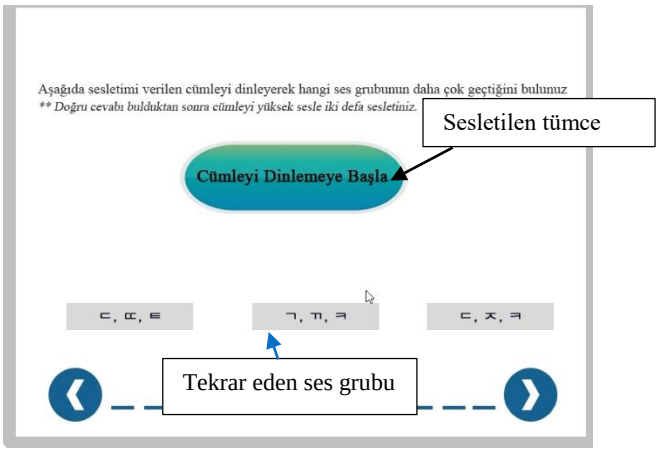
Şekil 4.5'te öğrenciler başla tuşuna basarak sesletilen sözcüğü dinler ve doğru cevabı seçeneklerden seçer.

Şekil 4.6'da ise sesi dinleyerek sesletilen sözcükte geçen sesi seçenekler arasından seçer. Birinci etkinlikte olduğu gibi bu etkinlikte de öğrenciler sorular arasında ileri geri tuşlarını kullanarak git gel yapabilirler.

Seviye 1 Etkinlik 2'nin kazanımı: sesletimde birbirine karıştırılan sözcüklerin ses farklılıkları kavranır. Sözcükler doğru sesletilir.

c) Parçalı Sesbirimler - Seviye 1 Etkinlik 3:

Şekil 4.7: Ayrıştırıcı Etkinlik

Yukarıdaki şekilde birinci seviyedeki öğrenciler için hazırlanan üçüncü etkinliğin görüntüsü yer almaktadır. Bu etkinlik, ayrıştıcı dinleme etkinliğidir. Bu etkinlik sayesinde öğrenciler, tümce içerisinde geçen sesleri birbirinden ayırt edebilir ve gruplandırabilirler.

Şekil 4.7'de yer alan etkinlikte ilk olarak öğrenci verilen tümceyi dinler ve tümcenin içinde geçen sesleri ayırt etmeye çalışır. Sonra tümcede en sık tekrarlanan sesleri bularak seçenekler arasından doğru cevabı seçer. Doğru cevabı bulduğunda tümce ekranda belirir ve öğrenci sesleri tekrar etmiş olur. Bu etkinlikte toplam 5 soru vardır ve her biri farklı ses özelliklerine sahip seslerden oluşan tümcelerdir.

Seviye 1 Etkinlik 3'ün kazanımı: ses tekrarlarını fark edebilir, tekrarlanan sesleri grup halinde eşleştirebilir.

d) <u>Parçalı Sesbirimler - Seviye 2 Etkinlik 1:</u>

Şekil 4.8: Eşleştirme Etkinliği

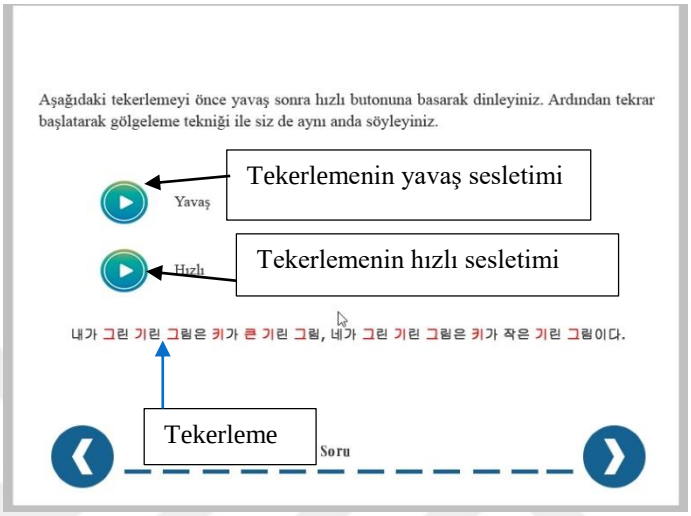

Yukarıdaki şekilde ikinci seviyedeki öğrenciler için hazırlanan birinci etkinliğin görüntüsü yer almaktadır. Bu etkinlikte öğrenciler, her bir ses dosyasını dinler ve ona karşılık gelen görseli sesin üzerine sürükleyip bırakır. Tüm sesleri eşleştirdiğinde "Continue" butonuna tıklayarak cevaplarını kontrol eder. Cevaplar yanlış ise etkinliği tekrar edebilir. Bu etkinlikte önemli olan sesletimleri birbirine benzer olan sözcüklerin birbirinden ayırt edilmesidir. Öğrenci etkinliği bitirip, cevaplarını kontrol ettikten sonra ses dosyalarını dinleyerek yüksek sesle tekrar eder. Bu etkinlikte sesletilen sözcüğün yazımı verilmemiştir. Öğrencilerin seviyeleri arttığı için sözcüklerin anlamlarını bildiği düşünülerek görsellerden sesletilen sözcüğü bulmaları istenmiştir.

Seviye 2 Etkinlik 1'in kazanımı: sesletimde birbirine karıştırılan sözcüklerin ses ve anlam farklılıkları kavranır. Sözcükler doğru sesletilir.

e) <u>Parçalı Sesbirimler - Seviye 2 Etkinlik 2:</u>

Şekil 4.9: Gölgeleme Tekniği ile Tekerleme Söyleme Etkinliği

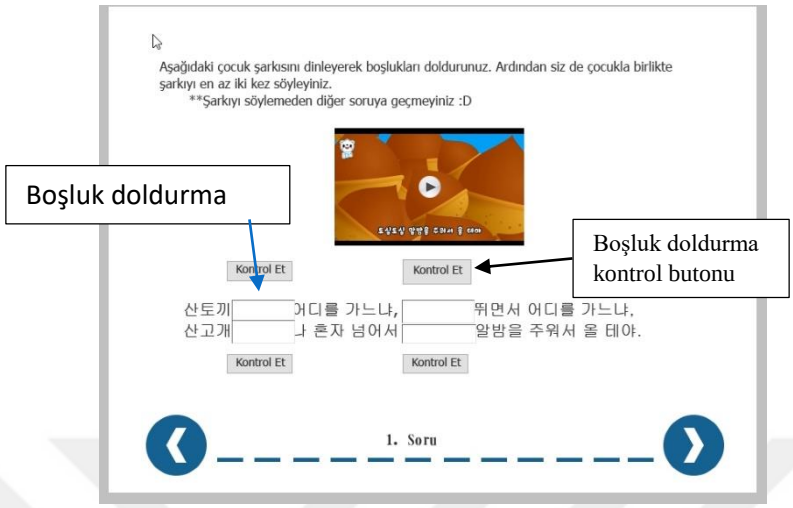
Yukarıdaki şekilde ikinci seviyedeki öğrenciler için hazırlanan ikinci etkinliğin görüntüsü yer almaktadır. Öğrenciler bu etkinlikte öncelikle hem yavaş hem de hızlı olarak anadil konuşuru tarafından sesletilen tekerlemenin sesletimini dinler. Ardından gölgeleme tekniği ile kendisi de tekerlemeyi söylemeye başlar. Öğrenciler verilen tekerlemede hangi seslerin sıklıkla tekrar ettiğini de görecektir. Böylelikle o seslere daha fazla dikkat ederek o seslerde sesletim becerisi kazanacaktır. Bu etkinlikte toplam 5 soru vardır.

Bu etkinlikte ikinci seviyede olan öğrencilerin tekerlemeleri kullanarak sesletim becerilerini geliştirmeleri amaçlanmıştır.

Seviye 2 Etkinlik 2'nin kazanımı: Korece ses unsurlarını eksiksiz ve doğru sesletir. Seslerde yaşanan boğumlanma sorunları giderilir.

f) Parçalı Sesbirimler - Seviye 2 Etkinlik 3:

Şekil 4.10: Gölgeleme Tekniği ile Şarkı Söyleme Etkinliği

Yukarıdaki şekilde ikinci seviyedeki öğrenciler için hazırlanan üçüncü etkinliğin görüntüsü yer almaktadır. Öğrenciler bu etkinlikte videoda verilen çocuk şarkısını dinleyerek şarkı sözlerinde verilen boşlukları doldurur. Ardından ise gölgeleme tekniği ile şarkıyı birlikte söyler.

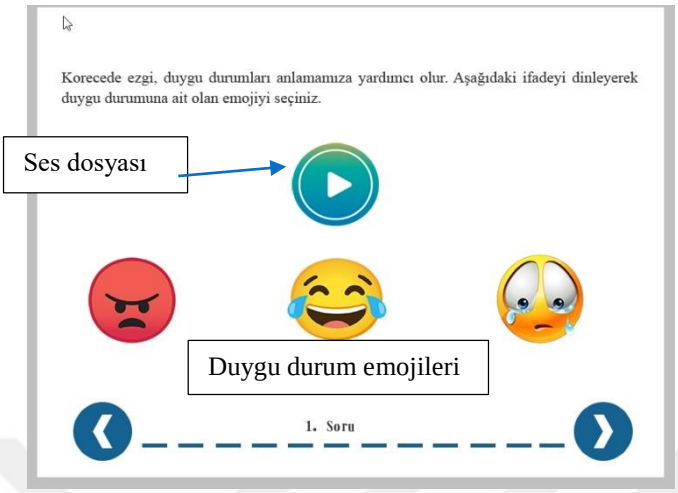
Çocuk şarkıları, günümüz pop şarkıları ya da haber metinleri öğrencilerin ilgisini çekmekte ve dersi eğlenceli hale getirmektedir. Bu sebeple bu etkinlikte sadece çocuk şarkılarına değil aynı zamanda şuan tüm dünyada son derece popüler olan K-POP şarkılarından kısa kesitler alınmıştır. Öğrenciler bu türdeki içeriklerle sadece sesleri pekiştirmekle kalmayacak aynı zamanda ritim ve ezgi becerilerini de geliştirebileceklerdir. Bu etkinlikte toplam 3 soru vardır.

Seviye 2 Etkinlik 3'ün kazanımı: Korece ses, ritim ve ezgi becerileri pekiştirilir.

Seviye 2 Etkinlik 2 ve Etkinlik 3'te kullanılan gölgeleme (shadowing) tekniği özellikle son dönemlerde yabancı dil öğretiminde sıkça kullanılan tekniklerdendir. Bu teknik sesletimi vurgular ve sesletimle ilgili öğrencide farkındalık oluşturur. Birini dinleme, onu eş zamanlı olarak tekrar etme öğrencilerin ritim ve ezgileme özellikleri konusunda beceri kazanmalarına da olanak sağlar. Bu sebeple sesletimde gölgelemenin önemi büyüktür.

g) Parçalarüstü Sesbirimler - Etkinlik 1:

Şekil 4.11: Duygu Durumu Anlama Etkinliği

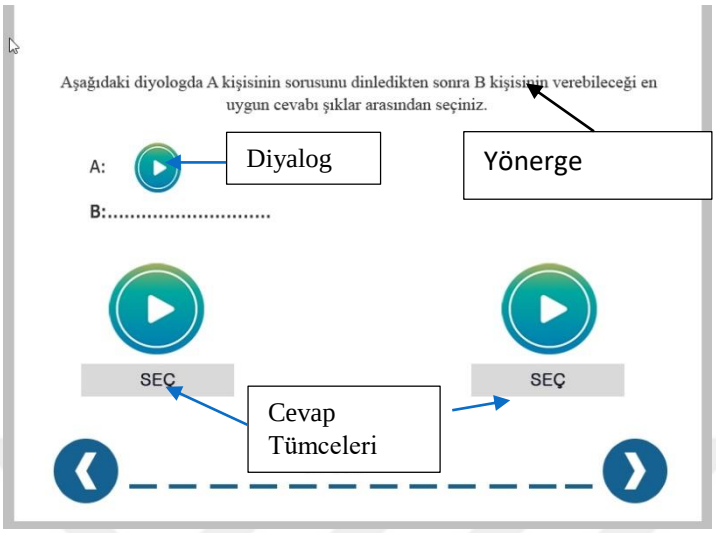
Parçalarüstü sesbirimlerle ilgili toplam 3 etkinlik tasarlanmıştır.

Şekil 4.11'de Korecede duygu durumunu anlamamıza yardımcı olan ezgi özelliğini pekiştirmek için hazırlanan etkinliğin görüntüsü verilmiştir. Öğrenci bu etkinlikte ses dosyasında yer alan tümceyi dinleyerek konuşmacının hangi duygu durum ile tümceyi seslettiğini seçeneklerdeki emojilerden bulmaya çalışır. Emojiler öfke, mutluluk, şaşkınlık, üzüntü gibi duygu durumları ifade etmektedir. Bu bölümde toplam 5 soru bulunmaktadır.

Parçalarüstü sesbirimler- Etkinlik 1'in kazanımı: Korecede ezgi türüne göre konuşurunun duygu durumunu anlar.

h) <u>Parçalarüstü Sesbirimler - Etkinlik 2:</u>

Şekil 4. 12: Diyalog Tamamlama Etkinliği

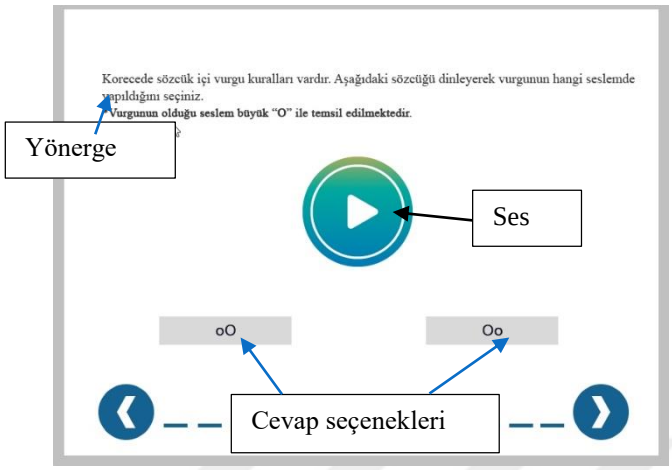
Korecede tümce sonu ezgisine göre o tümcenin soru tümcesi mi, bildiri tümcesi mi yoksa emir tümcesi mi olduğu anlaşılabilmektedir. Hatta tümce sonunda yapılan ezgilemeye göre soru tümcesinin türü de anlaşılabilmekte ve böylelikle doğru cevap verilebilmektedir. Öğrencilerin Korecede ezgi özelliklerinin farkına varabilmeleri için ikinci etkinlik hazırlanmıştır. Etkinlikte yer alan sorularda genel olarak soru tümcelerine odaklanılmıştır ve toplamda 5 soru vardır.

Şekil 4.12'de öğrenci yönergeye göre A kişisinin tümcesini dinler ve B kişisinin verebileceği doğru cevabı şıklar arasından seçer.

Parçalarüstü sesbirimler- Etkinlik 2'nin kazanımı: Korecede ezgi türüne göre tümcenin türünü anlar ve ona uygun cevap verir.

i) Parçalarüstü Sesbirimler - Etkinlik 3:

Şekil 4.13: Vurgu Farkındalık Etkinliği

Türkçede olduğu gibi Korecede de hem sözcük içi vurgu hem de tümce içi vurgu özelliği vardır. Sözcük içi vurgu her ne kadar anlam farklılıklarına neden olmasa da öğrencilerin vurgu özelliğini bilmeleri önemlidir. Bu sebeple parçalarüstü sesbirimlerin üçüncü etkinliğinde öğrencilerin sözcük içi vurgu becerilerini geliştirmeleri ve farkındalık kazanmaları amaçlanmıştır.

Şekil 4.13'te öğrenci, yönergeye göre soru içerisinde yer alan sözcüğü dinleyerek hangi seslem ya da seslemlerde vurgu yapıldığını seçenekler arasından bulur. Bu etkinlikte de toplam 5 soru vardır.

Parçalarüstü sesbirimler- Etkinlik 3'ün kazanımı: Korecede vurgu özelliğini kavrar ve vurgunun nerede yapıldığını bulur.

Aşağıda verilen link ve QR Kod aracılığıyla etkinliğe ulaşılabilmektedir. Linke tıklandığında .rar dosyası bilgisayara indirilebilmektedir. .rar dosyası içerisinde yer alan "etkinlik" isimli web dosyası ile etkinliğe ulaşım sağlanabilmektedir.

QR Kod aracılığıyla ile de etkinliğin yer aldığı .rar dosyasının linkine erişim mümkündür. Fakat etkinlik sadece bilgisayar üzerinden çalışmaktadır.

Etkinlik linki:

https://drive.google.com/file/d/1jKdRW8UbNWgiGbmkIg3nQlZvR4PTCHy/view?usp=drive_link

QR Kod:

SONUÇ

Yabancı dil öğreniminde genellikle dört temel dil becerisine sahip olmanın yeterli olduğu düşünülse de erek dilde etkili iletişim kurabilmek için olmazsa olmaz temel yapı taşı doğru sesletimdir. Sesletim sevinçlerimizi, üzüntülerimizi, kızgınlıklarımızı, bir konu hakkındaki bilgi birikimimizi kısacası duygu ve düşünce dünyamızı aktarmamızda önemli bir yere sahiptir. Yabancı dil öğrenen bir öğrenci erek dilde iletişim kurarken sesletimde hata yaptığı zaman özgüven kaybına uğrar ve konuşmaktan imtina eder. Yabancı dil öğrenen öğrencilerin sesletimde yaptıkları hataların en büyük sebebi kendi anadilinde olmayan seslerin yerine anadillerindeki yakın sesleri aktarmalarıdır. Pek çok öğrenci sadece sesleri değil aynı zamanda anadilinin aksanını da erek dile katar. Bu da iletişim problemlerine neden olur. Sesletim sorunlarını aşabilmek için öğrenci, erek dilin ses özelliklerinin yanı sıra vurgu, ezgi ve uzunluk gibi anlam ayırıcı özellikleri öğrenme konusunda hem istekli olmalı hem de bunun için çaba göstermelidir. Bu konuda öğreticiye de büyük iş düşmektedir. Öğretici de hem anadilinin ve eğitim vereceği erek dilin sesbilgisel özellikleri hakkında bilgi birikimine sahip olmalı hem de bunları öğrencilere doğru biçimde aktarabilecek öğretim yöntemleri ve materyalleri hazırlama becerisine sahip olmalıdır. Aynı zamanda öğrencilerin sesletimde yaşadığı zorluklara çözüm üretebilecek farklı bakış açıları geliştirmelidir.

Bu çalışmada, ilk olarak Korece öğrenen Türk öğrencilerin Korece sesletimde yaptıkları sesletim hatalarının sebebinin anadilde olmayan sesler olup olmadığını tespit etmek amacıyla Türkçe ve Korece sesbilgisel açıdan karşılaştırılmıştır. Ardından farklılık gösteren sesbirimler temelinde Korece Dinleme ve Anlama çalışması ile Korece Konuşma ve Sesletim çalışması yapılarak öğrencilerin sesletimde yaptığı hatalar ve bu hataların sebeplerine genel bakış açısı sunulmuştur.

Parçalı sesbirimlerin ilk konusu olan ünlüler açısından değerlendirildiğinde Türkçe ve Korecede ünlü sayısının birbirinden farklı olduğu görülmektedir. Korecede düz-ön ünlü olan ㅐ[æ] ve düz-art ünlü olan ㅏ[ʌ] sesleri Türkçede bulunmamaktadır. Korece Dinleme ve Anlama çalışması ve Korece Konuşma ve Sesletim çalışmasında öğrencilerin Korecedeki ㅏ[ʌ] sesini anlama ve sesletim becerileri incelenmiştir. Korece Dinleme ve Anlama çalışması sonuçlarına göre öğrencilerin %43'ünün ㅏ[ʌ] sesini, Türkçedeki /o/ sesine sesletim açısından benzeyen ㅗ[o] sesi ile birbirine karıştırdıkları görülmüştür. Yani öğrenciler, Korecedeki ㅏ[ʌ] sesini işittiklerinde Türkçedeki /o/ sesini erek dile aktarmakta ve özellik açısından Korecede /o/ sesine benzeyen ㅗ[o] sesi ile çağrışım yapmaktadırlar. Korece Konuşma ve Sesletim çalışması sonucunda ise öğrencilerin sadece ㅏ[ʌ] sesinin değil aynı zamanda ㅗ[o] sesinin sesletiminde de hatalar yaptığı gözlemlenmiştir. Bu ünlülerin sesletiminde en çok hata yapan grup kadın öğrencilerdir. Öğrencilerin Korecedeki ㅏ [ʌ] sesini Korelilere göre dudakların durumu bakımından daha yuvarlak, ağız açıklığı bakımından ise daha kapalı biçimde seslettiklerini, ㅗ sesini ise dudakların durumu bakımından daha yuvarlak, ağız açıklığı bakımından ise daha açık seslettiğini söyleyebiliriz.

Türkçede yer almayan Korece düz-ön ünlü ㅐ[æ] sesi ile ilgili olarak ise sadece Kore anadil konuşurlarına yönelik Korece Konuşma ve Sesletim çalışması uygulanmıştır. Çünkü pek çok kaynakta artık Koreli anadil konuşurlarının, Korecedeki düz-ön ünlü olan ㅐ[æ] sesi ve düz-orta ünlü olan ㅔ[e] sesinin sesletiminde ayrım yapmadıkları vurgulanmaktadır. Bu sebeple öğrencilerin de bu seslerin sesletiminde ayrım yapmamaları olağandır. Koreli anadil konuşurlarının bu sesleri birbirinden ayrı özellikte sesletip sesletmediğini incelemek için yapılan çalışmada özellikle iki ünsüz arasında yer alan ㅔ[e] ve ㅐ[e] seslerinin sesletiminde genel itibariyle farklılık görülmediği, her iki sesin de aynı özellikte sesletildiği gözlemlenmiştir.

Ünsüzler açısından değerlendirildiğinde Türkçe ve Korecenin özellikle ötümlü ve ötümsüz sesler açısından birbirinden ayrıldığı görülmüştür. Korecedeki ötümlü ünsüzler; ㄴ, ㄹ, ㅁ, ㅇ iken Türkçede ötümlü ünsüzler; b,c,d,g,j,l,m,n,r,v,z,y'dir. Korecedeki ötümsüz ünsüzler; ㄱ,ㄲ,ㅋ, ㄷ,ㄸ,ㅌ, ㅂ,ㅃ,ㅍ, ㅅ,ㅆ, ㅈ,ㅉ,ㅊ iken Türkçedeki ötümsüz ünsüzler; ç,f,h,k,p,s,ş,t'dir. Ayrıca Korecede olup Türkçede olmayan çift vurgulu ünsüzler bir diğer farklılıktır. Korecenin çift vurgulu ünsüzleri olan /ㄲ,ㅃ,ㄸ,ㅆ,ㅉ/ sesleri Türkçede bulunmamaktadır. Bunun dışında Türkçe ve Korecedeki nazal sesleri incelediğimizde Korecedeki "ㅇ[ng̃]"sesinin günümüz Türkçesinde sesletim açısından benzer karşılığı bulunmamaktadır.

Korece Dinleme ve Anlama çalışması sonucunda öğrencilerin sızmalı ünsüzleri, esnek ünsüzleri ve çift vurgulu ünsüzleri ayırt etme konusunda sorun yaşadığı gözlemlenmiştir. Öğrenciler, Korecedeki esnek ünsüzleri çift vurgulu ünsüz olarak, çift vurgulu ünsüzleri ise esnek ünsüz olarak algılamaktadır. Bu da öğrencilerin Korecede yer almayan sesleri Türkçedeki yakın seslerle aktardıklarını göstermektedir. Ayrıca öğrenciler, Korecedeki esnek ünsüzler ile sert ünsüzleri ayırt etme konusunda da zorluk yaşamaktadırlar. Bunun sebebi Türkçe ve Korecedeki ötümlü ve ötümsüz ünsüzlerin birbirinden farklı olmasıdır. Ötümlü ve ötümsüz ünsüzlerin farklı olması sebebiyle öğrenciler, Korecedeki /ㄱ, ㄷ, ㅂ, ㅈ/ seslerini Türkçedeki /k, t, p, ç/ sesleri gibi algılamaktadır. Bu farklılık sadece dinleme ve anlama konusunda değil aynı zamanda konuşma ve sesletim konusunda da hata yapmalarına sebep olmaktadır. Yapılan Korece Konuşma ve Sesletim çalışması sonucunda öğrencilerin Türkçede yer almayan /ㄲ, ㄸ, ㅃ, ㅉ/ seslerinden ziyade /ㄱ,ㄷ,ㅂ,ㅈ/ seslerinde daha çok sesletim hatası yaptığı gözlemlenmiştir. Ayrıca Türkçede yer almayan Korece sızmalı çift vurgulu /ㅆ/ sesinin öğrenciler tarafından sesletirilirken daha uzun ve daha vurgulu sesletildiği gözlemlenmiştir. Korecedeki nazal ses olan "ㅇ[ng̃]" sesini anlama açısından değerlendirdiğimizde %39 oranla yanlış algılama gözlenmiş olsa da bu oran sesletim esnasında daha da artmaktadır. Öğrenciler, özellikle sözcük sonunda yer alan "ㅇ[ng̃]"

sesini sesletirken ya [ng] ya da [nk] olarak patlamalı sesle bitirme eğilimindedirler. Bu hata her ne kadar anlamsal açıdan farklılığa yol açmasa da dilin estetiği açısından değerlendirildiğinde dinleyicide hoş bir etki bırakmamaktadır.

Sonuç olarak parçalı sesbirimler açısından sesletim hatalarını değerlendirdiğimizde öğrencilerin anadildeki bazı sesleri erek dile aktardıkları, sesleri birbirlerinin yerlerine kullandıkları ve sesleri kendilerince yorumladıkları görülmektedir. Anadilden erek dile aktarılan birçok ses anlam açısından farklılığa yol açtığı için iletişimde problemlere neden olmaktadır. Bu sebeple öncelikli olarak parçalı sesbirimlerle ilgili hatalar çeşitli çalışmalarla desteklenerek iyi bir şekilde tespit edilmeli ardından ise bu hataların düzeltilmesi için çözüm yöntemleri aranmalıdır. Parçalı sesbirimler öğretilirken diller arası farklılıklar ve benzerlikler, seslerin boğumlanma biçimleri ve yerleri, seslerin seslem içerisindeki konumlarına göre taşıdığı özellikler doğru ve anlaşılır bir biçimde öğretilmelidir. Dilin temelini oluşturan en önemli unsur ses olduğu için dil öğretilirken başlangıçta sesleri yani ünlü ve ünsüzleri doğru öğretmek oldukça önemlidir. En başta hatalı öğrenilen seslerin sesletiminin ileriki seviyelerde düzeltilmesi oldukça zordur.

Türkçe ve Korece her ne kadar aynı dil ailesinden geliyor olsalar da seslem özellikleri açısından farklı ve benzer özelliklere sahiptirler. Genel itibariyle her iki dil de yazıldığı gibi sesletilen dillerdir. Fakat Korecede seslem sonu ünsüzü olarak yazı sisteminde yazılabilen fakat sesletimi mümkün olmayan sesler vardır. Korecede sonses olarak sesletimi mümkün olan yedi ses vardır ve bunlar “ㄱ, ㄴ, ㄷ, ㄹ, ㅁ, ㅂ, ㅇ”dır. Eğer sonseste bu sesler dışında bir ses varsa sesletim esnasında dönüşüme uğrar ve bu yedi sesten birine dönüşür. Bu kuralı bilmeyen öğrenciler, sesletimde tüm sesleri olduğu gibi sesletme eğilimindedir. Ayrıca Türkçede CVCC türünde yazılan tüm seslemler, sesletim esnasında yazıldığı gibi sesletilir ve dönüşüme uğramaz. Fakat Korecede CVCC şeklinde olan seslemler yazıldığı gibi değil sonses kuralına göre sesletildikleri için öğrenciler hangi sesin sesletilmesi gerektiği konusunda farkındalık sahibi değildirler. Bu sorun Korecenin ulama özelliğinde de görülmektedir. CVCC sesleminden sonra ünlü ile başlayan bir seslem geldiğinde ulama gerçekleşir. Öğrenci bu tür seslemlerde ulama yapılması gerektiğini bilse de Korecedeki sonses kuralından dolayı ikilem yaşar. CVCC sesleminde çift ünsüz barındıran sonsesin ilk ünsüzü olduğu gibi, son ünsüzü ise ünlü ile

ulama gerçekleştirilerek sesletilir. Fakat öğrenciler CVCC sesleminde yer alan sonsesteki ünsüzlerden sadece birini sesletme eğilimindedir. İncelemeler sonucunda ulama kuralı ile ilgili olarak öğrencilerin pek çoğunun ulama esnasında sözcük içinde gerçekleşen ses olaylarına dikkat etmediğini de söyleyebiliriz.

Parçalarüstü sesbirimler konusunda öğrencilerin anlama ve sesletim konusunda hata yapıp yapmadıklarını tespit etmek üzere yukarıdaki iki çalışmadan yararlanılmıştır.

Hem Türkçede hem Korecede parçalarüstü sesbirimler olan vurgu, ezgi ve uzunluk anlam ayırıcı özelliğe sahiptir. Türkçede vurgu genellikle son seslemde iken Korecede ya ikinci seslemde ya da son seslemdedir. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin sözcük içi vurguyu ayırt etmede çok fazla sorun yaşamadığı gözlemlenmiştir. Fakat Türkçede birleşik sözcüklerde vurgunun ilk sözcüğün son seslemi ya da ikinci sözcüğün son sesleminde iken Korecede her sözcüğün ilk sesleminde olması özelliğinden dolayı öğrenciler birleşik sözcüklerde vurgunun olduğu seslemi anlama konusunda hata yapmaktadırlar. Fakat Korecedeki sözcük içi vurgu, çok büyük anlam farklılıklarına yol açmadığı için Korece sesletimde sözcük içi vurgunun bilinmemesi iletişim sorunlara yol açmayacaktır. Tümce içi vurgu açısından değerlendirdiğimizde vurgu, her iki dilde de anlam ayırıcı özelliğe sahiptir. Korecenin bu özelliğe sahip olduğunu bilmeyen öğrenciler konuşmacının iletmek istediği duygu ve düşünceyi doğru bir şekilde anlayamaz. Korecede vurgu, genellikle sözcüklerdeki seslemler üzerinde yapılırken Türkçede tümce içerisinde bir sözcüğün tamamının vurgulandığı durumlar vardır. Korecede vurgunun yapıldığı sözcüğe göre tümcenin anlamı değişir. Korece Dinleme ve Anlama çalışmasında vurgu ile ilgili diyalog tamamlama sorularında öğrenciler, vurgunun yapıldığı sözcüğe dikkat etmeden anlamca en yakın olabilecek tümceyi diyaloğun devamı olarak seçmişlerdir. Fakat Korecede evet- hayır soru türünde Türkçedeki "-mı, -mi, -mu, -mü" ye benzer soru ekleri olmadığından ancak tümcede vurgulanan sözcüğe göre cevap belirlenir. Öğrenciler vurgu özelliğini bilmediklerinden sorunun cevabı olarak özne yerine nesne, fiil yerine isimleri seçmişlerdir. Bu hatalar iletişim sorunlarına yol açacağından öğrencilere tümce vurgusunun anlam ayırıcı özellikleri iyi bir şekilde öğretilmelidir.

Uzunluk açısından değerlendirdiğimizde her iki dilin benzer ve farklı özellikleri vardır. En önemli ortak özellik anlam ayırıcı olmalarıdır. Türkçede uzunluk konuşma

esnasında hala yerini koruyor iken Korecede gün geçtikçe özelliğini yitirmektedir. Fakat dildeki özelliklerin yaşatılması adına Kore Dil Kurumu uzunluk özelliğinin dil içerisinde korunması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu sebeple hem anadil konuşurlarını hem de Korece öğrenenleri kapsayan sesletim çalışması yaparak uzunluk özelliğinin sürdürülüp sürdürülmediğinin tespit edilmesi çok önemlidir. Korece Dinleme ve Anlama çalışması sonuçlarına göre öğrencilerin günlük konuşmada sıkça karşılaşılan sözcüklerden ziyade daha az karşılaşılan sözcüklerdeki uzunluk özelliğini daha iyi algıladığı tespit edilmiştir. Korece Konuşma ve Sesletim çalışması sonuçlarına göre Koreli anadil konuşurlarının sesletmiş olduğu sadece *kar* ve *göz* anlamlarına gelen 눈[nun] sözcüğü ile *at* ve *söz* anlamlarına gelen 말[mal] sözcüğünün ünlü uzunluğu değerinde anlamlı farklılık görülmüştür. Bu, Koreli anadil konuşurlarının tümce içerisinde yer alan uzunluk özelliğine sahip pek çok sözcüğün sesletiminde uzunluk- kısalık özelliğine dikkat etmediklerini göstermektedir. Öğrencilerin sesletmiş olduğu sözcüklerde ise hem ünlü uzunluğu hem de pitch değeri açısından anlamlı farklılık görülmemiştir. Bu da öğrencilerin sesletim açısından uzunluk özelliğinin farkında olmadıklarını göstermektedir.

Parçalarüstü sesbirimlerin en önemli konularından bir diğeri ise ezgidir. Çünkü ezgi neşemizi, sevincimizi, kızgınlığımızı kısacası duygu dünyamızı yansıtmamızda en önemli yere sahiptir. Ayrıca tümcenin türünü belirlememizde de önemli rol oynar. Türkçe ve Korecedeki ezgi türlerini incelediğimizde Korecede daha fazla ezgi türünün olduğunu söyleyebiliriz. İki dildeki ezgi türleri ile ilgili en büyük fark soru tümcelerindedir. Türkçede evet- hayır soru tümcelerinde "düşen ezgi" gerçekleşirken Korecede "yüksek süren" ezgi gerçekleşir. Türkçede K-N soru tümcelerinde "yükselen ezgi" gerçekleşirken Korecede "alçak süren ezgi" gerçekleşir. Diğer tümce türleri açısından değerlendirdiğimizde her iki dilde de birbirine yakın konumda ezgilendiğini söyleyebiliriz. Bu sebeple öğrencilerin her iki dilde soru tümcelerinde gerçekleşen ezgi türü farklılıklarından dolayı hata yapması olasıdır. Korecede 뭐, 누가, 어디 (ne, kim, nereye) soru zarflarının kullanıldığı tümceler kimi zaman cevap olarak bir şeyin açıklanmasını gerektiren açıklama soru tümcesi iken kimi zaman ise ezgiye göre "bir şey, biri, bir yere" gibi anlamlar katarak evet-hayır soru tümcesi olmaktadır. Korece Dinleme ve Anlama çalışması sonucunda öğrencilerin evet-hayır soru tümcelerinde hata oranının

oldukça yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bunun sebebi de öğrencilerin tümcedeki ezgiye dikkat etmeden soru zarfını duyup açıklama soru tümcesi olduğunu düşünmelerinden kaynaklanmaktadır. Korece Konuşma ve Anlama çalışması sonucunda ise öğrenciler ile Koreli anadil konuşurları arasındaki en büyük fark –자[ca] soneki ile biten öneri tümcelerinde görülmüştür. Koreli anadil konuşurları bu türdeki tümceyi sesletirken süren ezgiyi kullanırken öğrencilerin pek çoğunda süren ezginin ardından yükselen ezginin kullanıldığı görülmüştür.

Ses olayları açısından Koreceyi değerlendirdiğimizde çok fazla ses olayının mevcut olduğunu söyleyebiliriz. Korece Konuşma ve Sesletim çalışması, Türk öğrencilerin Korece nazallaşma kuralı, akıcılaşma kuralı ve sertleşme kuralının gerçekleştiği sözcüklerde sesletim sorunları yaşadıklarını göstermektedir. Öğrencilerin en çok sorun yaşadığı ses olayı ise sonsesinde çift ünsüz bulunan seslemlerde gerçekleşmektedir. Bunun sebebi ise öğrencilerin Korecedeki sonses kuralını net bir şekilde bilmiyor olmasıdır. Korecede ses olayı özelliklerinin fazla olması sebebiyle öğrencilerin hata yapma oranı da fazladır. Fakat basit ve sık kullanılan sözcüklerden başlayarak ses olaylarının öğretilmesi ve sürekli bunları barındıran tümcelerin ders esnasında kullanılması konuları daha anlaşılır kılacaktır.

Yapılan çalışmalar, Korece öğrenen Türk öğrencilerin Korece sesletimde pek çok konuda zorluk yaşadığını açıkça göstermektedir. Fakat gerek dünyada gerekse ülkemizde sesletim konusu yabancı dil eğitiminde göz ardı edilmektedir. Doğru bir yabancı dil eğitimi vermek için sesletim hatalarının farkına varılmalı, bu hataların ortadan kaldırılması için doğru yöntemler izlenmelidir. Sesletimle ilgili öğretim yöntemi oluşturulurken ve öğretim materyali hazırlanırken çağın gereksinimleri ve ihtiyaçları göz ardı edilmemelidir. Günümüz nesline eski çağın metotlarını uygulamak öğretimi sıkıcı olmaktan alıkoyamaz. Bu sebeple günümüz teknolojilerinden yararlanarak gerek öğretimde gerekse öğrenimde kullanılabilecek etkinlikler ve materyaller hazırlamak en doğru yaklaşım olacaktır.

Tezin son bölümünde Türk öğrencilerin Korece öğrenirken karşılaştıkları zorluklara çözüm olabilmesi amacıyla dijital etkinlik tasarlanmıştır. Tasarlanan dijital etkinlik öğrencilerin Korece fonolojik farkındalık kazanmalarına, Korece sesleri doğru çıkarmalarına ve sesletim ile ilgili öğrendiklerini pekiştirmelerine yardımcı olacaktır.

Eğitimci ve öğrencilerin yararlanabileceği bu etkinlik geliştirildiği takdirde uygulama ya da web sayfasına dönüştürülebilir özelliktedir. Hazırlanan dijital etkinlik ülkemizde ilk olması sebebiyle önemli yere sahiptir.

Hem Korece öğretiminde hem de diğer dillerin öğretiminde sesletimin göz ardı edilmemesi, karşılaştırmalı sesbilgisi çalışmalarına daha fazla ağırlık verilmesi, sesletim hatalarını ortadan kaldırmaya yardımcı olabilecek eğitim içeriklerinin hazırlanması biz eğitimcilerin en büyük vazifesi ve görevidir.

KAYNAKÇA

Aksan, D.(2015). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim* (6.Baskı), Türk Dil Kurumu Yayınları.

Altınok, Ş. (2021). Dijital Ortamlarda Parçalarüstü Birimler (Prozodi) ve Emojiler. *Dil Araştırmaları*, 28, 105-125.

Aydın, B. (2020). *Beyinde Dilin İşlemlenmesi Konuşmanın Kavranması ve Konuşmanın Üretimi*, Nobel Yayıncılık.

Bak, Dok Yu.(2019). *Korece Dilbilimini Anlama* (2.Baskı), Kore Kültürü Yayınları. (박덕유. (2019). *한국어학의 이해* (2. Baskı), 한국문화사.)

Bak, Ci Yonğ., Min, Byonğ Gon., Çö, In Gyu. &… An, Gyonğ Hwa. (2014), Korece Sesletim Öğretim Bilimi. İçinde Min, Byonğ Gon (Ed.) , *Korece Eğitiminin Teori ve Gerçekleri 2* (ss.281- 324) , Acanet Yayınları. (박지영, 민병곤, 최은규. & …안경화. (2014), 한국어 발음 교육론. *한국어 교육의 이론과 실제* (ss.281- 324), 아카넷.)

Bak, Sang Gyu. (2012), *Dilbilime Giriş*, Cibmundanğ Yayınevi. (박상규. (2012). *언어학 개설*, 집문당.)

Bak, Suk Hi. (2013). *Korece Sesletim Eğitim Bilimleri*, Yonğnak Yayınevi. (박숙희. (2013). *한국어 발음 교육론*, 역락,

Bak, Şi Gyun. (2013). *Fonetik ve Fonoloji Öğretim Bilimleri,* Kore Kültürü Yayınları. (박시균. (2013). *한국어 음성 음운 교육론*, 한국문화사.)

Be, Cu Çe (2015), *Korece Fonolojinin Temelleri*, Samgyonğmunhwa Yayınevi. (배주채. (2015). *한국어 음운론의 기초*, 삼경문화사.)

Bek, Du Hyon. İ, Mi Hyanğ. & An, Mi E. (2013), *Korece Sesbilim,* Tehaksa Yayınevi. (백두현, 이미향 & 안미애. (2013). *한국어 음운론*, 태학사.)

Bonvillain, N. (2002). *Language, Cultura and Communication*, 4. Baskı, (Çev. Kim Cin Su vd.), Kore Kültürü Yayınları. (Bonvillian, N. (2002). *Language, Cultura and Communication 문화와 의사소통의 사회언어학*, 4. Baskı (Çev. 김진수 ex,), 한국문화사.)

Cho, Miho. & William O'Grady (2003). *The Sounds of Korean*, Havai Üniversitesi Yayınları.

Choi, Han Woo. (2010). *Türkçe, Korece, Moğolca ve Mançu- Tunguzcanın Karşılaştırmalı Ses ve Biçim Bilgisi* (2. Baskı), Türk Dil Kurumu Yayınları.

Co, Sonğ Mun. (2004). Japon Öğrencilerin Korece Ünlü Sesletimleri Üzerine Bir Araştırma, *Speech Sciences,* 11(3), 69-81. (조성문.(2004). 일본인 학습자의 한국어 모음 발음에 대한 연구, *음성과학*, 11(3), 69-81.)

Coşkun, M. V. (2015). *Türkçenin Ses Bilgisi* (1.Baskı), Bilge Kültür Sanat.

Coşkun, M.V. (2000). "Fonetik ve Fonetik Laboratuvarları", *Türk Dili*, 581, 387-402.

Cruttenden, A. (1986). *Intonation*, Cambridge University Press.

Çalışkan N., Karadağ E. & vd.(2013). Temel Kavramlar. İçinde M. Sarıtaş (Ed.), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı* (ss.11-12), Pegem Akademi.

Demir, N. & Emine Y. (2014*). Türkçe Ses Bilgisi*, Anadolu Üniversitesi Yayınevi.

Demircan, Ö. (2013). *Türkçenin Sesdizimi* (4. Baskı), Der Yayınları.

Develi H. Vd., (2017), Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Bilgi Şöleni: "Teknoloji Tabanlı Öğretim" (2014)Oturumu / Bildileri, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Dursunoğlu, H. (2006). Türkiye Türkçesinde Vurgu. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (1), 262-276.

Eker, S. (2007). Türkçenin Sesbirimleri ve Belirgin Altsesbirimleri, *İlmi Araştırmalar*, 24, 23-42.

Erdoğan, V. (2005). Contribution of Error Analysis to Foreign Language Teaching. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 261-270.

Ergenç, İ. & Bekar, İ. P.(2013) . Türkçede Ünsüz İkizleşmesi. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi, (Journal of Linguistic Research)*, Türk Sesbilimine Güncel Bir Bakış (Updates in Turkish Phonology), 1, 173-191.

Ergenç, İ & Uzun, İ.P.(2020). *Türkçenin Ses Dizgesi* (2. Baskı), Seçkin Yayıncılık.

Ergenç, İ. (1995). *Konuşma Dili ve Türkçenin Söyleyiş Sözlüğü*, Simurg Yayınevi.

George, D., & Mallery, M. (2010). SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson.

Gilbert, Judy B. (2010). Pronunciation as Orphan: What can be done?, IATEFL Pronunciation Special Interest Group Newsletter Issue.

Göher Vural, F. (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Müziğin Önemi, 9.Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, Kültür Turizm Bakanlığı.

Gökmen, M.E. (2002). Türkçe ve Korecede Ezgi Örüntülerinin Karşılaştırılması (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Hardcastle, W.J. & Laver, J. (1997). *The Handbook of Phonetic Sciences*, Blackwell Publishers Ltd.

Ho, Yonğ & Kim Son Conğ. (2013). *Yabancı Dil Olarak Korece Sesletim Eğitim Bilimleri,* Bakiconğ Yayınevi. (허용 & 김선정. (2013). *외국어로서의 한국어 발음 교육론*, 박이정.)

Hwanğ, İn Gwon. (2016). *Korece Sesletim Eğitiminin Gerçekleri*, Purınsasanğ Yayınevi.(황인권. (2016). *한국어 발음 교육의 실제*, 푸른사상.)

İ, Cin Ho. (2013a). *Korece Standart Sesletim ve Gerçek Sesletim* (2.Baskı), Acanet Yayınevi. (이진호. (2013a). *한국어의 표준 발음과 현실 발음* (2. Baskı), 아카넷.)

İ, Cin Ho. (2018b). *Korece Sesbilim Terimleri Sözlüğü* (2. Baskı), Yonğnak. (이진호. (2018b). *국어 음운론 용어 사전* (2.Baskı), 역락.)

İ, Cin Ho. (2022c). *Korece Sesbilim Dersleri* (3. Baskı), Cibmundanğ). (이진호. (2022c). *국어 음운론 강의* (3.Baskı), 집문당.)

İ, Gi Mun., Kim, Cin U. & İ Sanğ Ok. (2017), *Korece Ses Bilimi*, Hakyonsa. (이기문, 김진우& 이상억. (2017). *국어음운론*, 학연사.)

İ, İk Sob. (2016). *Korece Dilbilimin Kuruluşu* (6. Basım), Hakyonsa. (이익섭. (2016). *국어학개설*, (6. Baskı), 학연사.)

İ, Hon Suk. (2019). *Hangeul İmla Kuralları, Standart Dil Kuralları Açıklamaları*, Human Culture Arirang. (이헌숙. (2019). *한글맞춤법 표준어 규정 해설*, 휴먼컬처아리랑.)

İ, Sok Cu & İ Cu Henğ. (2007). *Korece Dilbilime Giriş*, Bogosa Yayınevi. (이석주, 이주행. (2007). *한국어학개론*, 보고사.)

İ, Son Unğ., İ Sınğ Hi. & Conğ Hi Çanğ.(2018*). Korece İmla Kuralları* (2.Baskı), Sahöpyoungnon Academy. (이선웅. 이승희. 정희창. (2018). *한국어 정서법* (2.Baskı), 사회평론아카데미.)

İlçioğlu H. (2021). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Öğretim Teknolojileri ve Dijital Öğretim Materyali Tasarımı. İçinde E. Boylu & H. Güngör (Ed), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretimi* (ss. 229-250), Nobel.

İmer, K., Kocaman, A. & Özsoy, A.S. (2013). *Dilbilim Sözlüğü* (2. Baskı), Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.

Kahrıman, M. (2017a). Türk Öğrencilerin Korece Sesletim Edinimi Üzerine İnceleme, 2017 Yurtdışı Korece Uzmanları Çalıştayı Bildirileri, Kore Dil Kurumu & Ewha Üniversitesi Dil Merkezi. (Kahrıman, M. (2017a). 터키 학습자의 한국어 발음 습득 연구, 국외 한국어 전문가 연수회 초청 연구물, 국립국어원 및 이화여자대학교 언어교육원.)

Kahrıman Özdemir, M. (2021b). Türk Öğrenciler için Korecedeki Kelime içi Ses Uzunluğunun Öğretim Yöntemleri. Y. J. Jang, N. Karakuş Harmancı, M. Ölçer (Ed.), Erciyes Üniversitesi 1.Uluslararası Kore Çalışmaları Konferansı Bildiri Kitapçığı içinde (ss.52- 61).

Kahrıman Özdemir, M. (2022c). Türk Öğrenciler için Korece Sesletim Eğitiminin Önemi, RIKS Akademi. (Kahrıman Özdemir, M. (2022c). 터키인 한국어 학습자를 위한 발음 교육의 중요성, 젊은 한국학 아카데미.)

Kanğ Bom Mo.(2013). *Dil; Çözümlü Dilbilime Giriş* (3.Baskı), Kore Kültürü Yayınları. (강범모. (2013). *언어: 풀어쓴 언어학개론* (3. Baskı), 한국문화사.)

Karaağaç, G. (2015*). Türkçenin Sesbilgisi*, Kesit Yayınları.

Karahan, L (1996). *Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması*, TDK Yayınları.

Kayabaşı, Y. (2022). Öğretim Materyallerinin Seçilmesi ve Tasarlanması (3.Baskı). İçinde M.A. Özerbaş (Ed.), *Öğretim Teknolojileri* (61- 108). Pegem Akademi.

Kerimoğlu, C. (2017). *Kuram ve Uygulamalarla Dilbilim, Göstergebilim ve Türkoloji, Genel Dilbilime Giriş* (4.Baskı), Pegem Akademi.

Kim, Cin Ho. (2017). *Yabancı Dil Olarak Korece Dilbilime Giriş* (4. Baskı), Bakiconğ Yayınevi. (김진호. (2017).*외국어로서의 한국어학개론* (4. Baskı) 박이정.)

Kim, In Cin. (2018). Alman Öğrencilerin Korece Ünsüz Sesletim Özellikleri Üzerine- Duraklamalı Ünsüzler Temelinde (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Keimyung Üniversitesi Yabancılar için Korece Eğitimi Bölümü. (김은지. (2018). 독일권 학습자의 한국어 자음 발음 특성 연구- 장애음을 중심으로-.계명대학교 외국어로서의 한국어교육학과 석사학위 논문.)

Kim, In E. (2013). Ses Analizi Aracılığıyla Fransız Öğrencilerin Korece Sesletim Edimi Üzerine Bir Araştırma (Yayımlanmamış Doktora Tezi).Ewha Kadın Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü. (김은애. (2013). 음향 분석을 통한 프랑스인 학습자의 한국어 발음 습득 연구. 이화여자대학교 불어불문학과 박사 학위 청구논문.)

Kim, Mi Cin. (2012). Fransızların Seslettiği Korece Sızmalı- Patlamaları Ünsüzler Üzerine Sesbilgisel Analiz (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dongguk Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı Bölümü. (김미진. (2012). 프랑스어 화자의 한국어 파찰음에 대한 음향음성학적 연구. 동국대학교 국어국문학과 석사학위논문.)

Kim, Sonğ Gyu & Conğ Sınğ Çol. (2013). *Ses ve Sesletim*, KNOUPRESS. (김성규&정승철. (2013). *소리와 발음*, KNOUPRESS.)

Kim, Su Hyon (2013). Vietnamlı Öğrencilerin Korece Sızmalı Ünsüzler ve Sızmalı- Patlamalı Ünsüzleri Sesletimi Üzerine (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kyung Hee Üniversitesi Uluslararası Kore Dili ve Kültürü Bölümü. (김수현. (2013). 베트남인 학습자의 한국어 마찰음과 파찰음 발음 연구. 경희대학교 국제한국언어문화학과 석사학위논문.)

Kim, Yun Hi (2009). Praat Analizi ile Çinli Öğrencilerin Korece Ünlülerde Yaptığı Sesletim Hataları (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beje Üniversitesi. (김윤희. (2009). 프라트 분석을 통한 중국인 학습자의 한국어 모음 발음 오류 연구 : 일부 동형동의 한자어 발음을 대상으로, 배재대학교 국어국문학과 석사학위논문.)

Korkmaz, M.E. (2015). Türkiyedeki Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalları için Müfredat Geliştirme Çalışması (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kore Üniversitesi. (Korkmaz, M. E. (2015). 터키 대학 한국어문학과 교육과정 개발 연구, 고려대학교 국어국문학과 석사학위논문.)

Korkmaz, Z. (2018). Ses Bilgisi Özelliklerinin Dilimizin Estetik Yapısındaki Etkileri Üzerine, *Türk Dili*, 804, 4-12.

Kwon, Gyonğ Gın, Bak Son Ca, Çö Gyu Su, vd. (2013). *Dil, Toplum ve Kültür* (4.Baskı), Bakiconğ. (권경근, 박선자, 최규수 ex. (2013). *언어와 사회, 그리고 문화* (4. Baskı), 박이정.)

Kwon, Sonğ Mi. (2017). *Korece Sesletim Eğitimi*, Hangeulpark. (권성미. (2017). *한국어 발음 교육론*, 한글파크.)

Lei Lei & Kim Yonğ Cu (2010). Çinlilerin Sesletmiş Olduğu Korece Sızmalı-Patlamalı Ünsüzlerin Akustik Sesbilgisi Özellikleri. *Fonetik, Fonoloji, Morfoloji Araştırmaları Dergisi*, 16 (3), 383 - 400. (레이레이 & 김영주. (2010). 중국인 화자가 발화한 한국어 파찰음의 음향음성학적 특성. *음성음운형태론연구*, 16(3), 383-400.)

Melanlıoğlu, D. (2012), Türkçe Öğretiminde Ayrıştıcı Dinlemeyi Geliştirmeye Yönelik Bir Etkinlik Önerisi, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 196, 56-68.

Meral, H.M., Ekenel, H.K. & Özsoy, A.S. (2003). Türkçede Duygu Çözümlemesi, 17.nci Ulusal Dilbilim Kurultayı, ss.1-10.a

Mun, Gyonğ Cin. (2020). Moğol Öğrencilerin Korece Sızmalı Ünsüzlerin Sesletimi Üzerine (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Seul Üniversitesi Kore Dili ve Edebiyatı Bölümü. (문경진. (2020). 몽골인 한국어 학습자의 마찰음 /ㅅ,ㅆ/ 발음 연구, 서울시립대학교 국어국문학과 국어학 전공 석사학위논문.)

Nazif, H. (2006). Türkçede Nazal N (Sağır Kef) (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özdemir E. ve Arslan M.(2017), Karşılaştırmalı Dil Bilimi Bağlamında Çağdaş Türkiye ve Kazak Türkçelerindeki Evren, Dünya, Gökyüzü, Hava Olaylarıyla İlgili Söz Varlıklarının Karşılaştırılması, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 10 / 53, 139-150.

Sanğ, Cheol Ahn. (2009). *Korean Phonology,* Saffron Books.

Şenbay, N. (2019). *Söz ve Diksiyon Sanatı* (36. Baskı), Yapı Kredi Yayınları.

Şenyiğit. Y. (2020). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sözlü Dilin Kelime Sıklığı ve A1-A2 Kelime Sözlüğü (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Şin, Ci Yonğ. (2001a). *Sesbilgisi ve Sesbilim Araştırmalarının Temeli için Sesi Anlama* (2. Baskı), Kore Kültürü Yayınları. (신지영. (2001a). *음성학 음운론 연구의 기초를 위하여 말소리의 이해* (2. Baskı), 한국문화사.)

Şin, Ci Yonğ. (2021b). *Korece Sesler* (4.Baskı), Bakiconğ. (신지영. (2021b). *한국어 말소리* (4. Baskı), 박이정.)

Şin, Ci Yonğ. (2022c). *Sesbilgisi ve Sesbilim Araştırmalarının Temeli için Sesi Anlama* (5. Baskı), Kore Kültürü Yayınları. (신지영. (2022c). *음성학 음운론 연구의 기초를 위하여 말소리의 이해* (5. Baskı), 한국문화사.)

Şin, Ci Yonğ., Canğ Hyanğ Şil, Canğ Hye Cin & Bak Ci Yon. (2016). *Korece Eğitmenlerinin Bilmesi Gereken Korece Sesletim Eğitiminin Teori ve Gerçekleri* (2. Baskı), Hangeulpark Yayınevi. (신지영, 장향실, 장혜진, 박지연. (2016). *한국어 교사가 꼭 알아야 할 한국어 발음 교육의 이론과 실제* (2. Baskı), 한글파크.)

Türközü, S.G. (2009). Başlangıç Seviyesindeki Türk Öğrenciler için Korece Sesletim Öğretim Yöntemleri. *Journal of Korean Studies*, vol. 10, 77-95. (Türközü, S.G.

(2009). 초급 터키 학습자를 위한 한국어 발음 지도, . *Journal of Korean Studies*, vol. 10, 77-95.)

Uzun, İ.P., Kunduracı, A. & Özgen, M. (2020). Seslem Yapısı ve Titreşimlilik Hiyerarşisi. İçinde İ.P. Uzun (Ed.), *Kuramsal ve Uygulamalı Sesbilim* (ss.33-71). Seçkin Yayıncılık.

Üstün. H. (2023). Yabancı Öğrencilere Türkçe Öğretiminde Çocuk Şarkılarının Etkisi, *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı:32, 1-14.

Yavuz, A., Bekleyen N.& Şenel M. (2015). Düzvarım Yöntemi. İçinde N. Bekleyen (Ed.), *Dil Öğretimi*. Pegem Akademi.

Yelok, V. ve S. Dolunay. (2007). Telaffuz Meselesi ve Ülkemizde Telaffuz Eğitimi. *Türk Yurdu*, 27, 63-66.

https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans.php?y=101110236 (E.T. 19.12.2022)

https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans.php?y=103510174 (E.T. 19.12.2022)

https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans.php?y=103530406 (E.T. 19.2022)

https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans.php?y=105611526 (E.T. 2022)

http://bbs.ankara.edu.tr/Ders_Plani.aspx?bno=1612&bot=209 (E.T. 19.12.2022)

https://dbp.erciyes.edu.tr/Program/P3.aspx (E.T. 19.12.2022)

https://ebs.istanbul.edu.tr/home/dersprogram?id=5552&yil=2022 (E.T.19.12.2022)

https://www.cambridgeenglish.org/learning-english/activities-for learners/?skill=pronunciation (E.T. 29.11.2022)

https://preply.com/en/blog/english-pronunciation-practice/ (E.T. 30.11.2022)

https://www.oxfordonlineenglish.com/free-english-pronunciation-lessons(E.T. 30.11.2022)

https://home.ebs.co.kr/yaho2/main (E.T. 20.12.2022)

http://m3.kbs.co.kr/speak/ (E.T. 20.12.2022)

https://www.korean.go.kr/hangeul/cpron/main.htm (E.T. 20.12.2022)

https://www.ytn.co.kr/_ln/1224_202210100247116030 [E.T. 14.05.2023]

EKLER

EK 1A: Korece Dinleme ve Anlama Çalışması

Değerli katılımcılar,

Bu çalışma, Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Sırrı Göksel TÜRKÖZÜ danışmanlığında, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kore Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı doktora öğrencisi Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR'in "Türk Öğrenciler için Korece Sesletim Öğretim Yöntemleri" konu başlıklı doktora tez çalışması olarak planlanmaktadır.

Verdiğiniz bilgiler yalnızca çalışma için kullanılacak, etik ilkeler göz önünde bulundurulacaktır.

Çalışmaya katılımlarınızı rica eder, gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim.

T.C. Erciyes Üniversitesi
Kore Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı
Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR
İÜ Kore Dili ve Edebiyatı A.B.D. Araştırma Görevlisi

1) Bu çalışmaya katılmaya gönüllüyüm ve verdiğim bilgilerin bu çalışmada kullanılmasını kabul ediyorum.
   Evet Hayır
2) İsim Soyisim: (Tezin hiçbir aşamasında isimleriniz kullanılmayacaktır.)
   Cinsiyet: Yaş:
   Sınıf: Varsa TOPIK derecesi:
   Kore'de bulundunuz mu? Evet Hayır

3) Korece sesletimde (telaffuz etmekte) en çok zorlandığınız sesleri yazınız.

BÖLÜM 1

1. Dinleyerek doğru cevabı seçiniz.

1)	①달	②딸	③탈
2)	①방	②빵	③팡
3)	①근	②끈	③큰
4)	①사면	②싸면	③자면
5)	①자고	②짜고	③차고
6)	①빕니다	②뻡니다	③핍니다
7)	①들	②뜰	③틀
8)	①짐	②찜	③침
9)	①굴	②꿀	③쿨
10)	①개면	②깨면	③캐면
11)	① 덜었다	② 떨었다	③ 털었다
12)	①배고	②빼고	③패고
13)	①살	②쌀	③잘
14)	①삼	②쌈	③참
15)	①지면	②찌면	③치면
16)	①곤	②곰	③공
17)	①점심	②정신	③전심
18)	①산	②상	③삼
19)	①거기	②고기	
20)	①서리	②소리	
21)	①거르면	②고르면	

BÖLÜM 2- VURGU

2.1. Aşağıdaki sözcükleri dinleyerek vurgu yapılan seslemi seçiniz.

1)한국문학

2)인간

3)선생님

4)천천히

5) 자동차

2.2. Aşağıdaki diyalogları dinleyerek soruya en yakın cevabı seçiniz.

6)

A: 학원에서 한국어를 배워요?

B:

① 아니요, 학교에서 배워요. 제 전공이에요.

② 아니요, 터키어를 가르쳐요.

③ 아니요, 영어를 배워요.

7)

A: Kahve Dünyası 에서 커피를 마셨어요?

B:

① 아니요, 스타벅스에서 마셨어요.

② 아니요, 커피를 좀 샀어요.

③ 아니요, 차를 마셨어요.

8)

A: 아기가 우유를 마셨어요?

B:

① 아니요, 우유를 누나에게 줬어요.

② 아니요, 쥬스를 마셨어요.

③ 아니요, 고양이가 마셨어요.

9)

A: 내일 한강에서 자전거를 탈 거예요?

B:

① 아니요, 너무 바빠서 주말에 탈 거예요.

② 아니요, 한강에서 소풍을 할 거예요.

③ 아니요, 우리 집 앞에 있는 공원에서 탈 거예요.

10)

A: 여동생이 생일 선물로 구두를 줬어요?

B:

① 아니요, 남동생이 구두를 줬어요.

② 아니요, 가방을 줬어요.

③ 아니요, 결혼 선물로 구두를 줬어요.

BÖLÜM 3- TONLAMA

3. Aşağıdaki diyalogları dinleyerek soruya en yakın cevabı seçiniz.

1)

A: 뭐 골랐어?

B:

① 치마하고 모자야.

② 아니, 무슨. 이 가게에 마음에 드는 게 하나도 없어.

2)

A: 저녁에 뭐 먹었어요?

B:

① 아니요, 시간이 없어서 못 먹었어요.

② 김치찌개를 먹었어요.

3)

A: 누가 공을 터뜨렸어요?

B:

① 아이들이 터뜨렸어요.

② 네, 그런데 누가 터뜨린지 모르겠어요.

4)

A: 메르베가 내일 어디 간대요?

B:

① 아니요, 그런 말을 안 했어요.

② 쇼핑하러 간대요.

5)

A: 주말에 어디 가요?

B:

① 네, 시간이 되면 고향에 가려고요.

② 이스탄불에 가요.

6)

A: 어제 시장에서 뭐 샀어요?

B:

① 아니요, 시간이 없어서 못 샀어요.

② 치마를 샀어요.

7)

A: 토요일에 어디 가요?

B:

① 아니요, 일요일에 가요.

② 이즈미르에 가려고요.

8)

A: 누가 방학 때 여행을 가요?

B:

① 아니요, 너무 바빠서 못 가요.

② 알리 씨가 가요.

9)

A: 누가 오전에 알리를 만나요?

B:

① 네, 에제가 만나요. 왜요?

② 에제가 알리를 만나요.

10)

A: 누가 숙제를 도와줬어요?

B:

① 아니요, 혼자서 했어요.

② 언니가 숙제를 도와줬어요.

BÖLÜM 4 – UZUNLUK

4. Korece'de yazılışları aynı bazı sözcükler okunuşuna göre anlam farklılığı içerir. Örneğin 눈, 말, 거리 gibi.

Aşağıdaki sözcükleri dinleyerek hangi sözcüğün sesletiminin yapıldığını resimlere bakarak seçiniz.[31]

Uzunluk:

1)

①

②

2)

①

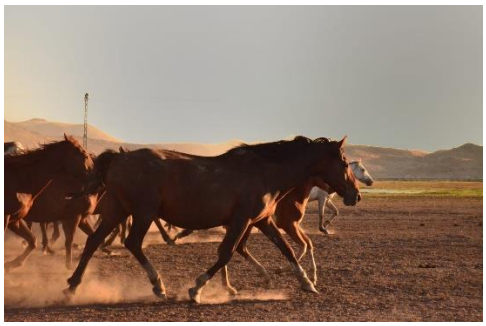
②

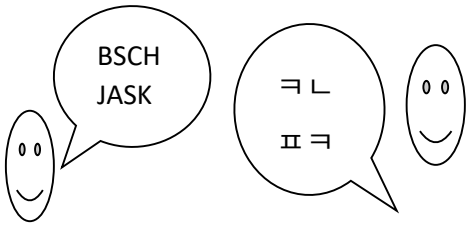
[31] Bu bölümde kullanılan fotoğrafların çoğunluğu Aysema Karadağ, Medine Pala ve Mehmet Aramaz tarafından çekilmiş ve kendi izinleri dahilinde kullanılmıştır. Fotoğraflaması mümkün olmayan bazı terimler ise Google görsellerden telif hakkı olmayacak şekilde aranarak bulunmuş ve kullanılmıştır.

3)

①

②

4)

①

②

5)

①

②

EK 1B: Korece Konuşma ve Sesletim Çalışması

Değerli katılımcılar,

Bu çalışma, Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Sırrı Göksel TÜRKÖZÜ danışmanlığında, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kore Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı doktora öğrencisi Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR'in "Türk Öğrenciler için Korece Sesletim Öğretim Yöntemleri" konu başlıklı doktora tez çalışmasının ikinci aşamasını oluşturmaktadır.

Verdiğiniz bilgiler yalnızca çalışma için kullanılacak, etik ilkeler göz önünde bulundurulacaktır.

Çalışmaya katılımlarınızı rica eder, gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim.

T.C. Erciyes Üniversitesi
Kore Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı
Merve KAHRIMAN ÖZDEMİR
İÜ Kore Dili ve Edebiyatı A.B.D. Araştırma Görevlisi

<u>BÖLÜM 1</u>

1. Aşağıda yer alan sözcük ve cümleleri gürültüsüz bir ortamda yüksek sesle okuyunuz.

1) `ㄱ` sesi: 가지, 까지, 코끼리, 여권, 가곡

저 끝에 서 있는 키가 큰 남자가 누구야?

꿈을 키우세요.

밖에 누가 있어요?

2) `ㄷ` sesi: 딸, 달, 두통, 빈대떡, 딩동댕

시간이 날 때마다 틈틈이 단어를 외워요.

돈이 없기 때문에 케이크를 못 사요.

어제 다리가 탔어요.

3) `ㅂ` sesi: 펄펄, 바퀴, 뿌리, 나빠요, 여름보다

나쁜 기억은 빨리 잊으세요.

파란색 빨간색 모두 필요해요.

비빔밥은 전주비빔밥이 가장 유명합니다.

4) `ㅅ` sesi: 사요, 싸요, 세 명씩, 상추쌈, 수수께끼

더 이상 신경 쓰지 마세요.

싱싱한 과일이 쌓여 있어요.

생선 냄새가 나네요.

5) `ㅈ` sesi: 지내요, 친해요, 짜요, 짜증,요즘

사진 참 잘 찍었어요.

주차장이 꽉 찼어요.

우리 집 처마 밑에 제비집이 있어요.

6) `ㅇ` sesi: 대통령, 앞마당, 강릉, 초대장, 청바지

청소를 안 해서 집이 엉망진창이야.

명동공원 근처에서 만나요.

강가에 가서 소풍을 하자.

7) `오`ve `어` sesi: 거기, 고기, 소리, 서리, 몰이, 머리

이 모자가 저한테 어울려요?

어머니의 목걸이가 참 예뻐요.

어제 코피가 났어요.

BÖLÜM 2

2. Aşağıda yer alan diyalogları yüksek sesle okuyunuz. (Diyalogları okumadan önce diyaloğun B kısmına göz atınız)

1)

A:뭐 찾으세요?

B: 아니요, 그냥 보고 갈게요.

2)

A:뭐 찾으세요?

B: 검은 치마를 찾고 있는데 도와주세요.

3)

A: 인터넷에서 치마를 샀어요?

B**:** 아니요, 백화점에서 샀어요.

4)

A: 인터넷에서 치마를 샀어요?

B**:** 아니요, 가방을 샀어요.

5) 오랜만에 이스탄불에 돌아오니까 기분이 어때요?

6) 내일 시험이 있는데 열심히 공부했어요?

7)다음에 닭갈비를 먹자.

8) 조금만 더 기다려 봅시다.

9) 아무데나 가지 마. 여기서 기다려.

10) 여기에다가 이름을 써 주세요.

BÖLÜM 3

3. Aşağıda yer alan cümleleri yüksek sesle okuyunuz.

1) 저기 높은 산에 **눈**이 10 년만에 내린 것을 내 **눈**으로 봤어요.

2) 그런 짓을 하다가는 커다란 **벌**에 쏘이는 **벌**을 받을 거예요.

3) 카파도키아에는 **말**이 많다는 **말**을 들었어요.

4) 사과를 하면서 **사과** 하나를 줬어요.

5)오늘 **밤**에 구운 **밤**을 먹자.

6) 저기 바다가 보이네요.

7) 집을 **깨끗이** 청소해야 돼요.

8) 책을 **다** 읽었어요.

9) 사람과 산은 **멀리서** 보는 게 낫다고 하잖아요.

10) 자리에서 일어서자 머리가 **빙빙** 돌았어요.

BÖLÜM 4

4) Aşağıda yer alan cümleleri yüksek sesle okuyunuz.

Ses Olayları:

1) 자기 이름을 **한국말로** 써주세요.

2) 제일 맛있는 **석류**를 어디에서 살 수 있을 까요?

3) **일년**에 한번 친구와 **같이** 강가에 가서 물고기를 **잡고** 놉니다.

4) 올해 **신혼여행지로** 유명한 곳은 어딥니까?

5) 그 **아름다운 여자**는 **장미 꽃잎**으로 잼을 만들 수 **있습니다.**

6) 메틴 씨가 언제 **입학했어요**?

7) 색깔이 **좋고** 싼 **옷을** 사고 싶습니다.

8) 그는 드디어 자기 고향 땅을 **밟게** 되었다.

9) 아이들이 아이스크림을 하나씩 **핥으며** 걸어갔다.

10) 이 연극은 **삶**과 **죽음에** 대해 이야기하고 있어요.

EK 1C: Koreli Anadil Konuşurlarına Yönelik Konuşma ve Sesletim Çalışması

실험조사

터키 학습자를 위한 한국어 발음 교육 방안 연구

본 실험조사는 터키 국립 에르지예스대학교 한국어문학과 박사학위 논문의 일부입니다.

터키 국립 에르지예스대학교 한국어문학과 박사 수료생 겸

터키 국립 이스탄불대학교 한국어문학과 연구원

Merve KAHRIMAN OZDEMIR

감사합니다.

1) **성별:**

남성: ☐ 여성:

2) **연세:**

3) **거주지:**

4) **직업:**

1. 밑에 있는 어휘와 문장을 큰 소리로 천천히 읽고 녹음하세요.

1) `ㄱ` 계열: 가지 (채소), 까지 (앞말이 주어진 범위의 끝임을 나타내는 보조사), 코끼리, 여권, 가곡

저 끝에 서 있는 키가 큰 남자가 누구야?

꿈을 키우세요.

밖에 누가 있어요?

2) `ㄷ`계열: 딸, 달, 두통, 빈대떡, 딩동댕

시간이 날 때마다 틈틈이 단어를 외워요.

돈이 없기 때문에 케이크를 못 사요.

어제 다리가 탔어요.

3) `ㅂ`계열: 펄펄, 바퀴, 뿌리, 나빠요, 여름보다

나쁜 기억은 빨리 잊으세요.

파란색 빨간색 모두 필요해요.

비빔밥은 전주비빔밥이 가장 유명합니다.

4) `ㅅ`계열: 사요, 싸요, 세 명씩, 상추쌈, 수수께끼

더 이상 신경 쓰지 마세요.

싱싱한 과일이 쌓여 있어요.

생선 냄새가 나네요.

5) `ㅈ`계열: 지내요, 친해요, 짜요 (소금 맛과 같다), 짜증,요즘

사진 참 잘 찍었어요.

주차장이 꽉 찼어요.

우리 집 처마 밑에 제비집이 있어요.

6) `ㅇ`계열: 대통령, 앞마당, 강릉, 초대장, 청바지

청소를 안 해서 집이 엉망진창이야.

명동공원 근처에서 만나요.

강가에 가서 소풍을 하자.

7) `오` 와 `어`계열: 거기 (대명사), 고기(식용하는 온갖 동물의 살), 소리, 서리 (잔얼음으로 부옇게 엉긴 것) , 몰이, 머리

이 모자가 저한테 어울려요?

어머니의 목걸이가 참 예뻐요.

어제 코피가 났어요.

8) `에` 와 `애` 계열: 애국, 내외, 에워싸다, 네가

내 것도 내 것이고 네 것도 내 것이다.

네 잘못을 내가 알렸다.

요즘 이극적인 애완동물들이 유행이다.

2. 밑에 있는 문장과 대화를 큰 소리로 천천히 읽고 녹음하세요. **문장이 대화이면 대답을 잘 보고 난 후에 A 와 B 를 읽어보세요.**

1)

A:뭐 찾으세요?

B: 아니요, 그냥 보고 갈게요.

2)

A:뭐 찾으세요?

B: 검은 치마를 찾고 있는데 도와주세요.

3)

A: 인터넷에서 치마를 샀어요?

B**:** 아니요, 백화점에서 샀어요.

4)

A: 인터넷에서 치마를 샀어요?

B**:** 아니요, 가방을 샀어요.

5) 오랜만에 이스탄불에 돌아오니까 기분이 어때요?

6) 내일 시험이 있는데 열심히 공부했어요?

7)다음에 닭갈비를 먹자.

8) 조금만 더 기다려 봅시다.

9) 아무데나 가지 마. 여기서 기다려.

10) 여기에다가 이름을 써 주세요.

3. 밑에 있는 문장을 큰 소리로 천천히 읽고 녹음하세요

1) 저기 높은 산에 **눈**이 10 년만에 내린 것을 내 **눈**으로 봤어요.

2) 그런 짓을 하다가는 커다란 **벌**에 쏘이는 **벌**을 받을 거예요.

3) 카파도키아에는 **말**이 많다는 **말**을 들었어요.

4) 사과를 하면서 **사과** 하나를 줬어요.

5)오늘 **밤**에 구운 **밤**을 먹자.

6) 저기 바다가 보이네요.

7) 집을 **깨끗이** 청소해야 돼요.

8) 책을 **다** 읽었어요.

9) 사람과 산은 **멀리서** 보는 게 낫다고 하잖아요.

10) 자리에서 일어서자 머리가 **빙빙** 돌았어요.

4) 밑에 있는 문장을 큰 소리로 천천히 읽고 녹음하세요.

11) 자기 이름을 **한국말로** 써주세요.

12) 제일 맛있는 **석류**를 어디에서 살 수 있을 까요?

13) **일년**에 한번 친구와 **같이** 강가에 가서 물고기를 **잡고** 놉니다.

14) 올해 **신혼여행지로** 유명한 곳은 어딥니까?

15) 그 **아름다운 여자**가 **장미 꽃잎**으로 잼을 만들 수 **있습니다.**

16) 메틴 씨가 언제 **입학했어요**?

17) 색깔이 **좋고** 싼 **옷을** 사고 싶습니다.

18) 그는 드디어 자기 고향 땅을 **밟게** 되었다.

19) 아이들이 아이스크림을 하나씩 **핥으며** 걸어갔다.

20) 이 연극은 **삶**과 **죽음에** 대해 이야기하고 있어요.

EK 2A: ㄱ, ㄲ, ㅋ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (1. Sınıf Kadın)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
1	VOT1	Kore	83,1538	19,18266	0,048	3,742	0,001
		Türk	46,2222	31,53253		4,041	0,000
	PITCH1	Kore	189,4638	35,40033	0,077	-7,134	0,000
		Türk	259,4111	18,79192		-6,494	0,000
2	VOT2	Kore	22,6154	6,27878	0,161	-1,197	0,241
		Türk	26,3333	9,81595		-1,284	0,209
	PITCH2	Kore	232,4462	25,92822	0,267	-1,520	0,139
		Türk	240,6611	40,50514		-1,462	0,158
3	VOT3	Kore	29,3846	8,55900	0,992	-1,526	0,138
		Türk	34,1111	8,47758		-1,523	0,140
	CD3	Kore	127,6923	37,12229	0,494	1,135	0,266
		Türk	113,6667	31,52963		1,105	0,281
	PITCH3	Kore	242,5231	15,31166	0,052	-1,859	0,073
		Türk	259,2556	29,62273		-2,047	0,051
4	VOT4	Kore	31,3846	13,17535	0,996	0,316	0,754
		Türk	29,8889	12,86532		0,315	0,755
	CD4	Kore	167,6923	50,17866	0,365	6,056	0,000
		Türk	70,5476	39,18593		5,816	0,000
	PITCH4	Kore	184,5323	53,92615	0,339	-1,851	0,074
		Türk	217,9433	46,28744		-1,805	0,084
5	VOT5	Kore	29,7692	6,28694	0,426	1,789	0,084
		Türk	25,4074	6,97386		1,820	0,080
	CD5	Kore	51,9231	19,23305	0,118	3,097	0,004
		Türk	34,1480	12,77038		2,902	0,009
	PITCH5	Kore	169,7854	30,63637	0,418	-6,099	0,000
		Türk	224,8167	19,64090		-5,687	0,000
6	VOT6	Kore	82,3077	12,35168	0,251	-3,077	0,005
		Türk	101,0000	19,16799		-3,297	0,003
	PITCH6	Kore	295,4837	38,33485	0,353	3,207	0,003
		Türk	257,5219	27,68836		3,043	0,006
7	VOT7	Kore	27,8462	7,42570	0,000	-3,152	0,004
		Türk	56,7222	32,27785		-3,664	0,002
	PITCH7	Kore	254,7385	91,38243	0,021	0,202	0,841
		Türk	249,6056	49,03460		0,184	0,856
8	VOT8	Kore	25,1538	6,44006	0,547	-1,422	0,166
		Türk	28,9444	7,88500		-1,471	0,152
	CD8	Kore	124,1538	46,95183	0,909	-0,633	0,532
		Türk	135,2146	48,73683		-0,637	0,530
	PITCH8	Kore	219,8769	26,11178	0,949	-4,840	0,000
		Türk	268,4889	28,59424		-4,914	0,000

EK 2B: ㄱ, ㄲ, ㅋ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (2. Sınıf Kadın)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
1	VOT1	Kore	83,1538	19,18266	0,390	5,071	0,000
		Türk	41,8667	23,27742		5,144	0,000
	PITCH1	Kore	189,4638	35,40033	0,463	-5,520	0,000
		Türk	252,5867	24,84359		-5,382	0,000
2	VOT2	Kore	22,6154	6,27878	0,194	-0,212	0,834
		Türk	23,0667	5,00666		-0,208	0,837
	PITCH2	Kore	232,4462	25,92822	0,232	-1,916	0,066
		Türk	248,3600	17,77642		-1,865	0,076
3	VOT3	Kore	29,3846	8,55900	0,856	-2,014	0,054
		Türk	35,8000	8,27388		-2,009	0,055
	CD3	Kore	127,6923	37,12229	0,474	1,189	0,245
		Türk	109,8667	41,51741		1,199	0,241
	PITCH3	Kore	242,5231	15,31166	0,331	-2,721	0,011
		Türk	261,8667	21,27828		-2,786	0,010
4	VOT4	Kore	31,3846	13,17535	0,051	0,491	0,628
		Türk	29,4667	6,98843		0,471	0,644
	CD4	Kore	167,6923	50,17866	0,902	3,400	0,002
		Türk	106,1797	45,54135		3,376	0,002
	PITCH4	Kore	184,5323	53,92615	0,668	-1,750	0,092
		Türk	219,3733	51,29946		-1,744	0,093
5	VOT5	Kore	29,7692	6,28694	0,811	0,748	0,461
		Türk	28,0667	5,75036		0,743	0,464
	CD5	Kore	51,9231	19,23305	0,023	3,713	0,001
		Türk	31,0242	9,62775		3,551	0,002
	PITCH5	Kore	169,7854	30,63637	0,672	-4,777	0,000
		Türk	216,0998	20,27571		-4,641	0,000
6	VOT6	Kore	82,3077	12,35168	0,245	0,996	0,329
		Türk	77,2000	14,47757		1,007	0,323
	PITCH6	Kore	295,4837	38,33485	0,696	2,575	0,016
		Türk	262,3400	29,72478		2,528	0,019
7	VOT7	Kore	27,8462	7,42570	0,094	-2,693	0,012
		Türk	38,5333	12,50638		-2,790	0,010
	PITCH7	Kore	254,7385	91,38243	0,053	-0,295	0,770
		Türk	262,9067	52,57689		-0,284	0,779
8	VOT8	Kore	25,1538	6,44006	0,559	-1,880	0,071
		Türk	29,4000	5,51362		-1,859	0,075
	CD8	Kore	124,1538	46,95183	0,351	3,014	0,006
		Türk	77,8222	34,16414		2,946	0,008
	PITCH8	Kore	219,8769	26,11178	0,963	-5,585	0,000
		Türk	273,6400	24,78455		-5,563	0,000

EK 2C: ㄱ, ㄲ, ㅋ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (1. Sınıf Erkek)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
1	VOT1	Kore	78,5000	7,56256	0,684	5,774	0,000
		Türk	49,6667	9,50438		4,931	0,023
	PITCH1	Kore	116,0800	17,82034	0,489	-0,511	0,617
		Türk	122,2000	24,43133		-0,411	0,714
2	VOT2	Kore	29,2143	5,33751	0,272	-0,139	0,892
		Türk	29,6667	3,51188		-0,182	0,863
	PITCH2	Kore	139,2186	24,07482	0,134	-0,381	0,709
		Türk	145,8667	43,27913		-0,258	0,818
3	VOT3	Kore	35,1429	8,48399	0,450	0,315	0,757
		Türk	33,3333	11,93035		0,250	0,822
	CD3	Kore	64,1429	27,25339	0,612	-1,166	0,262
		Türk	85,0000	33,15117		-1,018	0,393
	PITCH3	Kore	150,0214	29,66428	0,314	2,095	0,054
		Türk	112,6333	13,40311		3,375	0,011
4	VOT4	Kore	36,3571	8,67895	0,226	0,133	0,896
		Türk	35,6667	3,05505		0,237	0,817
	CD4	Kore	81,6429	35,35666	0,950	1,284	0,219
		Türk	52,5300	37,40365		1,235	0,310
	PITCH4	Kore	122,3671	19,86251	0,360	2,186	0,045
		Türk	92,5000	29,92841		1,652	0,220
5	VOT5	Kore	31,5000	8,54625	0,308	1,295	0,215
		Türk	24,6667	6,42910		1,568	0,197
	CD5	Kore	28,2857	14,52016	0,409	0,435	0,670
		Türk	24,0000	20,78461		0,340	0,761
	PITCH5	Kore	112,5321	16,85019	0,109	0,405	0,691
		Türk	108,4000	9,12798		0,596	0,575
6	VOT6	Kore	91,5714	28,04039	0,257	0,926	0,369
		Türk	76,0000	11,53256		1,553	0,158
	PITCH6	Kore	170,7263	27,19587	0,256	3,220	0,006
		Türk	118,2000	11,08693		5,423	0,001
7	VOT7	Kore	29,7143	8,93075	0,090	-1,042	0,314
		Türk	37,0000	19,67232		-0,628	0,590
	PITCH7	Kore	153,1643	22,80849	0,420	1,651	0,120
		Türk	130,0000	16,34411		2,062	0,110
8	VOT8	Kore	31,2143	6,97444	0,057	-0,774	0,451
		Türk	35,3333	14,43376		-0,482	0,673
	CD8	Kore	52,0714	25,01834	0,571	-4,691	0,000
		Türk	129,6667	31,65965		-3,987	0,038
	PITCH8	Kore	138,0786	22,13595	0,438	0,810	0,431
		Türk	127,1333	14,09976		1,088	0,332

EK 2D: ㄱ, ㄲ, ㅋ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (2. Sınıf Erkek)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
1	VOT1	Kore	78,5000	7,56256	0,000	0,367	0,718
		Türk	76,1429	42,76069		0,265	0,799
	PITCH1	Kore	116,0800	17,82034	0,328	-1,204	0,243
		Türk	127,8300	26,83120		-1,049	0,322
2	VOT2	Kore	29,2143	5,33751	0,889	-3,641	0,002
		Türk	40,0000	8,02081		-3,342	0,008
	PITCH2	Kore	139,2186	24,07482	0,152	-0,290	0,775
		Türk	143,0286	35,99355		-0,253	0,806
3	VOT3	Kore	35,1429	8,48399	0,950	-0,171	0,866
		Türk	35,8571	10,15593		-0,160	0,876
	CD3	Kore	64,1429	27,25339	0,382	-2,104	0,049
		Türk	93,7143	36,19261		-1,908	0,087
	PITCH3	Kore	150,0214	29,66428	0,891	0,410	0,687
		Türk	144,5571	26,91052		0,424	0,679
4	VOT4	Kore	36,3571	8,67895	0,503	2,348	0,030
		Türk	27,5714	6,60447		2,578	0,021
	CD4	Kore	81,6429	35,35666	0,691	2,074	0,052
		Türk	50,2143	26,17175		2,297	0,036
	PITCH4	Kore	122,3671	19,86251	0,032	0,067	0,947
		Türk	121,6271	30,69667		0,058	0,955
5	VOT5	Kore	31,5000	8,54625	0,228	1,255	0,225
		Türk	26,7143	7,52140		1,312	0,211
	CD5	Kore	28,2857	14,52016	0,000	1,670	0,111
		Türk	19,0000	0,00000		2,393	0,033
	PITCH5	Kore	112,5321	16,85019	0,870	0,202	0,842
		Türk	110,8486	20,26797		0,189	0,853
6	VOT6	Kore	91,5714	28,04039	0,275	0,162	0,873
		Türk	89,7143	15,76615		0,194	0,848
	PITCH6	Kore	170,7263	27,19587	0,507	3,238	0,004
		Türk	129,2000	28,78617		3,174	0,008
7	VOT7	Kore	29,7143	8,93075	0,012	-2,875	0,010
		Türk	51,7143	26,31042		-2,151	0,070
	PITCH7	Kore	153,1643	22,80849	0,067	-0,293	0,773
		Türk	156,8571	34,93164		-0,254	0,805
8	VOT8	Kore	31,2143	6,97444	0,045	0,260	0,798
		Türk	30,0000	14,76482		0,206	0,842
	CD8	Kore	52,0714	25,01834	0,121	-0,684	0,502
		Türk	61,4857	37,97084		-0,595	0,567
	PITCH8	Kore	138,0786	22,13595	0,110	-1,442	0,165
		Türk	155,0429	31,34341		-1,281	0,232

EK 3A: ㄷ, ㄸ, ㅌ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (1. Sınıf Kadın)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
1	VOT1	Kore	15,8462	4,74071	0,431	-1,244	0,223
		Türk	18,0000	4,76507		-1,246	0,224
	PITCH1	Kore	249,7077	22,43318	0,715	0,280	0,781
		Türk	247,2000	25,98391		0,287	0,776
2	VOT2	Kore	64,8462	17,50641	0,675	4,866	0,000
		Türk	29,1667	21,81810		5,045	0,000
	PITCH2	Kore	173,1123	29,88634	0,128	-1,817	0,080
		Türk	209,2083	54,85930		-1,977	0,058
3	VOT3	Kore	53,1538	13,86750	0,481	4,241	0,000
		Türk	27,2222	18,59334		4,447	0,000
	PITCH3	Kore	216,0308	16,48870	0,340	-3,537	0,001
		Türk	244,3667	25,19150		-3,781	0,001
4	VOT4	Kore	17,6154	4,15408	0,427	0,043	0,966
		Türk	17,5556	3,63354		0,042	0,967
	CD4	Kore	149,0769	51,27940	0,911	4,759	0,000
		Türk	67,4444	43,96017		4,639	0,000
	PITCH4	Kore	158,5785	50,06179	0,358	-1,268	0,215
		Türk	183,9833	58,32364		-1,300	0,204
5	VOT5	Kore	17,4615	4,17563	0,908	-1,114	0,275
		Türk	19,3889	5,12363		-1,152	0,259
	CD5	Kore	0,8462	3,05085	0,000	-3,479	0,002
		Türk	10,3333	9,44333		-3,984	0,001
	PITCH5	Kore	180,1385	27,83983	0,145	-1,624	0,115
		Türk	205,6756	51,34572		-1,779	0,086
6	VOT6	Kore	44,7692	13,57789	0,567	-3,860	0,001
		Türk	65,0000	14,95483		-3,922	0,001
	PITCH6	Kore	272,7385	39,32513	0,985	0,324	0,749
		Türk	267,9556	41,49903		0,326	0,747
	CD6	Kore	45,0769	13,56135	0,024	0,823	0,417
		Türk	38,5000	26,31092		0,907	0,373
7	VOT7	Kore	16,0000	4,28174	0,161	-3,346	0,002
		Türk	23,2778	6,92655		-3,605	0,001
	PITCH7	Kore	203,0308	35,03287	0,740	-2,636	0,013
		Türk	239,4778	39,93734		-2,694	0,012
	CD7	Kore	96,8462	28,78613	0,714	-1,625	0,115
		Türk	114,2778	29,95841		-1,635	0,114
8	VOT8	Kore	63,8462	12,06818	0,312	1,774	0,087
		Türk	54,0000	17,13957		1,877	0,071
	PITCH8	Kore	278,2562	32,67795	0,070	3,441	0,002
		Türk	214,1756	60,93438		3,773	0,001

EK 3B: ㄷ, ㄸ, ㅌ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (2. Sınıf Kadın)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
1	VOT1	Kore	15,8462	4,74071	0,708	-0,624	0,538
		Türk	17,1333	5,97455		-0,635	0,531
	PITCH1	Kore	249,7077	22,43318	0,836	1,062	0,298
		Türk	240,0733	25,14323		1,071	0,294
2	VOT2	Kore	64,8462	17,50641	0,000	9,265	0,000
		Türk	20,1333	6,20906		8,745	0,000
	PITCH2	Kore	173,1123	29,88634	0,795	-5,044	0,000
		Türk	227,4600	27,12834		-5,008	0,000
3	VOT3	Kore	53,1538	13,86750	0,093	7,490	0,000
		Türk	21,1333	8,45886		7,240	0,000
	PITCH3	Kore	216,0308	16,48870	0,075	-4,689	0,000
		Türk	259,2533	29,42991		-4,874	0,000
4	VOT4	Kore	17,6154	4,15408	0,567	0,009	0,993
		Türk	17,6000	5,19340		0,009	0,993
	CD4	Kore	149,0769	51,27940	0,565	3,983	0,000
		Türk	71,4000	51,63305		3,985	0,001
	PITCH4	Kore	158,5785	50,06179	0,257	-3,088	0,005
		Türk	209,1547	36,34348		-3,018	0,006
5	VOT5	Kore	17,4615	4,17563	0,296	-1,195	0,243
		Türk	19,6667	5,39400		-1,217	0,235
	CD5	Kore	0,8462	3,05085	0,000	-2,229	0,035
		Türk	17,3333	26,44581		-2,396	0,031
	PITCH5	Kore	180,1385	27,83983	0,208	-1,190	0,245
		Türk	198,8800	50,42756		-1,238	0,229
6	VOT6	Kore	44,7692	13,57789	0,141	-2,242	0,034
		Türk	59,4000	19,81630		-2,303	0,030
	PITCH6	Kore	272,7385	39,32513	0,142	-0,241	0,812
		Türk	275,6400	23,47427		-0,233	0,819
	CD6	Kore	45,0769	13,56135	0,084	4,918	0,000
		Türk	15,8667	17,27867		5,006	0,000
7	VOT7	Kore	16,0000	4,28174	0,011	-2,307	0,029
		Türk	21,5333	7,66128		-2,398	0,025
	PITCH7	Kore	203,0308	35,03287	0,694	-2,733	0,011
		Türk	241,9800	39,67563		-2,759	0,010
	CD7	Kore	96,8462	28,78613	0,002	2,768	0,010
		Türk	54,8000	47,69726		2,865	0,009
8	VOT8	Kore	63,8462	12,06818	0,632	1,400	0,173
		Türk	56,8667	14,01462		1,416	0,169
	PITCH8	Kore	278,2562	32,67795	0,488	3,608	0,001
		Türk	235,2600	30,35327		3,588	0,001

EK 3C: ㄷ, ㄸ, ㅌ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (1. Sınıf Erkek)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
1	VOT1	Kore	14,9286	4,23292	0,303	-3,486	0,003
		Türk	24,0000	3,00000		-4,385	0,012
	PITCH1	Kore	142,8286	24,43026	0,461	1,803	0,092
		Türk	115,4100	20,15712		2,055	0,121
2	VOT2	Kore	59,2143	21,33678	0,065	3,108	0,007
		Türk	19,6667	6,42910		5,812	0,000
	PITCH2	Kore	109,4264	13,50694	0,712	-0,027	0,979
		Türk	109,6700	18,11068		-0,022	0,984
3	VOT3	Kore	49,1429	9,20583	0,141	5,383	0,000
		Türk	19,3333	4,16333		8,666	0,000
	PITCH3	Kore	122,9214	17,22812	0,378	0,647	0,527
		Türk	116,1000	11,44072		0,847	0,442
4	VOT4	Kore	17,6429	3,54330	0,115	-0,758	0,460
		Türk	19,6667	7,09460		-0,481	0,674
	CD4	Kore	78,6429	29,05593	0,898	-0,037	0,971
		Türk	79,3333	29,77135		-0,037	0,973
	PITCH4	Kore	113,3271	26,45417	0,133	0,102	0,920
		Türk	111,6967	13,00500		0,158	0,879
5	VOT5	Kore	16,7143	6,34191	0,534	-0,564	0,581
		Türk	19,0000	6,55744		-0,551	0,622
	CD5	Kore	0,0000	0,00000	0,000	-121,777	0,000
		Türk	49,0000	1,73205		-49,000	0,000
	PITCH5	Kore	108,3214	16,62849	0,114	-0,538	0,598
		Türk	113,7333	8,66853		-0,809	0,450
6	VOT6	Kore	54,9286	12,18741	0,986	-2,336	0,034
		Türk	73,3333	13,57694		-2,168	0,127
	PITCH6	Kore	162,2714	31,41818	0,225	1,921	0,074
		Türk	125,8333	15,77540		2,941	0,025
	CD6	Kore	29,0714	5,96740	0,041	0,209	0,838
		Türk	28,3333	0,57735		0,453	0,657
7	VOT7	Kore	22,0000	4,24264	0,114	0,927	0,368
		Türk	19,6667	0,57735		1,974	0,068
	PITCH7	Kore	119,4693	16,68754	0,656	0,292	0,775
		Türk	116,4333	14,11430		0,327	0,763
	CD7	Kore	54,5714	14,99084	0,009	-106,482	0,000
		Türk	1000,0000	0,00000		-235,975	0,000
8	VOT8	Kore	62,7857	20,30225	0,981	0,393	0,700
		Türk	57,6667	21,54840		0,377	0,733
	PITCH8	Kore	158,6057	29,38947	0,434	1,766	0,098
		Türk	126,4333	23,09120		2,079	0,115

EK 3D: ㄷ, ㄸ, ㅌ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (2. Sınıf Erkek)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
1	VOT1	Kore	14,9286	4,23292	0,973	-5,398	0,000
		Türk	26,0000	4,83046		-5,155	0,000
	PITCH1	Kore	142,8286	24,43026	0,855	0,302	0,766
		Türk	139,3000	26,92657		0,292	0,776
2	VOT2	Kore	59,2143	21,33678	0,235	2,694	0,014
		Türk	34,4286	16,25687		2,957	0,010
	PITCH2	Kore	109,4264	13,50694	0,004	-0,938	0,360
		Türk	117,4643	26,27410		-0,761	0,470
3	VOT3	Kore	49,1429	9,20583	0,443	3,510	0,002
		Türk	33,1429	11,11198		3,287	0,008
	PITCH3	Kore	122,9214	17,22812	0,153	-1,611	0,124
		Türk	139,9429	31,71397		-1,326	0,222
4	VOT4	Kore	17,6429	3,54330	0,314	-3,778	0,001
		Türk	24,7143	4,95696		-3,368	0,008
	CD4	Kore	78,6429	29,05593	0,118	1,582	0,130
		Türk	54,0000	41,92056		1,397	0,196
	PITCH4	Kore	113,3271	26,45417	0,853	-0,687	0,500
		Türk	121,6471	25,51910		-0,696	0,499
5	VOT5	Kore	16,7143	6,34191	0,641	-3,247	0,004
		Türk	28,0000	9,55685		-2,828	0,020
	CD5	Kore	0,0000	0,00000	0,000	-8,841	0,000
		Türk	73,4286	31,92625		-6,085	0,001
	PITCH5	Kore	108,3214	16,62849	0,490	-0,168	0,868
		Türk	113,7900	25,93428		-0,162	0,874
6	VOT6	Kore	54,9286	12,18741	0,733	-1,736	0,099
		Türk	65,2857	14,29119		-1,642	0,130
	PITCH6	Kore	162,2714	31,41818	0,910	0,766	0,453
		Türk	150,7543	34,61087		0,741	0,474
	CD6	Kore	29,0714	5,96740	0,002	0,988	0,336
		Türk	18,5714	20,52525		0,804	0,446
7	VOT7	Kore	22,0000	4,24264	0,168	-0,871	0,395
		Türk	24,1429	7,10466		-0,735	0,483
	PITCH7	Kore	119,4693	16,68754	0,467	-1,875	0,076
		Türk	148,6571	31,68853		-1,742	0,112
	CD7	Kore	54,5714	14,99084	0,009	0,411	0,685
		Türk	45,5714	33,84699		0,339	0,744
8	VOT8	Kore	62,7857	20,30225	0,044	2,673	0,015
		Türk	41,0000	9,39858		3,359	0,003
	PITCH8	Kore	158,6057	29,38947	0,865	1,941	0,067
		Türk	132,6314	27,84619		1,978	0,070

EK 4A: ㅂ, ㅃ, ㅍ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (1. Sınıf Kadın)

	DEĞER	Ülke	Ortalam	Standart Sapma	sig	t	sig 2
1	VOT1	Kore	67,2308	11,33691	0,034	1,653	0,109
		Türk	55,9444	22,57920		1,826	0,079
	PITCH1	Kore	282,6385	25,08972	0,745	0,391	0,698
		Türk	278,8111	28,05325		0,399	0,693
2	VOT2	Kore	60,1538	20,77597	0,057	1,995	0,055
		Türk	41,9444	27,70532		2,091	0,045
	PITCH2	Kore	192,4308	15,39082	0,056	-2,98	0,006
		Türk	231,7889	45,55671		-3,41	0,003
3	VOT3	Kore	21,3846	6,17169	0	-3,25	0,003
		Türk	33,0556	11,77970		-3,58	0,001
	PITCH3	Kore	244,9692	31,86195	0,852	-0,83	0,412
		Türk	248,1250	63,46832		-0,85	0,402
4	VOT4	Kore	13,9231	5,69300	0,557	-1,47	0,152
		Türk	16,5556	4,27334		-1,41	0,174
	CD4	Kore	132,9231	34,83882	0,468	-0,66	0,517
		Türk	143,7222	51,23625		-0,7	0,491
	PITCH4	Kore	198,5692	28,40160	0,501	-4,68	0
		Türk	240,8778	22,01920		-4,49	0
5	VOT5	Kore	21,7692	9,09353	0,029	-0,68	0,501
		Türk	21,2778	6,56018		-0,64	0,532
	CD5	Kore	1,0769	2,62874	0	-2,45	0,021
		Türk	14,0000	15,59789		-2,74	0,011
	PITCH5	Kore	178,1385	44,94998	0,232	-3	0,005
		Türk	220,8722	34,44552		-2,87	0,009
6	VOT6	Kore	12,4615	4,73665	0	-3,62	0,001
		Türk	37,3889	24,38210		-4,23	0
	PITCH6	Kore	237,5923	42,76497	0,165	-0,11	0,917
		Türk	238,8889	25,58943		-0,1	0,923
7	VOT7	Kore	65,7692	15,42268	0,398	-0,73	0,469
		Türk	70,7778	20,75786		-0,77	0,447
	PITCH7	Kore	288,9615	34,96521	0,627	3,004	0,005
		Türk	253,8222	29,97431		2,929	0,007
8	VOT8	Kore	14,5385	6,23986	0,2	0,446	0,659
		Türk	13,7222	3,95274		0,415	0,683
	CD8	Kore	71,9231	27,38145	0,292	7,728	0
		Türk	9,5000	17,63436		7,21	0
	PITCH8	Kore	213,3538	33,67491	0,722	-2,82	0,009
		Türk	249,2500	35,84076		-2,85	0,008

EK 4B: ㅂ, ㅃ, ㅍ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (2. Sınıf Kadın)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	sig	t	sig 2
1	VOT1	Kore	67,2308	11,33691	0,465	1,977	0,059
		Türk	57,0000	15,37159		2,02	0,054
	PITCH1	Kore	282,6385	25,08972	0,697	1,108	0,278
		Türk	272,1667	24,79530		1,107	0,278
2	VOT2	Kore	60,1538	20,77597	0,076	2,295	0,03
		Türk	39,0667	26,86332		2,339	0,027
	PITCH2	Kore	192,4308	15,39082	0,245	-6,909	0
		Türk	250,6200	26,72763		-7,171	0
3	VOT3	Kore	21,3846	6,17169	0,487	-1,126	0,271
		Türk	24,3333	7,48968		-1,142	0,264
	PITCH3	Kore	244,9692	31,86195	0,297	-1,268	0,216
		Türk	257,9533	22,06785		-1,235	0,231
4	VOT4	Kore	13,9231	5,69300	0,83	-1,057	0,3
		Türk	16,2667	5,98172		-1,061	0,299
	CD4	Kore	132,9231	34,83882	0,988	0,622	0,54
		Türk	124,1333	39,30261		0,627	0,536
	PITCH4	Kore	198,5692	28,40160	0,332	-2,869	0,008
		Türk	242,0333	47,71485		-2,972	0,007
	VOT5	Kore	21,7692	9,09353	0,205	1,78	0,087
		Türk	16,5333	6,40164		1,736	0,097
	CD5	Kore	1,0769	2,62874	0,768	0,149	0,883
		Türk	0,9333	2,46306		0,148	0,883
	PITCH5	Kore	178,1385	44,94998	0,271	-1,89	0,07
		Türk	206,2467	33,57643		-1,851	0,078
6	VOT6	Kore	12,4615	4,73665	0	-4,187	0
		Türk	49,4667	31,47985		-4,494	0
	PITCH6	Kore	237,5923	42,76497	0,756	-1,786	0,086
		Türk	265,3333	39,39824		-1,775	0,088
7	VOT7	Kore	65,7692	15,42268	0,889	-0,113	0,911
		Türk	66,4667	16,99944		-0,114	0,91
	PITCH7	Kore	288,9615	34,96521	0,674	2,857	0,008
		Türk	253,4333	30,86685		2,83	0,009
8	VOT8	Kore	14,5385	6,23986	0,367	-0,588	0,562
		Türk	15,9333	6,28452		-0,588	0,562
	CD8	Kore	71,9231	27,38145	0,055	8,424	0
		Türk	5,4000	12,80513		8,032	0
	PITCH8	Kore	213,3538	33,67491	0,326	-3,301	0,003
		Türk	249,1133	23,36777		-3,216	0,004

EK 4C: ㅂ, ㅃ, ㅍ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (1. Sınıf Erkek)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	sig	t	sig 2
1	VOT1	Kore	59,8571	10,11364	0,631	1,236	0,235
		Türk	52,0000	9,16515		1,322	0,274
	PITCH1	Kore	161,0214	24,95627	0,18	2,197	0,044
		Türk	128,0333	11,38083		3,523	0,009
2	VOT2	Kore	49,5714	17,17204	0,51	2,079	0,055
		Türk	27,3333	14,29452		2,355	0,09
	PITCH2	Kore	111,3536	18,04009	0,503	-1,151	0,268
		Türk	125,4667	25,92727		-0,897	0,449
3	VOT3	Kore	19,2143	6,06603	0,618	-7,573	0
		Türk	50,0000	8,18535		-6,162	0,014
	PITCH3	Kore	146,6879	27,03741	0,693	1,085	0,295
		Türk	128,5333	20,92877		1,289	0,274
4	VOT4	Kore	14,3571	4,90850	0,479	-0,295	0,772
		Türk	15,3333	6,80686		-0,236	0,832
	CD4	Kore	69,2143	20,27571	0,114	-2,104	0,053
		Türk	95,6667	16,04161		-2,465	0,078
	PITCH4	Kore	126,0557	24,38762	0,487	0,576	0,573
		Türk	117,5000	14,67379		0,8	0,461
5	VOT5	Kore	15,8571	6,02376	0,369	-1,153	0,267
		Türk	20,6667	9,29157		-0,859	0,468
	CD5	Kore	0,0000	0,00000	0	-2,485	0,025
		Türk	46,3333	80,25169		-1	0,423
	PITCH5	Kore	122,5929	24,50800	0,284	0,623	0,543
		Türk	113,4000	11,58577		0,982	0,36
6	VOT6	Kore	14,0714	3,85236	0,063	-2,377	0,031
		Türk	21,0000	7,81025		-1,498	0,261
	PITCH6	Kore	129,5914	22,26533	0,478	0,471	0,645
		Türk	123,1333	16,38577		0,578	0,596
7	VOT7	Kore	70,0000	17,70702	0,783	1,302	0,212
		Türk	55,6667	14,36431		1,501	0,218
	PITCH7	Kore	140,7064	31,40762	0,549	0,258	0,8
		Türk	135,6667	25,75778		0,295	0,785
8	VOT8	Kore	15,7857	4,50945	0,05	2,039	0,059
		Türk	10,3333	0,57735		4,36	0,001
	CD8	Kore	36,3571	14,96461	0,325	2,27	0,038
		Türk	13,0000	22,51666		1,717	0,207
	PITCH8	Kore	133,4929	31,41858	0,355	0,724	0,48
		Türk	119,5767	20,73723		0,952	0,392

EK 4D: ㅂ, ㅃ, ㅍ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (2. Sınıf Erkek)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	sig	t	sig 2
1	VOT1	Kore	59,8571	10,11364	0,234	2,301	0,033
		Türk	47,1429	15,14847		2,008	0,076
	PITCH1	Kore	161,0214	24,95627	0,776	0,77	0,451
		Türk	152,3857	22,58875		0,797	0,439
2	VOT2	Kore	49,5714	17,17204	0,984	1,932	0,068
		Türk	33,2857	20,27901		1,823	0,097
	PITCH2	Kore	111,3536	18,04009	0,388	-1,933	0,068
		Türk	129,6143	24,76014		-1,735	0,116
3	VOT3	Kore	19,2143	6,06603	0,865	-1,572	0,132
		Türk	24,1429	8,09174		-1,424	0,187
	PITCH3	Kore	146,6879	27,03741	0,724	0,621	0,542
		Türk	139,4429	20,69210		0,68	0,506
4	VOT4	Kore	14,3571	4,90850	0,438	-1,798	0,088
		Türk	18,7143	5,87975		-1,688	0,121
	CD4	Kore	69,2143	20,27571	0,017	-4,941	0
		Türk	125,7143	32,27855		-4,232	0,003
	PITCH4	Kore	126,0557	24,38762	0,43	-1,018	0,321
		Türk	136,4571	15,94583		-1,172	0,257
5	VOT5	Kore	15,8571	6,02376	0,068	-2,391	0,027
		Türk	24,4286	10,54920		-1,993	0,081
	CD5	Kore	0,0000	0,00000			
		Türk	0,0000	0,00000			
	PITCH5	Kore	122,5929	24,50800	0,901	0,607	0,551
		Türk	115,7029	24,58344		0,606	0,556
6	VOT6	Kore	14,0714	3,85236	0,042	-6,606	0
		Türk	34,0000	10,11599		-5,033	0,002
	PITCH6	Kore	129,5914	22,26533	0,326	-0,036	0,972
		Türk	129,9986	28,51504		-0,033	0,974
7	VOT7	Kore	70,0000	17,70702	0,701	0,891	0,384
		Türk	63,0000	15,23155		0,939	0,364
	PITCH7	Kore	140,7064	31,40762	0,411	0,714	0,484
		Türk	129,8457	35,74221		0,683	0,509
8	VOT8	Kore	15,7857	4,50945	0,42	-0,751	0,462
		Türk	17,4286	5,15937		-0,717	0,489
	CD8	Kore	36,3571	14,96461	0,136	4,988	0
		Türk	5,1429	9,66831		5,762	0
	PITCH8	Kore	133,4929	31,41858	0,812	0,174	0,864
		Türk	131,0314	28,69107		0,179	0,86

EK 5A: ㅅ, ㅆ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (1. Sınıf Kadın)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. 2
1	DURATION1	Kore	162,1538	23,86715	0,135	-0,045	0,964
		Türk	162,8333	49,85538		-0,050	0,960
	FD 1	Kore	99,9231	22,28027	0,169	-2,459	0,020
		Türk	134,5000	46,85679		-2,732	0,011
	AD 1	Kore	62,2308	21,75298	0,013	5,786	0,000
		Türk	28,3333	10,39230		5,206	0,000
	PITCH1	Kore	273,7923	46,55138	0,053	1,073	0,292
		Türk	260,3389	22,26757		0,965	0,349
2	DURATION 2	Kore	188,0000	36,49658	0,277	-1,162	0,255
		Türk	205,2778	43,64807		-1,197	0,241
	FD 2	Kore	157,1538	31,99960	0,026	-0,258	0,798
		Türk	162,6667	71,83396		-0,288	0,775
	AD 2	Kore	30,8462	9,39722	0,443	1,961	0,060
		Türk	23,1111	11,75179		2,034	0,051
	PITCH2	Kore	231,4769	55,53391	0,247	-1,735	0,093
		Türk	259,0167	32,69514		-1,599	0,127
3	DURATION 3	Kore	152,3077	38,38703	0,395	-0,360	0,721
		Türk	158,2778	50,01271		-0,376	0,710
	FD 3	Kore	104,3846	25,01845	0,021	-1,102	0,279
		Türk	124,5000	62,02395		-1,243	0,226
	AD 3	Kore	47,9231	19,61488	0,038	3,867	0,001
		Türk	25,6667	12,45226		3,601	0,002
	PITCH3	Kore	252,1846	26,48600	0,162	-0,489	0,628
		Türk	261,2722	62,80436		-0,550	0,587
4	FD 4	Kore	188,3077	39,74373	0,389	2,724	0,011
		Türk	145,2778	45,79469		2,789	0,009
	PITCH4	Kore	195,0308	53,78033	0,316	-1,882	0,070
		Türk	227,6444	42,71926		-1,812	0,084
5	FD 5	Kore	104,9231	24,14353	0,144	-0,159	0,874
		Türk	107,1111	44,88795		-0,175	0,863
	PITCH5	Kore	274,6154	31,77034	0,269	-0,146	0,885
		Türk	277,9444	77,34250		-0,164	0,871
6	FD 6	Kore	76,3077	11,78548	0,005	-5,287	0,000
		Türk	133,9167	37,82788		-6,066	0,000
	PITCH6	Kore	259,1692	34,92610	0,530	0,251	0,804
		Türk	255,7556	39,08138		0,255	0,800
7	DURATION 7	Kore	112,8462	16,21648	0,073	-1,861	0,073
		Türk	132,4444	35,25074		-2,074	0,048
	FD 7	Kore	82,6923	11,76424	0,002	-0,976	0,337
		Türk	93,9444	40,18263		-1,123	0,274
	AD 7	Kore	30,3077	8,75009	0,214	0,714	0,481
		Türk	27,2778	13,33199		0,763	0,452
	PITCH7	Kore	291,4308	21,37332	0,597	1,969	0,059
		Türk	273,7111	26,83452		2,044	0,050

EK 5B: ㅅ, ㅆ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (2. Sınıf Kadın)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. 2
1	DURATION1	Kore	162,1538	23,86715	0,103	1,140	0,265
		Türk	145,7333	46,83477		1,191	0,247
	FD 1	Kore	99,9231	22,28027	0,122	-1,051	0,303
		Türk	113,6000	42,01156		-1,096	0,285
	AD 1	Kore	62,2308	21,75298	0,159	4,441	0,000
		Türk	32,1333	13,72623		4,301	0,000
	PITCH1	Kore	273,7923	46,55138	0,012	0,784	0,440
		Türk	263,7800	15,95195		0,739	0,472
2	DURATION 2	Kore	188,0000	36,49658	0,825	-0,109	0,914
		Türk	189,4667	34,87911		-0,108	0,915
	FD 2	Kore	157,1538	31,99960	0,097	0,893	0,380
		Türk	139,3333	65,34815		0,935	0,361
	AD 2	Kore	30,8462	9,39722	0,075	1,169	0,253
		Türk	24,6667	16,89745		1,216	0,237
	PITCH2	Kore	231,4769	55,53391	0,200	-2,139	0,042
		Türk	267,4000	31,71365		-2,059	0,054
3	DURATION 3	Kore	152,3077	38,38703	0,797	1,935	0,064
		Türk	124,9333	36,39362		1,928	0,065
	FD 3	Kore	104,3846	25,01845	0,265	0,514	0,612
		Türk	98,5333	33,77207		0,525	0,604
	AD 3	Kore	47,9231	19,61488	0,032	3,617	0,001
		Türk	26,4000	11,31876		3,485	0,003
	PITCH3	Kore	252,1846	26,48600	0,250	-2,995	0,006
		Türk	278,6000	20,12365		-2,936	0,008
4	FD 4	Kore	188,3077	39,74373	0,760	2,874	0,008
		Türk	146,2667	37,59838		2,862	0,008
	PITCH4	Kore	195,0308	53,78033	0,123	-2,116	0,044
		Türk	231,1267	35,83513		-2,056	0,053
5	FD 5	Kore	104,9231	24,14353	0,629	-0,611	0,547
		Türk	111,0000	27,92848		-0,618	0,542
	PITCH5	Kore	274,6154	31,77034	0,748	-0,407	0,687
		Türk	279,5800	32,56798		-0,408	0,687
6	FD 6	Kore	76,3077	11,78548	0,027	-4,611	0,000
		Türk	113,2000	26,62222		-4,847	0,000
	PITCH6	Kore	259,1692	34,92610	0,337	-1,732	0,095
		Türk	281,2867	32,61645		-1,723	0,097
7	DURATION 7	Kore	112,8462	16,21648	0,140	-0,406	0,688
		Türk	116,2000	25,65485		-0,419	0,679
	FD 7	Kore	82,6923	11,76424	0,003	0,452	0,655
		Türk	77,4000	40,66026		0,481	0,637
	AD 7	Kore	30,3077	8,75009	0,646	1,516	0,142
		Türk	24,4000	11,43803		1,546	0,134
	PITCH7	Kore	291,4308	21,37332	0,433	1,083	0,289
		Türk	281,9000	24,69994		1,095	0,284

EK 5C: ㅅ, ㅆ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (1. Sınıf Erkek)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. 2
1	DURATION1	Kore	149,3571	31,41682	0,768	-2,138	0,049
		Türk	192,6667	34,42867		-2,007	0,146
	FD 1	Kore	97,8571	17,68901	0,040	-4,468	0,001
		Türk	167,0000	42,42641		-2,277	0,254
	AD 1	Kore	51,5000	22,93721	0,097	1,107	0,287
		Türk	33,0000	2,82843		2,869	0,012
	PITCH1	Kore	146,8214	27,99869	0,308	0,621	0,544
		Türk	136,3000	14,73669		0,929	0,390
2	DURATION2	Kore	143,8571	29,60472	0,048	-4,582	0,000
		Türk	256,6667	74,37966		-2,583	0,115
	FD 2	Kore	115,7857	28,52847	0,040	-4,576	0,000
		Türk	223,3333	70,31595		-2,604	0,113
	AD 2	Kore	28,0714	7,35333	0,642	-1,159	0,264
		Türk	33,3333	5,50757		-1,408	0,237
	PITCH2	Kore	137,7929	30,47184	0,633	0,461	0,652
		Türk	129,0667	24,75082		0,531	0,628
3	DURATION 3	Kore	125,4286	32,07615	0,000	-2,579	0,021
		Türk	216,6667	128,47308		-1,222	0,343
	FD 3	Kore	94,1429	22,73546	0,000	-3,242	0,005
		Türk	192,3333	116,79184		-1,450	0,282
	AD 3	Kore	31,2857	11,33021	0,932	0,959	0,353
		Türk	24,3333	11,84624		0,929	0,425
	PITCH3	Kore	150,4143	27,38435	0,818	1,160	0,264
		Türk	130,1333	28,10095		1,139	0,340
4	FD 4	Kore	146,1429	21,65057	0,000	-2,071	0,056
		Türk	203,0000	104,48445		-0,938	0,446
	PITCH4	Kore	122,0143	31,88660	0,931	0,405	0,691
		Türk	113,8000	32,01765		0,404	0,714
5	FD5	Kore	65,2857	20,15871	0,063	-4,801	0,000
		Türk	137,6667	39,62743		-3,079	0,080
	PITCH5	Kore	164,7000	28,33351	0,888	1,365	0,192
		Türk	139,9000	29,92908		1,315	0,285
6	FD 6	Kore	63,2857	17,67409	0,013	-5,058	0,000
		Türk	136,3333	42,82912		-2,902	0,093
	PITCH6	Kore	145,7071	18,30033	0,647	1,658	0,118
		Türk	125,2667	25,26546		1,329	0,293
7	DURATION 7	Kore	102,5000	28,28903	0,746	-3,010	0,009
		Türk	158,0000	33,15117		-2,697	0,084
	FD 7	Kore	74,3571	23,52938	0,668	-3,845	0,002
		Türk	134,0000	29,30870		-3,304	0,057
	AD 7	Kore	28,1429	8,95164	0,676	0,702	0,494
		Türk	24,3333	5,03322		1,012	0,356
	PITCH7	Kore	161,8214	27,20405	0,906	2,151	0,048
		Türk	124,3333	28,55562		2,081	0,134

EK 5D: ㅅ, ㅆ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (2. Sınıf Erkek)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. 2
1	DURATION1	Kore	149,3571	31,41682	0,006	-3,259	0,004
		Türk	232,1429	86,00471		-2,466	0,044
	FD 1	Kore	97,8571	17,68901	0,000	-4,503	0,000
		Türk	193,8571	77,71192		-3,227	0,017
	AD 1	Kore	51,5000	22,93721	0,218	1,378	0,184
		Türk	38,2857	14,82919		1,591	0,130
	PITCH1	Kore	146,8214	27,99869	0,745	0,104	0,919
		Türk	145,4429	30,36637		0,101	0,922
2	DURATION 2	Kore	143,8571	29,60472	0,065	-5,828	0,000
		Türk	247,8571	52,98562		-4,830	0,001
	FD 2	Kore	115,7857	28,52847	0,028	-5,535	0,000
		Türk	212,7143	52,62355		-4,550	0,002
	AD 2	Kore	28,0714	7,35333	0,101	-1,643	0,117
		Türk	35,1429	12,50904		-1,381	0,204
	PITCH2	Kore	137,7929	30,47184	0,867	-0,484	0,634
		Türk	144,6571	30,90781		-0,482	0,638
3	DURATION 3	Kore	125,4286	32,07615	0,185	-3,284	0,004
		Türk	190,7143	60,10190		-2,689	0,028
	FD 3	Kore	94,1429	22,73546	0,047	-3,398	0,003
		Türk	151,8571	56,05779		-2,618	0,034
	AD 3	Kore	31,2857	11,33021	0,481	-1,215	0,239
		Türk	38,8571	17,19911		-1,056	0,320
	PITCH3	Kore	150,4143	27,38435	0,496	0,056	0,956
		Türk	149,7143	25,38231		0,058	0,955
4	FD 4	Kore	146,1429	21,65057	0,102	-1,442	0,165
		Türk	163,1429	32,20470		-1,261	0,240
	PITCH4	Kore	122,0143	31,88660	0,598	-0,060	0,953
		Türk	122,9143	33,57461		-0,059	0,954
5	FD 5	Kore	65,2857	20,15871	0,942	-4,145	0,001
		Türk	105,5714	22,69991		-3,976	0,002
	PITCH5	Kore	164,7000	28,33351	0,737	0,631	0,536
		Türk	156,3857	28,78243		0,627	0,542
6	FD 6	Kore	63,2857	17,67409	0,752	-7,784	0,000
		Türk	134,1429	23,40533		-7,066	0,000
	PITCH6	Kore	145,7071	18,30033	0,435	-0,469	0,644
		Türk	150,1143	24,07408		-0,427	0,679
7	DURATION 7	Kore	102,5000	28,28903	0,442	-4,236	0,000
		Türk	153,5714	20,35401		-4,735	0,000
	FD 7	Kore	74,3571	23,52938	0,078	-2,230	0,038
		Türk	111,8571	54,56931		-1,739	0,125
	AD 7	Kore	28,1429	8,95164	0,181	0,409	0,687
		Türk	26,0000	15,24248		0,344	0,740
	PITCH7	Kore	161,8214	27,20405	0,834	1,001	0,329
		Türk	149,4286	25,73044		1,021	0,326

EK 6A: ㅈ, ㅉ, ㅊ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (1. Sınıf Kadın)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig 2
1	VOT1	Kore	138,08	23,98	0,19	5,06	0,00
		Türk	82,17	34,19		5,35	0,00
	PITCH1	Kore	213,28	26,81	0,88	-4,92	0,00
		Türk	263,66	29,02		-4,99	0,00
2	VOT2	Kore	146,46	26,31	0,92	3,22	0,00
		Türk	113,67	29,12		3,27	0,00
	PITCH2	Kore	295,31	37,91	0,79	1,41	0,17
		Türk	278,66	27,98		1,34	0,19
3	VOT3	Kore	48,08	14,50	0,01	-1,34	0,19
		Türk	62,17	35,67		-1,51	0,14
	PITCH3	Kore	239,75	47,35	0,29	-1,42	0,17
		Türk	258,24	24,52		-1,29	0,22
4	VOT4	Kore	89,08	26,64	0,77	0,37	0,71
		Türk	85,39	27,42		0,38	0,71
	PITCH4	Kore	298,28	33,09	0,99	2,61	0,01
		Türk	264,24	37,65		2,67	0,01
5	VOT5	Kore	97,62	27,01	0,37	0,54	0,59
		Türk	91,56	33,34		0,56	0,58
	PITCH5	Kore	194,99	28,80	0,22	-6,81	0,00
		Türk	254,92	20,26		-6,44	0,00
6	VOT6	Kore	63,15	15,85	0,03	-0,69	0,50
		Türk	70,22	34,42		-0,77	0,45
	CD 6	Kore	67,69	20,08	0,16	-0,74	0,47
		Türk	86,56	90,08		-0,86	0,40
	PITCH6	Kore	252,68	25,23	0,55	-2,84	0,01
		Türk	281,12	29,01		-2,91	0,01
7	VOT7	Kore	45,69	13,07	0,07	-1,78	0,09
		Türk	63,78	34,77		-2,02	0,06
	CD 7	Kore	0,00	0,00	0,00	-6,01	0,00
		Türk	38,33	22,90		-7,10	0,00
	PITCH7	Kore	227,69	31,43	0,30	-2,55	0,02
		Türk	252,53	22,92		-2,42	0,02
8	VOT8	Kore	86,23	13,18	0,00	-1,26	0,22
		Türk	97,39	29,79		-1,41	0,17
	PITCH8	Kore	211,55	25,49	0,43	-3,26	0,00
		Türk	252,58	39,83		-3,49	0,00

EK 6B: ㅈ, ㅉ, ㅊ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (2. Sınıf Kadın)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig 2
1	VOT1	Kore	138,08	23,98	0,65	6,56	0,00
		Türk	78,13	24,24		6,56	0,00
	PITCH1	Kore	213,28	26,81	0,77	-4,33	0,00
		Türk	260,94	30,87		-4,37	0,00
2	VOT2	Kore	146,46	26,31	0,50	2,61	0,01
		Türk	118,40	29,96		2,64	0,01
	PITCH2	Kore	295,31	37,91	0,82	1,66	0,11
		Türk	273,07	32,84		1,65	0,11
3	VOT3	Kore	48,08	14,50	0,94	-0,83	0,42
		Türk	53,27	18,19		-0,84	0,41
	PITCH3	Kore	239,75	47,35	0,56	-1,01	0,32
		Türk	255,29	33,99		-0,98	0,34
4	VOT4	Kore	89,08	26,64	0,57	0,78	0,44
		Türk	81,60	24,16		0,77	0,45
	PITCH4	Kore	298,28	33,09	0,05	2,22	0,04
		Türk	275,23	21,35		2,15	0,04
5	VOT5	Kore	97,62	27,01	0,79	3,24	0,00
		Türk	66,60	23,68		3,21	0,00
	PITCH5	Kore	194,99	28,80	0,42	-6,35	0,00
		Türk	263,57	28,28		-6,34	0,00
6	VOT6	Kore	63,15	15,85	0,08	0,11	0,92
		Türk	62,33	23,20		0,11	0,91
	CD 6	Kore	67,69	20,08	0,91	6,50	0,00
		Türk	19,53	19,06		6,48	0,00
	PITCH6	Kore	252,68	25,23	0,68	-2,70	0,01
		Türk	281,51	30,47		-2,74	0,01
7	VOT7	Kore	45,69	13,07	0,07	-0,57	0,57
		Türk	50,20	25,53		-0,60	0,56
	CD 7	Kore	0,00	0,00	0,06	-1,06	0,30
		Türk	38,00	128,61		-1,14	0,27
	PITCH7	Kore	227,69	31,43	0,81	-2,37	0,03
		Türk	254,94	29,27		-2,36	0,03
8	VOT8	Kore	86,23	13,18	0,02	2,54	0,02
		Türk	67,07	24,24		2,64	0,01
	PITCH8	Kore	211,55	25,49	0,81	-5,33	0,00
		Türk	263,25	25,74		-5,33	0,00

EK 6C: ㅈ, ㅉ, ㅊ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (1. Sınıf Erkek)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig 2
1	VOT1	Kore	112,29	17,73	0,55	2,73	0,016
		Türk	82,67	12,10		3,51	0,023
	PITCH1	Kore	130,21	17,98	0,24	0,80	0,436
		Türk	120,13	28,97		0,58	0,614
2	VOT2	Kore	130,07	20,62	0,53	0,39	0,700
		Türk	125,00	18,03		0,43	0,694
	PITCH2	Kore	186,68	36,84	0,37	2,28	0,038
		Türk	134,80	27,81		2,75	0,056
3	VOT3	Kore	53,14	14,41	0,48	-2,14	0,049
		Türk	74,00	20,22		-1,70	0,208
	PITCH3	Kore	147,63	28,48	0,46	1,33	0,202
		Türk	123,70	26,21		1,41	0,250
4	VOT4	Kore	89,64	23,05	0,98	-2,21	0,043
		Türk	122,67	25,77		-2,05	0,142
	PITCH4	Kore	174,19	28,62	0,95	2,01	0,063
		Türk	137,20	30,90		1,91	0,160
5	VOT5	Kore	83,43	18,91	0,90	-0,47	0,648
		Türk	89,33	25,50		-0,38	0,734
	PITCH5	Kore	114,04	17,26	0,34	-1,46	0,165
		Türk	131,40	26,28		-1,10	0,372
6	VOT6	Kore	67,29	12,49	0,03	-1,45	0,167
		Türk	81,67	28,31		-0,86	0,473
	CD 6	Kore	26,14	22,42	0,52	1,38	0,187
		Türk	7,33	12,70		1,99	0,102
	PITCH6	Kore	144,91	19,65	0,48	0,91	0,378
		Türk	132,93	26,70		0,74	0,525
7	VOT7	Kore	40,07	4,84	0,00	-7,72	0,000
		Türk	103,67	33,26		-3,30	0,080
	CD 7	Kore	0,00	0,00	0,00	-7,75	0,000
		Türk	27,67	15,37		-3,12	0,089
	PITCH7	Kore	136,18	26,67	0,41	-0,57	0,575
		Türk	146,70	40,41		-0,43	0,702
8	VOT8	Kore	89,07	14,57	0,23	-1,02	0,325
		Türk	98,00	7,00		-1,59	0,158
	PITCH8	Kore	116,48	17,05	0,64	-0,97	0,350
		Türk	127,73	25,10		-0,74	0,524

EK 6D: ㅈ, ㅉ, ㅊ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (2. Sınıf Erkek)

	DEĞER	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig 2
1	VOT1	Kore	112,29	17,73	0,26	2,46	0,024
		Türk	89,00	25,36		2,18	0,057
	PITCH1	Kore	130,21	17,98	0,11	-1,08	0,296
		Türk	140,66	26,38		-0,94	0,370
2	VOT2	Kore	130,07	20,62	0,74	0,12	0,908
		Türk	128,86	25,91		0,11	0,916
	PITCH2	Kore	186,68	36,84	0,93	2,10	0,049
		Türk	150,97	36,32		2,11	0,056
3	VOT3	Kore	53,14	14,41	0,05	-4,24	0,000
		Türk	88,57	24,13		-3,58	0,007
	PITCH3	Kore	147,63	28,48	0,47	0,97	0,345
		Türk	135,24	25,77		1,00	0,334
4	VOT4	Kore	89,64	23,05	0,31	0,29	0,775
		Türk	86,86	14,72		0,34	0,741
	PITCH4	Kore	174,19	28,62	0,70	1,61	0,124
		Türk	153,43	26,06		1,66	0,120
5	VOT5	Kore	83,43	18,91	0,03	1,24	0,229
		Türk	73,86	10,04		1,51	0,146
	PITCH5	Kore	114,04	17,26	0,02	-3,92	0,001
		Türk	153,09	28,69		-3,31	0,010
6	VOT6	Kore	67,29	12,49	0,22	0,86	0,402
		Türk	60,43	24,62		0,69	0,509
	CD6	Kore	26,14	22,42	0,75	0,69	0,501
		Türk	19,00	22,57		0,69	0,506
	PITCH6	Kore	144,91	19,65	0,52	-0,98	0,339
		Türk	154,27	22,51		-0,94	0,370
7	VOT7	Kore	40,07	4,84	0,02	-4,37	0,000
		Türk	67,43	22,98		-3,11	0,020
	CD7	Kore	0,00	0,00	0,04	-9,30	0,000
		Türk	141,00	58,31		-6,40	0,001
	PITCH7	Kore	136,18	26,67	0,80	-0,64	0,532
		Türk	144,06	26,93		-0,63	0,538
8	VOT8	Kore	89,07	14,57	0,08	0,49	0,627
		Türk	84,86	24,82		0,41	0,689
	PITCH8	Kore	116,48	17,05	0,12	-0,91	0,376
		Türk	125,40	28,32		-0,77	0,465

EK 7A: ㅗ ve ㅓ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (1. Sınıf Kadın)

	Değer	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
거기	F1	Kore	555,0900	103,95587	0,448	0,596	0,556
		Türk	529,0639	130,19377		0,618	0,541
	F2	Kore	1032,5500	78,90676	0,012	-0,775	0,445
		Türk	1083,7122	227,39149		-0,884	0,386
	F3	Kore	3213,1315	255,35845	0	3,464	0,002
		Türk	2412,1306	801,44743		3,97	0,001
	Pitch	Kore	214,0185	14,81322	0,179	-7,125	0
		Türk	266,9733	23,58863		-7,66	0
고기	F1	Kore	410,5269	59,95529	0,723	-1,3	0,204
		Türk	441,8361	70,24425		-1,334	0,193
	F2	Kore	777,6223	149,84960	0,922	-1,217	0,234
		Türk	841,9111	141,78603		-1,205	0,239
	F3	Kore	3475,0654	312,22103	0,005	4,306	0
		Türk	2401,3872	855,33198		4,893	0
	Pitch	Kore	212,2923	32,73767	0,856	-3,803	0,001
		Türk	256,0089	30,74390		-3,763	0,001
소리	F1	Kore	489,9577	81,47199	0,999	-0,592	0,559
		Türk	507,3806	80,44749		-0,591	0,56
	F2	Kore	1017,1308	137,68652	0,499	-0,615	0,543
		Türk	1050,3661	155,65918		-0,628	0,535
	Pitch	Kore	283,1054	28,04125	0,335	2,673	0,012
		Türk	258,7972	22,58241		2,579	0,017
서리	F1	Kore	718,7846	95,32381	0,711	3,149	0,004
		Türk	601,1556	107,50815		3,212	0,003
	F2	Kore	1184,5423	116,02805	0,14	0,114	0,91
		Türk	1177,0917	214,10640		0,124	0,902
	Pitch	Kore	260,7385	38,66187	0,426	0,801	0,43
		Türk	249,3933	39,11886		0,802	0,43
	Duration	Kore	184,8462	73,37443	0,005	0,76	0,453
		Türk	169,9444	33,83085		0,682	0,505
몰이	F1	Kore	419,2554	38,51304	0,006	-2,232	0,034
		Türk	486,0328	102,37667		-2,531	0,019
	F2	Kore	899,8831	219,41757	0,339	-1,312	0,2
		Türk	1009,7006	237,05276		-1,329	0,195
	F3	Kore	3097,1546	325,80231	0,075	2,948	0,006
		Türk	2553,9728	601,94937		3,229	0,003
	Pitch	Kore	208,1669	24,38125	0,27	-3,417	0,002
		Türk	235,0094	19,36418		-3,29	0,003
머리	F1	Kore	651,6431	61,07354	0,018	2,199	0,036
		Türk	573,8233	116,17512		2,417	0,023
	F2	Kore	1091,8800	95,27216	0,017	0,473	0,64
		Türk	1062,0050	212,00614		0,529	0,602
	F3	Kore	2989,2831	401,96121	0,02	2,687	0,012
		Türk	2415,6283	687,50060		2,917	0,007
	Pitch	Kore	189,6438	19,70631	0,603	-4,919	0
		Türk	224,3611	19,16415		-4,896	0
	Duration	Kore	211,4615	67,50631	0,686	1,568	0,128
		Türk	175,8333	58,61364		1,531	0,139

저한테	F1	Kore	690,6138	135,19805	0,966	0,767	0,449
		Türk	653,5739	130,93935		0,763	0,453
	F2	Kore	1175,2200	125,17369	0,085	0,3	0,767
		Türk	1156,5517	197,19902		0,322	0,75
	F3	Kore	2917,7992	441,93841	0,02	1,686	0,103
		Türk	2560,1150	664,60429		1,798	0,083
	Duration	Kore	79,3846	23,63450	0,046	-2,925	0,007
		Türk	132,1111	61,55140		-3,312	0,003
걸이	F1	Kore	611,1000	92,61392	0,687	1,54	0,134
		Türk	557,0811	98,96695		1,557	0,131
	F2	Kore	1251,5515	80,76870	0,006	0,916	0,367
		Türk	1173,1989	299,18355		1,059	0,302
	F3	Kore	3074,9592	278,67539	0	4,059	0
		Türk	2218,0478	720,54136		4,592	0
	Pitch	Kore	215,6954	24,53806	0,759	-5,804	0
		Türk	265,9033	23,20805		-5,75	0
	Duration	Kore	104,5385	17,84477	0,1	-4,652	0
		Türk	142,3889	25,05086		-4,913	0
어제	F1	Kore	554,2708	103,00595	0,239	2,134	0,041
		Türk	488,2794	69,43871		2,004	0,059
	F2	Kore	1201,8046	79,91921	0,006	0,306	0,761
		Türk	1179,4761	252,73526		0,351	0,729
	F3	Kore	3132,9877	257,92698	0,012	1,939	0,062
		Türk	2729,2811	714,87789		2,205	0,038
	Pitch	Kore	190,1338	22,81220	0,783	-5,89	0
		Türk	242,1683	25,25021		-5,99	0
	Duration	Kore	131,6923	37,60183	0,524	-1,847	0,075
		Türk	154,5000	31,06587		-1,79	0,087

EK 7B: ㅗ ve ㅕ Seslerinin SPSS Mann Whitney U Sonuçları (1. Sınıf Kadın)

	Değer	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
거기	Duration	Kore	194,3077	59,00760	18,92	246	79	250	-1,522	0,128
		Türk	161,3889	30,85857	13,89	250				
고기	Duration	Kore	186,5385	65,08279	17,23	224	101	272	-0,641	0,522
		Türk	166,4444	39,34945	15,11	272				
소리	F3	Kore	3252,3692	208,64683	22,92	298	27	198	-3,603	0,000
		Türk	2690,2261	557,44352	11	198				
	Duration	Kore	173,0769	71,22320	15,46	201	110	201	-0,280	0,779
		Türk	168,8333	45,45748	16,39	295				
서리	F3	Kore	3100,6831	273,37583	20,77	270	55	226	-2,482	0,013
		Türk	2664,1656	608,53309	12,56	226				
몰이	Duration	Kore	187,5385	65,32179	18,23	237	88	259	-1,161	0,246
		Türk	155,3333	32,77732	14,39	259				
저한테	Pitch	Kore	202,3054	24,13261	10	130	39	130	-3,123	0,002
		Türk	259,8817	27,53601	20,33	366				

EK 7C: ㅗ ve ㅓ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (2. Sınıf Kadın)

	Değer	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
거기	F1	Kore	555,0900	103,95587	0,541	1,36	0,186
		Türk	508,0053	79,03006		1,333	0,196
	Pitch	Kore	214,0185	14,81322	0,007	-4,61	0
		Türk	259,7000	32,89326		-4,842	0
	Duration	Kore	194,3077	59,00760	0,059	2,508	0,019
		Türk	148,6000	36,18958		2,425	0,025
고기	F2	Kore	777,6223	149,84960	0,943	-2,06	0,05
		Türk	886,8933	130,98622		-2,039	0,053
	F3	Kore	3475,0654	312,22103	0,043	3,911	0,001
		Türk	2663,9380	687,54538		4,107	0,001
	Pitch	Kore	212,2923	32,73767	0,89	-3,07	0,005
		Türk	249,6840	31,62162		-3,062	0,005
	Duration	Kore	186,5385	65,08279	0,552	1,09	0,286
		Türk	162,8000	50,05597		1,069	0,296
소리	F1	Kore	489,9577	81,47199	0,226	-0,281	0,781
		Türk	496,9353	47,51234		-0,271	0,789
서리	F1	Kore	718,7846	95,32381	0,885	4,591	0
		Türk	558,8120	88,94791		4,568	0
	Pitch	Kore	260,7385	38,66187	0,119	0,741	0,465
		Türk	251,1700	29,60885		0,727	0,475
	Duration	Kore	184,8462	73,37443	0,051	1,773	0,088
		Türk	143,2000	50,20558		1,726	0,099
몰이	F1	Kore	419,2554	38,51304	0,15	-3,122	0,004
		Türk	489,6967	72,89970		-3,255	0,004
	F3	Kore	3097,1546	325,80231	0,039	2,512	0,019
		Türk	2582,5247	672,11149		2,63	0,016
	Pitch	Kore	208,1669	24,38125	0,853	-2,458	0,021
		Türk	231,9807	26,53427		-2,474	0,02
머리	F1	Kore	651,6431	61,07354	0,076	3,237	0,003
		Türk	547,2713	101,24138		3,351	0,003
	F2	Kore	1091,8800	95,27216	0,03	-1,529	0,138
		Türk	1166,6800	152,20531		-1,58	0,127
	F3	Kore	2989,2831	401,96121	0,078	1,555	0,132
		Türk	2674,4693	625,63282		1,604	0,122
	Pitch	Kore	189,6438	19,70631	0,649	-4,472	0
		Türk	224,6933	21,48349		-4,501	0
저한테	F1	Kore	690,6138	135,19805	0,922	1,551	0,133
		Türk	606,3627	150,04690		1,563	0,13
	Duration	Kore	202,3054	24,13261	0,557	-6,271	0
		Türk	256,5853	21,67476		-6,221	0
	Pitch	Kore	79,3846	23,63450	0,193	-1,201	0,241
		Türk	93,8000	37,22749		-1,239	0,227
걸이	F3	Kore	3074,9592	278,67539	0,09	2,326	0,028
		Türk	2512,0893	831,14732		2,468	0,024
	Duration	Kore	104,5385	17,84477	0,203	0,514	0,612
		Türk	98,5333	38,62062		0,539	0,595
어제	Pitch	Kore	190,1338	22,81220	0,685	-5,822	0
		Türk	239,5673	22,05653		-5,807	0
	Duration	Kore	131,6923	37,60183	0,163	0,864	0,396
		Türk	121,6667	23,04860		0,835	0,414

EK 7D: ㅗ ve ㅓ Seslerinin SPSS Mann Whitney U Sonuçları (2. Sınıf Kadın)

	Değer	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
거기	F2	Kore	555,0900	103,95587	12,92	168	77	168	-0,944	0,345
		Türk	508,0053	79,03006	15,87	238				
	F3	Kore	3213,1315	255,35845	19,38	252	34	154	-2,925	0,003
		Türk	2719,48	198,11648	10,27	154				
고기	F1	Kore	410,5269	59,95529	13,38	174	83	174	-0,668	0,504
		Türk	424,5633	50,80189	15,47	232				
소리	F2	Kore	1017,1308	137,68652	13,08	170	79	170	-0,852	0,394
		Türk	1124,5173	292,66252	15,73	236				
	F3	Kore	3252,3692	208,64683	20,92	272	14	134	-3,846	0,000
		Türk	2667,7053	471,26711	8,93	134,00				
	Pitch	Kore	283,1054	28,04125	17,31	225,00	61	181	-1,681	0,093
		Türk	262,1613	28,88027	12,07	181,00				
	Duration	Kore	173,0769	71,22320	15,96	207,50	78	198	-0,876	0,381
		Türk	145,5333	30,82408	13,23	198,50				
서리	F2	Kore	1184,5423	116,02805	13,46	175,00	84	175	-0,622	0,534
		Türk	1244,7920	238,80110	15,40	231,00				
	F3	Kore	3100,6831	273,37583	18,23	237,00	49	169	-2,234	0,025
		Türk	2735,0707	507,50001	11,27	169,00				
몰이	F2	Kore	899,8831	219,41757	10,08	131,00	40	131	-2,649	0,008
		Türk	1071,4267	206,03549	18,33	275,00				
	Duration	Kore	187,5385	65,32179	18,15	236,00	50	170	-2,189	0,029
		Türk	139,4667	26,75515	11,33	170,00				
머리	Duration	Kore	211,4615	67,50631	21,00	273,00	13	133	-3,895	0,000
		Türk	128,5333	19,27940	8,87	133,00				
저한테	F2	Kore	1175,2200	125,17369	15,85	206,00	80	200	-0,806	0,420
		Türk	1178,0820	192,65150	13,33	200,00				
	F3	Kore	2917,7992	441,93841	14,85	193,00	93	213	-0,207	0,836
		Türk	2833,8993	460,38046	14,20	213,00				
걸이	F1	Kore	611,1000	92,61392	18,54	241,00	45	165	-2,418	0,016
		Türk	493,4400	152,87833	11,00	165,00				
	F2	Kore	1251,5515	80,76870	13,85	180,00	89	180	-0,392	0,695
		Türk	1189,1147	364,46413	15,07	226,00				
	Pitch	Kore	215,6954	24,53806	9,23	120,00	29	120	-3,155	0,002
		Türk	242,7367	71,86847	19,07	286,00				
어제	F1	Kore	554,2708	103,00595	18,15	236,00	50	170	-2,188	0,029
		Türk	490,5953	50,98891	11,33	170,00				
	F2	Kore	1201,8046	79,91921	12,92	168,00	77	168	-0,944	0,345
		Türk	1352,0327	450,92673	15,87	238,00				
	F3	Kore	3132,9877	257,92698	16,31	212,00	74	194	-1,083	0,279
		Türk	2852,5260	533,24982	12,93	194,00				

EK 7E: ㅗ ve ㅓ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (1. Sınıf Erkek)

	Değer	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
거기	F1	Kore	485,7143	60,65465	0,406	-1,075	0,299
		Türk	524,6767	21,00566		-1,925	0,082
	F2	Kore	1146,3993	260,37331	0,677	-0,899	0,383
		Türk	1291,9033	211,84944		-1,034	0,368
	F3	Kore	2741,0414	313,03187	0,591	1,269	0,224
		Türk	2492,2600	273,51946		1,392	0,252
	Pitch	Kore	121,0993	17,42777	0,347	-2,056	0,058
		Türk	147,0133	31,13033		-1,396	0,283
	Duration	Kore	129,5000	33,54389	0,095	0,554	0,588
		Türk	118,3333	14,57166		0,908	0,392
고기	F1	Kore	367,2657	51,29318	0,653	-5,756	0
		Türk	549,9333	39,47662		-6,868	0,003
	F3	Kore	2775,9943	494,62303	0,84	0,779	0,448
		Türk	2530,8133	495,97521		0,777	0,495
	Duration	Kore	124,8571	31,50789	0,601	-1,048	0,311
		Türk	146,6667	39,71566		-0,893	0,448
소리	F2	Kore	956,0607	136,60692	0,627	-2,167	0,047
		Türk	1136,8267	87,47209		-2,901	0,039
	F3	Kore	2625,2971	269,70613	0,411	0,32	0,753
		Türk	2572,4767	177,94630		0,421	0,694
	Pitch	Kore	161,2036	33,07719	0,368	1,393	0,184
		Türk	132,3333	29,18670		1,517	0,221
	Duration	Kore	87,5714	14,62724	0,799	-2,135	0,05
		Türk	107,3333	14,01190		-2,199	0,115
서리	F1	Kore	592,1286	63,96771	0,204	0,059	0,954
		Türk	589,4500	109,33348		0,041	0,971
	F2	Kore	1195,2736	120,21202	0,734	0,641	0,531
		Türk	1147,7167	89,39676		0,782	0,48
	F3	Kore	2585,7686	257,98473	0,621	-1,287	0,218
		Türk	2805,4067	327,24652		-1,092	0,367
	Pitch	Kore	156,0307	33,39857	0,504	1,069	0,302
		Türk	133,3433	33,02611		1,078	0,361
	Duration	Kore	96,5000	14,62216	0,018	-3,005	0,009
		Türk	132,0000	34,59769		-1,744	0,214
몰이	F1	Kore	391,1043	40,42435	0,421	-5,992	0
		Türk	556,1000	58,53249		-4,651	0,03
	F2	Kore	841,9407	85,73363	0,073	-4,087	0,001
		Türk	1051,0733	26,99447		-7,547	0
	F3	Kore	2624,8207	183,65472	0,01	0,529	0,605
		Türk	2540,3167	503,50041		0,287	0,8
	Pitch	Kore	120,3464	15,54621	0,333	-0,699	0,495
		Türk	128,0367	25,93303		-0,495	0,664
	Duration	Kore	118,7143	17,82146	0,625	-0,438	0,667
		Türk	124,0000	25,05993		-0,347	0,756
머리	F3	Kore	2616,8400	171,24731	0,03	-0,568	0,578
		Türk	2704,0800	496,17755		-0,301	0,791
	Pitch	Kore	113,7471	20,96018	0,865	-0,255	0,802
		Türk	117,1100	19,36154		-0,269	0,805
	Duration	Kore	130,7857	23,95566	0,225	-3,034	0,008
		Türk	182,0000	39,35734		-2,169	0,144

저한테	F1	Kore	597,0729	76,96118	0,764	1,416	0,177
		Türk	529,0133	65,68655		1,578	0,204
	F2	Kore	1112,7414	132,55621	0,267	-0,348	0,732
		Türk	1140,4733	55,91300		-0,579	0,579
	F3	Kore	2638,7357	314,11223	0,882	0,543	0,595
		Türk	2532,2633	265,15675		0,61	0,581
	Duration	Kore	116,2121	15,54835	0,682	-0,494	0,628
		Türk	121,3567	20,91597		-0,403	0,719
걸이	F1	Kore	468,5879	45,66668	0,077	-1,33	0,203
		Türk	504,6000	5,05519		-2,87	0,012
	F2	Kore	1135,3464	87,32183	0,247	-0,685	0,504
		Türk	1171,0467	27,36271		-1,267	0,23
	Pitch	Kore	130,8436	25,32462	0,782	-0,338	0,74
		Türk	136,5033	32,12248		-0,287	0,796
어제	F1	Kore	502,1100	52,72726	0,17	0,4	0,695
		Türk	489,2533	33,12923		0,541	0,614
	F2	Kore	1180,5964	128,88520	0,748	-1,035	0,317
		Türk	1264,5633	118,04008		-1,1	0,349
	F3	Kore	2789,5350	201,55166	0,753	2,356	0,032
		Türk	2479,5967	237,84257		2,101	0,138
	Pitch	Kore	115,7321	18,96924	0,256	-1,095	0,291
		Türk	130,5100	32,20301		-0,767	0,514
	Duration	Kore	105,7857	28,30651	0,919	-0,16	0,875
		Türk	108,6667	28,30783		-0,16	0,883

EK 7F: ㅗ ve ㅓ Seslerinin SPSS Mann Whitney U Sonuçları (1. Sınıf Erkek)

	Değer	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
고기	F2	Kore	796,8079	130,02057	7,50	105,00	0	105	-2,646	0,008
		Türk	1410,0267	454,01297	16,00	48,00				
	Pitch	Kore	118,6014	39,78840	9,07	127,00	20	26	-0,126	0,900
		Türk	126,6200	34,79113	8,67	26,00				
소리	F1	Kore	410,8921	52,48732	7,64	107,00	2	107	-2,394	0,017
		Türk	565,2367	79,30147	15,33	46,00				
머리	F1	Kore	535,7021	38,08278	8,50	119,00	14	119	-0,882	0,378
		Türk	597,8967	92,44305	11,33	34,00				
	F2	Kore	1033,6050	55,25952	9,00	126,00	21	27	0,000	1,000
		Türk	981,7700	185,48160	9,00	27,00				
저한테	Pitch	Kore	68,8571	14,96075	7,57	106,00	1	106	-2,523	0,012
		Türk	185,6667	97,61830	15,67	47,00				
걸이	F3	Kore	2517,0786	290,24911	10,00	140,00	7	13	-1,764	0,078
		Türk	2311,5367	108,30817	4,33	13,00				
	Duration	Kore	68,2143	13,65610	7,71	108,00	3	108	-2,272	0,023
		Türk	129,3333	75,16205	15,00	45,00				

EK 7G: ㅗ ve ㅓ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları (2. Sınıf Erkek)

	Değer	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
거기	F1	Kore	485,7143	60,65465	0,909	2,489	0,022
		Türk	420,2000	47,61200		2,705	0,016
	F3	Kore	2741,0414	313,03187	0,015	1,432	0,168
		Türk	2564,9971	105,38101		1,9	0,074
	Duration	Kore	129,5000	33,54389	0,351	-0,993	0,333
		Türk	144,1429	27,81743		-1,06	0,307
고기	F1	Kore	367,2657	51,29318	0,067	-1,173	0,255
		Türk	400,8014	79,90174		-1,011	0,34
	F2	Kore	796,8079	130,02057	0,265	-2,035	0,056
		Türk	911,7114	102,36341		-2,21	0,043
	F3	Kore	2775,9943	494,62303	0,084	0,669	0,512
		Türk	2643,6729	219,85124		0,847	0,407
	Duration	Kore	124,8571	31,50789	0,136	-1,141	0,268
		Türk	144,2857	46,16894		-1,003	0,342
소리	F3	Kore	2625,2971	269,70613	0,172	0,38	0,708
		Türk	2582,7629	165,97355		0,445	0,662
	Pitch	Kore	161,2036	33,07719	0,211	1,67	0,111
		Türk	137,1486	26,35040		1,806	0,091
서리	F1	Kore	592,1286	63,96771	0,023	4,71	0
		Türk	472,8871	24,63800		6,125	0
	F2	Kore	1195,2736	120,21202	0,645	1,397	0,179
		Türk	1107,8900	162,93949		1,258	0,239
	F3	Kore	2585,7686	257,98473	0,149	-0,094	0,926
		Türk	2595,7171	149,53186		-0,112	0,912
	Pitch	Kore	156,0307	33,39857	0,073	1,098	0,286
		Türk	140,7714	20,92538		1,279	0,217
	Duration	Kore	96,5000	14,62216	0,009	-2,835	0,011
		Türk	126,0000	33,70954		-2,214	0,062
몰이	F1	Kore	391,1043	40,42435	0,061	-1,792	0,089
		Türk	434,4214	71,34593		-1,491	0,174
	Pitch	Kore	120,3464	15,54621	0,309	-1,061	0,302
		Türk	129,3557	23,26371		-0,926	0,379
	Duration	Kore	118,7143	17,82146	0,03	0,012	0,99
		Türk	118,5714	36,14719		0,01	0,992
머리	F1	Kore	535,7021	38,08278	0,123	0,809	0,429
		Türk	519,2043	54,85377		0,714	0,493
	F3	Kore	2616,8400	171,24731	0,363	-0,966	0,346
		Türk	2686,0757	111,56929		-1,113	0,281
	Pitch	Kore	113,7471	20,96018	0,797	-1,081	0,293
		Türk	124,2929	21,33766		-1,074	0,304
	Duration	Kore	130,7857	23,95566	0,813	-0,586	0,565
		Türk	137,1429	22,25181		-0,601	0,558
저한테	F1	Kore	597,0729	76,96118	0,345	1,864	0,078
		Türk	537,8057	45,92355		2,202	0,041
	F2	Kore	1112,7414	132,55621	0,95	0,986	0,336
		Türk	1053,3029	124,87872		1,007	0,333
	Duration	Kore	116,2121	15,54835	0,116	-2,733	0,013
		Türk	140,6514	25,64649		-2,317	0,048
	Pitch	Kore	68,8571	14,96075	0,002	-3,834	0,001
		Türk	104,5714	28,23625		-3,134	0,015

걸이	F2	Kore	1135,3464	87,32183	0,002	-0,246	0,809
		Türk	1149,7614	185,31586		-0,195	0,85
	Pitch	Kore	130,8436	25,32462	0,749	-0,685	0,502
		Türk	138,7357	23,97081		-0,698	0,498
	Duration	Kore	68,2143	13,65610	0,008	-2,45	0,024
		Türk	114,5714	69,89959		-1,738	0,131
어제	F1	Kore	502,1100	52,72726	0,004	3,437	0,003
		Türk	430,4857	19,83892		4,487	0
	F2	Kore	1180,5964	128,88520	0,206	-1,541	0,14
		Türk	1284,7929	177,67638		-1,381	0,2
	F3	Kore	2789,5350	201,55166	0,332	2,227	0,038
		Türk	2597,5357	147,71740		2,475	0,025
	Pitch	Kore	115,7321	18,96924	0,07	-1,814	0,085
		Türk	134,7543	29,06512		-1,572	0,152
	Duration	Kore	105,7857	28,30651	0,321	-0,172	0,865
		Türk	107,8571	20,01190		-0,194	0,849

EK 7H: ㅗ ve ㅓ Seslerinin SPSS Mann Whitney U Sonuçları (2. Sınıf Erkek)

	Değer	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
거기	F2	Kore	1146,3993	260,37331	11,64	163,00	40	68	-0,671	0,502
		Türk	1032,0129	108,32662	9,71	68,00				
	Pitch	Kore	121,0993	17,42777	9,00	126,00	21	126	-2,089	0,037
		Türk	163,6400	66,18052	15,00	105,00				
고기	Pitch	Kore	118,6014	39,78840	10,21	143,00	38	143	-0,821	0,412
		Türk	136,5329	29,66479	12,57	88,00				
소리	F1	Kore	410,8921	52,48732	9,79	137,00	32	137	-1,268	0,205
		Türk	449,0314	81,71182	13,43	94,00				
	F2	Kore	956,0607	136,60692	9,79	137,00	32	137	-1,268	0,205
		Türk	1027,2029	54,06365	13,43	94,00				
	Duration	Kore	87,5714	14,62724	8,18	114,50	9,5	114,5	-2,950	0,003
		Türk	132,4286	45,11784	16,64	116,50				
몰이	F2	Kore	841,9407	85,73363	8,43	118,00	13	118	-2,686	0,007
		Türk	1023,9286	169,26595	16,14	113,00				
	F3	Kore	2624,8207	183,65472	11,29	158,00	45	73	-0,298	0,765
		Türk	2621,8643	174,50569	10,43	73,00				
머리	F2	Kore	1033,6050	55,25952	11,86	166,00	37	65	-0,895	0,371
		Türk	1068,8743	207,08767	9,29	65,00				
저한테	F3	Kore	2638,7357	314,11223	11,14	156,00	47	75	-0,149	0,881
		Türk	2640,9514	126,79857	10,71	75,00				
걸이	F3	Kore	2517,0786	290,24911	12,36	173,00	30	58	-1,417	0,156
		Türk	2311,1957	310,91076	8,29	58,00				
	F1	Kore	468,5879	45,66668	9,11	127,50	22	127,5	-1,980	0,048
		Türk	440,2700	31,25281	14,79	103,50				

EK 8A: Koreli Kadın Anadil Konuşurun Seslettiği Sözcük İçi ㅐ ve ㅔ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları

	Değer	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
애국- 에워싸다	F1	526,85	41,68	0,135	-1,433	0,165
		558,36	67,49		-1,433	0,167
	F2	2403,06	164,47	0,456	3,817	0,001
		2140,76	185,34		3,817	0,001
	F3	3077,59	163,84	0,879	1,059	0,300
		3004,85	185,66		1,059	0,300
내외- 네가	F1	520,58	54,02	0,036	2,088	0,048
		458,78	92,05		2,088	0,050
	F2	2327,49	139,73	0,415	-3,362	0,003
		2524,08	157,84		-3,362	0,003
	F3	3049,08	164,68	0,254	-0,751	0,460
		3107,88	229,24		-0,751	0,461
	PITCH	183,17	32,88	0,885	-0,706	0,487
		192,35	33,40		-0,706	0,487
	DURATION	229,31	86,55	0,174	1,253	0,222
		190,77	69,40		1,253	0,223
애워싸다- 애완동물	F1	558,36	67,49	0,631	-0,772	0,448
		577,90	61,45		-0,772	0,448
	F2	2140,76	185,34	0,978	0,077	0,939
		2135,07	190,12		0,077	0,939
	F3	3004,85	185,66	0,520	0,169	0,868
		2991,45	218,60		0,169	0,868
	DURATION	131,69	35,67	0,266	0,808	0,427
		121,69	26,82		0,808	0,428
내것도- 네것도	F1	492,93	57,40	0,288	1,991	0,058
		431,04	96,25		1,991	0,061
	F2	2317,05	196,97	0,712	-1,172	0,253
		2426,55	273,18		-1,172	0,254
	F3	3021,86	204,83	0,559	-0,964	0,345
		3114,97	281,74		-0,964	0,346
	DURATION	122,38	33,37	0,838	-0,147	0,885
		124,31	33,57		-0,147	0,885

EK 8B: Koreli Kadın Anadil Konuşurun Seslettiği Sözcük İçi ㅐ ve ㅔ Seslerinin SPSS Mann Whitney U Sonuçları

	Değer	Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
애국-애워싸다	PITCH	205,86	15,08	14,23	185,00	75	166	-0,487	0,626
		208,17	38,67	12,77	166,00				
	DURATION	214,92	94,96	18,00	234,00	26	117	-3,002	0,003
		131,69	35,67	9,00	117,00				
		Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
애워싸다-애완동물	PITCH	208,17	38,67	14,77	192,00	68	159	-0,846	0,397
		195,63	12,80	12,23	159,00				
		Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
내것도-네것도	PITCH	220,51	68,93	15,46	201,00	59	150	-1,307	0,191
		194,22	42,72	11,54	150,00				

EK 8C: Koreli Erkek Anadil Konuşurun Seslettiği Sözcük İçi ㅐ ve ㅔ Seslerinin SPSS T-Testi Sonuçları

	Değer	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
애국- 에워싸다	F2	1941,14	209,68	0,993	1,859	0,074
		1796,49	201,98		1,859	0,074
	F3	2595,75	223,93	0,999	0,528	0,602
		2549,04	243,60		0,528	0,602
	PITCH	123,75	17,28	0,784	1,104	0,280
		116,96	15,22		1,104	0,280
	DURATION	144,64	28,99	0,504	4,287	0,000
		101,36	24,23		4,287	0,000
내외- 네가	F1	482,92	45,66	0,056	1,816	0,081
		433,61	90,76		1,816	0,085
	F2	1840,12	127,22	0,188	-1,982	0,058
		1973,88	218,11		-1,982	0,061
	F3	2520,92	198,38	0,585	-1,340	0,192
		2642,41	275,34		-1,340	0,193
	PITCH	115,91	18,51	0,797	0,320	0,751
		113,64	18,92		0,320	0,751
애워싸다- 애완동물	F2	1796,49	201,98	0,000	1,887	0,070
		1196,75	1171,97		1,887	0,080
	F3	2549,04	243,60	0,000	4,597	0,000
		1155,82	1107,46		4,597	0,000
	PITCH	116,96	15,22	0,000	-3,437	0,002
		1128,51	1100,95		-3,437	0,004
	DURATION	101,36	24,23	0,000	-3,495	0,002
		1127,39	1098,17		-3,495	0,004
내것도- 네것도	F1	475,34	49,95	0,382	0,550	0,587
		462,76	69,44		0,550	0,587
	F2	1844,75	121,22	0,074	-1,978	0,059
		1964,58	191,58		-1,978	0,061
	F3	2556,84	226,24	0,803	-0,031	0,975
		2559,40	209,53		-0,031	0,975
	PITCH	124,75	18,81	0,402	0,569	0,574
		120,29	22,45		0,569	0,574
	DURATION	118,14	29,52	0,217	0,428	0,672
		112,71	37,14		0,428	0,672

EK 8D: Koreli Erkek Anadil Konuşurun Seslettiği Sözcük İçi ㅖ ve ㅐ Seslerinin SPSS Mann Whitney U Sonuçları

	Değer	Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
애국-애워싸다	F1	491,51	45,42	12,29	172,00	67	172	-1,425	0,154
		537,51	105,20	16,71	234,00				
		Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
내외- 네가	DURATION	153,42	40,50	16,86	236,00	65	170	-1,517	0,129
		130,85	19,31	12,14	170,00				
		Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
애워싸다-애완동물	F1	537,51	105,20	14,00	196,00	91	196	-0,322	0,748
		526,31	74,38	15,00	210,00				

EK9A: Sözcüksel Uzunluk SPSS T-Testi Sonuçları (2.Sınıf Kadın Öğrenciler)

Uzunluk İçeren Sözcükler	Değer	Sözcük Anlamı	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
눈이 & 눈으로 [nun]	Ünlü Uzunluğu	Kar	98,80	21,19	0,832	0,571	0,572
		Göz	94,40	21,01		0,571	0,572
	Pitch	Kar	232,16	20,67	0,663	-0,933	0,359
		Göz	239,27	21,09		-0,933	0,359
벌에 & 벌을 [bol]	Ünlü Uzunluğu	Arı	125,13	33,81	0,323	0,385	0,703
		Ceza	121,00	24,12		0,385	0,703
	Pitch	Arı	226,35	23,90	0,956	-0,992	0,329
		Ceza	234,63	21,78		-0,992	0,330
말이 & 말을 [mal]	Ünlü Uzunluğu	At	128,80	23,57	0,676	0,752	0,459
		Söz	122,20	24,52		0,752	0,459
	Pitch	At	229,71	22,26	0,843	1,271	0,214
		Söz	219,40	22,17		1,271	0,214
사과를 & 사과 [sagva]	Ünlü Uzunluğu	Özür	109,07	27,72	0,663	0,167	0,869
		Elma	107,40	26,91		0,167	0,869
	Pitch	Özür	259,45	30,84	0,776	0,161	0,873
		Elma	257,75	26,68		0,161	0,873
	Sözcük Uzunluğu	Özür	504,67	99,91	0,615	0,249	0,805
		Elma	494,40	124,80		0,249	0,805
밤에 & 밤을 [bam]	Pitch	Gece	248,60	21,01	0,198	-1,046	0,305
		Kestane	259,05	32,53		-1,046	0,306

Sözcüksel Uzunluk SPSS Mann Whitney U Sonuçları (2.Sınıf Kadın Öğrenciler)

Uzunluk İçeren Sözcükler	Değer	Sözcük Anlamı	Ort	Std Sap.	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
밤에 & 밤을 [bam]	Ünlü Uzunluğu	Gece	97,93	16,68	15,47	232	112	232	-0,021	0,983
		Kestane	106,47	44,00	15,53	233				

EK9B: Sözcüksel Uzunluk SPSS T-Testi Sonuçları (Koreli Kadın Anadil Konuşurları)

Uzunluk İçeren Sözcükler	Değer	Sözcük Anlamı	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
눈이 & 눈으로 [nun]	Ünlü Uzunluğu	Kar	123,0000	23,99653	0,901	3,374	0,003
		Göz	93,0000	21,25637		3,374	0,003
	Pitch	Kar	184,6385	18,64048	0,136	-1,410	0,171
		Göz	198,1692	29,14093		-1,410	0,174
벌에 & 벌을 [bol]	Ünlü Uzunluğu	Arı	108,0769	19,11571	0,304	1,036	0,311
		Ceza	98,6923	26,49335		1,036	0,312
	Pitch	Arı	190,4385	19,36460	0,295	-0,948	0,352
		Ceza	196,9615	15,49637		-0,948	0,353
말이 & 말을 [mal]	Ünlü Uzunluğu	At	153,6923	28,79926	0,065	3,731	0,001
		Söz	119,6923	15,81868		3,731	0,001
	Pitch	At	183,5846	17,88984	0,962	1,806	0,084
		Söz	170,2923	19,60555		1,806	0,084
사과를 & 사과 [sagva]	Pitch	Özür	288,2692	26,07190	0,713	1,151	0,261
		Elma	276,0077	28,21724		1,151	0,261
	Sözcük Uzunluğu	Özür	400,1538	56,65369	0,388	-0,269	0,790
		Elma	406,9231	70,90541		-0,269	0,790
밤에 & 밤을 [bam]	Ünlü Uzunluğu	Gece	113,1583	29,81008	0,346	1,520	0,142
		Kestane	93,3077	36,4447		1,520	0,142
	Pitch	Gece	206,8692	30,97780	0,546	1,06	0,3
		Kestane	192,5923	37,42119		1,06	0,3

Sözcüksel Uzunluk SPSS Mann Whitney U Sonuçları (Koreli Kadın)

Uzunluk İçeren Sözcükler	Değer	Sözcük Anlamı	Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
사과를 &사과 [sagva]	Ünlü Uzunluğu	Özür	91,7692	25,44653	15,65	203,5	56,5	147,50	-1,438	0,151
		Elma	80,8462	20,11569	11,35	147,5				

EK9C: Sözcüksel Uzunluk SPSS T-Testi Sonuçları (2.Sınıf Erkek Öğrenciler)

Uzunluk İçeren Sözcükler	Değer	Sözcük Anlamı	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
눈이 & 눈으로 [nun]	Ünlü Uzunluğu	Kar	101,83	13,06	0,290	0,679	0,513
		Göz	94,33	23,70		0,679	0,517
	Pitch	Kar	136,72	20,77	0,215	-0,493	0,632
		Göz	143,85	28,68		-0,493	0,633
벌에 & 벌을 [bol]	Pitch	Arı	136,90	31,11	0,556	-0,527	0,610
		Ceza	145,22	22,93		-0,527	0,611
말이 & 말을 [mal]	Ünlü Uzunluğu	At	126,83	31,74	0,396	0,900	0,389
		Söz	113,17	19,42		0,900	0,394
	Pitch	At	137,13	22,91	0,655	0,198	0,847
		Söz	134,37	25,32		0,198	0,847
사과를 & 사과 [sagva]	Ünlü Uzunluğu	Özür	107,83	14,22	0,698	-1,426	0,184
		Elma	119,33	13,71		-1,426	0,184
	Pitch	Özür	133,17	30,29	0,924	-0,634	0,540
		Elma	143,28	24,71		-0,634	0,541
	Sözcük Uzunluğu	Özür	475,50	56,85	0,917	-3,090	0,011
		Elma	585,17	65,78		-3,090	0,012
밤에 & 밤을 [bam]	Ünlü Uzunluğu	Gece	99,33	18,83	0,486	0,681	0,511
		Kestane	91,33	21,75		0,681	0,512
	Pitch	Gece	152,2167	32,59659	0,641	0,391	0,704
		Kestane	144,3667	36,79335		0,391	0,704

Sözcüksel Uzunluk SPSS Mann Whitney U Sonuçları (2.Sınıf Erkek Öğrenciler)

Uzunluk İçeren Sözcükler	Değer	Sözcük Anlamı	Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
벌에 & 벌을	Uzunluk	Arı	116,50	14,11	7,17	43	14	35	-0,641	0,522
		Ceza	127,33	60,38	5,83	35				

EK9D: Sözcüksel Uzunluk SPSS T-Testi Sonuçları (Koreli Erkek Anadil Konuşurları)

Uzunluk İçeren Sözcükler	Değer	Sözcük Anlamı	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
말이 & 말을 [mal]	Ünlü Uzunluğu	At	134,5714	23,81891	0,697	2,821	0,009
		Söz	110,6429	20,98207		2,821	0,009
	Pitch	At	114,9143	17,16059	0,737	0,842	0,407
		Söz	109,3214	17,96365		0,842	0,407
사과를 & 사과 [sagva]	Pitch	Özür	164,4714	37,33144	0,076	0,616	0,543
		Elma	157,2071	23,54219		0,616	0,544
밤에 & 밤을 [bam]	Ünlü Uzunluğu	Gece	77,7857	15,36319	0,084	-0,912	0,370
		Kestana	84,9286	24,94136		-0,912	0,372
	Pitch	Gece	129,6929	23,58798	0,564	0,931	0,360
		Kestana	119,0571	35,63546		0,931	0,362

Sözcüksel Uzunluk SPSS Mann Whitney U Sonuçları (Koreli Erkek)

Uzunluk İçeren Sözcükler	Değer	Sözcük Anlamı	Orta lama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
눈이 & 눈으로 [nun]	Ünlü Uzunluğu	Kar	113,7143	64,28713	18,39	257,50	43,5	148,5	-2,507	0,012
		Göz	80,8571	13,21920	10,61	148,50				
	Pitch	Kar	132,6500	40,92364	15,54	217,50	75	180	-1,057	0,290
		Göz	118,5571	22,13805	13,46	188,50				
벌에 & 벌을 [bol]	Ünlü Uzunluğu	Arı	86,5714	24,71597	16,14	226,00	90,5	195,5	-0,345	0,730
		Ceza	77,0000	21,24219	12,86	180,00				
	Pitch	Arı	120,7429	28,86885	15,04	210,50	58	163	-1,842	0,065
		Ceza	112,7929	14,29429	13,96	195,50				
사과를 & 사과 [sagva]	Ünlü Uzunluğu	Özür	80,0000	8,11456	17,36	243,00	88	193	-0,459	0,646
		Elma	80,8571	33,52119	11,64	163,00				
	Sözcük Uzunluğu	Özür	361,4286	63,99485	13,79	193,00	27,5	132,5	-1,201	0,230
		Elma	382,2143	109,50882	15,21	213,00				

EK9E: İfadesel Uzunluk SPSS T-Testi Sonuçları (2.Sınıf Kadın Öğrenciler & Koreli Kadın)

Uzunluk İçeren Sözcükler	Değer	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
저기 [cogi]	Pitch	Kore	263,4	28,8	0,943	5,359	0,000
		Türk	207,8	25,63		5,405	0,000
께끗이 [ggeggışi]	Uzunluk	Kore	93,67	19,59	0,469	2,475	0,020
		Türk	72,62	25,38		2,429	0,024
다 [da]	Uzunluk	Kore	145	50,17	0,188	-2,568	0,016
		Türk	204,3	71,5		-2,504	0,021
	Pitch	Kore	280,8	35,04	0,523	2,877	0,008
		Türk	237	45,39		2,824	0,010
멀리서 [molliso]	Uzunluk	Kore	107,2	12,08	0,007	-1,456	0,157
		Türk	115,9	19,27		-1,410	0,174
	Pitch	Kore	227,2	18,04	0,094	4,117	0,000
		Türk	181,9	38,04		3,928	0,001
빙빙 [binğbinğ]	Pitch	Kore	270,9	24,69	0,737	7,159	0,000
		Türk	205,5	23,36		7,189	0,000

İfadesel Uzunluk SPSS Mann Whitney U Sonuçları (2.Sınıf Kadın Öğrenciler & Koreli Kadın)

Uzunluk İçeren Sözcükler	Değer	Ülke	Orta lama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
저기 [cogi]	Uzunluk	Kore	91,00	23,00	10,43	156,5	36,5	156,5	-2,812	0,005
		Türk	132,46	47,48	19,19	249,5				
께끗이 [ggeggışi]	Pitch	Kore	253,58	45,57	11,03	165,5	45,5	165,5	-2,396	0,017
		Türk	287,52	37,42	18,50	240,5				
빙빙 [binğbinğ	Uzunluk	Kore	69,93	10,57	11,40	171	51	171	-2,144	0,032
		Türk	97,46	39,79	18,08	235				

EK9F: İfadesel Uzunluk SPSS T-Testi Sonuçları (2.Sınıf Erkek Öğrenciler & Koreli Erkek)

Uzunluk İçeren Sözcükler	Değer	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Sig.	t	Sig. (2-tailed)
저기 [cogi]	Uzunluk	Kore	105,0714	36,11406	0,040	-0,214	0,833
		Türk	108,3333	10,70825		-0,308	0,762
	Pitch	Kore	125,0429	26,71694	0,758	-0,876	0,393
		Türk	137,1667	32,25732		-0,809	0,441
께끗이 [ggeggışi]	Uzunluk	Kore	84,0000	20,19901	0,950	-0,231	0,820
		Türk	86,5000	26,51603		-0,207	0,842
	Pitch	Kore	170,6071	25,25986	0,788	3,012	0,007
		Türk	133,6167	24,91629		3,030	0,013
다 [da]	Pitch	Kore	135,8500	28,52782	0,639	-1,837	0,083
		Türk	159,9500	22,07476		-2,042	0,063
멀리서 [molliso]	Uzunluk	Kore	101,0714	25,62290	0,046	-1,459	0,162
		Türk	117,0000	9,73653		-2,012	0,060
	Pitch	Kore	116,1571	21,13683	0,329	-1,862	0,079
		Türk	137,2000	27,75334		-1,662	0,137
빙빙 [binğbinğ]	Pitch	Kore	122,7286	24,26116	0,373	-2,599	0,018
		Türk	155,8500	30,42655		-2,364	0,046

İfadesel Uzunluk SPSS Mann Whitney U Sonuçları (2.Sınıf Erkek Öğrenciler & Koreli Erkek)

Uzunluk İçeren Sözcükler	Değer	Ülke	Ortalama	Standart Sapma	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
다 [da]	Uzunluk	Kore	156,14	65,631	9,46	132,5	34,5	139,5	-0,620	0,535
		Türk	166,83	13,775	12,92	77,5				
빙빙 [binğbinğ]	Uzunluk	Kore	78,07	41,048	9,96	139,5	34,5	139,5	-0,620	0,535
		Türk	73	30,685	11,75	70,5				

EK 10: Korecedeki Özel İsimlerin Romanizasyonu

강범모: Kanğ Bom Mo

강원: Gangwon

겹받침: Gyobbadçim

경기도: Gyeonggi-do

경남: Gyeongnam

경상도: Gyoeongsang- do

김미진: Kim Mi Cin

김성규: Kim Songğ Gyu

김수현: Kim Su Hyon

김진수: Kim Cin Su

김진호: Kim Cin Ho

김영주:Kim Yongğ Cu

김은지: Kim In Ci

김은애: Kim In E

김윤희: Kim Yun Hi

권경근: Kwon Gyongğ Gın

권성미: Kwon Songğ Mi

대구: Daegu

레이레이: Lei Lei

문경진:Mun Gyongğ Cin

박덕유: Bak Dok Yu

박상규: Bak Sangğ Gyu

박선자: Bak Son Ca

박시균: Bak Şi Gyun

박지연: Bak Ci Yon

배주채: Be Cu Çe

백두현: Bek Du Hyon

신지영: Şin Ci Yongğ

장향실: Cangğ Hyangğ Şil

장혜진: Cangğ Hye Cin

제주: Jeju

절라도: Jeolla-do

정승철: Congğ Sıngğ Çol

정희창: Congğ Hi Çangğ

조성문: Co Songğ Mun

최규수: Çö Gyu Su

충청도: Chungcheong-do

이기문: İ Gi Mun

이선웅: İ Son Ungğ

이승희: İ Sıngğ Hi

이진호: İ Cin Ho

이익섭: İ İk Sob

이헌숙: İ Hon Suk

한글: Hangeul

허용: Ho Yongğ

홑받침: Hodbadçim

훈민정음: Hunminjeongeum